

Υπό την Αιγίδα της Α.Ε. του Προέδρου της Δημοκρατίας
κυρίου Προκοπίου Παυλοπούλου

Απολογισμός 2019

Οικονομικό Φόρουμ Δελφών IV

DELPHI
ECONOMIC
FORUM

Με την ευγενική στήριξη

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ
ΚΕΝΤΡΟ ΔΕΛΦΩΝ

Διοικητικό Συμβούλιο

Συμεών Γ. Τσομώκος
Ιδρυτής και Πρόεδρος
Οικονομικού Φόρουμ
Δελφών

Γιάννης Θωμάτος
Αντιπρόεδρος
Οικονομικού Φόρουμ
Δελφών

Γιάννης Τρίκαρδος
Πρόεδρος, Τρίκαρδος ΑΕ

Παναγιώτης Μπερνίτσας
Διευθύνων Εταίρος,
Δικηγορική Εταιρεία
Μ & Π Μπερνίτσας

Στέλλα Τσομώκου
Αντιπρόεδρος, SGT ΑΕ

Ιωάννης Δ. Σαρακάκης
Πρόεδρος,
Saracakis Brothers A.E.

Λίλα Βόγλη
Σύμβουλος Επικοινωνίας

Συμβουλευτική Επιτροπή

Βασίλης Αντωνιάδης
Regional Practice Area
Leader - Financial
Institutions, Central Europe
& ME; Senior Partner &
Managing Director, BCG

Γεώργιος Δουκίδης
Καθηγητής Διοικητικής
Επιστήμης και Τεχνολογίας,
Οικονομικό Πανεπιστήμιο
Αθηνών

Νίκος Ευθυμιάδης
Πρόεδρος, REDESTOS -
Efthymiadis Agrotechnology
Group

Οδυσσέας Κυριακόπουλος
πρώην Πρόεδρος,
Σύνδεσμος Επιχειρήσεων
και Βιομηχανιών (ΣΕΒ)

Ελευθερία Κ. Μαμιδάκη
πρώην Αντιπρόεδρος,
Mamidoil-Jetoil S.A.

Παναγιώτης Πικραμμένος
πρώην Υπηρεσιακός
Πρωθυπουργός της
Ελλάδας

Αθανάσιος Γ. Πλατιάς
Καθηγητής Στρατηγικής,
Τμήμα Διεθνών και
Ευρωπαϊκών Σπουδών,
Πανεπιστήμιο Πειραιά

Πλούταρχος Σακελλάρης
Καθηγητής Οικονομικών
& Χρηματοοικονομικών,
Οικονομικό Πανεπιστήμιο
Αθηνών

Κωνσταντίνος Φίλης
Διευθυντής Ερευνητικών
Προγραμμάτων, Ινστιτούτο
Διεθνών Σχέσεων,
Πάντειο Πανεπιστήμιο

Οικονομικό Φόρουμ των Δελφών

Το Οικονομικό Φόρουμ των Δελφών είναι ανεξάρτητος μη κερδοσκοπικός οργανισμός με διεθνή χαρακτήρα. Στο Φόρουμ συναντώνται κάθε χρόνο προσωπικότητες κύρους απ' όλο τον κόσμο και πρωτοπόροι από την Οικονομία, την Πολιτική και την Ακαδημαϊκή κοινότητα.

Μέλη και υποστηρικτές του φόρουμ είναι εταιρείες, οργανισμοί και φορείς, που συμμερίζονται το όραμα για έναν ειλικρινή, αποδοτικό διάλογο, ο οποίος θα ενεργοποιήσει το διανοητικό κεφάλαιο εντός και εκτός της χώρας, θα μετατρέψει την γνώση σε καινοτόμες και εξωστρεφείς δραστηριότητες και θα συμβάλλει στην ενδυνάμωση της θέσης της χώρας στο παγκόσμιο πολιτικό γίγνεσθαι.

Οι συμμετέχοντες συμβάλλουν μέσω της ανταλλαγής απόψεων, σε μία ιστορικά συμβολική τοποθεσία, τους Δελφούς, στην ανάλυση θεμάτων αιχμής για τον πλανήτη, την Ευρώπη, τα Βαλκάνια, την Ανατολική Μεσόγειο και την Ελλάδα. Παράλληλα, καταθέτουν τις προτάσεις τους με στόχο τη χάραξη μακροπρόθεσμης αναπτυξιακής στρατηγικής τόσο για τη χώρα μας όσο και για την ευρύτερη περιοχή.

Στόχος του Φόρουμ είναι η σκιαγράφηση ενός ρεαλιστικού πλαισίου στόχων και δράσεων, η αναζήτηση πολιτικών για την αντιμετώπιση των παγκόσμιων προκλήσεων και η εξεύρεση κατάλληλων λύσεων στα σύνθετα, χρόνια και αλληλεξαρτώμενα ζητήματα που αντιμετωπίζει η χώρα μας, η Νοτιοανατολική Ευρώπη και η Ανατολική Μεσόγειος.

Χαιρετιστήρια επιστολή του προέδρου του Οικονομικού Φόρουμ των Δελφών

Με αυτό το σημείωμα επιθυμώ να εκφράσω τις πιο θερμές ευχαριστίες μας στο Διοικητικό Συμβούλιο, τη Συμβουλευτική Επιτροπή, τους Χορηγούς, τα Μέλη, τους Ομιλητές και όλους όσοι στήριξαν με τη συμμετοχή τους το 4ο Οικονομικό Φόρουμ των Δελφών, που πραγματοποιήθηκε μεταξύ 28ης και 3ης Μαρτίου 2019. Ειδικές ευχαριστίες απευθύνω στους Συμβούλους Προγράμματος (Programming Partners) για τη συμβολή τους στη σύνθεση του περιεχομένου των θεματικών ενοτήτων, που φέτος ξεπέρασαν τις 90.

Ήταν πραγματικά μια δύσκολη οργανωτική άσκηση, μια και έπρεπε να φιλοξενήσουμε περισσότερους από 700 ομιλητές και συντονιστές, 220 σπουδαστές από διάφορα εκπαιδευτικά ιδρύματα της χώρας και περισσότερους από 220 εκπροσώπους Ελληνικών και διεθνών ΜΜΕ. Ταυτόχρονα έπρεπε να φροντίσουμε περισσότερους από 2.200 συνέδρους, που ταξίδεψαν στους Δελφούς για να παρακολουθήσουν το Φόρουμ. Στη φετινή συνάντηση προσπαθήσαμε να ξεπεράσουμε δυσκολίες περασμένων ετών με την προσωρινή βελτίωση των υποδομών στο Ευρωπαϊκό και Πολιτιστικό Κέντρο των Δελφών. Ευχαριστούμε θερμά τη Διοίκηση και το προσωπικό του Κέντρου για την άμεση ανταπόκριση και συνεργασία στον τομέα αυτό. Άφησα για το τέλος τους συνεργάτες μου. Δυσκολεύομαι να βρω λόγια για να περιγράψω την αυταπάρνηση, το ζήλο που επέδειξαν και την τεράστια φυσική προσπάθεια που κατέβαλαν για να φέρουν σε επιτυχή κατάληξη το σημαντικό αυτό έργο.

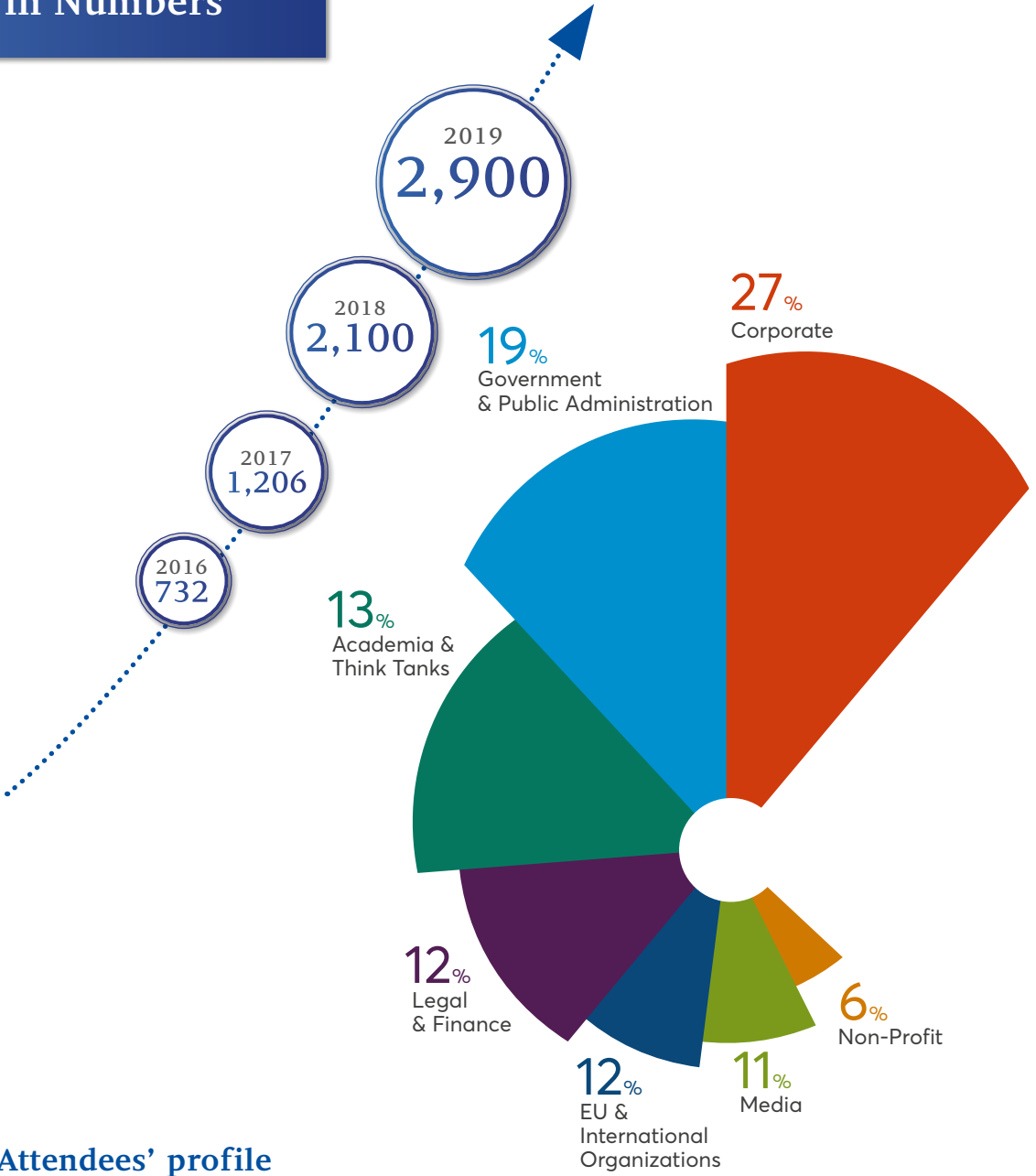
Πιστεύουμε ότι αυτήν τη χρονιά ενισχύθηκε περαιτέρω ο διεθνής χαρακτήρας του Φόρουμ, με τη συμμετοχή διακεκριμένων εκπροσώπων από 32 χώρες. Το κεντρικό θέμα ήταν η «Ανάπτυξη χωρίς Αποκλεισμούς», που αγγίζει πλήρως την ανάγκη για Βιώσιμη Ανάπτυξη σε όλους τους τομείς της Οικονομίας στη χώρα μας, όπως και στη Νοτιοανατολική Ευρώπη και την Ανατολική Μεσόγειο. Φέτος, συζητήσαμε στους Δελφούς όλες τις διεθνείς γεωπολιτικές εξελίξεις και διερευνήσαμε το ρόλο των ανερχόμενων ηγετικών χωρών στο διεθνές προσκήνιο. Επιχειρήσαμε παράλληλα να αναλύσουμε όσα συμβαίνουν στην Ευρώπη και την Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά και στην περιοχή μας. Τέλος, προσπαθήσαμε να εμβαθύνουμε σε μεγάλο αριθμό καθοριστικών για το μέλλον της χώρας θεμάτων Πολιτικής και Οικονομίας, Κοινωνίας και Πολιτισμού. Οι περιλήψεις όλων των ενοτήτων και των παρουσιάσεων δημοσιεύονται στην παρούσα ηλεκτρονική και έντυπη έκδοση. Επιπλέον, έχουμε ήδη αναρτήσει όλες τις ομιλίες και συζητήσεις της συνάντησης στο κανάλι μας στο YouTube.

Η ομάδα μας έχει αρχίσει ήδη τις προετοιμασίες για το 5ο Οικονομικό Φόρουμ των Δελφών, που θα πραγματοποιηθεί από την Πέμπτη 5 Μαρτίου έως την Κυριακή 8 Μαρτίου 2020.

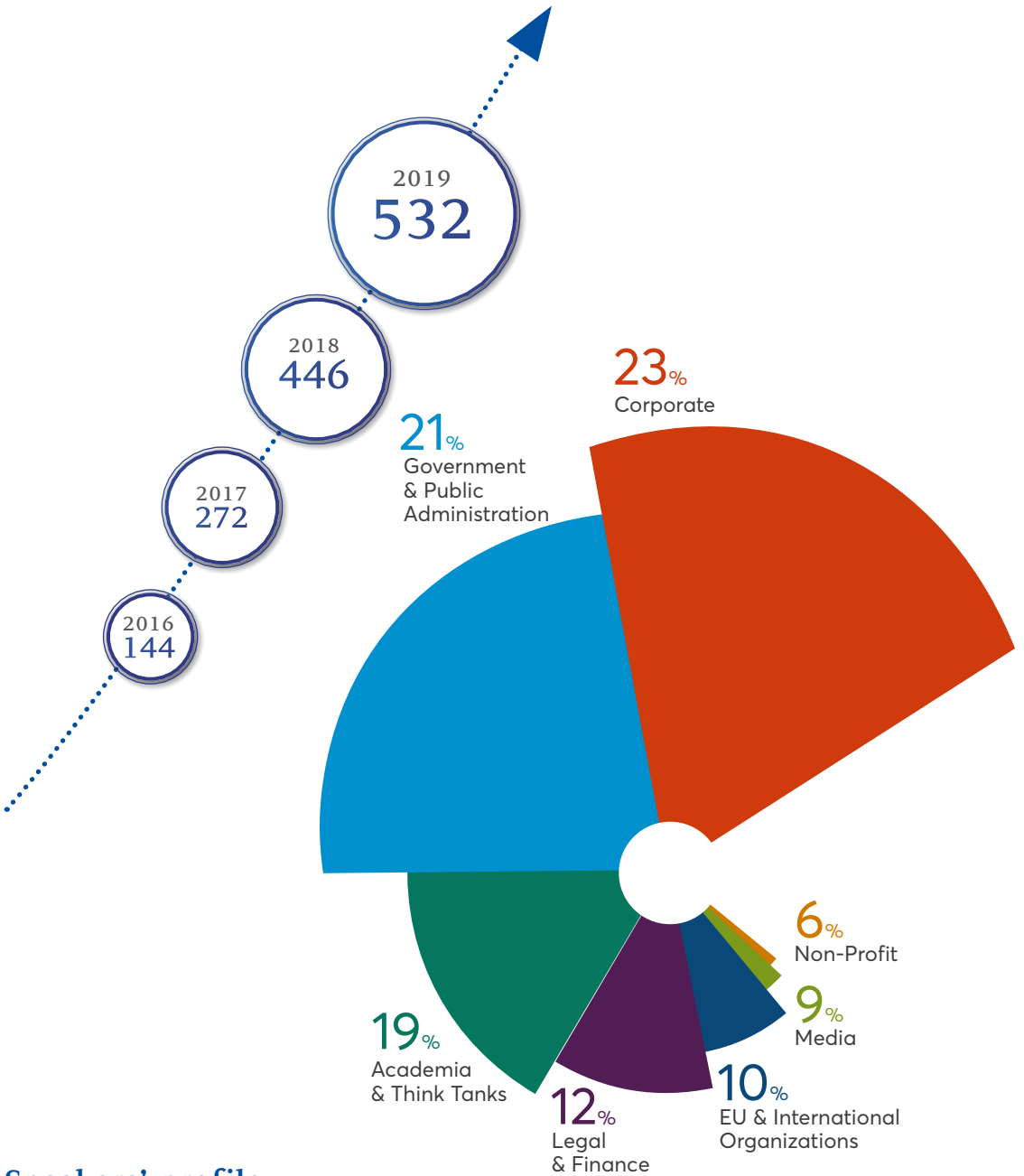
Κλείνοντας αυτό το σύντομο σημείωμα, επιτρέψτε μου να εκφράσω το σεβασμό μου και να απευθύνω τις πιο θερμές ευχαριστίες μου στον Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας, κ. Προκόπιο Παυλόπουλο, για την ηθική στήριξη και παρουσία του στους Δελφούς αυτά τα τέσσερα χρόνια. Η συμμετοχή του έχει συμβάλει καθοριστικά στην ενίσχυση της διεθνούς φήμης του Φόρουμ.

Συμεών Γ. Τσομόκος

Annual Meeting in Numbers

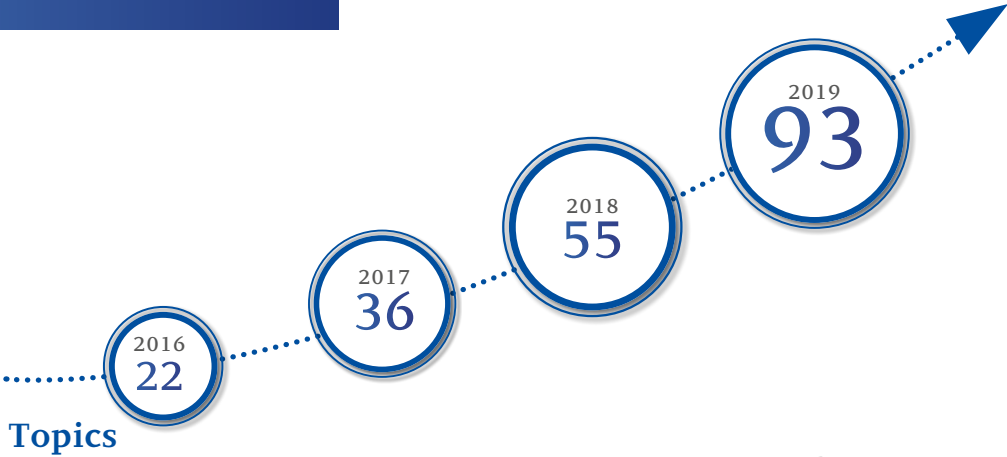

Attendees' profile

Speakers' profile

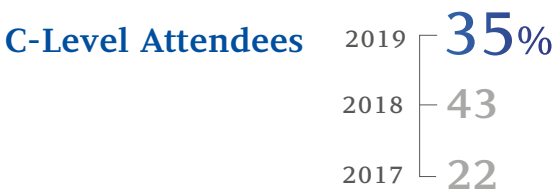
Annual Meeting in Numbers

Topics

Origin Countries

Increase in References

TV references post event

140%

Radio references post event

77%

Print references pre event

41%

Overall increase in pre & post event Media References

20%

Twitter

#delphi_forum

Top Trend for 4 Consecutive Days

Twitter

#delphi_forum
Top Trend for 4 Consecutive Days

Facebook

+22,6% Lifetime Page Likes

LinkedIn

+272% Likes

Christos Stylianides @Stylianides - Feb 28
 #Greece2019 @Eurostat: Χριστός Στυλιανίδης, Υπουργός Οικονομικών & #PM, δοκίμασε βήματα εμπειρία τα #economy & #growth για την #prospect του #EconomicForum. @Delphi_EconomicForum #Delphi_EconomicForum #Delphi_EconomicForum

The #EconomicForum and its #Participants are...

Future Europe Initiative @ACFutureEurope - Mar 1
 @DemosMacelloni speaking at @Delphi_forum: "While the US has been late to the game in the Eastern Mediterranean region, the US is getting ready to compete for influence in this region now." @Delphi_forum #Delphi_forum

Claudio Aguilera @Caguilera - Mar 1
 My speaker at @Delphi_forum today on the future of economic and the possible solution for a non-optimal scenario without fiscal transfer #EconomicForum #Delphi_forum

Economic Forum: Deeply Intervent Claudio Aguilera...
 Economic Forum: Deeply Intervent Claudio Aguilera...
 Economic Forum: Deeply Intervent Claudio Aguilera...
 Economic Forum: Deeply Intervent Claudio Aguilera...

World Bank ECA @WorldBankECA - Mar 1
 #Mediterranean has been a force for greater good for everyone by embracing #EconomicForum and people to improve collective welfare. @WorldBank, World Bank #EconomicForum #Delphi_forum

15 153 #DelphiForum #DelphiForum
Kyriacos Mitsotakis @Kitsotakis - Mar 1
 Από την ανάπτυξη της οικονομίας, πρέπει να εργαζόμαστε πρωταρχικά σε #ανάπτυξη. Αυτό είναι το βασικό που πρέπει να κάνουμε για να έχουμε καλύτερη #GDP και να τους προσφέρουμε καλύτερες #οικονομικές #οφέλη και οφείλουμε να τους #εργαστούμε & #εργαστούμε καλύτερα. #Delphi_forum
 @Toukas Twitter

Hellenic Observatory @HCO_UCL - Mar 1
 Professor Karim Raimonovic, Dr Spyros Economides & Dr Iliada Moraitidou (inset) were featured as speakers in the @Delphi_forum in that took place at the European Council Center of Depts and America Hall in Delphi. #EconomicForum #Delphi_forum #March 1 2019

Dimitris Alifantis @DimitrisAlifantis - Mar 2
 #EU @EconomicForum #EU #EconomicForum by Commissioner @Apostolos at the #DelphiEconomicForum

Βουλευτική Επιτροπή @Boulitropi - Mar 2
 Η νέα έκδοση της έκδοσης #EconomicForum για την αειμότητα του #EconomicForum #EconomicForum #EconomicForum #EconomicForum #EconomicForum #EconomicForum #EconomicForum #EconomicForum

18 18 88 287

Ana Brindhal, Deputy Prime Minister of Romania @Brindhal - Mar 2
 A very good conversation today at @Delphi_forum with Green Minister of Environment and Energy @Katerina about the ways in which we can ensure #EconomicForum in our region.

TIU @TIU_UCLouvain - Mar 2
 Strong positive feedback for our #EconomicForum session at @Delphi_forum #EconomicForum and #EconomicForum touched upon today's #EconomicForum challenges with a true sense of urgency, calling upon us to factor in these once-in-a-lifetime developments into our #EconomicForum process!

The IEARD @IEARD - Mar 2
 Another day of interesting discussions at #Delphi_forum. Our @EconomicForum, @EconomicForum & @EconomicForum met with @EconomicForum Minister #EconomicForum to discuss our support for the #EconomicForum energy & #EconomicForum sectors. #EconomicForum #EconomicForum #EconomicForum #EconomicForum #EconomicForum #EconomicForum #EconomicForum #EconomicForum

Jorgen Rysgaard @Rysgaard - Mar 2
 In conversation with @Delphi_forum during the @Delphi_forum, @Rysgaard is pleased to have played an important role in stabilizing the banking sector. Continued focus on solving the #EconomicForum, further support #EconomicForum projects and provide capital to other sectors of #EconomicForum. #EconomicForum

ESM @ESM_Press - Mar 6
 In case you missed it, #EconomicForum Chief Economist @EconomicForum speaks the message on "Strengthening the euro area benefits for global financial stability" at the #Delphi_forum & #EconomicForum #EconomicForum #EconomicForum #EconomicForum #EconomicForum #EconomicForum #EconomicForum #EconomicForum

in LinkedIn

+272%

134 Likes

+80%

431 Clicks

+174%

93 Company Page Clicks

Job Titles

Impressions

Clicks

Chief Executive Officer		
Founder		
Chief Financial Officer		
Co-Founder		
Chief Operating Officer		
General Manager		
Owner		
Chief Technology Officer		
Partner		
Head of Operations		
President		

Company Industries

Impressions

Clicks

Information Technology & Services		
Financial Services		
Management Consulting		
Marketing and Advertising		
Maritime		
Leisure, Travel & Tourism		
Internet		
Accounting		
Hospitality		
Pharmaceuticals		
Computer Software		

DAY 1

Ομιλία της Α.Ε. του Προέδρου της Δημοκρατίας κ. Προκοπίου Παυλοπούλου

H.E. Prokopios Pavlopoulos
President of the Hellenic Republic

Την βεβαιότητα ότι το Οικονομικό Φόρουμ των Δελφών έχει αποκτήσει πλέον παγκόσμια εμβέλεια, ενώ παράλληλα έχει αναδείξει προβληματισμούς που η ανθρωπότητα θα βρει μπροστά της ανέφερε ο **Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Προκόπιος Παυλόπουλος** στην ομιλία του με την οποία κήρυξε την επίσημη έναρξη του 4ου Οικονομικού Φόρουμ των Δελφών.

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας τόνισε την πολύτιμη συμβολή του Οικονομικού Φόρουμ των Δελφών, καθώς η θεματολογία του αναδεικνύει προβληματισμούς που αντιμετωπίζουν οι σύγχρονες κοινωνίες και συμβάλλει στην επίλυσή τους. Ο κ. Παυλόπουλος αναφερόμενος στο βασικό τίτλο του 4ου Οικονομικού Φόρουμ των Δελφών «Ανάπτυξη χωρίς περιορισμούς» έκανε ιδιαίτερη αναφορά για την εποχή αβεβαιότητας που βιώνουμε, καθώς η 4η βιομηχανική επανάσταση που λαμβάνει χώρα πρέπει να κάνει τις κοινωνίες πιο υπεύθυνες. Όπως τόνισε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας μέσα από την επιστήμη και την τεχνολογία έχουν αναπτυχθεί δυνάμεις που μπορούν να καταστρέψουν την ανθρωπότητα.

Ο κ. Παυλόπουλος ανέφερε πως η τεχνολογία έχει κάνει άλματα και θα πρέπει να τη δούμε ως ευλογία τονίζοντας όμως πως θα πρέπει να είμαστε προσεχτικοί γιατί ελλοχεύουν και αρνητικές εξελίξεις που μπορούν να δημιουργήσουν σημαντικά προβλήματα.

Όπως είπε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας έχουν δημιουργηθεί δυο τάσεις η «τεχνο-φιλία» και η «τεχνο-φοβία». Η «τεχνο-φιλία» σηματοδοτεί ότι

ο άνθρωπος μπορεί να ξεπεράσει τα όρια του αλλά και η «τεχνο-φοβία» που με όρους «Αποκάλυψης» οδηγεί στη καταστροφή. Ο κ. Παυλόπουλος τόνισε την ανάγκη οι δυο τάσεις αυτές να ισορροπήσουν. Έκανε ιδιαίτερη αναφορά στη βιομηχανική επανάσταση που πλέον βιώνει την τέταρτη γενιά της. Στην πρώτη και τη δεύτερη περίοδο η μηχανή ήταν στην υπηρεσία του ανθρώπου που άλλαξε την οικονομική παραγωγή μέσω της χρήσης του ατμού και του άνθρακα και κατόπιν του ηλεκτρισμού και δημιούργησε τον καπιταλισμό των μεγάλων αστικών κέντρων.

Η Τρίτη περίοδος αφορά την ψηφιακή τεχνολογία που ήρθε να αλλάξει τόσο την οικονομική όσο και κοινωνική ζωή.

Όπως ανέφερε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας τα ψηφιακά μέσα που βρέθηκαν στην υπηρεσία του κάθε ανθρώπου ήταν η μεγαλύτερη ανατροπή σε όλο το φάσμα της ανθρώπινης ζωής.

Σύμφωνα με τον κ. Παυλόπουλο η 4η γενιά της βιομηχανικής επανάστασης που βιώνουμε τώρα αφορά τη σύζευξη ανάμεσα στην ψηφιακή εποχή και την τεχνητή νοημοσύνη.

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας έκρουσε τον κώδωνα του κινδύνου αναφέροντας πως πλέον η τεχνολογία έχει ξεπεράσει τα όρια της οικονομίας και της παραγωγής αλλά επηρεάζει και την κοινωνία, με αποτέλεσμα η ανθρωπότητα να πλέει σε αχαρτογράφητα νερά με αποτέλεσμα να ζούμε σε μια εποχή αβεβαιότητας. Ο κ. Παυλόπουλος πρέπει να μειώσουμε τις αρνητικές εξελίξεις της τεχνολογίας στις όπως τόνισε χαρακτηριστικά

τις έχει δημιουργήσει ο ίδιος ο άνθρωπος. Όπως ανέφερε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας η τεχνολογία μπορεί να μας δώσει τεράστιες δυνατότητες καθώς όπως τόνισε με την κβαντική υπολογιστική η ανθρωπότητα φτάνει σε αδιανόητα επίπεδα επίλυσης προβλημάτων.

Παράλληλα ο κ. Παυλόπουλος αναφερόμενος στο διαδίκτυο το χαρακτήρισε ως πεδίο ελευθερίας καθώς η γνώση είναι πλέον προσιτή σε όλους και δεν αποτελεί απαγορευμένο καρπό. Ωστόσο επέστησε τη προσοχή αναφέροντας χαρακτηριστικά ότι είναι παράδεισος αλλά θα πρέπει να συνειδητοποιήσει το ποσό απέχει από την κόλαση. Επίσης τόνισε ότι οι κοινωνικές ανισό-

τητες και η περιβαλλοντική αλλαγή δημιουργούν προβλήματα στις δημοκρατικές διαδικασίες και δίνουν τροφή σε λαϊκίστικες απόψεις και ριζοσπαστικές δράσεις. Όπως ανέφερε η αβεβαιότητα που δημιουργεί η οικονομική κρίση και ο φόβος υποκατάστασης του ανθρώπου από τις μηχανές συνθλίβει την ανθρώπινη αξία και συμβάλλει στην περιθωριοποίηση και θίγει τα θεμέλια του πολιτισμού μας.

Κλείνοντας ο κ. Παυλόπουλος τόνισε ότι η τεχνολογία έχει τα μέσα να κάνει τον άνθρωπο να μεγαλοουργήσει ωστόσο θα πρέπει να εξαλειφθούν οι αρνητικές συνέπειες που η ανθρωπότητα έχει δημιουργήσει. ■

Keynote Speech

Nikos Voutsis
President, Hellenic Parliament

Για το διακύβευμα των ευρωεκλογών που θα διεξαχθούν σε περίπου τρεις μήνες, μίλησε στην τελετή έναρξης του Delphi Economic Forum, ο **Πρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων, κ. Νίκος Βούτσης**, κάνοντας και μια σύντομη αναφορά στην συμφωνία των Πρεσπών.

«Η Ευρώπη είναι μουδιασμένη. Οργανισμοί όπως ο ΟΗΕ, αλλά και διεθνείς συμφωνίες που απέτρεπαν δυσάρεστες καταστάσεις, υποβαθμίζονται. Και οι προσδοκίες ότι η Ευρώπη μπορεί να παίξει έναν πρωταγωνιστικό ρόλο έχουν συρρικνωθεί», τόνισε ο κ. Βούτσης που συνέχισε κάνοντας έναν απολογισμό των χρόνων της κρίσης, λέγοντας πως η Ευρώπη δεν είχε σχέδιο αντιμετώπισής της, επιλέγοντας έτσι τη λύση του Δ.Ν.Τ. με λιτότητα και οικονομική στενότητα στις χώρες του Νότου, τις οποίες και αντιμετώπισε διαφορετικά σε σχέση με τις μεγάλες οικονομίες του Βορρά. Ο κ. Βούτσης αναφέρθηκε επίσης στο

προσφυγικό και το μεταναστευτικό, που η Ευρώπη απέτυχε να αντιμετωπίσει, με αποτέλεσμα να βγούν ξανά οι σκελετοί του ρατσισμού, του εθνικισμού και του ακροδεξιού λαϊκισμού. Και πρόσθεσε: «Ποιά Ευρώπη θέλουμε; Σίγουρα όχι μια Ευρώπη-φρούριο και πολλαπλών ταχυτήτων», υπογραμμίζοντας πως πρέπει να υπάρχει ειρήνη, ανάπτυξη που να μας αφορά όλους με έμφαση στις νέες τεχνολογίες, αλλά και σταθερότητα, στήριξη του κράτους δικαίου, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της ελευθερίας του Τύπου.

Τέλος, ο Πρόεδρος της Βουλής, υποστήριξε πως η Ελλάδα αλλά και η Βουλή, είχαν και έχουν συμβολή στη συνεργασία των Βαλκανικών χωρών, καθώς στην περιοχή μας έχει στρέψει την προσοχή της η Ευρωπαϊκή Ένωση, τονίζοντας πως: «Η συμφωνία των Πρεσπών, είναι μια προσφορά στην ενωμένη Ευρώπη και θα πιστωθεί στη χώρα μας». ■

Keynote Speech

Rector H el ne Ahrweiler

President, Administration Council, European Cultural Centre of Delphi, Greece

Το  ραμα της για την δημιουργία ενός τεχνολογικού πολιτισμού που θα οδηγήσει στον ψηφιακό ανθρωπισμό ανέλυσε κατά την ομιλία της στην επίσημη τελετή έναρξης του 4ου Οικονομικού Φόρουμ Δελφών, η Πρόεδρος του Διοικητικού συμβουλίου του Ευρωπαϊκού Πολιτιστικού Κέντρου των Δελφών, κα. Ελένη Αρβελέρ. «Μπορούμε εμείς οι μεγαλύτεροι εκπαιδευτικοί να δημιουργήσουμε τον τεχνολογικό πολιτισμό ο οποίος θα οδηγήσει στον ψηφιακό ανθρωπισμό, που πρέπει να ασχολείται και με την επιτυχία αλλά κυρίως με την ευτυχία» τόνισε η κυρία Αρβελέρ.

«Το Οικονομικό Φόρουμ είναι ένας θεσμός, ένας οργανισμός, ένας τόπος όπου το μέλλον γίνεται παρόν. Αυτό δηλαδή που κάνει ο πολιτισμός κάνοντας το παρελθόν μέλλον.» ανέφερε η κυρία Αρβελέρ. Νωρίτερα, η κυρία Αρβελέρ επισήμανε πως το 4ο Οικονομικό Φόρουμ έχει ως θέμα το μέλλον, σημειώνοντας: «δεν υπάρχουν εμπειρογνώμονες του μέλλοντος. Αν θέλεις να δαμάσεις το μέλλον πρέπει να το δημιουργήσεις ο ίδιος. Αυτή είναι η ευθύνη όλων μας σήμερα. Και τι δημιουργεί αυτό το μέλλον, πολυπλοκότητα, συνε-

χή αλλαγή και μία επιτάχυνση του χρόνου».

Παράλληλα, η κυρία Αρβελέρ τόνισε πως μελλοντικά κανένας νέος δεν θα κάνει την ίδια δουλειά σε  λη του τη ζωή. «Τα παιδιά που  ρχονται μετά από εμάς θα ζήσουν σε μια εποχή που το άγνωστο πρέπει να γίνει γνωστό» επισήμανε η Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Ευρωπαϊκού Πολιτιστικού Κέντρου των Δελφών, κυρία Αρβελέρ προσθέτοντας πως χρειάζεται η παιδεία να μάθει στους νέους το  ριο. Πως υπάρχει  να μέτρο παντού, το μέχρι που και το μέχρι πότε.

«Όλοι πρέπει να μάθουμε πια να θυμόμαστε  τι δεν υπάρχουν μονήρεις ευφυίες. Μόνο η ομαδική  ρευνα και η ομαδική δουλειά μπορεί να προχωρήσει, η συνεχής επιμόρφωση, η ευελιξία και η προσαρμογή στα καινούργια πράγματα και η ευθύνη για αυτό που  ρχεται. Πρέπει να παιδιά να ασχοληθούν με τα κοινά» πρότεινε η κυρία Αρβελέρ, καταλήγοντας «καιρός να μάθουμε στα παιδιά μας την ανθρωπιά. Το μόνο δημιούργημα του ανθρώπου που δεν σκοτώνει και οδηγεί στην αρετή». ■

Keynote Speech

Christos Stylianides

Commissioner for Humanitarian Aid and Crisis Management, European Commission, Brussels

«Το οικονομικό φόρουμ των Δελφών έχει γίνει πλέον θεσμός ο οποίος έχει ξεπεράσει τα ελληνικά όρια και αποτελεί αντικείμενο συζήτησης σε όλο τον κόσμο» ανέφερε ο **κ. Στυλιανίδης Ευρωπαϊός Επίτροπος Υπεύθυνος για την Ανθρωπιστική Βοήθεια και Διαχείριση Κρίσεων**.

Όπως ανέφερε ο κ. Στυλιανίδης το διακύβευμα για το μέλλον της Ευρώπης είναι το αποτέλεσμα των επερχόμενων ευρωεκλογών.

«Παρά την κρίση που περνάει η Ευρώπη, όλες οι χώρες προσβλέπουν στο ευρωπαϊκό μοντέλο, τόνισε χαρακτηριστικά ο Ευρωπαϊός Επίτροπος. Όπως είπε όταν κάνουμε αυτοκριτική για την Ευρώπη να μην καταλήγουμε πάντα στο «αυτομαστίγωμα» γι' αυτό όπως ανέφερε χαρακτηριστικά «δίνουμε τροφή στους ευρωσκεπτικιστές που θέλουν τη διάλυση του ευρωπαϊκού μοντέλου». Σύμφωνα με τον κ. Στυλιανίδη πρέπει να ανοίξουμε το διάλογο τα προβλήματα της Ευρώπης

αλλά παράλληλα να τονίσουμε τα προτερήματα που έχει, αλλιώς «δηλητηριάζουμε τους πολίτες», ανέφερε χαρακτηριστικά. Έκρουσε τον κώδωνα του κινδύνου τονίζοντας πως η άνοδος των ευρωσκεπτικιστών αποτελεί βραδυφλεγή βόμβα στα θεμέλια της Ευρώπης. Επίσης ανέφερε πως το ευρωπαϊκό project έχει ρωγμές που θα πρέπει να επισκευαστούν και όχι να διαλυθεί ολόκληρο το οικοδόμημα. Σύμφωνα με τον κ. Στυλιανίδη το δίλημμα που πρέπει να τεθεί είναι εάν το έθνος-κράτος που υποστηρίζουν οι ευρωσκεπτικιστές αποτελεί ένα ρεαλιστικό αφήγημα που μπορεί να δώσει απαντήσεις στην εποχή της παγκοσμιοποίησης. Το αφήγημα των ευρωσκεπτικιστών είναι αφέλές και ψευδές καθώς καμία χώρα δεν μπορεί να αντιμετωπίσει τα σύγχρονα προβλήματα που έχουν προκύψει (μεταναστευτικό) μόνη της και τόνισε χαρακτηριστικά πως «χωρίς συλλογική προσπάθεια θα καταστραφούμε». ■

Keynote Speech

Gila Gamliel
Minister for Social Equality, Israel

Τα ψηφιακά επιτεύγματα του κράτους του Ισραήλ, αλλά και το πως αυτά μπορούν να επηρεάσουν θετικά τη ζωή των πολιτών ανέπτυξε, η **Υπουργός Κοινωνικής Ισότητας** της χώρας, **κα Gila Gamliel**, στην τελετή έναρξης του Delphi Economic Forum, καθώς η ομιλία της είχε θέμα: «Ψηφιακή επανάσταση για μια καλύτερη κοινωνία». «Ζούμε σε ιστορικούς καιρούς, ψηφιακού και τεχνολογικού μετασχηματισμού, ο οποίος μας δίνει τη δυνατότητα να βελτιώσουμε τις ζωές των ανθρώπων και να συνδέσουμε τα έθνη. Η συνεργασία μας με την Ελλάδα και την Κύπρο είναι πολυεπίπεδη και πλέον μπορεί να επεκταθεί και στην τεχνολογία», τόνισε. Υπογράμμισε πως η κυβέρνηση του Ισραήλ, ψηφιοποιεί πλέον τα πάντα έχοντας ως όραμα, η κοινωνία να προοδεύει και να προχωρά χωρίς να αφήνει κανέναν πίσω της. Αναφέρθηκε στο πως η τεχνολογία μπορεί να αλλάξει τον τον τομέα της Παιδείας, φέρνοντας παράδειγμα πως περίπου

150 χιλιάδες φοιτητές παρακολουθούν τα ψηφιακά σεμινάρια των πανεπιστημίων της χώρας της, ανάμεσα τους μάλιστα και 400 Έλληνες, ενώ το 10% του συνολικού αριθμού είναι νέοι από τις αραβικές χώρες. Στο πλαίσιο της μείωσης του κοινωνικού χάσματος, αλλά και της βελτίωσης των υπηρεσιών προς τους πολίτες, η κα Gamliel είπε πως το Ισραήλ προχωρά σε ένα πρόγραμμα ψηφιακής Υγείας το οποίο θα κοστίσει 12 εκατ. δολ., μέσα από το οποίο θα προσφέρει εξατομικευμένη φαρμακευτική αγωγή με βάση τα γενετικά χαρακτηριστικά του ασθενούς και των συγγενών τους, επιδιώκοντας να προλαμβάνει τις αρρώστιες, αντί να τις θεραπεύει. Ένας άλλος στόχος της νέας ψηφιακής τεχνολογίας, είναι να συνδέσει απομακρυσμένες αγροτικές περιοχές με τα μεγάλα αστικά κέντρα, λέγοντας πως αυτό είναι κάτι που μπορεί να βρει εφαρμογή και στην Ελλάδα, ώστε κάθε μικρή πόλη να γίνει μια «έξυπνη» πόλη και να απολαμβάνει υπηρεσίες μεγάλων μητροπόλεων. Τέλος, κατέληξε λέγοντας πως: «Οι ιστορικοί θα παρακολουθήσουν την πορεία μας, ως ένα start-up έθνος, το οποίο θα πρωταγωνιστήσει ώστε να υπάρχει ειρήνη στην περιοχή μας». ■

Welcome notes

Kostas Bakoyannis
Governor, Region of Central Greece

Athanassios Panagiotopoulos
Mayor, Municipality of Delphi

Σύντομους χαιρετισμούς απηθύναν κατά την τελετή έναρξης του 4ου Οικονομικού Φόρουμ, **ο Περιφερειάρχης Στερεάς Ελλάδος, κ. Κώστας Μπακογιάννης** και **ο Δήμαρχος Δελφών, κ. Αθανάσιος Παναγιωτόπουλος**.

Μιλάμε για την ανάγκη για ένα νέο θεσμικό μετασχηματισμό, μιλάμε για την ανάγκη για νέο επιχειρησιακό σχεδιασμό, μιλάμε για την ανάγκη για νέα μέσα. Αυτά μπορούν να προκύψουν μόνο από κάτω προς τα πάνω» τόνισε ο κ. Μπακογιάννης, προσθέτοντας «σε αυτό ο ρόλος της αυτοδιοίκησης είναι καταλυτικός, είναι ο πλησιέστερος δημοκρατικός θεσμός του πολίτη, ο οποίος μπορεί και να αφουγκράζεται αλλά και ταυτόχρονα να παράγει απτά και μετρήσιμα αποτελέσματα. Το βλέπετε αυτό από την Σιγκαπούρη μέχρι το Τελ Αβίβ και από το Όσλο μέχρι και τη Νέα Υόρκη ότι η αυτοδιοίκηση έχει μετατραπεί σε ένα εργαστή-

ρι καινοτομίας. Παράγει νέες ιδέες και γεννάει εφαρμοσμένες πολιτικές. Ελπίζω το επόμενο φόρουμ να είσαι και της αυτοδιοίκησης για να κάνουμε μία ουσιαστική συζήτηση για το πως μπορούμε να γυρίσουμε το κράτος και την Ευρώπη ανάποδα».

Από την πλευρά του, ο δήμαρχος των Δελφών, κ. Αθανάσιος Παναγιωτόπουλος, επισήμανε πως «οι Δελφοί ξαναγίνονται το κέντρο του κόσμου». Ο Δήμαρχος ευχαρίστησε την Πρόεδρο του Διοικητικού συμβουλίου του Ευρωπαϊκού Πολιτιστικού Κέντρου των Δελφών, Ελένη Αρβελέρ, τον Περιφερειάρχη Στερεάς Ελλάδος, Κώστα Μπακογιάννη και τον Πρόεδρο του Οικονομικού Φόρουμ, κ.Σ Τσομώκο τον οποίο χαρακτήρισε «μεγάλο οραματιστή» για όλη την Ελλάδα. «Αποδεικνύουμε μέσω των Δελφών ως χώρα ότι μπορούμε να πηγαίνουμε μπροστά» τόνισε ο Δήμαρχος Δελφών. ■

Discussion among Party Candidates for the European Parliament

SPEAKERS

Evangelos Meimarakis
fmr. Defence Minister;
fmr. President, New
Democracy Party, fmr.
President, Hellenic
Parliament

Dimitris Papadimoulis
Vice-President, European
Parliament, Brussels

CHAIR

Pinelopi Gavra
Journalist, Greece

Για την υπαρξιακή κρίση της Ευρώπης, το δίλημμα των ευρωεκλογών του Μαΐου, την αντιμετώπιση της ακροδεξιάς και το νέο διπολισμό στο ελληνικό πολιτικό σκηνικό, συζήτησαν ο **πρώην Πρόεδρος της Βουλής, πρώην πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας, πρώην υπουργός Άμυνας, Βουλευτής και Επικεφαλής του Ευρωψηφοδελτίου της ΝΔ, κ.Βαγγέλης Μεϊμαράκης** και ο **Αντιπρόεδρος του Ευρωκοινοβουλίου, Ευρωβουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ, κ.Δημήτρης Παπαδημούλης**.

Τη συζήτηση συντόνισε η δημοσιογράφος, **κα. Πηνελόπη Γαβρά**.

Ο κ.Παπαδημούλης εκτίμησε ότι η Ευρώπη διέρχεται μία υπαρξιακή κρίση, η οποία μπορεί να αντιμετωπιστεί μόνο με στροφή από την "αιώνια λιτότητα" στην ανάπτυξη, ζητώντας μεγαλύτερο κοινοτικό προϋπολογισμό. Υποστήριξε ότι αυτό μπορούν να το πετύχουν οι προοδευτικές δυνάμεις. Δήλωσε όμως ότι για την αντιμετώπιση της ακροδεξιάς απαιτείται "ένα ακόμη ευρύτερο μέτωπο που να περιλαμβάνει και τις δυνάμεις του κέντρου και της κεντροδεξιάς", που θέλουν εμβάθυνση της Ευρώπης, σημειώνοντας ότι "σε αυτή την πλευρά ανήκει ο Γιούνκερ αλλά όχι ο Ορμπάν". Επικαλέστηκε δε τη ΝΔ όπως την είχε ιδρύσει ο Κωνσταντίνος Καραμανλής, υπενθυμίζοντας ότι ο Κ. Καραμανλής έλεγε πως δεν θέλει τους ακραίους.

Ο κ.Μεϊμαράκης από την πλευρά του δήλωσε: "Προσέρχομαι σε αυτή την εκλογική μάχη για να εκφράσω το μέσο Έλληνα που είναι και Ευρωπαίος". Εξέφρασε την άποψη ότι είναι παρωχημένες οι διαχωριστι-

κές γραμμές αριστερά- κέντρο- δεξιά, διότι όπως είπε "υπάρχουν αριστεροί, δεξιοί, κεντρώοι φιλοευρωπαίοι". Εκτίμησε επίσης ότι "με ανθρώπους της αριστεράς μπορούμε να συνεννοηθούμε για μία Ευρώπη όπως τη θέλουμε, με ανθρώπους όπως ο κ. Παπαδημούλης" και χαρακτήρισε θετικό ότι σοβαροί πολιτικοί που έχουν αγωνία για το μέλλον της Ευρώπης θα βρίσκονται στην Ευρωβουλή απέναντι στα άκρα που θέλουν να διαλύσουν την ΕΕ.

"Τα μνημόνια δεν έπεσαν από τον ουρανό ούτε τα επέβαλαν κάποιοι κακοί ξένοι. Μακριά από τους σοβαρούς πολιτικούς οι θεωρίες συνωμοσίας" δήλωσε ο κ. Παπαδημούλης, επιρρίπτοντας ευθύνες για την προσφυγή στο μηχανισμό στήριξης πρωτίστως στην κυβέρνηση Καραμανλή για το έλλειμμα και το χρέος που παρέδωσε το 2009 και δευτερευόντως στην κυβέρνηση Παπανδρέου γιατί άργησε, όπως είπε, να συνειδητοποιήσει την κατάσταση.

Ο κ.Μειμαράκης διαφώνησε, υπενθυμίζοντας ότι το Μάρτιο του 2009 ο τότε πρωθυπουργός είχε ενημερώσει τα κόμματα της αντιπολίτευσης για την κατάσταση της οικονομίας, παρόλα αυτά η αξιωματική αντιπολίτευση έλεγε ότι "λεφτά υπάρχουν" και αναρωτήθηκε: "Πολιτικοί δεν είμαστε κι εμείς; Εάν υπήρχαν λεφτά, έχουμε λόγο να πούμε λεφτά δεν υπάρχουν; Έχετε δει πολιτικό

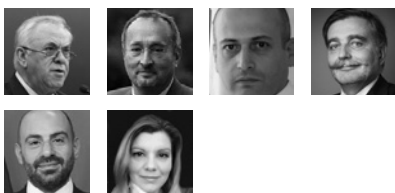
τόσο βιτσιόζο;" Υποστήριξε δε ότι η κρίση χρέους έγινε κρίση δανεισμού και η χώρα αναγκάστηκε να προσφύγει στο ΔΝΤ χωρίς προετοιμασία.

Ο κ.Παπαδημούλης και ο κ.Μεϊμαράκης διασταύρωσαν τα ξίφη τους και για τον Βίκτορ Ορμπάν και τη σχέση του ΣΥΡΙΖΑ με τους Ευρωπαίους Σοσιαλδημοκράτες. "Το ΕΛΚ είναι επιζήμιο να έχει στις γραμμές του τον Ορμπάν που μοιάζει περισσότερο με το Σαλβίνι ή τη Λεπέν, παρά με το Γιουνκερ και το Μεϊμαράκη" εκτίμησε ο κ.Παπαδημούλης. "Γίνεται πολλή συζήτηση για τον Ορμπάν και τον Σαλβίνι και δεν καταλαβαίνω γιατί δε γίνεται για τον Γιούνκερ και τη Μέρκελ, γιατί αυτή είναι η γραμμή που κυριαρχεί στο ΕΛΚ και θα το δούμε μετά τις ευρωεκλογές" απάντησε ο κ.Μεϊμαράκης. Ο κ. Παπαδημούλης διέψευσε την εκτίμηση του κ.Μεϊμαράκη ότι ο ΣΥΡΙΖΑ θα ενταχθεί στην Ευρωομάδα των Σοσιαλιστών και Δημοκρατών. Εκτίμησε ότι τα δύο με γάλα κόμματα για τα επόμενα χρόνια στην Ελλάδα θα είναι ο ΣΥΡΙΖΑ και η ΝΔ. Προέβλεψε πως οι επόμενες εκλογές θα είναι ανοιχτές στην έκβαση τους, θα είναι ντέρμπι, και δήλωσε: "Δε θα εκπλαγώ εάν το άθροισμα ΣΥΡΙΖΑ και ΝΔ ξεπεράσει το 70%". Ο κ. Μειμαράκης συμφώνησε ότι τα δύο κόμματα θα μοιραστούν το 70%, ίσως και παραπάνω, προσθέτοντας: "Εκεί που θα διαφωνήσουμε είναι πως θα μοιραστεί αυτό". ■

Hellenic Development Bank: Potential & Prospects

SPEAKERS

Yannis Dragasakis

Deputy Prime Minister,
Hellenic Republic

H.E. Christophe Chantepy

French Ambassador to Athens

Adonis Georgakakis

President, ETEAN, Greece

Pascal Lagarde

Executive Director in charge of
Int. Affairs, Strategy, Research &
Development, Bpifrance

Ioannis Hadjiyiannis

Head of Athens Office, Directorate
General for Structural Reform
Support Service (SRSS), Greece

CHAIR

Lyda Bola, Journalist, Alpha TV, Greece

Η δυναμική που διαθέτει η υπό ίδρυση ελληνική αναπτυξιακή τράπεζα βρέθηκε στο επίκεντρο το 4ου Οικονομικού Φόρουμ Δελφών. Όπως ανέφερε, ο **Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης κ. Γιάννης Δραγασάκης**, η Ελλάδα ήταν η μοναδική χώρα της Ευρώπης χωρίς αναπτυξιακή τράπεζα. Όπως τόνισε, το νομοσχέδιο για την ίδρυσή της, τέθηκε, χθες, σε διαβούλευση και αναμένεται να ψηφιστεί από τη Βουλή την άνοιξη. «Μετά την έξοδο από τα μνημόνια και την επιτροπεία, η χάραξη της κατεύθυνσης της ανάπτυξης αποτελεί ευθύνη της κυβέρνησης, της ελληνικής πολιτείας και του ελληνικού λαού» είπε ο κ. Δραγασάκης. Πρόσθεσε ότι η Αναπτυξιακή Τράπεζα διαθέτει πόρους ύψους 5 δισ. ευρώ που θα διοχετευτούν στην οικονομία και προανήγγειλε ότι θα δημιουργηθεί παράρτημά της στη Θεσσαλονίκη με στόχο τη χρηματοδότηση δράσεων και επιχειρήσεων στη Βόρεια Ελλάδα.

Τόνισε ότι η αναπτυξιακή τράπεζα θα λειτουργεί ως φορέας για την χρηματοδότηση νέων παραγωγικών μοντέλων και θα λειτουργεί σαν πρεσβευτής της Ελλάδας στην προσέλκυση διεθνών κεφαλαίων. Θα υιοθετεί πλήρως τις αρχές της εταιρικής διακυβέρνησης και της λογοδοσίας, ενώ θα λειτουργεί βάσει κριτηρίων αποδοτικότητας.

Ο **Γάλλος Πρέσβης στην Αθήνα κ. Christophe Chantepy**, ανέ-

φερε ότι η αναπτυξιακή τράπεζα είναι απαραίτητη για τη χρηματοδότηση μικρομεσαίων επιχειρήσεων, οι οποίες αντιστοιχούν στο 85% του εγχώριου επιχειρείν. Όπως ανέφερε, το μεγαλύτερο μέρος της χρηματοδότησης προέρχεται από εμπορικές τράπεζες και η πραγματικότητα αυτή οδήγησε τη Γαλλία στην ίδρυση της γαλλικής αναπτυξιακής τράπεζας Bpifrance. Κύρια πρόκληση της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας είναι η αναχαίτιση του brain drain. Στην Ελλάδα υπάρχει ένα αξιόλογο οικοσύστημα τεχνολογίας, αλλά οι σχέσεις του με το εγχώριο οικοσύστημα δεν ήταν αρκετά στενές και με στόχο τη σύσφιξή τους, δημιουργήθηκε το δίκτυο Maziñnon, τόνισε.

Ο Πρόεδρος του ETEAN κ. Αντώνης Γεωργακάκης, σημείωσε πως η αναπτυξιακή τράπεζα θα λειτουργεί συμπληρωματικά με το εγχώριο τραπεζικό σύστημα, με τα τραπεζικά προϊόντα να χορηγούνται σε συνεργασία και διαμέσου των ελληνικών εμπορικών και συνεταιριστικών τραπεζών. Σημείωσε χαρακτηριστικά ότι η Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα είναι ήδη παρούσα, καθώς, ήδη, έχουν διατεθεί, μέσω χορηγήσεων, κεφάλαια άνω των 300 εκατ. ευρώ για τη χρηματοδότηση των μικρομεσαίων εταιρειών. Ακόμη, έχει ανακοινωθεί πρόγραμμα για τη χρηματοδότηση μικρο-

μεσαίων επιχειρήσεων ύψους 700 εκατ. ευρώ, ενώ τον επόμενο μήνα ξεκινάει το νέο πρόγραμμα χρηματοδότησης μικρομεσαίων, ύψους 1 δισ.

Ο Εκτελεστικός Διευθυντής, Υπεύθυνος Διεθνών Σχέσεων, Στρατηγικής, Έρευνας & Ανάπτυξης της Bpifrance, κ. Pascal Lagarde σημείωσε ότι η Γαλλική Αναπτυξιακή Τράπεζα παρείχε τεχνική βοήθεια στην ελληνική κυβέρνηση. «Είναι πολύ σημαντικό να μοιραστούμε την εμπειρία μας και νομίζουμε ότι στην Ευρώπη είναι σημαντικό να υπάρχουν μικρομεσαίες επιχειρήσεις που θα μπορούσαν να συνεργαστούν με τις ΜμΕ της Γαλλίας» ανέφερε. Πρόσθεσε ότι είναι κεφαλαιώδους σημασίας η αναπτυξιακή τράπεζα να διαθέτει ξεκάθαρη αποστολή, να απευθύνεται στις ανάγκες της αγοράς, να καλύπτει τα κενά της, να υπηρετεί τις αρχές της βιωσιμότητας και να υιοθετεί τις αρχές της εταιρικής διακυβέρνησης.

Ο Επικεφαλής του Γραφείου του SRSS στην Αθήνα, κ. Γιάννης Χατζηγιάννης, σημείωσε ότι η υπηρεσία στήριξης διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων δημιουργήθηκε το 2015 με στόχο την υλοποίηση διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων. Τόνισε ότι ένα από ένα από τα σημαντικότερα έργα που υποστηρίζει η υπηρεσία είναι η ίδρυση της αναπτυξιακής τράπεζας. ■

Culture and Values

SPEAKERS

Rector **Héléne Ahrweiler**

President, Administration Council,
European Cultural Centre
of Delphi, Greece

Nikiforos Diamandouros

Emeritus Professor, University of
Athens; European Ombudsman
(2003- 2013), Greece

CHAIR

Maria Nikoltsiou

Journalist/Anchorwoman,
Alpha TV, Greece

Ο πολιτισμός και αξίες αποτελεί έναν πλεονασμό, όπως τόνισε η **Πρύτανης Ελένη Αρβελέρ** διότι ο πολιτισμός είναι μια αξία. Ο πολιτισμός γίνεται κάτι παραπάνω από αξία καθώς αποτελεί τη γέφυρα μεταξύ νεκρών και ζωντανών κατά την κ. Αρβελέρ η οποία διευκρίνισε ότι κανείς μπορεί να βρει χιλιάδες ορισμούς στα λεξικά για την έννοια του πολιτισμού.

Αυτό που προβληματίζει τον κ. **Νικηφόρο Διαμαντούρο, Επίτιμο Καθηγητή του Πανεπιστημίου Αθηνών, πρώην Ευρωπαϊό Διαμεσολαβητή**, στην τρέχουσα συγκυρία είναι το γεγονός ότι το ελληνικό αξιακό σύστημα της κοινωνίας μεταλλάσσεται, ενώ χαρακτηρίζεται από έναν δεισμό καθώς αποτελείται από δύο ανταγωνιστικά αξιακά συστήματα. Το πρώτο κυρίαρχο σύστημα που συναντάται περίπου στο 70% της ελληνικής κοινωνίας, στηρίζεται σε μια συγκρουσιακή λογική, η οποία εκφράζει την έννοια του μηδενικού αθροίσματος, σημείωσε ο κ. Διαμαντούρος. Στη διαδικασία της σύγκρουσης, εξήγησε ο κ. Διαμαντούρος, ένας κερδίζει και ένας χάνει υποχρεωτικά. Η λογική αυτή στερείται της έννοιας του συμβιβασμού η οποία μπορεί να ενέχει ένα στοιχείο αρνητικό στα ελληνικά αλλά στην πραγματικότητα είναι αναγκαία για την εξέλιξη. Η συγκρουσιακή αυτή λογική οδηγεί σε μονολόγους και κατ' επέκταση σε έλλειψη σεβασμού. Η ευημερία και η πρόοδος της κάθε κοινωνίας βασίζεται στον σεβασμό, υποστήριξε ο

κ. Διαμαντούρος που συμπλήρωσε ότι η έλλειψη σεβασμού και οι έντονες συγκρούσεις καλλιεργούν ένα έντονο κλίμα ανασφάλειας, το οποίο με τη σειρά του οδηγεί στην υιοθέτηση ευκαιριακών λογικών συμπεριφοράς. Αποτέλεσμα είναι η απώλεια της ουσίας στο δημόσιο διάλογο και η αμυντική θεώρηση του κόσμου που έχουν αρνητικές επιπτώσεις στη δημοκρατία.

«Ο πολιτισμός αποτελεί το μοναδικό παγκόσμιο αγαθό το οποίο όταν το καταναλώνεις δεν το αφαιρείς από κανέναν. Αυτός ο πολιτισμός γίνεται η προίκα της ζωής.» δήλωσε η κα. Αρβελέρ.

Τα πρώτα πολιτιστικά συστήματα είναι η οικογένεια, η πολιτεία και η δημοκρατία και ο σεβασμός για τους νεκρούς, εξήγησε. Εάν σε αυτά προσθέσουμε και τα θρησκευτικά στοιχεία, έχουμε τις παγκόσμιες αξίες. Όλες οι άλλες είναι τοπικές, όπως το πώς φέρεται κανείς στα ζώα, στις γυναίκες, στους ηλικιωμένους, στους ξένους κτλ. «Στην Ελλάδα έχουμε την τάση να κάνουμε διαφορετικά πράγματα όταν είμαστε ιδιώτες από αυτά που κάνουμε όταν είμαστε στο δημόσιο βίο.» παρατήρησε η κα. Αρβελέρ. Όταν οι πράξεις δεν συμφωνούν με τις αξίες που έχουμε αλλάζουμε τις αξίες αλλά όχι τις πράξεις εξήγησε και συμπλήρωσε ότι «για αυτό είμαστε εκεί που είμαστε».

Αναφορικά με την κρίση στην παιδεία η κα. Αρβελέρ τόνισε ότι η σαλαμοποίηση της εκπαίδευσης κατά την οποία η κάθε βαθμίδα εκπαίδευσης αντιμετωπίζεται ως ανεξάρτητη από τη συνολική διαδικασία οδηγεί σε μόνιμα προβλήματα. «Δεν

ξέρουμε ακόμα ότι η παιδεία δεν είναι η εκπαίδευση και ότι αυτή ξεκινάει από την οικογένεια» σημείωσε. Η συνέχεια στην εκπαίδευση έχει διακοπεί στην Ελλάδα «για αυτό ασχολούμαστε μόνο με την επιτυχία και όχι την ευτυχία.»

Πρέπει να προχωρήσουμε σε υιοθέτηση ενός εναλλακτικού υποδείγματος αξιών, εκείνο που εκφράζει τη μειοψηφία της χώρας και δεν εγγράφεται στη λογική του μηδενικού αθροίσματος, αλλά του θετικού, από το οποίο κερδίζουν και οι δύο εμπλεκόμενες πλευρές» εξήγησε ο κ. Διαμαντούρος, ο οποίος σημείωσε ότι οι συνεχείς αλλαγές στο σύστημα της εκπαίδευσης και η συνεχής αναζήτηση μεταρρυθμίσεων στην Παιδεία αποτελεί ομολογία αποτυχίας.

Το να μοιραστείς τον πολιτισμό σου αποτελεί την μόνη μοιρασιά που σε κάνει πλούσιο, περιέγραψε η κα. Αρβελέρ η οποία αναφέρθηκε επίσης στην ανάγκη συλλογικής προσπάθειας της πνευματικής κοινότητας. «Χωρίς την κρίσιμη μάζα δεν μπορείς να αλλάξεις τα πράγματα» εξήγησε. «Αν ένα εθνικό ζήτημα γίνεται πολιτικό, ένα πολιτικό γίνεται κομματικό, ένα κομματικό γίνεται προσωπικό έχεις την παρακμή ολόκληρη μπροστά στα μάτια σου» τόνισε η ίδια.

Ο κ. Διαμαντούρος από την πλευρά του υποστήριξε ότι η πνευματική ελίτ της χώρας δεν έχει ανταποκριθεί στο ρόλο της - που σύμφωνα με την κα. Αρβελέρ είναι γεμάτος υποχρεώσεις - διότι έχει επικρατήσει η λογική του μηδενικού αθροίσματος. ■

Keynote Speech

Marianna V. Vardinoyannis
Goodwill Ambassador of
UNESCO, President, Marianna V.
Vardinoyannis Foundation, Greece

Η Πρέσβυς Καλής Θελήσεως της UNESCO και Πρόεδρος του «Ιδρύματος Μαριάννα Β. Βαρδινογιάννη», κα Μαριάννα Β. Βαρδινογιάννη ευχαρίστησε θερμά τον Ιδρυτή και Πρόεδρο, κ. Τσομώκο για την πρόσκληση ενώ συνεχάρη όλους τους συντελεστές για την οργάνωση αυτού του Φόρουμ που στρέφει το ενδιαφέρον της διεθνούς κοινής γνώμης στην Ελλάδα, «κάνοντας την καρδιά της να χτυπά εδώ, στους Δελφούς. Στον ίδιο αυτό τόπο που 2.500 χρόνια πριν γεννήθηκαν οι Αμφικτυονίες που θεωρούνται ο πρόδρομος των Ηνωμένων Εθνών».

Η **κα Βαρδινογιάννη** τόνισε πως η ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς είναι μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις που αντιμετωπίζει η ανθρωπότητα σήμερα, σημειώνοντας πως η μετανάστευση, τα κύματα προσφύγων δημιουργούν νέες κοινωνικές δομές και πρωτόγνωρες ανάγκες.

Όπως δήλωσε, «στις νέες πολιτισμικές κοινωνίες που προκύπτουν, οι διαφορετικές κοινότητες πρέπει να μάθουν να ζουν, να εργάζονται και να αναπτύσσονται χωρίς αποκλεισμούς».

«Η ατζέντα των Ηνωμένων Εθνών για τη βιώσιμη ανάπτυξη του 2030 ενσωματώνει έναν νέο παγκόσμιο, συνεργατικό σχέδιο για την ευημερία, την ειρήνη και τον πλανήτη τα επόμενα χρόνια» σημείωσε η κα Βαρδινογιάννη, εκφράζοντας την πίστη πως μπορεί να γίνει αυτή η ατζέντα πυξίδα της δράσης μας.

A STAR ALLIANCE MEMBER

**YOU'VE KEPT US AT THE TOP ONCE MORE.
THANK YOU.**

**BEST REGIONAL AIRLINE IN EUROPE
FOR THE 9TH TIME**

**BEST CABIN CREW
IN SOUTHERN EUROPE**

SOHO SQUARE

aegeanair.com

Τόνισε, ακόμη, πως πιστεύει στις συμμαχίες των πολιτών, τη δύναμη της νέας γενιάς, της παιδείας και της ανθρώπινης καρδιάς.

Αναφέρθηκε στην ανάγκη που προέκυψε τα τελευταία χρόνια φιλοξενίας χιλιάδων προσφύγων από την Ελλάδα, κάτι που, όπως είπε, έγινε αφορμή, συνεργασίας του ιδρύματος με την Ουνέσκο για τη δημιουργία του διεθνούς προγράμματος «Φιλόξενη Πόλη για τους Πρόσφυγες» που βοήθησε τις τοπικές αρχές στην Ευρώπη να κάνουν φιλικές τις πόλεις τους, τόσο προς τους πολίτες τους, όσο και προς τους μετανάστες και πρόσφυγες.

Η κα Βαρδινογιάννη έκανε ειδική μνεία στην επαφή της με τα προσφυγόπουλα και τις μητέρες τους, στα κέντρα φιλοξενίας στη Μόρια, την Αττική και αλλού, ανακαλώντας ένα βλέμμα που μοιράστηκαν με τα παιδιά, ένα μήλο ή μία ζωγραφιά που της πρόσφεραν προσφυγόπουλα, δώρα που χαρακτήρισε δείγμα κοινωνικού πολιτισμού, κατανόησης και αλληλεγγύης.

Κατέληξε στο ότι «ο κοινωνικός πολιτισμός πρέπει να γίνει βάση της δράσης μας. Ο σεβασμός, η πολυμορφία των πολιτισμών, η ανεκτικότητα, ο διάλογος και η συνεργασία αποτελούν μερικές από τις καλύτερες εγγυήσεις για την παγκόσμια ειρήνη κι ασφάλεια», σημειώνοντας πως η Ουνέσκο έχει θέσει στόχο την προστασία της υλικής

και άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς.

Σημείωσε πως κάθε επίθεση στην πολιτιστική κληρονομιά, είναι επίθεση εναντίον όλων μας και πως οι εξτρεμιστές, η εμπορία των αρχαιοτήτων, ο βανδαλισμός δεν είναι παράπλευρη απώλεια, παρά στοχεύει στο διχασμό των ανθρώπων, τη ρήξη του κοινωνικού ιστού και το φόβο.

«Τόσο ως Ελληνίδα αλλά και ως και πολίτης του κόσμου, αγωνίζομαι για την προστασία των μνημείων και τη διάδοση των αξιών ενός παναθρώπινου και ενιαίου πολιτισμού», τόνισε η κα Βαρδινογιάννη, εκφράζοντας, σ' αυτό το σημείο, την ελπίδα για την επιστροφή των γλυπτών του Παρθενώνα – κάτι που όπως είπε που έχει ιδιαίτερη θέση στην καρδιά της και αποτελεί ζήτημα ηθικής αποκατάστασης και τάξης.

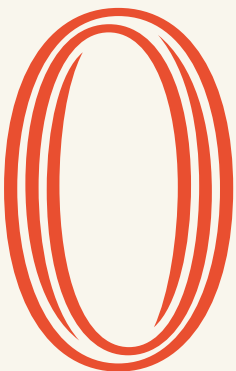
Καταλήγοντας, η κα Βαρδινογιάννη κάλεσε «όλους σ' αυτόν τον κόσμο που αλλάζει και μαζί του κι εμείς να στείλουμε από εδώ, από τους Δελφούς, μήνυμα πως αναγνωρίζουμε την αναγκαιότητα του κρίσιμου δεσμού μεταξύ του πολιτισμού και της ανθρώπινης ανάπτυξης και να ενώσουμε τις δυνάμεις μας για τη δημιουργία ενός διεθνούς κινήματος που θα δίνει προτεραιότητα στη διατήρηση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς και την ασφαλή παράδοσή της στις μελλοντικές γενιές». ■

ZERO WASTE FUTURE: TOWARDS A SMARTER & BETTER WAY OF LIVING

Zero Waste Future is a pioneering program initiated by Coca-Cola in Greece, within the framework of the company's global vision for a World Without Waste.

The program is implemented **for the first time in Thessaloniki** and aims to inspire citizens towards adopting the principles of **recycling and circular economy** in everyday life and to apply innovative solutions on **waste prevention**, so as to reduce the amount of waste ending up in wrong places - namely, in the ocean, landfill, air. It runs in collaboration with the Thessaloniki Municipality and a number of NGOs and associations.

For more information visit coca-cola.gr/zerowastefuture

ZERO WASTE FUTURE

AN INITIATIVE BY
COCA-COLA IN GREECE

Greece 2020-2030: New National Objectives

SPEAKERS

Dimitris Liakos

Deputy Minister to the Prime Minister, Hellenic Republic

Takis Athanasopoulos

Chairman, Foundation for Economic & Industrial Research; Chairman, HERACLES G.C.C, Greece

Anna Diamantopoulou

President, DIKTIO Network for Reform in Greece and Europe, Greece

Costas Douzinas

Member of the Parliament, Syriza Party, Hellenic Republic

Theodore Fessas

Chairman, Hellenic Federation of Enterprises, Greece

Konstantinos Kostis

Prof. of Economic & Social History, University of Athens; Advisor to the Management, Alpha Bank

Dimitris Papalexopoulos

CEO, TITAN, Greece

Panagiotis Pikrammenos

Caretaker Prime Minister 2012, Hellenic Republic

George Provopoulos

Former Governor of the Bank of Greece 2008-2014, Greece

Evangelos Venizelos

fmr. Deputy Prime Minister; fmr. Minister for Foreign Affairs, Hellenic Republic

CHAIR

Pavlos Tsimas, Editor-at-Large, Huffington Post, Greece

Ο κ. Δημήτρης Λιάκος, Υφυπουργός παρά τω Πρωθυπουργώ, τόνισε πως οι στόχοι που πρέπει να βάλουμε ως χώρα την επόμενη δε-

κατία είναι η κοινωνική συνοχή, καθώς τα χρόνια της κρίσης οξύνθηκαν οι κοινωνικές ανισότητες ενώ οι μεταρρυθμίσεις δαιμονο-

ποιήθηκαν γιατί πολλές φορές σημαίνουν μέτρα. «Χωρίς την ενθάρρυνση των εγχώριων παικτών δεν μπορούμε να προχωρήσουμε. Πρέπει να ξεκινήσουμε την επανάσταση του αυτονόητου. Τρίτος στόχος, είναι ο ρόλος της χώρας στο παγκόσμιο περιβάλλον. Αν δεν ανοίξεις τις αγορές, αναρωτήθηκε ο κ. Λιάκος σε ποιον θα πουλήσεις, και κατέληξε ότι καλώς έμεινε η χώρα στην Ευρωζώνη.

Την αλλαγή κατεύθυνσης της κυβέρνησης παρατήρησε η **Πρόεδρος του Δικτύου για τις μεταρρυθμίσεις στην Ελλάδα και την Ευρώπη, κα Άννα Διαμαντοπούλου**. Οι νέοι στόχοι για τη νέα δεκαετία, σύμφωνα με την κα. Διαμαντοπούλου, πρέπει να είναι μια μεγάλη ιδέα. Η Ελλάδα να θέσει ως στόχο η ηγεσία της να μπει στον ψηφιακό ανασχεματισμό, στη νέα εποχή, καθώς μπορούμε να έχουμε έναν οριζόντιο εθνικό στόχο, είπε η κα. Διαμαντοπούλου.

Το 180% του ΑΕΠ, οι αδύναμοι ισολογισμοί των τραπεζών, η ανεργία και η διαδικασία απόκλισης είναι όσα θα μας απασχολήσουν την επόμενη δεκαετία, είπε ο **πρώην Διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδας, κ. Γιώργος Προβόπουλος**. «Το ΔΝΤ για να δει τι θα γίνει τα επόμενα χρόνια, είπε ο κ. Προβόπουλος, βλέπει τι έγινε πριν από 50 χρόνια. Είχαμε δυσμενείς συνθήκες και παραγωγικότητα μόλις 0,25%. Με βάση αυτές τις παραδοχές το ΔΝΤ λέει ότι τα επόμενα χρόνια ο ρυθμός μεταβολής της χώρας θα είναι -0,7%. Ακόμη και το 1% δεν είναι ικανό να εξασφαλίσει την βιωσιμότητα του δημοσίου χρέους. Είχαμε μια εξαιρετικά χαλαρή νομισματική πολιτική τα τελευταία χρόνια. Η ανταγωνιστικότητα δεν κερδίζεται με υποτίμηση του νομίσματος, είπε ο κ. Προβόπουλος και όπλο μας είναι οι διαρθρωτικές αλλαγές».

Ο **τέως Υπηρεσιακός Πρωθυπουργός, κ. Πα-**

ναγιώτης Πικραμένος, τόνισε ότι τα πράγματα δεν είναι όπως ήταν. «Η Ελλάδα είχε συμμαχούς. Τώρα, έχει μια αόρατη απειλή που λέγεται δημογραφικό και η υστέρηση στις γεννήσεις. Η χώρα συρρικνώνεται. Δεύτερον, δεν έχουμε σταθερές και ενιαίες εξωτερικές συμμαχίες, είπε ο κ. Πικραμένος. Η Ελλάδα μπορεί να καταστεί μια πολύ ασθενής χώρα. Πρέπει να αλλάξουμε νοοτροπία, διατηρώντας την κοινωνική συνοχή, αν και το βλέπω αδύνατο. Χρειάζεται επίσης αναστροφή του brain drain, είπε ο πρώην πρωθυπουργός.»

Ο **Πρόεδρος του IOBE, κ. Τάκης Αθανασόπουλος**, τόνισε ότι ανάπτυξη σημαίνει ικανοποίηση των αναγκών της σημερινής γενιάς και πως δυστυχώς ζούμε σε ένα κόσμο που ακόμη και σήμερα οι δημοκρατικές κοινωνίες δεν μοιράζουν δίκαια. «Θα πρέπει να υιοθετήσουμε ένα όραμα, που να μας προσδιορίζει ως λαό. Να συντάξει η χώρα

ένα εθνικό σχέδιο. Δεν έχουμε μάθει να επιδιώκουμε το ιδανικό αποτέλεσμα, χωρίς να ξεφεύγουμε από την πραγματικότητα. Η εθνική μας κουλτούρα επηρεάζεται από την κακή διακυβέρνηση, τις αλληλοεπιδράσεις και την γεωγραφική μας θέση. Δεν έχουμε το πολιτισμικό περιβάλλον, το κοινωνικό, για να ξεδιπλώσουμε ό,τι καλύτερο έχουμε μέσα μας. Οι καλές πρακτικές διευκολύνουν τον διάλογο.»

«Ο απαισιόδοξος βλέπει το ποτήρι μισοάδειο, ο αισιόδοξος μισογεμάτο, ο μηχανικός λέει ότι το ποτήρι είναι δυο φορές μεγαλύτερο από ότι χρειάζεται», υποστήριξε ο κ. **Δημήτρης Παπαλεξόπουλος, Διευθύνων Σύμβουλος της TITAN**. Η πιο σημαντική επένδυση που έχουμε να κάνουμε είναι η ψηφιακή ανάπτυξη της χώρας, απαραίτητη προϋπόθεση για να παραμείνουμε ανταγωνιστικοί, καθώς τα τελευταία χρόνια έχουμε χάσει έδαφος. Έχουμε χάσει

«Χωρίς την ενθάρρυνση των εγχώριων παικτών δεν μπορούμε να προχωρήσουμε»

Δ. Λιάκος

την αυτοπεποίθησή μας, είπε ο κ. Παπαλεξόπουλος, και πρέπει να την ξαναβρούμε.

Οι ανισότητες, η δημογραφική βόμβα, η παρακμή της δύσης είναι αυτά που θα μας απασχολήσουν την επόμενη δεκαετία, είπε ο **Βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ,**

κ. Κώστας Δουζίνας,

τονίζοντας πως οι ανισότητες σκοτώνουν και είναι ο βασικός λόγος της κρίσης που βιώνουμε. Οι πολιτικές που έχουν υλοποιηθεί τα τελευταία 15 χρόνια έχουν αποτύχει και

πρέπει να αλλάξουν ενώ τόνισε πως η συμφωνία των Πρεσπών πρέπει να γίνει το πρότυπο για το πώς μπορούν να προχωρούν οι διεθνείς σχέσεις.

Την επιβίωση του έθνους, έθεσε ο στόχο ο πρώην **Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης κ. Ευάγγελος Βενιζέλος.** «Να υπερβούμε τα συμπλέγματα. Χρειάζεται ένας νέος πατριωτισμός. Δεν μπορούμε να έχουμε τις Πρέσπες ως υπόδειγμα για το Κυπριακό και το Τουρκικό. Χωρίς μεσαία τάξη δεν έχουμε ανάπτυξη, είπε ο κ. Βενιζέλος και πρόσθεσε ότι

το κράτος για να έχει στόχους χρειάζεται ένα άλλο, ευέλικτο, αποτελεσματικό κράτος. Το μίσος που καλλιεργήθηκε στην Ελλάδα το 2015 ήταν ακραίο και βίαιο. Αυτοί που κατέλαβαν τότε την εξουσία υιοθέτησαν το πρόταγμα και τη στρατηγική μας. Αυτό πρέπει να σταματήσει. Έχουμε διαφορετικές διαδρο-

μές στο μέτωπο του πολέμου».

«Ποιο είναι το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα της χώρας, αναρωτήθηκε ο **κ. Θεόδωρος Φέσσας, Πρόεδρος του ΣΕΒ.** Είμαστε ένας λαός που θέλει να ζει με ευκολίες, είπε, και έχουμε ένα τε-

ράστιο θέμα, το δημογραφικό. Πρέπει να φέρουμε το θέμα της εκπαίδευσης σε πρώτη προτεραιότητα, προσεγγίζοντας καλά μυαλά. Χρειαζόμαστε άμεσες επενδύσεις, που δεν είναι μόνο λεφτά. Η Ελλάδα πρέπει να γίνει μια χώρα που ο καθένας θα θέλει να

ζήσει και να επενδύσει. Θέλουμε να είμαστε μια χώρα παραγωγών ή καταναλωτών; Να δουλεύουν τα παιδιά μας στην Ελλάδα ή έξω; Ο ΣΕΒ και εγώ πιστεύουμε ότι η χώρα θα πάει μπροστά αν δώσει σημασία στα ανοιχτά μυαλά και στην ανοιχτή οικονομία.»

«Δεν θέλουμε απλά επενδύσεις, αλλά υψηλής τεχνολογίας», είπε ο **Καθηγητής Οικονομίας και Κοινωνικής Ιστορίας του Πανεπιστημίου Αθηνών, κ. Κωνσταντίνος Κωστής.** Έχουμε

παρωχημένο εκπαιδευτικό σύστημα ενώ οι δημογραφικές εξελίξεις είναι μη αναστρέψιμες. Το επόμενο βήμα είναι οι μετανάστες και οι πρόσφυγες. Τους χρειαζόμαστε. Είναι οι επόμενοι Έλληνες. Για να λυθεί το πρόβλημα πρέπει να έρθει μια εθνική καταστροφή και φοβάμαι ότι θα έρθει η

στιγμή που δεν θα μπορούμε να μείνουμε στην Ευρώπη». ■

«Η πιο σημαντική επένδυση που έχουμε να κάνουμε είναι η ψηφιακή ανάπτυξη της χώρας»

Δ. Παπαλεξόπουλος

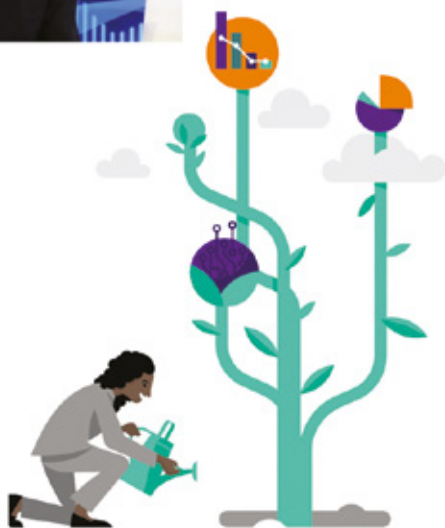
«Η Ελλάδα πρέπει να γίνει μια χώρα που ο καθένας θα θέλει να ζήσει και να επενδύσει»

Θ. Φέσσας

Microsoft Hellas:
Technology Thought Leader
of Delphi Economic Forum IV
Proud Gold Sponsor 2019

Microsoft was the undisputed technology thought leader at the 4th Delphi Economic Forum. Influential speeches by engaging leading executives from Greece and abroad inspired the audience and sparked the conversation around the necessity of early adoption of A.I. in our country. We are committed to bringing the latest technology discussion in Greece, showcase the opportunities brought by Artificial Intelligence, but also ensure that it is landed in a responsible and inclusive way.

Thinking the Unthinkable

SPEAKERS

Nik Gowing

Director and Co-author,
Thinking the Unthinkable

Chris Langdon

Director and Co-author,
Thinking the Unthinkable

INTRODUCED BY

Yannis Thomatos

Vice-President,
Delphi Economic Forum

Οι διευθυντές και συγγραφείς του «Thinking the Unthinkable» παρουσίασαν την έρευνά τους σχετικά με τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν στη σημερινή εποχή οι ηγέτες -όχι μόνο κρατών αλλά και επιχειρήσεων.

Τον λόγο πήρε πρώτα ο κ. **Nik Gowing** ο οποίος είπε ότι αυτός και ο κ. **Chris Langdon** διεξάγουν μία έρευνα τα τελευταία 5 χρόνια μέσα από την οποία προσπαθούν να αποτυπώσουν τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι ηγέτες παγκοσμίως στο να αντιληφθούν τις ραγδαίες αλλαγές που συμβαίνουν τόσο στον τομέα της τεχνολογίας όσο και της κοινωνίας. «Ανάβοντας το γλόμπο των ιδεών» για να παράγουν ιδέες επιχειρούν να βοηθήσουν τους ηγέτες να τολμήσουν θαρραλέες αλλαγές αλλά και να προσαρμόσουν την πολιτική που ακολουθούν για την αντιμετώπισή τους.

Πώς μπορούν οι ηγέτες να προετοιμαστούν για την «υπέρβαση»; Γιατί οι ηγέτες δεν μπορούν να αποδώσουν όταν ασχολούνται με πολλά θέματα ταυτόχρονα; Την απάντηση, τόνισε ο κ. Langdon θα πρέπει να την δώσουμε όλοι μαζί, αναλογιζόμενοι τις προκλήσεις της εποχής. Βασικό πρόβλημα που δυσχεραίνει τους ηγέτες να εκσυγχρονιστούν είναι η αδυναμία να προσαρμοστούν σε αλλαγές που συμβαίνουν γύρω μας με ραγδαίους ρυθμούς. «Αναλογιστείτε αν πέρσι τέτοια εποχή θα μιλούσαμε για θέματα όπως το κίνημα #MeToo, την κλιματική αλλαγή, την επίθεση με χημικά στο Ηνωμένο

A research organization focusing on
the economic and social reconstruction of Greece

diaNEOsis
is an independent,
non-profit
think tank

Aims to promote
policies leading to
economic growth
while protecting
social cohesion

Aspires to catalyze
policy change
through data-driven
social dialogue

Addresses
the creative
forces of society,
all those directly
or indirectly
involved in shaping
and implementing
policies

diaNEOsis Research Topics:

What Greeks believe / World Values Survey / Digital governance

Digital news / Income taxation / Social Mobility / Exports

How extroversion helped Portugal claw back / Civil society and Philanthropy

Public debt - Social security system - tax system

30+1 things Europe could do for Greece / What's next for Europe

Βασίλειο ή τις αντιδράσεις στην Γαλλία με το κίνημα των «Κίτρινων Γιλέκων» αλλά και τον άμεσο αντίκτυπο που είχαν στην κοινωνία και στην χάραξη πολιτικής;»

Η νέα γενιά, τόνισε ο κ. Gowing τείνει να προσαρμόζεται στα νέα δεδομένα ταχύτερα από την παλαιά και να επιδεικνύει μεγαλύτερη θέληση να «ακούσει τους προβληματισμούς της κοινωνίας». Η μεγαλύτερη γενιά έχει σίγουρα περισσότερα καταγεγραμμένα θέματα προσαρμογής στα νέα δεδομένα.

Αυτό που συντελείται στην κοινωνία είναι μία αλλαγή από τις παλαιές πολιτικές σε μία νέα τάξη πραγμάτων με κύριο χαρακτηριστικό την αβεβαιότητα και τον φόβο στο πώς πρέπει οι νέοι ηγέτες να χειρίζονται τις καταστάσεις. Οι δύο συγγραφείς τόνισαν ότι στόχος τους είναι να παροτρύνουν τους ηγέτες να μην φοβούνται να εκφράσουν τις ανησυχίες τους και να τολμούν να είναι εξωστρεφείς, να μην φοβούνται τις αλλαγές και

κυρίως να τολμούν νέες πολιτικές ακόμη και αν αυτές τελικά αποτύχουν. Αυτό το περιγράφουν ως «πώς να επιτυγχάνεις με ασφάλεια» και σκοπός τους είναι να δίνουν κίνητρο στους ηγέτες να προσπαθούν για το καλύτερο, ανεξάρτητα από το αποτέλεσμα της προσπάθειάς τους.

Στις επιχειρήσεις, τόνισαν, η έλλειψη εμπιστοσύνης είναι βαθύτερη και πολύ πιο ανατρεπτική σε σχέση με το παρελθόν. Τόνισαν ότι θεσμοί, όπως η Ευρωπαϊκή Ένωση, τους συμβουλεύονται στο πώς να χειριστούν αλλαγές που θα την εκσυγχρονίσουν, πώς δηλαδή θα ξεφύγουν από την απαρχαιωμένη γραφειοκρατία που πολλές φορές στέκεται εμπόδιο στην αντιμετώπιση προβλημάτων με ταχύτητα.

Τέλος, σημείωσαν ότι αυτό που όλοι οι ηγέτες χρειάζονται είναι ένας νέος τρόπος σκέψης, μία νέα νοοτροπία στην αντιμετώπιση της ταχύτητας των αλλαγών που συντελούνται αλλά και ένα νέο γρηγορότερο και πιο μοντέρνο τρόπο δράσης. ■

We lead the **FUTURE**

MYTILINEOS is **one of Greece's leading industrial companies**, with activities in Mining sector through Aluminium of Greece, EPC and construction sectors through METKA, and Energy sector through Protergia.

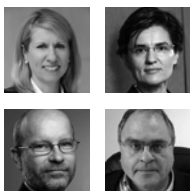
Loyal to its business strategy and its vision for **continuous evolution and development** followed for more than three decades, MYTILINEOS today stands out for its unique and modern employment model, its active social profile, the innovative mechanisms it adopts for business growth, its strategic investments in state-of-the-art solutions for the upgrading of its operations, and the **successful consolidation of its presence in global markets**.

At the same time, as a responsible corporate citizen, it constantly pursues **continuous business excellence** and the adoption of best practices, balancing business growth with social responsibility and the protection of the environment.

An Outlook on the Transatlantic Relations

SPEAKERS

Heather Conley

Senior VP Europe, Eurasia, Arctic; Director, Europe Program, CSIS, USA

Maria Demertzis

Deputy Director, Bruegel, Brussels

Amb. Rastislav Kacer

Chairman, Globsec, Slovakia

CHAIR

Paul Glastris

Editor-in-Chief, The Washington Monthly, USA

Τις αλλαγές στο παγκόσμιο γίνεσθαι από την ημέρα που μπήκε στο Οβάλ γραφείο ο Ντόναλντ Τραμπ τόνισαν και οι τρεις ομιλητές στο πάνελ με τίτλο «An outlook on the transatlantic relations» στο 4ο Οικονομικό Φόρουμ των Δελφών που διεξάγεται από τις 28 Φεβρουαρίου έως τις 3 Μαρτίου, υπό την αιγίδα του Προέδρου της Δημοκρατίας, Προκόπη Παυλόπουλου.

Η κα. **Μαρία Δεμερτζή, Αναπληρώτρια Διευθύντρια του Bruegel στις Βρυξέλλες** ξεκίνησε την παρέμβασή της τονίζοντας ότι το εμπόριο δεν είναι το μόνο θέμα στις ευρωατλαντικές σχέσεις. Επεσήμανε ότι το ανοιχτό ελεύθερο εμπόριο ευνόησε τις δυτικές οικονομίες εδώ και πολλά χρόνια, όμως δε δόθηκε η απαραίτητη προσοχή στη διανομή πλούτου στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης, με αποτέλεσμα να βρισκόμαστε πλέον αντιμέτωποι με πολιτικά φαινόμενα σχεδόν άγνωστα μέχρι πριν από λίγα χρόνια. Όσον αφορά στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η κα. Δεμερτζή τόνισε ότι «ήταν πάντα υπέρ του ελεύθερου εμπορίου» και πρόσθεσε ότι για την Ευρώπη υπάρχει άμεση απειλή από τις ΗΠΑ για δασμούς και έμμεση από την Κίνα, που εξελίσσεται σε ένα παγκόσμιο παίκτη. Ο λόγος που θεωρεί την Κίνα «απειλή» είναι επειδή, όπως είπε κάνει business με διαφορετικό τρόπο.

Η κα. **Heather Conley, Αντιπρόεδρος Ευρώπης, Ευρασίας, Αρκτικής και Διευθύντρια του Ευρωπαϊκού προγράμματος του CSIS στις ΗΠΑ**, περιέγραψε το τοπίο στις ΗΠΑ εξηγώντας ότι η κατάσταση

THIS
IS THE
MOMENT

*The moment
to leave a piece
of future behind.*

We are here, implementing new plans, investing in innovative technologies and infrastructure, and above all, contributing to society and our country. Providing support for our people. Relieving vulnerable social groups through numerous social responsibility activities. Combating against illicit trade. Supporting 25.000 retailers with educational programs and rewards.

We are here to make even the tiniest moment leave a great piece of future behind, for all of us.

PAPASTRATOS

AN AFFILIATE OF PHILIP MORRIS INTERNATIONAL

στην Ουάσιγκτον έχει δύο πλευρές: του Τραμπ και όσων είναι απέναντι του. Η κα. Conley τόνισε ότι πρέπει να δούμε τι θα γίνει στα δύο χρόνια που απομένουν για τη θητεία του Τραμπ και τι θα κάνει, αν δηλαδή θα πραγματοποιήσει τις απειλές για δασμούς. Όπως χαρακτηριστικά είπε «Τα θέματα ασφαλείας και εμπορίου υπήρχαν εδώ και χρόνια και ήταν λάθος μας που δεν τα αντιμετωπίσαμε... Ο Αμερικανός Πρόεδρος είναι ένα σύμπτωμα αυτού του θέματος».

Ο **Πρέσβης Rastislav Kacer, Πρόεδρος της Globsec στη Σλοβακία**, αναφέρθηκε στις παγκόσμιες αλλαγές, για τις οποίες, όπως είπε, πρέπει να ανησυχούμε. Αναφέρθηκε επίσης στη «δομική αλλαγή στο δημοκρατικό κόσμο», την ανάπτυξη της Κίνας, αλλά και την αλλαγή στον τρόπο που οι πολίτες προσεγγίζουν την πολιτική. Αυτό, όπως είπε, «έφερε έναν απρόβλεπτο κυνικό Πρόεδρο στις ΗΠΑ». Μάλιστα χαρακτήρισε τον Ντόναλντ Τραμπ «καταστροφή» και συνέχισε: «Είναι «πυρηνική καταστροφή».

Ο συντονιστής της συζήτησης, κ.**Paul Glastris, Διευθυντής Σύνταξης της The Washington Monthly στις ΗΠΑ**, ρώτησε τους ομιλητές ποιο θεωρούν το χειρότερο δυνατό σενάριο για το μέλλον. Η Μαρία Δεμερτζή απάντησε αναφερόμενη στον Πλανητάρχη ότι το θέμα δεν είναι ότι

είναι προβλέψιμος, αλλά ακριβώς ότι κάνει όλα αυτά που είχε πει ότι θα κάνει. Όπως εξήγησε, όταν ορκίστηκε, κανείς δεν πίστευε ότι θα έκανε αυτά που έλεγε πριν εκλεγεί. Η κα. **Heather Conley** εκτίμησε ότι το χειρότερο σενάριο θα ήταν να φύγουν οι ΗΠΑ από το NATO, όπως έχει πει ο Τραμπ. Ενώ ο Πρέσβης Rastislav Kacer, αναφέρθηκε στις διχαστικές πολιτικές του και στον απομονωτισμό που οδηγεί τις ΗΠΑ.

Οι ομιλητές εκτίμησαν ότι σε περίπτωση που το 2021 πάει στο Λευκό Οίκο ένας άλλος Πρόεδρος, τότε οι ΗΠΑ θα μπορούσαν να επανέλθουν στην ηγετική τους θέση παγκοσμίως, δεδομένου ότι «αποχώρησαν από αυτή τη θέση εθελοντικά. Δεν τους έδωξε κανείς». Μίλησαν για δομές που υπάρχουν εδώ και 70 χρόνια και δεν είναι εύκολο να ακρωθούν, ενώ ο **Πρέσβης Rastislav Kacer** τόνισε ότι όλα όσα συμβαίνουν είναι μία ευκαιρία για να καταλάβει η Ευρώπη ότι πρέπει να ενοποιηθεί περισσότερο, αν δε δυναμώσει για να αντιμετωπίσει τις μεγάλες παγκόσμιες προκλήσεις, όπως η μετανάστευση, η ασφάλεια, το εμπόριο και άλλα. Και ζήτησε να κάνουμε την Ευρώπη ασφαλή και να ενισχύσουμε τη Σέγκεν. Η **Μαρία Δεμερτζή** είπε ότι είναι «ανόητο» να συζητάμε για ευρωπαϊκό στρατό, όπως είπε και ο πρέσβης, όμως πρέπει να μιλάμε για κοινή ασφάλεια. ■

Project Future

Ogilvy

YOUNG, YET WISE, GRADUATE READY TO WORK IN YOUR BUSINESS.

Select a young executive for your business among the graduates of the CSR Program Project Future by Piraeus Bank and save time and resources from the selection & training process.

Find the new talent you are looking for in the fields of:

- **JAVA | Spring**
- **Digital Marketing**
- **Customer Experience**

For more information, contact us at employment@projectfuture.gr

PIRAEUS BANK

POWERED BY

IN COLLABORATION WITH

DAY 2

*Extraordinary medicine
requires extraordinary science.*

At Roche, we are committed to both. Discovering and developing innovative medicines and diagnostic tests to help people live better, longer lives.

National Security: Political Consensus, Social Cohesion and Strategy for Inclusive Growth

SPEAKERS

Alexandros Mallias

Ambassador (ad honorem), Greece

Kostas Ant. Lavdas

Professor of European Policy,
Panteion University, Greece

Kostas Ifantis

Associate Professor, Panteion University,
Greece

Nicolas Papanastaspoulos

PhD, Political Science and
International Politics, Greece

Nicolaos Koukis

Philologist & Historian; Senior High School
Deputy Director, Doukas School, Greece

George Hatzitheofanous

Major General (ret.), ESDDA, Strategy and
Operational Planning Instructor, Greece

CHAIR

Andreas Sideris Political Scientist/Editor, MSc LSE, Greece

Από την οπτική των μικρών κρατών ανέλυσε τα θέματα της εθνικής στρατηγικής ο **καθηγητής Ευρωπαϊκής Πολιτικής του Παντείου Πανεπιστημίου, κ. Κώστας Λάβδας**. «Από την εμπειρία των μικρών κρατών στην Ευρώπη μπορεί κανείς να αντλήσει παραδείγματα. Όταν μιλάμε για εξωτερική πολιτική σε μια δημοκρατική κοινωνία, πρέ-

πει να συνδυάσουμε δυο στοιχεία, την αποτελεσματικότητα προς τα έξω και νομιμοποίηση προς τα μέσα. Παρά τις μεγάλες τους διαφορές τα μικρά κράτη της δυτικής Ευρώπης παρουσιάζουν μια ιστορία επιτυχιών. Κράτη όπως η Ελβετία, η Αυστρία, οι σκανδιναβικές χώρες έχουν περάσει από κρίσεις και επιτυχίες. Αυτό οφείλεται πρώ-

τον στην εθνική συναίνεση. Δεύτερον, στην παράδοση, που δημιουργεί μια πολιτική κουλτούρα επιφυλακτική απέναντι σε οριστικές λύσεις και τρίτον στη δυνατότητα των μικρών κρατών να πετύχουν την διάχυση μιας σειράς από νόρμες, όπως συνδιαλλαγή, διαβουλεύσεις, εμπορική ειρήνη. Γιατί η Πορτογαλία υπήρξε πιο επιτυχημένη από την Ελλάδα σε σχέση με την κρίση; Ένα από τα στοιχεία είναι πολιτικοθεσμικό. Το πρόβλημα με τη μεγάλη εικόνα είναι ότι κινδυνεύουμε να γίνουμε είτε μοιρολάτρες, είτε Δον Κιχώτες. Γι' αυτό πιστεύω ότι οι στρατηγικές των μικρών χωρών μπορούν να βοηθήσουν».

«Πριν 20 χρόνια είχαμε τους στόχους της χιλιετίας του Ανάν. Τίποτα δεν έγινε γιατί προέκυψε η 11η Σεπτεμβρίου, τόνισε ο κ. **Κώστας Υφαντής, Αναπληρωτής Καθηγητής Διεθνών Σχέσεων Παντείου Πανεπιστημίου**. Οι ΗΠΑ είναι ο κύριος χορηγός αυτού που ονομάζουμε παγκόσμια τάξη. Σε αυτή την συγκυρία αυτό που χαρακτηρίζει τις ΗΠΑ είναι μια ακραία πόλωση. Έχουμε πολλές

δυναμικές εξελίξεις, τάσεις και αλλαγές να διαμορφώνονται εκτός αμερικανικού ελέγχου. Από το 2017 έχουμε μια σειρά από συνθήματα και ετικέτες, όπως αμερικανική ηγεσία, πρώτα η Αμερική. Προκαλείται μια πίεση επαναξιολόγησης της αμερικανικής αξιοπιστίας. Ο ρόλος των ΗΠΑ θα παραμείνει όπως ήταν τα 60-70 χρόνια; Η απροθυμία του Ομπάμα να επέμβει στη Συρία το δείχνει αυτό. Οι ΗΠΑ θα συνεχίσουν την ανάσχεση ή όχι του Ιράν στη Μέση Ανατολή; Θα αντιμετωπίσουν πιο δυναμικά το ρωσικό ανασχηματισμό;». «Οι Δελφοί και η Ολυμπία είναι δυο χώροι που επισκέπτονται όλοι οι ξένοι. Η διαφορά ξένων και Ελλήνων είναι ότι εμείς στην Αράχωβα στρίβουμε δεξιά, οι ξένοι έρχονται στους Δελφούς, είπε ο κ. **Αλέξανδρος Μαλλιός, Πρέσβης επί τιμή**. Εδώ στο μαντείο των Δελφών ξεκίνησε μια προσπάθεια συνεργασίας, με βάση τις αξίες και το συμφέρον. Στην Ολυμπία είχε καθιερωθεί μεταξύ των εμπόλεμων η Ολυμπιακή εκκεχειρία. Δεν μπορούμε να μιλάμε για παγκόσμια ασφάλεια αν δεν αποκα-

τασταθεί η λειτουργία των 5 μόνιμων μελών του συμβουλίου ασφαλείας. Πρέπει να αποκατασταθεί η σχέση των μόνιμων μελών γιατί ο ΟΗΕ παραμένει το μόνο σύστημα συλλογικής ασφάλειας. Οι Πρέσπες για παράδειγμα προκάλεσαν την κοινωνία. Σε μια Δημοκρατία πρέπει να δίνεις χώρο στα κόμματα να συμμετέχουν. Δεν συνήλθε ποτέ το ΚΥΣΕΑ, η Κυβερνητική Επιτροπή, το εθνικό συμβούλιο εξωτερικής πολιτικής, η διαρκής επιτροπή εξωτερικών και άμυνας της Βουλής. Αν ο πολίτης νιώθει ασφαλής να περπατήσει, να μείνει στο σπίτι του τότε αυτή η χώρα έχει μεγαλύτερες πιθανότητες να διασφαλίσει και την εξωτερική της ασφάλεια.»

«Από τον πολυμήχανο Οδυσσέα, φτάσαμε στον καρεκλοκένταυρο νεοέλληνα», είπε ο κ. **Νικόλαος Παπαναστασόπουλος, μεταδιδακτορικός συνεργάτης του Παντείου Πανεπιστημίου**. Είναι δύσκολο αντικείμενο η διαχείριση κρίσεων. Σε μια εποχή που η γνώση είναι δύναμη

πρέπει να ξεπεράσουμε τις αγκυλώσεις. Καλύτερα να είμαστε οι συνήγοροι του διαβόλου παρά οι γελωτοποιοί του βασιλιά. Να μοιάζεις με αθώο λουλούδι, αλλά να είσαι φίδι από κάτω, όπως έλεγε ο Σαίξπηρ. Είμαι θιασώτης του συμβουλίου ασφαλείας, είπε ο κ. Παπαναστασόπουλος. Πρέπει πρώτα να μιλήσουμε για ελληνική και στρατηγική κουλτούρα για να έχουμε ένα συμβούλιο εθνικής ασφάλειας. Στη συμφωνία των Πρεσπών θα μπορούσαμε να κερδίσουμε κάτι για την Κύπρο ή το ΝΑΤΟ. Για να παίξεις όμως και να μιλήσεις με τέτοιους όρους πρέπει να έχεις ένα σοβαρό κράτος.

«Το έθνος κράτος παραμένει ο βασικός παίκτης», είπε ο κ. **Γιώργος Χατζηθεοφάνους, Υποστράτηγος εν αποστρατεία**. Ένα έθνος κράτος οφείλει

να μεριμνά για τα εθνικά του συμφέροντα. Η οικονομική ανάπτυξη μιας χώρας απαιτεί ασφαλές περιβάλλον. Κάποιοι θεωρούν ότι η εξωτερική πολιτική δεν επιτρέπει την εκπόνηση ενός μακροχρόνιου σχεδιασμού. Ο στρατηγικός σχεδιασμός είναι δυναμική διαδικασία. Έχει αρχή, δεν έχει τέλος. Η εκπόνηση μιας εθνικής στρατηγικής δεν εξασφαλίζει την επιτυχία. Η απουσία της όμως οδηγεί σε αποτυχία. Στην Ελλάδα έχουμε διπλωμάτες και αναλυτές που επικαλούνται το εθνικό συμφέρον. Στις Πρέσπες για παράδειγμα

από πού απορρέει ότι αυτό επιβάλλει το εθνικό συμφέρον; Ποιος το έχει προσδιορίσει; Μια σοβαρή χώρα δεν μπορεί να πορευτεί με βάση την διαίσθηση. Ειδικά σήμερα που αντί ηγετών κατά βάση οι αρχηγοί είναι δημαγωγοί, τσαρλατάνοι, ικανοί στην αναρρίχηση», είπε ο κ. Χατζηθεοφάνους.

«Το βιβλίο του Παπανούτσου, Η παιδεία το μεγάλο μας πρόβλημα, εξακολουθεί να είναι το μεγάλο μας πρόβλημα», είπε ο **φιλόλογος και ιστορικός, κ. Νικόλαος Κούκης**. Η εθνική στρατηγική απουσιάζει πλήρως στην εκπαίδευση. Έχουμε ένα προσωπικό που αρνείται την αλλαγή και τον διάλογο με όλα τα ρεύματα του εξωτερικού. Θεωρούν ότι οι αλλαγές υπηρετούν ένα νεφέλωμα ιμπεριαλιστικό και θα αλλοιώσουν τον σπουδαίο χαρακτήρα της εκπαίδευσης. Να ξεφύγουμε από την πληροφορία και να πάμε στη γνώση. Έχουμε γεμίσει αριστούχους. Δεν θέλουμε να δυσανεστήσουμε κανέναν. Να αποδεχτούμε την αξιολόγηση και την μέτρηση. Να απελευθερώσουμε την εκπαίδευση από τον ασφυκτικό έλεγχο του υπουργείου Παιδείας. Η αριστεία δεν είναι αριστοκρατία. Δεν είναι ρετινιά. Θα χρειαστούμε ευρυμάθεια για να αντιμετωπίσουμε τους αυριανούς κινδύνους. ■

«Οι Δελφοί και η Ολυμπία είναι δυο χώροι που επισκέπτονται όλοι οι ξένοι. Η διαφορά ξένων και Ελλήνων είναι ότι εμείς στην Αράχωβα στρίβουμε δεξιά, οι ξένοι έρχονται στους Δελφούς»

Α. Μαλλιός

SWITCH. VOLVO XC60 T8 PLUG-IN HYBRID.

Κανένας δεν μπορεί να τα κάνει όλα.
Όμως όλοι μπορούμε να κάνουμε κάτι.

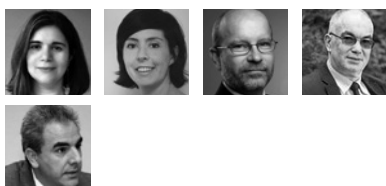
Μετουσιώνοντας την υπεύθυνη στάση μας απέναντι στο περιβάλλον σε πράξη: με μια απλή μετάβαση σε **Pure Mode** που προσφέρει το XC60 T8 Twin Engine plug-in hybrid. Για καθημερινές μετακινήσεις με **μηδενικές εκπομπές ρύπων** και **μηδενική κατανάλωση καυσίμου**. Αλλά και για απόλυτες επιδόσεις **με κίνηση σε όλους τους τροχούς**, που μόνο η συνδυαστική ισχύς των **390 ίππων** μπορεί να προσφέρει. Απολαμβάνοντας, ταυτόχρονα, την σπέρριπη τελειότητα του σκανδιναβικού design και τα πληρέστερα συστήματα που έχουν καθιερώσει τη Volvo πρωτοπόρο στην ασφάλεια. Για εμάς που, σε σχέση με το περιβάλλον, γνωρίζουμε πως δεν έχουμε την πολυτέλεια να μένουμε απαθείς, το XC60 T8 Twin Engine plug-in hybrid μας δίνει την **πολυτέλεια της επιλογής**.

Which Way Forward for Migration and Asylum in Europe?

SPEAKERS

Angeliki Dimitriadi

Research Fellow, ELIAMEP, Greece

Marie De Somer

Head, European Migration & Diversity Programme – Senior Policy Analyst, European Policy Centre

Amb. Rastislav Kacer

Chairman, Globsec, Slovakia

Kemal Kirisci

Senior Fellow, Brookings Institution, USA

CHAIR

Thanos Dokos

Director General, Hellenic Foundation for European & Foreign Policy, Greece

Μπορεί τελικά η συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Τουρκίας να εξασφαλίσει μία καλύτερη διαχείριση των μεταναστευτικών ροών στο μέλλον; Με αυτό το ερώτημα- που έθεσε ο κ. **Θάνος Ντόκος, Γενικός Διευθυντής στο Ελληνικό Ίδρυμα Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής (ΕΛΙΑΜΕΠ)** - ξεκίνησε η συζήτηση γύρω από το δρόμο που θα πρέπει να ακολουθήσουμε στο ζήτημα της μετανάστευσης και του ασύλου στην Ευρώπη.

Η κα. **Marie de Somer, Επικεφαλής του Ευρωπαϊκού Προγράμματος Μετανάστευσης & Διαφορετικότητας και Senior Political Analyst στο Κέντρο Ευρωπαϊκής Πολιτικής**, απάντησε πως «δεν πρόκειται για μια καλή συμφωνία, ούτε για μία συμφωνία μοντέλο για το μέλλον. Διασαφήνισε ωστόσο πως υποστηρίζει μία συμφωνία μεταξύ ΕΕ και Τουρκίας. «Ο τρόπος όμως που έχει γίνει η συμφωνία δίνει στην Τουρκία το περιθώριο να ασκεί πίεση. Είναι προβληματικό αυτό το μοντέλο και δεν μπορούμε να το αναπαράξουμε σε άλλες περιοχές όπως στην Αφρική. Θα πρέπει να δούμε κατά πόσο θέλουμε ευρωπαϊκές λύσεις για αυτά τα προβλήματα. Και θα πρέπει να ενισχύσουμε το Frontex επειγόντως» τόνισε.

Στον ίδιο τόνο απάντησε η κα. **Αγγελική Δημητριάδη Ερευνήτρια στο ΕΛΙΑΜΕΠ** στον τομέα της μετανάστευσης. «Δεν

ήταν πολύ καλή ιδέα αυτή η συμφωνία. Το βάρος που ασκείται στα ελληνικά νησιά είναι τεράστιο. Υπήρξε προβληματική και σε κανονιστικό επίπεδο. Τα ισχυρά εξωτερικά σύνορα δεν θα περιορίσουν τις μεταναστευτικές ροές. Χρειαζόμαστε μέτρα ασύλου» υπογράμμισε.

Ο **Πρέσβης Rastislav Kacer, Πρόεδρος της Globsec στη Σλοβακία** σημείωσε ότι «Δεν μπορούμε να αντιμετωπίσουμε το πρόβλημα της μετανάστευσης χωρίς μια καλή συμφωνία μεταξύ ΕΕ και Τουρκίας. Χρειάζεται φαντασία και υψηλό επίπεδο ανεκτικότητας και αλληλεγγύης για να λύσουμε τα προβλήματα και να οδηγηθούμε σε λύση win-win. Πρέπει να εξετάσουμε το ζήτημα Σένγκεν και των συνόρων. Πρέπει να έχουμε επαρκή προστασία. Αυτό δεν σημαίνει κλειστή Ευρώπη. Αλλά κανόνες.. Χωρίς ισχυρά εξωτερικά σύνορα και Frontex δεν μπορεί να γίνει. Είναι ανόητο να λέμε πως θα χτίσουμε ένα τείχος για να διατηρήσουμε την εθνική μας ταυτότητα» υποστήριξε.

Ο κ. **Kemal Kirisci, Senior Fellow του Ιδρύματος Brookings στις ΗΠΑ**, σημείωσε «Είμαι από τους πρώτους που χειροκρότησαν τη συμφωνία θα πρέπει να δούμε τα οφέλη της συμφωνίας και να δούμε τα οφέλη που έχουν αποφέρει οι κοινότητες που φιλοξενούν τους πρόσφυγες και να τους δώσουμε τα εύσημα. Υπήρξε το μοναδικό βήμα για την ευρύτερη βελτίωση των σχέσεων

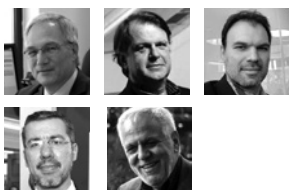
μεταξύ ΕΕ και Τουρκία. Η ΕΕ έχει χάσει την κανονιστική της ισχύ. Θα με θυμάστε πάντα σαν το μαύρο πρόβατο που ενδεχομένως θα θέλατε να πετάξετε έξω από την αίθουσα. Στην Ευρώπη έχουμε να αντιμετωπίσουμε λαϊκιστές που δεν είναι καθόλου διαφορετικοί από τον Ερντογάν και τον Τραμπ. Και δεν νοιάζονται. Και από την άλλη έχουμε τεχνοκράτες που παράγουν όλους αυτούς τους όρους χωρίς ουσία. Μην μπερδεύετε την Τουρκία με τον Τούρκο Πρόεδρο» δήλωσε. Στο ερώτημα «τι επενδύσεις προτίθεται να κάνει η ΕΕ στην Αφρική και πως αυτό θα επηρεάσει τις μεταναστευτικές ροές» όλοι συμφώνησαν πως όσο αυξάνεται το βιοτικό επίπεδο, αυξάνεται και η κινητικότητα.

Συγκεκριμένα, ο Πρέσβης Rastislav Kacer ανέφερε πως «εάν κάνουμε κάποιες φτωχές χώρες λίγο πιο πλούσιες, πράγματι θα αυξήσουμε τις μεταναστευτικές ροές. Αναγνώρισε πως είναι κάτι παράδοξο διασαφηνίζοντας πως υποστηρίζει πως πρέπει να βοηθήσουμε αυτές τις κοινωνίες. Απλά θα πρέπει να γνωρίζουμε πως εάν αυξηθεί το βιοτικό τους επίπεδο, θα αυξηθεί και η επιθυμία τους να μεταναστεύσουν. Από τη μεριά της η Αγγελική Δημητριάδη σχολίασε πως «η ανάπτυξη παράγει μεγαλύτερη μετανάστευση και αυτό έχει να κάνει με τις φιλοδοξίες και προσδοκίες των ανθρώπων.» ■

Cyber Security

SPEAKERS

Dr. Udo Helmbrecht

Executive Director, ENISA, Greece

John Baras

Distinguished Uni.Professor & Lockheed Martin Chair in Systems Engineering, University of Maryland, USA

Konstantinos Lampropoulos

Associate Fellow, Geneva Centre for Security Policy, Greece

Panagiotis Papagiannakopoulos

Associate Partner, Advisory Service, Ernst & Young SA, Greece

CHAIR

Vaggelis Mandravelis

Journalist, Kathimerini Newspaper, Greece

Για την κυβερνοασφάλεια και τις νέες μεθόδους προστασίας πολιτών, επιχειρήσεων και κρατών από κυβερνοεπιθέσεις συζητήσαν στο πλαίσιο του Οικονομικού Φόρουμ Δελφών ο **Επικεφαλής του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την Ασφάλεια Πληροφοριών Dr Udo Helmbrecht**, ο **καθηγητής του Πανεπιστημίου του Μέριλαντ κ. John Baras**, ο **συνεργάτης του Διεθνούς Οργανισμού Πολιτικής Ασφάλειας της Γενεύης κ. Κωνσταντίνος Λαμπρόπουλος** και ο **Διευθυντής της Συμβουλευτικής ΕΥ Παναγιώτης Παπαγιαννακόπουλος**.

Τη συζήτηση για την κυβερνοασφάλεια συντόνισε ο δημοσιογράφος Βαγγέλης Μανδραβέλης.

Ο Dr Helmbrecht σημείωσε καταρχήν ότι η λειτουργία των κοινωνικών δικτύων - αναφέρθηκε συγκεκριμένα στην υπόθεση με το Facebook του 2018 - δείχνει πόσο κακή χρήση των δεδομένων γίνεται από διάφορους επιτήδειους. Αναφέρθηκε επίσης στην επίδραση των κοινωνικών δικτύων και των fake news στις δημοκρατικές διαδικασίες, φέροντας το παράδειγμα της εκλογής Τραμπ και Μακρόν. «Με τις νέες τεχνολογίες υπάρχουν πάντα κίνδυνοι, το θέμα είναι τι κάνεις» σχολίασε. Αναφέρθηκε στον Κανονισμό προστασίας Προσωπικών Δεδομένων και σημείωσε ότι ήταν η πρώτη φορά που έχουμε κανονισμό ο οποίος επιβάλλει χρηματικές

ποινές και πως αυτό είναι κάτι που οι CEO των εταιρειών έλαβαν υπόψη τους και το ενέταξαν στις διαδικασίες τους. Είπε επίσης ότι μπορούν να υπάρχουν πρότυπα ποιότητας που να τηρούνται και στις υπηρεσίες όπως και στα προϊόντα.

Ο κ. Baras ρώτησε τους παρευρισκόμενους πόσοι χρησιμοποιούν το ίδιο password για πάνω από έναν λογαριασμό και επεσήμανε ότι πλέον η κυβερνοασφάλεια απομακρύνεται από τη χρήση password και χρησιμοποιεί νέες τεχνικές, όπως π.χ. η φωτογραφία του προσώπου του χρήστη. Τόνισε επίσης ότι οι τεχνολογίες κυβερνοασφάλειας πρέπει να είναι φιλικές προς τους χρήστες, καθώς οι ίδιοι οι χρήστες αποτελούν τη μεγαλύτερη «τρύπα ασφαλείας» και αυτό διότι δεν είναι εύκολο να χρησιμοποιήσουν τα συστήματα

ρω ως το δίκτυο των υπολογιστών αλλά και όσα συνδέονται με αυτούς, δηλαδή και των ενδοδικτύων των ψηφιακών τεχνολογιών και των οπτικών ινών. «Ο κυβερνοχώρος είναι το νέο πεδίο πολεμικής δράσης» τόνισε και πρόσθεσε ότι ένα νέο πεδίο μάχης που καθορίζεται από την πληροφορία δίνει νέες δυνατότητες. Ο κ. Λαμπρόπουλος σημείωσε επίσης ότι για αυτό τα κράτη εφαρμόζουν τα τελευταία χρόνια νέες στρατηγικές για να αντιμετωπίσουν απειλές σε επίπεδο εθνικής ασφαλείας.

Ο κ. Παπαγιαννακόπουλος παρουσίασε έρευνα της ΕΥ, που διενεργήθηκε το 2018-2019 μεταξύ 1400 στε-λεχών επιχειρήσεων που ασχολούνται με την κυβερνοασφάλεια. Τόνισε ότι ασφάλεια δεν είναι πια ένα password και ότι το θέμα είναι

«Με τις νέες τεχνολογίες υπάρχουν πάντα κίνδυνοι, το θέμα είναι τι κάνεις»

U. Helmbrecht

ασφαλείας που τους παρέχονται. Όπως χαρακτηριστικά είπε, «δεν μπορεί να βάζει κανείς 150 password». Αναφέρθηκε επίσης στο γεγονός ότι μέσω του infotainment των αυτοκινήτων (πχ τηλεοράσεις) hackers εισβάλλουν στα συστήματα και κλέβουν το σήμα της κλειδαριάς, προτείνοντας ως λύση σε κάθε τσιπ να υπάρχει ένας τοπικός "αστυνόμος". Σημείωσε επίσης, αναφορικά με τα νέα συστήματα ασφαλείας, ότι πρέπει να πιστοποιείται όχι μόνο το δακτυλικό αποτύπωμα αλλά και η συσκευή που παίρνει το αποτύπωμα.

Ο κ. Λαμπρόπουλος επεσήμανε ότι η κυβερνοασφάλεια είναι προτεραιότητα για κυβερνήσεις και επιχειρήσεις και σημείωσε ότι υπό μία έννοια η κυβερνοασφάλεια είναι ζήτημα εθνικής επιβίωσης ζήτημα για τα κράτη. Όρισε τον κυβερνοχώ-

πως να έχει κανείς ένα δομημένο πρόγραμμα, ώστε να αντιμετωπίσει απειλές. Ανέφερε ότι οι περισσότεροι εκ των ερωτηθέντων (65%) απάντησαν ότι θα αυξήσουν τις επενδύσεις στον τομέα της κυβερνοασφάλειας, ότι το 55% δεν έχει γνώση στο πως προστατεύει εταιρεία από οποιαδήποτε απειλή μία στρατηγική στην κυβερνοασφάλεια, πως μόνο το 8% λέει ότι η κυβερνοασφάλεια αντιμετωπίζει πλήρως τις ανάγκες τους και ότι το 51% ξοδεύει περισσότερα σε cyberanalytics. «Δεν υπάρχει εταιρεία χωρίς κανένα περιστατικό επιθέσεων. Οι επιθέσεις θα γίνουν και πρέπει να είμαστε προετοιμασμένοι» τόνισε και είπε ότι οι εταιρείες συχνά χειρίζονται τις επιθέσεις με λάθος τρόπο με αποτέλεσμα να υφίστανται ακόμη χειρότερες συνέπειες. ■

Financing the Next Day for Greece

OPENING STATEMENT **Socrates Lazaridis** CEO, Athens Exchange Group, Greece

SPEAKERS

Petros Doukas

Chairman of the Board, Capital Partners SA; President, International Chamber of Commerce, Greece

Sabina Dziurman

Director for Greece and Cyprus, EBRD, Greece

Vassilis Karamouzis

AGM, Corporate & Investment Banking, National Bank of Greece

Konstantinos Petropoulos

Assistant General Manager, Structured & Shipping Finance, Piraeus Bank, Greece

Yannis Manuelides

Partner, Allen & Overy, UK

Konstantinos Vassiliou

Deputy CEO, Eurobank, Greece

Domna Maria Michailidou

Adjunct Lecturer, Cambridge University, UK

CHAIR **Peter Sanfey**, Deputy Director, Country Economics and Policy, EBRD

Το ζήτημα της προσέλκυσης επενδυτών στην Ελλάδα βρέθηκε στο επίκεντρο της συζήτησης που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του 4ου Οικονομικού Φόρουμ με αντικείμενο «Οικονομία, η επόμενη ημέρα για την Ελλάδα».

Τη συζήτηση συντόνισε ο **Peter Sanfey, Deputy Director Country Economics and Policy, EBRD**.

Ο κ. **Σωκράτης Λαζαρίδης, Διευθύνων Σύμβου-**

λος του Χρηματιστηρίου Αθηνών, στην ενακτήρια ομιλία του, επισήμανε ότι υπάρχει μία αύξηση των επενδύσεων την τελευταία διετία. Ειδικά για στους τομείς της κτηματαγοράς και της ενέργειας τόνισε πως παρατηρείται σημαντική αύξηση ενώ δεν ισχύει το ίδιο όπως επισήμανε στον τουρισμό και την βιομηχανία τροφίμων. «Πρέπει να βρούμε τρόπους να εστιάσουμε στη χρηματοδότηση των

μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Αυτό θα βοηθήσει στην ανάπτυξη. Δεν χρειάζεται κεφάλαιο, είναι η γνώση που είναι σημαντική και το μυαλό» τόνισε ο κ. Λαζαρίδης.

Από την πλευρά του, ο κ. **Πέτρος Δούκας, Πρόεδρος στο Δ.Σ. Capital Partners SA και Πρόεδρος στο International Chamber of Commerce**, τόνισε πως μπορεί να υπάρξει μεταστροφή και μάλιστα σύντομα στην ελληνική οικονομία. Επίσης, επισήμανε την ανάγκη οι τράπεζες να δουλέψουν με το υψηλό λειτουργικό κόστος που έχουν και τόνισε η Ελλάδα είναι μία χώρα που όλοι θέλουν να έρθουν και να ζήσουν. «Σε μερικούς μήνες θα έχουμε νέες εκλογές και ελπίζουμε η νέα Κυβέρνηση με τα μέτρα που θα πάρει να επιτύχει ανάπτυξη πάνω του 5%» ανέφερε ο κ. Δούκας ο οποίος τάχθηκε κατά της δημιουργίας «αναπτυξιακής τράπεζας», επισημαίνοντας «αν υπάρχουν χρήματα καλύτερα να δοθούν στις τέσσερις συστημικές τράπεζες».

Η κα. **Sabina Dziurman, Director for Greece and Cyprus, EBRD στην Ελλάδα και τη Κύπρο** τόνισε πως η Ελλάδα έχει μεγαλύτερες προοπτικές ανάπτυξης. Παράλληλα, επισήμανε πως «πρέπει να πραγματοποιηθεί αναδιάρθρωση του χρέους», προσθέτοντας «αυτό που έχει σημασία είναι που θα πάνε τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια». Παράλληλα, γνωστοποίησε πως η EBRD θα βρίσκεται στην Ελλάδα μέχρι το 2025.

Ο κ. **Κωνσταντίνος Πετρόπουλος, βοηθός Γενικός Διευθυντής της Τράπεζας Πειραιώς** επισήμανε πως η ελληνική οικονομία παρουσιάζει ενδείξεις βελτίωσης. Όπως ανέφερε στο μέλλον η τεχνολογία θα επηρεάσει το παραδοσιακό μοντέλο λειτουργίας των τραπεζών. Πρόσθεσε δε πως ήδη υπάρχουν νεοεισερχόμενοι στο τραπεζικό τομέα που ανταγωνίζονται τις τέσσερις συστημικές τράπεζες.

Ο κ. **Βασίλης Καραμούζης, Βοηθός Γενικός Διευθυντής Εταιρικής και Επενδυτικής Τραπεζικής στην Εθνική Τράπεζα**, τόνισε πως εν μέσω της οικονομικής κρίσης υπήρξαν ελληνικές εταιρίες που χρησιμοποίησαν τη διεθνή αγορά, οι οποίες δανείστηκαν φθηνό χρήμα και η αγορά ομολόγων έγινε μοχλός ώθησης για αυτές.

Ο κ. **Γιάννης Μανουηλίδης, Εταίρος στη δικηγορική εταιρεία Allen & Overy**, επισήμανε την ανάγκη στην Ελλάδα να πραγματοποιηθεί μία σειρά από μεταρρυθμίσεις. Ειδικότερα, ο κ. Μανουηλίδης τόνισε πως «χρειάζεται να μεταρρυθμίσουμε την νομοθεσία. Πρέπει να αποποινικοποιήσουμε την εμπορική δραστηριότητα». Όπως χαρακτηριστικά ανέφερε η εκδίκαση μίας υπόθεσης παίρνει χρόνια, μία καθυστέρηση αδιανόητη.

«Πρέπει να βρούμε τρόπους να εστιάσουμε στη χρηματοδότηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Αυτό θα βοηθήσει στην ανάπτυξη. Δεν χρειάζεται κεφάλαιο, είναι η γνώση που είναι σημαντική και το μυαλό»

S. Lazarides

Παράλληλα, χαρακτήρισε επιτακτική ανάγκη για την εναρμόνιση των φόρων και την προώθηση κανονιστικών αλλαγών καθώς πρόκειται για ζητήματα που αναχαιτίζουν τις επενδύσεις.

Ο κ. **Κωνσταντίνος Βασιλείου, Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος, Τραπεζικής Επιχειρήσεων & Επενδυτικής Τραπεζικής Ομίλου της Τράπεζας Eurobank Greece**, επισήμανε πως «ένα από τα προβλήματα της χώρας είναι πως δεν μπορέσαμε να εκμεταλλευτούμε τη ρευστότητα παγκοσμίως». Παράλληλα, τόνισε πως το τελευταίο διάστημα που δεν υπάρχει πια ο κίνδυνος του Grexit, έχουμε πολλούς επενδυτές που αναζητούν στοιχεία και ενδιαφέρονται να πραγματοποιήσουν επενδύσεις. Η κα. **Δόμνα Μαρία Μιχαηλίδου, Επισκέπτρια Λέκτορας στο Κέντρο Αναπτυξιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου του Cambridge**, τόνισε πως οι δημόσιες επενδύσεις δεν πρέπει να χρηματοδοτούνται μόνο από τον δημόσιο προϋπολογισμό και πρότεινε τη συμμετοχή και του ιδιωτικού τομέα. ■

Portugal: Crisis, Adjustment and the Path to Sustainable Growth

Dr. Carlos Costa
Governor,
Central Bank of Portugal

CHAIR

Costas Mitropoulos
Executive Director, PwC Greece

Ο κ. Κώστας Μητρόπουλος, Executive Director της PwC ξεκίνησε, ευχαριστώντας και συστήνοντας τον **Dr. Carlos Costa, Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας της Πορτογαλίας και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας**, λέγοντας πως λόγω θέσης, είχε κι εκείνος προσωπική εμπλοκή στην κρίση της Πορτογαλίας – περίπτωση που προκαλεί εύλογες συγκρίσεις με την Ελλάδα.

Ο κ. Costa, αφού εξέφρασε τις ευχαριστίες του στους διοργανωτές, έκανε μία σύντομη αναφορά στην κατάσταση ανάκαμψης και ανάπτυξης της πορτογαλικής οικονομίας.

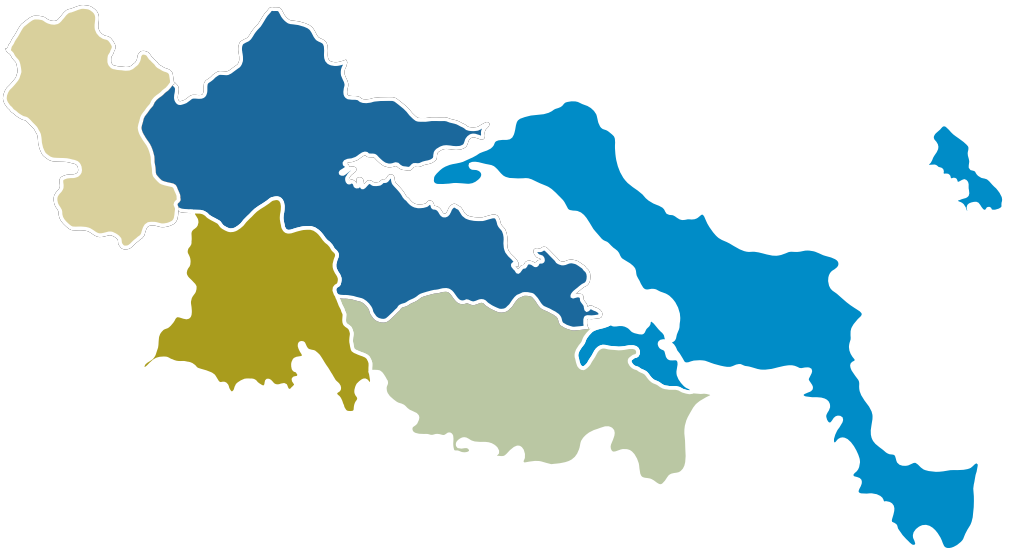
Όπως τόνισε, ο τραπεζικός τομέας είναι πλέον πιο δυνατός ενώ έχουν αυξηθεί οι εξαγωγές τα τελευταία χρόνια. Ο ίδιος έκανε ιδιαίτερη μνεία στα πολλαπλά σφάλματα από πολλούς συντελεστές που έγιναν από το 1995 έως το 2007 αλλά και την αντίδραση των κεφαλαιακών αγορών κατά την είσοδο της χώρας στην ενιαία αγορά.

Όπως εξήγησε, υπήρξε μεγάλη αύξηση του χρέους και στον εταιρικό τομέα, με αποτέλεσμα οι κλάδοι να έχουν υψηλό ποσοστό χρέους. Γιατί; Αρχικά, λόγω οικονομικής κατάστασης της εποχής, αφού δεν ήταν εύκολο να εξασφαλίσει κανείς χρηματοδότηση («ήταν πιο φτηνό να δημιουργήσει κανείς χρέη» τόνισε χαρακτηριστικά). Στον εταιρικό τομέα υπήρ-

A region without “borders”

FREE your IDEAS
in the heart of Greece

ξε αύξηση της απευθείας δραστηριότητας που αντιδρούσε στις ανάγκες του κράτους αλλά και μόχλευση στους άλλους τομείς των μη εμπορευσιμων τομέων. Το αποτέλεσμα ήταν η μεγάλη αύξηση του χρέους και μείωση στο εσωτερικό, όπου εκεί ενώ η αποταμίευση εσωτερικά μειωνόταν, ο εταιρικός τομέας δεν αύξανε τις δυνατότητες αυτοχρηματοδότησής του.

Όπως ανέφερε ο κ. Costa, υπήρξαν χώρες, των οποίων το χρέος βρισκόταν πολύ υψηλά και υπήρχε δυσαναλογία χρηματοδότης από το εξωτερικό και χρήσης πόρων.

Συνέκρινε την περίπτωση Πορτογαλίας με εκείνη της Ιρλανδίας, λέγοντας πως η μεν πρώτη ξεκίνησε ως κρίση δημόσιου χρέους, ενώ στην Ιρλανδία η κρίση ξεκίνησε από τον τραπεζικό τομέα και είχε επιπτώσεις στο δημόσιο χρέος.

Στην περίπτωση της Πορτογαλίας χρειάστηκε να

ζητηθεί πρόγραμμα βοήθειας ενώ, όπως υπερθεμάτισε ο κ. Costa, το μνημόνιο ετοιμάστηκε σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα κι «έτσι μπορούσαμε να κάνουμε μία συμφωνία προτού φτάσουμε στην παύση πληρωμών και το χείλος του γκρεμού».

Ο κ. Costa εντόπισε ως βασικούς λόγους της επιτυχίας του προγράμματος αφενός την ανάληψη ευθύνης από τη νέα κυβέρνηση (η οποία ενστερνίστηκε και υλοποίησε το πρόγραμμα που είχε διαπραγματευτεί η προηγούμενη επιχειρησιακή κυβέρνηση), αφετέρου τη «σαφή αποδοχή από το λαό», καθώς υπήρξε η αναγνώριση πως ήταν κάτι που έπρεπε να γίνει. Όπως εξήγησε, προέκυψαν δυσκολίες μεταξύ των πολιτικών κομμάτων που δεν ήταν πρόθυμα να πληρώσουν το τίμημα της προσαρμογής – αλλά κι αυτό ήταν κάτι που ξεπεράστηκε. ■

In Conversation

H.E. Jens Plötner
German Ambassador to Greece

CHAIR

Katerina Sokou
Washington DC Correspondent,
Kathimerini Greek Daily, USA

Ερωτώμενος από την κα Κατερίνα Σώκου, ανταποκρίτριας της εφημερίδας «Καθημερινή» στην Ουάσινγκτον, για τις ομοιότητες στην ελληνική και γερμανική γλώσσα, ο κ. **Jens Plötner, Γερμανός πρέσβης στην Ελλάδα**, αναγνώρισε τόσο τις ομοιότητες που μοιράζονται η ελληνική και η γερμανική γλώσσα όσο και την επιρροή που αυτή ασκεί στον τρόπο σκέψης και επιχειρηματολογίας. Ωστόσο, επεσήμανε πως οι γεωγραφικές διαφορές μεταξύ των δύο χωρών τελικά είναι αυτές που επικρατούν.

Στην ερώτηση για το πού βρίσκονται οι σχέσεις σήμερα μεταξύ της Γερμανίας και της Ελλάδας, ο κ. Plötner τόνισε πως προσφάτως είχε εφεύρει νεολογισμό «αγάπη σε ένα ρόλερ-κόστερ» για να περιγράψει τις σχέσεις μεταξύ των δύο χωρών, λόγω των πολλών διακυμάνσεων.

Στα «Υρ» των διμερών σχέσεων αναγνώρισε πως συνέβαλε η συνεισφορά των Γερμανών στο φιλελληνικό κίνημα που ξεκίνησε με την ελληνική επανάσταση, η υποδοχή των Ελλήνων μεταναστών, τις δεκαετίες '50 και '60 καθώς και η φιλοξενία ανθρώπων κατά τη διάρκεια της δικτατορίας – αναφέροντας χαρακτηριστικά τους κυρίους Βούτση και Σημίτη.

«Και καθώς το τρενάκι κατεβαίνει», τόνισε χαρακτηριστικά ο κ. Plötner, «το χαμηλότερο σημείο ήταν η γερμανική κα-

τοχή κατά το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο με ανείπωτα εγκλήματα από τους Γερμανούς στρατιώτες κι, έπειτα, χωρίς να το συγκρίνουμε αλλά πιο πρόσφατο, κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης». Ο Γερμανός πρέσβης χαρακτήρισε εξαιρετικά δύσκολη φάση τη συγκεκριμένη, διευκρινίζοντας, ωστόσο, πως «σήμερα βρισκόμαστε σε ήρεμα νερά. Γνωρίζομαστε καλύτερα, αν και έγινε με τον επώδυνο τρόπο, οι σχέσεις μας είναι ωριμότερες και δεν έχουμε ψευδαισθήσεις ο ένας για τον άλλον».

Καλούμενος να σχολιάσει το πώς η κρίση επηρέασε την ευρωπαϊκή δομή, ο κ. Plötner υπενθύμισε πως η ελληνική κρίση δεν ήταν η μόνη που βίωσε η Ευρώπη αλλά ήταν η «πιο επώδυνη και η μακροβιότερη», παραδεχόμενος πως έγιναν λάθη καθώς ήταν η πρώτη φορά που η Ευρωπαϊκή Ένωση αντιμετώπιζε κάτι τέτοιο και πως κατά την αντιμετώπιση της κρίσης «μαθαίναμε».

«Είμαστε καλύτερα προετοιμασμένοι, έχουμε μεγαλύτερη εμπειρία, οι δομές έχουν ωριμάσει και θα γίνουν και ακόμη ωριμότερες, ωστόσο, η Ιταλία μάς υπενθυμίζει πως τα όργανά μας είναι καλύτερα αλλά όχι τόσο για να εφησυχάζουμε και να θεωρούμε πως έχουμε τον πλήρη έλεγχο» υπογράμμισε, ερωτώμενος για την κρίση στην Ιταλία, ενώ ως λύση για το πρόβλημα ανέφερε το «να μάθουμε όλες οι πλευρές να επικοινωνούμε και να αποδεχτούμε πως πρόκειται για αμφίδρομη σχέση, πως ο ένας εξαρτάται από τον άλλο». Σχετικά με το πού βρίσκεται αυτή τη στιγμή η ελληνική οικονομία, ο Γερμανός πρέσβης δήλωσε «κατάπληκτος με το ότι δεν υπάρχει επίγνωση για το πόσο πολλά έχουν επιτευχθεί». Επικαλέστηκε δε, τη συγχώνευση των συνταξιοδοτικών ταμείων – έναν «πολιτικό και διοικητικό ηράκλειο άθλο» όπως τον χαρακτήρισε – αντιπαραβάλλοντας το παράδειγμα της Γερμανίας που επιχειρεί εδώ και

δεκαετίες να συγχωνεύσει μόλις τρία ταμεία κι ακόμη δεν το έχει επιτύχει. Ωστόσο, τόνισε πως κάποιες μεταρρυθμίσεις δεν είναι θέμα τετραετίας αλλά θέμα γενεών, θα χρειαστούν 10 – 15 χρόνια για την υλοποίησή τους, γι' αυτό και χρειάζεται πολιτική θέληση και επένδυση σε βάθος χρόνου. Σημείωσε πως το μεγάλο ερώτημα αλλά το κλειδί για την επιτυχία, είναι το αν θα υπάρξει αυτή η πολιτική αποφασιστικότητα για τη συνέχιση των μεταρρυθμίσεων.

Ο κ. Plötner αναφέρθηκε στις γερμανικές επενδύσεις στην Ελλάδα, αρνούμενος τους ισχυρισμούς πολλών πως δεν έρχονται οι Γερμανοί επενδυτές. Παραδέχτηκε, ωστόσο, πως δεν υπάρχουν επενδύσεις μεσαίου βεληνικού, καθώς υπάρ-

χουν τα προβλήματα στη δημόσια διοίκηση και το δικαστικό σύστημα. Ερωτώμενος για τη θέση της Ελλάδας στα Βαλκάνια, μετά και την υπογραφή της Συμφωνίας των Πρεσπών, τόνισε πως «η στρατηγική σημασία της Ελλάδας έχει ενισχυθεί τα τελευταία χρόνια», λέγοντας δε, πως «ενώ πριν από λίγα χρόνια η Ελλάδα αποτελούσε μέρος του προβλήματος, σήμερα αυτό έχει αλλάξει σημαντικά». Χαρακτήρισε «ορόσημο» την υπογραφή της Συμφωνίας των Πρεσπών ενώ εξήρε τη σημαντική συνεισφορά της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής στη σταθερότητα της περιοχής των Βαλκανίων.

Καταλήγοντας, ο κ. Plötner αναφέρθηκε στην αναγκαιότητα συνεργασίας μεταξύ ΗΠΑ και Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδίως μπροστά στο ρόλο της Κίνας και της Ρωσίας, την ψυχραιμία που πρέπει να δείξει η Ευρώπη απέναντι στον πρόεδρο Τραμπ, εστιάζοντας όχι στο ύφος αλλά και την ουσία, αλλά και την ανάγκη για ανοιχτούς διαλόγους επικοινωνίας με τη Ρωσία, αυτού του «δύσκολου γείτονα», προκειμένου να μη στραφεί προς Ανατολάς, στην Κίνα. ■

**«Κάποιες μεταρρυθμίσεις
δεν είναι θέμα τετραετίας
αλλά θέμα γενεών,
θα χρειαστούν
10 – 15 χρόνια για
την υλοποίησή τους»**

Upgrading Europe's «Convergence Machine»: How to Leverage Technological Change and Industry 4.0 for Inclusive Growth?

PROGRAMMING PARTNER World Bank Group

SPEAKERS

Dimitris Liakos

Deputy Minister to the Prime Minister, Hellenic Republic

Anna Diamantopoulou

President, DIKTIO Network for Reform in Greece and Europe, Greece

Ana Revenga

Senior Fellow, Global Economy and Development, Brookings, USA

Christian Bodewig

Program Leader, World Bank Group, USA

Zina Mavroei

E-fresh.gr, Greece

CHAIR Arup Banerji Regional Director for the EU Countries, World Bank Group, USA

Η αυξανόμενη ανισότητα επηρεάζεται σε μεγάλο βαθμό από την ανάπτυξη της τεχνολογίας καθώς αλλάζει τον τρόπο που λειτουργεί η οικονομία με αποτέλεσμα να δημιουργούνται μεν ευκαιρίες ωστόσο χρειάζεται αύξηση των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού, ειδάλλως θα υπάρξουν κοινωνικές αναταραχές.

Ο **Δημήτρης Λιάκος, υφυπουργός παρά τω πρωθυπουργό** ανέφερε πως απαιτούνται μεταρρυθμίσεις στο Δημόσιο τομέα και στον ιδιωτικό τομέα για να περάσει η Ελλάδα στη νέα εποχή. Για αυτό το λόγο όπως ανέφερε ο κ. Λιάκος δημιουργήθηκε το υπουργείο Ψηφιακής πολιτικής, ενώ τόνισε πως τα τελευταία χρόνια έχουν τρι-

πλασιαστεί τα κεφάλαια για την έρευνα και την ανάπτυξη και πλέον ανέρχονται στο 1% του ΑΕΠ. Παράλληλα ο κ. Λιάκος τόνισε πως η κοινωνία απαιτεί τον εκσυγχρονισμό του Δημοσίου Τομέα, ενώ είναι βασικό ζητούμενο μέσω του εκπαιδευτικού συστήματος οι νέοι να λαμβάνουν τις απαραίτητες δεξιότητες για να αντιμετωπίσουν το συνεχώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον εργασίας. Ιδιαίτερη αναφορά έκανε ο κ. Λιακος στα προγράμματα χρηματοδότησης startup εταιριών που έχουν δημιουργηθεί με αποτέλεσμα εκτός της ανάπτυξης που προσφέρουν στην οικονομία να βάζουν και ένα «φρένο» στο brain drain.

Η **Άννα Διαμαντοπούλου** πρόεδρος του ΔΙΚΤΙΟ τόνισε πως από την η Ελλάδα εξερχόμενη από την κρίση αντιμετωπίζει μια νέα πραγματικότητα. Ανέφερε πως δημιουργείται ένα ψηφιακό «παράπετασμα» που θα διαχωρίζει τις χώρες.

Η κ. Διαμαντοπούλου έκανε λόγο για την ανάγκη δημιουργίας ενός εθνικού σχεδίου πενταετούς διάρκειας για την ψηφιακή προσαρμογή, την αλλαγή του θεσμικού πλαισίου και της φορολογίας αλλά και την ανάπτυξη υποδομών (5G).

Η **Ana Revenga, Senior Fellow, Global Economy and Development του Ινστιτούτου Brookings**

ανέφερε οι συνολικές ανισότητες έχουν μειωθεί τα τελευταία 25 χρόνια και η παγκοσμιοποίηση δημιούργησε οφέλη σε πολλούς ανθρώπους.

Ωστόσο επέστησε την προσοχή καθώς λόγω στρεβλώσεων η τεχνολογία έχει προκαλέσει κοινωνικές ανισότητες και εάν δε γεφυρωθεί το χάσμα μέσω της εκπαίδευσης και του θεσμικού πλαισίου είναι πολύ πιθανό να υπάρξουν κοινωνικές συγκρούσεις.

Ο **Christian Bodewig, Program Leader, World Bank Group, USA** ανέφερε πως η τεχνολογία δίνει ευκαιρίες αλλά δημιουργεί και ανατροπές και τόνισε πως πρέπει να διασφαλιστεί το γεγονός ότι η τεχνολογία ωφελεί τη λειτουργία των εταιριών και δημιουργεί θέσεις εργασίας.

Η **Ζίνα Μαυροειδή από το E-fresh.gr** ανέφερε πως πρέπει να αξιοποιείται η τεχνολογία σε όλους τους τομείς της εργασίας.

Παράλληλα ανοίγονται δυνατότητες για τη δημιουργία νέων επιχειρηματικών μοντέλων που θα οδηγήσει στη λειτουργία βιώσιμων επιχειρήσεων, Επίσης τόνισε πως η αλλαγή είναι δεδομένη και πρέπει η κοινωνία να οργανωθεί για να αποκτήσει τα οφέλη της τεχνολογίας και να προσαρμοστεί στις νέες ανάγκες που δημιουργούνται. ■

European Bank
Reconstruction and Development

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (EBRD) είναι ένα διεθνές χρηματοπιστωτικό ίδρυμα που υποστηρίζει την ανάπτυξη βιώσιμων οικονομιών, δίνοντας έμφαση στη συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα. Από την ίδρυση της το 1991, επενδύει σε έργα, συμμετέχει σε πολιτικό διάλογο και παρέχει τεχνικές συμβουλές που προωθούν την καινοτομία και οικοδομούν σύγχρονες ανταγωνιστικές οικονομίες. Σήμερα η Τράπεζα λειτουργεί σε 38 οικονομίες της Ευρώπης, της Αφρικής και της Ασίας. Η EBRD άρχισε να επενδύει στην Ελλάδα το 2015 για να στηρίξει την οικονομική ανάκαμψη της χώρας. Μέχρι σήμερα, η Τράπεζα έχει επενδύσει περισσότερα από 2,4 δισ. ευρώ στην ελληνική οικονομία.

European Bank
for Reconstruction and Development

The Emerging Africa

PROGRAMMING PARTNER
To DIKTIO Network for Reforms
in Greece & Europe

SPEAKER
H.E. Olusegun Obasanjo
Former President, Federal
Republic of Nigeria

INTERVENTION
Dr. Noureddine Bardad Daidj
Algerian Ambassador to the
Hellenic Republic

CHAIR
Anna Diamantopoulou
President, DIKTIO Network for
Reform in Greece and Europe,
Greece

Η επόμενη μέρα της Αφρικής ήταν το θέμα του πάνελ «The Emerging Africa» κατά τη δεύτερη ημέρα του Συνεδρίου των Δελφών, που διεξάγεται υπό την αιγίδα του Προέδρου της Δημοκρατίας, Προκόπη Παυλόπουλου. Το πάνελ συντόνιζε η Άννα Διαμαντοπούλου, Πρόεδρος του ΔΙΚΤΥΟΥ για τη μεταρρύθμιση της Ελλάδας και της Ευρώπης, η οποία τόνισε ξεκινώντας ότι «πρέπει να κατανοήσουμε ότι ο γίγαντας ξύπνησε». Όπως είπε, το μεγαλύτερο πρόβλημα της Αφρικής, που μπορεί να γίνει πλεονέκτημα είναι η εκρηκτική αύξηση του πληθυσμού, εξηγώντας ότι η πληθυσμός της Νιγηρίας, για παράδειγμα, θα διπλασιαστεί σε λίγα χρόνια και ο μέσος όρος ηλικίας σε μερικά χρόνια θα είναι τα 23 έτη. Με αυτό ως δεδομένο «αν δεν υπάρξει ανάπτυξη στην ήπειρο, τότε «η Ευρώπη θα χρειαστεί να υποδεχτεί εκατομμύρια ανθρώπους. Η Ευρώπη πρέπει να καταλάβει ότι το θέμα της Αφρικής είναι και δικό της θέμα».

Στη συνέχεια πήρε το λόγο ο **H.E. Olusegun Obasanjo, πρώην Πρόεδρος της Νιγηρίας**, ο οποίος επικεντρώθηκε στο μέλλον και στις τεράστιες προοπτικές της Αφρικής, εξηγώντας ότι «η Αφρική δεν είναι πια μία πηγή καταστροφών... Η αποικιοκρατία και το δουλεμπόριο ανήκουν στο παρελθόν». Ο πρώην Πρόεδρος της Νιγηρίας είπε ότι οι τελευ-

ταίες δεκαετίες του 20ου αιώνα ήταν χαμένες για την Αφρική, όμως πρόσθεσε ότι οι ηγεσίες το κατάλαβαν και προς τα τέλη του 20ου αιώνα, «εγώ και ο Πρόεδρος της Αλγερίας ενώσαμε τις δυνάμεις μας». Πρόσθεσε ότι πέντε ήταν τα ζητήματα που μας απασχόλησαν στην Αφρική και αποφασίσαμε να κάνουμε για να προχωρήσουμε μπροστά και να γίνουμε αναπτυσσόμενη χώρα:

1. Καλή διακυβέρνηση και δημοκρατία
2. Πληθυσμός. Έχουμε δημογραφικό πρόβλημα, το αντίθετο από την Ευρώπη. Το ίδιο το δημογραφικό δεν είναι πρόβλημα, το θέμα είναι η διαχείρισή του. Η παιδεία, η στέγαση και πολλά άλλα θέματα πρέπει να αντιμετωπιστούν για να διαχειριστούμε το δημογραφικό.
3. Ευημερία. Αν δε δημιουργεί κανείς πλούτο, τότε υπάρχει πρόβλημα. Μιλούσαμε για φτώχεια, ήρθε η ώρα να μιλήσουμε για τη δημιουργία πλούτου.
4. Εταιρική σχέση. Δεν μπορούμε να αναπτυχθούμε ο καθένας μόνος του. Κάποιες χώρες είναι πολύ μικρές, χρειαζόμαστε τη συνεργασία. Έχουμε μία ζώνη ελεύθερων συναλλαγών, είχαμε μία έκθεση.

Και έκλεισε την ομιλία του λέγοντας ότι με αυτά περνάμε σε μία νέα Αφρική.

Από την πλευρά του, ο **Dr. Noureddine Bardad Daidj, Πρέσβης της Αλγερίας** στην Ελλάδα, είπε ότι μιλούσαμε για την Αφρική μόνο όταν υπήρχαν προβλήματα, αλλά πλέον πρέπει να μιλάμε για την Αφρική με οικονομικούς όρους. Όπως, είπε αν δούμε τις πιο ταχέως αναπτυσσόμενες χώρες πέρυσι, «θα δούμε ότι από τις δέκα, οι έξι προέρχονται από την Αφρική». Ο ιδιωτικός τομέας αναδύεται, αυξάνονται οι άμεσες ξένες επενδύσεις, έχουμε όλο και μεγαλύτερη πρόσβαση του πληθυσμού στις τεχνολογίες επικοινωνίας. Και παρότι υπάρχουν πολλά που πρέπει να γίνουν, οι βελτιώσεις είναι ήδη σημαντικές, είτε στο προσδόκιμο ζωής, στη βασική εκπαίδευση, στο κατά κεφαλήν εισόδημα και πολλά άλλα.

Κλείνοντας τη συζήτηση, η Άννα Διαμαντοπούλου εκτίμησε ότι «στους επόμενους Δελφούς, η Αφρική θα αποτελέσει ένα μεγάλο θέμα, όχι μόνο για την Ευρώπη, αλλά και για την Ελλάδα, που έχει τη δυνατότητα να συνεργαστεί με την ήπειρο σε πολλά επίπεδα». ■

In Conversation

SPEAKER

Robert D. Kaplan

Author; Managing Director,
Eurasia Group, USA

Alexis Papahelas

Executive Editor, Kathimerini
Newspaper, Greece

Την άποψη ότι η Ελλάδα βρίσκεται σε στρατηγικό γεωγραφικά σημείο, «στο κέντρο του κόσμου» όπως το χαρακτήρισε, εξέφρασε στην αρχή της ομιλίας του με τον **Διευθυντή της εφημερίδας «Καθημερινή» Αλέξη Παπαχελά, ο συγγραφέας Robert Kaplan**, προσθέτοντας ωστόσο πως είμαστε σε εποχή γεωπολιτικής ύφεσης και συνέχισε κάνοντας μια ανάλυση της διεθνούς πολιτικής σκηνής. «Ξεχάστε ό,τι ξέρετε και ό,τι διδάσκεστε στα πανεπιστήμια. Ο ιμπεριαλισμός δεν πεθαίνει ποτέ. Ζούμε την άνοδο της Κίνας» είπε και πρόσθεσε ότι την ίδια στιγμή η Ευρώπη εξαρτάται εν πολλοίς από τη Γερμανία, καθώς για πολλούς λόγους, γεωγραφικούς και όχι μόνο, είναι το κέντρο της ηπείρου. Παράλληλα, επεσήμανε πως σε βάθος δεκαετιών όλοι οι Καγκελάριοι ακολουθούν το ίδιο μοντέλο πολιτικής, ανεξαρτήτως πολιτικής προέλευσης.

Αναφορικά με την οικονομική κρίση, ανέφερε ότι δεν μπορούν πλέον να ζητούνται περαιτέρω θυσίες. Σημείωσε επίσης, ότι η παγκοσμιοποίηση προχωρά αλλά έχει διχάσει τις κοινωνίες, με το μεγαλύτερο μέρος αυτών να έχει μείνει πίσω.

Στη συνέχεια και με αφορμή σχετική ερώτηση του Αλέξη Παπαχελά ανέλυσε τον τρόπο με τον οποίο η Κίνα αρχίζει να επηρεάζει σημαντικά σε όλους του τομείς τη Μέση Ανατολή και τις χώρες της Ευρασίας, εμπορικά, οικονομικά, και όχι μόνο. Επεσήμανε επίσης, ότι κανείς δεν μπορεί να προβλέψει τις εσωτερικές πολιτικές εξελίξεις

σ' αυτή την τεράστια χώρα τα επόμενα χρόνια. Παράλληλα, εξήγησε γιατί οι Ηνωμένες Πολιτείες δεν μπορούν πλέον να έχουν την ίδια επιρροή στο συγκεκριμένο γεωγραφικό χώρο (Μέση Ανατολή και Ευρασία) όσο τα προηγούμενα χρόνια, αφήνοντας πεδίο δράσης στους Κινέζους. «Ο πιο σημαντικός και ουσιαστικός σύμμαχος των Αμερικανών αυτή τη στιγμή, είναι η Ιαπωνία», είπε ο Robert Karlan, καθώς δεν είναι μόνο η ανάπτυξη της Κίνας που όπως είπε απασχολεί τους Ιάπωνες, αλλά και το τι γίνεται στην χερσόνησο της Κορέας.

«Με την ψηφιακή τεχνολογία, ανήκουμε όλοι πλέον στο ίδιο οικοσύστημα», ανέφερε σε άλλο σημείο της συζήτησης, ο κος Karlan και πρόσθεσε πως πλέον με ένα «κλικ» μπαίνεις παντού, παραλληλίζοντας τη σημερινή ψηφιακή εποχή με το 1950, όταν ήταν η αρχή της πυρηνικής εποχής. Σε ερώτηση για τις Ηνωμένες Πολιτείες, απάντησε, ότι «Δεν υπάρχει πλέον ξεκάθαρος διαχωρισμός Δημοκρατικών-Ρεπουμπλικάνων, αλλά πολλές φορές αποτελούν ένα μείγμα», προσθέτοντας πως οι ΗΠΑ, δεν έχουν πλέον περιθώριο να επανέλθουν στην προ-Τραμπ εποχή. Άλλωστε και ο ίδιος ο Πρόεδρος όπως είπε, ο οποίος έχει αλλάξει και τον τρόπο με τον οποίο λειτουργεί η Ουάσινγκτον, είναι «προϊόν» της ψηφιακής εποχής. Σε αυτό το πλαίσιο, υποστήριξε τη θέση του λέγοντας ότι οι πολίτες σήμερα δεν διαβάζουν αντικειμενικές ειδήσεις, ούτε αναλυτικές, αλλά συμπυκνωμένες, σύντομες και όχι ακριβείς. Σε ερώτηση του Αλέξη Παπαχελά για το θέμα της

ενέργειας και των φυσικών πόρων στην Ανατολή Μεσόγειο, ο Robert Karlan υπογράμμισε πως η ενέργεια φέρνει κοντά χώρες που δεν περίμενε ποτέ ότι θα δούλευαν καλά μαζί και θα συνεργάζονταν αρμονικά. «Η περιοχή μετασχηματίζεται τελείως» είπε, ενώ αναφερόμενος στην Τουρκία, τόνισε πως ο Ερντογάν, ως θαυμαστής του Πούτιν, έχει μειώσει την εξουσία του στρατού κι έτσι είναι δύσκολο να προβλεφθεί τι θα γίνει στο μέλλον, καθώς η χώρα δείχνει πιο ασταθής από ποτέ, την ώρα που οι Κούρδοι είναι παντού στην Τουρκία.

Για τα Βαλκάνια σημείωσε ότι οι χώρες της πρώην Γιουγκοσλαβίας, υπό της ομπρέλα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πρέπει να απομακρυνθούν από εθνικιστικές συμπεριφορές. Ωστόσο κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης, η δύναμη της Ε.Ε. εξασθένησε με θύματα κυρίως τις χώρες της Νοτιανατολικής Ευρώπης κι όχι τους Δυτικούς. Ξεκαθάρισε ωστόσο, πως δεν θεωρεί ως ενδεχόμενο μεγάλη σύγκρουση στην περιοχή.

Τέλος, σε ερώτηση για την Ελλάδα, είπε ότι η χώρα μας ενώ έχει εξαιρετική γεωπολιτική θέση, είχε πάντα πρόβλημα διακυβέρνησης. Ιστορικά, όπως τόνισε, όλες οι κυβερνήσεις του 20ου αιώνα ήταν απογοητευτικές, ακόμα και αυτές που είχαν τους καλύτερους πρωθυπουργούς. «Ήταν ένας αιώνας τραγικός για την Ελλάδα, αλλά με την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων δεν υπάρχουν όρια στο τι μπορεί να κάνει η χώρα στη νέα εποχή. Υπάρχει ελπίδα», σημείωσε ολοκληρώνοντας την εισήγησή του. ■

Fireside Chat

Kyriakos Mitsotakis

Leader of the Opposition,
New Democracy Party, Greece

Peter Spiegel

News Editor, Financial Times, UK

Η πρώτη ερώτηση του δημοσιογράφου κ. Peter Spiegel, από τους Financial Times προς τον κ. Κυριάκο Μητσοτάκη, Πρόεδρο της Ν.Δ. ήταν σχετικά με το πώς θα μπορούσε να μειώσει τους φορολογικούς συντελεστές, όταν ζητούνται τόσο μεγάλα πρωτογενή πλεονάσματα. Ο Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας απάντησε, πως η τρέχουσα κυβέρνηση το έχει παρακάνει υπερφορολογώντας τη μεσαία τάξη την ώρα που κάνει προεκλογική διανομή χρήματος και υποστήριξε πως οι μειώσεις συντελεστών είναι απαραίτητες για τις επιχειρήσεις και τη μεσαία τάξη.

Επανάλαβε και πάλι τη δέσμευσή του για διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις επιδιώκοντας να πετύχει μια νέα μεγάλη συμφωνία με την Ευρώπη, συμφέρουσα και για τις δύο πλευρές. «Μπήκαμε στο φαύλο κύκλο γιατί ο κ. Τσίπρας δεν είχε αξιοπιστία. Το τρίτο πρόγραμμα δεν ήταν απαραίτητο», τόνισε ο αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης και συνέχισε λέγοντας πως ο Προϋπολογισμός έχει υπεραπόδοση άρα μπορεί να κοπεί λίπος και όχι κρέας, επισημαίνοντας πως η τωρινή κυβέρνηση ανεβάζει και πάλι τις δαπάνες της Δημόσιας Διοίκησης με προσλήψεις, επανερχόμενη σε παλιές πολιτικές. Έφερε ως παράδειγμα μάλιστα το πρόγραμμα του κόμματός του για την Υγεία, σύμφωνα με το οποίο μπορεί να

μειώσει τις δαπάνες, χωρίς όπως είπε, να μειωθεί η ποιότητα των υπηρεσιών προς τους πολίτες. «Πρέπει να υπάρχει ανάπτυξη, όχι μόνο 2%, αλλά και 3-4%», είπε.

Επανήλθε στη συνέχεια στο θέμα της φορολογίας, λέγοντας πως ενώ υπάρχει αύξηση στο ποσοστό του ΦΠΑ, δεν υπάρχουν ελεγκτικά όργανα. Πρότεινε ότι θα μειώσει τους συντελεστές του ΦΠΑ αλλά θα είναι αυστηρός ζητώντας από τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις να είναι συνεπείς στην πληρωμή των φόρων τους.

«Είναι τεράστιο σφάλμα ότι χάσαμε τρία χρόνια, την ώρα που άλλες χώρες στο δικό μας μέγεθος,

ήταν ήδη εκτός προγράμματος και αναπτύσσονταν», είπε ο Κυριάκος Μητσοτάκης και ζήτησε από τον ελληνικό λαό να εμπιστευτεί μια σταθερή κεντροδεξιά κυβέρνηση, ώστε η χώρα να γίνει θελκτική για τα ξένα κεφάλαια και τις επενδύσεις. «Δεν θα σπαταλήσω περισσότερο χρόνο στο τι έχει γίνει, θα κοιτάξω το μέλλον», κατέληξε.

Σε ερώτηση του Peter Spiegel για το αν θα ζήτησει επαναδιαπραγμάτευση ενώ οι προκάτοχοι του απέτυχαν παταγωδώς σ' αυτό τον τομέα, ο Κυριάκος Μητσοτάκης είπε πως η συγκεκριμένη λέξη είναι απαγορευμένη για τον ίδιο. Υποστή-

ριξε, πως αυτό που θα πει στους Ευρωπαίους είναι ότι θα χρειαστεί διάστημα 6-12 μηνών για να αποδείξει την αξιοπιστία και τη σοβαρότητα της νέας κυβέρνησης κάνοντας μεταρρυθμίσεις και από κει και πέρα να κάνει μια νέα συζήτηση, σε άλλη βάση.

Ο κ. Spiegel επέμεινε, λέγοντας πως δεν αρκεί η αξιοπιστία όταν οι Βρυξέλλες δείχνουν «κουρασμένες» μετά από τόσα χρόνια και φαίνονται χωρίς διάθεση να ασχοληθούν με την Ελλάδα. Ο Κυριάκος Μητσοτάκης απάντησε πως η Ελλάδα είναι ακόμα υπό εποπτεία και παρακολούθηση. Παρά το ό,τι έχει γίνει, είπε, η χώρα εξακολουθεί να χρωστάει πολλά. Δήλωσε πως είναι προς το συμφέρον όλων, η Κυβέρνηση της Ν.Δ. να πετύχει, εκεί όπου η σημερινή κυβέρνηση απέτυχε.

Σε ερώτηση για τα εσωκομματικά, ο κ. Μητσοτάκης υποστήριξε πως είναι περήφανος για τη Νέα Δημοκρατία και πως όσοι μιλούν για τα παλιά κόμματα παραγνωρίζουν πως η Ν.Δ. ήταν πυλώνας σταθερότητας της χώρας, οδηγώντας την προς την ευρωπαϊκή ένταξη, σε αντίθεση με τον «νέο» ΣΥΡΙΖΑ που όπως είπε, έχει δεχθεί όλο το παλιό ΠΑΣΟΚ.

Πρόσθεσε μάλιστα πως στο κόμμα του υπάρχει νέο αίμα με νέους ανθρώπους, ικανούς, που θα πάρουν πρωτοβουλίες καθώς ο ίδιος είναι υπέρ της αξιολόγησης και της επιβράβευσης. «Λιγότερη αλληλεπίδραση κράτους-πολιτών, σημαίνει λιγότερη διαφθορά».

Σε ερώτηση που αφορά το Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα του οποίου η Ν.Δ. είναι μέλος, όπως και το αντίστοιχο στην Ουγγαρία του πρωθυπουργού Βίκτορ Όρμπαν, που ακολουθεί ακραίες πρακτικές στο μεταναστευτικό-προσφυγικό και το θέμα των συνόρων, ο Κυριάκος Μητσοτάκης είπε πως η Ελλάδα έχει υποφέρει από τον λαϊκισμό και πως δεν είναι χαρούμενος για όσα γίνονται από τον κ. Όρμπαν χαρακτηρίζοντας τις αποφάσεις του προβληματικές και λέγοντας πως

έχει ήδη ενημερώσει το ΕΛΚ με επιστολή του που ζητάει, «Να τεθεί η συμμετοχή του κόμματός (του Όρμπαν) στο ΕΛΚ σε αναστολή, εφόσον δεν αλλάξει τακτική», είπε ο κ. Μητσοτάκης.

Σε ερώτηση αν τον ενοχλούν κάποια εθνικιστικά στοιχεία μέσα στη Νέα Δημοκρατία, απάντησε πως όποιος παρεκκλίνει από τις αρχές, δεν έχει θέση σε ένα κόμμα, το οποίο όμως είναι μεγάλο κεντροδεξιό κόμμα με παραδοσιακούς αλλά και φιλελεύθερους ψηφοφόρους. Ο ίδιος εξέφρασε την άποψη πως ως αρχηγός οφείλει να λειτουργεί συνθετικά. Συνέχισε λέγοντας ότι πάντα υπάρχουν γραμμές για τα ανθρώπινα δικαιώματα που δεν πρέπει να καταπατώνται.

Σε άλλο σημείο, υπογράμμισε πως τον αδικεί η σύγκριση με τον Γιώργο Παπανδρέου, καθώς όπως είπε, δεν έχουν κοινή πορεία, λέγοντας πως ο ίδιος θέλει να είναι ο Πρωθυπουργός που θα βγάλει την Ελλάδα από την κρίση.

Αναφορικά με την συμφωνία των Πρεσπών, ο Κυριάκος Μητσοτάκης είπε πως το 70% των Ελλήνων θεωρεί

κακή τη συμφωνία, πως ουδέποτε κλήθηκε σε διάλογο και πως καμία προηγούμενη κυβέρνηση δεν δέχτηκε γλώσσα και εθνικότητα όπως ο κ. Τσίπρας. Πρόσθεσε μάλιστα πως κανείς δεν ελαβε υπόψη του τις ευαισθησίες που υπάρχουν στη Βόρεια Ελλάδα, καθώς η συμφωνία αποσταθεροποιεί τη χώρα. Παρ' όλα αυτά είπε, πως είναι μια Διεθνής Συμφωνία που αν και δεν του αρέσει, θα τη σεβαστεί.

Όσον αφορά το πότε θα γίνουν εκλογές είπε: «Περιμένω τον κύριο Τσίπρα να ξεκινήσει και να πει τα επιχειρήματά του. Όμως οι Έλληνες θα του πουν: ευχαριστώ, δεν θα πάρω. Σίγουρα εκλογές θα γίνουν στις 26 Μαΐου, οι ευρωεκλογές», όσο για τις Βουλευτικές, επανέλαβε ότι θέλει να γίνουν το συντομότερο δυνατό, καταλήγοντας πως ο Πρωθυπουργός πρέπει να αποφασίσει να θέλει να χάσει μια ή δύο φορές. ■

«Δεν θα σπαταλήσω περισσότερο χρόνο στο τι έχει γίνει, θα κοιτάξω το μέλλον»

DELPHI
CENTRE OF THE WORLD

The Silver Economy: An Opportunity for Greece?

PROGRAMMING PARTNER
diaNEOsis

SPEAKERS

Yannis Tountas

Medical Doctor, Professor at Medical School, University of Athens, Greece

Platon Tinios

Assistant Professor, University of Piraeus, Greece

Aristos Doxiadis

Partner, BigPi Ventures, Greece

Sofia Gkioussou

Public Policy, Airbnb, UK

CHAIR

Thodoris Georgakopoulos

Editorial Director, diaNEOsis, Greece

Η αλματώδης ανάπτυξη του τουρισμού της λεγόμενης 3ης ηλικίας (άνω των 65 ετών) έχει σημειώσει αλματώδη άνοδο τα τελευταία χρόνια και με τις σωστές κινήσεις μπορεί να δώσει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στην ελληνική οικονομία και να δώσει ώθηση σε αρκετούς κλάδους που έχουν πληγεί τα τελευταία χρόνια από την κρίση.

Ο κ. Γιάννης Τούντας, γιατρός, καθηγητής στο Πανεπιστήμιο της Αθήνας τόνισε ότι η γήρανση του πληθυσμού αποτελεί παγκόσμιο φαινόμενο, καθώς πλέον «ζούμε περισσότερο και κάνουμε λιγότερα παιδιά». Παράλληλα, τόνισε ότι ο τουρισμός της 3ης ηλικίας έχει σημειώσει πολύ μεγάλη άνοδο καθώς αυξάνεται το προσδόκιμο και η ποιότητα ζωής. Παρέθεσε στοιχεία που δείχνουν ότι το 2030 το 25% των τουριστών στην Ευρώπη θα είναι άνω των 65 ετών ενώ το 2050 ο αριθμός αυτός θα διαμορφωθεί στο 35%. Παράλληλα, εκτιμάται πως ποσοστό 7,3% του πληθυσμού της Ευρώπης άνω των 65 θέλει να μετακομίσει είτε μόνιμα, είτε για κάποιους μήνες το χρόνο στη νότια Ευρώπη με αποτέλεσμα μέσα στα επόμενα 20 χρόνια να δημιουργηθεί ζήτηση για 2,7 εκατ. κατοικίες. Όπως είπε ο κ. Τούντας τα βασικά στοιχεία που ενδιαφέρουν τη συγκεκριμένη ηλικιακή ομάδα, είναι η υγειονομική περίθαλψη, η προσβασιμότητα, η ασφάλεια και οι μετακινήσεις.

Δυστυχώς, σημείωσε ότι η Ελλάδα έχει μείνει πολύ πίσω στο κομμάτι της «γκρίζας» οικονομίας, καθώς δεν έχει δημιουργήσει το κατάλληλο θεσμικό πλαίσιο (φορολογικές ελαφρύνσεις για τους κατοίκους άλλους χωρών που θέλουν να έρθουν να ζήσουν τα συντάξιμα χρόνια τους στη χώρα μας), πάσχει τόσο στο θέμα των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης, όπως επίσης σε θέματα προσβασιμότητας και ασφάλειας.

Ο κ. **Πλάτων Τήνιος, Αναπληρωτής Καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Πειραιώς**, τόνισε πως η μακροβιότητα απαιτεί προσαρμογή για την τρίτη ηλικία, καθώς πλέον τα συντάξιμα χρόνια είναι περισσότερα και δημιουργούνται συνθήκες αξιοποίησης των ατόμων στην τρίτη ηλικία σε συνεργασία με τους νεότερους για το καλό της παγκόσμιας οικονομίας. Παράλληλα τόνισε πως η ετήσια παγκόσμια κατανάλωση της ηλικιακής ομάδας άνω των 65 ετών, το 2030 θα ανέρχεται στα 15 τρις. δολάρια.

Από την πλευρά του ο κ. **Αρίστος Δοξιάδης, Εταίρος, BigPi Ventures** τόνισε πως η Ελλάδα

δεν χρειάζεται μεγάλες επενδύσεις για να κάνει αισθητή την παρουσία της στην αγορά της «οικονομίας των ηλικιωμένων», καθώς υπάρχουν οι υποδομές και το προσωπικό, ενώ η χώρα μας βρίσκεται ήδη στη δεύτερη θέση παγκοσμίως σε αριθμό γιατρών ανά 1.000 κατοίκους. Παράλληλα εκτίμησε ότι ο συγκεκριμένος κλάδος μπορεί να δώσει σημαντική ώθηση στην ελληνική οικονομία καθώς με τη σειρά του θα τονώσει και άλλους κλάδους, όπως οι κατασκευές, οι υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης αλλά και η ιδιωτική κατανάλωση.

Η κα **Σοφία Γκιούσου, Public Policy, Airbnb**, ανέφερε ότι από τα στοιχεία που έχει η εταιρία της, υπάρχει αλματώδης αύξηση των τουριστικών δαπανών της 3ης ηλικίας.

Ήδη όπως είπε υπάρχουν 400 χιλιάδες οικοδεσπότες παγκοσμίως στην πλατφόρμα του Airbnb και ο αριθμός αυτός αυξάνεται καθώς η συνεργατική οικονομία προσφέρει κάποιες λύσεις αναλογικά με την αύξηση του εισοδήματος, ενώ βοηθάει σε θέματα μοναξιάς και απομόνωσης. ■

Local and Regional Governance and EU Structural Funds

SPEAKERS

Konstantinos Agorastos

Governor, Region of Thessaly, Greece

Alexandros Kachrimanis

Governor, Region of Epirus, Greece

George Patoulis

Mayor, Municipality of Marousi, Greece

Alekos Kritikos

fmr. EU official, fmr. Secretary General, Ministry of the Interior and the Ministry of Development, Greece

Fanis Spanos

Deputy Governor, Region of Central Greece

Panagiotis Korkolis

Secretary General, Public Investments and NSRF, Greece

CHAIRPERSONS

Lena Paraskeva, Anchorwoman, Star Channel Central Greece

Sotiris Polyzos, Journalist – General Manager, TRT TV, Greece

Τα δομικά προβλήματα στην απορρόφηση των κονδυλίων του ΕΣΠΑ τέθηκαν επί τάπητος στη συζήτηση που συντόνισαν οι δημοσιογράφοι Λένα Παρασκευά και Σωτήρης Πολύζος και συμμετείχαν ο Περιφερειάρχης Θεσσαλίας, Κωνστα-

ντίνος Αγοραστός, ο Περιφερειάρχης Ηπείρου, Αλέξανδρος Καρχιμάνης, ο αναπληρωτή Περιφερειάρχης Στερεάς Ελλάδας, Φάνης Σπανός, ο Πρόεδρος της ΚΕΔΕ και δήμαρχος Αμαρουσίου, Γιώργος Πατούλης, ο Αλέκος Κρητικός, πρώην

στέλεχος στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και πρώην Γενικός Γραμματέας στα υπουργεία Εσωτερικών και Ανάπτυξης και ο Παναγιώτης Κορκολής, γενικός γραμματέας δημοσίων επενδύσεων ΕΣΠΑ. Το βασικό ερώτημα που τέθηκε στους ομιλητές αφορούσε στο εάν υπάρχει χρόνος για την απορρόφηση των κονδυλίων ώστε να υπάρξει και η αναπτυξιακή κινητικότητα που η Ελλάδα τα την έχει ανάγκη.

Πεισιμμένος ότι υπάρχει χρόνος και θα υλοποιηθεί στο ακέραιο το ΕΣΠΑ 2014-2020 εμφανίστηκε ο **περιφερειάρχης Θεσσαλίας, κ. Κωνσταντίνος Αγοραστός**. «Πώς γίνεται να μη χάσουμε πόρους» διερωτήθηκε ο κ. Αγοραστός για να δώσει ο ίδιος την απάντηση «με την περιφερειακή διακυβέρνηση. Αυτό είναι το μεγάλο ζήτημα. Η περιφερειακή διακυβέρνηση θα μειώσει και τα λειτουργικά έξοδα του κράτους».

Ο κ. Αγοραστός τόνισε ότι στην Περιφέρεια Θεσσαλίας έγιναν έργα και ανέφερε χαρακτηριστικά πως η απορρόφηση του ΕΣΠΑ από 29% έφτασε στο 129%.

«Ένα κράτος έχει ανάγκη να έχει δυνατή αυτοδιοίκηση» τόνισε ο **περιφερειάρχης Ηπείρου, κ. Αλέξανδρος Καχριμάνης**, ξεκαθαρίζοντας πως «οι περιφέρειες ανταποκρίθηκαν στον ρόλο που τους δόθηκε από τον Καλλικράτη και πράγματι τα προγράμματα προχώρησαν καλύτερα και ήταν ποιο στοχευμένα». Παράλληλα, επισήμανε πως με την απλή αναλογική δεν θα υπάρχει η αποτελεσματικότητα που παρατηρείται σήμερα. «Για δύο χρόνια ούτε προϋπολογισμό δεν θα μπορούμε να ψηφίσουμε» επισήμανε ο περιφερειάρχης Ηπείρου.

Η περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας μαζί με αυτές της Θεσσαλίας και της Ηπείρου βρίσκονται στην πρώτη τριάδα στην απορρόφηση των κονδυλίων τόνισε ο **κ. Φάνης Σπανός**. «Προσπαθούμε για την ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς» τόνισε, προσθέτοντας ωστόσο πως «το ΕΣΠΑ διαμορφώνεται μεταξύ Βρυξελλών και πλατείας Συ-

ντάγματος. Αυτό δεν βοηθάει τις κοινωνίες να συμμετέχουν ενεργά, αναδεικνύοντας τις ανάγκες τους. Οι τοπικές κοινωνίες πρέπει να συμμετέχουν και στη διαμόρφωση και στον έλεγχο». Ο **κ. Γιώργος Πατούλης** επισήμανε «το θέμα είναι πως θα πάμε μπροστά και θα δημιουργήσουμε το μέλλον χώρας. Γιατί υπάρχει η τεράστια οικονομική κρίση στη χώρα μας; Γιατί δημιουργήθηκαν αυτές οι παθολογίες; Ήταν κάποιες τοπικές αρχές που δεν λειτούργησαν σωστά ή μιλάμε για ένα συγκεντρωτικό κράτος που δεν άφησε να αναπνεύσει η κοινωνία για να μπορέσουν να συνδεθούν εκείνες οι δυνάμεις για να δημιουργήσουν το αύριο; Το ερώτημα είναι ρητορικό. Θεωρώ αυτονόητη την απάντηση».

Ο πρόεδρος της ΚΕΔΕ τόνισε πως πρέπει να υπάρξει μια μεγάλη μεταρρύθμιση και να αποσυγκεντρωθεί το κράτος και να δοθούν αρμοδιότητες «οξυγόνο» στις τοπικές κοινωνίες. Παράλληλα, πρόσθεσε πως η νομοθετική εξουσία πρέπει να αναλάβει ευθύνες της, για να είναι απορροφηθούν οι ευρωπαϊκοί πόροι.

Από την πλευρά του, ο **κ. Αλέκος Κρητικός** ανέφερε πως η χαμηλή απορρόφηση των κονδυλίων ΕΣΠΑ δεν είναι μόνο ελληνικό φαινόμενο καθώς ο ευρωπαϊκός μέσος όρος είναι λίγο πάνω από την Ελλάδα. «Άρα φταίει το σύστημα και ευτυχώς οι ευρωπαϊκοί θεσμοί το έχουν συνειδητοποιήσει. Γι' αυτό η αρμόδια Επιτροπή προανήγγειλε 80 μέτρα απλούστευσης» τόνισε ο κ. Κρητικός.

Με τη σειρά του, ο **κ. Παναγιώτης Κορκολής** ανέφερε ότι θα υπάρξει μία μεγάλη μεταρρύθμιση για τις δημόσιες επενδύσεις. Η υφιστάμενη νομοθεσία όπως ανέφερε υπάρχει από το 1952 καθώς φτιάχτηκε για το σχέδιο Μάρσαλ. Το σχέδιο νόμου που θα δίνει μεγαλύτερη αυτονομία και πόρους στη διάθεση των Περιφερειών και των Δήμων θα δοθεί σε δημόσια διαβούλευση από την Κυβέρνηση όπως τόνισε ο κ. Κορκολής το προσεχές διάστημα. ■

What's next for the European Banks?

SPEAKERS

Jeroen Dijsselbloem

Former President, Eurogroup,
Brussels

Gikas Hardouvelis

fmr. Minister of Finance; Professor,
University of Piraeus, Greece

Pavlos Mylonas

CEO, National Bank of Greece

CHAIR

Anthony Papayannides

Managing Director, Economica
Publishing, Greece

«Είμαι εξ' ανάγκης φίλος της Ελλάδας; Λόγω συνθηκών, όντως έχω γίνει φίλος της Ελλάδας» τόνισε, ξεκινώντας την εισήγησή του ο **Jeroen Dijsselbloem, πρώην Πρόεδρος του Eurogroup**, απαντώντας ουσιαστικά στην αναφορά που είχε κάνει νωρίτερα ο κ. Παπαγιαννίδης που συντόνιζε τη συζήτηση.

Ο Dijsselbloem τόνισε κατ' αρχάς πως το 2017 ήταν ένα καλό έτος για την Ευρωζώνη, υπήρχε τεράστια ανάπτυξη ενώ η κατάσταση των ευρωπαϊκών – αλλά και των ελληνικών – τραπεζών ήταν καλή, ωστόσο, υπογράμμισε πως στην Ευρώπη έχουμε πάρα πολλές τράπεζες, κάτι που στρέφει την προσοχή μακριά από την ανάπτυξη. «Εξαρτόμαστε παρά πολύ από τις τράπεζες, η οικονομία μας στην Ευρωζώνη χρηματοδοτείται κατά 80% κυρίως από τα τραπεζικά δάνεια και κατά 15% - 20% από τις κεφαλαιαγορές. Κάτι που είναι σχεδόν το ανάποδο από αυτό που ισχύει στην αμερικανική οικονομία. Είναι διαρθρωτικό ζήτημα κι αυτό εξηγεί γιατί η οικονομία μας είναι λιγότερο καινοτόμα, γιατί ακόμα πάμε τόσο αργά και γιατί καθυστερούμε να βγούμε από την κρίση», σημείωσε. Πρόσθεσε δε, πως υπάρχει μεγάλη σχέση μεταξύ τραπεζών, εποπτικών αρχών και πολιτικών, κάτι που πρέπει να αλλάξει. «Πρέπει να γίνουμε πιο σκληροί απέναντι στις τράπεζες,

θέλουμε λιγότερο τραπεζικό τομέα και περισσότερες κεφαλαιαγορές», τόνισε χαρακτηριστικά, προσθέτοντας πως αυτό είναι κάτι στο οποίο πρέπει να στοχεύσει η Κομισιόν. «Υπάρχει ανάγκη για περισσότερες περικοπές και περισσότερες επενδύσεις στην τεχνολογία για να μπορούν οι τράπεζες να έχουν νέο μέλλον στην οικονομία», εξήγησε ο Dijsselbloem που εξέφρασε την ανάγκη της άμεσης ολοκλήρωσης της τραπεζικής ένωσης για να έχουμε περισσότερες δυνατότητες ανάπτυξης στις χώρες μας.

«Μου δυσκόλεψε τη ζωή όταν ήμουν υπουργός Οικονομικών, ωστόσο τώρα συμφωνώ μαζί του», σημείωσε χαριτολογώντας, παίρνοντας τη σκυτάλη στη συζήτηση ο **Γκίκας Χαρδούβελης, πρώην Υπουργός Οικονομικών και καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Πειραιά**. Ο κ. Χαρδούβελης υπογράμμισε πως οι τράπεζες έχουν γίνει πιο ασφαλείς οργανισμοί, κυρίως λόγω των ρυθμιστικών αρχών. Αναφερόμενος στις ελληνικές τράπεζες, εξήγησε πως έχουν όλα τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ευρωπαϊκές, συν τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια. Παρουσίασε ένα γράφημα, στη συνέχεια που συνέκρινε απώλειες και κέρδη σε αμερικανικές, ευρωπαϊκές και ελληνικές τράπεζες, καταδεικνύοντας τη γενικότερη εικόνα του τραπεζικού τομέα. Ως προς τις ευρωπαϊκές τράπεζες τόνισε πως έχουν καταφέρει να μην έχουν κακά περιουσιακά στοιχεία και να δίνουν περισσότερα δάνεια. Αναφέρθηκε στις ρυθμιστικές αρχές που κατάλαβαν ότι ευθύνονται για τη διεθνή

κρίση και διαπίστωσαν τον τρόπο να κάνουν τη δουλειά τους καλύτερα. Συνέχισε πως το μέλλον των τραπεζών θα είναι δύσκολο, στην Ελλάδα γιατί υπάρχει το ζήτημα των μη εξυπηρετούμενων δανείων και στην Ευρώπη λόγω της χαμηλής κερδοφορίας.

«Οι κορυφαίες τράπεζες στον κόσμο ήταν ευρωπαϊκές, τώρα δεν είναι», τόνισε από την πλευρά του ο **Παύλος Μυλωνάς, Διευθύνων Σύμβουλος της Εθνικής Τράπεζας**, διερωτώμενος «τι φταίει, αν δεν υπάρχουν προοπτικές ανάπτυξης στην Ευρώπη; Αν δεν έχει πετύχει το ευρωπαϊκό πείραμα; Υπάρχει υπερβολική ρύθμιση; Είναι τα κεφάλαια;». Ωστόσο, τόνισε πως «τα τελευταία χρόνια οι ευρωπαϊκές τράπεζες βελτίωσαν την οργανική κερδοφορία τους, δεν είναι στα επίπεδα των αμερικανικών, αλλά είναι υψηλά και αυτό με μία καμπύλη απόδοσης που ξεκινάει από το μηδέν και πριν από μία εβδομάδα ήταν στα δέκα σημεία βάσης». Ο κ. Μυλωνάς αναφέρθηκε στην βραχυπρόθεσμη πολιτική κρίση στην Ιταλία αλλά και το Brexit, που αποτελούν μεταξύ άλλων λόγους ανησυχίας για την Ευρωζώνη και, φυσικά, για τις τράπεζες. «Θα τολμήσω να γίνω προκλητικός» είπε χαρακτηριστικά «και να πω πως στην Ελλάδα ίσως να χρειαζόμαστε μία τράπεζα για να προσομοιάσουμε με την Αμερική. Χρειαζόμαστε την ενοποίηση και σε επίπεδο Ευρώπης για να περικόψουμε το κόστος και να δημιουργήσουμε την κλίμακα, έτσι ώστε οι ευρωπαϊκές τράπεζες να είναι πιο κερδοφόρες», κατέληξε ο κ. Μυλωνάς. ■

Leading Now: Critical Capabilities for a Complex World

SPEAKERS

Alexandra Papalexopoulou-Benopoulou

Executive Director, Titan, Greece

Spyros Theodoropoulos

CEO, Chipita SA, Greece

Eftichios Vassilakis

Chairman, Aegean Airlines; CEO, Autohellas, Greece

CHAIR

Nikos Vettas

General Director, Foundation for Economic & Industrial Research, Greece

Η συζήτηση ξεκίνησε με τοποθέτηση του κ. **Σπύρου Θεοδωρόπουλου, Διευθύνοντα Συμβούλου της εταιρίας Chipita SA Greece**, ο οποίος απάντησε σε ερώτηση του συντονιστή κ. Νίκου Βέττα, αν έχει αλλάξει ο τρόπος παραγωγής της εταιρίας σε σύγκριση με πριν από μία δεκαετία.

Ο κ. Θεοδωρόπουλος είπε ότι επιχειρήσεις όπως και η δική του, παρατηρούν αργές μεταβολές στην παραγωγή των προϊόντων τους, διότι είναι αργές και οι μεταβολές των διατροφικών συνηθειών του κόσμου. Επεσήμανε ωστόσο ότι έχει αλλάξει πολύ ο τρόπος ελέγχου της παραγωγής και πλέον είναι εφικτός ο έλεγχος της από απόσταση, καθιστώντας την παραγωγή μία αποκεντρωμένη διαδικασία. Στη συνέχεια τόνισε ότι τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μία παγκοσμιοποίηση και ενοποίηση των διατροφικών προτύπων παγκοσμίως. «Παρατηρούμε ότι πλέον κυριαρχούν παγκοσμίως 2-3 αναψυκτικά ή αλκοολούχα ποτά και η πίτσα δεν είναι πια μία ιταλική μόδα, αλλά μία παγκόσμια συνήθεια».

Στο ίδιο ερώτημα η κα. **Αλεξάνδρα Παπαλεξοπούλου-Μπενοπούλου, Εκτελεστική Διευθύντρια της εταιρίας TITAN**, είπε ότι κατά την τελευταία δεκαετία κάποια πράγματα παρέμειναν σταθερά ενώ κάποια άλλα άλλαξαν. «Η φύση του προϊόντος μας έμεινε σταθερή, ενώ άλλαξε η εστίαση της κοινωνίας

σε πολλά επίπεδα και πλέον απασχολείται με το προϊόν, τόσο από ποιοτικής, όσο και από οικονομικής, αλλά και περιβαλλοντολογικής πλευράς». Επίσης τόνισε ότι πριν 2 ή 3 δεκαετίες οι Κινέζικη αγορά δεν υπήρχε στον παραγωγικό χάρτη, ενώ σήμερα το 60% της παγκόσμιας αγοράς εξαρτάται από την Κίνα. Ως θετική αλλαγή ξεχώρισε επίσης την ευκολότερη πρόσβαση σε αναδυόμενες αγορές με χαμηλό κόστος δανεισμού αλλά και το ταχύτερα και σταθερότερο θεσμικό πλαίσιο που περιβάλλει την βιομηχανία σήμερα.

Ο **Πρόεδρος της Aegean Airlines και Autohellas Greece, κ. Ευτύχιος Βασιλάκης**, από την πλευρά του είπε ότι σήμερα δεν υπάρχει σχεδόν καμία κρατική αεροπορική εταιρία, σε σύγκριση με το παρελθόν που κυριαρχούσαν παγκοσμίως, ενώ τόνισε τις προκλήσεις που η τεχνολογία και η κινητικότητα έχουν προκαλέσει, έχοντας ως αποτέλεσμα τον μεγαλύτερο ανταγωνισμό στον κλάδο των αερομεταφορών. «Η τεχνολογία έχει αλλάξει τα πάντα, ο δικός μας κλάδος από εσωστρεφής έχει εξελιχθεί σε άκρως εξωστρεφής και στόχος μας είναι η ανάπτυξη του τουρισμού».

Ο κ. Βέττας στη συνέχεια έθεσε το ερώτημα στους 3 επιχειρηματίες κατά πόσο η κρίση έχει επηρεάσει την πορεία της εταιρίας τους.

Ο κ. Θεοδωρόπουλος είπε ότι η γραφειοκρατία που επικρατεί στην Ελλάδα τους έκανε να βλέπουν ως «εύκολη» την πρόσβαση σε ξένες αγορές και την επέκταση της παραγωγής τους σε άλλες χώρες. Η Chipita σήμερα παράγει προϊόντα σε 12 χώρες και διαφημίζεται σε 8. Η κρίση τους ώθησε σε συνέργειες στο τομέα της

διανομής με άλλα δίκτυα, για τη μείωση του κόστους μεταφοράς. Τέλος τόνισε ότι το γεγονός ότι αν και είναι μία Ελληνική εταιρία, αυτό δεν αποτέλεσε ποτέ εμπόδιο για τον δανεισμό της από το εξωτερικό, αλλά σημείωσε ότι αν η Ελληνική Κεφαλαιαγορά ήταν σε καλύτερη κατάσταση, θα ήταν δυνατή και μία διπλή εγγραφή της εταιρίας σε Ελλάδα και εξωτερικό, κάτι που ελπίζει να υλοποιηθεί στα επόμενα χρόνια.

Η κα. Παπαλεξοπούλου-Μπενεπούλου είπε ότι αν η εταιρία TITAN δεν είχε παραγωγή σε άλλες 10 χώρες, θα είχε οδηγηθεί από την κρίση σε πτώχευση, διότι η ελληνική αγορά αποτελεί λιγότερο και από το 10% του κύκλου εργασιών της εταιρίας. «Η Ελλάδα είναι μία περιορισμένη χώρα σε υλικά και δυνατότητες ανάπτυξης και το εξωτερικό για εμάς είναι και ήταν μονόδρομος», είπε χαρακτηριστικά.

Ο κ. Βασιλάκης είπε ότι η κρίση έφερε μεγαλύτερες συνέργειες με εταιρίες του τουριστικού κλάδου και του κράτους, και ότι τους έκανε να πουλάνε με μεγαλύτερη ένταση το τουριστικό τους προϊόν. «Πουλάμε Ελλάδα στο εξωτερικό και παρά το γεγονός ότι το 2009, όταν είχε ξεκινήσει η κρίση, περάσαμε δύσκολες στιγμές με την ιδιωτικοποίηση της Ολυμπιακής, οδηγηθήκαμε σε ένα πιο εξωστρεφές μοντέλο, τροποποιήσαμε το οργανωτικό μας πλαίσιο και ανταποκριθήκαμε στις ανάγκες της εποχής». Τέλος σημείωσε ότι αν η ιδιωτικοποίηση αυτή είχε γίνει χρονικά νωρίτερα -10 ή 1 χρόνια- η Ελλάδα σήμερα θα ήταν ένας κόμβος στις αερομεταφορές όπως η Κωνσταντινούπολη. ■

The Spanish Case: Differences with the Greek one

Joaquin Almunia

Chairman of the Board, CEPS
(Centre for European Policy
Studies), Brussels

CHAIR

Yannis Pretenteris

Editorialist, Ta NEA Newspaper,
Greece

Ο **πρώην Ευρωπαϊός Επίτροπος Χοακίν Αλμουΐνια** μίλησε για τα χαρακτηριστικά της οικονομικής κρίσης της Ισπανίας και τα συνέκρινε με αυτά της Ελλάδος.

«Την δεκαετία πριν τη κρίση, η Ισπανία είχε μία πολύ ισχυρή οικονομική θέση στην Ευρώπη, με σημαντικό οικονομικό πλεόνασμα. Όταν ξέσπασε η κρίση, στις αρχές του 2008, η ισοτιμία ΑΕΠ προς χρέος έπεσε κάτω από το 40%. Έκτοτε προέκυψαν πολλά προβλήματα, με κυριότερο την «φούσκα» στον στεγαστικό τομέα, ανέφερε ο κ. Αλμουΐνια. Όπως εξήγησε, οι ανάγκες χρηματοδότησης του τομέα αυτού ήταν πολύ μεγάλες και δεν υπήρχαν αρκετά διαθέσιμα κεφάλαια για να τον στηρίξουν. Αυτό δημιούργησε ένα αρκετά σημαντικό έλλειμμα τρεχουσών συναλλαγών. Συνεπώς χρειάστηκε η χρηματοδότηση από άλλες ευρωπαϊκές τράπεζες, κυρίως από τη Γερμανία. Η κύρια αδυναμία της ισπανικής οικονομίας ήταν το χρέος προς τις ξένες τράπεζες, οι μεγάλες διαστάσεις που πήρε η «φούσκα» του στεγαστικού τομέα και οι επιπτώσεις της στον τραπεζικό τομέα. «Η επεκτατική οικονομική πολιτική της Ισπανίας πριν την κρίση την κατέστησαν «μη προετοιμασμένη» στην αύξηση των spreads του δημοσίου χρέους, όταν ξέσπασε η κρίση. Αυτό σε συνδυασμό με την διόγκωση της στεγαστικής φούσκας έφεραν τη σοβαρή οικονομική κρίση στην ισπανική οικονομία», είπε χαρακτηριστικά.

Ήδη από το 2010 αλλά κυρίως από το 2011 και 2012, η Ισπανία είχε δυσκολίες πρόσβασης στις αγορές και δυσκολίες να χρηματοδοτήσει μόνη της το δημόσιο χρέος.

Έτσι, σωστά κατά τη γνώμη του κ. Αλμούνια, η συντηρητική κυβέρνηση που διαδέχτηκε την κυβέρνηση σοσιαλιστών, ζήτησε την οικονομική στήριξη του χρηματοπιστωτικού της τομέα από τις υπόλοιπες χώρες-μέλη της ΕΕ. Στην Ισπανία δόθηκε τότε ένα πακέτο βοήθειας για τον τραπεζικό τομέα 40 δις ευρώ. Σημείωσε ωστόσο ότι η βοήθεια στην Ισπανία είναι μόνο για τον χρηματοπιστωτικό της τομέα και όχι συνολικό πακέτο στήριξης της οικονομίας, όπως στην περίπτωση της Ελλάδας και της Πορτογαλίας.

Απο το Νοέμβριο του 2011 και μέχρι σήμερα η συντηρητική κυβέρνηση της Ισπανίας ακολουθεί μία πολύ αυστηρή δημοσιονομική πολιτική. «Κατά τη γνώμη μου, η δημοσιονομική πολιτική ξεπέρασε τα όρια των όσων ζήτησαν οι δανειστές, με αποτέλεσμα να δημιουργηθεί μία δεύτερη μεγαλύτερη ύφεση, αύξηση της ανεργίας και αύξηση των κοινωνικών ανισοτήτων. Αυτό σε συνδυασμό με την αρνητική κοινή γνώμη που πίστευε ότι τα χρήματα για την οικονομική βοήθεια ήταν για τις τράπεζες και όχι για την κοινωνία, οδήγησαν την χώρα σε μία μεγάλη πολιτική κρίση», συμπλήρωσε ο κ. Αλμούνια. Σε ερώτηση του δημοσιογράφου κ. Γιάννη Πρετεντέρη για το ποιο ήταν το «κρίσιμο σημείο» για να δεχθεί βοήθεια η Ισπανία χωρίς πρόγραμμα επιτήρησης, ο κ. Αλμούνια είπε ότι η χώρα του δεν χρειαζόταν συνολικό πρόγραμμα γιατί είχε δυνα-

τό και οικονομικό και πολιτικό τομέα τότε και ότι σωστά η κυβέρνηση αποφάσισε να απορρίψει τις πιέσεις για ένα πρόγραμμα επιτήρησης.

Σε άλλη ερώτηση του κ. Πρετεντέρη για το νέο ρόλο του κ. Αλμούνια και την αξιολόγηση του προγράμματος επιτήρησης της Ελλάδας, ο κ. Αλμούνια είπε ότι του έχει αναθέσει η Κομισιόν να κάνει μία αξιολόγηση του δεύτερου και τρίτου πακέτου διάσωσης της Ελλάδας (που δόθηκαν από το EFSF και το ESM αντίστοιχα). Τον Ιούνιο του 2019 θα παρουσιάσει τους τομείς αξιολόγησης και σε ένα χρόνο μέσα (τον Ιούνιο του 2020) την πλήρη έκθεσή του.

Τέλος, σε ερώτηση του κ. Πρετεντέρη για τις πολιτικές εξελίξεις στην Ισπανία ενόψει εθνικών εκλογών τον Απρίλιο 2019 και ποιο πιστεύει ότι θα είναι το αποτέλεσμα, ο κ. Αλμούνια είπε το πολιτικό τοπίο ήδη από το 2015-16 έχει αλλάξει και παρατηρείται μία άνοδος δυνάμεων όπως οι Podemos και οι Ciudadanos οι οποίοι παίζουν σημαντικό ρόλο στην πολιτική ζωή της Ισπανίας, μιας και η κοινωνία έχει στρέψει το ενδιαφέρον της στην καταπολέμηση

των ανισοτήτων, της ανεργίας και της διαφθοράς. Πιστεύει ότι θα υπάρξει μία κυβέρνηση συνεργασίας μεταξύ σοσιαλιστών και συντηρητικών, πιστεύει ότι οι σοσιαλιστές θα είναι το πρώτο κόμμα, ακολουθούμενοι από το Λαϊκό Κόμμα, τους Ciudadanos και τους Podemos, ενώ αναμένει ότι (για πρώτη φορά στα πολιτικά δεδομένα της Ισπανίας) θα εκπροσωπηθεί στο κοινοβούλιο η άκρα δεξιά παράταξη. «Αν δεν συμβεί αυτό θα πάμε σε νέες εκλογές», συμπλήρωσε κλείνοντας. ■

**«Η επεκτατική
οικονομική πολιτική
της Ισπανίας πριν
την κρίση την κατέστησαν
«μη προετοιμασμένη»
στην αύξηση των spreads
του δημοσίου χρέους,
όταν ξέσπασε
η κρίση.»**

Keynote Speech

Andrew McDowell, Vice - President, European Investment Bank, Luxembourg

Ο **Andrew McDowell**, Vice-President, **European Investment Bank, Luxembourg**, ξεκίνησε την εισήγησή του ευχαριστώντας τους διοργανωτές για την πρόκληση ενώ στη συνέχεια ανέφερε τους λόγους που επιτάχθηκε η κρίση σε χώρες όπως η Ελλάδα και η Ιρλανδία. Χαρακτήρισε επίκαιρο το θέμα της πρόκλησης για ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς καθώς σε πολλές περιοχές του ανεπτυγμένου χώρου υπάρχουν πολλές ανισότητες και διαρκώς η ψαλίδα ανοίγει. Όπως εκτίμησε ο κ. McDowell, το ζήτημα είναι να δούμε πώς μπορούμε να αξιοποιήσουμε την οικονομική ανάπτυξη υπέρ όλων, σημειώνοντας πως οι κυβερνήσεις πρέπει να αναλάβουν δράση για την οικονομική βιωσιμότητα και την ισότητα. «Δεν είναι εύκολο να είναι κανείς πολιτικός, ιδίως σ' αυτήν την όμορφη χώρα, την Ελλάδα» τόνισε χαρακτηριστικά, επισημαίνοντας πως η Ελλάδα είναι ο μεγαλύτε-

ρος επωφελούμενος από την ευρωπαϊκή τράπεζα επενδύσεων από τα υπόλοιπα κράτη. Όπως είπε, η ΕΤΕ είναι ο μεγαλύτερος πολυμερής δανειστής στον κόσμο, με έργα που στηρίζουν τους στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και έχει σταθεί στο πλευρό των πιο ευάλωτων χωρών σε περιόδους κρίσης και δεν έχει σταματήσει να δραστηριοποιείται στην Ελλάδα. Πέρυσι, υπέγραψε επενδύσεις 2 δις που θα βοηθήσουν τις επενδύσεις που θα μετασχηματίσουν τις εταιρείες στην Ελλάδα – εκ των οποίων το 1,2 δις πήγε στον ιδιωτικό τομέα με απ' ευθείας χρηματοδοτήσεις ελληνικές επιχειρήσεις. Ο κ McDowell κατέληξε πως είναι σημαντικό να μεταφέρουμε όχι μόνο χρήματα αλλά και τεχνογνωσία στους χρηματοδοτούμενους, λέγοντας πως «η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων είναι δική σας τράπεζα και πρέπει να τη βλέπετε ως εταίρο και φίλο». ■

Keynote Speech

Cyril Muller, Vice - President Europe and Central Asia, World Bank Group, USA

Στην ομιλία του, ο **Cyril Muller, Αντιπρόεδρος Ευρώπης και Κεντρικής Ασίας της Παγκόσμιας Τράπεζας**, τόνισε την ανάγκη να προσαρμοστούν οι άνθρωποι στην νέες τεχνολογίες και να εξοικωθούν με αυτές όσο το δυνατόν περισσότερο. Αυτό όπως είπε, μπορεί να γίνει μόνο αν όλοι έχουν πρόσβαση στην ανάγνωση και στα μαθηματικά, τα δύο βασικά πράγματα που χρειάζονται.

Τόνισε πως οι Έλληνες αποκτούν στην πλειοψηφία τους πανεπιστημιακή γνώση, όμως για κάποιους λόγους είναι πιο πίσω από άλλες χώρες. Υπογράμμισε επίσης πως υπάρχει η πρόκληση του διαρκώς γηράσκοντα πληθυσμού. «Αν δείτε τους δείκτες των νέων κεφαλαίων, ένα παιδί που γεννιέται σήμερα, πρέπει στα 18 του χρόνια να έχει συγκεκριμένη προσδοκία σε επίπεδο κεφαλαίων», είπε, προσθέτοντας πως στη Σιγκαπούρη

έχει ποσοστό 88% να πετύχει τους στόχους του και να τα εκμεταλλευθεί στο έπακρο, στην Ευρώπη αυτό το ποσοστό πέφτει στο 77%, ενώ στην Ελλάδα βρίσκεται στο 68%.

Ο κ. Muller, τόνισε την ανάγκη να υπάρχει εμπιστοσύνη στις δυνατότητες των ανθρώπων, ενώ σε σχετική ερώτηση για την Ελλάδα, απάντησε πως η Παγκόσμια Τράπεζα, έχει εστιάσει τα χρόνια της κρίσης, στο πώς θα αντιμετώπιζε τα προβλήματα των τεσσάρων συστημικών τραπεζών. Είναι σημαντική η ανάκτηση της εμπιστοσύνης στο χρηματοοικονομικό σύστημα, υπογράμμισε και πρόσθεσε πως η Ελλάδα πρέπει να γίνει μακροπρόθεσμος επενδυτικός προορισμός, ώστε να αυξήσει τους ρυθμούς ανάπτυξής της. «Ξέρω ότι οι Έλληνες έχετε γίνει πολύ ανταγωνιστικοί στους τομείς των νέων τεχνολογιών», κατέληξε. ■

Keynote Speech

Nikos Christodoulides
Minister of Foreign Affairs,
Republic of Cyprus

Η διαμόρφωση της εξωτερικής πολιτικής είναι πολυσύνθετη διαδικασία καθώς βασίζεται σε πολλές παραμέτρους. Κι αυτό που καθόρισε την ιστορία της Κύπρου ήταν η γεωγραφία, τόνισε στην αρχή της εισήγησής του ο **Υπουργός Εξωτερικών της Κυπριακής Δημοκρατίας, Νίκος Χριστοδουλίδης**. Ο κ Χριστοδουλίδης σημείωσε πως η Κύπρος κάνει την αυτοκριτική της καθώς για πολλά χρόνια «ήμασταν παθητικοί πρωταγωνιστές στις εξελίξεις που λάμβαναν χώρα στην περιοχή μας και την ίδια ώρα είχαμε την ψευδαίσθηση πως με αυτήν την πολιτική θα πετυχαίναμε εξελίξεις που θα οδηγούσαν στην επίλυσή του». Υπενθύμισε πως το 2013 η Κύπρος επανήλθε στο διεθνές προσκήνιο, πάλι ως πρόβλημα, αφού μαζί με το κυπριακό είχε προκύψει και το οικονομικό πρόβλημα, για τη διαχείριση του οποίου λήφθηκαν τολμηρές αποφάσεις. Αλλά την ίδια στιγμή, «αποφασίσαμε πως πρέπει να ξεφύγουμε από τη μονοθεματική πολιτική του κυπριακού προβλήματος». Σ'αυτό το πλαίσιο καθορίστηκαν τρεις πολιτικοί πυλώνες της εξωτερικής πολιτικής για την αναβάθμιση της γεωστρατηγικής σημασίας της χώρας. Ο πρώτος

πυλώνας στόχευε στην ενίσχυση των σχέσεών μας με όλα τα γειτονικά κράτη, της Μέσης Ανατολής και του Κόλπου. Με αυτές τις συνεργασίες με τα γειτονικά κράτη, που άρχισαν λόγω της ενέργειας, πλέον έχουμε επεκταθεί σε πλειάδα θεμάτων και βλέπουμε πως υπάρχει κοινό όφελος και προστιθέμενη αξία. Ο δεύτερος πυλώνας της εξωτερικής πολιτικής ήταν η πιο ενεργή και ουσιαστική συμμετοχή στα τεκταινόμενα των Βρυξελλών. Για καιρό ζητούσαμε να έχουμε ρόλο. Όλα αυτά άλλαξαν, είναι σημαντικό να αποδείξουμε στην πράξη πως μπορούμε να φέρουμε τις δύο περιοχές πιο κοντά. Ο στόχος μας με αυτή την ενεργή συμμετοχή στην ΕΕ είναι να δείξουμε πως είμαστε ο εκπρόσωπος των γειτονικών κρατών στις Βρυξέλλες αλλά και ο εκπρόσωπος των Βρυξελλών στα γειτονικά κράτη. Τρίτος πυλώνας η αναβάθμιση της ημερήσιας διάταξης των συζητήσεών μας με τα πέντε μόνιμα μέλη του συμβουλίου ασφαλείας. Η νέα πολυθεματική πολιτική έχει αλλάξει τα δεδομένα στο Κυπριακό. Για πρώτη φορά μετά το 1976 φτάσαμε τόσο κοντά στη λύση του κυπριακού, τόνισε ο Κύπριος υπ.Εξ, εκφράζοντας τις ευχαριστίες του και στην ελληνική κυβέρνηση. Στέλνει μήνυμα δε, στην Τουρκία έτσι ώστε να έχει κι εκείνη οφέλη από την επίλυση του Κυπριακού. ■

Keynote Speech

Ana Birchall, Deputy Prime Minister of Romania

Στις διεθνείς πολιτικές εξελίξεις σε όλα τα μέτωπα, αναφέρθηκε στο μεγαλύτερο μέρος της ομιλίας της η **Ana Birchall, Αναπληρωτής Πρωθυπουργός της Ρουμανικής κυβέρνησης**. Υποστήριξε πως τα πράγματα είναι απαισιόδοξα στο διεθνές προσκήνιο, οι οικονομίες αναπτύσσονται με αναιμικό τρόπο και υπάρχει μεγάλο δημόσιο και ιδιωτικό χρέος. «Πίσω από τα απρόσωπα στατιστικά και τις αναλύσεις, υπάρχουν ζωές πραγματικών ανθρώπων», είπε η κα Birchall και πρόσθεσε ότι πρέπει να είμαστε μέρος της λύσης, με μια αποτελεσματική παγκόσμια διακυβέρνηση στο θέμα, τονίζοντας ωστόσο πως η παγκοσμιοποίηση δείχνει διαφορετικό πρόσωπο σε διαφορετικούς ανθρώπους. «Για άλλους είναι ευλογία, για άλλους κατάρα. Σε εμάς έχει φέρει ανάπτυξη», είπε. Στη συνέχεια, υπογράμμισε την ανάγκη να μειωθεί το χάσμα πλούσιων και φτωχών, να υπάρξει διευρυμένος διάλογος για την ενεργειακή πολιτική και χαρακτήρισε θε-

τικά τα βήματα που γίνονται για την ενίσχυση της ενεργειακής ασφάλειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. «Η ευρύτερη περιφέρεια είναι μπροστά σε αυξανόμενες προκλήσεις», τόνισε σε ένα άλλο σημείο της ομιλίας της, προσθέτοντας ότι το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μας αφορά όλους. Η ειρήνη και η πρόσβαση σε παγκόσμιους πόρους, είναι το όραμα της Ρουμανίας είπε, προσθέτοντας πως οι νέες τεχνολογίες διαμορφώνουν πλέον τις οικονομίες σε τέτοιο βαθμό που είναι ικανές να επηρεάσουν το διεθνές προσκήνιο, γι' αυτό και είναι ανάγκη η εκπαίδευση και η κατάρτιση των πολιτών. «Η τεχνολογία είναι ο τρόπος να μειώσουμε το χάσμα ανάμεσα στις οικονομίες και να μη μείνει κανείς πίσω», κατέληξε η Ana Birchall, στέλνοντας μήνυμα στους νέους επιχειρηματίες που είναι παρόντες στο Οικονομικό Φόρουμ των Δελφών, ότι από το δικό τους πάθος, εξαρτάται το νέο τοπίο που θα διαμορφωθεί. ■

Keynote Speech

Nikola Dimitrov, Minister of Foreign Affairs, North Macedonia

Ο **Νικόλα Ντιμιτρόφ, Υπουργός Εξωτερικών της Βόρειας Μακεδονίας**, επιλέγοντας να μιλήσει και «για το μέλλον αλλά και γι' αυτό που επιτύχαμε», τόνισε πως οι κυβερνήσεις Ελλάδα και Βόρειας Μακεδονίας επέλεξαν το δύσκολο δρόμο και διαπάνησαν πολιτικό κεφάλαιο για την επίτευξη της Συμφωνίας των Πρεσπών. «Υποφέραμε. Νομίζω πως ο Νίκος κι αργότερα ο Γιώργος συμφωνούν μαζί μου», τόνισε χαρακτηριστικά. Χαρακτήρισε τεράστιο προνόμιο να μιλά στην γενέτειρα της Δημοκρατίας, όπου πάντα «ένιωθα ευπρόσδεκτος». «Δεν ήταν εύκολο να λυθεί ένα πρόβλημα που φαίνεται απροσπέλαστο», εξήγησε, παρομοιάζοντας αυτό που επετεύχθη με την τέχνη της αργυροχρυσοχοΐας που χρειάζεται υπομονή και ακρίβεια αλλά το αποτέλεσμα είναι όμορφο. «Υπό την αιγίδα του Αλέξη Τσίπρα και του Ζόραν Ζάεφ, καταφέραμε να το επιτύχουμε αυτό, σκεπτόμενοι τα μακροπρόθεσμα οφέλη, όχι τη δόξα της πολιτικής, σκεπτόμενοι τις επόμενες γενιές και λιγότερο τις εκλογές», ανέφερε χαρακτηριστικά ο κ Ντιμιτρόφ. Δήλωσε δε, υπερήφανος και έμπλεος μιας αίσθησης εκπλήρωσης με αυτό που επιτεύ-

χθηκε αλλά και με το ότι η διεθνής κοινότητα θα έχει να λείει καλά νέα που προέρχονται από τα Βαλκάνια. Αναφέρθηκε στις μελλοντικές δυνατότητες, με την ανάπτυξη μίας στρατηγικής συνεργασίας σε θέματα σημασίας – όπως τη δημιουργία θέσεων εργασίας, την παραγωγή, την παιδεία και την υγεία – και εξέφρασε την ανάγκη να εστιάσουμε στην τομεακή συνεργασία και το πεδίο της ασφάλειας. «Δεν υπάρχει τίποτα πιο φυσικό από τις δύο χώρες να είναι κοντά», ανέφερε χαρακτηριστικά ο κ Ντιμιτρόφ εκφράζοντας την ευγνωμοσύνη του στον πρωθυπουργό Τσίπρα, ο οποίος, όπως είπε «δεν ήταν αναγκασμένος να το κάνει αυτό». «Το τίμημα του μεγαλείου είναι η ευθύνη, το πώς συμπεριφέρεσαι στους γείτονές σου ιδίως σε εκείνους που δεν είναι τόσο ισχυροί, δείχνει το δικό σας έθνος», σημείωσε, επικαλούμενος τον Ουίνστον Τσόρτσιλ. Ο κ. Ντιμιτρόφ υπερθεμάτισε, λέγοντας πως δεν υπάρχει άλλος δρόμος εκτός από εκείνον της ένωσης και της συμφιλίωσης. Ολοκλήρωσε την ομιλία του συγχαίροντας τον κ. Τσίπρα και εξείροντας τη φιλία μεταξύ Ελλάδας και Βόρειας Μακεδονίας. ■

Ευρωπαϊκή
Επιτροπή

Αντιπροσωπεία
στην Ελλάδα

The European Commission Representation in Greece in the 4th annual meeting of the Delphi forum

The European Commission Representation in Greece gladly participated in the 4th annual meeting of the Delphi forum with the organisation of two discussion panels as well as a networking event.

The discussion panels, held under the titles "European elections, fake news and democracy" and "The Road to Sibiu and beyond", were marked by the presence of Mariya Gabriel, European Commissioner for Digital Economy and Society, and Margaritis Schinas, Chief Spokesperson of the European Commission, respectively, and created platforms for engaging discussions!

We thank the Forum for its hospitality and look forward to more fruitful collaborations in the future.

Keynote Speech

Ivica Dacic, First Deputy Prime Minister and Minister of Foreign Affairs, Republic of Serbia

Ο **Ivica Dacic**, **First Deputy Prime Minister, Minister of Foreign Affairs, Republic of Serbia**,

ξεκινώντας την εισήγησή του, αποκάλεσε «αδερφούς και αδερφές» τους συμμετέχοντες στο Φόρουμ. «Είχατε διένεξη για το όνομα, όχι για το εδαφικό με τη Βόρεια Μακεδονία, κάτι που είναι πιο εύκολο», σημείωσε, συγχαίροντας τους εμπλεκόμενους και τονίζοντας πως ο ίδιος, ως Υπ.Εξ και Πρωθυπουργός της Σερβίας είχε προειδοποιήσει την Ευρωπαϊκή Ένωση πως δεν είναι αρκετά δραστήρια για την εξεύρεση λύσεων στα προβλήματα της περιοχής – μεταξύ των οποίων και το συγκεκριμένο, το οποίο βάλτωνα επί χρόνια. «Ήταν θέμα πολιτικής βούλησης η επίλυση αυτού του προβλήματος», ανέφερε, υπογραμμίζοντας πως η συμφωνία θα δημιουργήσει καλύτερες σχέσεις μεταξύ των δύο χωρών – κάτι που, όπως είπε χαριτολογώντας, θα διευκολύνει και τον ίδιο που πάντα έπρεπε να προσέχει τις προσφωνήσεις των δύο χωρών. Επικαλούμενος την ευαισθησία του ονοματολογικού και της ταυτότητας για τους Έλληνες, ο κ. Dacic ξεκαθάρισε πως η Σερβία επιθυμεί να υπάρξει συμφωνία με την Πρίστινα. Έκανε αναλυτική μνεία στο παρελθόν του Κοσσυφοπέδιου που, όπως είπε κάποτε ήταν η πρώτη σερβική πρωτεύουσα και περιοχή που «μουσουλμανοποιήθηκε» επί οθωμανικής αυτοκρατορίας και διώχθηκαν οι Σέρβοι. Όπως τόνισε, το δικαίωμα κάποιας εθνικής

μειονότητας που θέλει να δημιουργήσει το κράτος του χωρίς τη συμφωνία του κράτους από το οποίο θέλει να αποσχιστεί, είναι προβληματικό, κάνοντας αναφορά στην περίπτωση της Καταλονίας και στηλιτεύοντας την πολιτική των «δύο μέτρων και δύο σταθμών» της Ευρωπαϊκής Ένωσης που δεν ανέχεται αυτόνομη της συγκεκριμένης περιοχής από την Ισπανία. «Για εμάς δεν είναι τόσο σημαντικό το όνομα, θέλουμε να υπάρξει συμβιβασμός, ο καθένας να πάρει το έδαφός του», σημείωσε, τονίζοντας πως «πρέπει να έχουμε συνείδηση πως πρόκειται για την ιστορική ταυτότητα του σερβικού λαού». Ο ίδιος υποστήριξε πως η Σερβία προσπαθεί να κάνει κάποιους συμβιβασμούς, τη στιγμή, όμως, που το Κοσσυφοπέδιο αποφασίζει, μεταξύ άλλων, να δημιουργήσει στρατό και να επιβάλλει φόρους 100% στα προϊόντα της Σερβίας. «Εμείς είμαστε έτοιμοι αλλά η αλβανική πλευρά νομίζει ως ο συμβιβασμός μας θα είναι να αναγνωρίσουμε την μονόπλευρη πράξη τους», ανέφερε, προσθέτοντας: «Ας μην είμαστε αφελείς να πιστεύουμε πως Κοσσυφοπέδιο και Αλβανία θα είναι δύο κράτη. Δεν μπορούν να είναι οι Αλβανοί ο μόνος λαός της Ευρώπης που θα έχει δύο κράτη. Ας είμαστε ρεαλιστές, θέλουν μεγάλη Αλβανία. Ας την κάνουν αλλά όχι με τους Σέρβους. Για εμάς το ζήτημα της εδαφικής ακεραιότητας είναι της ίδιας σημασίας με το δικό σας και των Κυπρίων». ■

December 2018

HRADF and HELPE sold 66%
in Hellenic Gas Transmission System
Operator S.A. (DESFA)

to SENFLUGA S.A., a
SNAM, FLUXYS & ENAGAS

Joint Venture for a total consideration of
€535 million

Financial co-advisor to HRADF

ALPHA BANK

June 2018

DEPA sold 51%
in Thessaloniki-Thessalia
Gas Supply Company S.A.

To ENI SpA

For a total consideration of
€57 million

Financial co-advisor to DEPA

ALPHA BANK

December 2018

DEPA acquired 49%
in Attiki Gas Distribution and
Supply Companies

from Attiki gas BV (Shell)

For a total consideration of
€150 million

Financial co-advisor to DEPA

ALPHA BANK

Our investment banking team:

Executes demanding investment transactions.

Underpins Greek economic growth.

Paves the way for a sustainable future.

ALPHA BANK

www.alpha.gr
210 326 0000

Keynote Speech

H.E. Alexis Tsipras, Prime Minister of the Hellenic Republic

Στην αρχή της ομιλίας του ο Πρωθυπουργός ανέφερε πως πέρσι από το ίδιο βήμα είχε κάνει αισιόδοξες προβλέψεις για την οικονομία, κόντρα σε κάποιες «Κασσάνδρες» όπως τις χαρακτήρισε που έλεγαν ότι η Ελλάδα θα δυσκολευτεί να βγάλει το τρίτο πρόγραμμα και θα συνεχίσει με κεκαλυμένο μνημόνιο. Στη συνέχεια, αναφέρθηκε στην ελάφρυνση του ελληνικού χρέους και ότι επειδή απέδωσε η οικονομία αποφεύχθηκαν περαιτέρω περικοπές συντάξεων και μισθών, μια απόδοση που έφερε όπως είπε αναβάθμιση της χώρας μας από ξένους πιστοληπτικούς οίκους. Τόνισε μάλιστα πως το επιτόκιο του 10ετούς ελληνικού ομολόγου είναι αντίστοιχο της εποχής πριν από 15 χρόνια (2003-04). Όλα αυτά, είπε ο κ. Τσίπρας έγιναν, γιατί η κυβέρνηση δούλεψε σκληρά, ώστε να βγει η χώρα από την περιπέτεια με τις λιγότερες δυνατές απώλειες. Και εδώ και έξι μήνες, είναι μπροστά σε ένα νέο εγχείρημα: να

κοιτάξει η χώρα μπροστά, το μέλλον.

Στη συνέχεια, ο Αλέξης Τσίπρας έκανε μια αναδρομή στην κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ, λέγοντας πως ανέλαβε βάρη και ευθύνες που δεν της αναλογούσαν, συγκρίνοντας την εποχή που πριν αναλάβει, το 2014, με το 2019 κάνοντας λόγο για συσσωρευτική ύφεση, δημοσιονομικό εκτροχιασμό, σκληρή προσαρμογή και ανεργία. Πρόσθεσε σε όλα αυτά και την αναξιοπιστία της χώρας στο διεθνές στερέωμα, όπου ήταν το «μαύρο πρόβατο». «Η Ελλάδα του 2019 δεν έχει πλέον καμία σχέση με αυτή του 2014, είναι η νύχτα με τη μέρα. Και έχουμε πολλά ακόμα να κάνουμε για την Ελλάδα που οραματιζόμαστε», είπε ο Πρωθυπουργός, τονίζοντας πόσο σημαντική ήταν η ελάφρυνση του χρέους, η οποία κρεμόταν ως «δαμόκλειος σπάθη». Όλα αυτά έδωσαν, όπως είπε, τη θέση τους στα ρεκόρ ξένων επενδύσεων την τελευταία διετία, μείωση ανεργίας και

πολιτική σταθερότητα.

Μιλώντας για τα θέματα εξωτερικής πολιτικής, σημείωσε πως η κυβέρνηση αξιοποίησε ευκαιρίες. Βοήθησε στα σταθερότητα στα Βαλκάνια και την Ανατολική Μεσόγειο, ενισχύοντας τους δεσμούς με τα γειτονικά κράτη. Ο Πρωθυπουργός αναφέρθηκε στις προσπάθειες που έχουν γίνει για βιώσιμη λύση του Κυπριακού, χωρίς εγγυήσεις και κατοχικά στρατεύματα, όπως τόνισε.

«Στηρίζουμε το δικαίωμα της Κυπριακής δημοκρατίας για αξιοποίηση των ενεργειακών πόρων, προς όφελος όλου του κυπριακού λαού. Είναι ευθύνη και χρέος όλων να αποδεχθούμε τη νέα πραγματικότητα, όπου δεν χωρούν ανιστόρητες διεκδικήσεις», έστειλε μήνυμα προς κάθε κατεύθυνση.

Η ομιλία του Αλέξη Τσίπρα συνεχίστηκε με αναφορά στη συμφωνία των Πρεσπών.

«Το πιο απαιτητικό πρόβλημα ήταν η επίλυση της ονομασίας για τη Βόρεια Μακεδονία, που 30 χρόνια τώρα, πληγώνει τις δύο χώρες», είπε χαρακτηριστικά, προσθέτοντας ότι όσοι εργάστηκαν γι' αυτό βρήκαν απέναντί τους τείχος εθνικισμού από πατριδοκάπηλους και από τις δύο πλευρές. «Με τον ομόλόγό μου, τον κύριο Ζάεφ, βρεθήκαμε μπροστά σε μια ευκαιρία. Ήμασταν και οι δύο αποφασισμένοι να έρθουμε πιο κοντά, με ειλικρίνεια και σεβασμό».

Ο Αλέξης Τσίπρας, χαρακτήρισε τη συμφωνία ως «διπλωματικό αριστούργημα», εξηγώντας πως είναι αμοιβαία επωφελής, χωρίς κανείς από τους δύο να νιώθει ταπεινωμένος ή ριγμένος, γιατί κανείς δεν πήρε το 100%. «Η συμφωνία θα μείνει στην ιστορία γιατί ηττήθηκε και από τις δύο πλευρές ο εθνικισμός, δείχνοντας το δρόμο σε όλο τον κόσμο».

Ο Πρωθυπουργός σημείωσε πως η Ελλάδα θέλει να συνεχίσει να χτίζει πάνω στη συμφωνία και γι' αυτό το λόγο, θα επισκεφτεί σύντομα την πόλη των Σκοπίων με ομάδα επιχειρηματιών, θεσπίζοντας ένα Ανώτατο Συμβούλιο Σύγκλισης με το Βόρεια Μακεδονία, με στόχο οι δύο χώρες να συνεργαστούν σε όλους τους τομείς: εμπόριο, τουρισμό, πολιτισμό, μέχρι και στα στρατιωτικά.

«Οι παράλληλοι μονόλογοι οδηγούν σε νέα αδιέξοδα και την οπισθοδρόμηση της κοινωνίας», πρόσθεσε ο Πρωθυπουργός της Ελλάδας και τόνισε πως η αρετή της ηγεσίας είναι να βρίσκει λύσεις και απαντήσεις, λέγοντας πως ο ίδιος και η κυβέρνησή του στον τομέα της εξωτερικής πολιτικής, επέλεξε την τόλμη και την αποφασιστικότητα, αντί της αδράνειας. «Να σταθούμε στη σωστή πλευρά της ιστορίας, ανεξαρτήτως πολιτικού κόστους. Οι επόμενες γενιές να ζήσουν σε ένα κόσμο καλύτερο από αυτόν που εμείς παραλάβουμε» τόνισε ο Πρωθυπουργός στο κλείσιμο της ομιλίας του. ■

« Το πιο απαιτητικό πρόβλημα ήταν η επίλυση της ονομασίας για τη Βόρεια Μακεδονία, που 30 χρόνια τώρα, πληγώνει τις δύο χώρες »

Where is Europe heading to?

PROGRAMMING PARTNER

ELIAMEP

SPEAKERS

Sandro Gozi

fmr Under-Secretary for European Affairs, PM's office of Italy

Jean Pisani-Ferry

Senior Fellow, Bruegel; Thommaso Padoa-Schioppa Chair, European University Institute, Italy

Jacques Rupnik

Senior Research Fellow, Sciences Po, Paris

Dr. Daniela Schwarzer

Director, German Council on Foreign Relations, Germany

Loukas Tsoukalis

President, Hellenic Foundation for European & Foreign Policy, Greece

Amb. George Ciamba

Minister Delegate for European Affairs, Romania

CHAIR Christine Ockrent Columnist and Writer, France

«Γιατί αισθανόμαστε περισσότερη αγωνία για την Ευρώπη σήμερα;» ρώτησε ξεκινώντας την συζήτηση η **αρθρογράφος και συγγραφέας** **Christine Ockrent** αναφερόμενη στις αλλαγές που έχουν προκύψει εντός αλλά και εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ο κ. **Λουκάς Τσούκαλης, Πρόεδρος του ΕΛΙΑΜΕΠ**, αναφέρθηκε στον κίνδυνο να «κολλήσει η Ευρώπη σε έναν κόσμο που αλλάζει πολύ γρήγορα». Υπογράμμισε την ύπαρξη «κερδισμένων» και «χαμένων», αφού, όπως είπε «ένα μεγάλο τμήμα των πολιτών θεωρεί ότι έχει μείνει πίσω» και αυτό κρύ-

βεται πίσω από το Brexit αλλά και την ανάδειξη του Donald Trump στις ΗΠΑ.

Από την πλευρά της, η κα **Daniela Schwarzer, Διευθύντρια του Γερμανικού Συμβουλίου Εξωτερικής Πολιτικής**, χαρακτήρισε την Ευρώπη ως ένα «ατελές οικοδόμημα», κάτι που ενισχύει τις αντι-ευρωπαϊκές φωνές εντός της. «Το επόμενο βήμα προϋποθέτει ένα μεγάλο πολιτικό άλμα», σημείωσε, επιμένοντας ότι «το κύριο ερώτημα είναι: πώς θα ανακτήσουμε τον έλεγχο από κοινού;». Αναφερόμενη στις ευρωεκλογές, επισήμανε ότι «δημιουργούν έναν συνδετικό κρίκο ανάμεσα στους πολίτες και την Ε.Ε.».

Στις δυσκολίες που αντιμετωπίσαμε τα τελευταία χρόνια αναφέρθηκε ο κ. **Jean Pisani-Ferry, Senior Fellow στο Bruegel**, δηλαδή στα ζητήματα ασφάλειας, το προσφυγικό αλλά και την οικονομική κρίση που συνολικά αποδυνάμωσαν την Ευρώπη. «Η Ε.Ε. δείχνει να αδιαφορεί για τις ανισότητες που έχουν προκύψει», πρόσθεσε, ενώ αναρωτήθηκε αν όλες οι χώρες – μέλη έχουν, τελικά τον ίδιο, κοινό στόχο σε μία σειρά κομβικών ζητημάτων.

Ο **Πρώην Υπουργός Ευρωπαϊκών Υποθέσεων κ. Sandro Gozi** απέδωσε την κρίση αξιών μέσα στην Ευρώπη στο γεγονός ότι ζητούσαμε όλοι από την Ε.Ε. να αντιμετωπίσει θέματα που την ξεπερνούσαν όπως η τρομοκρατία ή η κλιματική αλλαγή. Έκανε μάλιστα και ειδική αναφορά στο θέμα της ομοφωνίας που απαιτείται για τις αποφάσεις,

λέγοντας ότι εμποδίζεται η πρόοδος όταν «ο εθνικισμός και τα βέτο μπλοκάρουν κρίσιμες αποφάσεις». «Χρειάζεται να περάσουμε από την Ευρώπη των κανόνων, σε μία Ευρώπη των θετικών πολιτικών αποφάσεων», επισήμανε.

Για την αντίφαση ανάμεσα στο παρελθόν και το παρόν, μίλησε ο κ. **Jacques Rupnik, Senior Research Fellow στην Sciences Po του Παρισιού**, λέγοντας ότι ενώ «πριν 10 χρόνια μιλούσαμε για δημοκρατικό έλλειμμα στους θεσμούς της Ε.Ε.», σήμερα πλέον όταν «η δημοκρατία στα κράτη – μέλη υπονομεύεται, συχνά διατηρείται χάρη στην Ε.Ε.». Ο κ. Rupnik παρουσίασε στη συνέχεια στοιχεία που δείχνουν την δυσπιστία των πολιτών πανευρωπαϊκά απέναντι στους θεσμούς, ενώ εξέφρασε την απορία «πώς θα ενισχυθεί η ευρωπαϊκή δημοκρατία όταν αμφισβητείται η εθνική δημοκρατία;».

Ο **Πρέσβης και Αναπληρωτής Υπουργός Ευρωπαϊκών Υποθέσεων της Ρουμανίας George Ciamba** επικεντρώθηκε στην Ρουμανική προεδρεία και υπογράμμισε ότι υπάρχουν πολλά θετικά στοιχεία που πρέπει να αναδεικνύουμε. «Στους πρώτους μήνες της προεδρίας μας κλείσαμε πολλούς φακέλους παρά τη δύσκολη συγκυρία», είπε, ενώ κάλεσε τις χώρες να προχωρήσουν στην εκπόνηση νέων ευρωπαϊκών νομοθεσιών. Εξέφρασε, ωστόσο, την έντονη διαφωνία του σε μία Ευρώπη «διαφορετικών ταχυτήτων». ■

2019 Risks in Europe

Mujtaba Rahman
Managing Director, Eurasia
Group, UK

CHAIR
Yannis Paleologos, Journalist,
Kathimerini Newspaper, Greece

Την εκτίμηση πως οι κυριότεροι κίνδυνοι που αντιμετωπίζει η Ευρώπη για το 2019 είναι το Brexit, η Ιταλία και η έλλειψη πολιτικής ηγεσίας που ενδέχεται να «φρενάρει» τις μεταρρυθμίσεις και τον μακροπρόθεσμο σχεδιασμό για τις αλλαγές στο ευρωπαϊκό οικοδόμημα που πρέπει να λάβουν χώρα ανέφερε ο **Mujtaba Rahman, Managing Director, Eurasia Group.**

Σύμφωνα με τον κ. Rahman ένα από τα βασικότερα προβλήματα που έχει δημιουργήσει το Brexit είναι το τι θα γίνει τελικά με τα σύνορα της Ιρλανδίας.

Επίσης, δεν απέκλεισε το ενδεχόμενο διεξαγωγής ενός νέου δημοψηφίσματος, ενώ ανέφερε πως η βρετανίδα πρωθυπουργός T. May αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα καθώς υπάρχει μια ομάδα αρκετών βουλευτών που δε θέλει καμία συμφωνία και θα καταψηφίσει όποια συμφωνία και να

έλθει στο βρετανικό κοινοβούλιο.

Παράλληλα, εκτίμησε ότι εάν δεν ληφθεί απόφαση για το Brexit μέσα στον Μάρτιο του 2019, τότε η πιθανή συμφωνία μετατίθεται για τον Ιούνιο.

Όσον αφορά το θέμα της Ιταλίας ο κ. Rahman τόνισε πως το μεγάλο πρόβλημα που αντιμετωπίζει η Ιταλία είναι η οικονομική κρίση που έχει προκαλέσει μείωση της ανάπτυξης αλλά και δημοσιονομικά προβλήματα, με αποτέλεσμα να έχει «καλλιεργήσει» το έδαφος για την ιταλική κυβέρνηση να στρέψει τα βέλη της κατά της Κομισιόν. Επεσήμανε ότι επικρατεί μεγάλος ανταγωνισμός μεταξύ της Lega (Salvini) και του κινήματος Πέντε Αστέρων (Di Maio) καθώς τα δημοσκοπικά ποσοστά του κόμματος του Di Maio υποχωρούν με αποτέλεσμα να είναι πιθανό να τεθεί θέμα ηγεσίας στο κόμμα.

Παράλληλα προέβλεψε πως ο Salvini θα είναι ο

επόμενος Ιταλός πρωθυπουργός σε περίπτωση πρόωρων εκλογών.

Τέλος ανέφερε πώς ενώ η συνεργασία Γαλλίας – Γερμανίας για την προώθηση των απαραίτητων μεταρρυθμίσεων στην Ευρώπη βρίσκεται σε καλό δρόμο, εντούτοις υπάρχουν αρκετά θέματα που δημιουργούν προβλήματα.

Στη Γαλλία ο πρόεδρος Macron είχε να αντιμετωπίσει το κίνημα των «κίτρινων γιλέκων» που όπως προέβλεψε ο κ. Rahman, ο Γάλλος πρόεδρος φαίνεται να βγαίνει νικητής από αυτήν τη μάχη.

Τέλος η αποχώρηση της A. Merkel από την ηγεσία του CDU οδηγεί σε αλλαγές την πολιτική σκη-

νή στη Γερμανία. Σύμφωνα με τον κ. Rahman, η άνοδος του ξενοφοβικού κόμματος Afd (Εναλλακτική για τη Γερμανία) οδηγεί σε αναταράξεις τον κυβερνητικό σχηματισμό που υπό το βάρος των δημοσκοπήσεων φαίνεται να «καλλιεργούν» το έδαφος για ένα βελούδινο διαζύγιο που θα οδηγήσει σε πρόωρες εκλογές, με αποτέλεσμα να μπαίνουν στον «πάγο» ο μακροπρόθεσμος σχεδιασμός για τις μεταρρυθμίσεις στην Ευρώπη. Κλείνοντας, τόνισε πως η έλλειψη πολιτικής ηγεσίας έχει οδηγήσει στην άνοδο ευρωσκεπτικιστικών και λαϊκιστικών κομμάτων που αποτελούν βραδυφλεγή βόμβα στα θεμέλια του ευρωπαϊκού οικοδομήματος. ■

Understanding the Rise of Euroscepticism

SPEAKERS

Olga Kefalogianni

MP, fmr. Minister of Tourism,
New Democracy Party,
Hellenic Republic

Ugo Pagano

Professor of Economics & Director
of the PhD program in Economics,
University of Siena, Italy

CHAIR

Angelos Kovaïos

Political Editor, To Vima
Newspaper, Greece

«Ο όρος ευρωσκεπτικισμός γεννήθηκε στη δεκαετία του 80 στη Μεγάλη Βρετανία επί Θάτσερ και εκφράστηκε ως μια βρετανική τάση και έφτασε να είναι πιο επιφυλακτική για την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση, τόνισε η **Βουλευτής της Ν.Δ. και πρώην Υπουργός Τουρισμού κα. Όλγα Κεφαλογιάννη**. Εκφράστηκε από ακροαριστερούς και από ακροδεξιούς. Είδαμε τους πιο soft και τους πιο hard ευρωσκεπτικιστές. Είδαμε τάσεις που έβλεπαν με επιφύλαξη την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση και τάσεις που με την απόλυτη καταδίκη της ευρωπαϊκής ιδέας. Λαοί με δημοψηφίσματα απορρίπτουν την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση. Σήμερα έχουμε την απόρριψη της συμμετοχής στην Ευρώπη με το Brexit.

Αυτές οι ευρωεκλογές είναι οι πιο κρίσιμες στην ιστορία της Ευρώπης. Η γραφειοκρατία των Βρυξελλών πρέπει να μην κουνά το χέρι στους λαούς, όπως το έκανε στην Ελλάδα. Πρέπει να αντιληφθούν ότι υπάρχουν περιφερειακές ιδιαιτερότητες. Οι πολίτες θα πρέπει να είναι πιο ενημερωμένοι. Το 2014 το ποσοστό συμμετοχής στις ευρωεκλογές ήταν πολύ μικρό και αυτό κάτι δείχνει. Ποιος κινητοποιεί τους πολίτες να ψηφίσουν; Θα επικρατήσουν πάλι οι λαϊκίστικες φωνές; Το μεταναστευτικό μας έχει κάνει πολύ επιφυλακτικούς απέναντι στην Ευρώπη. Το θέμα της ηγεσίας είναι σήμερα η μεγάλη

πρόκληση. Δεν υπάρχει μια ηγετική φωνή που θα αναστρέψει το ευρωφοβικό κλίμα», είπε ο κα. Κεφαλογιάννη

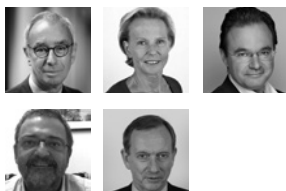
«Σκεφτείτε την μετανάστευση που θα γίνει αν βιομηχανοποιηθεί η γεωργία, είπε ο κ. **Ugo Pagano, Professor of economics & Director of the PhD program in Economics, University of Siena.** Κάποιοι ωφελούνται για λίγο. Αυτή η μετανάστευση μειώνεται. Πάρτε μια άλλη περίπτωση μετανάστευσης. Η Ιταλία και η Ελλάδα είμαστε χώρες με υψηλό χρέος, χαμηλούς μισθούς, χαμηλό βιοτικό επίπεδο. Οι άνθρωποι που υποφέρουν μεταναστεύουν. Μεταναστεύοντας παύεις να πληρώνεις το ιταλικό ή το ελληνικό χρέος. Φτωχαίνει η χώρα. Αν κάποιος φεύγει από μια χώρα, το βάρος του χρέους πέφτει στον καθένα που μένει. Είναι τερά-

στιο πρόβλημα. Η μεταναστευτική ροή θα αυξηθεί και θα πρέπει να αντιμετωπιστεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο, γιατί θα έχουμε αύξηση του ευρωσκεπτικισμού. Υπάρχει διάβρωση των αξιών. Οι νέοι δεν καταλαβαίνουν γιατί δημιουργήθηκε η Ευρώπη. Ο Σαλβίνι θα γίνει ισχυρότερος. Η Ιταλία όμως έχει καλό, ισορροπημένο σύστημα. Έχει ανεξάρτητη δικαιοσύνη. Το γεγονός ότι ο Σαλβίνι κρατούσε τους μετανάστες σε πλοίο, είναι περιορισμός της ελευθερίας. Το Ιταλικό Σύνταγμα επιτρέπει έναν ισχυρό ηγέτη αλλά έχει περιορισμούς. Το Ιταλικό Σύνταγμα έχει δημιουργηθεί για να αντιμετωπίζει τα δύσκολα, γιατί συντάχθηκε μετά τον πόλεμο. Δεν θέλει να υπάρχει ισχυρός ηγέτης. Ο Σαλβίνι δεν θα μπορέσει να αποκτήσει τις αρμοδιότητες του Μακρόν», είπε ο κ. Ugo Pagano. ■

Can Macron Still Implement His Agenda?

SPEAKERS

Jean Pisani-Ferry

Senior Fellow, Bruegel; Thommaso Padoa-Schioppa Chair, European University Institute, Italy

Christine Ockrent

Columnist and Writer, France

George Papaconstantinou

School of Transnational Governance, European University Institute, Italy

INTERVENTION

Anastasios Chomenidis

Managing Director, Lampsa Hellenic Hotels SA, Greece

CHAIR

Iain Begg, Professional Research Fellow, London School of Economics, UK

Κατά πόσο μπορεί ο Μακρόν να εφαρμόσει την ατζέντα του; Η συζήτηση που διεξήχθη γύρω από αυτό τα ερώτημα δεν θα μπορούσε να μην εμπεριέχει την παράμετρο των Κίτρινων Γιλέκων, τους λαϊκιστές ηγέτες στην Ευρώπη και τις επερχόμενες ευρωεκλογές.

«Οι κανόνες του παιχνιδιού έχουν αλλάξει. Ένα αουτσάιντερ της γαλλική εξωτερικής πολιτικής κατάφερε όχι μόνο να κερδίσει τις εκλογές αλλά και να έχει μια τεράστια κοινοβουλευτική πλειοψηφία. Οι άνθρωποι είχαν συνεπώς μεγάλες προσδοκίες. Γι' αυτό το λόγο προέκυψε και η ταχεία πτώση. Είναι πολύ δύσκολο το διακύβευμα, γιατί όταν κάνεις φιλελεύθερη πολιτική δημιουργείς κινδύνους για τον κόσμο. Από πολιτικής άποψης βρίσκεται σε καλή θέση γιατί το πολιτικό σύστημα δεν έχει ανασυγκροτηθεί για να τον αντιμετωπίσει. Ο Μακρόν έχει ξεπεράσει το χειρότερο κομμάτι της Προεδρίας του και αν τα πάει καλά στις ευρωεκλογές θα μπορέσει να προχωρήσει. Το ερώτημα είναι τι θα γίνει μετά την Μέρκελ» επεσήμανε ο κ. **Γιώργος Παπακωνσταντίνου, School of Transnational Governance, European Institute, πρώην Υπουργός Οικονομικών**. Στη συνέχεια – αναφερόμενος στον τρόπο που ο Γάλλος Πρόεδρος διαχειρίστηκε το ζήτημα του κράτους -ο κ. Παπακωνσταντίνου ανέφερε πως «ο Μακρόν δυσκολεύτη-

κε να δείξει πως η φιλελεύθερη πολιτική του θα συνοδευτεί από μία πολιτική που θα υποστηρίζει τους ευάλωτους. Καταλαβαίνω από την άποψη επενδύσεων και ενδυνάμωσης οικονομίας το ότι μείωσε του φόρους του πλούτου. Κρίθηκε όμως αρνητικά και ήρθε η καταράκιλα.»

Πώς αποτιμάται συνολικά η υπόσχεση του Εμανουέλ Μακρόν πως θα αλλάξει την οικονομία; Στο ερώτημα που έθεσε ο συντονιστής κ. **Iain Begg, Professional research Fellow στο London School of Economics**, ο κ. Jean Pisany- Ferry, Senior Fellow, Bruegel απάντησε πως «το σκέλος που έχει να κάνει με την ενδυνάμωση των πολιτών, να δώσει δηλαδή στους πολίτες τα μέσα και τα εργαλεία να αναπτυχθούν οι ίδιοι, δεν έχει πετύχει. Αυτή η ατζέντα της ενδυνάμωσης δεν έχει γίνει ορατή. Η μεγάλη πρόκληση για το μέλλον είναι να δώσουμε προτεραιότητα σε αυτή την ατζέντα ενδυνάμωσης. Οι Γάλλοι επικρίνουν πως οι φορολογικές απαλλαγές ήταν επωφελείς για το 10% του πληθυσμού. Και η φορολογία του άνθρακα ήταν άδικη. Έτσι έχασε τη μάχη της φορολογικής δικαιοσύνης».

Ο κ. **Αναστάσιος Χωμενίδης, Διευθύνων Σύμβουλος ΛΑΜΨΑ Α.Ε.**, αναφέρθηκε στην επιχειρηματική οικονομία και στο κατά πόσο η Γαλλία είναι πιο φιλόξενη σήμερα για τις επιχειρήσεις. «Η Γαλλία δεν ήταν ποτέ αφιλόξενη για τις επιχειρήσεις. Το κακό είναι πως η Γαλλία έχει αρχίσει να χάνει το ατού της, δηλαδή την αξιοκρατία, την παιδεία και την υγεία για όλους. Αυτό άλλαξε και γι' αυτό το λόγο οι Γάλλοι δεν είναι ικανοποιημένοι. Είναι δύσκολο για τον Μακρόν να προχωρήσει με τόσο μεγάλες αντιδράσεις. Το εντυπωσιακό όμως είναι πως αν και δεν προέρχεται από γαλλικό κόμμα, κατάφερε να προσεγγίσει ένα ση-

μαντικό ποσοστό της γαλλική κοινωνίας. Υπάρχει δηλαδή ένα στρώμα της γαλλικής κοινωνίας που συνειδητοποιεί πως η Γαλλία μπορεί να συνεχίσει όπως πριν» κατέληξε.

Στο ερώτημα εάν η ατζέντα του Μακρόν μπορεί να προσελκύσει και κεντροαριστερούς ψηφοφόρους, η κα. **Christine Ockrent, αρθρογράφος και συγγραφέας** σχολίασε πως «αυτές οι ετικέτες ανήκουν στο πολιτικό τοπίο του παρελθόντος και δεν ισχύουν πια και αυτό ήταν μέρος της επιτυχίας του Μακρόν». Τόνισε δε πως «το πρόβλημα είναι πως οι Γάλλοι γνωρίζουν λίγα για την οικονομία. Το επίπεδο οικονομικής παιδείας είναι χαμηλό και αυτό ισχύει και για εμάς τους δημοσιογράφους» ενώ υπενθύμισε πως «τα εργατικά συνδικάτα είναι πολύ αποδυναμωμένα και αυτό δεν βοηθάει να υπάρξει διάλογος μεταξύ κυβέρνησης και οικονομικών δυνάμεων».

Θα υποστηρίξει άραγε η Γαλλία μία ευρωπαϊκή οικονομική διακυβέρνηση; «Δεν έχουμε τραπεζική ένωση, δεν ξέρουμε πως θα αντιμετωπίσουμε την επόμενη ύφεση και εάν και με ποιο τρόπο η

ΕΕ θα συνδράμει στην επόμενη κρίση» απάντησε με νόημα ο **Jean Pisany- Ferry, Γάλλος οικονομολόγος, αναλυτής στο European University Institute**. «Στα οικονομικά θέματα η Γαλλία θα μπορούσε να πιέσει για μία γρήγορη ολοκλήρωση της ευρωπαϊκής τραπεζικής Ένωσης. Προχώρησε όμως μόνο στον ευρω-προϋπολογισμό αλλά δεν έγινε το άλμα που περιμέναμε. Δεν μπορούμε να προχωρήσουμε στα οικονομικά θέματα εάν δεν βάλουμε μέσα στην ατζέντα τα πολιτικά θέματα. Η Γαλλία έπρεπε να υποχωρήσει στα θέματα ασφάλειας και άμυνας έτσι ώστε να υποχωρήσει η Γερμανία στα οικονομικά θέματα» σχολίασε από τη μεριά του ο κ. Γιώργος Παπακωνσταντίνου. ■

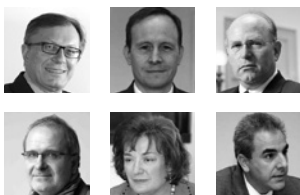
«Η επεκτατική οικονομική πολιτική της Ισπανίας πριν την κρίση την κατέστησαν «μη προετοιμασμένη» στην αύξηση των spreads του δημοσίου χρέους, όταν ξέσπασε η κρίση.»

J. Pisany- Ferry

European Security Strategy

SPEAKERS

Ambassador Tacan Ildem

Assistant Secretary General for
Public Diplomacy, NATO

Adam Ward

Deputy Director, Chatham House, UK

Prof. Uzi Arad

fmr. National Security Advisor, Israel

Richard Werly

Journalist, Le Temps, Switzerland

Marietta Giannakou

fmr. Minister of Education &
Religious Affairs, Hellenic Republic

CHAIR

Thanos Dokos

Director General, Hellenic Foundation
for European & Foreign Policy, Greece

Το γεγονός ότι σήμερα τα ζητήματα της ασφάλειας, αποτελούν τεράστιο βάρος για την Ευρώπη σημειώσε ο κ. **Θάνος Ντόκος, Γενικός Διευθυντής στο Ελληνικό Ίδρυμα Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής (ΕΛΙΑΜΕΠ)**, ο οποίος συντόνισε το Πάνελ για την «ευρωπαϊκή στρατηγική ασφάλειας».

Ο κ. Ντόκος τόνισε ότι σήμερα «η απειλή φαίνεται να είναι ασύμμετρη» και κάλεσε τους ομιλητές να τοποθετηθούν για τα θέματα ασφάλειας στην Ευρώπη σήμερα.

Ο **Ambassador Tacan Ildem, βοηθός Γενικός Γραμματέας Δημόσιας Διπλωματίας, NATO**, άρχισε την τοποθέτηση του, υπογραμμίζοντας ότι φέτος το NATO συμπληρώνει 70 χρόνια κατά τα οποία προσέφερε ασφάλεια σε πάνω από ένα 1 δισεκατομμύριο πολίτες. Παράλληλα, τόνισε πως υπάρχει ανησυχία για τα ζητήματα της ασφάλειας σήμερα ωστόσο επεσήμανε πως χρειάζεται μία συνολική αντιμετώπιση, τόσο από την Ευρωπαϊκή Ένωση όσο και το NATO προκειμένου να «εκμεταλλευτούμε τα πλεονεκτήματα όλων αυτών των οργανισμών». Ταυτόχρονα, πρόσθεσε πως το «NATO θα παραμείνει ο ακρογωνιαίος λίθος της ευρωπαϊκής άμυνας».

«Χρειάζεται μία συνεκτική και μακροπρόθεσμη πολιτική άμυνας της Ευρωπαϊκής Ένωσης» επισήμανε ο **Adam Ward, αναπληρωτής διευθυντής Chatham House, UK**, προσθέτοντας

πως η Ευρώπη κλήθηκε να αντιμετωπίσει μία σειρά από σοκ. Παραλληλα, αναφέρθηκε και στις σχέσεις της Ευρώπης με τις Η.Π.Α. επισημαίνοντας πως «ο Ντόναλντ Τραμπ δημιούργησε μία αναταραχή μιλώντας για τις δαπάνες των Ευρωπαίων στο χώρο της άμυνας».

Στην ανησυχία που υπάρχει για τα θέματα ασφάλειας και τα πολλά σημεία ανάφλεξης που υπάρχουν γύρω από την Ευρώπη αναφέρθηκε ο **Prof. Uzi Arad, fmr Σύμβουλος Εθνικής Ασφάλειας, Ισραήλ**. Κυρίως επικεντρώθηκε στο ρόλο της Κίνας αλλά και της Ρωσίας για την οποία σημείωσε πως «είναι ένας παράγοντας που ήρθε και θα μείνει στην Ανατολική Μεσόγειο».

Ο δημοσιογράφος **Richard Werly** σημείωσε από την πλευρά του ότι η Ευρώπη δεν μπορεί να θεωρεί ότι μπορεί να γίνει αυτόνομη στα θέματα άμυνας όταν αγοράζει εξοπλισμό από τις Η.Π.Α. «Οι ευρωπαίοι λένε ότι πρέπει να λειτουργεί ένας ευρωπαϊκός στρατός. Όμως υπάρχει μία δυσκολία, η Ευρωπαϊκή Ένωση και το NATO, χρειάζο-

νται τις ΗΠΑ» τόνισε ο δημοσιογράφος.

Η κα **Μαριέττα Γιαννάκου, πρώην Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων**, τόνισε ότι «λόγω της ύπαρξης της Ευρωζώνης και της δημοσιονομικής πειθαρχίας, πράγματι υπάρχει ένα πολιτικό ζήτημα. Οι λαοί διερωτώνται πως είναι δυνατό να γίνονται περικοπές στην παιδεία και την υγεία και από την άλλη να δίνονται τόσα χρήματα για την ασφάλεια».

Ωστόσο, δήλωσε αισιόδοξη «γιατί η ύπαρξη της ευρωπαϊκής στρατηγικής, του ευρωπαϊκού οργανισμού άμυνας και των προσπαθειών που γίνονται από όλους, από χώρες όπως η Γαλλία και η Ελλάδα, στο βάθος έχουν ως στόχο, ένας είδος πιο ομοσπονδιακής Ευρώπης. Εάν δεν συμβεί αυτό, τότε είναι πιο δύσκολο, να υπάρχει μία πολιτική Ευρώπη στο βάθος του χρόνου. Αν θέλουμε ως Ευρωπαίοι να κάνουμε πραγματικές αλλαγές, πρέπει να έχουμε ένα σύστημα που να στηρίζει τη ρήτρα άμυνας και τη ρήτρα αλληλεγγύης». ■

A Different Europe is Attainable: Report of the Independent Commission for Sustainable Equality in Europe

Louka Katseli

Co-President, Independent Commission on Sustainable Equality, Greece

CHAIR Ioannis Dalmás, Advisor on Equitable Society, European Parliament, Brussels

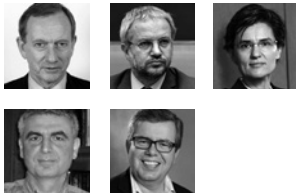
«Μία άλλη Ευρώπη είναι αναγκαία. Το ευρωπαϊκό εγχείρημα δεν είναι βιώσιμο, όχι μόνο γιατί βλέπουμε διαρκώς ακροδεξιά κόμματα να παίρνουν την εξουσία, αλλά και γιατί υπάρχει μία δυσανεξία και έλλειψη εμπιστοσύνης στους ευρωπαϊκούς θεσμούς. Γιατί υπάρχει οργή και θυμός, γιατί έχει μειωθεί το βιοτικό επίπεδο των πολιτών αλλά και επειδή επικρατεί φόβος για το αύριο. Αυτά τα συναισθήματα γεννούν προβλήματα. Αυτή η εικόνα της Ευρώπης πρέπει να αλλάξει», τόνισε η κα **Λούκα Κατσέλη, Co-President, Independent Commission on Sustainable Equality**, ξεκινώντας την εισήγησή της, αφού ευχαρίστησε τους συντελεστές του Φόρουμ. Τόνισε ότι οι κοινωνικές ανισότητες στην Ευρώπη αυξάνονται, εκατ. άνθρωποι φτωχοποιούνται, πάνω από το 1/3 των Ευρωπαίων βιώνουν την οικονομική ανασφάλεια, ένα μόλις 5% κατέχει το 40% του ιδιωτικού πλούτου. «Το μήνυμα της έκθεσης είναι πως μία άλλη Ευρώπη είναι εφικτή, με την προϋπόθεση να υπάρξει μία ατζέντα αλλαγής για τα επόμενα

χρόνια. Κι αυτό είναι που διαφοροποιεί αυτήν την έκθεση. Δεν διαπιστώνει απλώς το πρόγραμμα αλλά διαγράφει μία ρεαλιστική πορεία», τόνισε η κα Κατσέλη, προσθέτοντας πως «το όραμα συνοψίζεται στο ότι δεν μπορούμε να μιλάμε μόνο για μία Ευρώπη δημοκρατική αλλά για μία Ευρώπη που προάγει τη δημοκρατία για όλους, όχι για τους λίγους». Ποιο είναι το καινοτόμο στοιχείο αυτής της έκθεσης; Πως δημιουργεί ένα πλάνο πολιτικών βάσει πέντε μεγάλων πυλώνων πολιτικών. Η πρώτη ενότητα πολιτικών είναι η κινητοποίηση των πολιτών. Η δεύτερη έχει το φιλόδοξο στόχο μεταμόρφωσης του καπιταλισμού. Η τρίτη έχει να κάνει με την κοινωνική δικαιοσύνη. Η τέταρτη ενότητα, ιδιαίτερως επίκαιρη, είναι η δίκαιη μετάβαση μπροστά στην πρόκληση της οικολογικής και τεχνολογικής εξέλιξης. Τέλος, η τελευταία ενότητα είναι οι τρόποι υποστήριξης της αλλαγής. Όπως τόνισε, έχει ήδη προταθεί η αλλαγή τίτλου του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης σε Σύμφωνο Βιώσιμης Ανάπτυξης. ■

What's next for the Eurozone?

PROGRAMMING PARTNER

**Hellenic Observatory,
European Institute -
The London School of
Economics & Political
Science**

SPEAKERS

Iain Begg

Professorial Research Fellow,
London School of Economics,
UK

Claudio Borghi

President, Budget Committee
of the Chamber of Deputies,
Italy

Maria Demertzis

Deputy Director, Bruegel,
Brussels

Panos Tsakoglou

Professor of International &
European Economic Studies,
Athens University, Greece

CHAIR

Kevin Featherstone

Professor, Hellenic
Observatory, LSE, UK

Ο Πάνος Τσακλόγλου, καθηγητής Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Αθηνών τόνισε πως αυτό που πρέπει να γίνει, μεταξύ άλλων, είναι η ολοκλήρωση των προγραμμάτων, η τραπεζική ένωση αλλά και η μετατροπή του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας σε Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ταμείο που θα επιτρέπει τη μεταφορά κεφαλαίων από χώρους που βρίσκονται σε ανάπτυξη σε χώρους που βρίσκονται σε ύφεση. Χρειαζόμαστε αύξηση των κεφαλαίων αλλά για να υπάρξει αυτό, πρέπει να υπάρξει πολιτική ένωση, σημείωσε. Στο ερώτημα αν η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι καλύτερα εξοπλισμένη, η κα **Δεμερτζή, Deputy Director, Bruegel, Brussels**, εκτίμησε πως η ευρωπαϊκή ολοκλήρωση δεν πρόκειται να υπάρξει σύντομα, σημειώνοντας δε, πως οικονομική διεύρυνση δεν μπορεί να προκύψει χωρίς να ερωτηθούν οι πολίτες. Υπογράμμισε πως η Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί να παίξει μόνο συντονιστικό ρόλο και πως το πρόβλημα πρέπει να αντιμετωπίσουν οι χώρες που χρειάζεται να προβούν στις απαραίτητες διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις.

Από την πλευρά του, ο κ. **Claudio Borghi, President, Budget Committee of the Chamber of Deputies, Italy**, τόνισε πως αυτό που έχουμε αυτή τη στιγμή είναι μία Ευρώπη που δε λειτουργεί και πως πολλές χώρες επωμίζονται πρόσθετα βάρη, σύστημα που δεν είναι βιώσιμο να συνεχιστεί. Διερωτήθηκε κατά πόσο η Γερμανία μπορεί να πληρώσει για την Ιταλία ενώ εξέφρασε τον προβληματισμό του για το πώς είναι εφικτό περιοχές του νότου να μοιάζουν με γερμανικά μοντέλα, π.χ η Νάπολη να μοιάζει με τη Φρανκφούρτη.

Ο κ. **Iain Begg, Professorial Research Fellow, London School of Economics, UK**, συνόψισε τα τρία πράγματα «που πάνε στραβά με τους δημοσιονομικούς κανόνες». Πρώτον, το σύμφωνο είναι 220 σελίδες, άρα είναι πολύ εύκολο να βρεθούν παραθυράκια για την παραβίασή του. Το δεύτερο είναι πως είναι τόσο περίπλοκοι οι κανόνες που δεν είναι τόσο πρόδηλοι στους πολίτες και τους πολιτικούς. Το τρίτο ζήτημα είναι η υλοποίηση καθώς, όπως τόνισε, «οι κανόνες δεν έχουν αξία αν δεν εφαρμόζονται». ■

Brexit's Global Impact

Charles Ries

Vice President, International,
Rand Corporation, USA

CHAIR

Apostolos Mangiriadis, Political
Correspondent, SKAI TV & Radio, Greece

«Η Βρετανία θα είναι σίγουρα σε χειρότερη κατάσταση εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης», είπε ο **Charles Ries, Αντιπρόεδρος του Rand Corporation**, απαντώντας σε σχετικές ερωτήσεις του δημοσιογράφου του SKAI, Απόστολου Μαγγιριάδη. Υποστήριξε ότι τα πράγματα θα είναι πολύ χειρότερα αν τελικά η Βρετανία αποχωρήσει στο τέλος του μήνα χωρίς συμφωνία καθώς «δεν υπάρχει κάτι που θα μπορούσε να αντικαταστήσει το σύστημα του ελεύθερου εμπορίου για τη χώρα, χωρίς δασμούς. Ήδη πολλές εταιρείες φεύγουν». Ο Charles Ries υποστήριξε ότι η επόμενη μέρα στη Βρετανία είναι σχετικά απρόβλεπτη και αν εν τω μεταξύ δεν ζητηθεί η παράταση του Άρθρου 50, η Βρετανία θα φύγει από την ΕΕ στα τέλη του μήνα. «Εξοδος χωρίς συμφωνία είναι το χειρότερο σενάριο για Λονδίνο και Βρυξέλλες, είναι όμως ακόμα χειρότερο για την Ιρλανδία», τόνισε ο Charles Ries. Ερωτηθείς σχετικά είπε ότι είναι πιθανό ένα δεύτερο δημοψήφισμα, όχι όμως το πιθανότερο σενάριο και τόνισε ότι «προτεραιότητα για την πολιτική ηγεσία της Βρετανίας θα πρέπει να είναι να καταφέρουν να εξασφαλίσουν την καλύτερη δυνατή

συμφωνία για όσο γίνεται πιο ελεύθερο εμπόριο». Στην περίπτωση της άτακτης εξόδου στις 30 Μαρτίου, θα πρέπει από την 1η Απριλίου, οι δύο πλευρές να κάτσουν στο τραπέζι και να ξεκινήσουν διαπραγματεύσεις για νέα συμφωνία. Όσον αφορά στις ΗΠΑ και τι σημαίνει το Brexit για την Ουάσιγκτον, ο κ. Ries, τόνισε ότι η Βρετανία εκτός ΕΕ – ειδικά χωρίς συμφωνία – είναι το χειρότερο σενάριο για την Ουάσιγκτον. No-deal Brexit σημαίνει σημαντικό κόστος για τους επενδυτές, όμως, όπως είπε, το πιο δύσκολο θα είναι η ασφάλεια. Σε περίπτωση άτακτης εξόδου, θα υπάρχουν πολλά προβλήματα με τα αστυνομικά εντάλματα, τις εκδόσεις υπόπτων, την ανταλλαγή στοιχείων κτλ. Κάνοντας τη σύγκριση μεταξύ των δύο χωρών, είπε ότι εκείνο που οδήγησε τους Αμερικανούς πολίτες να ψηφίσουν τον Τραμπ, οδήγησε και τους Βρετανούς πολίτες να ψηφίσουν Brexit. Κατέληξε τονίζοντας ότι η Βρετανία ήταν πάντα ευνοημένη από την ΕΕ και πάντα έπαιρνε περισσότερα, οπότε «πραγματικά είναι άξιο απορίας γιατί οι Βρετανοί πολίτες ποτέ δεν κατάλαβαν ότι στην πραγματικότητα έχουν ανάγκη τις άλλες 27 χώρες». ■

Brexit

PROGRAMMING PARTNER

Hellenic Observatory, European Institute - The London School of Economics & Political Science

SPEAKERS

Iain Begg

Professorial Research Fellow, London School of Economics, UK

Loukas Tsoukalis

President, Hellenic Foundation for European & Foreign Policy, Greece

Tony Travers

Professor, Department of Government, London School of Economics (LSE), UK

Mujtaba Rahman

Managing Director, Eurasia Group, UK

CHAIR

Kevin Featherstone

Professor, Hellenic Observatory, LSE, UK

Την έξοδο της Βρετανίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση συζήτησαν ο **Tony Travers**, Καθηγητής στο **London School of Economics**, ο **Iain Begg** Καθηγητής στο **London School of Economics**, ο **Mujtaba Rahman**, Γενικός Διευθυντής του **Eurasia Group** και ο **Λουκάς Τσουκάλης**, Πρόεδρος του **Ελληνικού Ιδρύματος για την Ευρωπαϊκή και Εξωτερική πολιτική**, με συντονιστή τον **Kevin Featherstone**, Καθηγητή, **Hellenic Observatory**, **LSE**.

Ο **Tony Travers** επικεντρώθηκε στο θέμα της Ιρλανδίας τονίζοντας ότι το γεγονός ότι δεν υπάρχει συμφωνία μεταξύ Λονδίνου και Βρυξελλών για την επόμενη μέρα στο εμπόριο, περιπλέκει ακόμη περισσότερο την κατάσταση στην Ιρλανδία αναφορικά με το θέμα των συνόρων και το γνωστό, **backstop**. Σε πολιτικό επίπεδο, εκτίμησε ότι ενδεχομένως να υπάρξει μία ακόμα συμφωνία με την ΕΕ σχετικά με τη μονιμότητα του **backstop** και ίσως ικανοποιηθούν όσοι είναι υπέρ της εξόδου και ψηφίσουν τη συμφωνία της **Τερέζα Μέι**. Απαντώντας σε σχετική ερώτηση, είπε ότι «οι πολιτικοί στη Βρετανία διαπραγματεύονται κάτι το οποίο

δεν πιστεύουν ότι είναι για το καλό της χώρας. Όμως το κάνουν, γιατί φοβούνται ότι αν δεν το κάνουν, μπορεί να συμβεί κάτι χειρότερο».

Ο Iain Begg είπε ότι σαφώς και υπάρχουν πτωτικοί κίνδυνοι για την οικονομία από το brexit, όμως συνέχισε ότι το brexit δεν έχει γίνει ακόμα για να δούμε ποιες θα είναι πραγματικά οι συνέπειες. «Πολλοί προέβλεπαν καταστροφή και μετά το δημοψήφισμα, αλλά δεν ήρθε ποτέ», είπε χαρακτηριστικά. Ωστόσο, τόνισε ότι υπάρχει αβεβαιότητα και αρνητικές ενδείξεις για την οικονομία, όπως τις χαμηλές εταιρικές επενδύσεις. «Βλέπουμε εταιρείες να φεύγουν, είτε για την Ιρλανδία, το Παρίσι και πιο συχνά για την Φρανκφούρτη, όχι όμως κάτι δραματικό», πρόσθεσε.

Ο Mujtaba Rahman εκτίμησε ότι αυτή τη στιγμή η συζήτηση επικεντρώνεται στους μηχανισμούς εξόδου και σημείωσε ότι το θέμα του δεύτερου δημοψηφίσματος τρομάζει πολύ τους ευρωσκεπτικιστές, οι οποίοι φοβούνται ότι αυτό αν γίνει, τότε θα ακυρωθεί το brexit. Έτσι, η κυβέρνηση από την πλευρά της προσπαθεί να ολοκληρώσει το brexit, αλλά στην πιο «μαλακή» εκδοχή του.

Ερωτηθείς σχετικά είπε, ότι δε θεωρεί πιθανή την έξοδο χωρίς συμφωνία. Συγκεκριμένα, δίνει «ελάχιστες πιθανότητες» να συμβεί κάτι τέτοιο.

Ο κ. Λουκάς Τσουκάλης ξεκίνησε την παρέμβασή του λέγοντας ότι σε αντίθεση με τις προσδοκίες του Ντόναλντ Τραμπ – που είχε έρθει στις Βρυξέλλες και ρωτούσε ποιος θα είναι ο επόμενος – το brexit έχει λειτουργήσει ως ένας από τους πιο ενοποιητικούς παράγοντες στην Ευρώπη. Μάλιστα, εξέφρασε τον προβληματισμό του για το πώς μία χώρα όπως η Βρετανία με την καλύτερη διπλωματία, δεν κατάφερε να δει τι έρχεται και να αποφύγει το brexit. Εκτίμησε δε, ότι κάτι προφανώς δεν πάει καλά με την πολιτική τάξη της Βρετανίας και τόνισε ότι το πιο δύσκολο πρόβλημα στο brexit είναι τι θα γίνει με το backstop της Ιρλανδίας. Ερωτηθείς σχετικά, είπε ότι το πρόβλημα με ενδεχόμενη παράταση είναι ότι υπάρχει η προθεσμία της 26ης Μαΐου και των Ευρωπαϊκών εκλογών. Αν δοθεί παράταση στο Άρθρο 50, η Βρετανία θα πρέπει να στήσει κάλπες για τις ευρωεκλογές, κάτι που όμως δεν πρόκειται να γίνει, όπως όλα δείχνουν. ■

In Conversation

H.E. Kate Smith
British Ambassador to Greece

CHAIR
Yannis Paleologos, Journalist,
Kathimerini Newspaper, Greece

Τη μελλοντική σχέση τη χώρα μας με τη Μεγάλη Βρετανία μετά το brexit επιχείρησε να χαρτογραφήσει η **H.E. Kate Smith, Πρέσβης της Βρετανίας στην Ελλάδα**, σε συζήτηση που είχε με το Γιάννη Παλαιολόγο, δημοσιογράφο της Καθημερινής, στο πλαίσιο του 4ου Οικονομικού Φόρουμ των Δελφών.

Η κ. Smith έκανε εκτενή αναφορά στη διμερή συμφωνία μεταξύ Αθήνας και Λονδίνου, την οποία επικύρωσε ο Υπουργός Εξωτερικών, Γιώργος Κατρούγκαλος, με επιστολή του, στην οποία διαβεβαιώνει το Βρετανό ομόλογό του ότι η Ελλάδα θα διασφαλίσει με νόμο δικαιώματα βρετανών πολιτών που ζουν στην χώρα μας ακόμα και στην περίπτωση ενός άτακτου Brexit. Η κ. Smith επεσήμανε ότι αυτό θα διασφαλίσει και τους Βρετανούς που ζουν στην Ελλάδα, αλλά και τους Έλληνες που ζουν στη Βρετανία, σε περίπτωση που δεν υπάρχει συμφωνία. Ερωτηθείσα για την πορεία του brexit, ξεκίνησε τονίζοντας ότι για να αποφύγουμε την έξοδο χωρίς συμφωνία, πρέπει το Κοινοβούλιο να ψηφίσει τη συμφωνία της Τερέζα Μέι, που είναι η καλύτερη διαθέσιμη. Στη συνέχεια, έδωσε το χρονοδιάγραμμα των

επόμενων ψηφοφοριών και παραδέχτηκε ότι όσο πλησιάζει η 29η Μαρτίου, τόσο αυξάνεται η πιθανότητα για έξοδο χωρίς συμφωνία. Η H.E. Kate Smith έκανε εκτενή αναφορά στις στενές σχέσεις επιχειρηματικές σχέσεις των δύο χωρών, σε τομείς όπως η ναυτιλία, ο τουρισμός και πολλοί άλλοι. Όσον αφορά την επόμενη μέρα από το brexit, τόνισε ότι αυτό που περιμένουμε από την επόμενη φάση των διαπραγματεύσεων – αν τελικά περάσει η συμφωνία – είναι μία φιλόδοξη συνεργασία για την ασφάλεια. Η βρετανική κυβέρνηση, είπε, «επιθυμεί να συνεχίσει τη συνεργασία της με τις Ευρωπαϊκές αρχές για θέματα ασφαλείας». Μάλιστα, εξήγησε ότι η συνεργασία με την Ελλάδα είναι πολύ στενή. Στη συνέχεια μίλησε για τη βελτίωση της ελληνικής οικονομίας και τόνισε ότι έχουν γίνει τεράστιες βρετανικές επενδύσεις στην χώρα μας, σε διάφορους τομείς, από τον τουρισμό έως την ενέργεια και τις τηλεπικοινωνίες. Οι εταιρείες, είπε επωφελήθηκαν από αυτές τις συμφωνίες, ενώ πρόσθεσε ότι και πολλές μεσαίες και μεγάλες ελληνικές επιχειρήσεις έχουν επενδύσει στη Βρετανία, όπως για παράδειγμα η Coca Cola 3E. ■

Strategic Projects

1

Modernize Attica network Control Centers

2

Establish Islands network Control Centers

3

Modernize network control centers in the rest of the Country

4

Upgrade remote metering equipment of the regional networks

5

Set up a Geographic Information System (G.I.S.)

6

Set up a new web-based Customer Service System

7

Set up remote customer service systems

8

Upgrade Network Development Planning

9

Build infrastructure in Non-Interconnected islands to implement NII Code

10

Develop "Smart Island", Pilot project - Further expansion plan

11

Apply remote metering for LV customers, Pilot project- Further expansion plan

12

Re-organize supply chain

13

Consolidate platform for Network Systems Integration

Greece and the European Union: Renewing the Vows

SPEAKERS

Anna Diamantopoulou

President, DIKTIO Network for Reform in Greece and Europe, Greece

Kevin Featherston

Eleftherios Venizelos Professor in Contemporary Greek Studies, LSE, UK

George Pagoulatos

Professor, Athens University of Economics & Business; Vice President, ELIAMEP, Greece

Loukas Tsoukalis

President, Hellenic Foundation for European & Foreign Policy, Greece

CHAIR

Anthony Papayannides

Managing Director, Economica Publishing, Greece

Μία σειρά από ερωτήματα για τις σχέσεις Ελλάδας και ΕΕ έθεσε στην αρχή της συζήτησης ο δημοσιογράφος κ. Αντώνης Παπαγιαννίδης, πριν δώσει τον λόγο στους ομιλητές.

Ο κ. **Kevin Featherstone, Καθηγητής Σύγχρονων Ελληνικών Σπουδών στο LSE** ξεκίνησε παρουσιάζοντας κάποια αποτελέσματα του τελευταίου ευρωβαρόμετρου, σύμφωνα με τα οποία οι Έλληνες δείχνουν μεγαλύτερη δυσπιστία απέναντι στην ΕΕ ακόμα και από τους Βρετανούς. «Από την κρίση μάθαμε η Ευρώπη δεν είναι κατάλληλα εξοπλισμένη να υποστηρίξει κράτη όπως η Ελλάδα», σημείωσε ενώ έδωσε ιδιαίτερη έμφαση στις μεταρρυθμίσεις που πρέπει να κάνει η χώρα μας, εξασφαλίζοντας πρώτα την μεγαλύτερη δυνατή συναίνεση.

«Εξαιρετικά ταραχώδη» χαρακτήρισε την ιστορική σχέση της Ελλάδας με την ΕΕ ο κ. **Λουκάς Τσουκάλης, Πρόεδρος του ELIAMEP** που συνοψισε την πορεία αυτή σε τρία βασικά χαρακτηριστικά: τις σωστές στρατηγικές επιλογές, τις σημαντικές διπλωματικές επιτυχίες και τα προβλήματα ως προς την εφαρμογή των συμφωνιών. «Η ένταξη της Ελλάδας σε ΕΟΚ και

μετά ΕΕ ήταν το τέλος μίας εποχής όπου η χώρα ήταν το αντικείμενο της ευρωπαϊκής διπλωματίας και όχι το υποκείμενο», είπε, προσθέτοντας ότι αυτό άλλαξε στην πορεία. «Τελευταία, η χώρα μπήκε σε καραντίνα και μετατράπηκε πάλι σε αντικείμενο» αφού οι αποφάσεις «παίρνονταν αλλού», επισήμανε.

Ο κ. **Γιώργος Παγουλάτος, Καθηγητής και αντιπρόεδρος του ΕΛΙΑΜΕΠ**, υπενθύμισε ότι η είσοδος στην ΕΟΚ «ήταν σε μεγάλο βαθμό υπόθεση πολιτικών ελίτ» αλλά στην πορεία η συμμετοχή της Ελλάδας στην ΕΕ κέρδισε την κοινή γνώμη. Χαρακτήρισε την κρίση «ρήγμα στην σχέση μας με την Ευρώπη» που γέννησε το αίσθημα της θυματοποίησης στους Έλληνες. Αναφέρθηκε στον πρώην υπουργό Οικονομικών κ. Γιάννη Βαρουφάκη τον οποίο χαρακτήρισε «φανφαρόνο νάρκισσο» που αποθεώθηκε το πρώτο εξάμηνο του 2015 επειδή μίλησε «στην καρδιά της πληγωμέ-

νης αξιοπρέπειας». Η αίσθηση αυτή της ήττας, κατά τον κ. Παγουλάτο, έφερε στην συνέχεια την παραίτηση των πολιτών, που εξακολουθεί να κυριαρχεί μέχρι σήμερα.

Για τις αλλαγές στο πολιτικό σκηνικό μίλησε η κα **Άννα Διαμαντοπούλου, Πρόεδρος του Δικτύου για την Μεταρρύθμιση στην Ελλάδα και στην Ευρώπη**, οι οποίες θα αποτελέσουν αφορμή, όπως είπε «να ξαναγνωριστούμε μεταξύ μας» μετά τις ευρωεκλογές. «Στη νέα αυτή Ευρώπη θα πρέπει και η Ελλάδα να βρει τον δικό της δρόμο», είπε και παρουσίασε μία σειρά από ζητήματα στα οποία θα μπορούμε να αναλάβει δράση η χώρα όπως το μεταναστευτικό, τις σχέσεις με την Τουρκία κ.ά. Αναφερόμενη στο BREXIT σημείωσε ότι είχε ένα καλό αποτέλεσμα αφού κανείς πια (εκτός κάποιων ακραίων) δεν μιλάει για έξοδο από την ΕΕ. ■

In Conversation

SPEAKERS

Dr. Heiner Flassbeck

fmr. State Secretary, German Federal Ministry of Finance, Germany

Nikos Christodoulakis

Professor, Athens University of Economics & Business, Greece

CHAIR

Panos Tsakloglou

Professor of International & European Economic Studies, Athens University, Greece

Στα προβλήματα και τις προκλήσεις με τις οποίες βρίσκεται αντιμετώπιση η Ευρωζώνη, που έχει συμπληρώσει 20 χρόνια από την ίδρυσή της, αναφέρθηκαν ο **πρώην Γενικός Γραμματέας του Γερμανικού Ομοσπονδιακού υπουργείου Οικονομικών κ. Dr.Heiner Flassbeck** και ο **καθηγητής στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών Νίκος Χριστοδουλάκης** κατά το 4ο Οικονομικό Φόρουμ Δελφών, που διεξάγεται από 28 Φεβρουαρίου έως 3 Μαρτίου, υπό την αιγίδα του Προέδρου της Δημοκρατίας.

Ο κ.Flassbeck ανέφερε ότι σήμερα η Ευρώπη εισέρχεται σε μία φάση ύφεσης, η Γερμανία βρίσκεται ήδη σε υφεσιακή τροχιά, ενώ η Γαλλία και άλλες χώρες θα ακολουθήσουν. Ωστόσο, όπως είπε, δεν υπάρχει η κατάλληλη νομισματική πολιτική για την αντιμετώπιση της επιβράδυνσης των ρυθμών οικονομικής ανάπτυξης, ενώ η ανάκαμψη της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν συνοδεύθηκε με επενδυτική έκρηξη.

«Η ανεργία παντού είναι υψηλή. Ακόμη και στη Γερμανία υπάρχουν 30-40 εκατομμύρια άτομα που είναι άνεργοι» σημείωσε.

Πρόσθεσε ότι για να ενισχυθούν οι επενδύσεις, θα πρέπει η κυβέρνηση να υποκαταστήσει τον ιδιωτικό τομέα, αλλά αυτό απαγορεύεται από τους δημοσιονομικούς κανόνες. Αυτό όμως, δεν επιτρέπει την αντιμετώπιση της πραγματικότητας, δηλαδή την αναγκαιότητα για δαπάνη χρημάτων.

Ο Γερμανός οικονομολόγος τόνισε ότι θα πρέπει να αναπροσαρμοστούν οι κανόνες της νομισματικής ένωσης και να σχεδιαστεί εκ νέου το σύμφωνο σταθερότητας, σε μία στιγμή κατά την οποία υφίσταται πολιτική μηδενικών επιτοκίων. «Η Ευρωζώνη είναι μία μεγάλη κλειστή οικονομία που χρειάζεται πηγές ανάπτυξης. Η έμφαση στη στήριξη των εξαγωγών δεν πρέπει να αποτελεί τη μοναδική λύση για τη στήριξη της ανάπτυξης» κατέληξε ο κ. Flassbeck.

Ο κ. Χριστοδουλάκης σημείωσε ότι η επίδραση της Ευρωζώνης έχει επιφέρει ιδιαίτερα θετικές συνέπειες στη ζωή του μέσου πολίτη. Ωστόσο, δεν υλοποιήθηκε η προσδοκία της Ευρωζώνης για ανάπτυξη μέσω της ελεύθερης διακίνησης κεφαλαίου και ανθρωπίνων πόρων. Σημείωσε ότι υπήρξε λάθος διάγνωση της κρίσης, η οποία δεν προήλθε από το χρέος, αλλά από την έλλειψη ρευστότητας λόγω του εξαιρετικά υψηλού ελλείμματος που καταγράφηκε σε χώρες, όπως η Πορτογαλία, η Ελλάδα και η Κύπρος. Πρόσθεσε ότι σε σχέση

με τις αρχές της δεκαετίας του 1980, η παραγωγική δυναμική των χωρών της Ευρωζώνης έχει περιοριστεί στο 15% της παγκόσμιας παραγωγής, καθώς άλλες χώρες αναπτύχθηκαν πολύ γρήγορα. Παράλληλα όμως, το κατά κεφαλήν ΑΕΠ στην Ευρωζώνη είναι υψηλότερο, σε σχέση με το ΑΕΠ άλλων χωρών, δηλαδή, όπως σημείωσε, υπάρχει υψηλό επίπεδο ευημερίας, τη στιγμή που η παραγωγική βάση μειώνεται.

Αυτό συμβαίνει, όπως εξήγησε ο κ. Χριστοδουλάκης, λόγω της γήρανσης του πληθυσμού, αλλά και επειδή η Ευρωζώνη δεν έχει επενδύσει στην ενίσχυση της παραγωγής. Προς την κατεύθυνση αυτή, ο κ. Χριστοδουλάκης ανέφερε ότι είναι αναγκαία η πρωτοβουλία της έκδοσης ενός ομοσπονδιακού ομολόγου που να υποστηρίζει την υλοποίηση έργων υποδομής σε όλη την Ευρωζώνη και να

στηρίξει ένα νέο είδος πολιτικής. Πρότείνει, τέλος, ότι η μετανάστευση θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί για να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα της υπογεννητικότητας, ενώ απαιτείται η δημιουργία ενός νέου μίγματος δημοσιονομικής πολιτικής τα επόμενα χρόνια. ■

**«Η Ευρωζώνη είναι μία
μεγάλη κλειστή οικονομία
που χρειάζεται
πηγές ανάπτυξης.
Η έμφαση στη στήριξη
των εξαγωγών δεν πρέπει
να αποτελεί τη μοναδική λύση
για τη στήριξη της ανάπτυξης»
H. Flassbeck**

The Inclusive Face of Finance

PROGRAMMING PARTNER European Investment Bank Group

SPEAKERS

Dimitris Liakos

Deputy Minister to the Prime Minister,
Hellenic Republic

Ioannis Kaltsas

Head of Division for Lending Operations in Greece,
European Investment Bank, Luxembourg

Eirini Botonaki

Global Relationship Manager, Banking Sector
Greece, European Investment Bank, Greece

Ioannis Tsakiris

Head of Division for Business Development,
European Investment Fund, Luxembourg

Apostolos Tamvakakis

Chairman of BoD & Managing Partner,
EOS Capital Partners, Greece

Aristos Doxiadis

Partner, BigPi Ventures, Greece

Christos Pouris

Financial Instruments Advisor,
European Investment Bank, Greece

Francisco De Paulo Coelho

Dean, EIB Institute, Luxembourg

CHAIR **Stamatis Zacharos**, Journalist, Action24/Proto Thema Radio/dailypost.gr, Greece

«Η ανάπτυξη που θα οδηγήσει σε αύξηση του ρυθμού ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας με αποτέλεσμα την αύξηση των θέσεων εργασίας και

την καταπολέμηση του brain drain, θα προέλθει σε μεγάλο βαθμό από τη στήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, οι οποίες αποτελούν τη ραχοκο-

Creating Excellence in Aerospace, Security & Defense

EFA Group consists of companies that have a leading-edge position in the international markets in the fields of aerospace, security, defense and industrial cooperation. With more than 20 years of experience, it has established itself as a leader in its field in more than 40 countries worldwide.

EFA
VENTURES

Industrial Cooperation
& Participation Projects

THEON
SENSORS
Advanced Optronics

Night Vision Systems
for Defense & Security
Applications

SCYTALYS
Interoperability Systems

Datalinks, Interoperability,
Command & Control Systems

ES
SYSTEMS
Sensors • IoT

Sensors based mainly
on MEMS & IoT

epicos.com
Aerospace & Defense
Industrial Cooperation

EFA Group global operations
are powered by epicos.com,
a leading global B2B information platform
for the Aerospace, Defense
& High Technology (ADHT) Industries.

EFA GROUP

καλιά της οικονομίας της χώρας.» Ο κ. **Δημήτρης Λιάκος, Υφυπουργός παρά τω Πρωθυπουργώ** έκανε ιδιαίτερη αναφορά στον τομέα των χρηματοδοτήσεων από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων καθώς εκτός από τη χρηματοδότηση έργων υποδομών, χρηματοδοτούνται και αρκετές μικρομεσαίες επιχειρήσεις που αποτελούν τη ραχοκοκαλιά της ελληνικής οικονομίας

Παράλληλα τόνισε τον σημαντικό της ρόλο, καθώς λόγω των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι ελληνικές τράπεζες θα έπρεπε να καλυφθεί το κενό χρηματοδότησης της πραγματικής οικονομίας.

Επίσης ο κ. Λιάκος ανέφερε πως πρέπει να αλλάξει η κουλτούρα της ελληνικής επιχειρηματικής κουλτούρας, όσον αφορά το κεφάλαιο και τη χρηματοδότηση των εταιριών, να υπάρξουν συνεργασίες έτσι ώστε να δημιουργηθούν μεγαλύτερα και πιο ανταγωνιστικά επιχειρηματικά σχήματα.

Επεσήμανε ότι θα πρέπει να είμαστε έτοιμοι να αντιμετωπίσουμε τις προκλήσεις που έρχονται, φέροντας ως παράδειγμα τις αλλαγές στα εποπτικά κεφάλαια των τραπεζών που σε λίγα χρόνια οι τράπεζες θα πρέπει να έχουν κεφαλαιακή επάρκεια τόσο για τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια

τους αλλά και για τα εξυπηρετούμενα κεφάλαια με αποτέλεσμα η χρηματοδότηση να καταστεί πιο ακριβή.

Στόχος είναι όπως τόνισε ο κ. Λιάκος να υπάρξει χρηματοδότηση της πραγματικής οικονομίας κάτι που θα ωθήσει την ανάπτυξη και θα δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας.

Ο κ. **Ιωάννης Καλτσάς, Head of Division for Lending Operation in Greece, της European Investment Bank** τόνισε πως το 2018 οι χρηματοδοτήσεις στην Ελλάδα ανήλθαν στα 1,8 δις. Ευρώ, την υψηλότερη χρηματοδότηση ανά κεφαλή εισόδημα.

Σκοπός όπως τόνισε ο κ. Καλτσάς είναι εκτός της χρηματοδότησης δημόσιων και ιδιωτικών έργων, να υπάρχει ανάπτυξη που να αγγίζει όλα τα κοινωνικά στρώματα.

Παράλληλα, τόνισε πως η ελληνική οικονομία βρίσκεται σε καμπή, η Ελλάδα πλέον δεν αποτελεί ειδική περίπτωση και αντιμετωπίζεται ως χώρα που βρίσκεται σε κανονικότητα.

Η κα **Ειρήνη Μποτονάκη, Global Relationship Manager, της European Investment Bank, Greece** τόνισε πως βασικός στόχος μέσω της χρηματοδότησης μικρομεσαίων επιχειρήσεων με

ευνοϊκούς όρους, είναι να καταπολεμηθούν οι κοινωνικές ανισότητες και να διατηρηθεί η κοινωνική συνοχή.

Είναι χαρακτηριστικό όπως τόνισε η κα Μποτονάκη ότι στην Ελλάδα τα τελευταία δύομιση χρόνια έχουν χορηγηθεί 2,1 δις ευρώ σε 2.2251 επιχειρήσεις που απασχολούν 183 χιλιάδες εργαζόμενους. Στόχος μας είναι όπως τόνισε η κοινωνική ανταποδοτικότητα της χρηματοδότησης. Ένας από τους βασικότερους στόχους είναι η καταπολέμηση της νεανικής ανεργίας και για αυτό το λόγο η ευρωπαϊκή τράπεζα επενδύσεων χρηματοδοτεί εταιρείες που στηρίζουν έμπρακτα τη νεανική απασχόληση. Ο κ. **Ιωάννης Τσακίρης επικεφαλής του Business Development του European Investment Fund** τόνισε από την πλευρά του τη βοήθεια σε ευαίσθητες κοινωνικές ομάδες που δεν μπορούν να χρηματοδοτηθούν από τράπεζες ή funds, δίνοντας μικροδάνεια αλλά και σε φοιτητές με προγράμματα εγγυήσεων, έτσι ώστε να πραγματοποιήσουν μεταπτυχιακές σπουδές.

Ο κ. **Απόστολος Ταμβακάκης, Πρόεδρος του ΔΣ και Managing Partner του EOS Capital Partners** τόνισε πως η δημιουργία private equity funds και venture capitals έχουν δημιουργήσει καινούργιες ομάδες επενδυτών, ένα καινούργιο οικοσύστημα. Επίσης επεσήμανε πως τα private equity funds έχουν δημιουργηθεί για να δώσουν λύσεις στο μεγάλο πρόβλημα των προβληματικών επιχειρηματικών δανείων, δίνοντας βοήθεια στις τράπεζες, εμ-

φανιζόμενα ως λευκοί ιππότες σε προβληματικές εταιρείες που έχουν προοπτικές και να δημιουργήσουν υπεραξία στην ελληνική οικονομία.

Από την πλευρά του ο κ. **Αρίστος Δοξιάδης Doxiadis, εταίρος στην, BigPi Ventures**, ανέφερε πως οι τεχνολογικές start-up εταιρείες συμβάλλουν στην ανάπτυξη για όλους και από όλους. Επεσήμανε ότι ενισχύουν το ρόλο της Ελλάδας στην παγκόσμια οικονομία και μειώνουν το brain drain. Επίσης βοηθούν τις τοπικές κοινωνίες καθώς οι start-up εταιρείες λόγω της πίεσης από τους επενδυτές τους αναγκάζονται να προσλαμβάνουν τους καλύτερους με αποτέλεσμα να λειτουργεί η αξιοκρατία.

Ο κ. **Χρήστος Πουρής, Financial Instruments Advisor της European Investment Bank**, τόνισε πως πέρα από τη χρηματοδότηση είναι πολύ σημαντικός ο συμβουλευτικός ρόλος της European Investment Bank στην μεταφορά τεχνογνωσίας κυρίως στο δημόσιο τομέα. Παράλληλα, ανέφερε πως είναι πολύ σημαντική για την ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας και την βοήθεια των τοπικών κοινωνιών η δημιουργία συνεταιριστικών και συνεργατικών επιχειρήσεων.

Ο κ. **Francisco De Paulo Coelho, Πρύτανης του EIB Institute** τόνισε πως σκοπός του Ινστιτούτου είναι η προώθηση φιλανθρωπικών δράσεων στους τομείς της γνώσης, του πολιτισμού και των τεχνών με τη χρηματοδότηση μιας πλειάδας δράσεων στους παραπάνω τομείς. ■

In Conversation

H.E. Geoffrey Pyatt
United States
Ambassador to Greece

Athanasios Ellis
Editor-in-Chief, Kathimerini
English Edition, Greece

“Η Ελλάδα έχει επιστρέψει” δήλωσε ο **Αμερικανός Πρέσβης στην Ελλάδα κ. Geoffrey Pyatt** απαντώντας στις ερωτήσεις του δημοσιογράφου κ. Αθανάσιου Έλλης στο πλαίσιο του Οικονομικού Φόρουμ Δελφών.

Ο κ. Geoffrey Pyatt επιβεβαίωσε μάλιστα (για πρώτη φορά επισήμως) ότι ο υπουργός Εξωτερικών των ΗΠΑ Μάικ Πομπέο ενδέχεται να συμμετάσχει στη λεγόμενη “τριμερή συν ένα” Σύνοδο Ελλάδας-Κύπρου- Ισραήλ- ΗΠΑ, ο χρόνος και ο τόπος της οποίας μένει να προσδιοριστεί.

“Η Ελλάδα έχει επιστρέψει ως δρών εξωτερικής πολιτικής στην περιοχή. Η πιο προφανής έκφραση αυτού ήταν η συμφωνία των Πρεσπών. Έχουν ανοίξει περαιτέρω προοπτικές για την περιοχή προκειμένου να αποκατασταθεί ο ιστορικός ρόλος της Θεσσαλονίκης στο κοσμοπολίτικο σταυροδρόμι των Βαλκανίων” είπε ειδικότερα ο κ. Geoffrey Pyatt και πρόσθεσε: “Η Ελλάδα έχει επιστρέψει και αναφορικά με την Ανατολική Μεσόγειο”. Αναφέρθηκε ειδικότερα στη σύσφιγξη των σχέσεων με το Ισραήλ στην τριμερή και με την Αίγυπτο και στα ενεργειακά, δηλώνοντας ότι πρέπει να απεξαρτηθεί η περιοχή των Βαλκανίων από τη Gazprom και ότι η Ελλάδα αποτελεί κλειδί ως προς αυτό.

“Η Ελλάδα επέστρεψε αλλά έχουν επιστρέψει και οι ΗΠΑ” συνέχισε ο κ. Geoffrey Pyatt, υπενθυμίζοντας μεταξύ άλλων τη συμμετοχή

3Ε

Coca-Cola Τρία Έψιλον

The story of Coca Cola Tria Epsilon spans five decades; our name combines the long-standing history of a drink that offers moments of happiness to consumers worldwide with that of a Greek company that invests in the country for 50 years. Coca-Cola Tria Epsilon, member of the Coca-Cola HBC Group, is Greece's leading non-alcoholic beverage company, producing and distributing a unique portfolio of quality products, refreshing consumers 24/7, at any occasion. The company operates three manufacturing facilities in Greece, Schimatari mega plant (Greece's largest beverage production and distribution facility), Heraklion and Aigio bottling plants, which produce and distribute The Coca-Cola Company brands, own brands including Amita and Frulite juice brands and AVRA Natural Mineral Water, as well as the snacks TSAKIRIS, Lavazza coffee, Monster energy drinks, FUZETEA iced tea, the plant-based drink line AdeZ, as well as alcoholic beverages from The Edrington Group, Brown-Forman, Isidoros Arvanitou and Gruppo Campari. Its local operations have a significant socio-economic footprint, with a contribution to employment and to the economy, generating 54.6% of the turnover of the soft drinks sector in Greece. Being close to the communities where it operates, the company actively supports local developmental initiatives focusing on Youth Empowerment, sustainability and community wellbeing.

For more information visit gr.coca-colahellenic.com

στη ΔΕΘ, την εκκίνηση στρατηγικού διαλόγου των δύο χωρών με τη συνάντηση Πομπέο- Κατρούγκαλου το Δεκέμβριο, τη διεύρυνση της νέας αμερικανικής πολιτικής για την Ανατολική Μεσόγειο και τη Σύνοδο Ελλάδας- Κύπρου- Ισραήλ- ΗΠΑ.

Ερωτηθείς από τον κ.Έλλης επιβεβαίωσε ότι γίνεται πράγματι συζήτηση προκειμένου να συμμετάσχει ο κ.Πομπέο στη Σύνοδο Ελλάδας- Κύπρου-Ισραήλ- ΗΠΑ, προσθέτοντας ότι είναι και θέμα logistics το πού και πότε θα πραγματοποιηθεί.

Αναλυτικά για τα ενεργειακά σημείωσε ότι φέτος το τελευταίο κομμάτι του νοτίου διαδρόμου (TAP) θα ολοκληρωθεί χάρη και στη δουλειά που ξεκίνησε η κυβέρνηση της ΝΔ και ολοκληρώνει η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ, η οποία παίζει ενεργό ρόλο στο να πείσει την Ιταλική κυβέρνηση να προχωρήσει και το δικό της κομμάτι. Αναφέρθηκε στις έρευνες στα ανοιχτά της Κύπρου από την Exxon Mobile, η οποία σε συνεργασία με την Total και τα ΕΛΠΕ θέλει να προχωρήσει έρευνες και νοτίως της Κρήτης, σημειώνοντας: "Ελπίζουμε ο υπουργός κ.Σταθάκης να ολοκληρώσει και τα τελευταία γραφειοκρατικά θέματα και να τον ρωτήσετε για αυτό". Χαρακτήρισε τον Eastmed ένα σημαντικό έργο

που υποστηρίζουν οι ΗΠΑ, προσθέτοντας ότι η αγορά θα αποφασίσει εάν θα δημιουργηθεί αυτός ο αγωγός σημειώνοντας ότι "προφανώς οι ανακοινώσεις της Exxon Mobile χθες θα επηρεάσουν προφανώς θετικά την αγορά".

Απαντώντας σε σχετική ερώτηση, κ. Geoffrey Ryatt τόνισε ότι ο νέος υπουργός Άμυνας Ευάγγελος Αποστολάκης απολαμβάνει απόλυτου σεβασμού από τους ομολόγους του στο Πεντάγωνο και τους αντίστοιχους στρατιωτικούς και χαίρει πολύ μεγάλης εκτίμησης στην Ουάσινγκτον για τις προσπάθειες του να ανοίξει κανάλι επικοινωνίας με τον Τούρκο ομόλογο του Χουλουσί Ακάρ. "Στο κάτω κάτω πρόκειται για δυο συμμάχους των ΗΠΑ στο NATO" πρόσθεσε, τονίζοντας ότι πρέπει να διασφαλιστεί ότι οι δύο χώρες θα φέρονται ως σύμμαχοι. Εξέφρασε επίσης την ικανοποίηση του για τη νέα διαδικασία για τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης, που ξεκίνησε από Τσίπρα- Ερντογάν. Δήλωσε επίσης ότι η επαναλειτουργία της σχολής της Χάλκης είναι κομμάτι ενίσχυσης της θέσης του Οικουμενικού Πατριαρχείου στην "υπαρξιακή μάχη" που έχει ξεκινήσει μεταξύ Κωνσταντινούπολης και Μόσχας. ■

cream **RIO-ANTIRIO BRIDGE**
Co-funded by
National Bank of Greece

WE ARE PAVING THE WAY FOR THE GREEK ECONOMY TO MOVE FORWARD.

Backed by our strong reputation for responsible and consistent business support, we are leading the way in moving the Greek economy forward, developing initiatives across every sector of the economy and actively reinforcing:

- **Economic growth in the Greek economy**, actively participating in all large scale projects.
- **Start-ups with innovative business ideas**, in collaboration with Greek and international bodies and organizations.
- **Greek shipping**, with a robust shipping portfolio of international scope.
- **Export activity**, with tailor-made financing, enabling access to new markets.
- **Large, medium and small businesses**, with tailor-made financing products, covering investment and working capital needs.
- **Retail trade**, with pioneering technology solutions for simple and secure daily transactions.

We stand by the side of Greek businesses,
paving the way for the economy to move forward.

NATIONAL BANK
OF GREECE

USA: Global Shifts and National Priorities

SPEAKERS

Ambassador Dan Fried

Distinguished Fellow, Future Europe Initiative and Eurasia Center, Atlantic Council, USA

Deborah Wince Smith

President & CEO, Global Federation of Competitiveness Councils, USA

Dr. Michael Haltzel

Chairman, Transatlantic Leadership Network, USA

CHAIR

Petros Liacouras, Professor of International Law, University of Piraeus

Amb. Rastislav Kacer

Chairman, Globsec, Slovakia

Molly Montgomery

Vice President, Albright Stonebridge Group, USA

Athanassios Platias

Professor, University of Piraeus, Greece

Για το ρόλο και την πολιτική των ΗΠΑ σε παγκόσμιο επίπεδο μίλησαν στο Οικονομικό Φόρουμ των Δελφών, ο Πρέσβης Dan Fried (Distinguished Fellow, Future Europe Initiative and Eurasia Center, Atlantic Council) η κα Deborah Wince Smith (President & CEO, Global Federation of Competitiveness Councils), ο

Dr. Michael Haltzel (Chairman, Transatlantic Leadership Network), ο Πρέσβης της Σλοβακίας Rastislav Kacer, η κα Molly Montgomery (Vice President, Albright Stonebridge Group) ο καθηγητής του Πανεπιστημίου Πειραιά Αθανάσιος Πλατιάς.

Τη συζήτηση συντόνισε ο καθηγητής Διεθνούς

Δικαίου του Πανεπιστημίου Πειραιά Πέτρος Λιάκουρας.

Ο **Πρέσβης Dan Fried** αναφέρθηκε στις σχέσεις με τη Ρωσία, την Κίνα και τη Βόρεια Κορέα. Σημείωσε ότι ο κ.Τραμπ έχει δίκιο για τις δαπάνες για την άμυνα στο πλαίσιο του NATO και στο να αναζητήσει τη μέγιστη εμπλοκή της Γερμανίας, καθώς και για την Κίνα, κάνοντας όμως λόγο για λειτουργικές αδυναμίες από πλευράς Τραμπ.

Σχολίασε επίσης ότι στην εξωτερική πολιτική των ΗΠΑ ορισμένες φορές "τα συμφέροντα είναι τα πιο σημαντικά και οι αξίες βραχυπρόθεσμα δεν μας ενδιαφέρουν", επισημαίνοντας ότι αυτό οδηγεί τις ΗΠΑ σε ορισμένες "ανωμαλίες". Ανέφερε ειδικότερα ότι οι ΗΠΑ βγήκαν από την εξαιρετικά επιτυχημένη συμφωνία με το Ιράν, καθώς και τη στάση απέναντι στη Βενεζουέλα, θέτοντας το ερώτημα πως η κατάσταση με τη Σαουδική Αραβία είναι διαφορετική. "Ενώ παραβιάζονται ανθρώπινα δικαιώματα στη Μέση Ανατολή, η Σαουδική Αραβία είναι σύμμαχος των ΗΠΑ, πώς συνυπάρχουν αυτά;" διερωτήθηκε χαρακτηριστικά.

Η κα **Smith** στάθηκε ιδιαίτερα στο ζήτημα της Κίνας. Εξέφρασε την άποψη ότι η αρχική αντίδραση Τραμπ για τους δασμούς ήταν χαρακτηριστική, καθώς είναι τεράστιο το εμπορικό έλλειμμα με την Κίνα. Σημείωσε ότι οι Κινέζοι έχουν τρομερή πρόσβαση στις αγορές, τα πανεπιστήμια και τα start-up κεφάλαια της Αμερικής και αυτό φυσικά δεν είναι αμοιβαίο. Τόνισε ότι πραγματοποιείται μία τεράστια κλοπή πνευματικής ιδιοκτησίας με κυβερνοεπιθέσεις, ενώ προέβλεψε ότι αυτό θα δυσχεραίνει όλο και περισσότερο και ενδεχομένως να υπάρξει και στρατιωτική διάσταση. Χαρακτήρισε θετική τη μείωση του φορολογικού συντελεστή στις ΗΠΑ. Όρισε δε ως προτεραιότητα

για το μέλλον το πως οι εμπορικές διαπραγματεύσεις με την Κίνα θα οδηγήσουν σε ένα αποτέλεσμα ευνοϊκό για τις αμερικανικές εταιρείες.

Ο **Dr. Haltzel** κατηγορήσε την κυβέρνηση Τραμπ ότι αρνείται οποιαδήποτε συνεργασία στο θέμα της κλιματικής αλλαγής και έχει απειλήσει με αποχώρηση από τη συνθήκη των Παρισίων. Χαρακτήρισε άσχημα νέα για την αμερικανική οικονομία τις μαζικές περικοπές στη φορολόγηση των πλουσιότερων Αμερικανών και την αύξηση του χρέους κατά 900 δις. δολάρια. Έκανε λόγο

για επιταχυνόμενη ανισότητα και ανθρωπιστική κρίση και εκτίμησε ότι: "Η άνοδος του λαϊκισμού δεν έχει αφήσει απ' έξω τις ΗΠΑ". Αναφέρθηκε επίσης στη στήριξη Τραμπ σε ηγέτες με απολυταρχική προσέγγιση όπως ο Πουτιν και στη διαπραγματέυση με τους Ταλιμπάν. "Οι ΗΠΑ δε φαίνεται να είναι ο παγκόσμιος ηγεμόνας

αυτή τη στιγμή και χρειάζεται περισσότερο από ποτέ συμμάχους. Το χειρότερο είναι ο κίνδυνος να αποσύρει ο Τραμπ τις ΗΠΑ από το NATO, κάτι που δεν μπορούσαμε να φανταστούμε στο παρελθόν", είπε. Σημείωσε επίσης ότι ενώ η Κίνα είναι σε θέση να κάνει κυβερνοεπιθέσεις εναντίον των ΗΠΑ ο Πρόεδρος αγνοεί τις συμβουλές.

Ο **Πρέσβης Kacer** αναφέρθηκε στις ιστορικές σχέσεις της Ευρώπης με τις ΗΠΑ. "Πρέπει να υπάρξει νέα εμπλοκή των ΗΠΑ με την Ευρώπη, να δημιουργήσουμε το νέο διατλαντικό κόσμο. ΗΠΑ και Ευρώπη να μη θεωρούν ο ένας τον άλλο ως ανταγωνιστή, αλλά να θεωρούν ο ένας τον άλλο ως εταίρο" τόνισε μεταξύ άλλων. Αναφέρθηκε μάλιστα στη συνάντηση που είχε πραγματοποιήσει ο τότε πρόεδρος των ΗΠΑ Τζορτζ Μπους με τον πρόεδρο της Ρωσίας Βλαντιμίρ Πούτιν στη Μπρατισλάβα το 2005, μία συνάντηση ιδιαίτερα εγκάρδια. "Ήταν έξυπνη πολιτική κίνηση από τον

«Ενώ παραβιάζονται ανθρώπινα δικαιώματα στη Μέση Ανατολή, η Σαουδική Αραβία είναι σύμμαχος των ΗΠΑ, πώς συνυπάρχουν αυτά;»

D. Fried

Τζορτζ Μπους να συναντηθεί με τον Βλαντιμίρ Πούτιν στη Μπρατισλάβα, κάτω άλλοτε από το "πόδι" της Σοβιετικής Ένωσης, και τώρα όλα αυτά έχουν χαθεί" δήλωσε ο πρέσβης της Σλοβακίας. Είπε επίσης ότι ο λαϊκισμός σκοτώνει τις πραγματικές χριστιανικές και συντηρητικές αξίες και κατέληξε λέγοντας πως η Ευρώπη είναι άρρωστη, όμως η θεραπεία δεν μπορεί να είναι ακρωτηριασμός ή έντονη χημειοθεραπεία.

Η κα **Montgomery** εκτίμησε ότι ο κ.Τραμπ τα πηγαίνει καλύτερα με απολυταρχικούς ηγέτες παρά με δημοκράτες, γιατί δεν έχουν φίλους και σχέσεις, αλλά απλώς συμφέροντα. Εκτίμησε ότι η εξωτερική πολιτική των ΗΠΑ είναι κυκλική, διότι ο Πρόεδρος έχει τη θεωρία των παιγνίων στο μυαλό του και στο εμπόριο και στο NATO και στις δαπάνες για την άμυνα. Η προσέγγιση είναι, εξήγησε, να χρησιμοποιείς τα πάντα ως μόχλευση μέχρι να ενδώσει ο αντίπαλος σου. Εάν δεν συμβεί αυτό, δεν υπάρχει plan B. Εάν συμβεί είσαι νικητής, αλλά η νίκη είναι προσωρινή γιατί σε λίγο καιρό ξεκινά ένας νέος κύκλος. Σημείωσε επίσης

ότι ο Πρόεδρος Τραμπ έχει πολλές πιέσεις στο εσωτερικό των ΗΠΑ, ίσως λόγω του Δημοκρατικού Κογκρέσου. Σημείωσε τέλος ότι "για τη Ρωσία έχουμε εξωτερική πολιτική του Προέδρου, της υπόλοιπης κυβέρνησης και του Κογκρέσου και υπάρχει συνεχής εμπλοκή".

Ο κ. **Πλατιάς** σημείωσε ότι πρώτη φορά στην ιστορία μία χώρα έχει τόσο μεγάλη ισχύ όπως οι ΗΠΑ και σχολίασε πως εάν βρίσκεται σε μία τέτοια θέση ισχύος υπάρχουν και πειρασμοί να κινήθεις μονομερώς, προσθέτοντας: "Οι Ευρωπαίοι μας αρέσει να μας έχουν ανάγκη, αλλά οι ΗΠΑ μπορούν να συνεχίσουν μόνες τους". Είπε επίσης ότι οι ΗΠΑ θεωρούν ότι καθώς έχουν αλλάξει οι θέσεις ισχύος μετά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, η θεσμική τάξη πρέπει να αναδιαρθρωθεί και τόνισε ότι "στρατηγικά δεν είναι τρελό αυτό που κάνουν οι ΗΠΑ". Είπε ότι η αμυντική κίνηση της Κίνας οδήγησε σε ένα ανταγωνισμό για το ποιος ελέγχει την Ευρασία και κάλεσε τους Ευρωπαίους να κατανοήσουν ότι οι σχέσεις με ΗΠΑ δε θα είναι ίδιες, γιατί οι σχέσεις ισχύος αλλάζουν. ■

NBG PANGAEA REIC DEFINING REAL ESTATE INVESTMENTS IN GREECE

NBG PANGAEA Real Estate Investment Company (NBG PANGAEA REIC) is the leading real estate investment company in Greece, listed on the Athens Stock Exchange (ATHEX).

With total assets of more than €1.8bn, NBG PANGAEA engages in real estate investments and is internally managed by experienced professionals with proven sourcing, execution and value creation track record.

NBG PANGAEA's real estate portfolio consists of more than 345 commercial properties, primarily office and retail.

With more than 80% of its portfolio located in prime urban areas throughout Greece and selectively positioned in other key markets in southeastern Europe, such as Italy and Cyprus, NBG PANGAEA boasts a high-quality, high-yielding, diversified portfolio with predictable cash flows driven by high occupancy levels, long-term lease tenures and a strong tenant base.

NBG PANGAEA

NBG PANGAEA REIC | 6 Karageorgi Servias str. | GR 105 62 Athens | Greece

T +30 210 3340097 | e-mail: infopangaea@nbg.gr | www.nbgpangaea.gr

China 2019: A New Paradigm of Globalization?

OPENING REMARKS

Cheng Li Director & Senior Fellow, China Center Foreign Policy, Brookings, USA

SPEAKERS

Adam Ward

Deputy Director, Chatham House, UK

Zhiqin Shi

Professor, Tsinghua University, China

Philippe Le Corre

Senior Fellow, Harvard Kennedy School, USA

Athanassios Platias

Professor, University of Piraeus, Greece

CHAIR Michalis Mitsos, Editor-in-Chief, International News Department, TA NEA Newspaper, Greece

Στο ερώτημα εάν η Κίνα αποτελεί ένα νέο παράδειγμα παγκοσμιοποίησης απάντησαν οι συμμετέχοντες στο ομώνυμο πάνελ του Οικονομικού Φόρουμ Δελφών, **Cheng Li (Director & Senior Fellow, China Center Foreign Policy, Brookings)**, **Adam Ward (Deputy Director, Chatham House)**, **Zhiqin Shi (Καθηγητής του Πανεπιστημίου Tsinghua της Κίνας)**, **Philippe Le Corre (καθηγητής του Harvard Kennedy School των ΗΠΑ)**, **Αθανάσιος Πλατιάς (Καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Πειραιά)**, υπό το συντονισμό του αρχισυντάκτη Διεθνών της

εφημερίδας Τα Νέα, Μιχάλη Μητσού.

Ο **κ. Cheng Li** αναφέρθηκε στον εμπορικό πόλεμο Κίνας-ΗΠΑ σημειώνοντας ότι οι επενδύσεις της Κίνας στις ΗΠΑ μειώθηκαν κατά πολύ πέρυσι, σχεδόν στο ένα έκτο της προηγούμενης χρονιάς. Αναφέρθηκε στην προσπάθεια της Κίνας να προαγάγει τις οικονομικές της σχέσεις με την ΕΕ και ιδίως το Ηνωμένο Βασίλειο και τη Γερμανία. Τόνισε ότι ο ιδιωτικός τομέας της Κίνας αποτελεί το 50% των φορολογικών εσόδων και το 80% των θέσεων εργασίας. Υποστήριξε ότι η Κίνα θέλει να

διατηρήσει καλές σχέσεις με τις ΗΠΑ αλλά υπάρχουν πολλές γραφειοκρατικές διαδικασίες και αυτό προκαλεί εμπλοκές. Τόνισε επίσης ότι η Κίνα πραγματικά θέλει να έχει καλές σχέσεις με την ΕΕ και ξεκαθάρισε ότι δεν επιδιώκει μία νέα εποχή ψυχρού πολέμου με τις ΗΠΑ.

Ο **κ. Ward** δήλωσε ότι δεν θεωρεί πως η Κίνα είναι σε θέση να δώσει ένα νέο πρότυπο παγκοσμιοποίησης διότι η οικονομία της είναι αρκετά

αλλά εκτίμησε ότι πλέον η Ευρώπη αντιμετωπίζει την Κίνα ως έναν εξαιρετικό εμπορικό εταίρο.

Ο **κ. Le Corre** εκτίμησε ότι το ερώτημα που τίθεται είναι κατά πόσον η άνοδος της Κίνας υπήρξε ευπρόσδεκτη από την κοινή γνώμη ιδίως στη Δύση. Εξέφρασε την άποψη ότι η Κίνα δεν έχει καταφέρει να πείσει το δυτικό κοινό για τις καλές της προθέσεις. Σημείωσε ότι το κράτος στην Κίνα κυριαρχεί έστω και αν υπάρχουν ιδιωτικές εται-

«Θέλουμε η παγκοσμιοποίηση να είναι μία κατάσταση που θα αποφέρει οφέλη σε όλους. Αυτή είναι η κινεζική λύση στα παγκόσμια προβλήματα» Ζ. Shi

προστατευμένη και κλειστή και αυτό οδηγεί σε μία σειρά στρεβλώσεις, κάτι που οι αξιωματούχοι της Κίνας δεν έχουν την ικανότητα να αντιμετωπίσουν. Εκτίμησε ότι η Κίνα εξελίσσεται σε μία όχι πολύ διαφορετική και καινοτόμα οικονομία, αλλά σε μία πραγματικά μεγάλη οικονομία με την παραδοσιακή όμως έννοια. Αναφέρθηκε στη σύγκρουση μεταξύ ΗΠΑ και Κίνας και έκανε λόγο για ένα τεστ, μία δοκιμασία της κινεζικής πολιτικής και προσέγγισης, αλλά και της κινεζικής συμπεριφοράς σε παγκόσμιο επίπεδο. "Η τρέχουσα πραγματικότητα θα μπορούσε να είναι πολύ επικίνδυνη εάν η κυβέρνηση της Κίνας ένιωθε ότι η κυβέρνηση των ΗΠΑ ενδιαφερόταν λιγότερο για την επίλυση αυτού του ζητήματος της Νότιας Θάλασσας", σημείωσε.

Ο **κ. Zhiqin Shi** σημείωσε ότι η κινεζική πρακτική τις τελευταίες δεκαετίες αποτελεί μοντέλο για τον υπόλοιπο κόσμο σε πολλά επίπεδα, ωστόσο η Κίνα είναι σε μία ακόμη διαδικασία μετάβασης. Σημείωσε ότι η ζώνη του μεταξίου είναι ένας τρόπος για την Κίνα να ανοιχτεί στον κόσμο και τόνισε ότι η κινεζική κυβέρνηση δεν υποστήριξε ποτέ ότι η ζώνη του μεταξίου είναι ένα νέο μοντέλο παγκοσμιοποίησης. "Θέλουμε η παγκοσμιοποίηση να είναι μία κατάσταση που θα αποφέρει οφέλη σε όλους. Αυτή είναι η κινεζική λύση στα παγκόσμια προβλήματα", δήλωσε. Υπενθύμισε ότι η ΕΕ φοβήθηκε πολύ τις επενδύσεις της Κίνας στην Ελλάδα,

αλλά οι ξένες εταιρείες δεν είναι ευπρόσδεκτες ενώ οι κρατικές εταιρείες έχουν τέτοια ισχύ που δημιουργούν εμπόδια στις δυτικές εταιρείες και κατέληξε: «Το παράδοξο είναι ότι η Κίνα θέλει να γίνει ένας παγκόσμιος παίκτης, αλλά ο στόχος αυτός δεν μπορεί να επιτευχθεί γιατί δεν είναι σαφές πως η Δύση θα ωφεληθεί από αυτή την άνοδο». Αναφέρθηκε επίσης εκτενώς στη σχέση της Κίνας με την ΕΕ και ιδίως στην οικονομική συνεργασία.

Ο **κ. Πλατιάς** εκτίμησε ότι η Κίνα δεν είναι πολύ διαφορετική από άλλες μεγάλες δυνάμεις. Χαρακτήρισε την Κίνα δημογραφική αλλά και οικονομική υπερδύναμη, σημειώνοντας ότι από ένα κλάσμα του ΑΕΠ των ΗΠΑ τώρα βρίσκεται στο 62%, και κατά πάσα πιθανότητα τα επόμενα χρόνια θα υπερβεί το 100%, ενώ στρατηγικά έχει το δεύτερο μεγαλύτερο προϋπολογισμό. Πρόσθεσε: «Ολα αυτά σημαίνουν ότι η Κίνα βρίσκεται στον αριθμό δύο, αλλά δεν είναι παγκόσμια υπερδύναμη, είναι μία περιφερειακή υπερδύναμη». Εκτίμησε ότι η παγκοσμιοποίηση έχει βοηθήσει τεχνικά την Κίνα και τη Δύση και σχολίασε ότι το συμπέρασμα που βγάζουν στις ΗΠΑ είναι ότι η παγκοσμιοποίηση ωφελεί την Κίνα για αυτό και η αμερικανική στάση άλλαξε απέναντί της. Έκανε λόγο για μία «κατάσταση σχεδόν ψυχρού πόλεμου». Υπενθύμισε ότι οι ΗΠΑ πίεζαν την ΕΣΣΔ για να δουν ποιο σύστημα είναι πιο ανθεκτικό και ότι η ΕΣΣΔ υπέκυψε, προβλέποντας ότι θα συμβεί το ίδιο και με την Κίνα. ■

Constructing China's Belt and Road Initiative in Southeast Europe

SPEAKERS

Zhiqin Shi

Professor, Tsinghua University, China

Douglas Paal

Vice President for Studies and Director, Asia Program, Carnegie, USA

Dr. Zhanchen Xu

Head, OBOR Research Institute, China Center for Int. Economic Exchange, China

CHAIR

Philippe Le Corre

Senior Fellow, Harvard Kennedy School, USA

Στα οφέλη για τη Νοτιοανατολική Ευρώπη αλλά και τις προκλήσεις της κινεζικής πρωτοβουλίας «Μία ζώνη, ένας δρόμος» (Belt and Road Initiative - BRI) αναφέρθηκαν κορυφαίοι ξένοι αναλυτές και ακαδημαϊκοί κατά το 4ο Οικονομικό Φόρουμ Δελφών, που διεξάγεται από 28 Φεβρουαρίου έως 3 Μαρτίου, υπό την αιγίδα του Προέδρου της Δημοκρατίας.

Ειδικότερα, ο **καθηγητής, του πανεπιστημίου Tsinghua, κ. Zhiqin Shi** σημείωσε ότι η βασική ιδέα του Belt and Road Initiative είναι να δημιουργηθεί μία οικονομική πλατφόρμα, με πέντε βασικούς πυλώνες, δηλαδή τη συνεργασία στην υλοποίηση σε επίπεδο εφαρμογής των κατάλληλων πολιτικών, στον χρηματοοικονομικό τομέα, στις υποδομές, το εμπόριο και την ανταλλαγή ανθρώπων. Η Ευρώπη, όπως ανέφερε, είναι πολύ σημαντικός προορισμός για το BRI. Αναφερθείς στα οφέλη της πρωτοβουλίας BRI, εξήγησε ότι σχετίζονται με την υλοποίηση σημαντικών επενδύσεων, όπως αυτή της Cosco στο λιμάνι του Πειραιά και σε ακαδημαϊκό επίπεδο, με τις ανταλλαγές φοιτητών. Το BRI, όπως εξήγησε, έχει εφαρμοστεί ήδη στη Σερβία, την Ουγγαρία και την Τσεχία, με τις χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης να είναι ένα πολύ καλό πεδίο δραστηριοποίησης των κινεζικών εταιρειών.

Ο αντιπρόεδρος μελετών και διευθυντής του προγράμματος για την Ασία στο πανεπιστήμιο Carnegie, Douglas Paal τόνισε ότι το

BRI απορρέει από ένα στρατηγικό ανταγωνισμό με τις ΗΠΑ και θεσμοθετήθηκε μετά από τις ανακοινώσεις του πρώην Αμερικανού προέδρου Μπαράκ Ομπάμα για τη νέα πολιτική της Αμερικής. Η πρωτοβουλία της Κίνας, όπως είπε, αποσκοπεί στη διεύρυνση της χώρας και στην αύξηση της αξιοπιστίας της με στόχο την αύξηση του πλεονάσματος χάλυβα που υπάρχει εκεί. Παρόλ' αυτά, το BRI δεν αποτελεί τρόπο καταπολέμησης αντίστοιχων εγχειρημάτων της Αμερικής, η οποία δεν αντιμετωπίζει ανταγωνιστικά τη συγκεκριμένη πρωτοβουλία. Την ίδια στιγμή, ο Ρααί έκανε λόγο για κενά και ελλείψεις που θα εμφανιστούν στην Κίνα τα προσεχή χρόνια, της οποίας η οικονομία έχει αρχίσει να ανατρέπεται. Προς την κατεύθυνση αυτή, θα πρέπει η Κίνα να λάβει μέτρα, αλλά και να αξιολογήσει ενδεχόμε-

νες αντιδράσεις του κινεζικού λαού σε σχέση με τον υπόλοιπο κόσμο και την Ευρώπη.

Ο **επικεφαλής του ινστιτούτου ερευνών OBOR και του κινεζικού φορέα για την διεθνή οικονομική ανταλλαγή, κ. Dr.Zhanchen Xu** ανέφερε ότι στόχος του BRI είναι να παράσχει τις λύσεις στα προβλήματα που αποτρέπουν την ανάπτυξη, ενώ δεν είναι τυχαίο ότι η Κίνα, μέσω της συγκεκριμένης πρωτοβουλίας, έχει συνάψει 170 συνεργασίες, με 122 χώρες και 19 διεθνείς οργανισμούς. Παρουσίασε ακόμη το λιμάνι του Πειραιά ως ένα καλό παράδειγμα ανάπτυξης, έχοντας δημιουργήσει 10.000 θέσεις εργασίας. Εκτίμησε ότι στη Ν.Α. Ευρώπη και την Ελλάδα, το BRI θα δημιουργήσει πολλές ευκαιρίες, μειώνοντας το χάσμα μεταξύ των χωρών της συγκεκριμένης περιοχής. ■

Drivers and Trends Shaping the Future of the Middle East

H.E. Mahmoud Jibril

fmr. Prime Minister of Libya; Leader,
National Forces Alliance of Libya

CHAIR

Elena Papadimitriou

Journalist, SKAI Media Group, Greece

Για τις κινητήριες δυνάμεις και τάσεις που διαμορφώνουν το μέλλον στη Μέση Ανατολή και τις επιπτώσεις στην Ευρώπη μίλησε στο Οικονομικό Φόρουμ Δελφών η **Αυτού Εξοχότης πρώην πρωθυπουργός της Λιβύης και ηγέτης της Συμμαχίας Εθνικών Δυνάμεων της Λιβύης, Mahmoud Jibril**, ο οποίος δέχθηκε τις ερωτήσεις της δημοσιογράφου του Σκάι, Έλενας Παπαδημητρίου. Εξέφρασε την άποψη ότι υπάρχει αρκετή σύγχυση όσων μιλούν για το μέλλον, καθώς οι κινητήριες δυνάμεις είναι πολύ διαφορετικές από τις τάσεις. Για έναν αναλυτή στρατηγικής οι τάσεις είναι σημαντικές, αλλά για κάποιον που θέλει να οικοδομήσει μία χώρα οι κινητήριες δυνάμεις είναι το σημαντικό σημείο. Η δημογραφία θα διαδραματίσει ζωτικό ρόλο, εκτίμησε, και χαρακτήρισε κρίσιμο το ότι θα λάβει κυρίως χώρα στην Αφρική. "Η Αφρική θα αποτελέσει το επίκεντρο συζήτησης τα επόμενα χρόνια, είτε το θέλουμε είτε όχι". Σχολίασε ότι κυριαρχούν η Apple και η Google και όχι παραγωγικές επιχειρήσεις όπως κάποτε. Είπε ότι θα πρέπει να μας απασχολήσει η σχέση ανάμεσα στις τάσεις και τις παραγωγικές δυνάμεις, ενώ αναφέρθηκε στη μείωση του πληθυσμού στη Λιβύη σε σχέση με τις γειτονικές χώρες και εκτίμησε ότι θα υπάρξει διέλευση ανθρώπων το επό-

μενο διάστημα μέσα από τη χώρα. "Όταν μιλώ για 459 εκατ. Αφρικανούς τι σημαίνει αυτό; Υπάρχουν πολιτικές της Ευρώπης ενάντια στην παράνομη μετανάστευση, όμως δεν είναι επαρκείς διότι δεν αντιμετωπίζουν τα πραγματικά αίτια του προβλήματος" είπε. "Η πραγματική θεραπεία είναι να έχουμε πραγματικά αναπτυξιακά προγράμματα στην Αφρική και μία μεταμόρφωση του εργατικού δυναμικού της Αφρικανικής ηπείρου. Γιατί η Ευρώπη θα γηράσκει και μπορεί η Αφρική με τα κατάλληλα προσόντα και εκπαίδευση να συμβάλει." Σημείωσε επίσης: "Όσοι είναι αισιόδοξοι ότι η κινεζική οικονομία θα γίνει μέχρι το 2050 η πρώτη οικονομία στον κόσμο, θα συνειδητοποιήσουν ότι το 2050 πολλοί Κινέζοι θα είναι άνω των 50 ετών και μόνο το 20% θα είναι σε ηλικία κατάλληλη για εργατικό δυναμικό." Εκτίμησε ότι το πρόβλημα με την παράνομη μετανάστευση στην Ευρώπη θα ενταθεί και επισήμανε ότι αναφέρεται και στην τρομοκρατία. Υποστήριξε ότι το θέμα της μετανάστευσης δεν είναι θέμα ανθρωπίνων δικαιωμάτων, αλλά θέμα πολιτικό και αν δεν αντιμετωπιστεί στη ρίζα του θα ενταθεί η τρομοκρατία. "Χρειάζεται ένα νέο ευρωπαϊκό όραμα για την αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος και όχι μία απλή στρατηγική". ■

Sometimes
it's nice when
things stay the same.

Best Life Insurance Company in Greece
for 5 years in a row

nnhellas.gr

You matter

Emerging Madagascar

SPEAKERS

Richard Randriamandranto
Minister of Finance, Republic
of Madagascar

Naina Andriantsitohaina
Minister of Foreign Affairs,
Republic of Madagascar

CHAIR

Elena Papadimitriou
Journalist, SKAI Media Group,
Greece

Τη **Μαδαγασκάρη** ως έναν ελκυστικό επενδυτικό προορισμό περιέγραψαν στο πλαίσιο του Οικονομικού Φόρουμ Δελφών, ο **Υπουργός των Οικονομικών της αφρικανικής χώρας Richard Randriamandranto** και ο **Υπουργός Εξωτερικών Naina Andriantsitohaina**, απαντώντας στα ερωτήματα της δημοσιογράφου του Σκάι Έλενας Παπαδημητρίου. Ο κ. Andriantsitohaina ανέφερε ότι στη χώρα του υπάρχει ένα όραμα ώστε να φτάσει σε ρυθμούς ανάπτυξης. Η Μαδαγασκάρη είναι μία χώρα φιλειρηνική τόνισε και πρόσθεσε ότι έχει ελάχιστους πρόσφυγες αυτή τη στιγμή. Τόνισε ότι πρόθεση της κυβέρνησης είναι να προάγει την ειρήνη και την αποτελεσματικότητα κράτους δικαίου, να προσελκύσει επενδύσεις. Ανέφερε ότι ο ίδιος δεν είναι πολιτικός αλλά προέρχεται από τον επιχειρηματικό κόσμο. Η βιομηχανοποίηση θα είναι η πρώτη προτεραιότητα, υπογράμμισε, θέτοντας ως στόχο η χώρα του να παράγει όλα τα προϊόντα που χρειάζεται και να φτάσει σε αυτάρκεια τροφίμων. Ανέφερε ότι έχουν ληφθεί κυρίως μέτρα για επενδύσεις στον τομέα του ρυζιού, αλλά πως την κυβέρνηση της χώρας ενδιαφέρει και ο τομέας της κατοικίας και εξέφρασε την εκτίμηση ότι ίσως υπάρχουν Έλληνες κατασκευαστές που ενδιαφέρονται να επενδύσουν στη χώρα του. Η Μαδαγασκάρη κατασκευάζει μία νέα πόλη από το μηδέν, όπου η κυβέρνηση σκοπεύει να ανεγείρει 50.000 κατοικίες τα επόμενα έτη, είπε και πρόσθεσε: "Είμαστε μία χώρα ήδη ελκυστική όσον αφορά στις επενδύσεις. Αυτό που θέλου-

ALANTRA

Alantra is a global investment banking and asset management firm focusing on the midmarket with offices across Europe, the US, Latin America and Asia.

Its Investment Banking division employs over 340 professionals, providing independent advice on M&A, debt advisory, financial restructuring, credit portfolio and capital markets transactions.

In Asset Management, Alantra offers its clients unique access to a wide range of investment strategies (direct investments, fund of funds, co-investments and secondaries) in six highly specialized asset management classes (private equity, active funds, private debt, infrastructure, real estate and private wealth management).

με είναι να αλλάξουμε το πως μας αντιλαμβάνονται οι άλλες χώρες.”

Επισήμανε ότι η Μαδαγασκάρη πέρασε δεκαετίες κρίσεων, σήμερα όμως οι μακροοικονομικοί δείκτες είναι πολύ καλοί και εκτίμησε ότι με την ανάκτηση του κράτους δικαίου η χώρα θα μπορέσει να κάνει πολύ περισσότερα. Σημείωσε ότι η ΕΕ αποτελεί το μεγαλύτερο αγοραστή προϊόντων της Μαδαγασκάρης και ευχήθηκε τη σύσφιξη της οικονομικής συνεργασίας.

Ο κ. Randriamandranto παρουσίασε τα οικονομικά στοιχεία για τη χώρα του. Η Μαδαγασκάρη έφτασε το 5,2% οικονομικής ανάπτυξης εφέτος και πέρυσι, ενώ τα προηγούμενα τέσσερα χρόνια η ανάπτυξη κινήθηκε μεταξύ του 3% και του 5%. “Είναι ιστορικά ρεκορ αυτά” τόνισε. Παρουσίασε στοιχεία για το ΑΕΠ, επισημαίνοντας ότι η Μαδαγασκάρη πηγαίνει καλά σε επίπεδο χρέους και εκτιμώντας ότι δεν απέχει από το να καταστεί μία πλήρως ανταγωνιστική

χώρα. Αναφέρθηκε στην αναλογία χρέους προς ΑΕΠ της Μαδαγασκάρης που είναι 28%- 30%. Σημείωσε ότι η υποσαχάρια Αφρική βρίσκεται

στο 46% και εκτίμησε ότι η χώρα του έχει περιθώριο για να μπει σε νέα έργα. Παρακάλεσε τους παρευρισκόμενους να πιστέψουν στο όραμα της χώρας του, εκφράζοντας την ελπίδα ότι σε λίγα χρόνια η Μαδαγασκάρη θα μπει ξανά στον παγκόσμιο χάρτη.

Προανήγγειλε ότι η χώρα του την επόμενη εβδομάδα θα υπογράψει μία συμφωνία με το ΔΝΤ που θα ανοίξει

νέους δρόμους για υποστήριξη, ώστε να συνεχιστεί -όπως είπε- το έργο της μεταρρύθμισης σε οικονομικό και ευρύτερο διοικητικό επίπεδο και αναφέρθηκε σε διαπραγματεύσεις με την ΕΕ και ιδιώτες για περαιτέρω χρηματοδότηση.

“Ευρύτερος στόχος δεν είναι να μείνουμε στα 400 δολάρια κατά κεφαλήν εισόδημα θέλουμε να διπλασιάσουμε ή και να τριπλασιάσουμε αυτό το ποσό τα επόμενα χρόνια” υπογράμμισε. ■

«Είμαστε μία χώρα ήδη ελκυστική όσον αφορά στις επενδύσεις. Αυτό που θέλουμε είναι να αλλάξουμε το πως μας αντιλαμβάνονται οι άλλες χώρες.»

N. Andriantsitohaina

The Impact of Panama and the Panama Canal on Worldwide Trade and Economy

Antonio Fotis Taquis

fmr. Ambassador of Panama in Greece;
Gen. Director & Owner, Panama
Shipping Agency & Services

CHAIR

Elena Papadimitriou, Journalist,
SKAI Media Group, Greece

Για την επίδραση του Παναμά και της διώρυγας του Παναμά στο διεθνές εμπόριο και τη διεθνή οικονομία μίλησε στο Οικονομικό Φόρουμ των Δελφών ο **πρώην πρόεδρος του Παναμά, γενικός διευθυντής και ιδιοκτήτης της Panama Shipping Agency & Services Antonio Fotis Taquis.**

Απαντώντας στα ερωτήματα της δημοσιογράφου του Σκαί Έλενας Παπαδημητρίου, ο κ.Ταquis, παρουσίασε τα στοιχεία για την οικονομία του Παναμά, ο οποίος όπως επισήμανε τα πήγε καλά κατά την οικονομική κρίση του 2009 όταν άλλες χώρες υπέφεραν στην περιοχή και είναι ψηλά στη βαθμολογία οίκων, όπως η Standards & Pool και η Moodys.

Η οικονομία του Παναμά βασίζεται σε έναν ανεπτυγμένο τομέα υπηρεσιών, που αντιπροσωπεύει το 75% της ετήσιας ανάπτυξης, εξήγησε. Αναφέρθηκε βεβαίως στη διώρυγα το νηολόγιο τον τραπεζικό τομέα, logistics, κρατικές επενδύσεις και στον αναπτυσσόμενο τουριστικό τομέα, αλλά και την ανάπτυξη μίας αεροπορικής εταιρείας.

Χαρακτήρισε ανθρώπινο επίτευγμα τη διώρυγα του Παναμά, επισημαίνοντας μεταξύ άλλων ότι ο χρόνος αναμονής για τα καράβια έχει μειωθεί πολύ και πως η διώρυγα έκλεισε το 2018 με αύξηση 9,5% στα κέρδη της. Εκτιμάται ότι το 6% του παγκόσμιου θαλάσσιου εμπορίου περνάει από τη διώρυγα του Παναμά, είπε και πρόσθεσε ότι το ΔΝΤ εκτιμά ότι η επέκταση της διώρυγας θα μειώσει το κόστος για τη ναυτιλία. Τη διώρυ-

γα του Παναμά χρησιμοποιούν ΗΠΑ, Χιλή, Μεξικό και Ιαπωνία, ενώ το κέντρο logistics θεωρείται το καλύτερο στην Αμερική λόγω θέσης και προηγμένων υπηρεσιών. Τα λιμάνια που έχουν παραχωρηθεί το 2000 σε ιδιωτικές εταιρίες και το σιδηροδρομικό δίκτυο και οι ελεύθερες οικονομικές ζώνες δείχνουν ότι ο Παναμάς είναι μέλος αυτής της παγκοσμιοποιημένης οικονομίας, ανέφερε επίσης.

Υπενθύμισε ότι η συνθήκη ουδετερότητας του 1977 έδωσε στις ΗΠΑ τη δυνατότητα να παρέμβουν εάν διακυβεύεται η σταθερότητα του Παναμά και πως το 2000 η διώρυγα ήλθε στην κυριαρχία του Παναμά. Σημείωσε ότι όλες οι χώρες που βρίσκονται στην περιφέρεια εξαρτώνται όλο και περισσότερο από αυτή της ζωτικής σημασίας αρτηρία και ανέφερε για παράδειγμα τα εγκαίνια λιμανιού στην Κόστα Ρίκα με παραχώρηση στους Γερμανούς, μία επένδυση ύψους ενός δις., που έγινε δυνατή λόγω της κυκλοφορίας μέσω της διώρυγας του Παναμά.

Αναφέρθηκε επίσης στα ελληνικά συμφέροντα στον Παναμά. Σημείωσε ότι οι Έλληνες πλοιοκτήτες και εφοπλιστές για πολλά χρόνια χρησιμοποιούν τη σημαία του Παναμά ως σημαία ευκαιρίας και πως αυτή τη στιγμή ο Παναμάς βρίσκεται στην 5η θέση στην προτίμηση των Ελλήνων πλοιοκτητών. Υπενθύμισε επίσης ότι το πρώτο σκάφος που πέρασε τη διώρυγα είχε Έλληνα καπετάνιο και ότι το 20% των ελληνικής ιδιοκτησίας σκαφών περνούν τράνζιτ από τη διώρυγα του Παναμά. ■

Exportgate

by Eurobank

Access to a global digital business network interface.

At Eurobank, we **support extroversion** by creating solid opportunities for businesses.

In cooperation with **Banco Santander**, we enable Greek and Cypriot companies to gain access to a global and trustworthy network of companies.

Through the online platform **exportgate.gr**, Trade Club members have the opportunity of networking with thousands of companies in more than 50 countries.

putting Greek entrepreneurship first

putting you first

eurobank.gr

TRADE CLUB ALLIANCE MEMBERS

Developments in the Asia-Pacific Region and why they Matter for Europe and Greece

H.E. Kate Logan
Australian Ambassador to Greece

CHAIR
Elena Papadimitriou
Journalist, SKAI Media Group, Greece

Για τις εξελίξεις στην περιοχή της Ασίας και του Ειρηνικού και γιατί έχουν σημασία για την Ευρώπη και την Ελλάδα μίλησε στο Οικονομικό Φόρουμ των Δελφών η **A.E Πρέσβης της Αυστραλίας στην Ελλάδα Kate Logan**, απαντώντας στα ερωτήματα της δημοσιογράφου του Σκαι, Έλενας Παπαδημητρίου.

Επισήμανε ότι η περιοχή της Ασίας και του Ειρηνικού βιώνει μία περίοδο στρατηγική μετά από μία τεράστια οικονομική έκρηξη, καθώς και ότι είναι μία περιοχή όπου συγκρούσεις επιλύονται ειρηνικά και όπου διευκολύνονται η ελεύθερη μετακίνηση ανθρώπων και εμπορευμάτων.

"Η ευημερία και η ασφάλεια της Ελλάδας και της Ευρώπης συνδέονται άρρηκτα με την περιοχή της Ασίας" είπε η κα Kate Logan και αναφέρθηκε στις επισκέψεις Ελλήνων σε πολλές χώρες της Ασίας, που δείχνουν ότι η κυβέρνηση γνωρίζει

τη σπουδαιότητα αυτής της περιοχής. Σημείωσε επίσης ότι πέρυσι η περιοχή της Ασίας κ του ειρηνικού ήταν η περιοχή που αναπτύχθηκε περισσότερο παγκοσμίως και είναι επιπλέον η περιοχή που παράγει πάνω από το μισό της οικονομικής ανάπτυξης παγκοσμίως. "Μιλάμε για μία ευρύτατη αγορά καταναλωτών με τεράστια αγοραστική δύναμη" είπε η κα Kate Logan.

Έκανε επίσης λόγο για ένα χώρο όπου η Ελλάδα θα μπορούσε να μεταφέρει την τεχνογνωσία της πχ στον τομέα της ναυτιλίας. Υπενθύμισε ότι η ΕΕ και η Αυστραλία βρίσκονται σε διαπραγματεύσεις για ελεύθερο εμπόριο και σύναψη συμφωνιών. "Η απουσία της Ευρώπης από τη συγκεκριμένη περιοχή δεν είναι επιλογή" εκτίμησε και πρόσθεσε: "Η Ελλάδα στρέφει το βλέμμα της προς την Ασία, θα πρέπει και η Ευρώπη να το κάνει αυτό". ■

THE HELLENIC INITIATIVE

OLIMAZI

TRANSPARENCY
ACCOUNTABILITY
RESPONSIBILITY

LONDON

GALA

MAY 23

NYC

GALA

SEP 27

Since 2012,
The Hellenic Initiative has
committed or distributed

\$4.6 MILLION in direct crisis relief

\$8.7 MILLION in Economic and Entrepreneurial Development

The Hellenic Initiative (THI) is a global, nonprofit, secular institution mobilizing the Greek Diaspora and Philhellene community to support sustainable economic recovery and renewal for Greece and its people. Our programs address crisis relief through strong nonprofit organizations. They also build capacity in a new generation of business leaders and entrepreneurs with skills and values to promote the long term growth of Hellas.

646-926-1972
info@thehellenicinitiative.org
135 East 57th Street, Floor 14
New York, NY 10022

TheHellenicInitiative.org

Russia's View of the International Order

PROGRAMMING PARTNER

IDIS

OPENING STATEMENTS

Celeste Wallander

President & CEO, The US Russia Foundation, USA

H.E. Vladimir Chizhov

Russia's Ambassador to the EU

Steven Erlanger

Chief Diplomatic Correspondent – Europe,
The New York Times, Brussels

SPEAKERS

Molly Montgomery

Vice President, Albright Stonebridge
Foundation, USA

Spiros Litsas

Associate Professor of International Relations,
University of Macedonia, Greece

Dr. Vladimir Yakunin

Founder, Dialogue of Civilizations
Research Institute, Russia

Anton Anisimov

Deputy-in-Chief, Sputnik News Agency
and Radio, Russia

CHAIR Constantinos Filis, Research Director, Institute for International Studies, Greece

Η Πρόεδρος και Διευθύνουσα σύμβουλος **The US Russia Foundation**, κα **Celeste Wallander**, χαρακτήρισε τη Ρωσία ως ρεβιζιονιστική- αναθε-

ωρητική χώρα, που δεν αποδέχεται τους διεθνείς κανόνες του παιχνιδιού, επιδιώκοντας να τους αλλάξει. Η Ρωσία, όπως είπε χαρακτηριστικά, προ-

σπαθεί να αλλάξει το NATO του οποίου δεν είναι μέλος, ενώ έχει εκφράσει ενστάσεις κατά του οργανισμού Σταθερότητας και Συνεργασίας και κατά του Συμβουλίου της Ευρώπης. Ωστόσο, οι κανόνες είναι ιδιαίτερος σημαντικοί διότι διασφαλίζουν την ασφάλεια του πλανήτη, την προστασία των επενδύσεων ή την ελεύθερη διακίνηση κεφαλαίων. Από την άλλη πλευρά, όπως παρατήρησε η κα Wallander, είναι απολύτως εύλογο να επιδιώκει κάποιος να επιτύχει αλλαγές στους κανόνες του παιχνιδιού, δεδομένου ότι αυτοί, διαχρονικά, έχουν αλλάξει πολλές φορές.

Ο **Ρώσος Πρέσβης στην ΕΕ Vladimir Chizhov**, σημείωσε ότι αυτή την περίοδο υφίσταται ίσως, η μεγαλύτερη πόλωση, που έχει ποτέ καταγραφεί. Η έννοια, πλέον, του διεθνούς δικαίου υποβάλλεται σε διάλυση και γι' αυτό, όπως είπε, για πολλά χρόνια, οι Ευρωπαίοι και Αμερικανοί εταίροι, χρη-

σιμοποιούν τον όρο «διεθνώς αναγνωρισμένοι κανονισμοί». Στο πλαίσιο αυτό, ανέφερε ότι η Ρωσία έχει ξεκινήσει πρωτοβουλίες που στοχεύουν να ενισχύσουν την παγκόσμια τάξη, βάσει του Συμβουλίου Ασφαλείας.

Σημείωσε ότι κάποιες ευρωπαϊκές χώρες μπήκαν στο NATO χωρίς να σκεφτούν ότι κάποια μέρα θα τους προταθεί να συμμετάσχουν σε αποστολές ή να δημιουργήσουν βάσεις στο έδαφός τους, ενώ η ευρωπαϊκή συνθήκη Ασφαλείας, στηρίζεται στο σκεπτικό ότι κανένα κράτος δεν μπορεί να έχει ασφάλεια, σε βάρος των υπόλοιπων κρατών. «Δεν θέλουμε να προκαλούμε βλάβη σε κανένα ούτε να παρεμβαίνουμε στις εσωτερικές υποθέσεις άλλων κρατών. Βλέπουμε την Ουάσιγκτον να επεμβαίνει στα εσωτερικά ζητήματα της Βενεζουέλας και να επιδιώκει να φθείρει τα κράτη μέλη της Ε.Ε.» σημείωσε χαρακτηριστικά.

Πρόσθεσε ότι η Ρωσία είναι πιο δραστήρια στην ανάπτυξη συνεργασιών με την Κίνα και την Ασία, αλλά αυτό δεν συμβαίνει με τιμωρητική διάθεση έναντι της Ευρώπης. Κι αυτό επειδή, όπως διευκρίνισε, η Ρωσία υλοποιεί την έννοια του οικοσμήμου της Ρωσίας, με το δικέφαλο αετό, δηλαδή κοιτάει και προς την Ανατολή και προς τη Δύση.

Ο **διπλωματικός ανταποκριτής στις Βρυξέλλες των New York Times, Steven Erlanger** σημειώνει ότι είναι αναγκαίο να γίνει κατανοητό το τί είναι, τι πρεσβεύει και τι επιθυμεί η Ρωσία. Διερωτήθηκε γιατί η Ρωσία επιδιώκει να εμπλέκεται στις εκλογές των κρατών-μελών της Ευρώπης ή των ΗΠΑ, αντιτίθεται στο NATO ή επιδιώκει να επηρεάσει κάποιες διαδικασίες στην Ευρώπη. «Κατανόω τους λόγους ύπαρξης της ρωσικής υπερηφάνειας, αλλά όχι τους λόγους παράνοιας που διατρέχουν τη Ρωσία» κατέληξε.

Η **αντιπρόεδρος του Albright Stonebridge**

Foundation των ΗΠΑ, Molly Montgomery, έκανε λόγο για τακτικές υβριδικού πολέμου που μετέρχεται η Ρωσία. Πλήττει δηλαδή, τις αδυναμίες των ευρωπαϊκών κρατών και υπονομεύει τις ευκαιρίες που αυτές διαθέτουν. Ως παραδείγματα, του υβριδικού πολέμου που εφαρμόζει η Ρωσία, η κα Montgomery ανέφερε την απόπειρα πραξικοπήματος στο Μαυροβούνιο, τις αντιρρήσεις για το NATO και την προσπάθεια επηρεασμού των εθνικών εκλογών σε πολλές χώρες.

Ο **ιδρυτής του ρωσικού ινστιτούτου «Διάλογος των πολιτισμών» κ. Dr.Vladimir Yakunin** τόνισε ότι η παγκόσμια τάξη είναι αυτή που δημιουργήθηκε από τις τέσσερις χώρες-νικητές του Πα-

γκοσμίου Πολέμου και εστίασε στην έννοια της Ευρασίας, η οποία δεν είναι δυνατόν να αποτελεί συνώνυμο του ρωσικού ρεβιζιονισμού.

Ο **Επίκουρος καθηγητής Διεθνών Σχέσεων του πανεπιστημίου Μακεδονία, κ. Σπύρος Λίτσας**, με στόχο την αποκρυπτογράφηση της Ρωσίας, ανέφερε ότι η χώρα έχει επενδύσει, από το 2017, ποσό 4 δισ. δολαρίων στον τομέα ηλεκτρικής ενέργειας του Κουρδιστάν, το οποίο διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη σταθερότητα του Ιράκ και, ταυτόχρονα, βρίσκεται πολύ κοντά στο Δυτικό κόσμο. Επίσης, έκανε λόγο για ανοιχτό φλερτ μεταξύ της Άγκυρας και της Μόσχας στον τομέα της ενέργειας και τους αγωγούς 1 και 2 που θα εγκατασταθούν υπογειώς, διατρέχοντας τον Εύξεινο Πόντο.

Πρόσθεσε ότι η Ρωσία διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην ανοικοδόμηση του τομέα ενέργειας της Αιγύπτου και τόνισε ότι η χώρα από το 2007 προσπαθεί να δημιουργήσει μία νέα ατζέντα ήπιας

δύναμης. Προς την κατεύθυνση αυτή, η Ρωσία χρησιμοποιεί τη χριστιανική ορθόδοξη διάσταση και συγκεκριμένα τις σχέσεις με το Οικουμενικό Ορθόδοξο Πατριαρχείο.

Ο **αναπληρωτής επικεφαλής του ρωσικού πρακτορείου ειδήσεων και του ραδιοφώνου Sputnik Anton Anisimov**, σημείωσε ότι η Ρωσία διατηρεί καλές σχέσεις με πολλές χώρες, όπως η Ινδία, επιδιώκει, εν γένει, την άμβλυση των όποιων διαφορών με στόχο τη διμερή συνεργασία.

Σημείωσε ότι μόνο οι Ευρωπαίοι και οι Αμερικάνοι υποστηρίζουν ότι η Ρωσία προσπαθεί να υπονομεύσει την παγκόσμια τάξη. ■

**«Δεν θέλουμε
να προκαλούμε βλάβη
σε κανένα ούτε
να παρεμβαίνουμε
στις εσωτερικές υποθέσεις
άλλων κρατών.
Βλέπουμε την Ουάσιγκτον
να επεμβαίνει στα εσωτερικά
ζητήματα της Βενεζουέλας
και να επιδιώκει
να φθείρει τα κράτη
μέλη της Ε.Ε.»**

V.Chizhov

HEPHAESTUS GROUP

Leading on Safe Paths

Roads Construction

Quarries

Residential Development

Athens - Messolonghi - Dubai - Madagascar

HQ: Ioannou Kotsou 27 Str, 15354 Glyka Nera, Athens, Greece
t. +30 210 66 55 492 m. +30 698 127 9354 (Mr Georgios Tyligadas)
info@hephaestus.com.gr

South East Europe: The Regional Stability Challenge

SPEAKERS

Matthew Palmer

Deputy Assistant Secretary, Bureau of European & Eurasian Affairs, US Department of State

Rosen Plevneliev

President 2012-2017, Republic of Bulgaria

Heather Conley

Director, Europe Program, CSIS, USA

Ralf Beste

Director of Policy Planning, German Foreign Affairs Office, Germany

Sir Michael Leigh

Senior Fellow, The German Marshall Fund US, Brussels

Marcie Ries

US Ambassador to Bulgaria (2012-15); US Ambassador to Albania (2003-04), USA

CHAIR Jovan Kovacic, President, East West Bridge, Serbia

Για μια περιοχή με υπερβολική ιστορία για το μέγεθός της έκανε λόγο ο κ. **Jovan Kovacic, Πρόεδρος της Ανατολικο-δυτικής γέφυρας** (Σερβία) κατά την έναρξη της συζήτησης για τη Νοτιοανατολική Ευρώπη. Ο ίδιος μάλιστα έκανε μια σύντομη αναφορά στη δεκαετία του '90 αναρωτώμενος αν θα μπορούσαμε να φανταστούμε την Ευρώπη χωρίς να έχουν προηγηθεί οι πόλεμοι της δεκαετίας εκείνης, τονίζοντας τη μεγάλη αλλαγή του τοπίου που σημειώθηκε.

«Η συμφωνία των Πρεσπών ελπίζω να δώσει ώθηση για την επίλυση και άλλων προβλημάτων στην περιοχή» δήλωσε η κα. Marcie Ries, πρέσβης ΗΠΑ στη Βουλγαρία (2012-15), πρέσβης ΗΠΑ στην Αλβανία (2003-2004) υποστηρίζοντας ότι η Βοσνία πρέπει να τύχει της προσοχής μας και να μην αγνοήσει το παράδειγμα της Ελλάδας και της Βόρειας Μακεδονίας.

Όταν πρωτοσυζητήθηκε το θέμα της σχέσης Κοσσυφοπέδιου με τη Σερβία και άκουσε το ενδεχόμενο αλλαγής συνόρων και εδαφών, η κα. Ries δήλωσε ότι αντέδρασε

αρνητικά. «Μετά σκέφτηκα ότι πρόκειται για διαφορετική κατάσταση και αν και οι δύο πλευρές αποδεχθούν μια συμφωνία είναι διαφορετικό από αντίστοιχα περιστατικά στα οποία υπάρχουν σύνορα. Αν ο πληθυσμός αποδεχθεί μια συμφωνία είναι ένα θετικό βήμα προς τα εμπρός που θα δημιουργούσε μια διαφορετική δυναμική στην περιοχή» σημείωσε η κα Ries.

Την ανάγκη να ευχαριστήσει το Ελληνικό κράτος για την επίτευξη της συμφωνίας με τη Βόρεια Μακεδονία εξέφρασε ο κ. **Rosen Plevneliev, Πρόεδρος της Βουλγαρίας (2012-2017)**. «Είναι πολύ σημαντικό όταν οι πολιτικοί μπορούν να ξεπεράσουν το κοντόφθαλμο συμφέρον» σημείωσε επισημαίνοντας ότι η «ειρήνη είναι στα καλύτερά της». «Συγχαρητήρια για τη συμφωνία των Πρεσπών, είμαι περήφανος που βρίσκομαι εδώ σε μια στιγμή που γράφεται ιστορία η οποία θέτει μάλιστα μια νέα ατζέντα για τα Βαλκάνια» συμπλήρωσε ο κ. Plevneliev. Ο ίδιος δεν παρέλειψε να αναφερθεί στη Βοσνία – Ερζεγοβίνη τονίζοντας ότι «κάτι μαγειρεύεται στην περιοχή και είναι επικίνδυνο» ειδικά όταν ο επικεφαλής του κράτους επικαλείται συνεχώς το δημοψήφισμα. «Πρόκειται (σ.σ. η κατάσταση στην περιοχή) για πυρηνική βόμβα έτοιμη να εκραγεί, είναι ο εφιάλτης όλων» δήλωσε τονίζοντας ότι είναι μια στιγμή κατά την οποία η μετακίνηση των συνόρων πρέπει να συζητηθεί. Τα σύνορα των Βαλκανίων θα πρέπει να μετακινηθούν και όχι να πέσουν, υποστήριξε, όπως είδαμε στα τέλη της δεκαετίας του '80, ενώ δήλωσε ότι

δεν είναι ιδιαίτερα αισιόδοξος όσον αφορά την ύπαρξη βιώσιμων λύσεων. Αναφερόμενος στη Σερβία δεν παρέλειψε να τονίσει το παράδοξο ότι από τη μία ωθεί τα συμφέροντα της Ρωσίας στα Βαλκάνια και από την άλλη θέλει την Ευρωπαϊκή Ένωση και επιθυμεί να ενωθεί με τη δύση. «Η Ρωσία από την άλλη προσπαθεί να διαιρέσει τα πράγματα» εξήγησε. «Πρέπει να δούμε ποιες είναι οι προθέσεις της Ρωσίας γιατί προς το παρόν επιχειρεί να αποσταθεροποιήσει την κατάσταση στο Μαυροβούνιο».

«Η Μόσχα επιδιώκει να επιβάλλει συνθήκες έλλειψης εμπιστοσύνης και τριβής όχι να πετύχει η ίδια αλλά για να αποτύχουν όλοι οι υπόλοιποι στην περιοχή» εκτίμησε ο κ. **Matthew Palmer, Deputy Assistant Secretary, Πρεσβείας ΗΠΑ στην Αθήνα**. Ακόμα ένας εξωγενής παράγων είναι οι Βρυξέλλες υποστήριξε ο κ. Πάλμερ που τόνισε ότι η προοπτική της ένταξης στην Ένωση φαίνεται να υποχωρεί καθώς η Ένωση γίνεται εσωστρεφής. Η βίζα για τους Κοσοβάρους αυτή τη στιγμή τους κάνει να νιώθουν ότι δεν είναι καλοδεχούμενοι, εξήγησε.

Ανακουφισμένος, όπως δήλωσε, που κατάφερε να ξεχάσει για λίγο το Brexit, ο **Sir Michael Leigh, Senior Fellow, The German Marshal Fund US, στις Βρυξέλλες** σημείωσε ότι η διεύρυνση υπήρξε για χρόνια η πιο επιτυχής εξωτερική πολιτική της ΕΕ, καθώς αποτελούσε το μέσο με το οποίο μπορούσε να ασκήσει την κανονιστική της ισχύ. «Σήμερα δεν μπορούμε να είμαστε τόσο σίγουροι

για αυτό καθώς η ΕΕ καλείται να αντιμετωπίσει σειρά προκλήσεων». Σημείωσε μάλιστα ότι «γνωρίζουμε ότι τα κράτη έχουν χάσει τη θέρμη, που είχαν παλαιότερα για την είσοδο στην ΕΕ, ενώ η επιρροή της Ένωσης στα νέα κράτη μέλη περιορίζεται σημαντικά μετά την υπογραφή της διαδικασίας ένταξης, όπως παρατηρήσαμε κατά την τελευταία διεύρυνση.» Αποτέλεσμα είναι να έχουμε πλέον κράτη – μέλη δύο κατηγοριών, εξήγησε. Αντί να προχωράμε σε μια αέναη διαδικασία νέων ενταξιακών στόχων μπορούμε να επανεξετάσουμε το χαρακτήρα της ένταξης στην ΕΕ, πρότεινε ο Sir M. Leigh. «Μια πρόταση θα ήταν ένα σύστημα δύο σταδίων, αν μια χώρα πληροί όλες τις προϋποθέσεις μπορεί να γίνει πλήρες μέλος, αν έχει προχωρήσει όμως σε μερικά κριτήρια να ενταχθεί ως προσωρινό ή δόκιμο μέλος και να έχει πρόσβαση στα ταμεία υπό προϋποθέσεις και όταν επιτευχθεί συνολική πρόοδος σε όλα τα κριτήρια, να προσχωρήσουν πλήρως».

«Εργαστήριο για την υπόλοιπη Ευρώπη» χαρακτήρισε τα βαλκάνια ο κ. **Ralf Beste, Director of Policy Planning, στο Γερμανικό Υπουργείο Εξωτερικών**, ακριβώς επειδή σύνορα και εθνικισμός είναι παρόντα. «Θεωρούσαμε ότι τα Βαλκάνια ήταν εξαίρεση και μια καθυστερημένη ιστορικά περιοχή αλλά τελικά διαπιστώσαμε ότι ήταν μια περιοχή την οποία ακολουθούν οι υπόλοιποι» τόνισε. «Απλώς να υπενθυμίσω ότι τα σύνορα δεν είναι ξεπερασμένα» ενώ συμπλήρωσε ότι δεν μπορούμε πάντα να κινούμαστε βάσει σχεδίου αλλά πρέπει να επιδείξουμε δημιουργικότητα στην επίλυση των προβλημάτων των συνόρων. Κατά την συζήτηση περί συνόρων ο κ. Κονασις, επικαλέστηκε τη χώρα στην οποία γεννήθηκε, που ονομάζονταν τότε Γιουγκοσλαβία, η οποία στη συνέχεια διαιρέθηκε σε έξι χώρες, μια διαδικασία που όπως είπε έγινε με πολύ αίμα και θλίψη. Πα-

ρότρυνε τους υπόλοιπους να δουν πώς έγινε αυτή η διαδικασία και να πάρουν παράδειγμα και από τις αρνητικές και από τις θετικές συνέπειες.

«Έχουμε μια πρόκληση διττή στην περιοχή», παρατήρησε η κα. **Heather Conley, Διευθύντρια ευρωπαϊκού προγράμματος CSIS, ΗΠΑ** που σημείωσε ότι στην περιοχή αυξάνεται η επιρροή άλλων φορέων όπως της Ρωσίας και της Τουρκίας ενώ

αναδύονται και άλλες δυνάμεις, αυτές του Κόλπου.

«Η ανταλλαγή γεωγραφική περιοχών είναι μια ενδιαφέρουσα πρόταση, αλλά θέλουμε πολυεθνικές μειονότητες και κοινωνίες, πρέπει να εξετάσουμε το θέμα των συνόρων, να ξεκολλήσει το θέμα Σερβίας και Κοσσυφοπέδιου» είπε.

Να ξεκαθαρίσει τη θέση των ΗΠΑ επιχείρησε ο κ. Palmer τονίζοντας ότι ο τρόπος που αντιμετωπίζουν οι ΗΠΑ τα πράγματα δεν έχει να κάνει με τη δική τους προοπτική αλλά το τι θέλουν να κάνουν οι ίδιοι οι εμπλεκόμενοι με τα προβλήματά τους και η επίλυση να προκύπτει από δική τους βούληση. «Οι Πρέσπες ήταν μια πετυχημένη διαδικασία γιατί αφορούσαν την Αθήνα και τα Σκόπια και δεν ήταν αποτέλεσμα κάποιας έξωθεν παρέμβασης» τόνισε σημειώνοντας ότι αυτή η δυναμική πρέπει να πολλαπλασιαστεί στην περιοχή. Τόνισε μάλιστα ότι ενώ οι ΗΠΑ έχουν βοηθήσει το Κοσσυφοπέδιο, τώρα ζητούν από αυτό την άρση των δασμών και ανακοίνωσε ότι «αναμένουμε να ανταποκριθεί το Κοσσυφοπέδιο».

Στην «απενοχοποίηση» των επενδύσεων από την Κίνα προχώρησε ο κ. Plevnelien τονίζοντας ότι η επένδυση σε υποδομές από την Κίνα είναι πολύ διαφορετική από αυτήν της Ρωσίας. Η Ρωσίας μέσω των αγωγών αερίου επιχειρεί να κρατήσει ομήρους ενεργειακά τις χώρες της Ευρώπης. Η Κίνα από την άλλη σέβεται σε μεγάλο βαθμό την ΕΕ σε μια απόπειρα να μην υποβαθμίζει τη σημασία του μεγαλύτερου εμπορικού εταίρου της. ■

«Η Μόσχα επιδιώκει να επιβάλλει συνθήκες έλλειψης εμπιστοσύνης και τριβής όχι να πετύχει η ίδια αλλά για να αποτύχουν όλοι οι υπόλοιποι στην περιοχή»

M. Palmer

**EXPERIENCING THE TRADITION,
NOT THE FOLKLORE:
PRICELESS**

Leave the travel group behind.
Explore Greece your way.
Your Mastercard®
is always welcome
and accepted everywhere.

mastercard

In Conversation

Nikos Kotzias

fmr. Minister of Foreign Affairs,
Hellenic Republic

Athanassios Platias

Professor, University of Piraeus, Greece

Στη σημασία της ενεργούς εξωτερικής πολιτικής και της σύμπτωσης των συμφερόντων της Ελλάδας με τις ΗΠΑ αναφέρθηκαν ο **πρώην Υπουργός Εξωτερικών Νίκος Κοτζιάς** και ο **Αθανάσιος Πλατιάς, Καθηγητής Στρατηγικής και Διεθνών Σχέσεων του Πανεπιστημίου Πειραιά**. Κατά τη διάρκεια της συζήτησης μεταξύ δυο καθηγητών «και όχι μίας ακόμα συνέντευξης» όπως διασαφήνισε ο Αθανάσιος Πλατιάς, θίχτηκε το μακεδονικό, οι σχέσεις Ελλάδας- Τουρκίας και οι σχέσεις με τη Ρωσία.

«Η εξωτερική πολιτική αντί να είναι ένα βαρέλι που θα τραβά προς τα κάτω τη χώρα να είναι ένα αερόστατο που θα την τραβά προς τα πάνω. Η εξωτερική πολιτική πρέπει να είναι τολμηρή. Όταν πήγα στις Βρυξέλλες και στην Ουάσινγκτον δεν πήγα να τους πω τα προβλήματα της χώρας αλλά τα δυνατά της σημεία. Οι Αμερικάνοι ήθελαν μια σταθερότητα στην περιοχή, στο τρίγωνο

της αστάθειας. Και τα δικά μας εθνικά συμφέροντα ήταν να λύσουμε τα προβλήματα. Είμαι οπαδός της ενεργούς εξωτερικής πολιτικής. Πως θα λύναμε τα προβλήματα; Έβαλα έναν όρο, να μην ανακατευτεί κανείς. Καμία χώρα, κανένας Πρέσβης δεν άσκησε πίεση. Αν από αυτή τη λύση ήταν και εκείνο χαρούμενοι αυτό είναι σύμπτωση συμφερόντων. Δεν είναι καθοδήγηση. Στο μακεδονικό το δικό μας συμφέρον ήταν να λυθεί γιατί σπαταλούσε δυνάμεις της διπλωματίας. Γιατί βγαίνοντας από την κρίση θα πρέπει να συμπαράσσουμε τα Βαλκάνια στην έξοδο από την κρίση. Γιατί η χώρα μας είναι μικρή σε παγκόσμιο επίπεδο, στην Ευρώπη μεσαία χώρα αλλά στα Βαλκάνια είμαστε μία μεγάλη χώρα» ανέφερε. Μα είναι δυνατόν να μην άσκησαν πιέσεις οι Αμερικανοί; Στην ερώτηση του Αθανάσιου Πλατιά ο κ. Νίκος Κοτζιάς απάντησε πως «όταν φτάναμε σε αδιέξοδο έβγαλα έξω από τις διαπραγματεύ-

σεις τον Νίμιτς, τον διαμεσολαβητή». Υπενθύμισε δε πως η Fyrom ήθελε να μπει σε ευρωπλαντικές δομές. «Ήταν δικό τους αίτημα. Δεν τους το επιβάλλαμε εμείς». Στη συνέχεια- σε χιουμοριστικό τόνο- είπε «Εγώ τους έλεγα Βόρεια Μακεδονία στη διαπραγμάτευση και πριν από τις Πρέσπες» Πώς μπορεί να διατηρηθεί η συμφωνία σε βάθος χρόνου; «Το πρόβλημα είναι πως το κράτος ασχολείται πιο πολύ με τη γεωπολιτική ενώ για τους πολίτες το θέμα της ταυτότητας είναι πιο σοβαρό. Η ταυτότητα των Ελλήνων όμως δεν εθίγη» αποκρίθηκε ο Νίκος Κοτζιάς.

Ο πρώην Υπουργός Εξωτερικών τόνισε πως «στα θέματα Ελλάδας Τουρκίας δεν θα πρέπει να περιμένει κανείς η Αμερική να παίξει το ρόλο του δικαστή! Πιστεύω πως οι Αμερικάνοι θέλουν τη σταθερότητα στην περιοχή. Δεν θέλουν να υπάρχουν δυνάμεις που θα αναστατώσουν την ανατολική Μεσόγειο. Μου έκαναν κριτική πως η πολιτική μου ήταν η πιο φιλοαμερικανική πολιτική. Θέλω να υπενθυμίσω πως ακόμα και τα πιο σκληρά καθεστώτα- όπως η Σοβιετική Ένωση ή ο Μάο Τσετούνγκ – συμμάχησαν με την Αμερική».

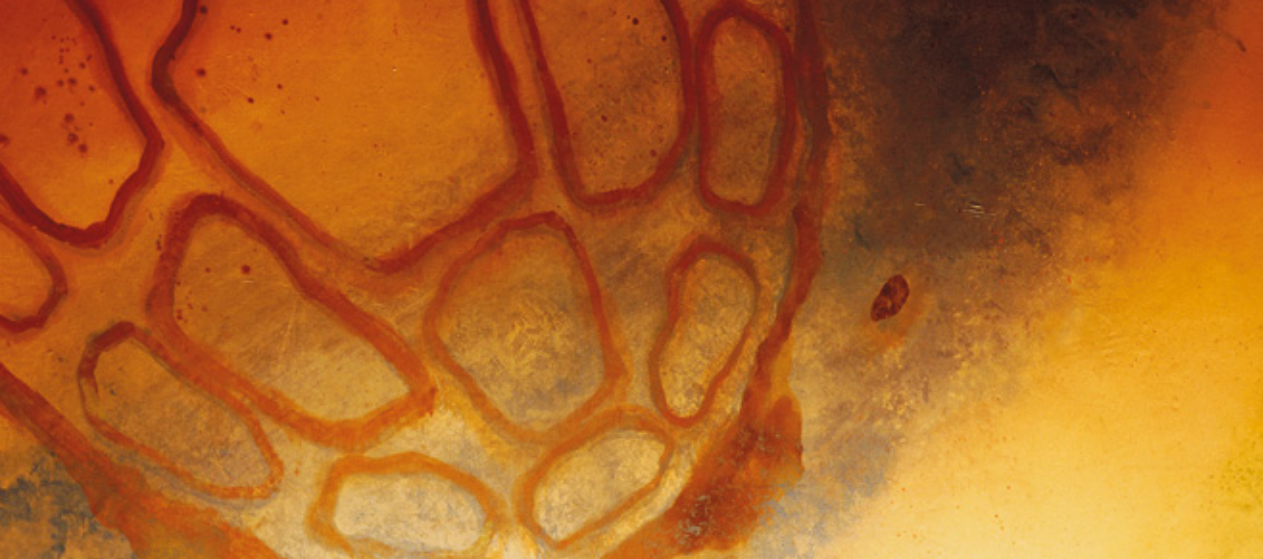
«Μου έκαναν κριτική πως η πολιτική μου ήταν η πιο φιλοαμερικανική πολιτική. Θέλω να υπενθυμίσω πως ακόμα και τα πιο σκληρά καθεστώτα- όπως η Σοβιετική Ένωση ή ο Μάο Τσετούνγκ – συμμάχησαν με την Αμερική»

«Έχουμε τελικά τόσο μεγάλη απόκλιση συμπεριόντων με τη Ρωσία; Πως γίνεται να τα σπάσει η κυβέρνηση με τη Ρωσία ενώ όλοι τη θεωρούσαν μέρος του ρωσικού μπλογκ;» Σε αυτό το ερώτημα του Αθανάσιου Πλατιά, ο Νίκος Κοτζιάς απάντησε πως «δεν έχουμε κακές σχέσεις με τη Ρωσία αλλά ο πυρήνας της εξωτερικής πολιτικής

πρέπει να είναι τα συμφέροντα» τονίζοντας με νόημα πως «όλες οι χώρες θα πρέπει να μας σέβονται». Αναφερθείς στις σχέσεις της Ελλάδας με την Κίνα, ο πρώην Υπουργός Εξωτερικών υπογράμμισε πως «η Κίνα βρέθηκε να συνδράμει την ελληνική οικονομία κατά τη διάρκεια της κρίσης»

Η κουβέντα έφτασε στα ενεργειακά. Είναι τελικά ευχή η κατάρρα; «Εξαρτάται από το εάν θέλει κάποιος να είναι ηγετική ή περιφερειακή δύναμη

Άλλη θέση έχει ο ένας, άλλη ο άλλος» αποκρίθηκε ο Νίκος Κοτζιάς επισημαίνοντας πως είναι σφόδρα οπαδός μίας ευρωπαϊκής Τουρκίας. «Δεν υπάρχει άλλη χώρα που θα είναι πιο κερδισμένη από αυτό. Τα ονοματολογικά δεν είναι τίποτα μπροστά στο βάρος που έχει για εμάς αυτό το πρόβλημα» κατέληξε. ■

MOHEGAN GAMING & ENTERTAINMENT IS HONORED TO PARTICIPATE IN THE DELPHI ECONOMIC FORUM

At our world-class resorts, we create new entertainment experiences for new generations. Honor the entertainment of existing generations, and elevate it all for future generations. Reaching new places. Delighting new people. It's the Mohegan way, and the way we define integrated entertainment resorts.

Mohegan
Gaming &
Entertainment

MOHEGANGAMING.COM

Re-Shuffling the Cards in the Eastern Mediterranean Geopolitical Game

OPENING STATEMENTS

Damon M. Wilson Executive Vice President, Programs & Strategy, Atlantic Council, USA

SPEAKERS

Ian Lesser

Vice President, The German Marshall Fund, Brussels

Aristotle Tziampiris

Professor, International Relations, University of Piraeus, Greece

Vassilis Karatzas

CIO, Levant Partners AIFM, Greece

Harry Papatotiriou

Director & Chairman BoD, Institute of International Relations, Greece

INTERVENTION **Yannis Smyrliis** Secretary, International Relations, New Democracy Party, Greece

CHAIR **Dimitris Keridis** Professor of Int. Politics, Panteion University, Greece

Την ενότητα αυτή άνοιξε με την τοποθέτησή του ο κ. **Damon M. Wilson, Εκτελεστικός Αντιπρόεδρος Προγραμμάτων και Στρατηγικής του Ατλαντικού Συμβουλίου, ΗΠΑ**. Ο κ. Wilson είπε ότι τα τελευταία χρόνια υπάρχει ένα «άνοιγμα» των στρατηγικών σχέσεων Ελλάδας και ΗΠΑ, ενώ στο γενικό ανακάτεμα της τράπουλας, οι ΗΠΑ άρτησαν να «μπουν στο παιχνίδι» και δεν αντιλήφθηκαν έγκαιρα ότι η Ανατολική Μεσόγειος αναδύεται σε έναν σημαντικό «παίκτη» της γεωπολιτικής στρατηγικής. Μετά την κατάρρευση της ΕΣΣΔ, το γεωπολιτικό παιχνίδι άλλαξε και πλέον το Κυπριακό είναι το μόνο άλυτο ζήτημα της περιοχής. Μετά από τρεις δεκαετίες, η Ρωσία έχει «επιστρέψει στο

παιχνίδι», τόνισε ο κ Wilson. Κλείνοντας την τοποθέτησή του είπε ότι «Η Ανατολική Μεσόγειος είναι ένα σημαντικό πεδίο ανταγωνισμού και οι ΗΠΑ έχουν ως στόχο να βοηθήσουν να πάρει «σάρκα και οστά» η επανένωση της Κύπρου, να κρατήσουν την Τουρκία «αγκιστρωμένη» και να ενισχύσουν την ασφάλεια και την ευημερία». Συμπλήρωσε αργότερα ότι η Τουρκία και οι ΗΠΑ είχαν δύσκολες σχέσεις μεταξύ τους. «Δεν είχαμε ποτέ την Τουρκία με το μέρος μας», είπε χαρακτηριστικά, και ότι αυτό που προέχει είναι να υπάρξει μία επαν-ευθυγράμμιση της θέσης της στην περιοχή. Ο κ. **Ian Lesser, Αντιπρόεδρος του The German Marshall Fund, Βρυξέλλες**, πιστεύει ότι αυτό που

θα συμβεί στην περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου είναι μία σειρά κρίσεων που θα δημιουργήσουν αρχικά ένα χάος και εν συνεχεία μία νέα τάξη πραγμάτων. Αυτό που προέχει, είπε, είναι η διατήρηση της ασφάλειας στην περιοχή. Τόνισε στη συνέχεια ότι η Ρωσία δεν αποτελεί απειλή για την περιοχή, αλλά ότι σοβαρότερο πρόβλημα είναι η μετανά-

στευση. «Ο νέος δρόμος του μεταξιού πρέπει να είναι αμφίδρομος», είπε χαρακτηριστικά. Τέλος είπε ότι οι ΗΠΑ δεν θα «φύγουν» από το γεωπολιτικό παιχνίδι της Ανατολικής Μεσογείου αλλά ότι θα διαφοροποιήσουν τη προσέγγισή τους, ενισχύοντας τη σχέσεις τους με την Ελλάδα και την Κύπρο.

Ο **καθηγητής Διεθνών Σχέσεων του Πανεπιστημίου Πειραιά, κ. Αριστοτέλης Τζιαμπήρης** είπε ότι η Ανατολική Μεσόγειος είναι μία νέα περιφέρεια με ιδιαίτερο ενδιαφέρον λόγω των γεωπολιτικών εξελίξεων. Τόνισε ότι η δυναμική της περιοχής έχει ενισχυθεί πολύ από το φυσικό αέριο της περιοχής και ότι ο τομέας της ενέργειας θα παίξει καθοριστικό ρόλο. Είπε χαρακτηριστικά ότι «ο στόχος όλων των εμπλεκόμενων στην περιοχή πρέπει να είναι η σταθερότητα και η ευημερία». Μάλιστα είπε ότι το ενεργειακό Φόρουμ Ελλάδας, Κύπρου, Ισραήλ, Αιγύπτου και Παλαιστίνης, ίσως γίνει ένας θεσμός παρόμοιος με αυτόν της Ε.Ε. που προέκυψε πριν χρόνια από το αντίστοιχο Φόρουμ που είχε δημιουργηθεί για τον χάλυβα.

Ο κ. **Βασίλης Καρατζάς, CIO Levant Partners AIFM**, τόνισε ότι το σημαντικότερο θέμα της περιοχής δεν είναι η ενέργεια αλλά το Κουρδιστάν. «Δεν ανησυχώ ότι οι Τούρκοι παίρνουν το μέρος της Ρωσίας γιατί η ιστορία δείχνει ότι γενικά όταν τα συμφέροντά τους δεν υπηρετούνται δεν διατάζουν να αλλάξουν τη θέση τους. Επίσης δεν πιστεύω ότι εμείς (οι Έλληνες) πρέπει να θριαμ-

«Η Ανατολική Μεσόγειος είναι ένα σημαντικό πεδίο ανταγωνισμού και οι ΗΠΑ έχουν ως στόχο να βοηθήσουν να πάρει «σάρκα και οστά» η επανένωση της Κύπρου, να κρατήσουν την Τουρκία «αγκιστρωμένη» και να ενισχύσουν την ασφάλεια και την ευημερία»

D. Wilson

βολογούμε ότι η Ελλάδα δεν χρειάζεται την Τουρκία. Δεν πρέπει να βασιζόμαστε στο τομέα της ενέργειας. Αυτό συμβαίνει μόνο σε χώρες όπως οι ΗΠΑ και η Νορβηγία και όχι αλλού. Πρέπει να έχουμε μία προσεκτική ενεργειακή πολιτική. Δεν θα υπάρξει επενδυτική συμμετοχή στην περιοχή αν δεν αποκλειστεί η Τουρκία από αυτή και αν δεν παρέχουμε διασφαλίσεις στον

τομέα της ασφάλειας», είπε ο κ. Καρατζάς.

Ο κ. **Χάρης Παπασωτηρίου, Πρόεδρος του Δ.Σ. και Επικεφαλής του Ινστιτούτου Διεθνών Σχέσεων, στην Ελλάδα**, είπε ότι η Ελλάδα είναι σοφή και ότι η σχέση της με το Ισραήλ δεν έχει αλλοιωσει τις σχέσεις της με τον Αραβικό κόσμο. Σημείωσε ότι η απουσία των ΗΠΑ από την περιοχή είναι η σημαντικότερη εξέλιξη και ότι η Δύση δεν εξαρτάται από την Μέση Ανατολή για πετρέλαιο. Τόνισε επίσης ότι αυτό που είναι αναγκαίο είναι να υπάρξει ιδιαίτερη προσοχή στη Ρωσία και την πολιτική που ακολουθεί, λέγοντας χαρακτηριστικά ότι «ο πόλεμος γίνεται πια μέσω Ρωσίας».

Ο **Γραμματέας Διεθνών Σχέσεων και ΕΕ της Νέας Δημοκρατίας, Γιάννης Σμυρλής**, στην παρέμβαση του είπε ότι η Νέα Δημοκρατία εξακολουθεί να είναι το κόμμα με την μεγαλύτερη σταθερότητα στις θέσεις της. Τόνισε ότι η ΝΔ στηρίζει πολύ την γεωπολιτική θέση της Ελλάδος, ενώ τόνισε ότι η αξιοποίηση της γεωπολιτικής θέσης της χώρας έχει διαχρονικά επηρεαστεί από τη Ρωσία, τις ΗΠΑ και την Κίνα. Στην τοποθέτησή του ο κ. Σμυρλής επικεντρώθηκε στην Τουρκία και τα Δυτικά Βαλκάνια. Το μέλλον της Ελλάδας, είπε χαρακτηριστικά, είναι «να παίξει ρόλο στις ενταξιακές διαπραγματεύσεις της Τουρκίας», και πρόσθεσε: «Να φροντίσουμε να λύνουμε προβλήματα χωρίς να περνάμε τις κόκκινες γραμμές και να φέρουμε τα Δυτικά Βαλκάνια στην Ευρώπη με τους δικούς μας όρους». ■

Turkey & Europe: Present vs. Future

SPEAKERS

George Koumoutsakos

Shadow Foreign Affairs Minister,
New Democracy Party, Greece

Ian Lesser

Vice President, German Marshall
Fund US, Brussels

Kemal Kirisci

Senior Fellow, Brookings, USA

Constantinos Filis

Research Director, Institute for
International Studies, Greece

Behlül Özkan

Associate Professor, Marmara
University, Turkey

Damir Marusic

Executive Editor, American
Interest, USA

CHAIR Fanis Papathanasiou

Anchor/Diplomatic Correspondent,
ERT SA, Greece

Το παρών και το μέλλον της Τουρκίας σε σχέση με την Ευρώπη τέθηκε επί τάπητος από κορυφαίους Έλληνες και ξένους ακαδημαϊκούς, αναλυτές και πολιτικούς κατά το 4ο Οικονομικό Φόρουμ Δελφών, που διεξάγεται από 28 Φεβρουαρίου έως 3 Μαρτίου, υπό την αιγίδα του Προέδρου της Δημοκρατίας.

Ο **σκιάδης Υπουργός Εξωτερικών της Νέας Δημοκρατίας Γιώργος Κουμουτσάκος** ανέφερε ότι η εξομάλυνση των σχέσεων Ελλάδας – Τουρκίας αποτελεί μία πνευματική και πολιτική πρόκληση, με την χώρα μας να είναι ο πιο υπέρμαχος υπερασπιστής της ευρωπαϊκής προοπτικής της Γείτονας. Κι αυτό επειδή η ένταξη της Τουρκίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ο καλύτερος τρόπος για την επίλυση των διαφορών μεταξύ των δύο χωρών. Ωστόσο, όπως τόνισε, η διαδικασία ένταξης της Τουρκίας δεν έχει «νεκρώσει», αλλά έχει «παγώσει», ενώ το ερώτημα είναι κατά πόσο η Άγκυρα μπορεί να διαπραγματευθεί με την Αθήνα ως μέλη της ίδιας οικογένειας. Όπως κι αν η Τουρκία εξακολουθεί να επιθυμεί να γίνει πλήρες μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο ίδιος έκανε λόγο για μία σταδιακή αποδουτικοποίηση της Τουρκίας, της οποίας, όμως, η οικονομία έχει ανάγκη τη δόμηση ισχυρών δεσμών με την

Ευρωπαϊκή Ένωση. Προς την κατεύθυνση αυτή, πρότείνει την αναβάθμιση της τελωνειακής Ένωσης με την Τουρκία. Αναφερθείς στις τελευταίες εξελίξεις με τον εντοπισμό νέων κοιτασμάτων φυσικού αερίου στην Κύπρο, σημείωσε ότι η Τουρκία αιφνιδιάστηκε και η στάση της αυτή σχετίζεται με το γεγονός ότι η χώρα δεν αναγνωρίζει το διεθνές ναυτικό δίκαιο, όπως και τα δικαιώματα της Κύπρου, ως παίκτη στην περιοχή.

Ο **Αντιπρόεδρος του German Marshall Fund US, κ. Ian Lesser**, στις Βρυξέλλες, ανέφερε χαρακτηριστικά ότι η Τουρκία βρίσκεται στην κοινωνία της Ευρώπης, κάνοντας λόγο για την αναγκαιότητα μίας στρατηγικής συμμαχίας. Εκτίμησε ότι η Τουρκία, μακροπρόθεσμα, θα επιστρέψει στο επίπεδο της ένταξης στην Ευρωπαϊκή Ένωση, με τις ΗΠΑ να στηρίζουν τη συγκεκριμένη προοπτική.

Ο **Senior Fellow του Ινστιτούτου Brookings ΗΠΑ, κ. Kemal Kirisci**, σημείωσε ότι ο Τούρκος πρωθυπουργός Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν ξεκίνησε με μία φιλοδυτική ατζέντα που στο επίκεντρο είχε τις επενδύσεις και την ανάπτυξη της οικονομίας. Ωστόσο, όπως τόνισε, η ατζέντα αυτή έχει καταρρεύσει σήμερα, ενώ η προενταξιακή πορεία της Τουρκίας βρίσκεται σε κωματώδη κατάσταση. Παρόλα αυτά, ο κ. Kirisci ανέφερε ότι η χώρα εξακολουθεί να είναι προσηλωμένη στην προενταξιακή πορεία της

Ο **Επίκουρος καθηγητής στο πανεπιστήμιο Μαρμαρά, κ. Behlül Özkan** σημείωσε ότι η Τουρκία βρίσκεται αντιμέτωπη με τις καταστροφικές συνέπειες της πολιτικής της στην Μέση Ανατολή, έχοντας, μεταξύ άλλων, να αντιμετωπίσει ένα κράτος του Ρκκ στη Βόρεια Συρία, αλλά και την παραμονή του Ασάντ στην εξουσία. Σχετικά με τις σχέσεις της Γείτονας με τη Ρωσία, σημείωσε ότι αποτελούν μονόδρομο για την Τουρκία, προκειμένου η τουρκική οικονομία, που βρίσκεται σε δεινή κατάσταση, να διασωθεί. Ανέφερε τέλος ότι οι εμπορικές σχέσεις με τη Δύση ανέρχονται στο 40% (σ.σ.: σε σχέση με το σύνολο της οικονομικής δραστηριότητας), ενώ είναι κατά των ρωσικών συμφερόντων η Τουρκία να έρθει σε ρήξη με τη Δύση.

Ο **αρχισυντάκτης του περιοδικού American Interest, κ. Damir Marusic**, ανέφερε ότι η Τουρκία έχει αποσυναρμολογήσει ορισμένες από τις μεταρρυθμίσεις που πραγματοποίησε στο παρελθόν, ενώ το ερώτημα είναι πώς θα επιτευχθεί θετική ώθηση στην περιοχή. Η στρατηγική, όπως είπε, που πρέπει να υιοθετηθεί είναι η ευρωπαϊκή προοπτικής της Άγκυρας και η διαμόρφωση μίας ευρύτερης περιφερειακής πολιτικής που θα επαναφέρει την ευρωπαϊκή προοπτική της Τουρκίας. ■

European Elections, Fake News and Democracy

SPEAKERS

Mariya Gabriel

Commissioner for Digital Economy and Society, European Commission, Brussels

Christine Ockrent

Columnist and Writer, France

Steven Erlanger

Chief Diplomatic Correspondent – Europe, The New York Times, Brussels

Maria Spyraiki

Member of the European Parliament, New Democracy Party, Greece

CHAIR

Athanasios Ellis

Editor-in-Chief, Kathimerini English Edition, Greece

Την συζήτηση για τις Ευρωεκλογές, τις Ψευδείς Ειδήσεις και τη Δημοκρατία άνοιξε η **Επίτροπος για την Ψηφιακή Οικονομία και Κοινωνία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στις Βρυξέλλες, κα Mariya Gabriel**. «Όλοι γνωρίζουμε ότι η παραπληροφόρηση υπήρχε από πάντα, όμως στη σημερινή εποχή αυτή έχει μεγαλύτερη και ταχύτερη διάδοση. Αυτό υποβαθμίζει τους θεσμούς και δημιουργεί αδυναμία στην διεξαγωγή δημοκρατικού διαλόγου». Όπως τόνισε η Επίτροπος, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει θέσει τις κόκκινες γραμμές της, δηλαδή θέλει πάντα να υπάρχει ελευθερία έκφρασης, πλουραλισμός στα μέσα ενημέρωσης και πρόσβαση στην πληροφορία από όλους. Για το λόγο αυτό η Επιτροπή έχει προχωρήσει σε τέσσερις ενέργειες/δράσεις. Α) έχει φτιάξει έναν κώδικα δεοντολογίας για τους δημοσιογράφους με συγκεκριμένα μέτρα και δεσμεύσεις και ένα σύστημα μηνιαίας παρακολούθησής των πληροφοριών που μεταδίδουν. Β) έχει δημιουργήσει ένα ευρωπαϊκό ανεξάρτητο δίκτυο ελέγχου της ακρίβειας των πληροφοριών. (Μέχρι σήμερα τέτοιος μηχανισμός ελέγχου λειτουργεί μόνο σε 12 κράτη-μέλη) Γ) εφαρμόζει συγκεκριμένη στρατηγική για τις πολιτικές διαφημίσεις /αναρτήσεις που συνδέονται με πολιτικά κόμματα στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης όπως το twitter, facebook, google. Δ) διατηρεί εθνικό σημείο επαφών σε κάθε κράτος-μέλος για να δημιουργηθεί ένα Ευρωπαϊκό Σύστημα ταχείας πληροφόρησης και άμεσης ενη-

μέρωσης και προστασίας από απειλές. Τέλος, η Επίτροπος είπε ότι από τις 18 έως τις 22 Μαρτίου η ΕΕ θα οργανώσει εκδήλωση με τίτλο «Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Εγγραμματοσύνης ΜΜΕ» για την ενημέρωση των δημοσιογράφων για τις ψευδείς ειδήσεις, τον τρόπο ελέγχου της πληροφορίας και τον τρόπο διαχείρισής τους. Σημείωσε επίσης ότι το θέμα των ψευδών ειδήσεων μελετάται σε Ευρωπαϊκό επίπεδο εδώ και 1,5 χρόνο και έχει μεγάλη υποστήριξη, διότι το 83% των Ευρωπαίων πολιτών (σύμφωνα με το Ευρωβαρόμετρο) θεωρεί το θέμα των ψευδών ειδήσεων ως τη μεγαλύτερη απειλή των επερχόμενων Ευρωεκλογών. Στην συνέχεια το λόγο πήρε η κα **Christine Ockrent, Γαλλίδα δημοσιογράφος**, η οποία είπε ότι τα εργαλεία που έχουν στη σημερινή εποχή οι δημοσιογράφοι είναι και περισσότερα και καλύτερα σε σχέση με παλαιότερα. Όλοι έχουν πρόσβαση σε ένα μεγάλο εύρος πηγών. «Αυτό όμως είναι και το σημείο που πρέπει να τραβήξουμε μία διαχωριστική γραμμή. Μέχρι πού φτάνει η ελευθερία της έκφρασης;». Αυτό που προτείνει η κα Ockrent είναι να ξεκι-

νήσει η εκπαίδευση για τη σωστή διαχείριση της ειδήσης ήδη από τα σχολικά χρόνια. «Αυτό θα είναι η καλύτερη ασπίδα μας, θα βοηθήσει όλους να φιλτράρουν τις πληροφορίες καλύτερα. Δεν θα αποτρέψει φυσικά όποιον θέλει να επηρεάσει αρνητικά τις Ευρωεκλογές». Αναφέρθηκε στη συνέχεια στις εκλογές στις ΗΠΑ και τη Γαλλία που αντιμετώπισαν προβλήματα με fake news και τις προσπάθειες της ΕΕ για τον περιορισμό του κινδύνου. «Τα ψέματα είναι πιο ενδιαφέροντα από τις αλήθειες. Όμως το fact-checking είναι μια καλή αρχή, θα δώσει μία νέα διάσταση στον δημοσιογραφικό χώρο». Ο **ανταποκριτής Διπλωματικών Θεμάτων των New York Times στις Βρυξέλλες, κ. Steven Erlanger** είπε με τη σειρά του ότι οι δημοκρατίες είναι ευάλωτες και τρωτές. Ότι αν οι Ευρωεκλογές διεξαχθούν όπως γινόταν έως σήμερα, θα προσδώσουμε περαιτέρω προκλήσεις στο ήδη ευάλωτο δημοκρατικό σύστημα. «Το ψέμα τρέχει ενώ η αλήθεια όχι. Το ψέμα είναι δύσκολο να το αποσύρεις αν βγει. Ο έλεγχος κατόπιν εορτής είναι δύσκολος, αλλά είναι ακόμη δυσκολότερο να προλάβεις το

ψέμα, την ψευδή είδηση. Η προπαγάνδα είναι μια υγιής διαδικασία. Θαυμάζω τους θεσμούς που προσπαθούν να ελέγξουν τα μέσα και αυτά της κοινωνικής δικτύωσης, όμως πάντα θα έπονται της είδησης». Στη συνέχεια τόνισε ότι δεν πρέπει να ξεχνάμε πως εταιρίες όπως η Facebook και η Google είναι ιδιωτικές και έχουν τα δικά τους συμφέροντα που είναι διαφορετικά από το γενικό καλό. Τα παρομοίασε με μία λεωφόρο στην οποία ταξιδεύουν όλων των ειδών τα οχήματα ή μία εταιρία κοινής ωφέλειας. Τέλος αναφέρθηκε στον Αμερικανό Πρόεδρο Ντόναλντ Τραμπ που είπε ότι για τον ίδιο όλα είναι fake news ενώ χρησιμοποιεί τα ΜΜΕ όπως τους ΝΥΤ σαν μαριονέτες στο δικό του σόου, υποβαθμίζοντας τη δουλειά των δημοσιογράφων και την εγκυρότητα των όσων γράφουν ή λένε. «Είναι τα ΜΜΕ για τον Τραμπ, ότι οι Βρυξέλλες για τους Λαϊκιστές» είπε κλείνοντας.

Τελευταία τοποθετήθηκε η **Ευρωβουλευτής της Νέας Δημοκρατίας, Μαρία Σπυράκη**. Η κα Σπυράκη μίλησε για τον φόβο που επικρατεί στην Ευρώπη για την άνοδο της ακροδεξιάς, ενώ τό-

νισε ότι πάνω από τα μισά ακροδεξιά κόμματα ιδρύθηκαν πριν το έτος 2000. Τα κόμματα αυτά έχουν κάποια κοινά χαρακτηριστικά, όπως ότι ξεχωρίζουν τους ανθρώπους σε απλούς πολίτες και ελίτ, ότι δεν σέβονται τους θεσμούς ενώ θέλουν να κερδίζουν με οποιοδήποτε κόστος. Για το θέμα των fake news είπε ότι ένα όπλο που τα ισχυροποιεί είναι η τεχνολογία, συνέχισε ότι για την Ελλάδα το 73% των πολιτών επηρεάζονται από ψευδείς ειδήσεις και βγάζουν λανθασμένα συμπεράσματα. «Τι μπορούμε να κάνουμε για να αντιμετωπίσουμε αυτή την πρόκληση;» αναρωτήθηκε, για να απαντήσει στη συνέχεια ότι μπορούμε α) να επενδύσουμε σε ανθρώπους και ειδικά στη νέα γενιά, β) να επανεκπαιδύσουμε τους ανθρώπους ώστε να μην υπερισχύσουν τα ρομπότ στην ενημέρωση και γ) να αυτο-ελεγχόμαστε, δηλαδή να δημιουργήσουμε μηχανισμούς αυτό-ρύθμισης. «Πρέπει να ενθαρρύνουμε τον κόσμο και να επενδύσουμε στους ανθρώπους», είπε κλείνοντας γιατί αυτοί χαράσσουν πολιτική και εκείνοι έχουν συναισθηματική νοημοσύνη και λογική. ■

MSD

INVENTING FOR LIFE

ΣΚΟΠΟΣ ΜΑΣ, Η ΑΝΑΚΑΛΥΨΗ

ΣΤΗΝ MSD, ΑΝΑΚΑΛΥΠΤΟΥΜΕ ΘΕΡΑΠΕΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΔΙΑ ΤΗ ΖΩΗ

Αναζητούμε συνεχώς νέες θεραπείες, γιατί έχουμε ένα σκοπό: θέλουμε οι ανακαλύψεις μας να προσφέρουν περισσότερη και καλύτερη ζωή, σε όσο το δυνατό περισσότερους ανθρώπους παγκοσμίως.

Στην MSD πρωτοπορούμε στην έρευνα γιατί ο κόσμος μας έχει ανάγκη από θεραπείες για τον καρκίνο, τη νόσο Αλτσχάιμερ, τον ιό HIV και πλήθος άλλων παθήσεων, που ταλαιπωρούν ανθρώπους και ζώα σε όλο τον κόσμο.

Στόχος μας, να βοηθήσουμε τους ανθρώπους να απαλλαγούν από τις πιο δύσκολες και απαιτητικές ασθένειες, για να εξακολουθούν να δημιουργούν, να απολαμβάνουν και να ζουν μια καλύτερη ζωή.

MSD. **Inventing** for Life.

535/17-MSD-10/17

Μάθετε περισσότερα για τις επιστημονικές μας ανακαλύψεις στο msd.gr ή ακολουθήστε μας στο

Twitter,

LinkedIn &

YouTube

The Future of Liberal Democracy

PROGRAMMING PARTNER
To DIKTIO Network for Reforms
in Greece & Europe

INTRODUCTION

Anna Diamantopoulou

President, DIKTIO Network for Reform
in Greece and Europe, Greece

SPEAKERS

Sandro Gozi

fmr Under-Secretary for European Affairs,
PM's office of Italy

Aristides Hatzis

Professor, University of Athens, Greece

Steven Erlanger

Chief Diplomatic Correspondent – Europe,
The New York Times, Brussels

CHAIR

Marili Mexi

Director, To DIKTIO Network for Reform in
Greece and Europe, Greece

Για μια συζήτηση που πάει τόσο πίσω όσο ο Τζέφερσον όταν άρχισε να στοχάζεται τα θέματα της δημοκρατίας έκανε λόγο η συντονίστρια της συζήτησης **Μαρίλη Μέξη διευθύντρια του ΔΙΚΤΥΟΥ Reform in Greece and Europe**, η οποία δεν παρέλειψε να τονίσει ότι ένα μεγάλο μέρος των οπαδών του Τραμπ προέκυψε από εργαζόμενους που έχουν εκτοπιστεί από την αγορά εργασίας λόγω της εισαγωγής των ρομπότ, συνδέοντας έτσι το θέμα της δημοκρατίας με την τέταρτη βιομηχανική επανάσταση.

«Αμφιβάλλω ότι μπορεί να υπάρξει δημοκρατία χωρίς αυτή να είναι φιλελεύθερη» υποστήριξε ο **Sandro Gozi πρώην υφυπουργός Ευρωπαϊκών υποθέσεων, γραφείο πρωθυπουργού, Ιταλία**. Σημείωσε ότι όταν μιλάμε για την ταυτότητα της Ευρώπης αυτό το στοιχείο δεν είναι αντίθετο με την ολοκλήρωση, η αντίθεση της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης είναι η διάλυση. «Αν θέλουμε να αποφύγουμε τη διάλυση θα πρέπει να εργαστούμε πάνω στην ταυτότητα η οποία δεν είναι ούτε ελληνική ούτε ιταλική, είναι κοινή ευρωπαϊκή»

τόνισε ο κ. Gozi. Το κοινό στοιχείο των ευρωπαϊκών χωρών που καθορίζει την ταυτότητά τους βασίζεται στο κράτος δικαίου καθώς αποτελεί τη βάση του πολιτικού συμφώνου πάνω στο οποίο οικοδομήθηκε η ΕΕ, δήλωσε. «Μπορεί να ξεκινήσαμε με την εσωτερική αγορά και την οικονομική προϋπόθεση αλλά το ζήτημα που συνθέτει την κοινή ταυτότητα είναι ο σεβασμός στα θεμελιώδη δικαιώματα.» είπε ο κ. Gozi. Ο ίδιος αναφέρθηκε σε κυβερνήσεις που σήμερα υποστηρίζουν ότι δεν υπάρχει κράτος δικαίου και πρόσθεσε ότι όλοι έχουμε εσωτερικά προβλή-

ματα αλλά το κοινό μας στοιχείο είναι ότι υποστηρίζουμε το κράτος δικαίου. «Αν δεχθούμε ότι αυτά τα ζητήματα είναι εθνικά και όχι συλλογικά τότε θα φτάσουμε στο τέλος της ένωσης» σημείωσε.

Έδωσε μεγάλη έμφαση στο γεγονός ότι θα πρέπει να αντιμετωπιστούν οι παραβιάσεις του κράτους δικαίου που παρατηρούνται και θα πρέπει να τοποθετηθούν στο επίκεντρο της συζήτησης, διαφορετικά η ένωση θα πάψει να είναι ισχυρή. «Πρέπει να υπάρχει ένα νέο μέσο που θα ελέγχει και θα αποτρέπει μέσω κυρώσεων τις παραβιά-

σεις αυτές» υποστήριξε. Οι ρίζες του μοντέλου πάνω στο οποίο βασίστηκε η δική μας Ευρώπη είναι ένα μοντέλο αυξανόμενων ανισοτήτων και έχουμε πρόβλημα πολιτικής. Η πολιτική σήμερα, είπε, είναι αναποτελεσματική να αντιμετωπίσει τους φόβους για τις κοινωνικές ανισότητες. Υπάρχουν μάλιστα απολυταρχικές κυβερνήσεις οι οποίες είναι αποτελεσματικές οικονομικά με συνέπεια να γίνονται ελκυστικές όπως η Κίνα, η οποία έχει ένα πετυχημένο οικονομικό μοντέλο χωρίς όμως το φορτίο του κράτους δικαίου. «Αν θέλει κανείς να λάβει τον έλεγχο προβλημάτων π.χ. του περιβάλλοντος, απαιτείται η δημιουργία ενός διεθνικού χώρου στην Ευρώπη. Γιατί αν θέλουμε να είμαστε κυρίαρχοι πρέπει να ενισχύσουμε τη δημοκρατική της διάσταση. Αυτή είναι η σημερινή έννοια του Φεντε-ραλιστή» υποστήριξε ο Gozi.

Τις αντιθέσεις μια φιλελεύθερης δημοκρατίας ανέπτυξε ο **Καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών, Αριστείδης Χατζής** σημειώνοντας ότι αυτή έχει δύο παράδοξα που μπορεί υπό συνθήκες να λειτουργήσουν και υπονομευτικά. Οι δύο έννοιες δεν είναι αντίθετες, εξήγησε, αλλά έχουν αντίθετες ροπές. Η δημοκρατία στηρίζεται στη λαϊκή κυριαρχία, όπου όταν πρόκειται να λάβουμε συλλογικές αποφάσεις ο καλύτερος τρόπος είναι η αρχή της πλειοψηφίας. Υπάρχουν όμως, συμπλήρωσε, αποφάσεις που πρέπει κάθε άτομο να τις λάβει μόνο του περιορίζοντας την πλειοψηφία, γεννώντας μια έννοια αντιδημοκρατική. Για παράδειγμα, αναφέρθηκε στην συμφωνία των Πρεσπών με την οποία, αφού ανέφερε ότι συμφωνεί, αναρωτήθηκε αν τελικά, έπρεπε ο ελληνικός λαός να ερωτηθεί σχετικά. «Ένας λαός πρέπει να εκπαιδευτεί στο πώς να επιλέγει και

αυτή η διαδικασία μπορεί να ξεκινήσει από μικρότερης σημασίας αποφάσεις, όπως για παράδειγμα σε τοπικό επίπεδο αρχικά» πρότεινε ο κ. Χατζής.

Προσποιούμαστε ότι έχουμε παγκόσμιες αξίες αλλά στη πραγματικότητα δεν έχουμε, δεν τις μοιράζεται ο κόσμος, σημείωσε ο **Steven Erlanger, επικεφαλής διπλωματικού ρεπορτάζ στην Ευρώπη για τους The New York Times.**

«Για παράδειγμα η Ασία έχει διαφορετική αντίληψη του πώς πρέπει να είναι ο νόμος και πώς πρέπει να επιβάλλεται, όπως επίσης και για τη

θέση του ατόμου μέσα στο σύνολο» εξήγησε. Παρατήρησε μάλιστα ότι ο δυτικός κόσμος συρρικνώνεται, η επιρροή του περιορίζεται σημαντικά ενώ και η οικονομική του δύναμη αμφισβητείται και για αυτό χρήζει υπεράσπισης. Είναι

«Αμφιβάλλω ότι μπορεί να υπάρξει δημοκρατία χωρίς αυτή να είναι φιλελεύθερη»

S. Gozi

ενδεικτικό τόνισε, ότι ο κόσμος γυρνάει τώρα προς το κράτος να ζητήσει προστασία θεωρώντας ότι η ΕΕ δεν κατάφερε να την παράσχει επαρκώς. «Στην Ευρώπη είδαμε το 1989 ως μια νίκη του φιλελευθερισμού έναντι του κομμουνισμού ενώ στην πραγματικότητα τα κράτη υπό Σοβιετικό καθεστώς απλώς κέρδισαν την ανεξαρτησία τους» ανέλυσε ο Erlanger. «Ήταν για αυτές τις χώρες η ευκαιρία να πάρουν τα κράτη στα χέρια τους και όχι να ζήσουν τη φιλελεύθερη οικονομία. Έγιναν κράτη, έχοντας στο εσωτερικό τους πολύ μικρή ποικιλία εθνικοτήτων, σε ποσοστό μόλις 3% σε αντίθεση με τη δυτική Ευρώπη που μετρά περίπου 20% διαφορετικές εθνικότητες στους κόλπους του κάθε κράτους.» εξήγησε υποστηρίζοντας ότι δεν πρέπει να προκαλεί εντύπωση ότι χώρες όπως η Ουγγαρία και η Πολωνία δεν ήθελαν να δεχθούν μετανάστες. ■

Working better living well!

Working better, living well!

We envision a world in which health and safety culture will be a pillar of prosperity and sustainable development, for every organization, for every employee, for every person.

People at work are our priority; and their businesses searching for apt and consistent services, or answers and solutions based on knowledge, innovation and efficient communication, will find in GEP their trustful and inspiring associates.

GEP, the largest consultant in health and safety services in Greece.

FINEAD

Constitutional Revision Revisited

SPEAKERS

Kostas Chrysogonos

Member, European Parliament,
Greece

Dr. George Gerapetritis

Professor, University of Athens,
Greece

Stefanos Manos

former Minister, Greece

Michalis Spourdalakis

Professor of Political Science,
University of Athens, Greece

Panagis Vourloumis

fmr. Chairman and CEO,
Hellenic Telecommunications
Organization, Greece

CHAIR

Pavlos Eleftheriadis

Professor of Public Law,
University of Oxford, UK

Χάσαμε ή όχι την ευκαιρία για την συνταγματική αναθεώρηση. Το ερώτημα αυτό απασχόλησε τη συζήτηση που συντόνισε ο Παύλος Ελευθεριάδης συνταγματολόγος και υποψήφιος ευρωβουλευτής Νέας Δημοκρατίας.

Πρώτος έλαβε το λόγο ο **Παναγής Βουρλούμης, πρώην πρόεδρος του ΟΤΕ**, ο οποίος τόνισε ότι η τύχη της συνταγματικής αναθεώρησης έχει κριθεί. «Δεν ξέρω αν πρέπει να κλάψω ή να γελάσω. Αυτοί που κυβερνούν, εκμεταλλεύονται την κατάσταση». Παράλληλα, σημείωσε πως η επόμενη συνταγματική αναθεώρηση θα πραγματοποιηθεί σε δέκα χρόνια. «Ως τότε έχει γεια» ανέφερε χαρακτηρισικά.

Την άποψη του κ. Βουρλούμη ασπάστηκε και ο **πρώην Υπουργός Στέφανος Μάνος**, επισημαίνοντας «συμφωνώ με τον Παν. Βουρλούμη. Κι αυτή η αναθεώρηση τσάμπα πάει. Δεν έγινε τίποτα ή σχεδόν τίποτα. Προσπάθησα να κινητοποιήσω μερικούς φίλους μου, συνταγματολόγους. Αφιερώσαμε έναν ολόκληρο χρόνο και προσπαθήσαμε να διαμορφώσουμε ένα νέο Σύνταγμα. Το κείμενο δημοσιεύτηκε στην Καθημερινή. Θα μπορούσε αυτό το κείμενο να γίνει η βάση του διαλόγου που θα έκανα

τα κόμματα. Ωστόσο, κανείς δεν δεν μπήκε στον κόπο να κάνει μία ολοκληρωμένη προσπάθεια. Κανείς δεν αισθάνθηκε την ανάγκη για να πολεμήσει για αυτό το πράγμα. Έδειξαν αδιαφορία και απάθεια».

Αντίθετη, άποψη εξέφρασε ο κ. **Μιχάλης Σπουρδαλάκης, καθηγητής Πολιτικών Επιστημών στο ΕΚΠΑ και μέλος της Επιτροπής Διαλόγου για τη Συνταγματική Αναθεώρηση**. Όπως τόνισε η συγκρότηση της επιτροπής λειοδότησε, αποδεικνύοντας ότι στην Ελλάδα δεν υπάρχει παιδεία διαβούλευσης. «Δεν χάσαμε την ευκαιρία, δεν καταστραφήκαμε. Αντίθετα, εκεί που δεν τον περιμέναμε υπήρξαν συναινέσεις σε τέσσερα πολύ σημαντικά άρθρα».

Ο **συνταγματολόγος και ευρωβουλευτής, κ. Κώ-**

στας Χρυσόγονος τόνισε πως η επικείμενη συνταγματική αναθεώρηση «θα έχει ένα μοναδικό χαρακτηριστικό σε σχέση με τις προηγούμενες καθώς θα διεξαχθεί από Βουλές με διαφορετική πλειοψηφία. Πιθανότατα θα περιοριστεί σε έξι διατάξεις για τις οποίες υπάρχει ευρύτερη πλειοψηφία».

Τις περισσότερες επικείμενες αλλαγές ο κ. Χρυσόγονος τις χαρακτήρισε θετικές, ωστόσο, όπως τόνισε δεν απαντούν στα μεγάλα ερωτήματα όπως για παράδειγμα η αλλαγή του τρόπου επιλογής της ηγεσίας της Δικαιοσύνης.

Από την πλευρά του, ο καθηγητής Γιώργος Γεραπετρίτης επισήμανε πως το υπάρχον Σύνταγμα εμποδίζει την ανανέωση και έκανε λόγο για «ευτελισμό της συνταγματικής διαδικασίας».

Growth & Inequalities

PROGRAMMING PARTNER
ENA Institute for Alternative Policies

SPEAKERS

Philippe Legrain

Senior Visiting Fellow, LSE European Institute, UK

Raymond Torres

Director, ILO; Director, Funcas, USA

Carlos Vacas-Soriano

Research Officer, Employment Unit, Eurofound, Ireland

Vlassis Missos

Research Fellow, Centre of Planning and Economic Research (KEPE), Greece

CHAIR

Nikos Erinakis

Director of Research, ENA Institute for Alternative Policies, Greece

Στην παρούσα φάση υπάρχουν δύο μεγάλες οικονομικές τάσεις υποστήριξε ο **Φίλιπ Λεγκρέιν, Senior Visiting Fellow LSE, European institute UK**. Εξήγησε ότι η ανάπτυξη μειώνεται, με βραδύτερο ρυθμό μεν από ότι πριν από λίγα χρόνια, ωστόσο ο πλούτος παραμένει συγκεντρωμένος στα χέρια λίγων, ενώ τα μεσαία εισοδήματα έχουν επίσης περιοριστεί σημαντικά σε παγκόσμιο επίπεδο. «Η Ελλάδα αποτελεί φυσικά ένα ακραίο παράδειγμα των παραπάνω, όπου όλα έχουν γίνει σε πιο έντονο βαθμό» εξήγησε ο κ. Λεγκρέιν. Ο περιορισμός των ισχυρών ρυθμών ανάπτυξης έχουν ρίξει σε μεγάλο βαθμό τα κέρδη, συμπλήρωσε.

«Ζούμε την περίοδο των πολιτικών μετά την κρίση που είναι η σημαντική απόκριση των πιστωτών σημείωσε και τόνισε ότι είναι αποτέλεσμα μιας μακρόχρονης τάσης βραδύτερης ανάπτυξης της παραγωγικότητας η οποία οδηγεί σε αυξανόμενες επισφάλειες και φυσικά ισχνή ζήτηση» σημείωσε.

Δεν παρέλειψε βέβαια να σημειώσει ότι η κρίση δεν είναι μόνο οικονομική αλλά είναι και πολιτική καθώς η υποσχέσεις των πολιτικών ότι κάθε γενιά θα είναι πλουσιότερη από την προ-

ηγούμενη δεν έχει τηρηθεί. Οι νέοι αισθάνονται κατά συνέπεια ότι δεν έχουν όφελος από την κοινωνία, αντιδρούν στο σύστημα και νομίζουν ότι το σύστημα αυτό είναι περιχαρακωμένο από μια ελίτ που δεν υποστηρίζει την κοινωνία, περιέγραψε. «Αυτός είναι ο λόγος που ο κόσμος ψήφισε τον Τσίπρα, αυτός είναι ο λόγος που οι βρετανοί αποφάσισαν το Brexit και αυτός είναι ο λόγος που οι Αμερικανοί ψήφισαν τον Τραμπ» υποστήριξε.

Σημείωσε ότι επικρατεί μια γενικευμένη απογοήτευση και ότι θα πρέπει να βρεθεί τρόπος να αντιμετωπιστεί το τεχνοκρατικό κατεστημένο της ΕΕ.

Υποστήριξε ότι αφετηγία για αυτή τη διαδικασία είναι οι κυβερνήσεις να πάνε να κάνουν τα πράγματα χειρότερα, να επιδιώκουν αναπτυξιακές πολιτικές και όχι να πιέζουν τα εισοδήματα των φτωχών. Σε αυτό το πλαίσιο θα πρέπει να αναζητηθούν πολιτικές ανακατανομής των εσόδων από φόρους προς τους πολίτες. «Χρειαζόμαστε προοδευτικές διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που θα κάνουν την κατάσταση καλύτερη» συμπλήρωσε.

«Πρέπει να αναζητηθεί μια σωστότερη διανομή από τον χρηματοοικονομικό τομέα που να διανέμει το κεφάλαιο σωστά. Και πρέπει να περιοριστεί η κυριαρχία της οικονομίας από μεγάλες μονοπωλιακές εταιρείες που πνίγουν τον ανταγωνισμό» δήλωσε. «Η τραγωδία είναι ότι οι προοδευτικοί πολιτικοί στην Ευρώπη και τις ΗΠΑ δεν κατάφεραν να θέσουν εναλλακτικές και έτσι άνοιξε η πόρτα σε ακροδεξιούς» συμπλήρωσε.

Η ανάπτυξη δεν μπορεί να συνεχιστεί με τόσο μεγάλες ανισότητες εξήγησε ο **Ρέιμοντ Τόρρες,**

director ILO director Funcas USA. Η καταπολέμηση της ανισότητας βασίζεται έως τώρα στην εκπαίδευση, την υγεία, τα βασικά δικαιώματα, τις ίσες ευκαιρίες και ήταν η προτεινόμενη επιλογή στην οποία ανέτρεχαν πολύ συχνά διεθνείς οργανισμοί. «Όταν προτείναμε σε χώρες όπως η λατινική Αμερική να επενδύσουν στην εκπαίδευση εκνευρίζονταν διότι υπάρχει μεγάλος αριθμός ανθρώπων που είχαν βαθιά μόρφωση αλλά όχι δουλειές.» περιέγραψε ενώ αναφέρθηκε και στην Ιορδανία όπου υπάρχουν πολλοί άνθρωποι με υψηλή μόρφωση, αλλά δεν υπάρχει

εργασία με αποτέλεσμα η κοινωνία να είναι στα πρόθυρα έκρηξης. «Η υψηλή ανισότητα και η ασταθής ανάπτυξη αποτελούν έναν φαύλο κύκλο» εξήγησε.

Μια δεύτερη προσέγγιση κατά τον κ. Τόρρες είναι η χρήση των φόρων για προνοιακούς σκοπούς όπου η αναδιανομή αποτελεί μοναδική λύση για την αντιμετώπιση των ανισοτήτων. «Είναι ένα μέσο πολιτικής που έχει υπάρξει αποτελεσματικό, το είδαμε στη Βραζιλία και στις Σκαν-

διναβικές χώρες να βελτιώνει την κατάσταση». Χαρακτήρισε ωστόσο την παρούσα κατάσταση οριακή γιατί οι ίδιες οι αγορές είναι αυτές που δημιουργούν πρόσθετες ανισότητες. Αυτό που βλέπουμε τώρα, εξήγησε, είναι ότι εκείνοι που καλούνται να πληρώσουν φόρους μετακινούνται σε άλλες χώρες.

«Η φορολόγηση αποδεικνύεται πλέον ότι δεν επαρκεί και οι δυνάμεις της αγοράς πρέπει να κινηθούν προς την ενίσχυση της ανάπτυξης και τον περιορισμό των ανισοτήτων» σημείωσε.

«Η παγκοσμιοποίηση χωρίς κανόνες είναι μια πηγή ανισότητας» υποστήριξε.

Τα δύο κύρια συστατικά των ανισοτήτων εντο-

**«Η ανάπτυξη μειώνεται,
με βραδύτερο ρυθμό μεν
από ότι πριν από λίγα
χρόνια, ωστόσο ο πλούτος πα-
ραμένει συγκεντρωμένος
στα χέρια λίγων, ενώ
τα μεσαία εισοδήματα
έχουν επίσης περιοριστεί
σημαντικά σε παγκόσμιο
επίπεδο»**

P. Legrain

πίζονται εντός του πλαισίου του ευρωπαϊκού και εντός των χωρών εξήγησε ο **Κάρλος Βακάς-Σοριάνο Research Officer Employment Unit Eurofound Ireland**. «Οι χώρες της ανατολικής Ευρώπης βρίσκονται στο χαμηλότερο επίπεδο κατανομής εισοδήματος αλλά οι πλουσιότερες χώρες της δύσης είναι στην κορυφή (μεταξύ των οποίων Γερμανία, Γαλλία, Βρετανία, Ιταλία)» περιέγραψε τα στοιχεία ο κ. Βακάς-Σοριάνο. Ωστόσο παρατηρείται ότι υπάρχουν σημαντικές ανισότητες και εντός των χωρών ως προς την κατανομή των μισθών, εξήγησε.

«Αν σκεφτούμε πώς οι ανισότητες έχουν εξελιχθεί την τελευταία δεκαετία δεν πρέπει να παραβλέπουμε τον αντίκτυπο της κρίσης καθώς η κρίση ενίσχυσε τις τάσεις αυτές»

«Πριν την κρίση υπήρχε μια διαδικασία σύγκλισης μεταξύ ορισμένων χωρών στην ΕΕ, κυρίως από την ανατολική Ευρώπη, η οποία προσπαθούσε να φτάσει τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Από 2008 έως 2011 η διαδικασία σταμάτησε δραματικά, αλλά το πιο πρόσφατα δεδομένα από το 2011 μέχρι σήμερα, επανεκκινήθηκε η διαδικασία χωρίς ωστόσο σημαντικά αποτελέσματα» περιέγραψε ο ίδιος.

Στο εσωτερικό των χωρών παρατηρείται ότι σε ορισμένες περιπτώσεις οι οικονομίες έχουν αρ-

χίσει να ανακάμπτουν το οποίο όμως δεν μεταφράστηκε και σε θέσεις εργασίας, άρα οι ανισότητες παραμένουν όπως εξήγησε. Συμπλήρωσε επίσης το διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών είναι κάτω από τα επίπεδα που ήταν το 2008 άρα δεν μπόρεσαν να ανακάμψουν εντελώς, ενώ δεν παρέλειψε να επισημάνει ότι στις μεσογειακές χώρες αυτό είναι δραματικό.

«Στο δημόσιο λόγο όταν μιλάμε για ανισότητα έχει να κάνει συνήθως με ζητήματα φτώχειας» εξήγησε ο **Βλάσης Μισός ερευνητής του ΚΕΠΕ**.

«Το όριο φτώχειας έπεσε κατά 37% τα τελευταία χρόνια. Υπάρχουν στοιχεία που επιβεβαιώνουν ότι ορισμένοι επωμίστηκαν δυσανάλογα το βάρος της εισοδηματικής προσαρμογής.» τόνισε ο ίδιος. Ανατρέχοντας μάλιστα πίσω, σημείωσε ότι η παραγωγικότητα της εργασίας μεταξύ των οικονομικών του νότου της Ευρώπης ήταν μικρότερη στις αρχές της δεκαετίας του '80, ενώ στα τέλη του 2010 είναι πολύ μεγαλύτερη.

«Το θεμέλιο της μεγέθυνσης είναι η παραγωγικότητα της εργασίας, ενώ η ισότητα του εισοδήματος που δημιουργήθηκε μετά το 2009 είναι ιδιαίτερα εύθραυστη. Πρέπει να επιλυθούν αυτά τα ζητήματα γιατί αφήνουμε ανοχύρωτη την οικονομία μας απέναντι στις επόμενες διεθνείς αναταράξεις» τόνισε κλείνοντας. ■

The PPA invests to the **DEVELOPMENT**

Piraeus Port Authority S.A., established in 1930, has the management and operations of Piraeus Port, **the largest port in Greece and one of the largest ports in the Mediterranean.** The country's geographical position makes it an ideal logistics hub especially between Asia and Central & Eastern Europe.

Piraeus, as the first deep sea EU port after crossing Suez Canal, enables the **maritime & business community** to use Piraeus as a HUB for combined transport of cargoes with efficient value added services, which can be re-distributed by road, rail and sea.

The Piraeus port with its ongoing investment plan **aims within the next five years to be established as the most important HUB, Logistics and Cruise center** in the East Mediterranean.

From Diasporic to Transnational Communities

SPEAKERS

Riva Kastoryano

Senior Research Fellow,
SciencesPo, CNRS, France

Yossi Shain

Professor, Georgetown
University; Professor of
Political Science,
Tel Aviv University, Israel

Richard Clogg

Emeritus Fellow, St. Anthony's
College, UK

George Prevelakis

Professor of Geopolitics
Emeritus, Sorbonne University
(Paris 1), France

CHAIR Margarita Pournara

Journalist, Kathimerini
Newspaper, Greece

Στην αρχή της συζήτησης, η **καθηγήτρια κα. Riva Kastoryano, Senior Research Fellow, SciencesPo, CNRS στη Γαλλία** μίλησε για τις διαφορές των κοινοτήτων διασποράς και των διεθνικών κοινοτήτων. Με τον όρο «διασπορά» περιέγραψε την διάχυση του κόσμου σε άλλα μέρη του κόσμου, για κοινωνικούς ή θρησκευτικούς λόγους. Η «διασπορά» προηγείται της δημιουργίας ενός κράτους, ενώ στην περίπτωση των «διεθνικών κοινοτήτων», υπάρχει ήδη δομημένο κράτος από το οποίο φεύγουν οι άνθρωποι για διάφορους λόγους, όπως για παράδειγμα ο πόλεμος. Στη «διασπορά» επικρατεί πάντα η μνήμη του κέντρου, της επιστροφής και της αποκατάστασης της εδαφικής επικράτειας. Στις «διεθνικές κοινότητες» ο εθνικισμός διαχέεται μέσω του κράτους που φιλοξενεί τους πολίτες και παίζει το ρόλο του νέου κέντρου ή αλλιώς νέου πυρήνα. Η καθηγήτρια τόνισε ότι πρέπει να κατανοήσουμε το πώς διαμορφώνονται οι ταυτότητες και τα κράτη. Οι «διεθνικές κοινότητες» προσπαθούν να βρουν ένα νέο κοινό παρονομαστή που να τους συνδέει μεταξύ τους, πολλές φορές βασισμένο σε μία «φανταστική γεωγραφία». Η «διασπορά» στην εξέλιξη της μέσα στους αιώνες, αποτελεί πια μία νέα ταυτότητα για τους ανθρώπους, μία «φανταστική κοινότητα», ένα νέο πολιτισμικό έθνος με χαρακτηριστικά όπως η διε-

θνική αλληλεγγύη.

Στη συνέχεια ο καθηγητής κ. **Yossi Shain στο Georgetown University και στο Tel Aviv University**, τόνισε ότι η ορολογία που χρησιμοποιούν στην πολιτική επιστήμη για τη «διασπορά» είναι σημαντική,

διότι περιγράφει σωστά την κατάσταση. Ο όρος «διασπορά» ξεκίνησε από τον Εβραϊκό λαό που εξορίστηκε από το ποτάμι της Βαβυλώνας. Οπότε μέρος του όρου «διασπορά» είναι και η εκδίωξη και εξορία. «Ένας εξόριστος λαός, χωρίς κυριαρχία, δεν έχει ταυτότητα που να τον συνδέει με κάποια εδαφική κυριαρχία», είπε ο κ. Shain. Τόνισε ότι με τα χρόνια έχει μεταλλαχθεί ο όρος «διασπορά» και πλέον περιγράφει πολίτες μίας νέας τάξης πραγμάτων, συνήθως άτομα που διαμένουν σε ελεύθερα κράτη και συνδέονται μεταξύ τους με δεσμούς μη-εξαρτώμενους με την εδαφική κυριαρχία (πχ Μουσουλμάνοι ή Ινδοί) που όμως εξακολουθούν να έχουν ανάγκη από κοινή ταυτότητα με κύρια χαρακτηριστικά την αίσθηση ασφάλειας και τη σύνδεση με την πατρίδα. Ο κ. Shain μίλησε για τη σύνδεση των πολιτών της διασποράς με την πατρίδα. Τόνισε ότι οι συναισθηματικοί δεσμοί με την πατρίδα δεν εκλείπουν. Συνήθως, είπε χαρακτηριστικά, αποτελούν πηγή χρημάτων για την πατρίδα, διότι στέλνουν χρήματα σε αυτή (πχ. Μεξικανοί που ζουν στις ΗΠΑ ή Ινδοί που ζουν στις ΗΠΑ). Τέλος, σημείωσε ότι πλέον, χάρη στην τεχνολογία, οι πολίτες της διασποράς δεν χάνουν την επαφή με την πατρίδα και θα πρέπει να τους σκεφτόμαστε με όρους brain gain για την πατρίδα και όχι με όρους brain drain. Η διασπορά έχει γίνει πιο ευέλικτη και πιο δημιουργική.

Ο καθηγητής **Richard Clogg, Emeritus Fellow, St. Antony's College στο Ηνωμένο Βασίλειο**, μίλησε για την άγνοια των πολιτών παγκοσμίως για την ιστορία της νεότερης Ελλάδος, σε αντίθεση με αυτή της αρχαίας Ελλάδος. Μίλησε για την υποβάθμιση των εδρών Ελληνιστικών Σπουδών σε

«Η Ελλάδα έχει σοβαρότερο διανοητικό από οικονομικό πρόβλημα. Πρέπει οι Έλληνες να διευρύνουν τη σκέψη τους»

G. Prevelakis

πολλά αγγλόφωνα πανεπιστήμια και τους λόγους που οδήγησαν σε αυτήν. Σοβαρότερος λόγος, κατά την άποψή του, είναι η ενόχληση των χορηγών για έρευνα ιστορικών εποχών που δεν τους εκφράζουν. Κατά συνέπεια επιλέγουν οι έδρες

αυτές να ασχολούνται με θέματα αρχαιοελληνικής ιστορίας και όχι σύγχρονης. Η στήριξη των εδρών αυτών, που εξαρτώνται άμεσα από την Ελληνική κυβέρνηση είναι απαραίτητη, και δυστυχώς σήμερα δεν είναι κάτι για το οποίο η Ελλάδα θα πρέπει να μιλά με δόξα και τιμές.

Στο κλείσιμο της συζήτησης, ο **καθηγητής κ. Γιώργος Πρεβελάκης**, μίλησε για το θέμα της Ελληνικής διασποράς και τους λόγους που πια δεν θέλουν να «βοηθούν» την πατρίδα, κάτι που είναι άρρηκτα συνδεδεμένο και με τις έδρες Ελληνιστικών σπουδών. «Η Ελλάδα έχει σοβαρότερο διανοητικό από οικονομικό πρόβλημα. Πρέπει οι Έλληνες να διευρύνουν τη σκέψη τους», είπε ο κ. Πρεβελάκης. Η ελληνική κοινωνία είναι μία κλειστή κοινωνία που έχει ανάγκη για εξωστρέφεια. Πρέπει, ως Έλληνες, να διευρύνουμε την οπτική μας και να μην εστιάζουμε σε δύο πόλους: το κράτος και τη διασπορά. Πρέπει να επαναπροσδιορίσουμε τη σχέση του κράτους με τη διασπορά και να καταλάβουμε ότι οι πολίτες της διασποράς δεν θέλουν πια να είναι «δωρητές» χρημάτων στη πατρίδα αλλά ότι επιθυμούν μία αμφίδρομη σχέση ανταλλαγής. Δεν πρέπει να θεωρούμε τις «δωρεές» τους ως επενδύσεις. Το ότι η διασπορά αποτελεί μία πηγή δανεισμού, είναι κάτι που συμβαίνει στην Ελλάδα από την εποχή της σύστασης του νέου Ελληνικού κράτους. Όμως οι σχέσεις εξελίσσονται και πρέπει να επαναπροσδιορίζονται. Πρέπει να θεωρούνται και οι Έλληνες της διασποράς μέρος ενός υπερ-δικτύου Ελλήνων. Αν συμβεί αυτό τότε η διασπορά θα βοηθήσει την Ελλάδα ποικιλοτρόπως, μιας και μαζί με την Εκκλησία και τη ναυτιλία αποτελούν σημαντική πηγή χρηματοδότησής της. ■

Mobilizing Diaspora to Promote Homeland

SPEAKERS

Jimmy Athanasopoulos

CFO, EuroEnergy; Chairman, Envolve Entrepreneurship, Greece

Mike Manatos

President, Manatos & Manatos, USA

Dr. Nicholas Pappas

Chairman, Bank of Sydney; President, The Hellenic Initiative Australia

Peter J. Poulos

Executive Director,
The Hellenic Initiative, USA

INTERVENTION

Leonidas Raptakis

Senator, Rhode Island State Senate, USA

Effie Kyrtata

CEO, Reload Greece

CHAIR

Emanuel Rouvelas

Partner, K&L Gates, USA

Με αντικείμενο, το πως θα κινητοποιηθεί η διασπορά για να προαχθεί η Ελλάδα, διακεκριμένοι εκπρόσωποι της ελληνικής διασποράς επιτυχημένοι ως φιλάνθρωποι και ως επιχειρηματίες, εξέθεσαν τις απόψεις τους.

Ο κ. **Jimmy Athanasopoulos, CFO της EuroEnergy και Πρόεδρος στην Envolve Entrepreneurship**, αναφέρθηκε στα περίπου δέκα κοινωνικά προγράμματα που τρέχουν οι φορείς με τους οποίους εμπλέκεται και με τα οποία, αλλά και τα προγράμματα μαθητείας, μέσα από τα οποία πάνω από το 90% των συμμετεχόντων εργάζονται πλέον σε μεγάλες εταιρίες. Μάλιστα όπως είπε, τα βραβεία Ελληνικής επιχειρηματικότητας που θέσπισαν με την Hellenic Initiative, προκάλεσαν το ενδιαφέρον του τότε προέδρου Μπάρακ Ομπάμα, που ζήτησε κάτι αντίστοιχο και για τις Ηνωμένες Πολιτείες.

Ο κ. **Peter Poulos, Executive Director στο Hellenic Initiative** τόνισε πως όλες οι προσπάθειες γεννήθηκαν μέσα στην ελληνική κρίση με στόχο οι Έλληνες επιχειρηματίες να έρθουν σε επαφή με επενδυτές από όλο το κόσμο. Μέσα σε έξι χρό-

να όπως είπε, δωρητές από όλες τις ηπείρους, στήριξαν την ελληνική επιχειρηματικότητα, υπογραμμίζοντας πως αυτή είναι μόνο η αρχή για να κινητοποιηθεί η ελληνική διασπορά.

Ο κ. **Mike Manatos, Πρόεδρος της Manatos & Manatos** αναφέρθηκε στο πως να δημιουργηθεί στις επόμενες γενιές ελληνοαμερικανών, οι οποίοι δεν έχουν πια τόσο στενούς δεσμούς με την Ελλάδα, η ανάγκη και επιθυμία για προαγωγή της πατρίδας, προσθέτοντας πως η Ελλάδα στάθηκε στα πόδια της τα δύσκολα χρόνια, κάτι που αντηχεί στην καρδιά και το συναίσθημα των ελληνοαμερικανών.

Και κατέληξε, πως όλα τα προγράμματα που «τρέχουν», δίνουν την ελπίδα που όλοι χρειάζονται για το μέλλον.

Η κα. **Effie Kyrtata, Διευθύνουσα Σύμβουλος της Reload Greece** μίλησε για τον προβληματισμό των νέων που έφυγαν στο εξωτερικό και πέτυχαν στον επι-

χειρηματικό τομέα, για το πότε, αν, και κάτω από ποιές προϋποθέσεις είναι εφικτή η επιστροφή τους στην πατρίδα, ώστε να έχουν μέλλον. Τόνισε πως το σύνθημα είναι «φορτίστε και συνδεθείτε με την Ελλάδα και πάλι», καθώς στόχος είναι η δημιουργία και προβολή προτύπων επιτυχημένων επιχειρήσεων και ανθρώπων.

Ο **Dr. Nicholas Pappas, Πρόεδρος της Bank of Sydney**, αναφέρθηκε σε δύο προγράμματα που «τρέχει» η ελληνική κοινότητα στην Αυστραλία

με το οποία οι ομογενείς συνδέονται με την πατρίδα ακόμα και στις καλοκαιρινές διακοπές τους στην Ελλάδα, αλλά και το πως Έλληνες άνεργοι πτυχιούχοι απασχολούνται σε Αυστραλιανές επιχειρήσεις για έξι μήνες, εμπλουτίζοντας το βιογραφικό τους, με αποτέλεσμα το 50% να βρίσκει μετά εργασία.

Τέλος, ο **Γερούσιαστής κ. Leonidas Raptakis** υπογράμμισε πως σε 16 αμερικανικές πολιτείες δραστηριοποιούνται ομογενείς σε υψηλό πολιτικό επίπεδο, αλλά και το πως η ελληνική ομογένεια συνολικά βοηθά στη συνεργασία των δύο

χωρών σε θέματα οικονομίας, άμυνας κλπ, κάτι που πρέπει να συνεχιστεί και με τις επόμενες γενιές.

Στη σύντομη συζήτηση που ακολούθησε, ο κ. **Jimmy Athanasopoulos** πρόσθεσε πως αν ως βοήθεια προς την Ελλάδα από τη διασπορά είναι οι επενδύσεις, ελληνική κυβέρνηση μπορεί να βο-

ηθήσει με επιτάχυνση των γραφειοκρατικών διαδικασιών, ο κ. **Mike Manatos** υπογράμμισε πως μια μικρή παρότρυνση αρκεί, ώστε η διασπορά να κινητοποιηθεί, ενώ τέλος, ο **Nicholas Pappas** υποστήριξε ότι δεν πρέπει να πολιτικοποιηθεί η κοινότητα της διασποράς και να χρησιμοποιηθεί για εκλογικούς σκοπούς. Δεν πρέπει να εφαρμοστούν παλιά αποτυχημένα μοντέλα, καθώς οι αστοχίες του παρελθόντος οδήγησαν στην απομάκρυνση των ενδιαφερομένων. ■

**«Όλες οι προσπάθειες
γεννήθηκαν μέσα στην
ελληνική κρίση με στόχο
οι Έλληνες επιχειρηματίες
να έρθουν σε επαφή με
επενδυτές από όλο
τον κόσμο»
P. Poulos**

Greece as an International Centre of Education

SPEAKERS

Kostis Hatzidakis

Vice President; fmr. Minister of Development, New Democracy Party, Greece

Vivienne Stern

Director, Universities UK International, UK

Richard Jackson

President, Athens College, Greece

Alexis Phylactopoulos

President, College Year in Athens, Greece

Panayotis Kimourtzis

Professor of Education Policies & History of Education, University of the Aegean, Greece

CHAIR

Constantinos Bogdanos

Programming Director, Thema 104,6/
Publisher, Meaculpa.gr, Greece

Στην κινητικότητα των φοιτητών μεταξύ Ηνωμένου Βασιλείου και Ελλάδας αναφέρθηκε η κα **Vivienne Stern, Διευθύντρια Universities UK International**. «Ιδίως μετά το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος για το Brexit θέλουμε να ενθαρρύνουμε ακόμα περισσότερο την παρουσία του βρετανών φοιτητών στο εξωτερικό», σημείωσε. Επισήμανε ότι το Ηνωμένο Βασίλειο φιλοξενεί 400.000 ξένους φοιτητές και ότι επενδύει ιδιαίτερα στο διεθνοποιημένο αυτό προφίλ, αφού είναι πολύ σημαντικό και για την κοινωνία και την οικονομία.

Ο κ. **Παναγιώτης Κιμουρτζής, Καθηγητής Εκπαιδευτικών Πολιτικών και Ιστορίας της Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Αιγαίου**, σχολίασε ότι δεν υπάρχουν σαφή στοιχεία για τους ξένους φοιτητές στην Ελλάδα, αλλά ότι το 66% αυτών προέρχονται από γειτονικές χώρες και η πλειονότητα αυτών από την Κύπρο. Χαρακτήρισε «χαμένη ευκαιρία» την μη αναθεώρηση του άρθρου 16 του Συντάγματος, ενώ αναφερόμενος στην «εξαγωγή Ελλήνων φοιτητών» σημείωσε ότι κατέγραψε σημαντική πτώση τα τελευταία χρόνια.

Στο International Baccalaureate (IB) επικεντρώθηκε ο κ. **Richard Jackson, Πρόεδρος του Κολεγίου Αθηνών**, το οποίο διδάσκεται σε 5.000 σχολεία στον κόσμο, όταν στην Ελλάδα υπάρχουν μόνο 15 τέτοια προγράμματα. Παρουσίασε μερικούς από τους στόχους του IB όπως τις επικοινωνιακές, διαπολιτισμικές και κοινωνικές δεξιότητες, ενώ μίλησε για τα υψηλά στάνταρ που διέπουν το σύστημα αυτό. Μεγάλο πρόβλημα στην Ελλάδα, όπως επισήμανε, είναι το γεγονός ότι στα σχολεία διδάσκονται παράλληλα και το IB και το επίσημο ελληνικό πρόγραμμα, κάτι που μειώνει την ανταγωνιστικότητα των μαθητών.

Ο **Πρόεδρος του College Year in Athens κ. Αλέξης Φυλακτόπουλος** που φιλοξενεί Αμερικανούς φοιτητές στην Αθήνα για ένα εξάμηνο ή ένα έτος, επέμεινε στο ότι πρέπει η χώρα μας να καταστεί διεθνές κέντρο εκπαίδευσης. «Όταν δέχεσαι ξένους φοιτητές, δημιουργείς φιλέλληνες», σημεί-

ωσε. Ο κ. Φυλακτόπουλος υπογράμμισε ότι για να υπάρξει πρόοδος στο ζήτημα αυτό, χρειάζεται μία αδιάληπτη εκπαιδευτική διαδικασία αλλά και μακροπρόθεσμος σχεδιασμός.

Για «ημι-σοβιετικό εκπαιδευτικό μοντέλο», έκανε λόγο ο **Αντιπρόεδρος της ΝΔ Κωστής Χατζηδάκης**. Μίλησε για ένα σύστημα με «υπερβολικούς και άχρηστους περιορισμούς» που αποτελούν «κληρονομιά από την δεκαετία του '80». «Όλα αυτά θα τα ανατρέψουμε τους πρώτους μήνες», είπε αναφερόμενος στο ενδεχόμενο η ΝΔ να είναι η επόμενη κυβέρνηση, ενώ υπογράμμισε την ανάγκη «απελευθέρωσης και αυτονομίας» στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Έκανε ειδική αναφορά στην αξιολόγηση, σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, ενώ εξήγησε ότι η χρηματοδότηση των Πανεπιστημίων θα συνδεθεί με την αξιολόγηση, δηλαδή τα αποτελέσματα και το έργο του κάθε ιδρύματος. ■

In Conversation

Antonia Moropoulou

Professor, National Technical University of Athens, Greece

Η πρόκληση της πολιτισμικής κληρονομιάς με τρόπο αιεφόρο είναι εξαιρετικά δύσκολη υπόθεση όπως τόνισε η κα **Αντωνία Μοροπούλου καθηγήτρια του ΕΜΠ**. Είναι ενδεικτικό μάλιστα ότι στην ατζέντα του ΟΗΕ για το 2030 περιλαμβάνεται η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς και των οικισμών των πόλεων με τρόπο που να οδηγεί σε ανάπτυξη, χωρίς αποκλεισμούς, να διασφαλίζει την κοινωνική συνοχή, την αιεφόρο ανάπτυξη, εξήγησε η ίδια.

Η πολιτιστική κληρονομιά βρίσκεται σε κίνδυνο από την εγκατάλειψη, την υπεραστικοποίηση, τον τουρισμό χωρίς έλεγχο και το ρίσκο των φυσικών καταστροφών και σε συνδυασμό με την επίδραση του περιβαλλοντικού ζητήματος που εντείνεται από την κλιματική αλλαγή, ενισχύει την απώλεια ταυτότητας σε αρκετές περιοχές και οικισμούς. «Η πρόληψη και η προστασία της πολιτισμικής κληρονομιάς έχει προτεραιότητα γιατί δεν είναι

CHAIR

Irene Vantaraki, Founder & Director, Art Initiative Vandiri Art, NYC, Greece

πολυτέλεια, είναι επιταγή» τόνισε η κ. Μοροπούλου. Αναφέρθηκε επίσης στα κενά χρηματοδότησης σημειώνοντας ότι σύμφωνα με σχετική μελέτη του Παγκόσμιου Ταμείου Μνημείων, ιδιώτες και χορηγοί χρηματοδοτούν την προστασία της πολιτισμικής κληρονομιάς κατά 20-30%, και τα κράτη άλλο ένα 20%. Δημιουργείται ένα κενό στη χρηματοδότηση της προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς που μπορεί να καλυφθεί από τη σύμπραξη δημοσίου και ιδιωτικού τομέα την οποία χαρακτήρισε μια «νέα επενδυτική συμμαχία».

Επικαλέστηκε μάλιστα το παράδειγμα της Ρόδου η οποία πρέπει να επαναδιαπραγματευτεί την προγραμματική της συμφωνία ως προς το μέλλον της και την παραμονή της στην UNESCO ως μνημείο. Ένα ολοκληρωμένο στρατηγικό σχέδιο προς αυτή την κατεύθυνση επεξεργάστηκε ομάδα διεπιστημονική του ΕΜΠ που ξεκίνησε το 2018. «Η επιτροπή δημιουργήθηκε για να επεξεργαστεί τις

προτάσεις προς την κατεύθυνση ανανέωσης των προγραμματικών θέσεων. Η πρόταση αυτή στηρίζεται σε καινοτόμα οικονομικά εργαλεία και επιστημονικά τεχνικά εργαλεία και στη βάση νέων τεχνολογιών» περιέγραψε η κ. Μοροπούλου.

Ο σχεδιασμός προβλέπει την επαναχρησιμοποίηση 150 δημόσιων κτιρίων για διάφορες χρήσεις. Υπολογίζεται ότι με άμεση επένδυση 17,5 εκατ. ευρώ από ιδιωτικούς φορείς θα αποκατασταθούν τα κτίρια αυτά. Σύμφωνα με τις μελέτες των αρχιτεκτόνων η επιστροφή του κεφαλαίου μπορεί να αγγίξει το 20%.

Ταυτόχρονα, σημείωσε ότι οι μακροχρόνιες μισθώσεις θα αποτελέσουν την εμπράγματο ασφαλεία για χαμηλότοκα διεθνή δάνεια που

θα επενδυθούν στην προστασία του μνημειακού συνόλου. «Μια επένδυση στην 5ετία 17,5 εκατ. ευρώ μπορεί να αποδώσει σε 25 χρόνια περίπου 55 εκατ. ευρώ» απάντησε στην ερώτηση της κας **Ειρήνης Βανταράκη Ιδρύτρια και Διευθύντρια του Art Initiative Vandiri Art NYC, Greece** για τη βιωσιμότητα του σχεδίου, ενώ συμπλήρωσε ότι μπορεί να αποτελέσει πιλότο και υπόδειγμα για γενικότερη εφαρμογή.

«Σε συνεργασία με τους τοπικούς φορείς έχει δημιουργηθεί να ένα σχέδιο που θα προσελκύσει ξένους πόρους σε μεγάλη κλίμακα» συμπλήρωσε η κα Μοροπούλου και τόνισε ότι «αυτά τα υποδείγματα απαιτούν διαχειριστική ικανότητα, τεχνογνωσία, νέες πολιτικές και τολμηρά βήματα.» ■

How Universities in Greece Connect with the Job Market: Bridging the Skills Gap

SPEAKERS

Pericles Mitkas

Rector, Aristotle University of Thessaloniki, Greece

John Baras

Distinguished Uni.Professor & Lockheed Martin Chair in Systems Engineering, University of Maryland, USA

Nikos Efthymiadis

Chairman, Thessaloniki Technology Park, Greece

Georgios Katsanevakis

President, ANEK LINES, Greece

George Doukidis

Professor, Athens University of Economics & Business, Greece

Aimilios Chalamandarīs

CEO, Innoetics, Greece

CHAIR

Claudia Carydis, Vice President of Public Affairs, The American College of Greece

Για την κατασκευοφάντηση της επιχειρηματικότητας επί χρόνια από το Ελληνικό Πανεπιστήμιο, μίλησε ο **Πρύτανης του ΑΠΘ κ. Περικλής Μήτκας**, επισημαίνοντας ωστόσο, ότι κάτι έχει αρχίσει σιγά σιγά να αλλάζει. «Δεν διαμορφώθηκε ποτέ ένα υγιές σύστημα σύνδεσης μεταξύ της προσφοράς και της ζήτησης» και αυτό, σε συνδυασμό με τον «λαϊκισμό των κυβερνήσεων» οδήγησε σε μεγάλα αδιέξοδα και σταδιακά και στο brain-drain. Ο κ. Μήτκας περιέγραψε μία σειρά από δράσεις του ΑΠΘ που σκοπό έχουν να έρθουν πιο κοντά το Πανεπιστήμιο και οι επιχειρήσεις, οι οποίες έχουν ήδη αποδώσει. Οι πρώτες start-up έχουν ήδη χρηματοδοτηθεί από επενδυτικά κεφάλαια.

Ο **John Baras, Επίτιμος Καθηγητής και Κάτοχος της Έδρας Lockheed Martin στα Συστήματα Μηχανικής στο Πανεπιστήμιο του Maryland**, επικεντρώθηκε στην ανάγκη σύνδεσης των Πανεπιστημίων με την δια βίου μάθηση και με την επαγγελματική εκπαίδευση. Αναφέρθηκε στην ταχύτητα με την οποία προοδεύει η τεχνολογία και εξαιτίας της οποίας η εκπαίδευση πρέπει να είναι σύγχρονη και ευέλι-

κτη. Την αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού ως απάντηση στην κρίση, προέκρινε ο κ. **Νίκος Ευθυμιάδης, Επιχειρηματίας και Πρόεδρος του Τεχνολογικού Πάρκου Θεσσαλονίκης**. Επικαλέστηκε στατιστικά που δείχνουν ότι η Ελλάδα είναι τελευταία στην κατάταξη σύνδεσης μεταξύ των Πανεπιστημίων και των επιχειρήσεων και σχολίασε ότι «πρέπει να κάνουμε ένα σημαντικό βήμα μπροστά». «Η κρίση δημιούργησε και ευκαιρίες», ανέφερε, «αφού οι επιχειρήσεις αναγκάστηκαν να γίνουν πιο εξωστρεφείς και τα πανεπιστήμια να συνεργάζονται με τον ιδιωτικό τομέα».

Από την πλευρά του, ο κ. **Γιώργος Κατσανεβάκης, Πρόεδρος της ANEK**, μίλησε για την μεγάλη σημασία που έχει η γνώση και η πρόοδος στην επιχειρηματικότητα. Περιέγραψε την ίδρυση του Πολυτεχνείου Κρήτης, και εξήγησε πως ήρθε μετά από μελέτη του τρόπου λειτουργίας μεγάλων και διακεκριμένων ξένων ιδρυμάτων. «Στόχος ήταν να μην αποτελεί αντιγραφή άλλων Πανεπιστημίων και οι σχολές του να είναι πρωτότυπες», είπε. Ο κ. Κατσανεβάκης υπογράμμισε, τέλος, την αναγκαιότητα οι σπουδές να είναι συνδεδεμένες με τις ανάγκες του μέλλοντος, του τόπου και της αγοράς. Ο **Καθηγητής της ΑΣΟΕΕ, κ. Γιώργος Δουκίδης** αναφέρθηκε στον τομέα της έρευνας και τόνισε

ότι οι Έλληνες ερευνητές βρίσκονται στην 10η θέση της κατάταξης καθώς υπάρχουν τουλάχιστον 2000 εργαστήρια που λειτουργούν σε υψηλό επίπεδο. «Το πρόβλημα είναι ότι δεν αξιοποιούμε την έρευνα αυτή», σχολίασε, υπογραμμίζοντας την ανάγκη να παράγει η χώρα πατέντες και να δημιουργεί start-ups. Ιδιαίτερη αναφορά έκανε ο κ. Δουκίδης στην έντονη παρέμβαση του υπουργείου Παιδείας που «δεν δίνει καμία ευελιξία στα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα».

Ο κ. **Αιμίλιος Χαλαμανδάρης, Διευθύνων Σύμβουλος της Innoetics**, αναφέρθηκε στην ιστορία της start-up εταιρίας του η οποία «δημιουργήθηκε από ερευνητικό κέντρο με σημαντικούς δεσμούς από το Πολυτεχνείο» και το 2017 εξαγοράστηκε από την Samsung. Μιλώντας για το τι πρέπει να αλλάξει στα ελληνικά Πανεπιστήμια έδωσε ιδιαίτερη έμφαση στην έννοια της συνεργασίας, του ανθρώπινου δυναμικού και της τεχνογνωσίας που πρέπει να παράγεται.

Κλείνοντας, η κ. **Claudia Carydis, Αντιπρόεδρος Δημοσίων Υποθέσεων του Αμερικανικού Κολλεγίου της Ελλάδος**, που συντόνιζε την συζήτηση, έκανε ιδιαίτερη αναφορά στα ιδιωτικά πανεπιστήμια και την δική τους συμβολή αλλά και τον τρόπο που αυτά συνδέονται με την επιχειρηματικότητα. ■

In Conversation

Panayotis Bernitsas
Managing Partner, Bernitsas Law Firm, fmr Asste Professor, Democritus University of Thrace,

INTRODUCTION
Claudia Carydis
Vice President of Public Affairs, The American College of Greece

Ο κ. **Παναγιώτης Μπερνίτσας, Managing Partner Benitsas Law Firm**, μίλησε για την μεγάλη πρόοδο που έχει σημειωθεί στα ελληνικά πανεπιστήμια, χάρη κυρίως στην αυτοθυσία των καθηγητών όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης. Αναφέρθηκε στη κατάταξη της Ελλάδας με βάση τους παγκόσμιους δείκτες και την ιδιαίτερα χαμηλή θέση στην οποία βρίσκεται σε ό,τι αφορά στην ποιότητα της εκπαίδευσης. «Η κατάσταση δεν είναι ικανοποιητική», σχολίασε. «Η γενιά των σημερινών παιδιών θα αλλάξει

πολλά επαγγέλματα και πολλές χώρες», ανέφερε ο κ. Μπερνίτσας. Τόνισε τις πολλές παθογένειες της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης – όπως ο συγκεντρωτισμός και το ασφυκτικά ελεγχόμενο πλαίσιο – καθώς και τα λάθος διλήμματα στα οποία επικεντρώνεται η συζήτηση και ο δημόσιος διάλογος. «Από τα 24 ΑΕΙ μόνο 3 έως 5 εμφανίζονται στις διεθνείς κατατάξεις και μάλιστα σε πολύ χαμηλές θέσεις», είπε, εκφράζοντας την απορία «μήπως τελικά η πολιτεία δεν πετυχαίνει τον σκοπό της;». ■

Humanities at Universities for Ethical Codes in AI Governance: Disruption towards Inclusive Growth

Ioannis Golias
Rector, National Technical
University of Athens, Greece

INTRODUCED BY
Petros Efthymiou Journalist, fmr. Minister
of Education, Greece

Στον σημαντικό ρόλο που πρέπει και μπορούν να έχουν τα Πανεπιστήμια στην ανάπτυξη και την διακυβέρνηση της τεχνητής νοημοσύνης αναφέρθηκε ο **Ιωάννης Γκόλιας, Πρύτανης του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου της Αθήνας**.

Εισαγωγικά περιέγραψε τους προβληματισμούς που προκύπτουν σχετικά με τους ηθικούς κώδικες ή τον αποκλεισμό που προκαλεί η ταχύτατη ανάπτυξη των εφαρμογών της τεχνητής νοημοσύνης, καθώς «οι μηχανισμοί λογοδοσίας των αλγόριθμων βρίσκονται ακόμα υπό εκκρόλαφη», όπως επισήμανε.

Αναφερόμενος στον ρόλο των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων, ο κ. Γκόλιας έκανε λόγο για «ρόλο εγγυητή» και παρουσίασε τους άξονες στους οποίους μπορούν να παρέμβουν με θετικό τρόπο. Για παράδειγμα, στο ζήτημα της λογοδοσίας μετρώντας «την ακρίβεια και την αμεροληψία των αλγόριθμων μηχανικής μάθησης» ή ακόμα στην δι-

αδικασία επεξεργασίας των δεδομένων και στην διαφύλαξη της ανοιχτής, ελεύθερης πρόσβασης, χωρίς περιορισμούς.

Κρίσιμος, κατά τον Πρύτανη, είναι και ο ρόλος των Πανεπιστημίων ως «μεταφραστές», ως του μέσου δηλαδή που θα συμβάλει στην επικοινωνία των ειδικών της συνεχώς αναπτυσσόμενης τεχνολογίας με το υπόλοιπο, μεγάλο μέρος της κοινωνίας. Υπογράμμισε στο σημείο αυτό την ανάγκη «να γεφυρώσουν το κενό γνώσης» και να εξηγήσουν με τρόπο κατανοητό στους πολίτες «τους κινδύνους και τις ευκαιρίες» της τεχνητής νοημοσύνης.

Τέλος, περιέγραψε ως «ερευνητική πρόκληση» την συμβολή των πανεπιστημίων συνολικά στην ανάπτυξη μεθοδολογιών που θα επιτρέπουν την διενέργεια ανάλυσης κοινωνικών και οικονομικών επιπτώσεων από τις εφαρμογές της τεχνητής νοημοσύνης. ■

The University's Role Today

SPEAKERS

Themis Christophidou

Director-General for Education, Youth, Sport & Culture, European Commission, Brussels

Niki Kerameus

Head of Education, Research & Religious Affairs Sector, New Democracy Party, Greece

Rebecca Walton

Regional Director EU, British Council, UK

Meletios-Athanasios Dimopoulos

Rector, National and Kapodistrian University of Athens, Greece

CHAIR Petros Efthymiou, Journalist, fmr. Minister of Education, Greece

Dr. George Gerapetritis

Professor, University of Athens, Greece

George Pagoulatos

Professor, Athens University of Economics & Business; Vice President, ELIAMEP, Greece

Napoleon Maravegias

Professor of European Economics & Vice-Rector, University of Athens, Greece

Στη συζήτηση «Ο ρόλος του Πανεπιστημίου σήμερα» που συντόνισε ο δημοσιογράφος και πρώην υπουργός Παιδείας Πέτρος Ευθυμίου, πρώτη πήρε το λόγο η Θέμις Χριστοφίδου, διευθύντρια Εκπαίδευσης, Νεότητας, Αθλητισμού και Πολιτισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, και

ανακοίνωσε ότι μέσα από το Erasmus, υπάρχει ο στόχος να δημιουργηθεί ένα πανευρωπαϊκό δίκτυο πανεπιστημίων, το οποίο θα είναι ουσιαστικά το ενιαίο ευρωπαϊκό πανεπιστήμιο, που θα είναι και το ίδρυμα του μέλλοντος. «Η μεγαλύτερη δύναμη της Ευρώπης είναι οι νέοι της»,

κατέληξε στην τοποθέτησή της κ. Χριστοφίδου. Ο **Γιώργος Γεραπετρίτης, Καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών**, τόνισε πως το μοντέλο της εκπαίδευσης θα αλλάξει δραματικά την επόμενη πενταετία, ένα έργο που έχει αναλάβει η Ευρωπαϊκή Ένωση και η επαναστατική αλλαγή θα έχει τρεις πυλώνες: Αυτονομία, Αξιολόγηση και Εξωστρέφεια. Τρεις τομείς ωστόσο, στους οποίους όπως είπε, η Ελλάδα παίρνει πολύ χαμηλό βαθμό, ζώντας με το φόβο και το ταμπού του ιδιωτικού πανεπιστημίου.

Η **Νίκη Κεραμέως, Τομεάρχης εκπαίδευσης της Νέας Δημοκρατίας** υπογράμμισε πως ο ρόλος του Πανεπιστημίου δεν είναι μόνο να παρέχει πτυχία αλλά και να γεφυρώσει το χάσμα με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας. «Η εκπαίδευση είναι ο καθρέπτης της προόδου της κοινωνίας», είπε και πρόσθεσε πως πρέπει να γίνει πράξη το αυτοδιοίκητο και να δοθεί η δυνατότητα για μη κρατικά πανεπιστήμια, ευνοώντας έτσι τον υγιή ανταγωνισμό μεταξύ τους.

Η **Rebecca Walton, περιφερειακή Διευθύντρια του British Council** υποστήριξε πως η εκπαίδευση πρέπει να προωθήσει τη γνώση και τη διασύνδεση μεταξύ ανθρώπων και κρατών ενώ τα πανεπιστήμια πρέπει να είναι οι θεματοφύλακες της κοινωνίας. Οι φοιτητές, είπε, δεν είναι μόνο καταναλωτές, αλλά και παραγωγοί.

Ο **Αθανάσιος Δημόπουλος, Πρύτανης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών**,

αναφέρθηκε στο έργο του πρώτου σε μέγεθος ιδρύματος της χώρας, το οποίο πρέπει να έχει πολύπλευρο ρόλο προάγοντας την έρευνα, παρότι οι πόροι έχουν περιοριστεί από 36 εκατ. ευρώ το 2009 σε μόλις 13 εκατ. σήμερα, με παράλληλη μείωση του προσωπικού. Στη συνέχεια ανακοίνωσε ότι το πρώτο ξενόγλωσσο μεταπτυχιακό στην Ιστορία και Αρχαιολογία, αλλά και το πρώτο προπτυχιακό στην Αρχαία Ελληνική Ιστορία και Φιλοσοφία θα αρχίσει, εκτός απροόπτου, τον Σεπτέμβριο του 2019.

Ο **Γιώργος Παγουλάτος, Καθηγητής Οικονομικών του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών** υπογράμμισε πως η ανώτατη εκπαίδευση δεν πρέπει να είναι αυτοαναφορική, όσο προχωράμε στην παγκοσμιοποίηση, συνεπώς στόχος της πρέπει να είναι η εξωστρέφεια και η διεθνοποίησή της. Πρόσθεσε πως τα πανεπιστήμια πρέπει να ανοίξουν προς τους φοιτητές και άλλων χωρών, παράγοντας έτσι γενιές φιλελλήνων.

Ο **Ναπολέων Μαραβέγιας, Καθηγητής Ευρωπαϊκής Οικονομίας και Αντιπρύτανης του Πανεπιστημίου Αθηνών** πρόσθεσε πως τα πανεπιστήμια πρέπει να απαντούν στις προκλήσεις της εποχής, ξεχώρισε την γνώση από την πληροφορία και ξεκαθάρισε πως πρόκειται για δύο διαφορετικές έννοιες. Κατέληξε λέγοντας πως σήμερα ο μέσος πτυχιούχος συνήθως αλλάζει επάγγελμα αρκετές φορές στη ζωή του. ■

Keynote Speech

Nikos Pappas

Minister of Digital Policy, Telecommunications and Media, Hellenic Republic

Την εκτίμηση ότι η δημιουργία του υπερ-Υπουργείου Ψηφιακής Πολιτικής έφερε στο προσκήνιο της δημόσιας συζήτησης τον ψηφιακό μετασχηματισμό τόνισε ο κ. **Νίκος Παππάς, Υπουργός Ψηφιακής πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης**.

Όπως σημείωσε ο Υπουργός στόχος είναι να αξιοποιηθεί η τεχνολογία για την άρση των ανισοτήτων και παράλληλα να «ξεκλειδωθούν» οι προοπτικές ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας. Ωστόσο, ο κ. Παππάς τόνισε πως για να μην δημιουργήσει η τεχνολογία αύξηση των ανισοτήτων θα πρέπει να διαχέεται ισόρροπα στην κοινωνία, αλλά και η πολιτεία να είναι προετοιμασμένη να αντιμετωπίσει και να προλάβει τα όποια προβλήματα προκύψουν. Όσον αφορά το δίκτυο 5G ο Υπουργός τόνισε ότι γενικά η Ευρώπη έχει καθυστερήσει αρκετά και έχει μείνει πίσω συγκριτικά με τις υπόλοιπες ψηφιακές δυνάμεις.

Ο κ. Παππάς τόνισε ότι η Ελλάδα προχωρά στον ψηφιακό μετασχηματισμό και στόχος είναι να υπάρχει μόνο ηλεκτρονική διακίνηση εγγράφων στο Δημόσιο, να υπάρξει ψηφιακή διασύνδεση των φορέων του Δημοσίου, έτσι ώστε όλες αυτές οι διεργασίες να «κουμπώσουν» στην Ενιαία Ψηφιακή Πύλη και να δημιουργηθεί μια στάση «one stop» για τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις. Παράλληλα, δημιουργείται το Ψηφιακό ΓΕΜΗ για τη διευκόλυνση της επιχειρηματικότητας. Όπως ανέφερε ο κ. Παππάς ένα από τα σπουδαιότερα project που θα αλλάξουν τα δεδομένα στη χώρα μας είναι ο ψηφιακός μετασχηματισμός της ελληνικής γεωργίας, με τη δημιουργία της πρώτης πανευρωπαϊκής δημόσιας υποδομής ευφυούς γεωργίας. Σύμφωνα με τον Υπουργό τοποθετείται δίκτυο 6.500 επίγειων τηλεμετρικών σταθμών με στόχο την μείωση του κόστους, την αύξηση της παραγωγής και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Κλείνοντας ο κ. Παππάς επεσήμανε πως είναι απαραίτητη η ισόρροπή διάχυση των νέων τεχνολογιών σε όλη τη χώρα αλλά και να ενισχυθούν οι ψηφιακές δεξιότητες των πολιτών. ■

Modern ERP Cloud

Complete Financials, Procurement, Projects, EPM & Value Chain

---

Global 23 Languages, Localized for 50+ Countries

Real-Time Analytics & Social Collaboration

Enterprise Ready Performance & Security

ORACLE®

oracle.com/erp
or call +30 210 67 89 200

The Conditions for Transforming Greece as a European Digital Hub – Part I

SPEAKERS

Anna-Michelle Asimakopoulou
MP, Head, Digital Policy, Telecom & Media, New Democracy Party, Greece

Athanasios Exarchos
President & Managing Director, Nokia Hellas

Dr. Vasilis Gregoriou
Chairman, National Hellenic Research Foundation, Greece

Vassilis Rabbat
President, ACEO; President and Managing Director, Xerox Hellas SA, Greece

Stelios Rallis
Secretary General, Ministry of Digital Policy, Telecommunications and Media, Hellenic Republic

Prof. George Zalidis
Professor, Aristotle University of Thessaloniki, Greece

Giannis Konstantinidis
Chief Strategy Transformation and Wholesale, OTE Group, Greece

CHAIR

Anastasios Tzikas, President Federation of Hellenic ICT Enterprises (SEPE); President, TIF - Helexpo SA, Greece

Ο κ. **Στέλιος Ράλλης Γενικός Γραμματέας Ψηφιακής πολιτικής** τόνισε πως το αρμόδιο υπουργείο προχωρά σε μια συντονισμένη στρατηγική προκειμένου να ενισχυθεί η ψηφιακή μεταστροφή της Ελλάδας.

Όπως ανέφερε στόχος είναι οι νέες τεχνολογίες

να «κουμπώσουν» με τον πρωτογενή τομέα της οικονομίας με στόχο την μείωση του κόστους και την αύξηση των θέσεων εργασίας.

Παράλληλα ο κ. Ράλλης τόνισε πως χρειάζεται κεντρικός σχεδιασμός των έργων για να υπάρξει ισόρροπη ανάπτυξη.

Η Άννα-Μισέλ Ασημακοπούλου, Βουλευτής Β' Αθηνών της Νέας Δημοκρατίας και Τομεάρχης Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενهمέρωσης τόνισε πως είναι ώρα για έργα και όχι για λόγια, αναφέροντας παράλληλα πως η ψηφιακή πολιτική εν μπορεί να γίνεται πεδίο μικροκομματικής αντιπαράθεσης. Έκρουσε τον κώδωνα του κινδύνου η Ελλάδα να χάσει το ψηφιακό άλμα, καθώς σε όλους τους σχετικούς δείκτες η χώρα μας βρίσκεται στις τελευταίες θέσεις.

Η κα Ασημακοπούλου εμφανίστηκε ωστόσο αισιόδοξη ότι η Ελλάδα μπορεί να προχωρήσει στην ψηφιακή εποχή εάν υπάρξει η κατάλληλη πολιτική και στρατηγική.

Ο Αθανάσιος Έξαρχος, Πρόεδρος & Διευθύνων Σύμβουλος, Nokia Hellas τόνισε πως η Ελλάδα μπορεί να καταστεί ψηφιακός κόμβος καθώς η χώρα μας διαθέτει πολύ καλό, εξειδικευμένο και καταρτισμένο εργατικό δυναμικό. Τόνισε την ανάγκη να υπάρξουν περισσότερα φορολογικά κίνητρα, έτσι ώστε όχι μόνο να σταματήσει το brain drain αλλά και η χώρα μας να προσελκύσει επαγγελματίες που θα αποφασίσουν να εργάζονται

από την Ελλάδα, ενισχύοντας έτσι την εγχώρια οικονομία.

Ο Βασίλης Ραμπάτ, Πρόεδρος ACEO, Πρόεδρος & Διευθύνων Σύμβουλος, Xerox Hellas ανέφερε πως είναι σημαντικό ο ψηφιακός μετασχηματισμός είναι σημείο σύγκλησης του πολιτικού τομέα, ωστόσο είναι σημαντικό να υπάρχει πολιτική και κοινωνική σταθερότητα.

Επίσης τόνισε πως χρειάζεται να καλλιεργηθεί κουλτούρα εξωστρέφειας, να στηριχθεί η επιχειρηματικότητα, να δοθούν φορολογικά κίνητρα, και να επιταχυνθεί η υλοποίηση των απαραίτητων υποδομών.

Ο κ. Γιάννης Κωνσταντινίδης από τον Όμιλο ΟΤΕ τόνισε πως πρέπει να υπάρχει ένα στιβαρό όραμα διακυβέρνησης και ψηφιακή στρατηγική, διακομματική και διαχρονική και να είναι ένας φορέας υπεύθυνος για τη χάραξη της πολιτικής.

Παράλληλα, ανέφερε πως είναι σημαντικό να αναπτυχθούν τα δίκτυα οπτικών ινών και 5 G, ενώ στόχος είναι η οπτική ίνα είναι να μπει στα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις και το 5 G να δοθεί σε ευνοϊκές τιμές. ■

The Conditions for Transforming Greece as a European Digital Hub – Part II

SPEAKERS

George Chatzigeorgiou

Co-Founder, CEO, Skrutz.gr, Greece

Pantelis Angelidis

President, VIDAVO SA, Greece

Litsa Panayotopoulou

Cofounder and CEO of EVIA IP Ltd, VP of PAPAPOSTOULOU S.A., Greece

Konstantinos Kaggelidis

President, Association of Information Technology Companies of Northern Greece

CHAIR

Anastasios Tzikas

President Federation of Hellenic ICT Enterprises (SEPE); President, TIF - Helexpo SA, Greece

Ο Γιώργος Χατζηγεωργίου, Co-Founder, CEO, Skrutz.gr τόνισε πως το υλικό και το ανθρώπινο δυναμικό για να γίνει η Ελλάδα digital hub υπάρχει, ωστόσο αυτό που χρειάζεται είναι να δημιουργηθεί ψηφιακή κουλτούρα την οποία δεν έχει η ελληνική κοινωνία και να γίνει πλήρης ψηφιοποίηση του Δημοσίου τομέα. Ο Παντελής Αγγελίδης, πρόεδρος, VIDAVO τόνισε πως δε γίνεται με οργανωμένο τρόπο η μετάβαση στην ψηφιακή εποχή έτσι ώστε να υπάρχουν πολλαπλασιαστικά οφέλη για την οικονομία και την κοινωνία. Η Λίτσα Παναγιωτοπούλου, Cofounder and CEO of EVIA VP of PAPAPOSTOULOU ανέφερε πως χρειάζεται το κατάλληλο θεσμικό πλαίσιο και η ανάπτυξη επιχειρηματικών σχημάτων που θα επενδύσουν σε νέες τεχνολογίες. Ο Κωνσταντίνος Καγγελίδης, πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του ΣΕΠΒΕ ανέφερε πως η Ελλάδα χάνει τα βασικά στοιχεία του ψηφιακού μετασχηματισμού. Τόνισε πως πρέπει να υπάρξει διασύνδεση των εταιριών (αγορά εργασίας) με τα πανεπιστήμια. Επίσης έκανε ιδιαίτερη αναφορά στη δημιουργία κινήτρων για τους επαγγελματίες και τόνισε πως είναι αναγκαίο να δουλέψουμε συντονισμένα και με σύνεση έτσι ώστε να προχωρήσουμε στην ψηφιακή εποχή. Ο Δρ. Βασίλης Γρηγορίου Διευθυντής του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών, τόνισε πως είναι θετικό ότι υπάρχει η βούληση για να φτιαχτούν οι κατάλληλες υποδομές. Όπως τόνισε η Ελλάδα διαθέτει αξιόλογο δυναμικό, ωστόσο είναι αρνητικό ότι δεν υπάρχει αξιόλογο σύστημα η απαραίτητη χρηματοπιστωτική υποδομή για να χρηματοδοτηθούν νεοφυείς τεχνολογικές εταιρίες. Ο κ. Γιώργος Ζαλίδης καθηγητής στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκη ανέφερε πως στόχος είναι η ψηφιακή πολιτική να δημιουργήσει προστιθέμενη αξία στην οικονομία και να κάνει καλύτερη την καθημερινότητα των νοικοκυριών και των εταιριών. ■

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΔΕΛΦΩΝ

MINISTRY OF CULTURE AND SPORTS
EUROPEAN CULTURAL CENTRE OF DELPHI

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ / CONTACT US

(+30) 210 3312781-5

(+30) 22650 82731-2

eccd@eccd.gr

www.eccd.gr

[f europeanculturalcentredelphi](https://www.facebook.com/europeanculturalcentredelphi)

Συνεδριακό Κέντρο

Conference Centre

Ξενώνας

Guesthouse

Υπαίθριο Θέατρο

Open Air Theatre

Πάρκο Γλυπτικής

Sculpture Park

Συλλογές έργων τέχνης

Fine Arts Collection

Welcome Remarks

Athanasia Psalti, Director, Ephorate of Antiquities of Phocis, Greece

Η συζήτηση γύρω από την σημασία του πολιτισμού για την κοινωνική συνοχή, την οικονομική και την τουριστική ανάπτυξη, σήκωσε αυλαία με έναν χαιρετισμό της **Αθανασίας Ψάλτη, Προϊσταμένης της Εφορείας Αρχαιοτήτων Φωκίδος**. Η κα Ψάλτη – σε μια προσπάθεια να εξηγήσει τη σχέση της Εφορείας Αρχαιοτήτων, το Δελφικό Φόρουμ και του Υπουργείου Πολιτισμού- τόνισε πως η Εφορεία Αρχαιοτήτων συνεργάστηκε με έναν φορέα όπως το Δελφικό Οικονομικό Φόρουμ με στόχο να επιτευχθεί η σύνδεση των μνημείων με τη βιώσιμη ανάπτυξη του τόπου.

Keynote Speeches

SPEAKERS

Konstantinos Stratis

Deputy Minister for Culture,
Hellenic Republic

Olga Kefalogianni

MP; fmr. Minister of Tourism,
New Democracy Party,
Hellenic Republic

INTRODUCED BY

Christina Poutetsi

Columnist, Protagon,
Greece

Ο Κωνσταντίνος Στρατής Υφυπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού μίλησε για τον πολιτισμό ως παράγοντα κοινωνικής συνοχής και οικονομικής ανάπτυξης. Τι μπορεί να προσφέρει η διαχείριση της πολιτιστικής κληρονομιάς στην οικονομική ανάπτυξη; «Ο πολιτισμός αποτελεί οικονομικό κλάδο αιχμής, εστιάζει στην καταπολέμηση των διακρίσεων. Είναι σημαντικός πόρος που πρέπει να βρίσκεται υπό δημόσια διαχείριση γιατί εγγυάται την επιβολή κανόνων και σεβασμού. Ο πολιτισμός δεν είναι όμως μόνο οικονομία. Μας ενδιαφέρει ως παράγοντας κοινωνικής συνοχής. Ο πολιτισμός συσφίγγει τους κοινωνικούς δεσμούς για τη δημιουργία νέου κοινωνικού ήθους» ανέφερε υπενθυμίζοντας πως ζούμε σε δύσκολους καιρούς μισαλλοδοξίας. Ο Υφυπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού υπογράμμισε πως δεν πρέπει να ξεχνάμε τη σύνδεση πολιτιστικής κληρονομιάς με την οικονομία της γνώση και πως πρέπει να γίνεται έρευνα και στοχασμός πάνω στη διανοητική και καλλιτεχνική παραγωγή του παρελθόντος». Επέμεινε στη σύνδεση πολιτιστικής κληρονομιάς με την δημιουργική οικονομία και την πολιτιστική οικονομία ενώ έκανε λόγο για τη σημασία της δημιουργίας νέων εστιών που θα αναδεικνύουν νέες όψεις πολιτισμού. «Κάνουμε διάκριση πολιτιστικής κληρονομιάς και σύγχρονου πολιτισμού» επεσήμανε. Εν συνεχεία αναφέρθηκε στην ανάγκη σχεδιασμού στρατηγικών ανάδειξης νέων τουριστικών τόπων υπογραμμίζοντας πόσο σημαντικό είναι να γίνει η πολιτιστική κληρονομιά, μοχλός τουριστικής ανάπτυξης,

έτσι ώστε να επιτευχθεί η προσέλκυση πιο ποιοτικού τουρισμού.

Σε αυτό το σημείο το λόγο πήρε η **Όλγα Κεφαλογιάννη** πρώην Υπουργός Τουρισμού, Τομεάρχης Πολιτισμού και Αθλητισμού της Ν.Δ. «Ο πολιτισμός είναι οικουμενική αξία, πηγή πλούτου και δύναμης. Πώς θα αξιοποιήσουμε αυτή τη δύναμη; Πρώτα θα πρέπει να αναγνωρίσουμε την αξία της και εν συνεχεία να προστατεύσουμε την αξία της. Τέλος θα πρέπει να βρούμε όλους τους σύγχρονους τρόπους μεγιστοποίησης της αξίας» είπε. Η πρώην Υπουργός Πολιτισμού αναφέρθηκε στους αγώνες της Ελλάδας για την επαναφορά των γλυπτών του Παρθενώνα και την επανένωση τους με το Μνημείο. Έθιξε το γεγονός πως αυτό το εθνικό ζήτημα παρόλο που χρονολογείται από τον 19ο αιώνα, έλαβε

δημοσιότητα με την Μελίνα Μερκούρη. «Μέχρι τότε ήταν γνωστά ως τα μάρμαρα του Έλγιν. Η επαναφορά των γλυπτών του Παρθενώνα αποτελεί μία κίνηση σεβασμού. Είναι σαφές πως πρόκειται για ευθεία παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Το ζήτημα δεν είναι νομικό αλλά ηθικό» τόνισε ενώ αναφέρθηκε με αισιοδοξία στην μεταστροφή της κοινής γνώμη στη Μ. Βρετανία που θεωρεί δίκαιη την επιστροφή των γλυπτών.

Η κα Κεφαλογιάννη υπογράμμισε την αναγκαιότητα μιας στρατηγικής πολιτιστικής διπλωματίας. «Στόχος είναι να αθροίσουμε όλο και περισσότερες δυνάμεις σε αυτή την προσπάθεια γιατί είναι μία ύψιστη διεκδίκηση. Ο πολιτισμός είναι πεδίο συνθέσεων, είναι ύψιστη εθνική υπόθεση» κατέληξε. ■

Creativity, Culture and the City

Afroditi Panagiotakou
Director of Culture, Onassis
Foundation, Greece

Kostas Bakoyannis
Governor, Region of Central Greece

Ο Κώστας Μπακογιάννης, Περιφερειάρχης Στερεάς Ελλάδας και υποψήφιος Δήμαρχος Αθηναίων συνομίλησε με την Αφροδίτη Παναγιωτάκου, Διευθύντρια Πολιτισμού Ιδρύματος Ωνάση για τη νέα Αθήνα και το ρόλο που θα πρέπει να έχει ο δήμος στον πολιτισμό της καθημερινότητάς μας. «Η Αθήνα είναι μια πόλη-ιδέα» είπε δανειζόμενος τη φράση του Κωνσταντίνου Τσάτσου και καταλήγοντας πως η Αθήνα είναι η πόλη των Πόλεων που έχει δυο τεράστια πλεονεκτήματα. «Η Αθήνα οφείλει τη σημερινή της ύπαρξη στην ανοικοδόμηση που έγινε μετά τον εμφύλιο.

Τότε προέκυψε η αθηναϊκή πολυκατοικία, η οποία σε συμφιλιώνει χωρίς να ρωτά. Η Ακρόπολη είναι ορατή από όλες τις συνοικίες, από την πιο φτωχή μέχρι την πιο πλούσια. Αυτό θα μπορούσε να είναι ο δημοκρατικός οδηγός μας» τόνισε. Ο Περιφερειάρχης Στερεάς Ελλάδας υπενθύμισε πως είμαστε μία πόλη με διαχωριστικές δομές, πάνω και κάτω από την Ομόνοια και πως παραδόξως το εθνικό αρχαιολογικό μουσείο, το πιο παλιό μουσείο της χώρας, αλλά έχει λιγότερους επισκέπτες από τους Δελφούς που βρίσκονται σε απόσταση μιάμισης ώρας. Υπογράμμισε ωστόσο πως θα πρέπει να κάνουμε μία διάκριση ανάμεσα στην κρίση και στην παρακμή και πως η ελληνική πρωτεύουσα έχει πολλές φυλές. Αναφερθείς στο Airbnb, είπε πως είναι ταυτόχρονα «ευχή και κατάρα» και πως χρειάζεται ένα ρυθμιστικό πλαίσιο. «Συμφωνούμε πως η Αθήνα, έχει κάτι το μαγικό και είναι γεμάτη εκπλήξεις. Υπάρχει ένα brand για την Αθήνα; Έχει γίνει μια

προσπάθεια να γίνει το νέο Βερολίνο. Είναι όμως αυτή η μοίρα της πόλης μας; Το θέλουμε αυτό; Η μήπως να κάνουμε τη νέα Αθήνα;» αναρωτήθηκε. Η κα Παναγιωτάκου ανέφερε «Ένα από τα προσόντα της Αθήνας είναι η ακαθοριστία της. Το ερώτημα δεν είναι πως θα αγαπήσω τον Παρθενώνα αλλά πως θα αγαπήσω την αθηναϊκή πολυκατοικία. Αυτό είναι το εικαστικό μας τοπίο. Η Αθήνα δεν είναι το νέο Βερολίνο. Δεν πρέπει και δεν μπορεί να γίνει. Είναι η νέα Αθήνα και έχει το νέο προσόν να μην είναι μια βαρετή πόλη. Για να έχουμε πολιτισμό που παράγεται θα πρέπει να ενι-

σχύσουμε τους δημιουργούς. Όχι να στείλουμε τον Μαρμαρινό στις γειτονιές. Στο Βερολίνο υπήρξε μια κρατική απόφαση να συγκεντρώσει δημιουργούς. Στην Αθήνα υπήρξε μια τέτοια συγκέντρωση δημιουργών, τυχαία, λόγω της κρίσης και όχι χάρη σε κάποια κρατική απόφαση» ανέφερε ενώ υποστήριξε πως θα πρέπει να σκεφτούμε την αποκοπή του πολιτισμού από τον τουρισμό. «Νομίζω ότι τον παρασυνδέσαμε!» κατέληξε. Σχετικά με τη σύνδεση του ιδρύματος Ωνάση με την πόλη, εξήγησε πως «είναι μια σύνδεση που προκύπτει από την ίδια τη θέση του ιδρύματος «Είμαστε ένα κοινωφελές ίδρυμα που εργάζεται για την κοινωνική ωφέλεια» Αναφερόμενη στις ατέλειες της Αθήνας, μιας πόλης που ξυπνά συναισθήματα, η Διευθύντρια Πολιτισμού Ιδρύματος Ωνάση είπε στον κ. Μπακογιάννη « Αν τα καταφέρεις και εκλεγείς, έχεις ένα φοβερό δώρο στα χέρια σου. Η Αθήνα είναι τόσο ατελής ώστε μπορεί να εξελιχθεί!» ■

**«Η Αθήνα δεν είναι
το νέο Βερολίνο.
Δεν πρέπει και
δεν μπορεί να γίνει.
Είναι η νέα Αθήνα
και έχει το νέο
προσόν να μην είναι
μια βαρετή πόλη»
Α. Panagiotakou**

GROUP OF COMPANIES

OTE Group at a glance

Commencement of commercial operations	November 1949
Shareholding structure	Deutsche Telecom holds 45% of OTE's share capital and the Greek State holds 5%.
BoD Chairman & CEO	Michael Tsamaz
Counties of operation	Greece, Romania
Subsidiaries	COSMOTE S.A., OTEGlobe, OTE-SAT-MARITEL, COSMOTE e-value, CosmoOne, OTE Estate, OTE Academy, OTE Insurance Telekom Romania
Human Resources	~20.000
Key Group data (2018)	
Revenues	€3,798.7 mn
Adjusted EBITDA	€1,316.8 mn
Adjusted EBITDA Margin	34.7%
Customer base – 2017	Fixed access line connections: 2,650,995 Fixed broadband active retail subscribers: 1,896,336 COSMOTE TV subscribers: 541,907 Mobile communications subscribers: 7.9 mn (Greece)

Profile OTE Group is the largest technology company in Greece. It is one of the top three listed companies with respect to capitalization, in the Athens Stock Exchange and is also listed in the London Stock Exchange. Deutsche Telekom holds 45% of OTE's share capital and the Greek State holds 5%. OTE Group employs approximately 13,000 people in Greece and approximately 20,000 people in total.

OTE Group offers the full range of telecommunications services: from fixed-line and mobile telephony, broadband services, to pay television and integrated ICT solutions. In addition to its core telecommunications activities, the Group in Greece is also involved in maritime communications, real-estate and professional training. Abroad, the Group operates in the telecommunications market of Romania, where it offers fixed-line and mobile communications, as well as television services.

COSMOTE is the unified commercial brand for all the products and services of the Group and its key message is "a better world, for all". Its mission is to bring technological capabilities to all, so that everyone can live and enjoy at the fullest all possibilities offered now, while also building on them for a better tomorrow.

Telecommunications infrastructure OTE Group invests heavily in New Generation Networks, creating infrastructure which will boost the Greek economy and create growth potential. It is the largest investor in new technologies and infrastructure in Greece, having invested over €2bn over the past six years. OTE Group implements a €2 bn. investment plan until 2022, to offer even higher speeds and wider coverage in fixed and mobile telephony.

Thanks to these investments, COSMOTE Fiber is the largest fiber optic network in Greece, with a route length of 43,000 km. By the end of 2018, the number of households and businesses with access to very high Internet speeds of up to 200Mbps exceeded 3 million. In 2018 OTE Group brought the unlimited capabilities of fiber optics at home, by launching its Fiber to the Home (FTTH) network in selected areas. OTE Group's goal is for FTTH coverage to reach gradually 1 million by 2022.

In mobile telephony too, OTE Group breaks new ground by constantly developing its networks. It is by far the No1 in Greece in terms of population coverage, with its 4G and 4G+ LTE Advanced technology network, reaching 98% and 95% respectively. At the same time, the Group is intensively preparing for the next generation of wireless communication, the 5G. From 2015, it has contributed to the design and development of new 5G technologies, infrastructure and services, with its dynamic participation in European research projects, while COSMOTE has implemented the first trial network of 5G in the Municipality of Zografou, in Attica, achieving live speeds above 12Gbps, 60 times higher than today's 4G speeds.

Financial Data For 2018, the Group announced turnover of €3,798.1 mil. Adjusted EBITDA reached €1,316.8 mil. and the adjusted EBITDA margin increased by 0.6 bps, at 34.7%. The adjusted free cash flow increased significantly at €344.7 mil. The Group's adjusted Net Debt remained at €0.7bn, which corresponds to 0.6 times the Group's annual adjusted EBITDA.

Sustainable growth OTE Group exploits the power of technology in order to create a better world for all. Sustainable growth is an integral part of the Group's business strategy and the sustainable growth principles are integrated into its operation, through which it contributes to the economy, the society and the environment.

In 2018, Group's social contribution amounted to approximately €4 mil. The focus of its activities was the development of digital skills for people of all ages, as well as meeting society's core needs by supporting vulnerable social groups, children, education, entrepreneurship, local communities, culture and sports.

Keynote Speech

Konstantinos Kostis
Prof. of Economic & Social History,
University of Athens; Advisor to the
Management, Alpha Bank

Για την ελληνική οικονομία τον τελευταίο αιώνα- η οποία πάει πάλι πίσω στα Βαλκάνια- μίλησε ο **Κωνσταντίνος Κωστής, Καθηγητής Οικονομικής και Κοινωνικής Ιστορίας του Πανεπιστημίου Αθηνών**, Σύμβουλος Alpha Bank. «Εγώ θα σας προσγειώσω στο ρεαλισμό γιατί όλα αυτά τα ωραία θέλουν χρήματα και έχουμε κρίση. Θα σας μιλήσω για την επιστροφή στα Βαλκάνια που με πάθος επιχειρήθηκε να εξοβελιστεί. Λησμονούμε πως μέχρι πρόσφατα η Ελλάδα ήταν μια φτωχή χώρα. Προηγούμενως μίλησαν για τις πολυκατοικίες, τις οποίες έκανε ο Καραμανλής για να ξεφύγει η Ελλάδα από την φτώχεια ανεξάρτητα από τα αισθητικό κόστος». Επεσήμανε πως η εισοδηματική υποχώρηση που γνωρίζει η Ελλάδα τα τελευταία χρόνια δεν είναι χωρίς συνέπειες και πως δεν θα πρέπει να αγνοήσουμε το προσφυγικό ζήτημα, το οποίο δεν πρέπει να πάψει να μας απασχολεί «Η

Σλοβενία μας έχει αφήσει στο κατά κεφαλήν εισόδημα ενώ μας πλησιάζει η Βουλγαρία» τόνισε. Θα αφήσω τους οικονομικούς δείκτες και θα μιλήσω για δείκτες κοινωνικής δικαιοσύνης. Η Ελλάδα βρίσκεται στην τελευταία χώρα στην ΕΕ με βάση αυτό το δείκτη. Το μόνο αισιόδοξο είναι το προσδόκιμο ζωής. Η απόσταση που μας χωρίζει από όλες τις χώρες διευρύνεται συνεχώς.

Ο κ. Κωνσταντίνος Κωστής εξήγησε πως οι μικρές οικονομίες δεν μπορούν να λειτουργήσουν σε κατάσταση εσωστρέφειας καθώς το ίδιο το μέγεθος τους επιβάλλει εξωστρέφεια. Στο ταξίδι που πραγματοποίησε στο χρόνο για να συνδέσει το τότε με το σήμερα, υπενθύμισε πως από το μετά το 1974 η Ελλάδα διανύει την ευρωπαϊκή της περίοδο και πως μετά το 1989 η Ελλάδα επιδιώκει να αναλάβει ένα ρόλο στη νοτιοανατολική Ευρώπη.

Έκλεισε την ομιλία του λέγοντας πως η χώρας μας δείχνει να επιστρέφει σε ένα παρελθόν μακρινό και πως ο «βαλκανικός εφιάλτης είναι εδώ» υπενθυμίζοντας μας τον όρο slowbalisation, η εποχή βραδύτητας της παγκοσμιοποίησης. ■

In what Way is Culture related to Economics and Politics?

SPEAKERS

Angelos Chaniotis

Professor, Ancient History and Classics,
Institute for Advanced Study, Princeton,
USA

Costa Pilavachi

Consultant, Universal Classics;
Co-Curator of Music, Athens &
Epidauros Festival, Greece

CHAIR Professor Paul Kalligas, Director, European Cultural Centre of Delphi, Greece

Με ποιους τρόπους ο πολιτισμός συνδέεται με την οικονομία και την πολιτική; Γύρω από αυτό το ερώτημα διεξήχθη η συζήτηση που συντόνισε ο καθηγητής **Πάυλος Καλλιγιάς, Διευθυντής του Ευρωπαϊκού Πολιτιστικού Κέντρου Δελφών** στην Αίθουσα των Φιλοσόφων.

Ο **Άγγελος Χανιώτης, Καθηγητής αρχαίας ιστορίας και κλασικών σπουδών** αναφέρθηκε στη σημασία της κοινής πολιτιστικής ταυτότητας «Η έλλειψη κοινής πολιτιστικής ταυτότητας δεν είναι η αιτία της πολυεπίπεδη κρίσης στην ΕΕ αλλά εμποδίζει τους Ευρωπαίους να βρουν λύση σε κοινά προβλήματα .Δεν έχει εφαρμοστεί ποτέ ένα κοινό νομικό σύστημα στις ευρωπαϊκές χώρες.Το μοναδικό ευρωπαϊκό φεστιβάλ που όλοι αναγνωρίζουν είναι η eurovision Και εκεί δεν υπάρχει τίποτα το ευρωπαϊκό» ανέφερε. Πώς μπορούμε να πετύχουμε μία κοινή πολιτιστική ταυτότητα; «Μέσα από κοινές αξίες, όπως για παράδειγμα η ανεκτικότητα -που όμως δεν υπάρχουν σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες. Μέσα από συμβολικές πράξεις που θα μπορούσαν να διαμορφώσουν μια ευρωπαϊκή ταυτότητα. Μια πολιτιστική ταυτότητα δημιουργείται από τη μνήμη, τις τέχνες, τη λογοτεχνία και αφηγά το χώρο και το χρόνο. Οι Ευρωπαίοι ποτέ δεν βίωσαν την ιστορία, έναν πόλεμο με κοινό τρόπο. Αντιθέτως πολέμησαν κάποιες φορές ο ένας ενάντια στον άλλο. Ακόμα και στο ευρωπαϊκό νόμισμα οι Έλληνες επέλεξαν εικόνες που κανείς δεν μπορεί να αναγνωρίσει» εξήγησε ο κ. Χανιώτης. Υπενθύμισε πως στην Ευρώπη είχαμε πάντα γλωσσική, θρη-

σκευτική πολυμορφία. «Αυτή την πολυμορφία θα πρέπει να υπερασπιστούμε» υποστήριξε προσθέτοντας πως «η ΕΕ δεν αντιλαμβάνεται τις προκλήσεις που προκύπτουν από το Brexit και πως κάθε νέα οικονομική κρίση θα υπονομεύει την ευρωπαϊκή συνοχή.

Ο Κώστας Πηλαβάκης, σύμβουλος στην εταιρεία Universal Classics και στο Φεστιβάλ Αθηνών & Επιδαύρου για θέματα μουσικής αναφέρθηκε στη νέα οικονομία της μουσικής. ««Η νέα οικονομία έχει δημιουργήσει τεράστιες ευκαιρίες. Τα έσοδα από την μουσική είναι τεράστια. Φανταστείτε τη ζωή σας χωρίς μουσική..Μπορείτε;; Η μουσική είναι μία γλώσσα χωρίς λέξη. Μπορεί να νοηματοδοτήσει και να επικοινωνήσει αυτό που δεν μπορεί να ειπωθεί. Θα σας δώσω μια εικόνα την παγκοσμιότητας της μουσικής. Σας προκαλώ να βρείτε μια λέξη που δεν συνδυάζεται με τη μουσική» είπε. Υπογράμμισε πως η μουσική μπορεί να προσφέρει πολλά πράγματα σε πολλά επίπεδα και οι πολιτικοί έχουν ευθύνη να αντιμετωπίσουν αυτό το ζήτημα. Παρέθεσε το παράδειγμα της Φινλανδίας όπου η μουσική βρίσκεται στο κέντρο του εκπαιδευτικού προγράμματος, την περίπτωση της Κίνας όπου εκατομμύρια παιδιά μαθαίνουν βιολί και πιάνο αλλά και στην Αφρική που βιώνει μία τέτοιου είδους επανάσταση! «Ας μείνουμε στην Ελλάδα, εξαιρετικές μητροπολιτικές ορχήστρες έχουν αναπτυχθεί, η εθνική όπερα δεν έχει τίποτα να ζηλέψει από τις άλλες. Αυτή τη στιγμή η Αθήνα αποτελεί έναν προορισμό αυτόφωτο και όχι μόνο για να πας στα νησιά» κατέληξε. ■

#Mikroiroes | |

STOIXIMAN

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΕΥΘΥΝΗΣ

ΜΙΚΡΟΙ ΗΡΩΕΣ!

ΜΑΘΑΙΝΟΥΝ | ΤΑΞΙΔΕΥΟΥΝ | ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

www.iroes.gr

ANOTHERCIRCUS

21+ | ΠΑΙΞΕ ΥΠΕΥΘΥΝΑ
ΚΕΘΕΑ: 210-9237777 | ΑΡΜΟΔΙΟΣ ΡΥΘΙΣΤΗΣ ΜΓΑ
Η ΣΥΧΝΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΑ ΠΑΙΓΝΙΑ ΕΚΘΕΤΙ
ΤΟΥΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ ΣΤΟΝ ΚΙΝΔΥΝΟ ΕΘΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΠΩΛΕΙΑΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ

Corporate Responsibility: When Company Values Meet Social Needs

SPEAKERS

Dr. Ludek Sekyra

Chairman of the Board,
Sekyra Group, Czech Republic

Michael Printzos

Director of Programming,
The Hellenic Initiative, USA

Ioannis Spanoudakis

Partner & Member of the BoD,
Stoiximan, Greece

Dr. Angeliki Kosmopoulou

Executive Director, A.C. Laskaridis
Charitable Foundation, Greece

CHAIR

Nicholas Papapolitis

Corporate Ambassador's Program,
The Hellenic Initiative, USA

«Δουλεύω στην κορυφαία εταιρεία στην Τσεχία. Ασχολούμαστε με τον μετασχηματισμό χρηματοοικονομικών ιδρυμάτων, είπε ο **Dr. Ludek Sekyra, διευθυντής ιδρύματος Sekyra Group**, 50 χρόνια μετά τον κομμουνισμό. Σε ότι αφορά την ανάπτυξη της χώρας μου, υπάρχουν τρεις τρόποι. Μας πήρε τρία χρόνια να κάνουμε μετάβαση. Μας πήρε 10 χρόνια για να κάνουμε ιδιωτικοποιήσεις. Θεσπίσαμε το ίδρυμα Sekyra για να υποστηρίζουμε τις πρωτοβουλίες των πολιτών. Σε στενή συνεργασία με τους New York Times. Θεσπίσαμε το παγκόσμιο φόρουμ των πολιτών. Συνεργαζόμαστε με το Χάρβαρντ. Διοργανώνουμε συνέδρια. Θεωρώ ότι η εκπαίδευση είναι σημαντική για μας. Στο καθεστώς χάσαμε πολλά. Εγώ έχασα τους γονείς μου.

«Ιδρυθήκαμε το 2015», είπε η **Dr Αγγελική Κοσμοπούλου, Διευθύντρια Κοινωφελούς Ιδρύματος Αθανασίου Λασκαρίδη**. «Επικεντρωθήκαμε στο θαλάσσιο περιβάλλον, την μικροεπιχειρηματικότητα, προγράμματα σε τομείς της εκπαίδευσης. Για ένα ίδρυμα η κοινωνική και εταιρική ευθύνη είναι σημαντική αποστολή. Γι' αυτό δημιουργήθηκε. Δεν δίνουμε χρήματα. Μικρό είναι αυτό το κομμάτι. Πέρα από την φιλανθρωπική διάσταση το τι κάνουμε κάνει τη διαφορά. Τελευταία η φιλανθρωπία είναι πολύ αναγνωρισμένη. Ακούμε προσεκτικά αυτά που λένε και αυτά που

When people
are healthy and strong,
a country can stand on its feet
and **move forward...**

The Hellenic Association of Pharmaceutical Companies, **with a membership of 65 Greek and multinational companies and representing 90% of the domestic pharmaceutical market**, supports Public Health and the National Economy, setting the following goals:

- > ensuring equal and immediate access of all citizens to new, innovative medicines and promising treatments;
- > **tripling its investment in R&D**, over the next three years, thereby creating new jobs in the country;
- > preserving and further increasing **87,000 jobs**;
- > supporting the National Economy. **The pharmaceutical industry is Greece's second largest exporting sector and contributes 3.5% to GDP.**

ΣfEE

HELLENIC
ASSOCIATION OF
PHARMACEUTICAL
COMPANIES

**WE INVEST IN THE
GREATEST NATIONAL
ASSET: HEALTH.**

www.sfee.gr

δεν λένε οι άνθρωποι. Δουλεύουμε με τους ανθρώπους και όχι για τους ανθρώπους. Θέλουμε να δημιουργήσουμε νέους ηγέτες. Δίνουμε στους ανθρώπους ιδέες και λύσεις. Οι άνθρωποι δεν θα αλλάξουν αν δεν κάνουν το πρόβλημα δικό τους. Πείθουμε τους ανθρώπους. Οι λύσεις απαιτούν πολλαπλές συνεργασίες. Ξεκινάμε ακούγοντας προσεκτικά. Σκοπός μας δεν είναι το κέρδος. Μπορούμε να πιέσουμε για περισσότερες λύσεις. Χτίζουμε δίκτυα. Η Ελλάδα δυστυχώς δεν έχει την κουλτούρα της συνεργασίας».

«Ξεκινήσαμε το 2012», είπε

ο κ. **Γιάννης Σπανουδάκης,**

Partner and Member of the

BoD, Ομίλου Stoiximan. «Με-

γαλώνουμε γρήγορα. Επικε-

ντρωνόμαστε στο προϊόν και

στην τεχνολογία. Βασίζομα-

στε απόλυτα στην τεχνολογία.

Όλες οι υπηρεσίες μας είναι

στην Ελλάδα και μάλιστα σε

μια πολύ δύσκολη περίοδο.

Απασχολούμε 540 άτομα με

μέσο όρο ηλικίας τα 32 έτη. Δίνουμε την ευκαι-

ρία να δημιουργήσουν, να μείνουν στην Ελλάδα

και να προσφέρουν. Η κοινωνική εταιρική ευθύ-

νη θα πρέπει να ενσωματώνεται στο DNA κάθε

εταιρείας. Είναι αναπόσπαστο τμήμα κάθε brand.

Έχουμε το πρόγραμμα Μικροί Ήρωες, για παιδιά

Δημοτικού απομακρυσμένων περιοχών. Στηρίζουμε αθλήματα εκτός του ποδοσφαίρου και του μπάσκετ. Στους Ολυμπιακούς Αγώνες του Τόκιο υποστηρίζουμε 20 αθλητές και δύο ομάδες. Κάποιοι αν δεν είχαν την δική μας στήριξη δεν θα πήγαιναν στους Ολυμπιακούς Αγώνες».

«Είμαι ο Μάικλ ή ο Μιχάλης, που προσπαθεί να κινητοποιήσει Έλληνες της ομογένειας ανά τον κόσμο, είπε ο κ. **Μιχάλης Πρίντζος, από την Ελληνική Πρωτοβουλία.** Από το 2012 έχουμε δα-

πανήσει 50 εκατομμύρια δολάρια σε οικονομική

βοήθεια και επίλυση κρίσεων.

Ένα είναι το σύστημα αξιών.

Ήθος και ισχυρές ομάδες και

καλοί ηγέτες. Ζούμε σε διαφο-

ρετικό κόσμο πλέον. Νομίζαμε

ότι μια εταιρεία θα τα κάνει όλα

για μας. Αυτό δεν λειτουργή-

σε. Αυτή η θέση οδήγησε στην

αντίθεση. Είδαμε ότι τα προ-

βλήματα ήταν σύνθετα. Αρχί-

σαμε να εξετάζουμε το προ-

σφυγικό, την κλιματική αλλαγή.

Αυτή η συνθετότητα μας οδήγησε στην όσμωση.

Ξεκινήσαμε πριν 5 χρόνια με την νεανική ανεργία.

Συνεργαστήκαμε με την cocasola και δημι-

ουργήσαμε 800 θέσεις και δώσαμε 15.000 ώρες

σε ΜΚΟ. Για να λύσουμε σύνθετα προβλήματα

πρέπει να εργαστούμε ομαδικά». ■

«Είμαι ο Μάικλ ή ο Μιχάλης, που προσπαθεί να κινητοποιήσει Έλληνες της ομογένειας ανά τον κόσμο»

M. Printzos

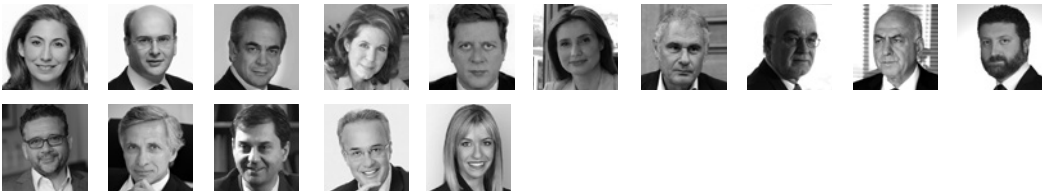
HAIDEMENOS

INTEGRATED PRINTING SERVICES

www.haidemenos.gr

Improving Public Sector Efficiency: Challenges for Building a National Consensus

SPEAKERS

Marilisa Xenogiannakopoulou
Minister of Administrative Reconstruction, Hellenic Republic

Kostis Hatzidakis
Vice President; fmr. Minister of Development, New Democracy Party, Hellenic Republic

Constantine Michalos
President, Athens Chamber of Commerce & Industry, Greece

Evi Christofilopoulou
fmr Minister of Administrative Reform & e-Governance, MP, Hellenic Republic

Miltiadis Varvitsiotis
fmr. Minister of Shipping, Maritime Affairs and the Aegean, Hellenic Republic

Aikaterini Batzeli
fmr Member, European Parliament; fmr Minister for Rural Development and Food, Hellenic Republic

Dimitris Sevastakis
MP, Syriza Party, Hellenic Republic

Nikos Koutsianas
CEO, Apivita, Greece

Sotiris Bregiannos
Founder & Managing Partner, Bregiannos Law Firm, Greece

Leonidas Christopoulos
Advisor to the President, State & Public Administration Issues, New Democracy Party, Greece

Michael G. Jacobides
Sir Donald Gordon Chair of Entr. & Innovation, London Business School, UK

Pascal Apostolides
General Manager, AbbVie Pharmaceuticals SA; fmr. President, SFEE, Greece

Haris Theocharis
Member, Hellenic Parliament, Greece

CHAIR

Yannis Politis, Journalist, Action 24, Greece & **Maria Anastasopoulou**, Anchorwoman, SKAI TV, Greece

“Δεν φταίει μόνο η δημόσια διοίκηση για την κρίση στη χώρα, είπε η **Υπουργός Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Μαριλίζα Ξενογιαννακοπούλου**. Δεν πρέπει να ισοπεδώνεται. Εξελίχθηκε. Πώς μπορούμε να προλάβουμε το τρένο του ψηφιακού ανασχηματισμού, αν δεν βάλουμε νέο αίμα στη δημόσια διοίκηση; Οι θεσμικές αλλαγές είναι αναγκαίες. Δεύτερος στόχος είναι μια δημόσια διοίκηση που να συνδυάζεται με την ψηφιακή ανασυγκρότηση. Τρίτος στόχος είναι μια δημόσια διοίκηση που θα προλάβει το ψηφιακό τρένο αλλά να μπορεί να κατοχυρώνει το δημόσιο συμφέρον. Η δημόσια διοίκηση δεν είναι εταιρεία. Η δημόσια διοίκηση έχει το ανθρώπινο δυναμικό της, είναι ο πλούτος της ή το πρόβλημα της. Η αξιολόγηση έχει ταλαιπωρηθεί στο ελληνικό δημόσιο. Συνδέθηκε με την διαθεσιμότητα. Κατά 85% η αξιολόγηση γίνεται κάθε χρόνο. Το 2018 αποχώρησαν από το δημόσιο 9.000. Υπήρχαν και 241 απολύσεις για πειθαρχικούς λόγους», είπε η κ. Ξενογιαννακοπούλου.

«Κάθε γραφειοκρατικός μηχανισμός έχει ένα στόχο, να μεγαλώνει», είπε ο βουλευτής της ΝΔ, κ. Μιλτιάδης Βαρβιτσιώτης. Τα τελευταία έχουμε υιοθετήσει όλες τις φιλοδοξίες όλων των οργανισμών. Έχουν φτιαχτεί πολλές γραμματείες, ανε-

ξάρτητες αρχές, που προσθέτουν γραφειοκρατία. Άλλο δημόσια διοίκηση και άλλο δημόσιοι υπάλληλοι. Ξεχωρίζω τους δημοσίους υπαλλήλους από την δημόσια διοίκηση. Έχουμε ένα γερασμένο προσωπικό. Δεν είναι ικανοί να κάνουν έναν ηλεκτρονικό διαγωνισμό. Χρειαζόμαστε εξειδικευμένο προσωπικό», είπε ο κ. Βαρβιτσιώτης.

«Ανήκω σε ένα χώρο που έχει κάνει κριτική μέχρι αυτομαστιγώματος», είπε η κα **Εύη Χριστοφιλοπούλου, βουλευτής Δημοκρατικής Συμπάραταξης**. Θα κάνω μια αναδρομή στις μεγάλες μεταρρυθμίσεις. Στην Ελλάδα έχουμε ζήσει δύο είδη συναινέσεων. Πρώτον ήταν συναίνεση μετά την ψήφιση. Ο ΑΣΕΠ, τα ΚΕΠ, το εθνικό σύστημα υγείας και άλλοι θεσμοί, ηλεκτρονική συνταγογράφηση. Δεύτερο είδος συναίνεσης, ψήφιση στη Βουλή το 2013. Ψηφίστηκε ένας νόμος για τα ανοιχτά δεδομένα και ψηφίστηκε από όλους. Σήμερα παραμένει ανενεργός. Τι πάει λάθος τελικά; Δεν καταφέραμε την αξιολόγηση. Στη μήτρα του προβλήματος είναι ο φόβος του μέσου δημοσίου υπαλλήλου, ότι αυτοί εκεί θα αποφασίσουν για την μοίρα μου. Στην υγεία είναι σημαντικό να είναι ξεκάθαρο και αποκεντρωμένο το σύστημα. Ο ΕΟΠΥΥ τελικά καρκινοβατεί. Υπάρχει μια κοινωνία που αντιστέκεται στην αλλαγή.

«Το κράτος είναι ακριβό και δεν έχει κουλτούρα παραγωγής, είπε ο κ. **Δημήτρης Σεβαστάκης, βουλευτής ΣΥΡΙΖΑ**. Πολλά αντικείμενα καταργούνται. Πολλά πράγματα έχουν πολιτιστική ρίζα. Ο βασικός μηχανισμός στην Ελλάδα είναι το κράτος. Παραγγέλλουν οι πολιτικοί το κοινό και το κοινό τους αναπαράγει. Όλες οι έννοιες έχουν παραποιηθεί. Έχεις φτιάξει έναν ΑΣΕΠ που σχετίζεται με μοριοδοτήσεις. Οι μοριοδοτήσεις είναι κάτι εύπλαστο. Είναι έτσι, ότι ο ΑΣΕΠ μοριοδοτεί με δικαιοσύνη; Έχεις 3 φίλους 7 εχθρούς, αν δεν έχεις πρόσβαση στο βαθύ κράτος, όπως το κόμμα μου, αλλά υπάρχει και κάτι άλλο, ότι δεν γουστάρεις και το ρίσκο το παίρνεις. Να μειώσουμε το κράτος και να δώσουμε περιοχές του κράτους στον ιδιωτικό τομέα, άκουσα να λέγεται. Αυτό δεν παράγει γραφειοκρατία; Το μόνο εργαλείο που διαθέτεις είναι το αποτέλεσμα τη δουλειάς σου. Έχουν χρησιμοποιηθεί όλα τα τεχνάσματα. Αν ονοματίσεις τον υπάλληλο, τίθεται σε διαθεσιμότητα. Αποτέλεσμα; Κατέβασαν τα μολύβια. Χάνεις και αυτούς που έχεις. Έκοψες την ευθύνη από τον υπάλληλο. Το επιτρεπτικό μοντέλο. Αυτό το μοντέλο παρήγαγε το ίδιο αποτέλεσμα. Για να αγκιστρώσεις την ευθύνη στο πρόσωπο, πρέπει

να μετρήσεις πόσους φακέλους διεκπεραιώνεις», είπε ο κ. Σεβαστάκης.

«Θα άξιζε να ψηφίσει κανείς την ΝΔ όχι γιατί είναι κόμμα αλάθητων αλλά γιατί έρχεται σεμνά και σοβαρά και μιλά χωρίς περιστροφές για τις κλαδικές που δεν έχουν θέση στο δημόσιο, τον λαϊκισμό που κατατρώει τη διοίκηση, είπε ο κ. **Κωστής Χατζηδάκης, Αντιπρόεδρος της ΝΔ**. Το κόμμα μας είναι έτοιμο να πληρώσει και νέο κόστος. Κάνουμε μια συμμαχία με τους καλούς δημοσίου υπαλλήλους. Δεν γίνονται θαύματα με 660.000 ανθρώπους. Στοχοθεσία και αξιολόγηση που θα έχει αντιδράσεις αλλά και την εξουσιοδότηση του ελληνικού λαού. Σε ορισμένες υποθέσεις μέσω της ψηφιακής ταυτοποίησης και της ηλεκτρονικής υπογραφής θα μπορεί ο πολίτης να το κάνει από το σπίτι του, μέσα σε ορίζοντα 4ετίας. Τα έγγραφα μία φορά και μόνο. Δεν θέλουμε να ξαναφορτώσουμε το δημόσιο με πολλούς υπαλλήλους. Και θα επικεντρωθούμε σε προσλήψεις στην υγεία και στην παιδεία. Η δημόσια διοίκηση είναι ένας πολυτραυματίας λόγω δεκαετιών πελατειακού συστήματος, κομματισμού, λαϊκισμού. Παλιό άλογο περπατησιά δεν αλλάζει».

«Χρειαζόμαστε οικονομική και πολιτική συναί-

νεση, είπε η **πρώην Υπουργός, κα Κατερίνα Μπατζελή**. Αυτή τη στιγμή έχουμε ένα μεγάλο χρηματοδοτικό πακέτο που θα δώσει την ανάπτυξη και την στήριξη στη χώρα μας. Αφαιρεί μεγάλο μέρος από το κράτος και ενδυναμώνει την οικονομία. Μπαίνουν ζητήματα υψηλής τεχνολογίας, όπως η τεχνητή νοημοσύνη. Εκτιμώ ότι αυτό το τραπέζι πρέπει να αποκτήσει πολιτική συναίνεση, πέρα από το να κάνω ένα νομοσχέδιο. Συμφωνώ με ΣΥΡΙΖΑ και ΝΔ. Ως υπουργός αγροτικής ανάπτυξης στα τρία νομοσχέδια που έκανα, εκδόθηκαν 35 εγκύκλιοι 45 υπουργικές αποφάσεις. Αυτή είναι η πολιτική διαχείριση του κράτους. Πρέπει να αποφασίσουμε πώς θέλουμε να λειτουργήσουμε ως κράτος.

«Υπάρχουν προβλήματα στον ιδιωτικό, όπως και στον δημόσιο τομέα, είπε ο κ. **Κωνσταντίνος Μίχαλος, Πρόεδρος ΕΒΕΑ**. Ξύνοντας πληγές του παρελθόντος δεν μπορούμε να έχουμε το επιθυμητό αποτέλεσμα. Ο μεγάλος ασθενής, το δημόσιο, ήταν παράγοντας για την κατάρρευση της οικονομίας. Το κράτος πρέπει να είναι μικρότερο ευέλικτο και ορθολογικό. Δεν θέλουμε ένα δημόσιο κηδεμόνα και δυνάστη της αγοράς. Ένα πιο απλοποιημένο σύστημα, για να μην υπάρχει συναλλαγή. Θέλουμε ένα απλούστερο θεσμικό πλαίσιο. Αξιολόγηση στόχευση και παραγωγή-αμοιβή. Να αντιμετωπίσουμε την πολυνομία και κακονομία. Επιτάχυνση ψηφιακού ανασχηματισμού δημόσιας διοίκησης. Στην Εσθονία εδώ και 6 χρόνια όλες οι συναλλαγές με το δημόσιο γίνονται ψηφιακά. Πλην γάμου διαζυγίου και αγοραπωλησία ακινήτου», είπε ο κ. Μίχαλος.

«Έχουμε εξαιρετικά μυαλά, έχουμε έναν τουρισμό και αυτός στη μοναξιά του, είπε ο κ. **Νίκος Κουτσιανάς, Διευθύνων Σύμβουλος Arivita**. Θέλουμε αγαπητοί πολιτικοί να αγαπήσουμε την Ελλάδα και να κάτσουμε να συζητήσουμε τι στρατηγική θέλουμε για την Ελλάδα; Κανείς δεν αναφέρεται στην αειφόρο ανάπτυξη. Τι έχουμε να

χωρίσουμε λευκοί και νέγροι εργάτες; Μας δίδαξε ο Θουκυδίδης οι καιροί ου μενετοί. Εμείς ξεκινήσαμε έχοντας στο μυαλό μας reople planet profit και τώρα το κάναμε planet reople profit. Εμείς στην εταιρεία αξιολογούμε. Αν πάμε στο δήμο Τρικκαίων ο δήμαρχος εκεί έχει κάνει τόσα πράγματα. Είναι καιρός να συμμορφωθούμε. Να αξιολογηθούμε με βάση το παρελθόν. Βλέπετε τον Μπένο που έχει το Διάζωμα και κάνει θαύματα. Μπορούμε να υποχωρήσουμε, να αφήσουμε αυτά που χρόνια μας βασανίζουν; Η μεγάλη ευκαιρία της Ελλάδας πρέπει να προβάλλει την αειφόρο ανάπτυξη. Εμείς μπορούμε να το κά-

νουμε, γιατί είμαστε μια τέτοια εταιρεία. Αφήστε το παρελθόν. Έχω αγαπήσει τον Ιπποκράτη, όχι ως γιατρό αλλά ως θεραπευτή. Είχε πει, Ηθική, πειθαρχία και απόδειξη»

«Έχουν γίνει πολλά αλλά το περιβάλλον που έχουμε για να επιβιώσεις πρέπει να φοροδιαφύγεις, είπε ο κ. **Χάρης**

Θεοχάρης, βουλευτής ΝΔ. Δεν είναι εύκολο να το παλέψεις με αυτό το σύστημα που έχουμε φτιάξει με την τόσο υψηλή φορολογία. Μήπως το δημόσιο είναι αποτελεσματικό; Μήπως είναι ο πιο καλά οργανωμένος οργανισμός στη χώρα; Γι αυτό όποιος προσπάθησε να τον αλλάξει έφαγε τα μούτρα του; Μία αντίληψη που λέει όλα πρέπει να γίνουν δημόσια. Το άρθρο 16 λέει να μην υπάρχουν ιδιωτικά πανεπιστήμια. Είναι τόσο άχρηστοι οι δημόσιοι υπάλληλοι που δεν μπορούν να ελέγξουν αν τα πανεπιστήμια τα ιδιωτικά είναι καλά; Σήμερα το δημόσιο πρέπει να είναι παντού. Να είναι στο κινητό κάθε ανθρώπου στο Μάτι. Να το κουβαλάμε στην τσέπη μας. Μέσα σε 12 μήνες μπορούν τα 5,5 εκατομμύρια πολιτών να έχουν ψηφιακή υπογραφή. Πρέπει να αποκεντρώσουμε αρμοδιότητες και να συγκεντρώσουμε τους πόρους. Οι υπάλληλοι να είναι κρατικοί και να μπορούν να φεύγουν από τη μια υπηρεσία στην άλλη. Μπορούμε να έχουμε μικρά υπουρ-

**«Δεν φταίει μόνο
η δημόσια διοίκηση
για την κρίση στη χώρα.
Δεν πρέπει να ισοπεδώνεται.
Εξελίχθηκε»
Μ. Xenogiannakoulou**

γείο. Ζούμε σε ένα πρωθυπουργικό σύστημα. Όμως ο πρωθυπουργός μας είναι ανεύθυνος θεσμικά. Δεν υπογράφει τίποτα παρά μόνο για τους υπουργούς του»

«Μπορούμε να σταματήσουμε τις προσωπολημένες ευθύνες για να δούμε τι θα κάνουμε, αναρωτήθηκε ο κ. **Μιχάλης Ιακωβίδης, καθηγητής επιχειρηματικότητας και καινοτομίας**. Βάζοντας τους ανθρώπους να απολογηθούν δεν πάμε μπροστά. Το κράτος παράγει στην Ελλάδα πολύ μεγάλο του ΑΕΠ. Δεν μπορεί να λέτε για ακριβό κράτος αν δεν απομετράται τι παράγει το κράτος. Το 2016 η παρούσα κυβέρνηση κουτσούρευσε το νόμο για τα οργανωτικά οργανογράμματα. Το δημόσιο είναι ένα case study του πως δεν οργανώνει κάτι. Αν πάρεις πρωτοβουλία, μπορεί να σε καταγγείλουν και να σε μηνύσουν. Είναι ντροπή να μιλάμε για αξιολογήσεις με τιμωρητικό χαρακτήρα. Προφανώς όταν αξιολογείς και τιμωρείς. Δεν θέλουμε άλλους γραφιάδες, θέλουμε ανθρώπους να κάνουν προγραμματισμό. Να σπάσουμε το ταμπού ότι δεν υπάρχει περίπτωση να ακουμπήσουμε τους δημόσιους υπαλλήλους. Ας αρχίσουμε να μετράμε λοιπόν», είπε ο κ. Ιακωβίδης.

«Είμαι ο μοναδικός δημόσιος υπάλληλος του τραπεζιού, είπε ο κ. **Λεωνίδας Χριστόπουλος, Σύμβουλος Προέδρου ΝΔ**. Δεν έχουμε πρόγραμμα για απολύσεις, πλην των πειθαρχικών ζητημάτων. Θεωρώ ότι μπορούν να υπάρξουν consensus σε ζητήματα. Οι πολιτικές αποφάσεις θα είναι πάντα διαφορετικές. Ένα κόμμα σαν τον ΣΥΡΙΖΑ θέλει ένα μεγάλο κράτος. Ενώ ένα κεντροδεξιό κόμμα θέλει να συνεργάζεται με τον ιδιωτικό τομέα, θέλει μικρότερο κράτος. Τα κόμματα έχουν διαφορετικές ατζέντες. Να συμφωνήσουμε στους μηχανισμούς βάση των οποίων υλοποιούνται αυτές οι αποφάσεις. Ακόμη και αν δεν συμφωνούμε με την αξιολόγηση.

Γιατί θεωρούμε ότι όλοι πρέπει να καταλάβουν ότι η αξιολόγηση είναι αναγκαία. Δεν μπορούμε να δεχτούμε ότι οι γραμματείς αυξήθηκαν κατά 30%».

«Υπάρχει κράτος χωρίς δημόσια διοίκηση, αναρωτήθηκε ο κ. **Σωτήρης Μπρέγιαννος, ιδιοκτήτης δικηγορικής εταιρείας**. Χρειαζόμαστε δημόσια διοίκηση. Πόση χρειαζόμαστε; Τι είδους διοίκηση χρειαζόμαστε; Δεν είναι απρόσωπο πράγμα, είναι οι υπάλληλοι της. Χρειαζόμαστε 3 κανόνες: προσλήψεις με τον τρόπο που θα ορίσουμε, αξιολόγηση και τιμωρία των υπαλλήλων. Χρειαζόμαστε υπαλλήλους με κοινωνικά κριτήρια, ή με γνώσεις εμπειρία; Αυτό θα εξαρτηθεί από την στρατηγική μας σήμερα. Κοπτόμαστε για την ανάπτυξη, αλλά ποιος θα την υλοποιήσει; Μόνο ο ΕΒΕΑ; Πώς θα κάνουμε αξιολόγηση; Κάθε φορά που αλλάζει η κυβέρνηση είναι οι δικοί μου και οι δικοί τους. Διώκονται 1000 υπάλληλοι αλλά ένας τιμωρείται. Διευθυ-

ντής κλινικής στο Ιπποκράτειο με πλαστό πτυχίο. Από το ποσοστό θνησιμότητας της κλινικής βρήκαν ότι κάτι δεν πάει καλά. Είναι εκεί ακόμη, δεν χειρουργεί, αλλά παίρνει το μισθό του».

«Τι μπορούμε να κάνουμε για να φέρουμε πίσω χρήματα, τώρα που βγήκαμε από τα μνημόνια, αναρωτήθηκε ο κ. **Pascal Apostolides, Γενικός Διευθυντής AbbVie**. Οι φαρμακευτικές επιχειρήσεις σε όλη την Ευρώπη επενδύουν 34 δις. Η χώρα απορροφά μόλις το 0,1%. Με τους λαμπρούς επιστήμονες που έχουμε, τους γιατρούς τους βιοχημικούς μπορούμε να φέρουμε 520 εκατομμύρια με γρήγορους ρυθμούς. Εμείς επενδύουμε σε άλλες χώρες. Γιατί να μην έρθουμε στη χώρα μας, ώστε να δώσουμε κίνητρα στην ελληνική αγορά; Κάνω κάλεσμα προς την πολιτική ηγεσία, μπορούμε πολύ σύντομα, διευθύνει εταιρείες με συνεργασία με ελληνικούς ομίλους, να φέρουν ανάπτυξη στη χώρα μέσω φαρμακευτικής καινοτομίας». ■

«Ο μεγάλος ασθενής, το δημόσιο, ήταν παράγοντας για την κατάρρευση της οικονομίας»

K. Michalos

DAY 3

Rethinking Employment due to Innovations and New Technologies

SPEAKERS

Byron Nicolaides

Chairman & CEO, PeopleCert; President of European IT Professionals (CEPIS), Greece

George Doukidis

Professor, Athens University of Economics & Business, Greece

Michail Bletsas

Director of Computing, MIT, USA

Elias Papaioannou

Professor, London Business School, UK

INTERVENTION

Dr. Venetia Koussia

Director General, Council on Competitiveness of Greece "CompeteGR"

CHAIR

Anthony Papayannides

Managing Director, Economica Publishing, Greece

«Οι άνθρωποι να περιμένουν ότι θα αλλάξουν πολλές φορές επάγγελμα στη ζωή τους», ανέφερε ο **Μιχάλης Μπλέτσας, Διευθυντής Πληροφορικής MIT**. «Έχουμε μια μεγάλη μεταστροφή των απαιτούμενων δεξιοτήτων που θα μας επιτρέψουν να έχουμε μια απασχόληση με ουσία, με νόημα. Τα εκπαιδευτικά μας συστήματα είναι τα πιο αργά συστήματα της κοινωνίας μας. Η μάθηση είναι η πιο σημαντικός στόχος που πρέπει να έχει κανείς αυτές τις μέρες, όταν τελειώνει την βασική του εκπαίδευση. Έχουμε το πιο γελοίο πτυχίο, που είναι η ασφάλεια των υπολογιστών. Έχει ξεπεραστεί, αλλά πολλά πανεπιστήμια το προσφέρουν. Αν μπορείς να περιγράψεις τη δουλειά σου με τρία βήματα, τότε η δουλειά σου θα αυτοματοποιηθεί. Το σημαντικό είναι να κατανοήσουμε ότι οι τεχνολογίες θα δράσουν ως δυνατότητα να ενισχυθούν τα κενά. Πρέπει να βεβαιωθούμε ότι αυτές οι διαφορές δεν θα είναι τόσο οδυνηρές. Θέλουμε και διαφορετικές μορφές εκπαιδευτικών δεξιοτήτων. Η μάθηση με γίνεται στην πράξη, όχι με την παρακολούθηση διαλέξεων και μαθημάτων. Αλλάζουμε την μηχανή του αεροπλάνου, καθώς το

αεροπλάνο πετάει», τόνισε ο κ. Μπλέτσας. «Όταν μιλάμε για Ελλάδα μιλάμε πάντα για το ελληνικό πρόβλημα, είπε ο κ. **Γιώργος Δουκίδης, Καθηγητής Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών**. Το βασικό πρόβλημα είναι ότι η ακαδημαϊκή ελίτ δεν έχει ασχοληθεί ποτέ με την εκπαίδευση. Υπάρχει μια κεντρική διοίκηση που ελέγχει τα πράγματα και δεν κινούμαστε ευέλικτα. Το άλλο πρόβλημα είναι κοινωνικό. Όλες οι οικογένειες θέλουν τα παιδιά τους να σπουδάσουν. Έχουμε το χαμηλότε-

ρο ποσοστό στην τεχνολογική εκπαίδευση. Τα 2/3 των ακαδημαϊκών τμημάτων αφορούν στελέχη του δημοσίου. Το επόμενο βήμα είναι πώς παίρνεις ένα παιδί με καλό πτυχίο και του παρέχεις ψηφιακές γνώσεις για το μάρκετινγκ ή πώς παίρνεις έναν άνεργο μαθηματικό και τον μετατρέπεις σε καλό προγραμματιστή. Το πανεπιστήμιο θα μπορούσε να είναι και πυλώνας ανάπτυξης. Η Τιμισοάρα είναι μια ειδική περίπτωση γιατί ο περιφερειάρχης μαζί με τον πρότανη πή-

γαν παντού, παρουσίασαν το πανεπιστήμιο τους και ζήτησαν να δημιουργηθούν στη χώρα τους κέντρα αριστείας. Έχουμε 6.000 με 7.000 φοιτητές με Εράσμους στην Ελλάδα το χρόνο. Διαθέτουμε βέλτιστες πρακτικές, αλλά κατά πόσο το πανεπιστήμιο μπορεί να το φορμάρει είναι ένα θέμα», είπε ο κ. Δουκίδης.

«Στις ΗΠΑ περίπου το 50% της απασχόλησης έχει να κάνει με τον πολιτισμό, είπε ο **Ηλίας Παπαϊωάννου, Καθηγητής Οικονομικών στο London Business School**. Δεν θα υπήρχε η επανάσταση αν δεν έφταναν οι Μπολσεβίκοι. Κοιτάζοντας το μέλλον πρέπει να είμαστε ταπεινοί. Μπορούμε να δούμε

την τεχνολογία όχι ως αντικατάσταση δεξιοτήτων, αλλά ως συμπλήρωμα. Στις αρχές του '70 υπήρχαν πολλοί ταμίες στις τράπεζες. Υπήρχε μεγάλος αριθμός ανθρώπων που δούλευε πίσω από τα ταμεία. Το δίλημμα είναι αν τα ρομπότ θα αντικαταστήσουν τους ανθρώπους. Δεν νομίζω ότι θα συμβεί στο μέλλον. Έχουμε νέους στόχους. Αν αντικαταστήσουμε τους αγρότες στην περιοχή μου στα Καλάβρυτα τι θα κάνουν; Γιόγκα; Η τεχνολογία οδήγησε σε μεγάλα κέρδη. Οι θέσεις εργασίας αυξήθηκαν εξαιτίας της τεχνολογίας. Η τεχνολογία οδήγησε σε σημαντική αύξηση κέρδους και έχει ενδυναμώσει κάποιες περιοχές με αποτέλεσμα την απόκτηση κέρδους. Σε μερικές περιπτώσεις η τεχνολογία έχει οδηγήσει στην ασφυξία κάποιες κοινωνικές τάξεις. Πρέπει να σκεφτούμε την τεχνολογία με θετικό τρόπο».

Είμαι εκλεγμένος πρόεδρος των ευρωπαϊών πληροφορικών και έχουμε μισό εκατομμύριο μέλη πληροφορικούς ανά την Ευρώπη, είπε ο κ. **Βύρων Νικολαΐδης, Πρόεδρος και Διευθύνων σύμβουλος Ομίλου PeopleCert**. Σήμερα μιλάμε πιθανώς για εκατομμύρια μέλη. Κάποιοι δουλεύουν αλλά σε μια 20ετια πολλές δουλειές θα εξαφανιστούν. Τα πράγματα άλλαξαν και οι άνθρωποι που έχουν αποφοιτήσει από τα πα-

νεπιστήμια τα τελευταία 30-40 χρόνια, δεν διαθέτουν τις απαιτούμενες δεξιότητες. Έχουμε έλλειψη ανθρώπων με υψηλές δεξιότητες στην πληροφορική. Δύο εκατομμύρια υπολογίζεται η έλλειψη στην Αμερική και στην Ιαπωνία. Ακόμη και στην Ινδία υπάρχει έλλειψη πληροφορικών.

Τα πανεπιστήμια δεν είναι αρκετά για να βγάλουν τέτοια στελέχη. Άρα θα πρέπει αυτοί που βγήκαν να μετεκπαιδευτούν. Μπορούμε να δημιουργήσουμε στην Ελλάδα μισό εκατομμύριο θέσεις στην πληροφορική; Μας είπαν υπερφίαλους. Η έρευνα το 2015 έδειξε ότι μπορεί να γίνει. Νέοι μέσα από 500 ώρες εκπαίδευσης έγιναν προγραμ-

ματιστές. Έχουμε βγάλει 400 αποφοίτους στην Ελλάδα και σήμερα έχουν δουλειές. Αυτοί ήταν μακροχρόνια άνεργοι. Πρέπει να εστιάσουμε σαν χώρα, σαν Πολιτεία στο τι Ελλάδα θέλουμε. Αν θέλουμε να γίνουμε Ισραήλ δεν είναι δύσκολο και δεν χρειάζονται χρήματα. Εγώ είμαι αισιόδοξος», είπε ο κ. Νικολαΐδης.

«Το 23% στην Ελλάδα είναι υψηλού κινδύνου λόγω χαμηλού μορφωτικού επιπέδου, είπε η κα **Βενετία Κούσσια, Director General, Council on Competitiveness of Greece**. Οι μηχανές δεν θα αντικαταστήσουν τον άνθρωπο γενικά. Οι ρόλοι που απαιτούν ψηφιακές δεξιότητες συνεχώς αυξάνονται. Δεν θα επηρεαστούν όλες οι δουλειές με τον ίδιο τρόπο. Υπάρχουν ανάγκες συνεργασίας και μεταξύ μας και με τις μηχανές. Βαδίζουμε συνεχώς προς εξειδίκευση. Η δουλειά για μια ζωή στον ίδιο εργοδότη είναι πλέον παρελθόν. Οι νέες δουλειές είναι πολύ περισσότερες από αυτές που θα λείψουν. Π.χ. όταν δίνεις μια συνέντευξη, να κρατάς οπτική επαφή, να μάθεις να ακούς και να οργανώνεις το χρόνο σου. Η τεχνολογία είναι εδώ και θα πρέπει συνεχώς να μαθαίνουμε. Οι θέσεις εργασίας όπως τις ξέρουμε πεθαίνουν, αλλά η εργασία χαίρει άκρας υγείας», είπε η κ. Κούσσια. ■

«Αν μπορείς να περιγράψεις τη δουλειά σου με τρία βήματα, τότε η δουλειά σου θα αυτοματοποιηθεί»

M. Bletsas

abbvie

ABBVIE PHARMACEUTICALS S.A.

41-45 Marinou Antypa, 141 21, Neo Irakleio, Greece
Tel. (+30) 214 4165 555, Fax (+30) 214 4165 551, Website: www.abbvie.gr

AbbVie is a global, research and development-based biopharmaceutical company committed to developing innovative advanced therapies for some of the world's most complex and critical conditions. The company's mission is to use its expertise, dedicated people and unique approach to innovation to markedly improve treatments across four primary therapeutic areas: immunology, oncology, virology and neuroscience. In more than 75 countries, AbbVie employees are working every day to advance health solutions for people around the world.

**For more information about AbbVie,
please visit us at www.abbvie.gr.**

Blockchain

SPEAKERS

Sheik Mohammed Irfan

VP of Global Operations,
Bloccelebrate VC, USA

Eva Kaili

Member, European Parliament, Brussels

Dimitris Argirakis

President, Worldhotels Switzerland
Association, Switzerland

Menelaos Petrovas

Digital Marketing Manager,
Airport Hotel Basel AG, Switzerland

CHAIR

Dimitris Mallas

Journalist, cnn.gr, Greece

«Σήμερα πολλοί καταλαβαίνουν το blockchain, γιατί όταν ξεκίνησα λίγοι το ήξεραν, είπε ο κ. **Sheik Mohammed Irfan, VP of Global Operations, Bloccelebrate VC, USA**. Πάντοτε το μπερδεύουν με τα cryptos. Είναι ένα bitcoin. Ο καθένας έχει την δική του οπτική μέσα στα blockchain. Είναι αυτοί οι κόμβοι. Αυτή η αλυσίδα δεν μπορεί να αλλάξει, γιατί κάθε άτομο έχει μια μοναδική οπτική. Σε αυτό συνίσταται το blockchain. Μπορεί κανείς να μεταφέρει το οτιδήποτε. Χρήματα, ένα πακέτο. Υπάρχουν πολλές δυνατότητες για την Ελλάδα. 11% των Ελλήνων δεν έχουν τραπεζικό λογαριασμό. Άρα το blockchain θα μπορούσε να καλύψει αυτό το κενό. Σε μια αναδυόμενη οικονομία μπορεί να βοηθήσει. Σε 10-20 χρόνια το blockchain θα αφορά 30 τρις εκ. δολάρια. Μπορεί να προσφέρει πολλά. Οι Έλληνες έχουν μεγάλη δεξιότητα στη ναυτιλία. Υπάρχουν εταιρείες που έχουν ασφαλιστικά συμβόλαια ναυτιλίας με blockchain. Είναι μια τεράστια ευκαιρία, για την Ελλάδα που βρίσκεται σε μια τέτοια γεωγραφική θέση, και μπορεί να φτάσει στην κορυφή. Έχω εντυπωσιαστεί από την Ελλάδα. Μπορεί να κάνει μια τεράστια στροφή. Είναι μια από τις πιο δυτικές δημοκρατίες που γνωρίζουμε και με την αστάθεια στην περιοχή, με την Τουρκία, θα μπορούσε να βελτιώσει την θέση της στην Ευρώπη. Άρα υπάρχει η δυνα-

τότητα για το blockchain. Είναι τεράστια η ευκαιρία για τον κόσμο».

«Σήμερα υπάρχουν δυο εταιρείες που κατέχουν όλα μας τα δεδομένα, είπε ο κ. **Δημήτρης Αργυράκης, Πρόεδρος Worldhotels**. Αυτή τη στιγμή υπάρχει μεγάλη καινοτομία στον τομέα των τροφίμων. Άλλες εφαρμογές θα μπορούσαν να εστιαστούν στις αποσκευές, ώστε να μην απολεσθεί ποτέ ξανά αποσκευή. Έχουμε χάσει πράγματα στην ψηφιοποίηση. Κανείς δεν καταλαβαίνει τις λεπτομέρειες όταν κλείνει ένα ξενοδοχείο on line. Έχουμε χαθεί στα κομμάτια της τεχνολογίας και του blockchain. Δεν χρειάζεται να κατανοούμε το τεχνολογικό κομμάτι. Να συνειδητοποιούμε ότι κάτι καλό έρχεται. Και βέβαια υπάρχουν ευκαιρίες στην Ελλάδα γιατί η τεχνολογία δεν έχει σύνορα, όρια. Ο τουρισμός στην Ελλάδα είναι από τους μέγιστους τομείς και μέσα στην κρίση συνέχισε να δουλεύει.

«Εγώ όταν έφτασα στο Ευρωκοινοβούλιο ήμουν η Ελληνίδα από την κρίση, είπε η **ευρωβουλευτής, κα Εύα Καϊλή**. Οι τράπεζες έκλεισαν σε μια νύχτα στην Κύπρο. Αυτό το εικονικό νόμισμα θα μπο-

ρούσε να είναι μια λύση. Ουσιαστικά ψηφιοποιείς τα περιουσιακά στοιχεία και τα ανταλλάσσεις. Δεν χρειάζεσαι μεσάζοντες. Είναι μια πλατφόρμα αποκεντρωμένη. Άμεσα, χωρίς τριβή, χαμηλά έξοδα. Αυτό θα επιλύσει πολλά προβλήματα. Μπορούμε να το χρησιμοποιήσουμε για έξυπνα συμβόλαια. Έχεις ένα ψηφιακό πορτοφόλι. Κανείς δεν μπορεί να το μιμηθεί αυτό. Υπάρχει μεγάλη αντίσταση στη καινοτομία. Ακόμη και νέοι συνάδελφοι μου αντιδρούν. Θεωρώ ότι σε ένα χρόνο περίπου θα έχουμε πιστοποίηση και εφαρμογή στην ΕΕ. Ψηφιοποιείς την οικονομία σου. Είναι ένα τεράστιο βήμα μπροστά.»

«Είναι μια τεχνολογία που λύνει ένα business case», είπε ο κ. **Μενέλαος Πέτροβας, Διευθυντής Ψηφιακού Marketing, Airport Hotel Basel AG**. Οι άνθρωποι δεν καταλαβαίνουν πώς θα εφαρμοστεί. Δεν βλέπουν την εικόνα. Είναι σειρές ανταλλαγής χρημάτων. Έχουμε τα προσωπικά δεδομένα που τα χωρούμε of blockchain. Πρέπει να επικοινωνήσουμε με τον κόσμο και να τον ενημερώσουμε. Να έχουμε στο νου μας και ρυθμιστικά ζητήματα. ■

Digital Sweden

H.E. Charlotte Sammelin
Ambassador of Sweden to Greece

John D. Saracakis
Chairman, Hellenic-Swedish Chamber of Commerce

«Μείς αναλάβαμε κάποιες πρωτοβουλίες και ακόμη δρέπουμε καρπούς, είπε η κα **Charlotte Sammelin, Πρέσβης της Σουηδίας στην Ελλάδα**. Απελευθερώσαμε τον τομέα των τηλεπικοινωνιών εκ των προτέρων. Από το 1985 είχαμε μεγάλο απόθεμα στον τομέα αυτό. Θέλαμε να επενδύσουμε περαιτέρω. Συνεχίσαμε τη συνεργασία δημόσιου και ιδιωτικού τομέα. Το 1998 έδωσε προνόμια η κυβέρνηση στους πολίτες να έχουν φορολογικά οφέλη στους πολίτες. Ένα εκατομμύριο Σουηδοί αγόρασαν τον πρώτο τους υπολογιστή. Είδαμε ότι είχαμε μια διεύρυνση από την αγορά και συνοδεύτηκε από το δημόσιο. Τώρα το 60% των νοικοκυριών έχουν πρόσβαση σε δικτυα οπτικών ινών.

Το 2017 ξεκινήσαμε την εθνική ψηφιακή στρατηγική. Έχουμε ευέλικτο σύστημα για να ενισχύσουμε τις δεξιότητες στην εκπαίδευση. Και στη

δική μας χώρα έχουμε μικρό ποσοστό συμμετοχής των γυναικών στην τεχνολογία. Δεν μπορεί να οδηγηθεί καμία χώρα στο μέλλον αν βασίζεται στο ήμισυ του πληθυσμού. Κάνουμε προσπάθεια μεγαλύτερης ισότητας. Όταν γίνεται πιο ψηφιακή μια κοινωνία, υπάρχουν τομείς της αγοράς που θα ασκούν επιρροή. Η ψηφιοποίηση μας δίνει επιπρόσθετη αξία.

Είμαστε μια μικρή χώρα όπως η Ελλάδα. Η Σουηδία είναι Νο2 στη Silicon Valley. Μία startup έχει 1.000 εργαζόμενους μία start-up. Υπάρχουν στοιχεία κρίσιμα για την προαγωγή των ψηφιακών συστημάτων. Καλές υποδομές, πρόσβαση σε κεφάλαιο, καινοτόμα χρήση της τεχνολογίας, ομαδική εργασία και εμπιστοσύνη. Τέλος το κράτος πρόνοιας. Την συζήτηση συντόνισε ο Πρόεδρος του Ελληνο-Σουηδικού Επιμελητηρίου, Ιωάννης Σαρακάκης. ■

**MAKE YOUR TEAM BETTER.
MAKE YOUR FIRM BETTER.
MAKE THE INVESTMENT WORLD BETTER.
HIRE A CFA® CHARTERHOLDER.**

By passing one of the most rigorous series of exams in the investment management industry, CFA charterholders have proven they have the skills and commitment to measure up to the needs of their clients and the demands of a changing world. Charterholders also have the ethical foundation to put their clients first and make the right decisions for the long term, not just today. When choosing the right person for your team, you want the best. You want a CFA charterholder.

Get started at cfasociety.org/hellenic

**CFA Society
Greece**

LET'S MEASURE UP™

© 2019 CFA Institute. All rights reserved.

Implementing the Digital Enterprise

SPEAKERS

Elias Athanasiou

CEO, Hellenic Post, Greece

Nikos Dimakos

Partner in the Advisory function, KPMG, Greece

Peter Fuzes

Public Sector Industry Leader Eastern & Central Europe, Middle East & Africa, Oracle, Hungary

Andreas Xirocostas

Managing Director Greece, Cyprus and Malta, SAP

Damianos Charalampidis

Executive General Manager, Chief Digital Officer & Retail Banking Products, Alpha Bank, Greece

CHAIR

Tasos Zachos Chief-Editor, Fortune Greece

«Ηλεκτρονικά εισιτήρια και ηλεκτρονικές πληρωμές έχουμε εδώ και πολλά χρόνια, είπε ο κ. **Ανδρέας Ξηροκόστας, Managing Director Greece, Cyprus and Malta SAP**. Ο Νταβίντσι έχει πει ότι όλα συνδέονται παρόλο που δεν ξέρουμε με ποιον τρόπο. Ήδη έχουμε εισέλθει στην ψηφιακή επιχείρηση. Η καινοτομία είναι κάτι που δεν εντέλλεται. Δεν μπορούμε να πιέσουμε κάποιον να γίνει καινοτόμος. Πρέπει να κρατήσεις την ταυτότητα σου αλλά να γίνεις σύγχρονος και αν είναι δυνατόν να βγεις πιο μπροστά. Όταν λείπουν τα μέσα, χρειάζεται η διαφορετικότητα για να κερδίσουμε την επόμενη μέρα. Νομίζω ότι αυτό που γίνεται προφανές και αντιληπτό είναι ότι δεν υπάρχει άλλος τρόπος λειτουργίας. Στον σύγχρονο κόσμο λειτουργείς με σύγχρονο τρόπο. Η Ελλάδα έμεινε λίγο πίσω. Υπάρχουν εταιρείες που έχουν κάνει βήματα και ήδη ξεχωρίζουν. Το όραμα δεν είναι αρκετό, χρειάζεται σχέδιο. Αυτοί που θα τα καταφέρουν θα είναι οι προσηλωμένοι. Την ώρα που αισθάνεσαι ότι είσαι στην κορυφή, τότε πρέπει να αλλάξεις. Για να μην σε αλλάξουν», είπε ο κ. Ξηροκόστας.

Ο κ. **Δαμιανός Χαραλαμπίδης, Executive General manager, Chief digital officer & retail banking products, Alpha Bank** «Παρόλο που έχουμε αλλιώς στο μυαλό μας τις τράπεζες, ότι δεν είναι προηγμένες, εδώ και πολλά χρόνια πολλά πράγματα γίνονται ψηφιακά, είπε. Το πρόσωπο που βγάζουν έξω οι τηλεπικοινωνίες είναι πιο σύγχρονο. Στις τράπεζες για παράδειγμα ένα μεγάλο ποσοστό κάνει ψηφιακές συναλλαγές. Στις τηλεπικοινωνίες δεν το κάνει. Οι τράπεζες διέρχονται ένα μεγάλο ψηφιακό μετασχηματισμό. Σε παγκόσμιο επίπεδο, το 3% των εσόδων επενδύεται στον ψηφιακό μετασχηματισμό. Κάτι αντίστοιχο συμβαίνει και στην Ελλάδα. Είμαστε λίγο πιο δύσκολα γιατί κάποιος πρέπει να πάρει απόφαση να επενδύσει, όταν όλοι γνωρίζουμε ότι ο τραπεζικός κλάδος βάλλεται από τα κόκκινα δάνεια. Είναι πολλαπλώς πιο δύσκολη η απόφαση. Ο

«Ήδη έχουμε εισέλθει στην ψηφιακή επιχείρηση»

A. Xirocostas

ψηφιακός μετασχηματισμός είναι μαραθώνιος. Δεν είναι 100 μέτρα δρόμος. Πριν κάποια χρόνια υπήρχε έντονα η τάση ότι δεν πρόκειται να υπάρξει φυσικό κατάστημα στο μέλλον. Αυτό έχει τελειώσει πολλαπλώς. Έκανα ένα ταξίδι στις σκανδιναβικές χώρες και πήγα σε πολλές τράπεζες. Συνάντησα τον CEO και υπήρχε η αγωνία για διαμόρφωση στρατηγικής. Εγώ είμαι ψηφιακή τράπεζα. Τι θα κάνω τώρα που έγιναν και οι άλλοι; Το κατάστημα θα υπάρχει και θα επικεντρώνεται στην πώληση και στη συμβουλή και λιγότερο στη συναλλαγή. Ο ψηφιακός μετασχηματισμός, είναι μετασχηματισμός πριν τον ψηφιακό. Άρα μιλάμε για σοβαρή αλλαγή κουλτούρας. Χρειάζεται σχέδιο και στρατηγική. Οι επενδύσεις και το budget είναι το τελευταίο. Η δομή και κουλτούρα το άφησε και το ωμέγα για να πετύχει».

Ο **Peter Fuzes, Public Sector Industry Leader &**

Αξιοπιστία

Αποτελεσματικότητα

Ασφάλεια

ΑΔΜΗΕ

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Δυρραχίου 89 & Κηφισού Αθήνα Τ.Κ.10443, τηλ.: 2105192101, fax: 2105192324
www.admie.gr, e-mail: info@admie.gr

Central Europe, Middle East & Africa, Oracle

τόνισε ότι δεν υπάρχει ούτε ένας κλάδος που να μην αγγίζουν οι νέες τεχνολογίες. Στην οικονομία σήμερα η ψηφιακή πλευρά είναι πολύ σημαντική. Οι εταιρείες χρειάζονται μια στρατηγική, όχι ψηφιακή. Όλα αυτά πρέπει να είναι κομμάτι της νοοτροπίας, της σκέψης. Όταν κάποιος έλεγε θα κάνω εταιρεία, χρειαζόταν ένα φαξ. Το θέμα είναι τι θα κάνεις με το φαξ. Πρέπει να υπάρχει ένα ξεκάθαρο όραμα και στρατηγική στην εταιρεία. Για να γίνει μετασχηματισμός πρέπει να υπάρχει σαφής θεώρηση σε επίπεδο στρατηγικής. Απόλυτη στήριξη και προσήλωση από το top management. Πρέπει να υπάρχει και η υποστήριξη της σωστής τεχνολογίας. Σήμερα έχουμε το blockchain, την τεχνητή νοημοσύνη. Σε 5 χρόνια ποιος ξέρει τι. Έλλειψη ταλέντου, αυτό βλέπω όταν πηγαίνω στους πελάτες. Παλεύουν για να προσλάβουν τους κατάλληλους ανθρώπους. Κάποιοι που κατανοούν την τεχνολογία και κάποιοι που κατανοούν τις επιχειρήσει. Άρα, τα ταλέντα είναι το πρόβλημα.

«Είμαστε το πιο παραδοσιακό μπίζνες στο πάνελ, είπε ο κ. **Ηλίας Αθανασίου, Διευθύνων Σύμβουλος ΕΛΤΑ**. Η σχέση η δική μας είναι διττή με την τεχνολογία. Το 40% των πελατών μας επισκέπτονται τις σελίδες μας. Αυτό βοηθά να προσφέρουμε πιο ουσιαστικές, πιο φθηνές υπηρεσίες. Θέλουμε να αντικαταστήσουμε το ταχυδρομικό κουτί έξω από σπίτι του, να μετατραπεί σε mail box. Τα σουηδικά ταχυδρομεία είναι πολύ μπροστά. Όλοι οι λογαριασμοί έρχονται σε ένα αρχείο.

Αυτό βλέπουμε εμείς σαν ευκαιρία. Το στοίχημα είναι να μπούμε στη νέα φάση. Έχουμε ένα δίκτυο 700 καταστήματα και 700 πρακτορεία. Υπάρχει εξελιγμένο software για να φεύγει ένα δέμα. Αυτό

που κοιτάμε να κάνουμε, γιατί δεν έχουμε πολλαπλασιαστικά κέρδη. Να παίρνει κάποιος ένα δέμα πχ από πρατήριο καυσίμων ή από ένα ξενοδοχείο. Θα έρχεται ένα μήνυμα στον παραλήπτη και θα διαλέγει από τρία σημεία να παραλάβει. Τα ξενοδοχεία έχουν 24ωρη εξυπηρέτηση.

Μπορείς να έχεις ξενοδοχεία στο κέντρο του συντάγματος. Η τεχνολογία θα είναι καταλύτης για αυτές τις ενέργειες. Βλέπουμε κόσμο με καλή μόρφωση αλλά χωρίς εμπειρία. Είναι η κουλτούρα πολύ σημαντική».

«Ψηφιακή επιχείρηση είναι αυτή που μπορεί να συνδυάσει τις διάφορες τεχνολογίες, να διαφοροποιηθεί στους πελάτες της με τα προϊόντα της, είπε ο κ. **Νίκος Δημάκος, Γενικός Διευθυντής KPMG**. Να έχει απλές λειτουργίες. Και να έχει και χαμηλό κόστος λειτουργίας. Θέλει τους σωστούς ανθρώπους. Δεν είναι ένας. Η εταιρεία να έχει την κουλτούρα, να υπάρχει ξεκάθαρη στρατηγική τοποθέτηση. Είναι και ζήτημα κουλτούρας αλλά σε πρώτη φάση είναι ζήτημα στρατηγικής. Είναι αρρηκτά διστακτικές οι ελληνικές εταιρείες. Σου λέει αν θα επενδύσω σε αυτό πρέπει να είμαι σίγουρος 100%. Ο ψηφιακός μετασχηματισμός θέλει πιο γρήγορο τρόπο, να συνδυάσεις, να πειραματιστείς. Ο επιχειρηματίας θα πρέπει να είναι πιο ανοιχτός, να δει ότι αν δεν υπάρχουν κάποια πράγματα θα μείνει εκτός αγοράς». ■

«Δεν υπάρχει ούτε ένας κλάδος που να μην αγγίζουν οι νέες τεχνολογίες»

P. Fuzes

Brewing a better future

ATHENIAN BREWERY AT A GLANCE

Athenian Brewery is the largest beer producer and importer in Greece, with over 55 years of market presence. Originally founded in 1963 by a team of five Greek entrepreneurs, the company is now part of HEINEKEN Group.

Athenian Brewery owns 3 plants in Athens, Thessaloniki and Patras, 2 private malteries in Thessaloniki and Patras and a bottling plant for IOLI Mineral Water in Lamia. It produces some of the most popular beer brands in Greece such as Amstel, Amstel Pils, Amstel Dark, Amstel Radler, Amstel Free, Heineken, ALFA, ALFA Strong, ALFA Weiss, ALFA Choris, Fischer, BIOS 5, MAMOS, and Buckler. Athenian Brewery's products follow a 100% Greek route, using locally produced raw materials and barley cultivated by the 2,500 Greek farmers who are participating at the company's local sourcing programme. It also distributes a number of imported beer brands such as SOL, McFarland, Erdinger, Affligem, Murphy's, Duvel, Chimay and many others. Moreover, the company is the No1 beer exporter in Greece with more than 40 years of experience.

Athenian Brewery is brewing a better future for Greece and local communities by investing on the improvement of its production processes, the adoption of a comprehensive environmental policy, the creation of a safe working environment and the promotion of responsible alcohol consumption.

Keynote Speech

Yariv Adan, Product Lead on Google Assistant, Google, Switzerland

Ο κ. **Yariv Adan**, **Product Lead on Google Assistant**, ανέφερε «Από παιδί μου άρεσαν οι τεχνολογίες και τα προϊόντα. Μου άρεσαν όμως οι επιτελεστικές τεχνολογίες που είχαν να κάνουν με τα αεροπλάνα, τα αυτοκίνητα, τους υπολογιστές.» Συνέχισε την ομιλία του διαπιστώνοντας ότι «Κάποτε χρειαζόσουν 6 μήνες με το πλοίο, τώρα βλέπεις ταινίες στο αεροπλάνο. Το Ίντερνετ μας άλλαξε από τον φυσικό κόσμο, τώρα μας οδηγεί στο να καταναλώνουμε ψηφιακά προϊόντα. Το πιο συναρπαστικό ήταν η κλίμακα της αλλαγής. Εκατομμύρια άνθρωποι συνδέονται με εκατομμύρια servers. Άλλαξαν οι πλατφόρμες που βοήθησαν τους developers να κάνουν ιστοσελίδες. Άλλαξε η ζωή μας, η επιχειρηματική δραστηριότητα. Μπήκαμε στον κόσμο των κινητών. Πήραμε τον υπολογιστή τον κάναμε πιο μικρό, κόψαμε τα καλώδια. Από την στιγμή που αποκόπηκε από τον τοίχο ο υπολογιστής, άλλαξε ο κόσμος. Τα κινητά τα χρησιμοποιούμε όταν τρώμε. Καινούριες τάξεις χρηστών, οι selfies, νέα on the go κλπ. Πιστεύω ότι τώρα βρισκόμαστε στην τρίτη επανάσταση των δεδομένων που άγεται από την τεχνητή νοημοσύνη. Δεν έχεις την

αίσθηση ότι βρίσκεσαι σε υπολογιστή, αλλά ότι συνδιαλέγεσαι με έναν άνθρωπο. Οι υπολογιστές μας μιλάνε, τους μιλάμε. Μπορούν να κάνουν αστεία. Το μόνο που χρειάζεται να κάνεις στο κινητό σου είναι να του μιλήσεις.

Το βάρος πέφτει στη μηχανή να κατανοήσει αυτά που τους λέμε. Πολλοί χρησιμοποιούν το Ίντερνετ αλλά για συνομιλίες και ενημέρωση. Πόσοι το χρησιμοποιούν για υπηρεσίες, banking; Αν βάλουμε αυτή την τεχνητή νοημοσύνη στα ρούχα μας, στα πράγματα μας, σκεφτείτε τι αλλαγή θα είναι. Καθώς καταλαβαίνουμε τις προθέσεις και τις δυνατότητες, σημαίνει ότι κατανοεί τον κόσμο, τις εφαρμογές. Θέλω το tweet του Ντόναλντ Τραμπ, όλα αυτά μπορούν να πυροδοτηθούν από την απλή γλώσσα, χωρίς να μπει κάποιος σε εφαρμογή. Η τεχνητή νοημοσύνη μπορεί να κατανοήσει όχι μόνο αυτό που λες αλλά και αυτά που βλέπει. Η τεχνητή νοημοσύνη είναι εδώ και δίνει πολλές δυνατότητες σε καταναλωτές και εταιρείες. Τώρα είναι η ώρα να το κάνουμε. Μόνο ένα μικρόφωνο πια θα χρειαζόμαστε για να μαθαίνουμε τα νέα κλπ.» ■

The Future of Workplace

Christos Misailidis, CEO – Asia Pacific & Middle East, IWG

«Ήδη οι χώροι εργασίας έχουν αλλάξει δραματικά» είπε ο κ. **Χρήστος Μισσαλίδης, Διευθύνων Σύμβουλος, CEO – Asia Pacific & Middle East, IWG**. Και συνέχισε λέγοντας, «Και είναι συνυφασμένη η αλλαγή με την τεχνολογία. Σύμφωνα με μελέτες που έχουν γίνει μέχρι το 2025 όλες οι μεγάλες εταιρείες θα έχουν τα γραφεία τους σε ευέλικτους χώρους εργασίας. Δεν είναι μόδα της εποχής, αλλά ήρθε για να μείνει. Η χρήση των ευέλικτων χώρων εργασίας είναι τεράστια. Συνολικά παγκοσμίως έχουμε 13% αύξηση. Και αυτό γιατί έχει αλλάξει αυτό που θέλουν οι εταιρείες. Θέλουν ευελιξία. Το 2018 κάναμε την μελέτη και

από τις απαντήσεις φάνηκε ότι είμαστε στο πικ της μετάλλαξης. Οι εταιρείες πιστεύουν ότι είναι πιο παραγωγικές, όπως και οι εργαζόμενοι. Κάθε φορά που μια εταιρεία ξεκινά καινούρια τοποθεσία, έχει πολλά έξοδα. Επιλέγουν να μην τα έχουν. Κάποιος μπορεί να επιλέξει ένα χώρο μια μέρα ή και δέκα χρόνια. Οι μεγαλύτερες εταιρείες έχουν διαφορετικές ανάγκες. Ανάγκη επέκτασης δραστηριοτήτων. Μια βασική ανάγκη που καλύπτουν είναι να υπάρχει ένα σενάριο σε περίπτωση που συμβεί κάτι στην εταιρεία, αλλά αυτά αργούν πολύ να έρθουν στην Ελλάδα». ■

Trends Driving the Future of Retail

SPEAKERS

George Doukidis
Professor of Management,
Science & Technology, Athens
University, Greece

Konstantinos Gerardos
Vice President & Managing
Director, Plaisio, Greece

Vasilis Stavrou
Brand President, AB
Vassilopoulos, Greece

Tasos Spanidis
CEO, Generation Y, Greece

Thanos Mavros
Partner, Advisory Services CSE
Head Supply Chain & Operations,
EY

Stefanos Mytilineos
General Manager, Digital
Business, Piraeus Bank, Greece

INTERVENTION

Nikos Fligos
Director Retail & Distribution
Greece, Cyprus & Malta,
PAPASTRATOS S.A.

CHAIR Dimitris Pefanis, General Manager, Insider.gr, Greece

«Λόγω κρίσης χάσαμε 700.000 καταναλωτές. Κερδίσαμε 10 εκατομμύρια τουρίστες που έρχονται 10 μέρες, είπε ο κ. **Γιώργος Δουκίδης, καθηγητής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών**. Το ισοζύγιο είναι αρνητικό. Ο δείκτης αισιοδοξίας του καταναλωτή είναι στο 71%. Το τοπ είναι στο 200%. Υπάρχει και το κυνήγι προσφορών. Το 60% των προϊόντων πωλούνται λόγω προσφο-

ρών. Έμφαση παρουσιάζει η αγορά των προϊόντων διατροφής, ενώ η τάση θέλει είναι πιο υγιεινή. Το 60% επιλέγει το πιο κοντινό κατάστημα. Το 60% του αρέσει η μεσογειακή κουζίνα. Μόνο το 30% επιλέγει κατάστημα που επέλεγαν οι γονείς τους. Ο καταναλωτής είναι διαφορετικός. Χρησιμοποιούμε το διαδίκτυο αλλά όχι για αγορές».

«Τι έχει αξία για τους καταναλωτές;» αναρω-

τήθηκε ο κ. **Θάνος Μαύρος, Partner, Advisory Services CSE, Head Supply Chain and Operations, EY**, και συνέχισε, «Πόσοι ψωνίζουν; Πώς θα παραμένουν υγιείς; Απορρίψτε κάθε παραδοχή. Την ίδια ώρα οι επιχειρήσεις κάνουν μικρές βελτιώσεις. Θα πρέπει να δημιουργήσουν δυνατότητες για αξιοποίηση νέων ευκαιριών. Επιλέξτε λείη η έρευνα τον τρόπο λειτουργίας σας. Διαφοροποιώντας τον σκοπό και ενσωματώνοντας τον στην εταιρεία, θα πετύχουν. Κερδίστε την κάθε μικρή στιγμή, χωρίς να δείχνει προτίμηση σε πλατφόρμα. Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να προσαρμοστούν σε αυτό. Ο καταναλωτής περιμένει μετρήσιμα αποτελέσματα. Οι έξυπνοι καταναλωτές θέλουν να έχουν την πλήρη εικόνα της αγοράς τους. Δαμάστε το οικοσύστημα.

«Παλιότερα λέγαμε καλή τοποθεσία και τιμή. Τώρα μιλάμε για πολυκαναλική προσέγγιση», είπε ο κ. **Βασίλης Σταύρου, Brand President της AB**

Βασιλόπουλος, και συνέχισε λέγοντας «Το κλασικό παραδοσιακό μαγαζί θα αλλάξει ρόλο και χαρακτήρα. Να προσφέρει εμπειρία. Κάθε μαγαζί να λειτουργεί σαν κοινωνικός χώρος. Ταυτόχρονα το ηλεκτρονικό εμπόριο αρχίζει και ανεβαίνει σαν προσέγγιση. Σίγουρα θα πάρει σημαντικό κομμάτι. Υπάρχουν πολλές τεχνολογίες που βοηθούν. Ο καταναλωτής ψάχνει το καλύτερο στην καλύτερη τιμή. Πολύ μεγάλη τάση και διαφοροποίηση θα προέλθει από την προσωποποιημένη επαφή με τον πελάτη. Η ευκολία και η ταχύτητα είναι πολύ βασικά συστατικά του μέλλοντος»
«Έχουμε 120.000 επισκέπτες στο site. Μπαίνει βλέπει και πάει να αγοράσει, είπε ο κ. **Κωνσταντίνος Γεράρδος, Αντιπρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος «Πλαίσιο»**, ενώ συνέχισε δίνοντας στοιχεία περιγράφοντας την αγορά. Εξήγησε ότι όλα κατευθύνονται στο on line, ενώ τα δύο πράγματα θα αλλάξουν στο retail είναι το logistic και

τα big data. «Αν μπορώ να αγοράσω iphone όπως αγοράζω πίτσα, το retail αλλάζει. Τα big data είναι να ξέρω για κάθε πελάτη που ψωνίζει, αν έχει οικογένεια, πόσο συχνά ψωνίζει.» Συνεχίζοντας είπε πως πρέπει να είσαι ανταγωνιστικός και να προσφέρεις ωραία εμπειρία στα μαγαζιά και είναι σημαντικό το φυσικό μαγαζί πρέπει να υπάρχει. Η Amazon για να παραδίδει σε δύο ώρες ακόμη και προϊόντα market place. Πρέπει να επενδύσεις σε logistics και big data. Αν έχουμε τα λειτουργικά μας έξοδα που να μας επιτρέπουν να είμαστε ανταγωνιστικοί, μπορούμε να επιβιώσουμε και να νικήσουμε την Amazon»

«Είμαστε retail χωρίς ράφια αλλά με πολλά ταμεία», είπε ο κ. **Στέφανος Μυτιληναίος, Γενικός Διευθυντής digital business τράπεζας Πειραιώς**. Οι πελάτες επιλέγουν τα ψηφιακά κανάλια μας για τις συναλλαγές, ενώ η σημασία του ταμείου συνεχώς μειώνεται. Στην ερώτηση «Έχει μέλλον το retail στο banking;» απάντησε «Εγώ λέω ότι είναι λαμπρό. Το μέλλον των καταστημάτων τραπεζών, θα έχει άλλους στόχους. Στην Πειραιώς έχουμε κάνει διάφορα καινοτόμα, όπως τα e-branches, καταστήματα που εξυπηρετούν όλο τον κόσμο με διευρυμένο ωράριο που υποστηρίζονται από άριστα εκπαιδευμένο προσωπικό. Ξαφνιάστηκα και εγώ με το συναίσθημα και μας έχει δώσει κουράγιο, καθώς και εμείς εξελίσσουμε το μοντέλο των καταστημάτων, αυτός είναι ο ρόλος που θα παίζει στο μέλλον και το μέλλον φαίνεται να είναι λαμπρό. Τα δεδομένα των πληρωμών έχουν μεγάλη αξία και είναι τα πιο ευαίσθητα στοιχεία. Οι καταναλωτές θα συνεχίσουν να εμπιστεύονται τις τράπεζες».

«Έχει έρθει η στοχευμένη διαφήμιση» είπε ο κ. **Τάσος Σπανίδης, Διευθύνων Σύμβουλος Generatiion Y**. Το κατάλληλο μήνυμα είναι προ-

σωποποιημένο, με το κατάλληλο χρώμα και είναι εκείνο που πρέπει να προκαλεί το κατάλληλο συναίσθημα στον καταναλωτή. Είναι αυτό που αλλάζει και το ίδιο το retail. Πόσο εύκολα μπορώ να δημιουργήσω το κατάλληλο μήνυμα και να μετρήσω το συναίσθημα του ώστε να καταλήξει να κάνει την αγορά του από μένα; Μπορώ να δω πώς λειτουργεί η διαφήμιση του ανταγωνιστή; Υπάρχει και η δυνατότητα αλγοριθμικά για να μιλώ στον υποψήφιο αγοραστή μου προσωπικά. Όλο αυτό το κύμα, οι αλλαγές είναι η ευκαιρία για να προχωρήσουμε μπροστά».

Μετά από 85 χρόνια η Παπαστράτος άλλαξε το καταναλωτικό της μοντέλο, είπε ο κ. **Νίκος Φλίγκος, Γενικός Διευθυντής πωλήσεων της εταιρείας Παπαστράτος**. Η εταιρεία στη διάρκεια της κρίσης έφτασε στο μηδέν. Αυτά άλλαξαν όμως πριν 2.5 χρόνια όταν ήρθε η καινοτομία. Ξεκινήσαμε ένα μικρό πρότζεκτ και σήμερα ολόκληρη η εταιρεία ασχολείται με αυτό το καινοτόμο προϊόν. Συνεργαστήκαμε με αλυσίδες τεχνολογίας για καταναλωτές που προτιμάνε καινοτόμα προϊόντα. Οι ομάδες πωλήσεων ονομάστηκαν σε coaches που

εκπαιδεύουν τους καταναλωτές. Βελτιώνουμε την καθημερινότητα των καταναλωτών. Προσφέρουμε για παράδειγμα να κάνει δοκιμή του προϊόντος με τον καφέ που προτιμά σε καναπέ όπως του σπιτιού του. Το 2018 μιλήσαμε με πάνω από 100.000 πελάτες, λύσαμε απορίες, παραγγείλαμε γι' αυτούς on line, πήραμε feed back από αυτούς. Η συσκευή που πρόσφατα κυκλοφόρησε είναι αποτέλεσμα όλου αυτού. Πολλές φορές η πολιτεία αγνοεί κάποιες εξελίξεις. Υπάρχουν εκατομμύρια καπνιστές που γνωρίζουν την βλάβη που προκαλεί το τσιγάρο, αλλά δεν το σταματούν. Οφείλουμε να δώσουμε καλύτερες λύσεις. Τα θερμαινόμενα προϊόντα είναι μέσα στις λύσεις». ■

«Λόγω κρίσης χάσαμε 700.000 καταναλωτές. Κερδίσαμε 10 εκατομμύρια τουρίστες που έρχονται 10 μέρες. Το ισοζύγιο είναι αρνητικό»
G. Doukidis

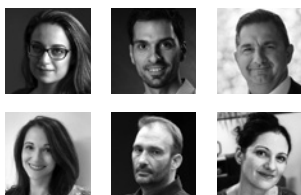

**European
Investment
Bank Group**

Technology Trends Shaping the Future of Travel

SPEAKERS

Sofia Gkiiousou

Public Policy, Airbnb, UK

Dimitris Kossyfas

Sector Lead for Travel & Tech, Google Greece, Bulgaria, Cyprus & Malta

George Kyvernitis

Vice President & Co-owner, Kyvernitis S.A., Greece

Vassiliki Mavrokefalou

Director Market Management Greece, Cyprus & East Adriatic, Expedia

Panos Palaiologos

President & Founder, HotelBrain, Greece

CHAIR Stefania Souki Journalist, Proto Thema

Η δημοσιογράφος **Στεφανία Σούκη** από την εφημερίδα Πρώτο Θέμα που συντόνισε την συζήτηση για την σχέση της τεχνολογίας και του τουρισμού ανέφερε εισαγωγικά ότι κάθε μήνα πραγματοποιούνται στην πλατφόρμα google 88 εκατομμύρια αναζητήσεις που σχετίζονται με ταξίδια και προορισμούς στην Ελλάδα.

Ο **Δημήτρης Κόσσυφας, Sector Lead for Travel & Tech της Google για Ελλάδα, Βουλγαρία, Κύπρο και Μάλτα** επισήμανε ότι η τεχνολογία είναι μέσα στο dna της εταιρίας Google. «Προσπαθούμε να οργανώσουμε όλη την πληροφορία που κυκλοφορεί για να βοηθήσουμε όποιον ψάχνει οτιδήποτε», εξήγησε ενώ αναφερόμενος στην ανάλυση των δεδομένων σημείωσε ότι «μπορούμε να καταλήξουμε σε συμπεράσματα που βοηθούν τους πελάτες να αυξήσουν την κατάρτισή τους». «Η τεχνολογία έχει φέρει γενικά πιο κοντά τον καταναλωτή και την επιχείρηση», είπε ο κ. Κόσσυφας ενώ υπογράμμισε ότι υπάρχει «κενό στην εκπαίδευση». Αναφέρθηκε σχετικά σε ένα πανευρωπαϊκό πρόγραμμα επιμόρφωσης σε ψηφιακές δεξιότητες που έχει ξεκινήσει η google εδώ και 5 χρόνια και χάρη στο οποίο έχουν επιμορφωθεί ήδη 100.000 επιχειρήσεις στην Ελλάδα. Το εκπαιδευτικό αυτό κενό, εξήγησε τέλος ο κ. Κόσσυφας, «αν καλύπτονταν θα μπορούσε να προσθέσει στο ΑΕΠ της χώρας μερικές ποσοστιαίες μονάδες».

Για την σημασία της τεχνολογίας μίλησε η **Σοφία Γκιούσου**,

υπεύθυνη Public Policy της Airbnb, εξηγώντας ότι ακριβώς λόγω των νέων τάσεων δημιουργήθηκε η εταιρία. «Ξεκινάμε από κάτι τελείως διαφορετικό που όμως είχαμε ξεχάσει ότι ήταν ο αρχικός τρόπος ταξιδιών», είπε αναφερόμενη στον τρόπο λειτουργίας της Airbnb. Περιγράφοντας τα πρώτα βήματα των ιδρυτών της εταιρίας, η κ. Γκιούσου ανέφερε ότι υπήρχε μεγάλη επιφυλακτικότητα για το πώς θα συνεργαστούν άνθρωποι εντελώς άγνωστοι μεταξύ τους. «Εκεί ακριβώς έρχεται η τεχνολογία», σχολίασε παρουσιάζοντας πώς μέσα από την μεγάλη δεδομένων και τους αλγόριθμους ελέγχου δημιουργείται τελικά η εμπιστοσύνη μεταξύ οικοδεσπότη και επισκέπτη. Παράλληλα, η κ. Γκιούσου παρουσίασε και κάποια στοιχεία για την εταιρία όπως ότι κάθε βράδυ 2 εκατομμύρια επισκέπτες μένουν σε κατάλυμα της πλατφόρμας. Συγκεκριμένα στην Ελλάδα υπήρχαν πάνω από 90.000 καταχωρήσεις το 2018 με πληρότητα κατά μέσο όρο 31 μέρες τον χρόνο και έσοδα λίγο πάνω από 3.000 ευρώ ετησίως. «Τα τελευταία δύο χρόνια έχουμε επενδύσει 2,7 δισεκατομμύρια δολάρια στην τεχνολογία», ανέφερε ξεκινώντας η **Βασιλική Μαυροκέφαλου, Director Market Management για Ελλάδα, Κύπρο και Ανατολική Αδριατική της Expedia**. Εξήγησε επίσης ότι από το 2016 έχει δημιουργηθεί ένα εξειδικευμένο εργαστήριο «όπου μέσω της τεχνολογίας παρατηρούμε σε κάθε αλλαγή που κάνουμε την αντίδραση των ματιών και των μυών του προσώπου για να δούμε πως αντιδρούν οι πελάτες». Με βάση τα δεδομένα που προκύπτουν από το εργαλείο αυτό, η εταιρία μπορεί να προχωράει σε συνεχείς βελτιώσεις σε όλους τους τομείς. Σύμφωνα με την κ. Μαυροκέφαλου την χρονιά που πέρασε, ο μεγαλύτερος αριθμός αναζητήσεων και κρατήσεων για την Ελλάδα «ήταν για προορισμούς καλοκαιρινούς και Αθήνα και Θεσσαλονίκη». Παρουσίασε επίσης μία σειρά στοιχείων που δείχνουν την διαφορά του Έλληνα που κάνει τουρισμό στο εξωτερικό και του

ξένου που έρχεται ως τουρίστας στην χώρα μας. Η μεγάλη διαφοροποίηση αφορά την ημερομηνία προγραμματισμού του ταξιδιού με τους Έλληνες να κλείνουν μόλις 29 μέρες πριν και τους ξένους 60 ημέρες νωρίτερα.

Από την πλευρά του, ο **Γιώργος Κυβερνήτης, Αντιπρόεδρος και συνιδιοκτήτης της εταιρίας Kyvernitis S.A.** υπογράμμισε ότι «το να μπορείς καθημερινά να εξελίσεσαι σε ένα τέτοιο περιβάλλον και το να μπορείς να μεταλλάξεις την πληροφορία για να φτάσει στον καταναλωτή, είναι κάτι δύσκολο». Αναφερόμενος στην εταιρία, υπενθύμισε ότι δραστηριοποιείται στον ταξιδιωτικό κλάδο πάνω από 40 χρόνια αλλά έχει αλλάξει πάρα πολλές μορφές μέχρι σήμερα. Μιλώντας για την τεχνολογία,

«Η τεχνολογία έχει φέρει γενικά πιο κοντά τον καταναλωτή και την επιχείρηση» D. Kossyfas

ο κ. Κυβερνήτης επισήμανε ότι το προσωπικό στον τομέα του τουρισμού είχε μάθει διαφορετικά και δυσκολεύτηκε να λειτουργήσει με την έλευση των νέων τεχνολογιών. Για τον λόγο αυτόν, όπως πρόσθεσε, γίνονται εκπαιδεύσεις ανά τρεις μήνες και σε επίπεδο τεχνολογίας αλλά και σε επίπεδο εξυπηρέτησης.

Περιγράφοντας την σχέση του τουρισμού με την τεχνολογία, ο **Πάνος Παλαιολόγος, Πρόεδρος και Ιδρυτής της HotelBrain**, είπε ότι «είναι σαν να υπάρχουν δύο ξενοδοχεία: ένα κανονικό και ένα στο διαδίκτυο». «Σαν να πέσαν οι τοίχοι και να έγιναν όλα διάφανα», σημείωσε για το γεγονός ότι εξαιτίας της τεχνολογίας καμία πληροφορία δεν μένει κρυφή πλέον, ούτε και αργεί να μαθευτεί αφού ο κάθε χρήστης και επισκέπτης μπορεί επί τόπου να ανεβάσει μία εικόνα ή μία πληροφορία σχετική με το ξενοδοχείο του. «Η τεχνολογία είναι κάτι που δεν αλλάζει, η φύση μας είναι να πηγαίνουμε μπροστά», επισήμανε. Σχετικά με την Ελλάδα είπε ότι «είμαστε κολοσσός στο τουριστικό προϊόν, απλώς πρέπει να το συνειδητοποιήσουμε», ενώ πρόσθεσε ότι πρέπει κανείς «να αρπάζει τις ευκαιρίες που του δίνει η τεχνολογία και να γίνεται καλύτερος». ■

Experience the Greek hospitality!

Greece - Italy

- PATRAS - IGOUMENITSA - CORFU - VENICE
- PATRAS - IGOUMENITSA - CORFU - ANCONA
- PATRAS - IGOUMENITSA - CORFU - BARI

Crete

- PIRAEUS - CHANIA
- PIRAEUS - HERAKLION

Aegean Islands

- PIRAEUS | CYCLADES | CRETE | DODECANESE

INFORMATION AND BOOKING AT YOUR TRAVEL AGENT

OR THE CENTRAL RESERVATION DEPARTMENT OF ANEK LINES: **+30 210 4197400**

www.anek.gr

Globalization, Robotics and the Future of Work: Upheaval or Uplifting

Richard Baldwin

Professor of International Economics, The Graduate Institute Geneva, Switzerland

Ο κ. **Richard Baldwin**, Καθηγητής Διεθνών Οικονομικών του **The Graduate Institute της Γενεύης στην Ελβετία** και συγγραφέας πολλών βιβλίων για την παγκοσμιοποίηση, ξεκίνησε την παρέμβασή του με το τελευταίο του βιβλίο με τίτλο «The Globotics Upheaval - Globalization, Robotics and The Future of Work». Η σύνθεση λέξη globotics, που προέρχεται από την παγκοσμιοποίηση και τα ρομπότ, περιγράφει το μέλλον της εργασίας, όπως το φαντάστηκε ο συγγραφέας. Αναφέρθηκε επίσης στην τηλε-μετανάστευση, στη νέα μορφή εργασίας από απόσταση, όταν δηλαδή κάποιος παρέχει υπηρεσίες μέσω εφαρμογών και ίντερνετ από άλλη χώρα. Η καινοτομία αυτή, διαταράσσει όλο τον τομέα της εργασίας και φέρνει μεγάλες ανατροπές και στα μισθολογικά. Εξήγησε ότι τα ρομπότ πλέον, χάρη στην ταχύτατη εξέλιξη της τεχνολογίας, μπορούν να χρησιμοποιηθούν και για εργασίες που χρειάζονται μεγαλύτερη εξειδίκευση, όπως π.χ. να εντοπίσουν μία απάτη ή την έλλειψη συνεκτικότητας σε μεγάλα συμβόλαια.

Αυτό τα κάνει πολύ χρήσιμα για μεγάλες νομικές εταιρίες διεθνώς. Επιχειρώντας να παρουσιάσει μία πιο αισιόδοξη εικόνα από αυτήν που ακούμε συχνά, όπως επισήμανε, ο κ. Baldwin επέμεινε ότι είναι λάθος να πιστεύουμε ότι τα ρομπότ θα εξαφανίσουν επαγγελματικούς κλάδους. Ζήτησε μάλιστα να σκεφτεί το κοινό την σχέση του αγρότη με το τρακτέρ, που όσο κι αν τον βοηθάει, «ένα τρακτέρ δεν θα γίνει ποτέ αγρότης». «Δεν θα αλλάξει λοιπόν η απασχόληση αλλά ο αριθμός των θέσεων εργασίας», τόνισε. Τέλος, ο καθηγητής επιχειρώντας να περιγράψει την ταχύτητα με την οποία προχωρά η τεχνολογία και την ταχύτητα με την οποία αλλάζει την ζωή μας, αναφέρθηκε στα λεγόμενα «έξυπνα κινητά», τα οποία σε λιγότερο από 10 χρόνια μετατράπηκαν από απλά κινητά που έπαιζαν ίσως μουσική και συνδέονταν όπου υπήρχε ελεύθερο ίντερνετ, σε πορτοφόλια και σε ένα καθημερινό εργαλείο που άλλαξε τις κοινωνικές μας σχέσεις, τον τρόπο που αλληλοεπιδρούμε με την πόλη και πολλά άλλα. ■

Keynote Speech

Paolo Sironi
IBM Industry Academy and Author

«Συνεργάζομαι με επιχειρηματίες, με φορείς. Είμαι συγγραφέας σε θέματα για την καινοτομία και την τεχνολογία και την θεωρία των οικονομικών. Ο Άλαν Γκρίνσπαν είπε ότι βρήκε μια ατέλεια ως προς το μοντέλο που ακολούθησε και δημιούργησε μεγάλη σύγχυση στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Οι επενδυτές είναι ορθολογικοί ή όχι; Εκείνη την εποχή τα χρηματοοικονομικά έγιναν πολύ διάσημα. Μπορεί να μην δουλέψει όμως αυτό το μοντέλο. Έχουμε μια πραγματικότητα που έρχεται αντιμέτωπη με την έννοια του ορθολογισμού. Ο Homo Sapiens πώς δουλεύει; Έρχεσαι αντιμέτωπος με μια αβεβαιότητα. Το σύστημα πρέπει να πιστέψει ότι κάπως η αβεβαιότητα ελέγχεται. Το δεύτερο πρόβλημα έχει να κάνει με την νομισματική πολιτική. Για να σώσουμε το σύστημα χρησιμοποιούμε την ποσοτική χαλάρωση. Η ΕΚΤ βρέθηκε αντιμέτωπη ώστε να σώσει το σύστημα. Η ποσοτική χαλάρωση συνοδεύεται από μια αστά-

θεια. Το να είναι κανείς πεπεισμένος ότι είναι πολύ μεγάλος για να αποτύχει είναι ο μύθος των δεινοσαύρων. Εκτίμησή μου είναι ότι στην ερώτηση εάν οι Γάλλοι πελάτες είναι έτοιμοι να πληρώσουν για υπηρεσίες, η απάντηση ήταν καθόλου. Είναι στο dna μας να ανθιστάμεθα στην αλλαγή.

Το χρηματοοικονομικό προϊόν δεν είναι πια στο επίκεντρο των τραπεζών αλλά ο πελάτης.

Η γνώση είναι η αξία, η γνώση είναι δύναμη. Ψηφιοποίηση της γνώσης είναι το επόμενο βήμα. Δεν μπορούμε να κάνουμε τα άτομα υπεύθυνα, χωρίς επίγνωση. Θέλουμε εξειδικευμένα άτομα, που να υποστηρίζουν αυτόν τον μετασχηματισμό από τις συναλλαγές στις υπηρεσίες.

Θέλουμε διαφάνεια, σεβασμό, καινοτομία και στην οικονομική θεωρία. Η τεχνητή νοημοσύνη είναι ουσιαστικά κάτι διαφανές και δεν επιτρέπει μεροληψία». ■

How Fintech is Reshaping Banking

SPEAKERS

Christos Megalou
CEO, Piraeus Bank,
Greece

Georgios Doukidis
Professor, Athens
University of
Economics and
Business, Greece

Paolo Sironi
IBM Industry
Academy
and Author

CHAIR

Yannis Mastrogeorgiou
Director, Konstantinos
Karamanlis Institute
for Democracy,
Greece

Στην εισαγωγή του, ο κ. **Γιάννης Μαστρογεωργίου, Διευθυντής του Ινστιτούτου για την Δημοκρατία Κωνσταντίνος Καραμανλής**, έκανε λόγο για μια θεματολογία «που έρχεται από το μέλλον», ενώ εξέφρασε την διαπίστωση ότι έχει χαθεί πολύτιμος χρόνος για τις εγχώριες τράπεζες που δεν μπόρεσαν να επενδύσουν στις νέες τεχνολογίες. Ο κ. **Γιώργος Δουκίδης, Καθηγητής της ΑΣΟ-ΕΕ** εξήγησε ότι οι FinTech είναι ουσιαστικά ένας κλάδος παροχής καινοτόμων υπηρεσιών που αξιοποιούν τεχνολογίες αιχμής στον τραπεζικό τομέα. Σχολίασε ότι πρόκειται για «πελατοκεντρικές υπηρεσίες» ενώ παρουσίασε κάποια πετυχημένα παραδείγματα FinTech διεθνώς. Παράλληλα, εξήγησε ότι οι λόγοι που αναπτύσσονται είναι κυρίως τεχνολογικοί αλλά συνδέονται επίσης και με την ανατρεπτική ψηφιακή συμπεριφορά της νέας γενιάς που άλλαξε γρήγορα τις ανάγκες της αγοράς. Ο **Διευθύνων Σύμβουλος της Τράπεζας Πειραιώς κ. Χρήστος Μεγάλου**, έθεσε μία σειρά από ερωτήματα για να προσδιορίσει τι ακριβώς είναι μία FinTech, όρος που προκύπτει από τις αγγλικές λέξεις για την οικονομία και την τεχνολογία. Τόνισε ότι υπάρχουν καλές FinTech που με επιτυχία συμπληρώνουν και ενισχύουν τις τράπεζες, αλλά υπάρχουν και κακές που απέτυχαν και εξαφανίστηκαν γρήγορα. «Με μία FinTech ο πελάτης δεν μπορεί να συνομιλήσει με την τράπεζα, δεν υπάρχει διαπροσωπική επαφή», σχολίασε. Παράλληλα, παρουσίασε το πλούσιο έργο της Τράπεζας Πειραιώς που έχει κάνει αξιοποιώντας την τεχνολογία και βελτιώνοντας τις υπηρεσίες της. Για την ανάγκη η μορφή αυτή της επιχειρηματικότητας να είναι ανθρώπινη για να κερδίζει την εμπιστοσύνη του κόσμου, μίλησε ο κ. **Paolo Sironi, IBM Industry Academy**. Έκανε λόγο για «συμβουλευτική πλατφόρμα» που λειτουργεί συμπληρωματικά στον τραπεζικό τομέα, αφού καμία εφαρμογή από μόνη της δεν μπορεί να κερδίσει την εμπιστοσύνη των ανθρώπων. «Η τεχνολογία βοηθάει τα πιστωτικά ιδρύματα μόνο αν αξιοποιηθεί ο ανθρώπινος παράγοντας», τόνισε ενώ έφερε σαν παράδειγμα τον τρόπο λειτουργίας της εταιρίας Amazon. ■

PLASTIC-FREE EVENT

YES! We can be Eco-Friendly!

Straws, Stirrers and Lids!

BIODEGRADABLE

Can be decomposed into natural chemical elements through the action of biological agents.

COMPOSTABLE

Our products have independent compostability certification and are widely accepted for commercial composting.

FOOD SAFE

We hold the market's most comprehensive food migration certification.

MATRIX
PACK

www.matrixpack.gr

2, ADRIANEIOU STR., 115 25 ATHENS, GREECE

T. +30 210 6985 340 - INFO.MATRIXPACK@MATRIXPACK.GR

Artificial Intelligence: A World of Opportunities, The Challenge for Greece

SPEAKERS

Kyriakos Pierrakakis

Director of Research,
diaNEOsis, Greece

Peggy Antonakou

CEO Microsoft Greece,
Cyprus and Malta

CHAIR

Stamatis Zacharos

Journalist Action24/ Proto
Thema Radio/ dailypost.gr,
Greece

«Μιλάμε για την 4η βιομηχανική επανάσταση, ενώ ακόμα δεν έχουμε λύσει εκκρεμότητες με την 3η», επισήμανε ξεκινώντας ο **Κυριάκος Πιερρακάκης, Διευθυντής Ερευνών της diaNEOsis**. Περιέγραψε ότι αυτό που χρειάζεται η χώρα μας, είναι μία άλλη θεσμική δομή και ένα άλλο όραμα για τον ψηφιακό μετασχηματισμό του δημοσίου. Αν αυτό το άλμα δεν γίνει τα επόμενα χρόνια, προειδοποίησε ο κ. Πιερρακάκης, η Ελλάδα «δεν θα μπορέσει ποτέ να μπει στην επόμενη φάση». «Ενώ η Σαουδική Αραβία ιδρύει υπουργείο Τεχνητής Νοημοσύνης, εμείς ασχολούμαστε με το άρθρο 16», πρόσθεσε.

Χαρακτηρίζοντας βραχυπρόθεσμα υπερβολική και μακροπρόθεσμα συντηρητική την πρόβλεψη ότι «τα ρομπότ θα μας πάρουν τις δουλειές», ο κ. Πιερρακάκης έκανε λόγο για «επανάσταση» αναφερόμενος στο σύνολο των νέων τεχνολογιών όπως η εικονική πραγματικότητα, η τεχνητή νοημοσύνη κ.ά.

Από την πλευρά της η **Πέγκυ Αντωνάκου, CEO της Microsoft για Ελλάδα, Κύπρο και Μάλτα** αναρωτήθηκε για το πολιτικό κόστος που μπορεί να υπάρχει σε θέματα τεχνολογίας, αφού αυτό υπάρχει όταν πολίτες εκτιμούν πως κάτι θα φέρει αρνητικά αποτελέσματα στην ζωή τους. «Σε άλλες χώρες οι πολίτες βλέπουν μόνο τα οφέλη σε τέτοια ζητήματα καινοτομίας», είπε, φέροντας το παράδειγμα της Μάλτας.

Στην Ελλάδα «πρέπει να επικεντρωθούμε στην παραγωγή τεχνολογί-

ας και όχι μόνο την κατανάλωση», επισήμανε η κ. Αντωνάκου, παρουσιάζοντας μία σειρά από πρωτοβουλίες άλλων χωρών για την προώθηση και την στήριξη της έρευνας στον τομέα της τεχνητής νοημοσύνης.

Αναφερόμενη στη νέα γενιά, η κ. Αντωνάκου, σημείωσε ότι το 67% των επαγγελματιών που θα κάνουν οι σημερινοί μαθητές «δεν έχει ακόμα εφευρεθεί», και αυτό επηρεάζει και όλο το εκπαιδευτικό μοντέλο που αλλάζει και πρέπει να είναι δια βίου και να ανανεώνεται συνεχώς.

«Μιλάμε για την 4η βιομηχανική επανάσταση, ενώ ακόμα δεν έχουμε λύσει εκκρεμότητες με την 3η», επισήμανε ξεκινώντας ο Κυριάκος Πιερρακάκης, Διευθυντής Ερευνών της diaNEOSis. Περιέγραψε ότι αυτό που χρειάζεται η χώρα μας, είναι μία άλλη θεσμική δομή και ένα άλλο όραμα για τον ψηφιακό μετασχηματισμό του δημοσίου. Αν

αυτό το άλμα δεν γίνει τα επόμενα χρόνια, προειδοποίησε ο κ. Πιερρακάκης, η Ελλάδα «δεν θα μπορέσει ποτέ να μπει στην επόμενη φάση». «Ενώ η Σαουδική Αραβία ιδρύει υπουργείο Τεχνητής Νοημοσύνης, εμείς ασχολούμαστε με το άρθρο 16», πρόσθεσε.

Χαρακτηρίζοντας βραχυπρόθεσμα υπερβολική και μακροπρόθεσμα συντηρητική την πρόβλεψη

ότι «τα ρομπότ θα μας πάρουν τις δουλειές», ο κ. Πιερρακάκης έκανε λόγο για «επανάσταση» αναφερόμενος στο σύνολο των νέων τεχνολογιών όπως η εικονική πραγματικότητα, η τεχνητή νοημοσύνη κ.ά.

Από την πλευρά της η Πέγκυ Αντωνάκου, CEO της Microsoft για Ελλάδα, Κύπρο και Μάλτα αναρωτήθηκε για το πολιτικό κόστος που μπορεί να υπάρχει σε θέματα τεχνολογίας, αφού αυτό υπάρχει όταν πολίτες εκτιμούν πως κάτι θα φέρει αρνητικά αποτελέσματα στην ζωή τους. «Σε άλλες χώρες οι πολίτες βλέπουν μόνο τα οφέλη σε τέ-

τοια ζητήματα καινοτομίας», είπε, φέροντας το παράδειγμα της Μάλτας.

Στην Ελλάδα «πρέπει να επικεντρωθούμε στην παραγωγή τεχνολογίας και όχι μόνο την κατανάλωση», επισήμανε η κ. Αντωνάκου, παρουσιάζοντας μία σειρά από πρωτοβουλίες άλλων χωρών για την προώθηση και την

στήριξη της έρευνας στον τομέα της τεχνητής νοημοσύνης.

Αναφερόμενη στη νέα γενιά, η κ. Αντωνάκου, σημείωσε ότι το 67% των επαγγελματιών που θα κάνουν οι σημερινοί μαθητές «δεν έχει ακόμα εφευρεθεί», και αυτό επηρεάζει και όλο το εκπαιδευτικό μοντέλο που αλλάζει και πρέπει να είναι δια βίου και να ανανεώνεται συνεχώς. ■

**«Μιλάμε για
την 4η βιομηχανική
επανάσταση, ενώ ακόμα
δεν έχουμε λύσει
εκκρεμότητες με την 3η»
Κ. Pierrakakis**

Keynote Speech

Neal Suggs

VP & Deputy General Counsel –
Commercial Group, Corporate,
External and Legal Affairs, Microsoft

INTRODUCED BY

Yannis Mastrogeorgiou

Director, Konstantinos Karamanlis
Institute for Democracy, Greece

Ο Neal Suggs, Vice President and Deputy General Counsel for the Commercial team in Microsoft's Corporate, External and Legal Affairs (CELA) group έκανε λόγο για το πώς μια αλλαγή στην κοινωνία γίνεται αποδεκτή και πώς η κουλτούρα μιας κοινωνίας μπορεί να την αποδεχτεί ή όχι. «Υπήρχε μια εποχή, είπε ο Neal Suggs, που οι γυναίκες δεν φορούσαν παντελόνι και το ποδήλατο δεν γινόταν εύκολα. Από την άλλη, οι άνθρωποι της αγροτικής τάξης δεν μπορούσαν να πάρουν ένα μέσο μαζικής μεταφοράς. Με το ποδήλατο ανοιγόταν ο δρόμος. Ότι ατύχημα όμως γινόταν, το παρουσίαζαν σαν να κατέρρεε ο πολιτισμός. Αυτό δείχνει, πώς ό,τι αισθανόμαστε για μια τεχνολογία είναι αυτό που παίζει ρόλο. Θα ακούσετε πολλούς χρησμούς εδώ στους Δελφούς». «Το 19ο αιώνα το άλογο το είχαν οι πλούσιοι και μάλιστα είχαν χαθεί τα άλογα από την αμερικανική ήπειρο, συνέχισε ο Neal Suggs. Οι Ευρωπαίοι τα ξανάφεραν, γιατί τα χρειαζόνταν για το στρατό και για τους πλούσιους. Όταν ξεκίνησε η πρώτη βιομηχανική επανάσταση, αυτή η υπόσχεση για τον ανασχηματισμό της Αμερικής ήταν τεράστια. Το άλογο ήταν ο σωτήρας. Στις ΗΠΑ δεν λέγαμε τεχνολογία. Λέγαμε για χρήσιμες τέχνες. Το άλογο είχε γίνει μια μικρή μηχανή. Τον 21ο αιώνα ήρθε το αυτοκίνητο και οι προοδευτικοί θεώρησαν να πάμε σε νέα τεχνολογία.

Το 1925 στις ΗΠΑ, υπήρχαν πολλοί παράγοντες οδήγησαν στη μεγάλη ύφεση. Το 1/3 των αγροτών απασχολούνται στο να τρέφουν τα άλογα. Αν χάνονταν τα άλογα, θα χάνονταν και πολλές θέσεις εργασίας. Στην εποχή μας, μιλάμε για τα οχήματα χωρίς οδηγό. Την ίδια στιγμή υπάρχουν αυτοί που λένε για μποτιλιαρίσματα και τα ατυχήματα. Δεν λέμε ότι δεν θα υπάρχουν ατυχήματα, απλώς δεν πρέπει να περιμένουμε τον ίδιο αριθμό. Οι δουλειές θα αλλάξουν και θα αλλάξουν τα οικονομικά μοντέλα. Τα αυτόματα οχήματα θα είναι ηλεκτρικά και όλη η οικονομία θα αλλάξει». «Η Microsoft και άλλες εταιρείες συνεργάζονται με τις κυβερνήσεις του κόσμου, ώστε να επανεκπαιδεύσουν τα παιδιά μας για τις δουλειές που θα δημιουργηθούν, συνέχισε ο Neal Suggs. Το 1950 οι υπολογιστές ήταν άνθρωποι. Για παράδειγμα, μια νοσοκόμα, ή μια γραμματέας. Όμως πού είναι οι άνθρωποι αυτοί 40 χρόνια μετά; Πρέπει να κοιτάμε τα αποτελέσματα και όχι την πρόθεση της πολιτικής μας. Θέλουμε να βρούμε τα αποτελέσματα ή βασιζόμαστε πολύ στην τεχνολογία; Πιστεύω στην τεχνολογία, γιατί εργάζομαι στην Microsoft. Θεωρώ ότι μπορεί να μας βοηθήσει η τεχνολογία, σε συνδυασμό με σθεναρή και δημόσια πολιτική. Είμαστε έτοιμοι για την καταστροφή μας; Πρέπει να βρούμε την σοφία που θα μας βοηθήσει να περάσουμε στο μέλλον. ■

BERNITSAS

A Top Tier Commercial Law Firm at the Forefront of the Market

'just excellent: very hands-on, responsive and service-oriented ... all of them are very nice, personable and a pleasure to work with'

Top Ranked by Chambers Europe and Chambers Global 2019

'always excellent ... one of the most reliable law firms in Athens ... practical, balanced, business-oriented advice'

Top Ranked by The Legal 500 EMEA 2018

Bernitsas Law continues to lead the legal market in the creation and development of a secondary market for Non-Performing Loans (NPLs), and has actively participated in the inception of and amendments to the existing NPLs framework, advising on the establishment of NPLs management companies and acting as counsel to international and domestic market players in connection with transfers of major NPL portfolios. We have also been extensively involved in the consolidation of the private healthcare sector by advising on the most recent acquisitions of prominent private hospitals.

We hold a pre-eminent position in advising on complex legal issues and transactions in the context of new legislation enacted since the onset of the financial crisis in Greece, while we have also advised extensively on the recapitalization and restructuring of the Greek systemic banks in the context of the bank recovery and resolution legal framework and the further consolidation of the banking sector, as well as on new debt issuances and liability management exercises made by prominent domestic private issuers. Bernitsas Law has acted in all the major infrastructure projects to have taken place in Greece, including the Trans Adriatic Pipeline, the Greek Motorways, and the pioneering Rion-Antirion Bridge and Athens Ring Road (Attiki Odos) projects, which opened the concessions market.

'what differentiates it from its competitors is that it has a strong technical competence and works really hard. It also cares passionately about developing relationships with its clients'

Top Ranked by IFLR 1000, The Guide to the World's Leading Financial Law Firms 2020

Bernitsas Law is a market leader in the provision of commercial law services in Greece and one of the largest firms in the country. We have unrivalled experience in both benchmark and mainstream domestic and cross-border transactions and have acted in many of the significant and often pioneering transactions to have taken place in terms of both complexity and value over the last three decades. The Firm has strong advisory, transactional and dispute resolution capabilities across its areas of practice.

We are leaders in the corporate, commercial and finance sectors, specialising in foreign direct investment, banking, capital markets, funds, energy, projects, privatisation and real estate transactions. We offer strong practices in employment, EU, competition & antitrust, intellectual property, data protection and privacy, public procurement and tax, as well as industry specific expertise in aviation, environment, insurance, life sciences and healthcare and telecommunications, media and technology. Our litigation, arbitration and dispute resolution practice is recognised for its strong track record in significant administrative, civil and commercial and corporate crime disputes, some of which have created precedents.

For more information, contact us at bernitsas@bernitsaslaw.com or visit www.bernitsaslaw.com.

Artificial Intelligence and the Consequences of Algorithmic Decision-Making

SPEAKERS

Elias Baltassis

Director Europe, Data & Analytics,
Boston Consulting Group, France

Christoph Borsnschein

CEO & Founder, Torben, Lucie
und die gelbe Gefahr, Germany

Costas Bekas

Distinguished Research Staff Member,
Mgr. Foundations of Cognitive
Solutions, IBM Research Zurich

Neal Suggs

VP & Deputy General Counsel –
Commercial Group, Corporate,
External and Legal Affairs, Microsoft

CHAIR

Yannis Mastrogeorgiou

Director, Konstantinos Karamanlis
Institute for Democracy, Greece

«Τα περισσότερα πεδία όσον αφορά την καταναλωτική τεχνολογία είναι θέμα μονοπωλίου, είπε ο κ. **Christoph Borsnschein, CEO & Founder της Torben, Lucie und die gelbe Gefahr**. Θα θέλαμε περισσότερο έλεγχο. Η εταιρεία Spotify είναι καινοτόμα. Αυτή η κωδικοποίηση παράγει αξίες. Εγώ έχω την τιμή να συμβουλευώ το υπουργείο μας σε αυτό το κομμάτι. Η Ευρώπη χρειάζεται να γίνει ανταγωνιστική και να επιταχύνει. Το παιχνίδι έχει ουσιαστικά τελειώσει. Είδαμε πώς ανταποκρίνονται οι καταναλωτές στις πλατφόρμες. Ας προσπαθήσουμε να ανταγωνιστούμε τις κινεζικές εταιρείες. Έχουμε θέμα εμπιστοσύνης και στις ΗΠΑ. Η ανταγωνιστικότητα στην Ευρώπη που βασίζεται στην αξία θα δημιουργηθεί τελικά γιατί θα έχουμε μια προσέγγιση που θα βασίζεται στην αξία. Θα έχουμε καλύτερη προσέγγιση των δεδομένων. Θα πρέπει να προσέχουμε τις έννοιες που είναι πιο σθεναρές. Να προχωρήσουμε σε επαναφεύρεση του ιντερνέτ. Να σκεφτούμε και να λάβουμε αποφάσεις. Να μη φοβόμαστε. Οι άνθρωποι δεν έχουν μάθει να ζουν υπό την κυριαρχία των αλγορίθμων. Πριν μπούμε στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, θα πρέπει να σκεφτούμε για άλλη μια φορά το πώς θα μάθουμε στον κόσμο για να καταλαβαίνει πώς μαζεύουμε τα δεδομένα για αποφάσεις. Με την τεχνολογία κάνουμε πολύ περισσότερα. Είμαστε σε φάση για καλύτερη εκπαίδευση και αυτό με το τίμημα με το να κάνουμε reboot στην κοινωνία μας.

«Έχουμε μείνει πίσω στο παιχνίδι και ίσως τους προλάβουμε, είπε ο κ. **Κώστας Μπέκας, ερευνητής και διευθυντής ερευνητικού κέντρου IBM Research στη Ζυρίχη**. Η Γερμανία είναι η πρωτεύουσα της 4ης βιομηχανικής επανάστασης. Υπάρχει χρηματοδότηση από την Ευρώπη προς τα πανεπιστήμια. Πολύ σωστή άποψη η επαναφεύρεση του ιντερνέτ. Η δυσκολία με την τεχνητή νοημοσύνη είναι όταν η χρήση της στοχεύει σε πολύ προσωπικά ζητήματα. Να σου προτείνει το Netflix τι να δεις. Αν έχουμε ένα σύστημα που βρίσκει έναν όγκο στο πνευμόνι σου και έρχεται σε αλληλεπίδραση με την ασφαλιστική σου εταιρεία; Πριν 80 χρόνια ένας μαθηματικός απέδειξε ότι υπάρχουν πράγματα που δεν μπορούν να αποδειχτούν. Το να φτιάχνεις ένα μοντέλο για όλα έχει ένα όριο. Είπαμε οι μηχανές δεν θα μάθουν ποτέ να αγαπούν ή να τρώνε σαν εμάς».

«Εταιρείες από την Κίνα θα πάνε προς την δύση γιατί η ποιότητα των δεδομένων είναι καλύτερα, είπε ο **Neal Suggs, VP & Deputy General Counsel-Commercial Group, Microsoft**. Άρα είναι θέμα κουλτούρας του τι θα τροφοδοτήσεις τον αλγόριθμο.

Κάνουμε τα σωστά για την προστασία των δεδομένων. Θα πρέπει να ορίσουμε πώς μπορείς να κάνεις αυτά που μπορείς; Είναι αναγκαίο να προβούμε σε κρίσιμες χειρουργικές τεχνικές σε ότι αφορά τα δεδομένα; Βλέπουμε ότι υπάρχουν ψευδωνυμίες. Πιστεύω ότι δεν έχουν χαθεί τα πάντα. Η Ευρώπη είναι ήδη πολύ μπροστά. Η εμπιστοσύνη είναι θέμα αλλά το βλέπω διαφορετικά. Για τους προνομιούχους η ισότητα είναι μια μορφή κατάθλιψης. Περνάμε μια πολύ δύσκολη μεταβατική περίοδο. Οι χαμένοι και οι κερδισμένοι. Αυτοί που θα χάνουν θα μας οδηγούν στη δυσπιστία όλο και περισσότερο. Εμείς θέλουμε να έρθουν πιο πολλοί άνθρωποι στην οικονομία. Δεν μπορούμε να έχουμε αγνή διαφάνεια. Έχουμε μια μορφή διαφάνειας. Χρειάστηκαν πολλά χρόνια για να περάσουμε από την τυπογραφία στις τεχνολογίες. Σε λίγο καιρό τα

κινητά θα τα αντικαταστήσουν εμφυτεύματα. Λυπάμαι αλλά σας το λέω. Η ιδέα δημιουργείται. Θα δημιουργήσουμε μια άλλη μορφή ανθρωπότητας. Η Silicon Valley, η βιολογική γενιά και εμείς οι υπόλοιποι. Ποιοι θα επικρατήσουν; Είμαι σίγουρος ότι όλα λειτουργούν με βάση την αρχή της ελεύθερης ενέργειας. Υπάρχει ένα μαθηματικό μοντέλο για το πώς σκέφτονται οι άνθρωποι. Λαμβάνουμε αποφάσεις για να ενισχύσουμε την ύπαρξη μας. Τώρα προσπαθούμε ένα δώσουμε ένα μαθηματικό τύπο για να τον βάλουμε σε αλγόριθμο. Πολύ συχνά κάνουμε προβλέψεις για νωρίς ή μακριά. Θα ήμουν επιφυλακτικός. Να μην βασιζόμαστε απλά στην τεχνολογία για να μας δώσει τα χρονοδιαγράμματα. Φτιάξαμε τις μηχανές για να ξεπεράσουμε τις ανθρώπινες ικανότητες. Αν διασφαλίσουμε ότι δεν θα αφήνουμε τον κόσμο εκτός, δεν θα επιβίω-

σομε. Μόνο έτσι. Στο δρόμο προς την γενική τεχνική νοημοσύνη μην κάνουμε αυτά τα λάθη».

«Τα σύγχρονα μαθηματικά δεν επιτρέπουν να εξηγήσεις κάτι. Πρέπει να επιλέξεις μεταξύ της απόδοσης, είπε ο κ. **Ηλίας Μπαλτάσης, διευθυντής Data & Analytics της Boston Consulting Group,**

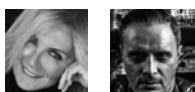
France. Αυτό που μετρά θα είναι η εμπιστοσύνη. Τα μηχανήματα που μαθαίνουν θα είναι εμπορεύματα σε 5-10 χρόνια. Αυτό που χρειαζόμαστε θα είναι η εμπιστοσύνη. Πόσα δεδομένα θα δίνουν οι άνθρωποι. Τα δικά σας μαθηματικά είναι καλύτερα από τα δικά μου. Δεν έχω βρει τρόπο να εξηγήσω πώς μαθαίνουν αυτά τα μηχανήματα. Είχαμε μια συζήτηση με μια μεγαλύτερη ασφαλιστική του κόσμου. Κάνεις πρόβλεψη ή παραμένεις στο μοντέλο χωρίς επεξήγηση; Μια μέρα θα πάμε στον Άρη, αλλά αυτό απέχει πολύ. Τώρα δεν ξέρουμε πώς θα λύσουμε τα 2/3 της στενής τεχνητής νοημοσύνης και πάμε στην ευρύτερη. Απέχουμε πολύ από αυτό. Τα προβλήματα που έχουμε είναι πώς να οδηγούμε τα αυτοκίνητα, πως θα μειώσουμε το χρόνο για να βγει ένα νέο φάρμακο στην αγορά. Επίλυση καθημερινών προβλημάτων». ■

« Η δυσκολία με την τεχνητή νοημοσύνη είναι όταν η χρήση της στοχεύει σε πολύ προσωπικά ζητήματα»

K. Bekas

In Conversation

SPEAKERS

Mareva Grabowski,
Co-founder and
Managing Partner,
Zeus+Dione, Greece

Steve Vranakis
Executive Director-
Creative Lab, Google,
UK

CHAIR

Poka-Yio
Artist, Founding
Director of Athens
Biennale, Greece

Συζήτηση για την τέχνη, την κληρονομιά, την παράδοση αλλά και το νέο, σύγχρονο πολιτιστικό αφήγημα της Ελλάδας είχαν η κα **Mareva Grabowski**, **συνιδρύτρια και Managing Partner της εταιρίας Zeus+Dione** και ο κ. **Steve Vranakis**, **Εκτελεστικός Διευθυντής του Creative Lab της Google**. Συντονιστής ήταν ο **Poka-Yio**, **Καλλιτέχνης και Ιδρυτής της Athens Biennale** που υπογράμμισε εξ αρχής ότι «η δημιουργικότητα είναι η διέξοδος».

Περιγράφοντας την Zeus+Dione η κα Mareva Grabowski εξήγησε ότι παράγει μεν μόδα που αφορά όμως και μία σειρά άλλων πραγμάτων, όπως την ανάγκη να διηγηθούμε μία ιστορία για την πατρίδα, την κληρονομιά, την κουλτούρα ενώ ενισχύει και τις γυναίκες με τις οποίες συνεργάζεται. Σχετικά το νέο αφήγημα τόνισε πως ως χώρα, παρόλο που είμαστε ευλογημένη, «έχουμε εστιάσει αρκετά στο ένδοξο παρελθόν αλλά όχι στο τώρα, ούτε στο πολλά υποσχόμενο μέλλον». «Εμείς αυτό προσπαθούμε να κάνουμε: να παίρνουμε την παράδοση και να την μεταφράζουμε στο σήμερα», πρόσθεσε. Σημείωσε δε ότι πρέπει να ξεφύγουμε από την εικόνα της Ελλάδας που περιορίζεται στο «ήλιος και θάλασσα» και να «ξαναλανσάσουμε την Ελλάδα αλλιώς», δηλαδή σαν έναν «προορισμό πολιτισμού». Παράλληλα, επεσήμανε τα σημαντικά οικονομικά οφέλη που μπορεί να φέρει στον τόπο η καινοτομία, η δημιουργικότητα και το νέο αυτό σύγχρονο αφήγημα της χώρας.

Από την πλευρά του ο κ. Steve Vranakis παρουσίασε συνοπτικά την δουλειά που κάνει το δημιουργικό εργαστήριο της Google για τον πολιτισμό στην Ελλάδα και παγκοσμίως. «Η τεχνολογία μας δίνει την δυνατότητα να συνδέουμε τον κόσμο με προϊόντα της τέχνης που υπάρχουν σε αφθονία σε όλο τον κόσμο», τόνισε. Επανήλθε πολλές φορές στις έννοιες της δημιουργικότητας και της καινοτομίας ενώ επέμεινε ότι παρά την κρίση, διακρίνει πολλούς ανθρώπους «που με ελάχιστους πόρους κάνουν σπουδαία πράγματα». Τους χαρακτήρισε μάλιστα «ήρωες του σήμερα» και «διαμορφωτές της σύγχρονης ιστορίας». Έκανε ιδιαίτερη αναφορά στην προσπάθεια που γίνεται από πλευράς Google να παραταθεί η τουριστική σεζόν αφού «υπάρχει μεγάλο απόθεμα πολιτισμού και χάρη στα νέα εργαλεία μπορεί και η νεότερη γενιά να βιώσει αυτήν την εμπειρία». ■

We are investing in growth and regional cooperation

SHAREHOLDERS AND COUNTRIES OF OPERATION

Albania, Armenia, Azerbaijan, Bulgaria, Georgia, Greece, Moldova,
Romania, Russia, Turkey and Ukraine

MANDATE

Support economic development in member countries and promote regional cooperation among them through financing investment projects and trade transactions.

HEADQUARTERS

Thessaloniki, Greece

AUTHORIZED CAPITAL

EUR 3.45 billion

ADVANTAGES

Truly regional bank established by the countries of the region
to meet their common needs:

Strong support from shareholding Governments

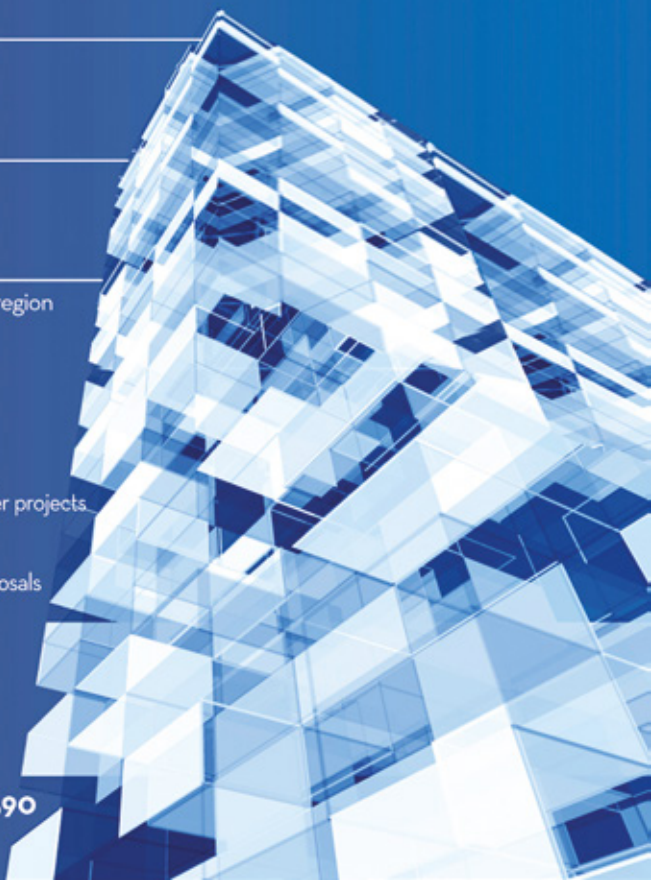
Experience and expert knowledge of the Region

No political conditionality attached to financing

Ability to provide medium- and long-term financing for smaller projects

Developed Trade Finance and SPE Finance Programs

Streamlined procedures and fast response to business proposals

The Mediterranean Diet Paradigm: Achieving the United Nations Sustainable Development Goals through Food

SPEAKERS

Walter Willett

Professor, Harvard T.H. Chan School of Public Health, USA

Antonia Trichopoulos

President, Hellenic Health Foundation, Greece

Paul Greenberg

Author of Four Fish, American Catch and The Omega Principle, USA

Aris Kefalogiannis

Vice-President, Sales & Marketing, GAEA Products SA, Greece

Christos Apostolopoulos President, Greek Federation of Dairy Industries, Greece

CHAIR

Vicky Karatzferi

Journalist, Communication & Mass Media Strategist, Greece

Για την επίτευξη στόχων βιώσιμης ανάπτυξης μέσω διατροφής και το παράδειγμα της μεσογειακής δίαιτας συζητήσαν η κα **Αντωνία Τριχοπούλου, Πρόεδρος του Ελληνικού Ιδρύματος Υγείας**, ο κ. **Paul Greenberg, συγγραφέας** που επικεντρώνεται σε θέματα περιβάλλοντος και ωκεανών, ο κ. **Άρης Κεφαλογιάννης, Αντιπρόεδρος της GAEA** και ο κ. **Χρήστος Αποστολόπουλος, Πρόεδρος του Συνδέσμου Ελληνικών Βιομηχανιών Γαλακτοκομικών Προϊόντων**.

Ο **Walter Willett Καθηγητής Επιδημιολογίας και Διατροφής, Harvard**- ο οποίος δεν μπόρεσε να δώσει το παρόν στους Δελφούς- προσκάλεσε τους ακροατές (μέσα από ένα βίντεο) σε «μία επιστροφή στις ρίζες, δηλαδή στις διατροφικές συνήθειες των παππούδων μας». Αναφέρθηκε στη Δίαιτα αναφοράς όπου η συνιστώμενη ποσότητα κρέατος είναι 45 γραμμάρια ανά ημέρα για να την συγκρίνει εν συνεχεία με τη Μεσογειακή διατροφή, όπου η συνιστώμενη ποσότητα είναι 35 γραμμάρια ανά ημέρα με στόχο να εκτιμήσουμε τα αποτελέσματα της μεσογειακής διατροφής στην υγεία και στο περιβάλλον.

Η κα. Αντωνία Τριχοπούλου επεσήμανε πως η μεσο-

Value through Innovation

**MADE
IN
GREECE**

Παραγωγή στην Ελλάδα... για όλο τον κόσμο!

Στη Boehringer Ingelheim, **τη μόνη πολυεθνική φαρμακευτική εταιρεία** που συνεχίζει να διατηρεί εργοστάσιο στην Ελλάδα, υλοποιούμε ένα ευρύ επενδυτικό σχέδιο, με στόχο να πραγματοποιηθεί στην Ελλάδα, **η παραγωγή των νέων αντιδιαβητικών μας φαρμάκων για τις περισσότερες χώρες του κόσμου.**

Υπολογίζουμε ότι περισσότερες από 27.000.000 συσκευασίες θα παραχθούν στην Ελλάδα κατά την περίοδο 2014 - 2019.

Έτσι, η εταιρεία μας, θα συνεισφέρει με ποσοστό πλέον του **2,5% στο σύνολο των ελληνικών εξαγωγών**, πραγματοποιώντας ένα άλμα εξωστρέφειας, για την ανάπτυξη και το μέλλον της χώρας μας.

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

γειακή διατροφή έχει αναγνωριστεί ως άυλη πολιτιστική κληρονομιά από την Unesco και ως μοντέλο βιώσιμης ανάπτυξης από τον οργανισμό τροφίμων. Η μεσογειακή διατροφή – τότε- δεν είναι μόνο υγιεινή αλλά και βιώσιμη. «Όταν μιλάμε για παραδοσιακά τρόφιμα σημαίνει πως παράγουμε και καταναλώνουμε τοπικά. Έτσι εξυπηρετούμε την υγεία και το περιβάλλον» υπογράμμισε αναφέροντας πως δυστυχώς στην Ελλάδα εγκαταλείπουμε τελευταία τη μεσογειακή διατροφή. Αυτό φαίνεται από το προσδόκιμο ζωής των Ελλήνων, το οποίο είναι μικρότερο από το προσδόκιμο ζωής των Ισπανών και των Ιταλών. «Νομίζω πως στο μέλλον θα πρέπει να κοιτάξουμε προς τα πίσω» κατέληξε.

Ο κ. Άρης Κεφαλογιάννης Αντιπρόεδρος της GAEA επικεντρώθηκε στο ελαιόλαδο δεδομένου πως δεν υφίσταται μεσογειακή διατροφή αν δεν καταναλώνουμε

ελαιόλαδο. «Ο καταναλωτής ψάχνει την τροφή των θεών που θα του δώσει την αθανασία. Το ελαιόλαδο και οι ελιές είναι η καλή πηγή λίπους μας δίνει καρδιαγγειακή προστασία, προστασία εναντίον του καρκίνου, θρεπτικά συστατικά για το δέρμα» τόνισε. Ανέφερε πως η Σίλικον Βάλεϊ έχει αρχίσει να ασχολείται με τα τρόφιμα διασαφηνίζοντας πως δεν πρέπει να παραγκωνίσουμε τις παραδοσιακές τεχνικές. Θα πρέπει να τις χρησιμοποιούμε σε συνδυασμό με τεχνολογία. Στη συνέχεια αναφέρθηκε στις υπερτροφές! «Κάθε

χρόνο έχουμε νέα superfoods. Το superfood είναι ένα τρόφιμο που έχει αντέξει στο χρόνο, είναι ευέλικτο και καθιστά το φαγητό πιο θρεπτικό. Και δεν υπάρχει μεγαλύτερο superfood από το ελαιόλαδο» τόνισε.

Ο Paul Greenberg, συγγραφέας του Four Fish, ανέδειξε τη σημασία της κατανάλωσης ψαριών στη μεσογειακή διατροφή. «Εγώ θα σας πρότεινα τη μεσογειακή διατροφή που βασίζεται στο ψάρι- αν είχαμε μια τέτοια διατροφή θα μπορούσαμε να πετύχουμε στόχους για την υγεία αλλά και για τον πλανήτη μας» είπε.

Ο κ. Χρήστος Αποστολόπουλος Πρόεδρος του Συνδέσμου Ελληνικών Βιομηχανιών Γαλακτοκομικών Προϊόντων προσπάθησε να πείσει για τα οφέλη παραδοσιακών ελληνικών τυριών. «Ποιες είναι οι αξίες του τυριού; Η αυθεντικότητα του, η καταγωγή του, η γαστρονομική του χρήση, η θρεπτική του αξία. Προκειμένου να δούμε την ποιότητα το

τυριού, θα πρέπει να δούμε την ποιότητα της πρώτης ύλης, να ψάξουμε άρα τι τρώνε τα ζώα που παράγουν αυτό το γάλα. Αυτό σχετίζεται με το που τρέφονται αυτά τα ζώα. Στην Ελλάδα η φύση βασιλεύει. Και το γάλα έχει κάποια χαρακτηριστικά που το καθιστούν μοναδικό. Η φέτα, για παράδειγμα, είναι το πιο παραδοσιακό τυρί. Αλλά δεν είναι μόνο αυτό. Η θρεπτική αξία είναι πραγματικά μοναδική. Είναι καλύτερο προϊόν σε σχέση με το ροκφόρ ή τη μοτσαρέλλα. Έχει μοναδικά και πολύ ευεργετικά θρεπτικά στοιχεία». ■

«Η μεσογειακή διατροφή έχει αναγνωριστεί ως άυλη πολιτιστική κληρονομιά από την Unesco και ως μοντέλο βιώσιμης ανάπτυξης από τον οργανισμό τροφίμων»
A. Trichopoulou

company profile

Consolidated Contractors Company (CCC), founded in 1952 is a globally diversified company specializing in engineering and construction. CCC has become the largest Engineering and construction company in the Middle East and ranks among the top 25 international contractors with a workforce consisting of over 120,000 personnel embodying over 80 different nationalities. While strongly dominant in the Middle East, CCC has also expanded to more than 40 countries through Africa, the Caribbean, CIS countries, Australia and Papua New Guinea, with related investments in Europe and the United States.

CCC's diverse portfolio captures all aspects of the Engineering, Procurement and Construction (EPC) value chain, starting with Feasibility Studies, into Design, Procurement, Construction, Commissioning, Operations and Maintenance as well as Project Development (BOT, BOO, PPP) for:

- Oil & Gas Projects
- Offshore Construction Works
- Roads and Infrastructures
- Renewable Energy Projects
- Airports
- Petrochemical Projects
- Environmental Projects
- Metro Projects
- Dams
- Pipelines
- Residential & Commercial Buildings
- Power and Water Projects
- Harbors

Through market and geographical diversification, CCC can now offer, in addition to our core business, a wide range of services and assistance in multiple market segments such as Oil & Gas Exploration, Mining and Real Estate Development.

CCC's operations and activities now cover the globe. Our philosophy of long-term sustainability in countries of operations is transmitted through the establishment of permanent offices and in-country area management who work together with local companies, governments and clients. We supply innovative solutions across the markets and industries around the world, by combining our immense construction and engineering expertise and experience drawn over 60 years of operation and accompanied by our diversified services and commercial acumen.

Consolidated Contractors Company

www.ccc.net

© 2018 / 02

Redefining Healthcare Policy in Greece in the Post MOU Era

SPEAKERS

H.E. Klavs Holm
Ambassador of Denmark
to Greece

Kostas Bargiotas
MP, PASOK Party, Greece

Georgios Mavrotas
MP, To Potami Party, Greece

Olympios Papadimitriou
President, Hellenic Association
of Pharmaceutical Companies,
Greece

Leonidas Christopoulos
Advisor to the President, State
& Public Administration Issues,
New Democracy Party, Greece

CHAIR

Athanasios Thanopoulos President, ELSTAT, Greece

The Discussion was held under the Chatham House Rules

Transforming PPC to a modern and cutting edge utility

PPC, Greece's largest energy company, is entering a new phase in which it plans to transform itself into a modern, strongly outward-looking and efficient European utility, expanding internationally, while at the same time offering a wider range of energy services and products.

Within this framework, we are building strategic partnerships in Greece and abroad, investing in state of the art environmentally friendly units, with the focus being on Renewables. To this end, we are proceeding with the absorption of our subsidiary, PPC Renewables S.A., taking advantage of synergies created, in order to achieve dynamic growth in the Renewables sector.

In addition, we are focusing on investments on Distribution Network projects given their stable return. In parallel, we are also aiming at achieving operational efficiencies in our mining and conventional generation activities as well as repositioning our go-to-market strategy.

Public Power Corporation S.A.-Hellas
Always by your side

dei.gr

Crisis Communication Masterclass: The Anatomy of a Crisis

GUEST OF HONOUR

Julie Gerberding M.D., M.P.H., Executive Vice President & Chief Patient Officer, Merck & Co., Inc., USA

INTRODUCED BY

Yannis Thomatos Vice-President, Delphi Economic Forum

SPEAKERS

Dinos Adrianopoulos
General Manager, Touchpoint
Strategies, Greece

Teti Kanellopoulou
CEO, V+O Communications,
Greece

Stelios Zontos
President, Gravity-The Newtons,
Greece

CHAIR Stamatis Zacharos Journalist Action24/ Proto Thema Radio/dailypost.gr, Greece

Ο Αντιπρόεδρος του Οικονομικού Φόρουμ των Δελφών κ. Γιάννης Θωμάτος παρουσίασε την κα **Julie Gerberding**, Εκτελεστική Διευθύντρια της εταιρίας **Merck & Co**, μιλώντας για την πλούσια εμπειρία της στον τομέα της διαχείρισης κρίσεων, κυρίως από κρατικές θέσεις στο παρελθόν. Παίρνοντας τον λόγο, η κα Gerberding, μίλησε για «την χειρότερη μέρα της ζωής της», όταν βρέθηκε, τον Σεπτέμβριο του 2001, να πρέπει να επικοι-

νήσει με τα μέσα ενημέρωσης, τους επικεφαλής των φορέων και σειρά άλλων συνομιλητών για την τρομοκρατική επίθεση στη Νέα Υόρκη, που στη συνέχεια ακολούθησαν οι επιθέσεις με άνθρακα. Μιλώντας για τις εμπειρίες της, επιχείρησε να συνοψίσει τα βασικά σημεία της διαχείρισης κρίσεων. Μίλησε για την ενσυναίσθηση, για την ανάγκη να συμπάσχει ο εκπρόσωπος τύπου με όσους επηρεάζονται από την κρίση. «Δεν μπορείς

να υποκρίνεσαι, αλλιώς δεν σε εμπιστεύονται», τόνισε. Αναφέρθηκε επίσης στην αξιοπιστία, λέγοντας ότι ο εκπρόσωπος οφείλει να λέει όλη την αλήθεια και να παραδέχεται όσα δεν γνωρίζει. «Δεν χρειάζεται άγχος να βγαίνουμε πρώτοι, αν δεν έχουμε όλα τα δεδομένα περιμένουμε», σημείωσε μιλώντας για τον διαγωνισμό ταχύτητας διάχυσης της πληροφορίας που ενισχύει συχνά τον πανικό.

Ο κ. **Ντίνος Ανδριανόπουλος, Γενικός Διευθυντής της Touchpoint Strategies**, επικεντρώθηκε στην χώρα μας και παρουσίασε την στρατηγική του για την αναβάθμιση του brand «Ελλάδα». Μίλησε για κάποιες νίκες που έχουν ήδη καταγραφεί, όπως αυτή του τουρισμού, αλλά επέμεινε στην ανάγκη όσοι «κουβαλάνε το brand Ελλάδα να συνεργάζονται και να δρουν με βάση μία κεντρική ιδέα. «Η χώρα μας έχει αλλάξει και πρέπει να βρούμε ποια η νέα προσωπικότητα που θέλουμε να φτιάξουμε», σημείωσε.

Μία διαφορετική διάσταση επιχείρησε να βάλει στη συζήτηση όπως είπε η κα **Τέτση Κανελλοπούλου, CEO της V+O Communications**, μιλώντας για τις πολλαπλές κρίσεις που «απειλούν την καθημερινότητα των εταιριών και μπορούν ανά πάσα στιγμή να ανατρέψουν τα γεγονότα». Όλα τα brands είναι εκτεθειμένα 24 ώρες το 24ωρο, 365 ημέρες τον χρόνο, διευκρίνισε. Η ταχύτητα με την οποία κινείται η πληροφορία είναι αυτή που δεν αφήνει πολλά χρονικά περιθώρια για την δια-

χείριση μίας κρίσης, και αυτός είναι ένας παράγοντας που δεν υπήρχε στο παρελθόν.

Στην τραγωδία του καλοκαιριού στο Μάτι, αναφέρθηκε ο κ. **Στέλιος Ζωντός, Πρόεδρος της Gravity – The Newtons**, εστιάζοντας στην αντίδραση των εκπροσώπων του κράτους. Έκανε λόγο για «καμία συναισθηματική προσέγγιση, καμία υπεύθυνη ενημέρωσης και παντελή έλλειψη προετοιμασίας», ακριβώς δηλαδή τα αντίθετα από όσα θα προβλέπουν τα παραδοσιακά πρωτόκολλα διαχείρισης κρίσεων.

Στην συζήτηση που έγινε μετά και συντόνισε ο δημοσιογράφος κ. **Σταμάτης Ζαχαρός**, τέθηκαν ζητήματα όπως η αξιοπιστία των μέσων ενημέρωσης, η ταχύτητα και η ευκολία των κοινωνικών δικτύων και η αναγκαιότητα της επικοινωνίας.

Παρέμβαση έκανε και ο **Αντιπρόεδρος της Παπαστράτος κ. Ιάκωβος Καργαρώτος** που υπογράμμισε την σημασία της διαχείρισης κρίσης και την σωστή προετοιμασία για αυτήν στην σύγχρονη εποχή. Απαντώντας σε ερώτηση σχετικά με την επικοινωνία προϊόντων που φέρουν ένα «αρνητικό πρόσημο» συχνά στην κοινή γνώμη, δήλωσε ότι σαφώς και ο καπνός και τα τσιγάρα έχουν δυσάρεστες συνέπειες, για αυτό και η εταιρεία εργάζεται προς αυτήν την κατεύθυνση. Συγκεκριμένα, προσπαθεί συνέχεια να βελτιώσει τα προϊόντα της ενώ παράλληλα σχεδιάζει και λανσάρει σειρά νέων προϊόντων που στοχεύουν ακριβώς στην μείωση αυτών των δυσάρεστων συνεπειών. ■

Investments in Southeast Europe: Opportunities and Challenges

SPEAKERS

Riccardo Lambiris

CEO, Hellenic Republic Asset Development Fund (HRADF)

Christophoros Papachristophorou

Founder & CEO, Invel, Greece

Ioannis Ganos

MRICS, General Manager, Alpha Real Estate Management & Investments SA, Greece

Andreas Santis

Managing Director, Office Head for W. Balkans, Greece and Cyprus; Director, Cyprus Affiliates, NCH Capital

CHAIR

Nectarios Notis

Financial Commentator, Athina 9.84FM; Founder, BnB Daily/FnB Daily, Greece

Η προοπτικές και οι προκλήσεις που αντιμετωπίζει η αγορά ακινήτων στη Νοτιοανατολική Ευρώπη βρέθηκαν στο επίκεντρο του 4ου Οικονομικού Φόρουμ Δελφών, που διεξάγεται από 28 Φεβρουαρίου έως 3 Μαρτίου, υπό την αιγίδα του Προέδρου της Δημοκρατίας.

Ο επικεφαλής της **NCH Capital για τα Δυτικά Βαλκάνια, την Ελλάδα και την Κύπρο, κ. Ανδρέας Σάντης**, σημείωσε ότι αποφάσισε να επενδύσει στην ελληνική αγορά ακινήτων κατά την πρώτη ιδιωτικοποίηση ακίνητης περιουσίας του ΤΑΙΠΕΔ, στην Κέρκυρα. Έκανε λόγο για δαιδαλώδη συστήματα και διαδικασίες, όπως η αρχαιολογία και γι' αυτό οι επενδυτές δεν επιλέγουν στην Ελλάδα να τοποθετηθούν σε έργα greenfield (σ.σ.: ανάπτυξης ακινήτων από το «μηδέν»). Για το έργο ανάπτυξης του ακινήτου στην Κέρκυρα, σημείωσε ότι βρίσκεται, πλέον, σε τελική φάση και είναι πολύ κοντά στην αδειοδότησή του. Για τα συνδεδεμένα με μη εξυπηρετούμενα δάνεια ακίνητα, σημείωσε ότι η διαχείρισή τους, δημιουργεί επενδυτικές προοπτικές, με την εταιρεία να έχει υλοποιήσει επενδύσεις της τάξης των 30 εκατ. ευρώ προς την κατεύθυνση αυτή. Η NCH θα επικεντρωθεί, όπως ανέφερε, στις αγορές της Κύπρου, του Μαυροβουνίου και της Ελλάδας.

Ο **Διευθύνων Σύμβουλος του ΤΑΙΠΕΔ Ριχάρδος Λαμπίρης**, ανέφερε ότι η νοοτροπία έχει αλλάξει τα τελευταία χρόνια, ενώ ζητούμενο είναι να πειστούν οι τοπικές κοινωνίες και οι κυβερνήσεις ότι το αποτύπωμα των επενδύσεων επιστρέφει στην κοινωνία και τη χώρα. Στόχος είναι το ΤΑΙΠΕΔ να αποτελέσει μαγνήτη επενδύσεων, ενώ έως σήμερα, ο φορέας ολοκλήρωσε επιτυχώς μεγάλες ιδιωτικοποιήσεις, όπως η παραχώρηση των 14 περιφερειακών αεροδρομίων, η ιδιωτικοποίηση του ΔΕΣΦΑ και η επέκταση της σύμβασης παραχώρησης του αεροδρομίου Ελ. Βενιζελος, που συνοδεύονται από την υλοποίηση υποχρεωτικών επενδύσεων.

Πρόσθεσε ότι το ΤΑΙΠΕΔ παρακολουθεί τον τρόπο υλοποίησης των συμβάσεων ιδιωτικοποιήσεων, με στόχο την υπεράσπιση των συμφερόντων του Δημοσίου και την επίλυση πιθανών προβλημάτων που δημιουργούνται.

Ο **Ιδρυτής και Διευθύνων Σύμβουλος της Invel Greece Χριστόφορος Παπαχριστοφόρου** σημείωσε ότι η μεγαλύτερη επένδυση της εταιρείας υπήρξε η Εθνική Πανγαία που αποτελεί ένα ανεξάρτητο επενδυτικό σχήμα. Τόνισε ότι το ζητούμενο είναι να υπάρξει μεγαλύτερος αριθμός

ΑΕΕΑΠ, και σχολίασε ότι δεν είναι η καλύτερη συγκυρία για επενδύσεις στην Νοτιοανατολική Ευρώπη. Από την άλλη πλευρά, όπως ανέφερε, η Ν.Α. Ευρώπη διαθέτει επενδυτικές ευκαιρίες, επειδή οι τιμές παραμένουν σε χαμηλά επίπεδα, όπως είπε. Όπως ανέφερε, η Ελλάδα είναι η πιο ελκυστική, επενδυτικά, χώρα της Ν.Α. Ευρώπης.

Ο **Γενικός Διευθυντής της Alpha Real Estate Management & Investments, κ. Γιάννης Γκάνος** ανέφερε ότι η εταιρεία Alpha real estate management έχει στόχο τη διαχείριση των μη ιδιοχρησιμοποιούμενων ακινήτων και τη διαχείριση

των κόκκινων δανείων, διαθέτοντας ακίνητα αξίας 1 δισ. ευρώ που προέρχονται από κατασχέσεις ή από πλειστηριασμούς. Η θυγατρική εταιρεία της Alpha Bank επιδιώκει μέσα στο 2019 να δημιουργήσει πακέτα συναλλαγών με στόχο τη διάθεση των στοιχείων ενεργητικού έως το 2021.

Σημείωσε ότι υπάρχει ισχυρό ενδιαφέρον για τα ελληνικά ακίνητα, αλλά το περιβάλλον δεν είναι ιδιαίτερα φιλικό, ενώ δεν υπάρχει επαρκές απόθεμα ακινήτων. Για την αγορά ακινήτων της Ν.Α. Ευρώπης είπε ότι έφθασε στο peak το διάστημα 2016-2017 και σημείωσε ότι εκεί το απόθεμα ακινήτων είναι καινούργιο.■

«Ζητούμενο είναι να πειστούν οι τοπικές κοινωνίες και οι κυβερνήσεις ότι το αποτύπωμα των επενδύσεων επιστρέφει στην κοινωνία και τη χώρα»

R. Lambiris

Keynote Speech

Elena Kountoura Minister of Tourism, Hellenic Republic

Ο τουρισμός αποτελεί σημαντικό κλάδο για την ελληνική οικονομία και βοήθησε τη χώρα κατά τη διάρκεια της κρίσης ανέφερε η κα **Έλενα Κουντουρά, Υπουργός Τουρισμού**.

Η κα Κουντουρά τόνισε πως η Ελλάδα κατάφερε να κάνει ένα τουριστικό άλμα τα τελευταία τέσσερα χρόνια χάρη στην επιτυχημένη στρατηγική που ακολούθησε το αρμόδιο υπουργείο. Η ενιαία τουριστική πολιτική και στρατηγική που ακολούθηθηκε είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση κατά 35% του εισερχόμενου τουρισμού, ενώ η Ελλάδα πέτυχε διπλάσιο ρυθμό ανάπτυξης του τουρισμού από τον παγκόσμιο μέσο όρο, με αποτέλεσμα το 2018 να καταγραφεί αριθμός ρεκόρ των τουριστικών αφίξεων που ανήλθαν στα 33 εκατομμύρια. Παράλληλα, όπως ανέφερε η αρμόδια υπουργός, η χώρα μας κατάφερε να ισχυροποιήσει το ρόλο της στους διεθνείς οργανισμούς τουρισμού και να «χτίσει» σχέσεις με την παγκόσμια τουριστική αγορά. Σύμφωνα με την κα Κουντουρά ο τουρισμός έδωσε σημαντική βοήθεια στη χώρα κατά τη διάρκεια της κρίσης, καθώς δημιούργησε νέες πηγές εσόδων και συνέβαλλε στην αύξηση των θέσεων εργασίας. Όπως τόνισε η κα Κουντουρά, δημιουργούμε συγκεκριμένα και στοχευμένα στρατηγικά και έχουμε το βλέμμα στραμμένο στο

μέλλον. Σύμφωνα με την Υπουργό, ο τουρισμός αντιμετωπίζει σημαντικές προκλήσεις και πρέπει η πολιτεία να είναι έτοιμη να τις αντιμετωπίσει. Είναι αναγκαίο να συνδεθεί ο τουρισμός άμεσα με την οικονομία, καθώς έτσι συμβάλλει στην κοινωνική συνοχή και την ανάπτυξη, ενώ βασικός παράγοντας σύμφωνα με την κ. Κουντουρά είναι η στήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων που αποτελούν τη ραχοκοκαλιά της ελληνικής οικονομίας. Όπως επεσήμανε η κ. Κουντουρά η ψηφιακή μετεξέλιξη στην τουριστική βιομηχανία ανοίγει νέους δρόμους για την ανάπτυξη και ανάπτυξη νέων προορισμών. Τέλος η Υπουργός έκανε εκτενή αναφορά στο νέο αναπτυξιακό σχέδιο που στοχεύει στον να αυξηθεί σε όλο το χρόνο η τουριστική περίοδος, να υπάρξουν νέες επενδύσεις που θα κάνουν πιο ελκυστικό το τουριστικό προϊόν, στην ανάπτυξη νέων προορισμών, στην ανάπτυξη του θεματικού προορισμού, στη δημιουργία νέων τουριστικών προϊόντων όπως ο θεματικός τουρισμός, ο αγροτουρισμός, η γαστρονομία, ο τουρισμός υγείας και ευεξίας. Κλείνοντας η Υπουργός εμφανίστηκε αισιόδοξη για την πορεία του τουρισμού και το 2019 και τόνισε ότι οι αρμόδιοι φορείς είναι έτοιμοι να αντιμετωπίσουν τις όποιες προκλήσεις. ■

Tourism Policy for Sustainable Growth

SPEAKERS

Yannis Retsos

President, Greek Tourism Confederation SETE, Greece

Alain Dupeyras

Head, Regional Development & Tourism Division, OECD, France

CHAIR

Christina Poutetsi

Columnist, Protagon, Greece

Ο **Γιάννης Ρέτσος, Πρόεδρος του ΣΕΤΕ** ανέφερε πως παρά τα προβλήματα που αντιμετώπισε η χώρα λόγω της κρίσης, ιδιαίτερα στον τομέα των επενδύσεων, υπήρξε πολύ μεγάλη άνοδος του τουρισμού στη χώρα με αποτέλεσμα να υπάρξουν προορισμοί που λειτουργούν πάνω από τις δυνατότητές τους. Βασική πρόκληση όπως είπε ο κ. Ρέτσος είναι η χρησιμοποίηση των φυσικών πόρων με τον καλύτερο δυνατό τρόπο προκειμένου να βελτιωθεί το τουριστικό προϊόν.

Σύμφωνα με τον κ. Ρέτσο, η τουριστική βιομηχανία πρέπει να προσαρμοστεί στις νέες τεχνολογίες προκειμένου να βελτιώσει την εμπειρία του πελάτη, να αυξήσει την ανταγωνιστικότητά της.

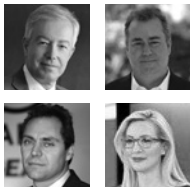
Στο σημαντικό ζήτημα της αιεφορίας ο κ. Ρέτσος τόνισε πως πλέον πάνω από το 67% των τουριστών είναι πρόθυμοι να πληρώσουν ακριβότερα για προϊόντα που είναι πιο φιλικά προς το περιβάλλον και ιδιαίτερα για τοπικά προϊόντα, που σημαίνει ότι ανοίγονται νέες τάσεις και ευκαιρίες για τις τοπικές κοινωνίες. Παράλληλα, ο κ. Ρέτσος ανέφερε πως μια από τις σημαντικότερες προκλήσεις για την αιεφορία, είναι η Ελλάδα να καταφέρει να μοιράσει τους πάνω από 30 εκατομμύρια τουρίστες που την επισκέπτονται ετησίως σε πολλούς προορισμούς ολόκληρο το χρόνο.

Ο **Alain Dupeyras, Επικεφαλής Regional Development & Tourism Division του ΟΟΣΑ** τόνισε πως η αιεφορία είναι στο επίκεντρο της ανταγωνιστικότητας του τουρισμού και πως αποτελεί μεγάλη πρόκληση η ανάπτυξη του τουρισμού να συμβαδίζει με την αιεφορία. Ο κ. Dupeyras ανέφερε ότι χρειάζεται η συνεχής και αгаσθή συνεργασία του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα προκειμένου η τουριστική βιομηχανία να προσαρμοστεί απέναντι στις νέες προκλήσεις που έρχονται στο μέλλον. Παράλληλα ο κ. Dupeyras σημείωσε ότι το υπουργείο Τουρισμού πρέπει να δουλέψει στενά σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο με τους αρμόδιους δημόσιους φορείς.

Τέλος ο κ. Dupeyras τόνισε την αναγκαιότητα η τουριστική βιομηχανία να «αγκαλιάσει» την καινοτομία και τον ψηφιακό μετασχηματισμό, ώστε να καταφέρει να κάνει πιο ελκυστικό το τουριστικό προϊόν και να παρέχει πιο ποιοτικές υπηρεσίες. ■

Tourism for Tomorrow: Sustainability and Ethics

SPEAKERS

Andreas Andreadis
CEO, Sani S.A.,
Greece

**Achilles
Constantakopoulos**
Chairman, TEMES
S.A., Greece

Eftichios Vassilakis
Chairman, Aegean
Airlines; CEO,
Autohellas, Greece

CHAIR

Maria Nikoltsiou
Journalist/
Anchorwoman,
Alpha TV, Greece

Ο **Ευτύχιος Βασιλάκης, Πρόεδρος της Aegean Airlines, Διευθύνων Σύμβουλος της Autohellas**, τόνισε πως ο τουρισμός ήταν ένας τυχερός κλάδος, καθώς ήταν από τους ελάχιστους που είχε τη δυνατότητα παρά την κρίση, με σωστές κινήσεις να βελτιώσει την αποδοτικότητά του. Ωστόσο επεσήμανε πως δεν πρέπει να υπάρξει εφησυχασμός. Στόχος όπως είπε ο κ. Βασιλάκης είναι να μειωθεί το κόστος, να παραμείνει η Ελλάδα, ανταγωνιστική και να υπάρξει διάχυση του τουρισμού σε πολλά σημεία της Ελλάδας. Βασική πρόκληση σύμφωνα με τον κ. Βασιλάκη είναι η επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου κάτι που μπορεί να επιτευχθεί με την ανάπτυξη της αγοράς β' κατοικίας και την ποιοτική εκμετάλλευση των νέων ξενοδοχειακών μονάδων που έχουν δημιουργηθεί. Παράλληλα ο κ. Βασιλάκης επεσήμανε το πόσο σημαντικό είναι να διατηρήσουμε την κουλτούρα γύρω από την ποιότητα στις σχέσεις εργασίας, να υπάρχει συνεχής εκπαίδευση του προσωπικού γεγονός που θα καταστήσει την Ελλάδα πιο ανταγωνιστική καθώς διαθέτει πολύ υψηλού επιπέδου ανθρώπινο κεφάλαιο. Ο κ. **Ανδρέας Ανδρεάδης, Διευθύνων Σύμβουλος του ομίλου SANI S.A.** τόνισε πως η Ελλάδα ταλανίζεται από σημαντικά προβλήματα όπως το δημογραφικό και το τοξικό πολιτικό κλίμα, γεγονός που δημιουργεί αμφιβολίες για το εάν μπορεί στο μέλλον να υπάρχει βιώσιμο τουριστικό προϊόν. Είναι χαρακτηριστικό όπως τόνισε, ότι παρά την αλματώδη αύξηση των τουριστών που επισκέπτονται τη χώρα μας, το μέσο έσοδο ανά διανυκτέρευση παραμένει σχεδόν σταθερό τα τελευταία χρόνια, γεγονός που σημαίνει πως δε βελτιώνεται η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών. Παράλληλα, ο κ. Ανδρεάδης ανέφερε πως η μείωση της φορολογίας, η μείωση του ΦΠΑ και των εργοδοτικών εισφορών αποτελούν το μεγάλο στοίχημα για την επόμενη ημέρα. Σύμφωνα με τον κ. Ανδρεάδη, η Ελλάδα μπορεί να γίνει μια χώρα «lifestyle» στα πρότυπα της Μαρμπέγια στην Ισπανία που διαφημίζεται ως η «Φλόριντα της Ευρώπης» και να επενδύσει στην αγορά β' κατοικίας προσελκύνοντας εύπορους Ευρωπαίους που θα καταναλώνουν στη χώρα μας και θα αυξήσουν τη χρονική διάρκεια της τουριστικής περιόδου. Ο **Αχιλλέας Β. Κωνσταντακόπουλος, Πρόεδρος TEMES S.A.** τόνισε πως η αύξηση του τουρισμού αποτελεί ένα ευχάριστο «πονοκέφαλο» που ωθεί την τουριστική βιομηχανία να γίνει καλύτερη και να αναζητήσει νέες πηγές εσόδων. Σύμφωνα με τον κ. Κωνσταντακόπουλο πρέπει να γίνουμε πιο λειτουργικοί, να δοθεί έμφαση στην αγορά β' κατοικίας, να θεσμοθετηθεί το νέο χωροταξικό και να εκμεταλλευτούμε με βιώσιμους όρους την τεράστια ακτογραμμή μας. Όπως ανέφερε χαρακτηριστικά ο κ. Κωνσταντακόπουλος «έχουμε ένα ολοκληρωμένο προϊόν, ειδικά στον ποιοτικό τουρισμό και δημιουργούμε μια συλλογική εμπειρία για τον πελάτη». ■

30 χρόνια
ΔΕΠΑ

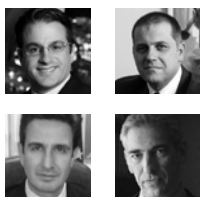
Ενέργεια είναι η **δύναμη** να βλέπουμε το αύριο καθαρά

Ο Όμιλος ΔΕΠΑ έφερε το φυσικό αέριο στην Ελλάδα. Με όραμα την ανάπτυξη και την κοινωνική ευημερία, έχει πραγματοποιήσει επενδύσεις συνολικού ύψους 3 δισ. ευρώ για τη δημιουργία υποδομών και έχει εισφέρει στα δημόσια έσοδα με 1,7 δισ. ευρώ σε φόρους και μερίσματα. Εδώ και 30 χρόνια, ο Όμιλος ΔΕΠΑ επενδύει στο μέλλον και συνεχίζει να στηρίζει την τεχνολογία, την εξέλιξη και την κοινωνική προσφορά.

In Conversation

SPEAKERS

Mario Kontomerkos
CEO, Mohegan Gaming
Entertainment, USA

Stelios Koutsivitis
CEO, Astir Palace
Vouliagmenis, Greece

Dimitris Tryfonopoulos
fmr General Secretary;
Greek National Tourism
Organization; CEO,
Desiterra Resort, Greece

CHAIR

Christos Dogas
Director, Naftemporiki
Newspaper, Greece

Τις προοπτικές και τα οφέλη από την επένδυση στο Ελληνικό και στον Αστέρα Βουλιαγμένης συζήτησαν με τον Διευθυντή της εφημερίδας «Ναυτεμπορική», Χρήστο Δόγα, ο **Mario Kontomerkos, CEO, Mohegan Gaming Entertainment** ο **Στέλιος Κουσοβίτης, CEO, Astir Palace Vouliagmenis** και ο **Δημήτρης Τρυφωνόπουλος, πρώην γενικός γραμματέας EOT**. Ο κ. Kontomerkos αναφέρθηκε στην έναρξη της συζήτησης στο αντικείμενο της MGE, η οποία έχει εκδηλώσει ενδιαφέρον για το Καζίνο στο Ελληνικό. «Η MGE αναπτύσσει θέρετρα σε ολόκληρο κόσμο. Πρόκειται για ένα προϊόν το οποίο προσφέρει μία ολοκληρωμένη εμπειρία. Ένας επισκέπτης θα έρθει για ένα Σαββατοκύριακο για να παίξει γκολφ, να φάει να πάει σε μία συναυλία.» Παράλληλα, αναφέρθηκε στον επαγγελματικό τουρισμό ως «μία ευκαιρία να έχεις απασχόληση όλο το χρόνο». Σημείωσε επίσης πως πρόκειται για μία ευκαιρία για την Αθήνα και ειδικά για το Ελληνικό η οποία μπορεί να προσελκύσει περίπου 30 εκ τουρίστες. «Μόλις το 4% της εγκατάστασης θα είναι το Καζίνο. Ο υπόλοιπος χώρος θα δοθεί για όλες τις άλλες δραστηριότητες. Αντίστοιχο θέρετρο στην Σιγκαπούρη οδήγησε σε σημαντική αύξηση του τουρισμού» ανέφερε ο κ. Kontomerkos. Στο ερώτημα του δημοσιογράφου Χρήστου Δόγα τι θα προσφέρει σε έσοδα αυτή η επένδυση, ο κ. Kontomerkos τόνισε ότι «η Αθήνα μπορεί να γίνει το κέντρο του κόσμου. Μέσα σε δύο ώρες μπορείς να πας σε 19 χώρες. Η Αθήνα βρίσκεται στη τέλεια θέση για να έχεις τουρισμό από παντού».

Στα οφέλη της επένδυσης ο κ. Kontomerkos ανέφερε τη δημιουργία θέσεων εργασίας, τις οποίες υπολόγισε γύρω στις 7.000 άτομα, γεγονός που χαρακτήρισε και το σημαντικότερο όφελος αλλά στα έσοδα από τη φορολογία αλλά και την αύξηση του τουρισμού. «Θέλουμε να δημιουργήσουμε έναν εμβληματικό τουρισμό που θα αναπτύξει το αίσθημα της εθνικής υπερηφάνειας» κατέληξε ο κ. Kontomerkos, κάνοντας λόγο και για τα άυλα οφέλη από την επένδυση.

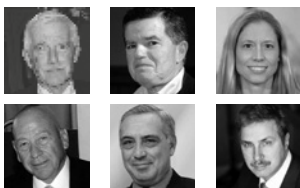
Ο κ. **Στέλιος Κουτσιβίτης, CEO, Astir Palace Vouliagmenis**, αναφέρθηκε μετά από ερώτημα του κ. Δόγα, στη μεγάλη επένδυση στον Αστέρα Βουλιαγμένης. «Στόχος μας είναι να δημιουργήσουμε ένα προορισμό για τον πολυτελή τουρισμό» ξεκαθάρισε ο κ. Κουτσιβίτης. Όπως ανέφερε, στο έργο περιλαμβάνονται το ξενοδοχείο Four Season, πολυτελή εστιατόρια διεθνών brand, μαρίνα, ένα οικιστικό συγκρότημα με 13 πολυτελείς βίλες ενώ σχεδιάζεται και η αναβάθμιση της παραλίας. «Η επένδυση ξεπερνάει τα 650 εκατομύρια ευρώ. Υλοποιείται επιτυχία βήμα-βήμα» τόνισε ο κ.Κουτσιβίτης, προσθέτοντας πως στα οφέλη από την δημιουργία της Αθηναϊκής Ριβιέρας περιλαμβάνεται κυρίως η άρση της ανασφάλειας ότι τέτοιες επενδύσεις δεν μπορούν

να γίνουν στη χώρα». Ο κ.Κουτσιβίτης κατέληξε ότι δεν έχει μόνο σημασία να έχουμε «έναν εξαιρετικό προορισμό αλλά χρειάζεται να πείσουμε και άλλους επενδυτές να έρθουν στην πατρίδα μας». Την ανάγκη για εθνικό σχεδιασμό, με ορίζοντα δεκαετίας, σημείωσε ο κ. **Δημήτρης Τρυφονόπουλος, πρώην Γενικός Γραμματέας του ΕΟΤ**. «Με πολλή χαρά βλέπουμε τη χώρα μας να καταρρίπτει το ένα ρεκόρ μετά το άλλο στο χώρο του τουρισμού» τόνισε ο κ. Τρυφονόπουλος προσθέτοντας πως «η βιώσιμη ανάπτυξη δεν μπορεί να γίνει με τον χρονικό ορίζοντα μίας Κυβέρνησης. Πρέπει να υπάρξει εθνική συνεννόηση με ορίζοντα δεκαετίας για να παραμείνει ο τουρισμός η βαριά βιομηχανία της χώρας».

Παράλληλα, ο κ. Τρυφονόπουλος τόνισε πως με βάση τις εκτιμήσεις σε παγκόσμιο επίπεδο η Ελλάδα μπορεί να αγγίξει μέχρι το 2030 τους 50 εκ. τουρίστες. «Τρομάζω όμως εάν θα αντέξουν οι υποδομές. Απαιτείται ένας εθνικός διάλογος για να υπάρξει ένας εθνικός σχεδιασμός. Υπάρχουν περιοχές που δεν έχουν καν ένα πεζοδρόμιο. Θα πρέπει να επιλέξουμε ποιο είναι το τουριστικό προϊόν που θέλουμε να δημιουργήσουμε και να αναπτύξουμε τις υποδομές» επισήμανε επίσης ο κ. Τρυφονόπουλος. ■

Major Issues in the International Shipping Industry

SPEAKERS

Panos Laskaridis

CEO, Lavinia Corporation & Laskaridis Shipping Company Ltd, Greece

Thanasis Martinos

Managing Director, Eastern Mediterranean Maritime Limited, Greece

Camille Eglhoff

Global Leader - Transportation & Logistics Sector, Senior Partner & Managing Director, BCG

George Procopiou

Chairman, Dynagas LNG Partners LP, Greece

Dr. Nikos Tsakos

President & CEO, Tsakos Energy Navigation LTD, Greece

CHAIR

Dr. Anthony Papadimitriou

President, Onassis Foundation, Greece

Ο κ. Πάνος Λασκαρίδης, Διευθύνων σύμβουλος *Lavinia Corporation & Laskaridis Shipping Company*, ανέφερε πως η ναυτιλία κάνει τους Έλληνες να νιώθουν διαφορετικοί από τον υπόλοιπο κόσμο και παράλληλα περήφανοι. Μεγάλη πρόκληση όπως είπε ο κ. Λασκαρίδης είναι να αυξηθεί η ανταγωνιστικότητα της Ευρωπαϊκής ναυτιλίας καθώς αυξάνεται ο ανταγωνισμός από άλλα ναυτιλιακά κέντρα όπως το Ντουμπάι, η Σιγκαπούρη και το Βανκούβερ. Πολύ σημαντικό για να μειωθούν οι στρεβλώσεις σύμφωνα με τον κ. Λασκαρίδη είναι να μην υπάρχει διάκριση της νομοθεσίας σε περιφερειακό και παγκόσμιο επίπεδο και να υπάρχει ένας διεθνής κανονισμός για τη ναυτιλία. Βασικός πυλώνας είναι η κοινωνική ατζέντα όπως είπε ο κ. Λασκαρίδης και να υπάρχει μέριμνα για τους ναυτικούς, τόσο για την εκπαίδευσή τους, τη διάρκεια που εργάζονται στο πλοίο αλλά και μετά τη συνταξιοδότηση τους, καθώς οι γνώσεις τους και οι εμπειρίες τους είναι πολύτιμες για την γαλούχηση της νέας γενιάς της ναυτοσύνης. Παράλληλα είναι βασικό να υπάρχει ανταγωνισμός με ίσους όρους ενώ τόνισε πως η Ελλάδα πρέπει να εκμεταλλευτεί τις δυνατότητες που της δίνει ο τεράστιος εμπορικός της στόλος.

Ο **Θανάσης Μαρτίνος**, Διευθύνων σύμβουλος, *Eastern*

Mediterranean Maritime Limited, ανέφερε πως το υψηλό κόστος διατήρησης των ναυτιλιακών εταιριών στην Ελλάδα, δημιουργεί έλλειμμα ανταγωνιστικότητας. Παράλληλα επέστησε την προσοχή καθώς η ανάπτυξη άλλων σημαντικών κέντρων διαχείρισης πλοίων που διαθέτουν χαμηλότερο διαχειριστικό κόστος κάνουν όλο και λιγότερο ελκυστική την Ελλάδα για τους πλοιοκτήτες. Επίσης τόνισε πως η βαριά φορολογία και η αύξηση των ασφαλιστικών εισφορών οδηγούν σε αφελληνισμό καθώς πολλές Ελληνικές εταιρίες θα αναγκαστούν να αλλάξουν έδρα.

Η **Camille Egloff, Global Leader -Transportation & Logistics Sector, Senior Partner & Managing Director, BCG** τόνισε πως η τεχνολογία αλλάζει τη ναυτιλία με επτά βασικά ψηφιακά trends, όπως οι e-platforms, internet of things, blockchain, robotics, τα αυτόνομα πλοία, η κυβερνο-ασφάλεια και η τεχνητή νοημοσύνη. Σύμφωνα με την κ. Egloff, η Ελλάδα έχει όλα τα εχέγγυα να κερδίσει το στοίχημα της τεχνολογίας.

Ο **Δρ. Αντώνης Παπαδημητρίου, πρόεδρος του Ιδρύματος Ωνάση** τόνισε πως η ναυτιλία αποτελεί σημαντικό πυλώνα για την ελληνική οικονομία και είναι προς το συμφέρον της χώρας να προάγει την ανταγωνιστικότητα της ελληνικής ναυτιλίας.

Όπως τόνισε το κόστος μεταφοράς και οι εμπορικές εντάσεις αποτελούν βασικές προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπίσει η παγκόσμια ναυτιλία.

Ο **Γιώργος Προκοπίου, πρόεδρος της Dynagas LNG Partners LP, Greece**, τόνισε πως χρειάζεται ειρήνη για το εμπόριο, ενώ ανέφερε πως η Κίνα αποτελεί το μεγάλο στοίχημα καθώς αποτελεί μια τεράστια αγορά και οι κοινοπραξίες με κινεζικές εταιρίες θα ανοίξουν νέους δρόμους στην ελληνική ναυτιλία. Για τις συνεχείς αλλαγές που ζητούνται στην κατασκευή των πλοίων για να είναι πιο φιλικά προς το περιβάλλον ο κ. Προκοπίου ανέφερε ότι πλοιοκτήτες ενδιαφέρονται για το περιβάλλον καθώς ζουν από τη θάλασσα, και συνέχισε ότι οι όποιες αλλαγές θα πρέπει να αφορούν για τα πλοία που θα κατασκευαστούν και όχι για τα ήδη υπάρχοντα.

Ο **Δρ. Νίκος Τσάκος, Πρόεδρος και Διευθύνων σύμβουλος της Tsakos Energy Navigation LTD**, ανέφερε πως το καύσιμο της νέας εποχής θα το υδροποιημένο φυσικό αέριο (LNG). Παράλληλα εμφανίστηκε αισιόδοξος ότι η ελληνική ναυτιλία θα παραμείνει ισχυρή παρά τα προβλήματα και τις αντιξοότητες, ενώ τόνισε πως η επιτυχία της ελληνικής ναυτοσύνης είναι ζήτημα κουλτούρας και ψυχής. ■

In Conversation

Dimitris Avramopoulos

European Commissioner for Migration, Home Affairs and Citizenship, Brussels

CHAIR

Pavlos Tsimas Editor-at-Large, Huffington Post, Greece

Στην άνοδο του λαϊκισμού και του εθνικισμού, που εκτιμάται ότι θα επηρεάσει σημαντικά το αποτέλεσμα των επικείμενων ευρωεκλογών, αναφέρθηκε ο **Επίτροπος Μετανάστευσης, Εσωτερικών και Ιθαγένειας, κ. Δημήτρης Αβραμόπουλος** κατά το 4ο Οικονομικό Φόρουμ Δελφών, που διεξάγεται από 28 Φεβρουαρίου έως 3 Μαρτίου, υπό την αιγίδα του Προέδρου της Δημοκρατίας. Αναλυτικά, σημείωσε ότι η Ευρώπη θα πρέπει να κρατήσει όρθιες τις αξίες του ευρωπαϊκού οικοδομήματος, καθώς υπάρχει κίνδυνος, λόγω του εθνικισμού και του λαϊκισμού, επιστροφής στις πιο σκοτεινές σελίδες της ιστορίας. Παρατηρείται, όπως είπε, η επαναβαλκανοποίηση των Βαλκανίων και γι' αυτό η Ελλάδα θα πρέπει να αναδειχθεί ως σταθερός γεωπολιτικός παράγοντας. Αναφερθείς στο μεταναστευτικό ζήτημα, σημείωσε ότι η Ευρώπη δεν διαθέτει τους κατάλληλους μηχανισμούς για την αντιμετώπισή

του και αποκάλυψε πως, δύο φορές, υποβλήθηκε στο γραφείο η πρόταση για την επαναφορά των συνοριακών ελέγχων. Τόνισε ότι οι κοινωνίες οδηγούνται σε λάθος δρόμο με το να τίθεται το μεταναστευτικό ζήτημα στην πολιτική ατζέντα, τη στιγμή που 1 στους 4 Ευρωπαίους είναι απόγονος πρόσφυγα ή μετανάστη. Με στόχο την αντιμετώπιση του μεταναστευτικού προβλήματος, αναβαθμίστηκε ο ρόλος της Ευροποι, ενώ τα κράτη-μέλη πείστηκαν να συνεργαστούν και να μοιράζονται τις πληροφορίες. Σχετικά με τον κίνδυνο επιστροφής στη δραχμή, ο κ. Αβραμόπουλος είπε ότι εάν γινόταν πραγματικότητα, τότε η Ελλάδα θα μετατρέπεται σε χώρα φτώχειας, μιζέριας και βαθύτατου κοινωνικού διχασμού. Και για να μην επιστρέψει ο κίνδυνος της εξόδου από το Ευρώ, θα πρέπει, όπως είπε, να υπάρξει η απαραίτητη εθνική συνεννόηση. ■

Catastrophe Theories and Direful Statistics

George Dertilis

Directeur d'études, École des Hautes Études en Science Sociales, France

Τον κ. **Δερτιλή** προλόγισε ο πρόεδρος του Οικονομικού Φόρουμ Δελφών, Συμεών Τσομώκος, επισημαίνοντας πως αποτελεί «ιδιαίτερη τιμή» η παρουσία του ενώ αναφέρθηκε και στη σημαντική πορεία του χαρακτηρίζοντας τον ως μία «από τις πλέον εξέχουσες προσωπικότητες στο χώρο της ιστορίας». «Θα μου επιτρέψετε μία ομιλία κάπως παράφωνη» σημείωσε στην έναρξη ο κ. Δερτιλής, προσθέτοντας πως «πολλά προβλήματα της εποχής μας είναι τόσο παράλογο που ο μόνος τρόπος αντιμετώπισης είναι το γέλιο και η σάτιρα, η οποία στοχεύει την εμπάθεια και την κακία, το ψέμα και την απάτη, την ανικανότητα και την βλακεία». «Ποιος είπε ότι ο κόσμος έχει πρόβλημα ηγεσίας» διερωτήθηκε στη συνέχεια ο κ. Δερτιλής και αναφέρθηκε σε παραδείγματα ηγετών όπως Μέρκελ, Τραμπ, Πούτιν, Ερντογαν, ο Κίν Γιούνγκ που όλοι όπως είπε χαρακτηριστικά «προσπαθούν να μας καθησυχάσουν για το μέλλον της

χώρας και του πλανήτη». Ο κ. Δερτιλής περιέγραψε τον «σεισμό» που ο ελληνικός τύπος είχε προκαλέσει σχετικά με τον κίνδυνο πυρηνικού ατυχήματος στο Κοζλοντούι της Ρουμανίας το 1996. Όταν άκουσαν τα νέα οι Έλληνες όπως ανέφερε ο κ. Δερτιλής μπήκαν στα σούπερ μάρκετ και αγόρασαν τα πάντα. Ο τότε Πρωθυπουργός, Ανδρέας Παπανδρέου αντέδρασε άμεσα και μία υπουργός της Κυβέρνησης εξέδωσε ανακοίνωση, καθησυχαστική, ότι στη χειρότερη περίπτωση θα πέθαναν 130 χιλ Αθηναίοι σε 80 χρόνια. Ο κ. Δερτιλής έλεγξε στατιστικά αυτό το σενάριο με τη βοήθεια επιστημόνων διερωτώμενος «γιατί να θρηνούμε για το χειρότερο και να μην προβάλουμε το καλύτερο δυνατό». Τελικά, κατέληξε πως μελετώντας τα πιθανότερα σενάρια θα καταλήγαμε με ένα περίσσειμα 200 χιλ νεκρών. Επίσης, ο κ. Δερτιλής σημείωσε πως σήμερα ο «ομφαλός της γης» δεν είναι οι Δελφοί αλλά ο Λευκός Οίκος, αναφέροντας πως σήμερα με Πρόεδρο τον Ντ. Τραμπ οι «Αμερικανίδες μέλισσες δε θα φύγουν από τις ΗΠΑ». Στην κατάληξη της ομιλίας του ο κ. Δερτιλής κατέληξε ότι «η σάτιρα είναι από τα αποτελεσματικότερα πολιτικά όπλα». ■

Keynote Speech

Jose M. Barroso

fmr President, European Commission; fmr Prime Minister & Foreign Minister, Portugal; Chairman, Goldman Sachs International

Την πεποίθηση του ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση θα αντιμετωπίσει τα προβλήματα που έχει, εξέφρασε ο **Ζοζέ Μπαρόζο** πρώην πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, πρώην Πρωθυπουργός της Πορτογαλίας και μη εκτελεστικός πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου της Goldman Sachs International κατά την ομιλία του στο πλαίσιο του 4ου Οικονομικού Φόρουμ Δελφών. Τον κ. Μπαρόζο προλόγισε ο κ. **Νικόλας Λογοθέτης συνιδρυτής και Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της «The Concordia»**. «Χαίρομαι που βρίσκομαι στους Δελφούς. Να σας πω πως πριν μερικά χρόνια είχα την τιμή να γίνω και είμαι επιτιμος δημότης των Δελφών» τόνισε ο κ. Μπαρόζο στην έναρξη της ομιλίας του. «Κλήθηκα σήμερα να μιλήσω για την Ευρώπη. Θέλω να σας πω ότι δεν συμμερίζομαι την απαισιοδοξία των ανθρώπων όταν μιλούν για την Ευρώπη» ανέφερε ο κ. Μπαρόζο. Προς επίρρωσιν αυτού ο

κ. Μπαρόζο ανέφερε ότι το 2012 σχεδόν όλοι πίστευαν ότι η Ελλάδα ωστόσο σήμερα μπορεί να ατενίζει το μέλλον με μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση», προσθέτοντας πως «η Ελλάδα ήταν η πιο δύσκολη περίπτωση». Παράλληλα σημείωσε ότι η Ε.Ε. κατόρθωσε να δημιουργήσει εργαλεία που δεν μπορούσε κανείς να φανταστεί» ενώ «κατεστη δυνατό να προκύψουν και νέα μέτρα». Βέβαια, ο κ. Μπαρόζο πρόσθεσε ότι στην Ευρώπη υπάρχουν σοβαρά προβλήματα όπως το Brexit, η παράτυπη μετανάστευση, η ψηφιοποίηση. Αναφέρθηκε, επίσης, και στους τρεις παράγοντες που κατά την άποψη του απειλούν την ασφαλεία της Ευρώπης σήμερα, δηλαδή το Brexit, ο Πούτιν και ο Τραμπ. Ο κ. Μπαρόζο παρά την αναφορά του στα προβλήματα που αντιμετωπίζει η Ε.Ε. κατέληξε πως «στην ΕΕ τα πάμε μια χαρά. Θα πρέπει να είμαστε περήφανοι για αυτά που επιτυγχάνουμε». ■

Populism: Five (Important) Things we Tend to Miss

Stathis Kalyvas

Gladstone Professor of Government, Department Politics & Int. Relations, Oxford University, UK

Τις αιτίες ανάπτυξης του λαϊκισμού ανέλυσε κατά τη διάρκεια της ομιλίας στο πλαίσιο του 4ου Οικονομικού Φόρουμ Δελφών ο **Στάθης Καλύβας, καθηγητής Πολιτικής Επιστήμης στο Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης**. Την ομιλία του κ. Καλύβα προλόγισε ο δημοσιογράφος της «Καθημερινής», Πάσχος Μανδραβέλης. Ο καθηγητής αφού πρώτα αναφέρθηκε στον ορισμό του λαϊκισμού, τόνισε πως κυρίως η ανάπτυξη του αποδίδεται σε οικονομικές αιτίες. «Τα οικονομικά σοκ προκαλούν πικρία και αυτό προκαλεί συμπεριφορές λαϊκισμού» τόνισε ο κ. Καλύβας, διερωτώμενος ταυτόχρονα «εάν επιλύσουμε τα οικονομικά προβλήματα θα επιλύσουμε και τον λαϊκισμό». Ο κ. Καλύβας επισήμανε πως τα πράγματα δεν είναι απλά, προκειμένου να απαντήσει κάποιος στις αιτίες του λαϊκισμού.

Πρώτο ερώτημα για το οποίο διερωτήθηκε ο κ. Καλύβας ήταν το εξής «εάν τα αίτια είναι μόνο οικονομικά, γιατί ταυτόχρονα με τον λαϊκισμό αναπτύσσεται και ο εθνικισμός;». Δεύτερο ερώτημα που έθεσε ο καθηγητής: «εάν η αντίδραση είναι απέναντι ελίτ γιατί οι πολιτικοί που επιλέγονται, όπως ο Τραμπ, ανήκουν σε αυτήν». Τρίτο ερώτημα που έθεσε ο καθηγητής: «γιατί υπάρχει διχοτομία ανάμεσα στα πολιτιστικά και αγροτικά κέντρα;».

«Τα οικονομικά σοκ προκαλούν πικρία και αυτό προκαλεί συμπεριφορές λαϊκισμού»
S. Kalyvas

Τέταρτον, ο κ. Καλύβας διερωτήθηκε γιατί ο λαϊκισμός έχει εμμονή με την μετανάστευση και πέμπτο ερώτημα που έθεσε ήταν σχετικά με την μη πολιτική διάσταση του λαϊκισμού που δημιουργεί κινήματα όπως αυτά κατά του εμβολιασμού. Στη συνέχεια, ο κ. Καλύβας επισήμανε πως υπάρχουν πολλές πτυχές του λαϊκισμού που δεν έχουν να κάνουν με τη οικονομία. Ο καθηγητής πρότεινε δυο δρόμους για την αντιμετώπιση του φαινομένου. Ο πρώτος αφορά τη διάσωση της οικονομίας ενώ ο δεύτερος στο μαρξιστικό επιχείρημα ότι οι άνθρωποι πιστεύουν σε πράγματα που είναι λάθος, επειδή δεν τα κατανοούν. Όπως ανέφερε «υπάρχει συσχετισμός μεταξύ του πιστεύω ότι η ελίτ είναι κακιά και της ανόδου του ίντερνετ. Η τεχνολογική επανάσταση δημιουργεί αυτά τα αποτελέσματα».

Ο Καθηγητής τόνισε πως αυτό έχει να κάνει αφενώς με την ιδέα συντονισμού της δυσaréσκειας (αγανακτισμένοι, κίτρινα γιλέκα) και αφετέρου ότι οι άνθρωποι πιστεύουν ότι στο ίντερνετ τους λένε την αλήθεια. Καταλήγοντας ο κ. Καλύβας επισήμανε πως «ο ψυχρός πόλεμος σκότωσε τον ανταγωνισμό μεταξύ της φιλελεύθερης δημοκρατίας και του σοσιαλισμού. Ο λαϊκισμός το φέρνει αυτό στο προσκήνιο».■

LAUNCHING DEVELOPMENTS THROUGH DISRUPTIVE THINKING

We are committed, passionate, disruptive and above all resilient developers. We believe in change and we embrace the future as we work towards one goal. **To provide the most efficient and innovative property developments.** We continuously seek new opportunities, new techniques, and new technologies to transform and evolve our work. Our solid track record of highly aesthetic and pioneeringly engineered projects, in Greece and abroad, is continuing to expand as we move forward with new disruptive ideas, methods and applications. As we evolve, one thing remains stable, our vision to continuously create sustainable developments for better living and working environments.

Managing in a Downturn

SPEAKERS

George Handjinicolaou

Chairman, Piraeus Bank, Greece

Arup Banerji

Regional Director for the EU Countries, World Bank Group, USA

Marc Uzan

Executive Director, Reinventing Bretton Woods Committee, USA

Plutarchos Sakellaris

Professor of Economics, Athens University of Economics and Business, Greece

CHAIR

Vassilis Antoniadis

Regional Financial Institutions Leader-Central Europe & ME, Senior Partner & Man. Director, BCG

Ο Γιώργος Χατζηνικολάου, Πρόεδρος της Τράπεζας Πειραιώς, τόνισε πως έχουν περάσει 10 χρόνια από την κρίση του 2007 – 2008 που είχε παγκόσμια εμβέλεια και πολλοί αναρωτιούνται σήμερα αν μας περιμένει μία νέα ύφεση στη γωνία. Παρουσίασε γράφημα του ΑΕΠ των ΗΠΑ, την ετήσια ανάπτυξή τους από το 1948 – 2008, εξηγώντας πως «αν δούμε τα στατιστικά και τις διακυμάνσεις του ΑΕΠ, θα διαπιστώσουμε πως μάλλον θα πρέπει να κοιτάζουμε αλλού για λύσεις. Αν εξετάσουμε τον τομέα ενέργειας – και παρότι έχουν προκύψει εναλλακτικές πηγές – βλέπουμε πως η ένταση σ' αυτόν τον τομέα στις ΗΠΑ βαίνει μειούμενη».

Ο κ Χατζηνικολάου ανέφερε πως τα στοιχεία και τα στατιστικά δεν μπορούν να προβλέψουν το μέλλον, εκτιμώντας, ωστόσο, πως μάλλον δεν επίκειται νέα ύφεση. Η κατάσταση στις ΗΠΑ είναι καλή, ενώ στην Ευρώπη έχουμε λιγότερο θετικό ρυθμό ανάπτυξης. Αναφέρθηκε στην υπερμόχλευση της οικονομίας και την πιθανότητα αύξησης των ρυθμιστικών κανόνων, ενώ σημείωσε πως οι σημαντικές πτώσεις στην αξία της αγοράς μπορεί να έχουν σημαντικό αντίκτυπο στην μείωση των πιστώσεων.

Ο Arup Banerji, Regional Director for the EU Countries, World Bank Group, USA, ανέφερε ότι στη «μακροπρόθε-

σημ πολιτική όλοι γερνάμε. Αυτό πρέπει να έχουμε κατά νου. Τι σημαίνει αυτό; Πως υπάρχουν ολοένα και λιγότεροι άνθρωποι στην Ευρώπη, ο πληθυσμός μειώνεται. Η διαρθρωτική πρόκληση σε μεσοπρόθεσμη βάση είναι να έχουμε λιγότερο πληθυσμό και περισσότερη παραγωγή». Ο κ. Banerji κάλεσε το κοινό να κοιτάξει τα κινητά του, τις εφαρμογές που χρησιμοποιεί καθημερινά και να αναλογιστούμε τι έχουν υποκαταστήσει. Επικαλέστηκε δε, μία μελέτη που επικεντρωνόταν σε δουλειές που έχουν να κάνουν με τη συγκόλληση. Τόνισε πως ένας συγκολλητής στις ΗΠΑ κερδίζει 25 δολάρια, την ώρα που ένα ρομπότ στοιχίζει την ώρα οκτώ δολάρια. Κι αν το πρόχειρο συμπέρασμα είναι πως το ρομπότ είναι ακριβό, άρα συμφέρει ο άνθρωπος, η απόσβεση αγοράς, εγκατάστασης και συντήρησης του ρομπότ γίνεται σε ορίζοντας πέντε χρόνων. Έκανε λόγο για «διαρθρωτικό στρες στην παραγωγικότητα» κάτι που ισχύει στην Ευρώπη και ιδίως στη Γερμανία ενώ τόνισε πως όταν πάμε στην επόμενη κρίση, θα δούμε αλλαγή στον τρόπο που λειτουργούν οι δομές εργασίας.

Ο **Marc Uzan, Executive Director, Reinventing Bretton Woods Committee, USA** εστίασε στις πολιτικές επιλογές, λέγοντας πως οι εθνικές πολιτικές και οι δυνατότητες θα είναι πιο περιορισμένες από,τι στο παρελθόν. Όπως τόνισε, υπήρξε μεγάλη δυσaráσκεια από τους πολίτες που έφερε τις επιχειρήσεις σε δύσκολη θέση. Κι αν οι υφέσεις επηρεάζουν τις τράπεζες, οι διασώσεις θα περιοριστούν από τη νομοθεσία. Συνοψίζοντας τις επόμενες προκλήσεις, ανέφερε

το ρόλο της Κίνας, το παγκόσμιο δίκτυ ασφαλείας που εξυπηρετήσε πολλές χώρες που μπόρεσαν να στηριχτούν στα παγκόσμια ιδρύματα (εκφράζοντας πάντως, τον προβληματισμό του για το «αν θα μπορούμε σήμερα να βασιστούμε σε αντίστοιχα συστήματα. Όπως είπε χαρακτηριστικά, σε περίπτωση παγκόσμιας ύφεσης, με μία αναδυόμενη δύναμη όπως η Τουρκία ή το Πακιστάν, θα μπορέσουν οι ΗΠΑ να προσφέρουν ένα σοκ με δολάρια; Είμαστε σε αχαρτογράφητα νερά») και τις αναδυόμενες αγορές. Εξέφρασε δε, την ανησυχία πως, παρότι δεν ξέρουμε ακόμα αν θα έχουμε νέα ύφεση, τα εργαλεία που έχουμε τώρα, δεν θα είναι διαθέσιμα στην επόμενη κρίση.

Από την πλευρά του, ο **Πλούταρχος Σακελλάρης, Καθηγητής Οικονομικών, Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών**, τόνισε πως αυτή τη στιγμή υπάρχει αβεβαιότητα, διευκρινίζοντας πως οι υφέσεις διαφέρουν η μία από την άλλη. «Έχουμε βραδεία ανάπτυξη της παραγωγικότητας που έχει επηρεάσει τις ΗΠΑ αλλά και τον υπόλοιπο ανεπτυγμένο κόσμο», ανέφερε, τονίζοντας πως στην περίπτωση της Ελλάδας έχουμε μία διαφορετική πρόκληση, εκείνη της ανάπτυξης. Παρουσίασε δε, ένα γράφημα που κατέγραφε το επίπεδο ζωής των Ελλήνων ενώ χαρακτήρισε τα στοιχεία του «πηγή ανησυχίας, αν όχι κατάθλιψης», χωρίς να έχει απάντηση για το τι πρέπει να γίνει.

Καταλήγοντας, εξέφρασε «το σενάριο των πιο τρελών ονείρων για την Ελλάδα, να καταφέρουμε να επαναφέρουμε τα επίπεδα παραγωγικότητας εκεί που ήταν μεταξύ 1973 – 2007». ■

Improving the International Competitiveness of the Greek Economy

SPEAKERS

Deborah Wince Smith

President & CEO, Global Federation of Competitiveness Councils, USA

Nicholas Logothetis

Co- Founder & Chairman, Concordia Summit, USA

Simos Anastasopoulos

President, American Hellenic Chamber of Commerce; President, Council on Competitiveness Greece

George Daskalakis

Founding Partner and CEO, Stoiximan, Greece

CHAIR

Alexandros Costopoulos

CEO, Foresight Strategy & Communications, Greece

Την ενότητα αυτή άνοιξε με την τοποθέτησή της η κα **Deborah Wince Smith, President and CEO, Global Federation of Competitiveness Councils, USA**. Η κα Smith τόνισε ότι αν δεν γίνουμε ανταγωνιστικοί δεν θα υπάρξει ανάπτυξη. Η ανταγωνιστικότητα είναι ένα σύστημα που βασίζεται σε 4 πυλώνες: α) την εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού, β) την τεχνολογική καινοτομία, γ) τις επενδύσεις και δ) τις υποδομές ανταγωνιστικότητας (κεφαλαιαγορές, κανόνες, κράτος δικαίου, διακυβέρνηση). Οι τέσσερις αυτοί πυλώνες προωθούν την ανταγωνιστικότητα. Σε άλλο σημείο, η κα Smith σημείωσε ότι οι φόροι απωθούν τις επενδύσεις και ότι για να γίνει μία αγορά ελκυστική πρέπει να υπάρχει ένα φιλικό και σταθερό ρυθμιστικό και φορολογικό πλαίσιο. «Δεν ξέρω άλλη χώρα σαν την Ελλάδα να έχει τόσο υψηλή φορολογία», είπε χαρακτηριστικά. Τέλος σημείωσε ότι πρέπει να δοθεί ένας ηγετικός ρόλος στο Συμβούλιο Ανταγωνιστικότητας της Ελλάδας και να μειωθεί ο δημόσιος τομέας της χώρας.

Ο κ. **Σίμος Αναστασόπουλος, Πρόεδρος του Ελληνο-αμερικανικού Εμπορικού Επιμελητηρίου και του Συμβουλίου Ανταγωνιστικότητας Ελλάδας** ανέφερε ότι είναι υποχρέωσή μας να διορθώσουμε το ασθενές θεσμικό πλαίσιο που

δημιουργήθηκε από τα χρόνια λιτότητας στη χώρα και σημείωσε ότι η χώρα μας βρίσκεται στην 87η θέση παγκοσμίως στη λίστα ανταγωνιστικότητας. «Δεν έχουμε καταφέρει να δημιουργήσουμε ένα θελκτικό ανταγωνιστικό περιβάλλον. Το ύψος των φορολογικών συντελεστών και οι υψηλές ασφαλιστικές εισφορές είναι δύο αποτρεπτικοί παράγοντες για επενδύσεις στην Ελλάδα. Όμως η Ελλάδα δεν έχει άλλη επιλογή από το να ξεφύγει από τις στρεβλώσεις του παρελθόντος, να προλάβει τις εξελίξεις της εποχής και να ενστερνιστεί την τεχνολογία», συμπλήρωσε.

Ο κ. **Γιώργος Δασκαλάκης, Founding Partner και CEO της Stoiximan Greece**, τόνισε ότι στην εταιρία του δεν θέλουν να «βλέπουν» εμπόδια αλλά ευκαιρίες. «Είμαστε ήδη στην 4η βιομηχανική επανάσταση, στη ψηφιακή εποχή, και πρέπει να προλάβουμε το «τρένο της ανταγωνιστικότητας». Πρέπει να διεκδικήσουμε ένα ρόλο και να χτίσουμε στο ανθρώπινο δυναμικό της χώρας, να πάψουμε να είμαστε τόσο εσωστρεφείς. Προβλήματα όπως το brain drain και η ανεργία θέλουμε

να αποτελούν προκλήσεις για την εταιρία μας. Ελπίζουμε οι Έλληνες που έφυγαν στα χρόνια της κρίσης, να επιστρέψουν σε αυτή και να επιτευχθεί το ανάποδο αποτέλεσμα, το brain gain», είπε χαρακτηριστικά. Τέλος, σημείωσε ότι είναι ευθύνη όλων των επιχειρήσεων να επενδύσουν στην Ελλάδα και το δυναμικό της και να συμβάλουν στη μείωση της ανεργίας.

Ο κ. **Νικόλας Λογοθέτης, Co-Founder and Chairman, Concordia Summit USA**, είπε ότι το ενδιαφέρον για την Ελλάδα πρέπει να είναι να αντιστραφεί το brain-drain και δήλωσε αισιόδοξος για το μέλλον της χώρας. «Οι επενδυτές αναζητούν παντού στον κόσμο τα ίδια χαρακτηριστικά για να επενδύσουν: υψηλές αποδόσεις, σταθερό περιβάλλον, λιγότερη έκθεση σε κίνδυνο. Για το λόγο αυτό πρέπει να βελτιώσουμε την εικόνα της Ελλάδος και να συμβάλουμε, έτσι ώστε το 25% του ΑΕΠ που «χάθηκε» στη κρίση να επιστρέψει στη χώρα. Αυτό θα συμβεί αν βαδίσουμε στο «θετικό αναπτυξιακό μονοπάτι» με επιμονή στο χρόνο», συμπλήρωσε. ■

Repurposing Growth

Lilian Nektariou

Franchise Country Manager, Coca-Cola Greece, Cyprus & Malta

CHAIR

Pavlos Tsimas Editor-at-Large, Huffington Post, Greece

Με την σκέψη πως για να επιτευχθεί ανάπτυξη, οι εταιρίες πρέπει να έχουν πλέον περιβαλλοντολογική και κοινωνική ισορροπία ξεκίνησε την ομιλία της η κα **Νεκταρίου, Country Manager Coca Cola Greece, Cyprus Malta**. Σήμερα υπάρχει μία «πάλη» ανάμεσα στο παλιό και το καινούριο. Όμως η στρατηγική που προάγει η Coca Cola Ελλάδος είναι αυτό που ονομάζουν Re-purposing growth κι ουσιαστικά σημαίνει ότι πλέον οι εταιρία δεν θέλουν να κάνει χορηγίες ή δωρεές, αλλά να συμβάλουν δημιουργικά μέσω νέας στρατηγικής για την ενίσχυση της περιβαλλοντολογικής και κοινωνικής συνείδησης των πολιτών. Σε αυτό το όραμα χρειάζεται η συνεργασία του δημόσιου τομέα, του ιδιωτικού τομέα αλλά και της κοινωνίας των πολιτών. Όπως τόνισε υπάρχει πλέον συναίνεση στα προβλήματα και όλοι δουλεύουν μαζί για τις λύσεις τους. «Μας ενώνουν οι λύσεις και όχι τα προβλήματα», είπε χαρακτηριστικά. «Ο κόσμος δεν εμπνέεται μέσα από τεχνοκρατικές

λύσεις, κανόνες και περιορισμούς, αλλά μέσα από τη συμμετοχή του στην επίλυση των προβλημάτων της εποχής. Όταν κινητοποιούνται οι εργαζόμενοι, νιώθουν ότι κάνουν την διαφορά, ότι προσφέρουν κάτι ουσιαστικό μέσα από τη δουλειά τους», συμπλήρωσε. Στη συνέχεια παρουσίασε το νέο μοντέλο «re-purposing growth» με το πρόγραμμα «zero-waste city» που έχει ξεκινήσει από το καλοκαίρι στη Θεσσαλονίκη. Η Θεσσαλονίκη είναι η πρώτη πόλη χωρίς απορρίμματα της Coca-cola τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Ευρώπη. Σε συνεργασία με το Δήμο Θεσσαλονίκης, την ΜΚΟ Εταιρία Οικολογικής Ανακύκλωσης και την start-up εταιρίας The New Raw που μετατρέπει τα απορρίμματα σε 3D printing urban furniture (αστικά έπιπλα, όπως παγκάκια κλπ.), παραδίδουν τη Δευτέρα την πρώτη 3D γειτονιά στους πολίτες της Θεσσαλονίκης. Τέλος είπε ότι αυτή η δράση θα συνεχιστεί και σε άλλες 4 γειτονιές της Θεσσαλονίκης και ευελπιστεί να εξαπλωθεί και αλλού. ■

MEMBERS' COUNTRY CLUB
ATHENS • GREECE

In Conversation

Yannis Stournaras
Governor, Bank of Greece

CHAIR Liz Alderman Chief European
Business Correspondent, The New York
Times, France

Για την ανάγκη της συνέχισης των μεταρρυθμίσεων έτσι ώστε να επέλθει ανάπτυξη και το πόσο δύσκολο είναι να είναι κάποιος **διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδας αυτή την περίοδο μίλησε ο κ. Γιάννης Στουρνάρας** στο πλαίσιο μίας συζήτησης με την **Liz Alderman, Chief European Business Correspondent, New York Times**. Ο Διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδας υπογράμμισε πως για να αντιμετωπιστεί η φτώχεια, χρειάζεται ανάπτυξη και πως για να έχουμε ανάπτυξη, χρειάζονται μεταρρυθμίσεις. «Η Ελλάδα δέχτηκε την μεγαλύτερη οικονομική βοήθεια στην ιστορία, με τους καλύτερους όρους. Ήμαστε τυχεροί που ήμαστε στην ευρωζώνη» τόνισε, υπογραμμίζοντας πως η Ελλάδα δεν είναι πλέον ο «ελέφαντας στο δωμάτιο για την Ευρώπη» «Στο τέλος του 2018 μπήκαμε σε φάση επιβράδυνσης, όχι ύφεσης. Αυτός είναι ο αντίκτυπος του Τραμπ» κατέληξε σημειώνοντας πως πρόκειται για κάτι παράξενο, καθώς οι ΗΠΑ-ο τεχνολογικός ηγέτης- δεν ήθελαν ποτέ κλειστές αγορές». Αναφέρθηκε στις επιθέσεις που δέχονται οι κεντρικοί τραπεζίτες για να καταλήξει πως «θα πρέπει να είναι ανεξάρτητοι, έτσι ώστε να μπορούν να εξασφαλίζουν την χρηματοπιστωτική σταθερότητα». Αναφερόμενος

στο τηλεφώνημα που δέχτηκε από τον κ. Πολάκη, είπε πως «δεν είναι φυσικό να καλείς έναν τραπεζίτη και να τον ηχογραφείς». Αυτό παραβιάζει όλα τα άρθρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ανεξαρτησία της ΕΚΤ, τον ποινικό Κώδικα και την κοινή λογική», ενώ πρόσθεσε πως αφήνει τη Δικαιοσύνη και τον κόσμο να κρίνουν τις πράξεις του. Αναφορικά με την ΕΚΤ, ο κ. Στουρνάρας σημείωσε «Υπάρχει απαγόρευση να μιλήσουμε για τη νομισματική πολιτική αυτή τη στιγμή, γιατί εκκρεμεί μία συνάντηση» και συνέχισε λέγοντας «η ΕΚΤ ακολούθησε πολιτικές που θα έπρεπε να είχαν ακολουθηθεί από τα κράτη. Η ΕΚΤ ακολούθησε μια πολιτική που χαρακτηρίζεται από ρεαλισμό και ευελιξία» υπογράμμισε προσθέτοντας πως «αυτά που λέω ως κεντρικός τραπεζίτης είναι αποτέλεσμα δουλειάς και της ΕΚΤ και της Κεντρικής Τράπεζας. Κατά τη διάρκεια της συζήτησης, ανέφερε «Αυτή η κρίση θα είχε εξοντώσει κάθε άλλη χώρα, η Ελλάδα άντεξε». Μιλώντας για την κληρονομιά των «κόκκινων» δανείων, τόνισε πως αυτό οφείλεται κατά 70% στα προβλήματα που δημιούργησε η ύφεση και κατά 20%-25% σε «ανεύθυνες πολιτικές» με στόχο την προστασία των στρατηγικών κακοπληρωτών. ■

Keynote Speech

Athanasios Orphanides
Professor, MIT Sloan School of
Management, USA

INTRODUCED BY Liz Alderman
Chief European Business Correspondent,
The New York Times, France

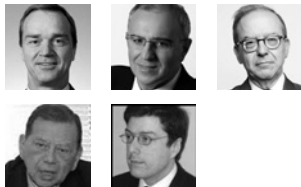
Για τους τρόπους που θα μπορούσαμε να ξεπεράσουμε την κρίση στο ευρώ αφού προηγουμένως αναζητήσουμε τα βαθύτερα αίτια και «δούμε τους ελέφαντες στο δωμάτιο» μίλησε ο **Αθανάσιος Ορφανίδης, Καθηγητής Οικονομικών στο MIT.**

«Οι οικονομίες του ευρώ έχουν βιώσει σημαντική επιβράδυνση. Αυτό που παρατηρούμε είναι μια δυσλειτουργία και θα πρέπει να δούμε ποια είναι τα βαθύτερα αίτια, γιατί προκλήθηκαν τα προβλήματα. Διαφορετικά δεν θα μπορέσουμε να σταθεροποιήσουμε την ευρωζώνη» είπε τονίζοντας πως το «κλειδί είναι να μοιράζεται σε όλους η ευημερία» Αναφερόμενος στους λόγους για τους οποίους το ευρωπαϊκό οικοδόμημα δεν ήταν έτοιμο για αυτό το εγχείρημα είπε πως «η Ευρωπαϊκή Ένωση και η ευρωζώνη δεν είναι μια ομοσπονδία με κοινή κυβέρνηση που μπορεί να αντιμετωπίσει τέτοιες κρίσεις». Αναλύοντας την ευθραυστότητα των συνομοσπονδιών επεσήμανε πως «σε αντίθεση με μια ομοσπονδία με κοινή κυβέρνηση, οι συνομοσπονδίες είναι εύθραυστες. Η ευρωζώνη έδειξε μια ευθραυστότητα γιατί δεν υπήρχε μια κοινή κυβέρνηση να υποστηρίξει το κοινό καλό. Έτσι τα συμφέροντα υπομονεύονται εύκολα». Ο διαπρεπής Καθηγητής Οικονομικών στο MIT χρησιμοποίησε

το παράδειγμα της Συνομοσπονδίας της Δήλου, πριν από δυόμισι χιλιάδες χρόνια. «Τότε ήταν το κέντρο της Ευρώπης. Ήταν κάτι παρόμοιο με την ευρωπαϊκή ένωση σήμερα. Η συμμαχία αυτή ήταν σημαντική για την επικράτηση της ειρήνης μετά από δυο πολέμους. Είχαμε και ένα κοινό νόμισμα, το τετράδαχμο. Ήταν δηλαδή μια νομισματική ένωση. Απέτυχε όμως. Τι συμπεράσματα μπορούμε να αντλήσουμε; Είδαμε πως τα χαμηλά επιτόκια δεν αρκούν. Θέλουμε περισσότερη πολιτική. Έχουμε πει πως θα έπρεπε να πάει κανείς στο δικαστήριο για την ΕΚΤ από την αρχή της κρίσης του ευρώ!» Αναφέρθηκε στην ιταλική κυβέρνηση, η οποία έχει τεράστια πρωτογενή πλεονάσματα – πριν αλλά και κατά τη διάρκεια της κρίσης- μεγαλύτερα πλεονάσματα σε σχέση ακόμα και με την Ιαπωνία. «Η Ιαπωνία θεωρείται όμως πιο ασφαλές κράτος. Δεν αρκεί λοιπόν η δημοσιονομική πολιτική. Απαιτείται η κεντρική τράπεζα της χώρας να εφαρμόζει πολιτική που να αποφεύγει κρίσεις άνευ λόγου. Καλή διαχείριση είναι να ελαχιστοποιήσουμε τις απώλειες και να εξασφαλίσουμε ίση κατανομή των απωλειών των εμπλεκόμενων» κατέληξε ενώ σχολίασε πως «κάποιοι λένε πως η δημοσιονομική πολιτική κάνει το χρέος κάποιων χωρών λιγότερο ή περισσότερο ασφαλές» ■

Global Financial Stability: Insights from Europe

SPEAKERS

Dr. Rolf Strauch

Chief Economist, European Stability Mechanism, Luxembourg

Nikolaos Karamouzis

Chairman, Hellenic Bank Association, Greece

Antonio Carrascosa

Director of Resolution Planning & Decisions, Single Resolution Board, Spain

Timos Christodoulou

fmr. Governor, National Bank of Greece

CHAIR

Christos Hadjimmanuil

Professor, University of Piraeus; Advisor to the Governor, Bank of Greece

Για την παγκόσμια χρηματοπιστωτική σταθερότητα συζητήσαν οι **Dr. Rolf Strauch**, οικονομολόγος από το Λουξεμβούργο, ο κ. Νικόλαος Καραμούζης Πρόεδρος του ΔΣ στην Ελληνική Ένωση Τραπεζών, ο κ. Τίμος Χριστοδούλου πρώην Διοικητής της Εθνικής Τράπεζας και ο Antonio Carrascosa, Διευθυντής Σχεδιασμού και Αποφάσεων του Συμβουλίου Ενιαίας Εξυγίανσης Τραπεζών. Ο Dr. Rolf Strauch υποστήριξε πως «υπάρχει πιθανότητα να ενισχυθεί ο διεθνής ρόλος του ευρώ» και πως το μεγάλο άλμα για την τραπεζική ένωση έχει γίνει». Ο κ. Νικόλαος Καραμούζης, τόνισε πως «η ενοποίηση στην Ευρώπη θα γίνει μέσω της τεχνολογίας. Οι ξένες τράπεζες θα παρέχουν τις υπηρεσίες τους στους Έλληνες μέσω διαδικτύου. Η τεχνολογία αλλάζει τον τραπεζικό τομέα. Ακόμα και στην Ελλάδα παρά την αβεβαιότητα, ο αριθμός των συναλλαγών που γίνονται στο κατάστημα έχει πέσει. Οι τράπεζες πρέπει να ξανασκεφτούν το μοντέλο εξυπηρέτησης πολιτών. Το πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι τράπεζες είναι η χαμηλή κερδοφορία. Η πρόκληση για τις τράπεζες εκτός από την ανάπτυξη, είναι ο ανταγωνισμός. Στην Ευρώπη το 75% της χρηματικής διαμεσολάβησης γίνεται μέσω των

τραπεζών. Στις ΗΠΑ το αντίστοιχο ποσοστό είναι μόνο 22%.»

Ο Antonio Carrascosa, έθιξε το ζήτημα της εξυγίανσης των τραπεζών. «Βρισκόμαστε σε μια χώρα που υπήρξε πρόβλημα χρηματοπιστωτική σταθερότητας. Το κριτήριο για να επιλέξουμε αν θα κάνουμε εκκαθάριση ή εξυγίανση είναι η οικονομική σταθερότητα. Αν υπάρχει αρνητικός αντίκτυπος, τότε η εξυγίανση είναι καλή για το δημόσιο συμφέρον. Η χρηματοπιστωτική σταθερότητα είναι το σημείο κλειδί για να αποφασίσουμε εάν θα εξυγιάνουμε ή όχι για τράπεζα. Για να βελτιώσουμε τη δυνατότητα εξυγίανσης αναζητούμε

κάποιον να επωμιστεί το βάρος»

«Υπάρχει πιθανότητα να ενισχυθεί ο διεθνής ρόλος του ευρώ» και πως το μεγάλο άλμα για την τραπεζική ένωση έχει γίνει»

R. Strauch

Από τη μεριά του ο Δρ Rolf Strauch σχολίασε πως υπάρχουν χώρες, όπως οι ΗΠΑ, που θέλουν να χρησιμοποιήσουν τα χρηματοοικονομικά εργαλεία για πολιτικούς σκοπούς» ανέφερε ο, οικονομολόγος από το Λουξεμβούργο. ■

Ο κ. Τίμος Χριστοδούλου – ορμώμενος από την παρέμβαση του κ. Στουρνάρα, έθιξε τον αναπτυξιακό ρόλο της FED σε αντιπαράθεση με την ΕΚΤ. «Η εντολή που έχει η FED είναι να βοηθήσει στην ανάπτυξη της οικονομίας αλλά στην Ευρώπη δεν έχουμε κάτι τέτοιο. Θα πρέπει να αλλάξει η εντολή της ΕΚΤ» .

In Conversation

Alexandros Flambouraris
Minister of State for Coordinating
Government Operations, Hellenic
Republic

CHAIR
Evgenia Tzortzi Journalist,
Kathimerini Newspaper, Greece

Για τη σχέση του τραπεζικού συστήματος και των αναπτυξιακών πολιτικών συζητήσε ο **Αλέξανδρος Φλαμπουράρης, Υπουργός Επικρατείας** με τη δημοσιογράφο **Ευγενία Τζώρτζη, Καθημερινή**. Ο Υπουργός Επικρατείας υποστήριξε πως το τραπεζικό σύστημα δεν πρέπει να έχει ρόλο μόνο στο να χρηματοδοτεί την ανάπτυξη αλλά και να συμμετέχει ενεργά και στο σχεδιασμό και στη χάραξη της αναπτυξιακής πολιτικής. «Για να έχει επιτυχία μια τέτοια αναπτυξιακή παρέμβαση από την μεριά των τραπεζών θα πρέπει να συνεργάζεται και με την κυβέρνηση και το επενδυτικό δυναμικό που υπάρχει στη χώρα». Παραλλήλισε την αμφισημία των χρησμών στους Δελφούς με τις διάφορες πλευρές της κρίσης και τους διαφορετικούς τρόπους διαχείρισης. «Οι επιλογές που έγιναν δεν ήταν οι κατάλληλες για να βγάλουν τη χώρα από την κρίση. Ο τρόπος που αντιμετωπίστηκε δεν οδήγησε σε θετικά αποτελέσματα. Αυτή η κρίση είχε τόσο τρομακτικές επιπτώσεις που ο κόσμος στράφηκε προς την αριστερά. Και εμείς πιστεύ-

ουμε πως είχαμε μία σχετικά θετική πορεία» είπε. Αναφερθείς στα κόκκινα δάνεια, ο Υπουργός Επικρατείας με αρμοδιότητα το τραπεζικό σύστημα, υπογράμμισε πως η αύξηση τους έχει σχέση με πολιτική επιλογή αλλά η κυβέρνηση έχει δεσμευτεί να τα «θεραπεύσει» και να προστατεύει τη λαϊκή κατοικία. «Κάνουμε ήδη μια προσπάθεια να αντιμετωπίσουμε ένα μέρος των κόκκινων δανείων, τα δάνεια που έχουν ως εγγύηση την πρώτη κατοικία. Βοηθάμε στο να μη χάσει ο δανειολήπτης τη λαϊκή κατοικία και παράλληλα τις τράπεζες, σχετικά με τη δόση που θα υποχρεούται ο δανειολήπτης να δίνει μαζί με την προμείωση που δίνει το κράτος στη δόση των δανειοληπτών. Βρήκαμε τη χρυσή τομή που και τη λαϊκή κατοικία σώνει και τις τράπεζες βοηθά. Σταδιακά θα μειωθούν τα κόκκινα δάνεια από τη στιγμή που εξυπηρετούνται». Τέλος, ο Υπουργός επεσήμανε πως χωρίς την επανεκκίνηση της οικονομίας, ούτε κοινωνικό κράτος μπορούμε να έχουμε, ούτε να εξυπηρετήσουμε τα λαϊκά στρώματα. ■

We provide shelter to our history,
we pave new ways to the future.

New Acropolis
Museum

Mechanical Biological Treatment plant

Rio-Antirion Bridge

Ktenias
Wind Farm

We bring value to waste,
we provide power through nature.

We provide employment, we support the Greek economy

- ▲ Reliable employer with **7,500** direct employees & partners
- ▲ The largest Greek construction Group with **€ 1.9 bn** turnover
- ▲ Ambassador of Greece with dynamic presence in **30** countries

We contribute to our country's efforts over the last decade through:

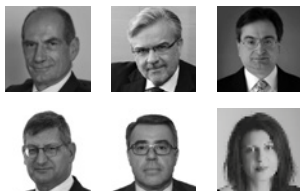
- ▲ **€ 1.3 bn** in gross wages
- ▲ **€ 1.1 bn** in direct taxes and **€ 370 million** in withholding and paid taxes
- ▲ **€ 402 million** in social security payments

Growth keystone for Greece

A Strong and Stable Banking System for a Sustainable Recovery

SPEAKERS

Dr. Martin Czurda

CEO, Hellenic Financial Stability Fund, Greece

Christos Megalou

CEO, Piraeus Bank, Greece

Fokion Karavias

CEO, Eurobank, Greece

Pavlos Mylonas

CEO, National Bank of Greece

Dr. Vassilios Psaltis

CEO, Alpha Bank, Greece

CHAIR

Evgenia Tzortzi Journalist,
Kathimerini Newspaper, Greece

Για ένα ισχυρό και σταθερό τραπεζικό σύστημα για μια βιώσιμη ανάκαμψη και μίλησαν οι τέσσερις διευθύνοντες Σύμβουλοι των συστημικών τραπεζών και ο **Dr. Martin Czurda, διευθύνων σύμβουλος του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας**. «Αυτό που παραμένει σε εκκρεμότητα και πιέζουμε τις τράπεζες να αλλάξουν είναι τα επιχειρηματικά μοντέλα. Δεν έχουμε δει τις σωστές προσαρμογές στη νέα τραπεζική πραγματικότητα. Θέλουμε η κάθε τράπεζα να έχει μία εξειδίκευση.» ανέφερε ο Dr. Martin Czurda. Κατά τη διάρκεια της συζήτησης αποκάλυψαν πως βρίσκεται σε τελική ευθεία η προετοιμασία το νομοσχεδίου με την κυβέρνηση για την πρώτη κατοικία.

Ο **Παύλος Μυλωνάς CEO της Εθνικής Τράπεζας Ελλάδας** υπογράμμισε την επιτακτική ανάγκη αλλαγής στον τρόπο λειτουργίας των τραπεζών, αναφερόμενος ακόμα και στην τεχνητή νοημοσύνη που εισβάλλει στις τράπεζες. «Τα δάνεια που έχουν μειωθεί στο μισό ήταν πηγή εσόδων. Αυτό θα πρέπει να αλλάξει. Η δεύτερη μεγάλη αλλαγή αφορά στον τρόπο συναλλαγής των πελατών. Πρέπει να αλλάξουμε τον τρόπο εξυπηρέτησης. Πρέπει να αυξήσουμε τα έξοδα στα εναλλακτικά δίκτυα, στη νέα τεχνολογία και μειώσουμε τα έξοδα στα παραδοσιακά δίκτυα. Κάνουμε μειώσεις προσωπικού με εθελουσία», επισημαίνοντας πως η αλλαγή είναι θέμα επιβίωσης, «Το καταλαβαίνουν

οι εργαζόμενοι και γι' αυτό θα πρέπει να τους ευχαριστήσω» πρόσθεσε.

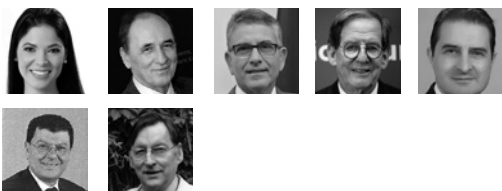
Ο **Χρήστος Μεγάλου CEO της Τράπεζας Πειραιώς** εστίασε στην σημασία της βιώσιμης ανάπτυξης και στο φρένο που πρέπει να μπει στους κακοπληρωτές. «Sustainable Recovery σημαίνει πως χρηματοδοτούμε την οικονομία και πως μπορούμε να περάσουμε σε θετική πιστωτική επέκταση για πρώτη φορά μετά την κρίση». Στο ερώτημα για την αντιμετώπιση των στρατηγικών κακοπληρωτών υπογραμμίστηκε πως από τότε που ξεκίνησαν οι τράπεζες να πραγματοποιούν ηλεκτρονικούς πλειστηριασμούς, οι δανειολήπτες ήρθαν και έκαναν ρυθμίσεις στα δάνεια τους. Αυτό το κλίμα στην αγορά μας βοηθά να αντιμετωπίσουμε τους στρατηγικούς κακοπληρωτές. Όσο αφορά στους συνεπείς δανειολήπτες; «Μπορούν να επανέλθουν στο τραπεζικό σύστη-

μα και να πάρουν νέο credit. Θα επιβραβευτούν με νέα δάνεια και πιστώσεις» απάντησε ο κ. Μεγάλου. «Οι εξαγωγές βρίσκονται ανοδική τάση, η κατανάλωση αυξάνεται, η ανεργία μειώνεται. Τη χρονιά που πέρασε είχα σημαντική αύξηση στις καταθέσεις της τάξεως του 10%. Οι επενδύσεις καθυστερούν και δεν επιτρέπουν στην οικονομία να ξεφύγει από το 2% και να πάει στο 3 με 4%. Οι προκλήσεις παραμένουν και οι αγορές μας αμφισβητούν. Στην Ευρώπη βλέπουμε μία τάση προς την ύφεση» ανέφερε από τη μεριά του ο Φωκίων Καραβιάς, CEO της Eurobank.

Τέλος, ο **Δρ. Βασίλειος Ψάλτης, CEO της Alpha Bank** έθιξε την κρισιμότητα του 2019 για τις τράπεζες. ««Είναι η χρονιά σταθμός» σημείωσε ενώ δεν παρέλειψε να αναφέρει τα θετικά τους προηγούμενου έτους, όπως το ότι οι τράπεζες έχουν αρχίσει να βγαίνουν από τα πλάνα αναδιάρθρωσης. ■

Shifting Forces in the Regional Energy Ecosystem

SPEAKERS

Ana Birchall,

Deputy Prime Minister of Romania

George Stathakis

Minister of Environment, Energy and Climate Change, Hellenic Republic

Gerassimos Thomas

Deputy Director- General for Energy, European Commission, Brussels

Amb. Richard Morningstar (ret.)

Founding Chairman, Global Energy Center, Atlantic Council, USA

Tristan Aspray

Vice President Europe/Russia/Caspian, ExxonMobil, USA

INTERVENTION **Gassan Anbar**

President, GreenPower 2020 SA, Belgium

CHAIR **John M. Roberts**

Energy Security Specialist, Methinks, UK

Την πεποίθηση ότι οι χώρες της Ευρώπης υποφέρουν από το γεγονός ότι δεν υπάρχει διασύνδεση σε θέματα υποδομών εξέφρασε η **Ana Birchall, Deputy Prime Minister Romania**, που συμπλήρωσε ότι η Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση προϋποθέτει την ενοποίηση των υποδομών. Παραδέχθηκε ότι σημειώνεται κάποια πρόοδος αλλά ο δρόμος είναι ακόμα μακρύς. «Η Ρουμανία στηρίζει κάθε περιφερειακή συνεργασία που μπορεί να ενισχύσει την ενεργειακή ασφάλεια στην περιοχή. Η ανάπτυξη των υποδομών αποτελεί βασικό θέμα για εμάς» εξήγησε η κ. Μπιρχάλ. Η οδηγία περί φυσικού αερίου αποτελεί ένα από τα δυσκολότερα θέματα που καλείται να διαχειριστεί εδώ και τρία χρόνια η ΕΕ, συμπλήρωσε. «Δεν στρέφεται (σ.σ. η οδηγία) εναντίον κάποιου αλλά έχει ως στόχο να διασφαλίσει την μικρότερη δυνατή εξάρτηση των μελών της από έναν και μόνο προμηθευτή» επεσήμανε αφήνοντας σαφείς αιχμές κατά της Ρωσίας. Χαρακτήρισε τον διάδρομο αερίου μια ρηξικέλυθη λύση για την οικονομική ανάπτυξη της περιοχής και εξέφρασε την ελπίδα ότι θα έχει πολλαπλασιαστική επίδραση στην περιοχή. «Ο αγωγός BRUA είναι ένα

έργο ιδιαίτερα σημαντικό που θα προσφέρει σημαντικές δυνατότητες στην περιοχή» υποστήριξε. «Η ενεργειακή ασφάλεια δεν είναι απλά θεωρητικά λόγια, αφορά τη γενικότερη ασφάλεια και δεν θα έπρεπε σε καμία περίπτωση να χρησιμοποιείται ως όπλο από διάφορους παράγοντες» δήλωσε δείχνοντας πάλι εμμέσως τη Ρωσία. Στον τρόπο λειτουργίας της ρυθμισμένης ενεργειακής αγοράς αναφέρθηκε ο **Υπουργός Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής κ. Γιώργος Σταθάκης**. Επεσήμανε ότι οι στόχοι για την κλιματική αλλαγή έχουν καθοριστεί μέχρι το 2030 ενώ και το ελληνικό πρόγραμμα έχει ήδη κατατεθεί. Εξήγησε ότι στόχος είναι η αύξηση της παραγωγής ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) στο 65% και ταυτόχρονα η εξοικονόμηση της ενέργειας. «Είναι ξεκάθαρο ότι τα πράγματα υπολείπονται ως προς την εξοικονόμηση ενέργειας καθώς πρέπει να επιτευχθεί η μείωση με υψηλό ρυθμό της κατανάλωσης ενέργειας. Σήμερα η μείωση της κατανάλωσης περιορίζεται στο 1,5% ετησίως.» δήλωσε και πρόσθεσε ότι η προσπάθεια επικεντρώνεται αυτή τη στιγμή στις μεταφορές και τη θέρμανση μεταξύ άλλων. Όλες οι ενεργειακές αγορές έχουν ήδη απελευ-

θερωθεί και είναι ήδη ρυθμισμένες στη χώρα, εξήγησε. Παράλληλα, αναφέρθηκε στην ανάγκη εισαγωγής της έννοιας των ενεργειακών ανταλλαγών, καθορισμού των τιμών των ΑΠΕ μέσω διαγωνισμών. Χαρακτήρισε ιδιαίτερα σημαντική τη διαφοροποίηση των πηγών ενέργειας συμπληρώνοντας ότι υπάρχουν σημαντικές επενδύσεις σε αγωγούς. «Προσβλέπουμε στο να επιτύχουμε ουσιαστικότερα συμπεράσματα ως προς τη συμμετοχή της Ελλάδας ως χώρας upstream και την ένταξή της σε σχετικά προγράμματα» σημείωσε. Την ανάγκη επιτάχυνσης των μεταρρυθμίσεων στον ενεργειακό τομέα επεσήμανε ο κ. **Γεράσιμος Θωμάς, Deputy Director-General for Energy, Ευρωπαϊκή Επιτροπή**, παρουσιάζοντας το στόχο για πλήρη εξαφάνιση του άνθρακα μεταξύ 2030 και 2050. Η χρήση νέων τεχνολογιών είναι επιτακτική και καθοριστική για την επίτευξη της ενεργειακής μεταρρύθμισης, τόνισε. «Θα απαιτηθούν επενδύσεις ύψους 400 δισ. ευρώ ετησίως περίπου μέχρι το 2030 και στόχος είναι να συμμετάσχουν σε αυτά και ιδιώτες πέραν του ενωσιακού προϋπολογισμού που συνεισφέρει» σημείωσε. «Η ενεργειακή ασφάλεια συνδέεται άρρηκτα με την πολιτική ασφάλεια και ως εκ τούτου οι

ΗΠΑ ενδιαφέρονται για τις ενεργειακές εξελίξεις στην Ευρώπη» απάντησε ο **Πρέσβης Richard Morningstar, εν αποστρατεία ιδρυτικός πρόεδρος Global Energy Center, Atlantic Council (ΗΠΑ)**, ερωτηθείς για την εμπλοκή των ΗΠΑ με τα ενεργειακά της Ευρώπης. Εξήγησε μάλιστα ότι ΗΠΑ και Ευρώπη αποτελούν τους δύο μεγαλύτερους εταίρους στο εμπόριο και η ασφάλεια και η ευημερία της μίας ευνοεί την άλλη. «Δεν μπορούμε να πούμε στην Ευρώπη τι θα κάνει αλλά έχουμε κάθε λόγο να δημοσιοποιούμε τις απόψεις μας και να μιλάμε με την Ευρώπη, ώστε να αποτραπεί η αποδυνάμωση της Ευρώπης» τόνισε. Αναφερόμενος στο υδροποιημένο αέριο υποστήριξε ότι η ίδια η αγορά θα απαντήσει σε αυτό το ζήτημα καθώς είναι αυτή (σ.σ. η αγορά) που θα καθορίσει την ανταγωνιστικότητά της. «Το μεγαλύτερο μέρος της δικής μας παραγωγής κατευθύνεται αυτή τη στιγμή στην Ασία και όχι στην Ευρώπη. Θέλουμε να πουλάμε ποσότητες υδροποιημένου αερίου αλλά σημαντικότερο για εμάς είναι οι γεωπολιτικές προεκτάσεις του ζητήματος» ανέφερε.

Η εγχώρια παραγωγή αερίου στην Ευρώπη έχει μειωθεί σημαντικά το οποίο σημαίνει ότι θα πρέπει να αυξηθούν οι εισαγωγές, υποστήριξε ο

Tristan Aspray, Vice President Europe/Russia/Caspian ExxonMobil (ΗΠΑ). Σήμερα εισάγει το μισό της ποσότητας που χρειάζεται σε LNG, τόνισε. «Τώρα έχουμε μια πρόσθετη πύλη εισόδου, τον αγωγό TAP» εξήγησε ενώ συμπλήρωσε ότι το φυσικό αέριο είναι πού σημαντικό για την Ευρώπη γιατί βοηθά τις χώρες να αντιμετωπίσουν μια διττή πρόκληση. Την ενεργειακή κάλυψη και την μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος. Η Ευρώπη αποτελεί εξαιρετική πηγή αερίου και θα συμβάλει στην αντιμετώπιση της φθίνουσας προσφοράς, εξήγησε. «Βρήκαμε στη Ρουμανία κοιτάσματα και θέλουμε να τα αξιοποιήσουμε» δήλωσε. Αφού παρουσίασε τα project στα οποία συμμετέχει αυτή τη στιγμή η Green Power 2020, ο **Gassan Anbar, Πρόεδρος Green Power 2020 (Βέλγιο)** επεσήμανε ότι η Ελλάδα πρόκειται να διασυνδεθεί με πολύ σημαντικές χώρες. Έσπευσε μάλιστα να αναφερθεί στη Λιβύη και στα κοιτάσματα αερίου στην περιοχή τα οποία θα πρέπει να επεξεργαστεί η Ελλάδα όπως είπα. «Εκεί θα γίνει μια πολύ μεγάλη επένδυση και θα ήθελα να συνομιλήσω με τον κ. Σταθάκη αργότερα ενδεχομένως εκτενέστερα για το συγκεκριμένο project» απήυθνε πρόσκληση στον κ. Σταθάκη. ■

In Conversation

Rania Aikaterinari
CEO, Hellenic Corporation of Assets
and Participations S.A, Greece

CHAIR
Dimitris Delevagos Journalist,
Capital.gr & Ethnos newspaper, Greece

Στη συμβολή της Ελληνικής Εταιρείας Συμμετοχών και Περιουσίας (ΕΕΣΥΠ) στην ανάπτυξη, μέσω της μεγιστοποίησης της αξίας των κρατικών περιουσιακών στοιχείων, αναφέρθηκε η **Διευθύνουσα Σύμβουλος της εταιρείας κα Ράνια Αικατερινάρη**. Ειδικότερα, η κα. Αικατερινάρη σημείωσε ότι η ΕΕΣΥΠ, κατά τα τελευταία δύο χρόνια που έχει ιδρυθεί, έχει προχωρήσει στην κατάρτιση του στρατηγικού σχεδίου που αποτυπώνει τις κατευθύνσεις ως προς την αξιοποίηση των περιουσιακών στοιχείων. Επίσης, η εταιρεία, έχει καταρτίσει συγκεκριμένους δείκτες για τον εξορθολογισμό των δαπανών των κρατικών εταιρειών-συμμετοχών της, τον καθορισμό των κατάλληλων αρχών εταιρικής διακυβέρνησης και την ενίσχυση της διαφάνειας. Σχετικά με τις διοικήσεις των κρατικών εταιρειών, η κα. Αικατερινάρη σημείωσε ότι η ΕΕΣΥΠ έχει προχωρήσει

στην αλλαγή των διοικητικών συμβουλίων και στην αξιολόγηση άλλων σε αριθμό εταιρειών. Για το ρόλο των δημόσιων εταιρειών, σημείωσε ότι στόχος είναι η προσέλκυση των κατάλληλων επενδυτών και η διαμόρφωση ξεκάθαρων όρων και υποχρεώσεων. «Έχουμε δυσκολία στο να βρούμε στελέχη κυρίως στο θέμα των απολαβών διότι στις κρατικές εταιρείες θεωρείται αμάρτημα να έχει κάποιος υψηλές αποδοχές, ανεξαρτήτως από τον κρίσιμο ρόλο που καλείται να παίξει» ανέφερε χαρακτηριστικά. Προς την κατεύθυνση αυτή, η κα Αικατερινάρη απηύθυνε κάλεσμα προς όσους θα ενδιαφέρονταν να στελεχώσουν τα διοικητικά συμβούλια των εταιρειών που διαχειρίζεται η ΕΕΣΥΠ. Αναφερθείσα στα ΕΛΤΑ, σημείωσε ότι πρόκειται για έναν οργανισμό που δεν έχει αλλάξει, σε αντίθεση με την ταχυδρομική αγορά όπου έχουν λάβει χώρα μεγάλες αγορές. ■

Energy Geopolitics and the Role of Greece

SPEAKERS

Yannis Maniatis

MP, Former Minister of Environment, Energy & Climate Change, Hellenic Republic

Kostas Skrekas

MP; Head, Energy & Environment Sector, New Democracy Party; fmr Minister of Development, Greece

Athanasios Savvakis

President, Federation of Industries of Greece

Alexandros Lagakos

Founding Chairman, Greek Energy Forum

Simone Tagliapetra

Research Fellow, Bruegel, Brussels

Mahmoud Khaghani

Adviser, The Caspian Grid, Iran Intervention:

Roudi Baroudi

CEO, Energy & Environment Holding, Qatar

Dr. Nikolaos Farantouris

Chair, Legal Affairs, Eurogas

CHAIR Christos Folias, Former Minister of Development, Greece

Οι ισορροπίες στην ενεργειακή γεωπολιτική σκακίερα και ο ρόλος που καλείται να διαδραματίσει η Ελλάδα βρέθηκαν στο επίκεντρο του το 4ου Οικονομικού Φόρουμ Δελφών.

Ειδικότερα, ο **πρώην υπουργός Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής κ. Γιάννης Μανιάτης**, ανέφερε ότι στην επόμενη πενταετία ο τομέας της ενέργειας μπορεί να προσελκύσει

επενδύσεις 5 δισ. ευρώ, όχι μόνο για έργα υλοποίησης ενεργειακών αγωγών αλλά και για επενδύσεις σε έργα εξοικονόμησης ενέργειας. Όπως σημείωσε, η ενεργειακή πολιτική έχει στηριχθεί στο κοινό ενεργειακό δόγμα με την Κύπρο και στην γεωπολιτική συνεργασία με το Ισραήλ και την Αίγυπτο, ενώ το διάστημα 2013-2014, η Ελλάδα κατάφερε να σχεδιάσει και να εντάξει δύο μεγάλα γεωπολιτι-

κά έργα, όπως ο αγωγός East Med και το ηλεκτρικό καλώδιο που θα διασυνδέσει για πρώτη φορά την Ασία με την Ευρώπη. Ο κ. Μανιάτης σημείωσε χαρακτηριστικά ότι μέχρι πριν από 4-5 χρόνια η Ελλάδα βάδισε παράλληλα με την Κύπρο, με την οποία απέχει, πλέον, έτη φωτός. Κι αυτό επειδή, η χώρα μας δεν έχει πραγματοποιήσει τα τελευταία χρόνια κανένα διαγωνισμό παραχώρησης ενώ οι έξι συμβάσεις για την έρευνα και εκμετάλλευση των υδρογονανθράκων που κυρώθηκαν από τη Βουλή, παραμένουν «μπλοκαρισμένες».

Ο **επικεφαλής του τομέα ενέργειας και Περιβάλλοντος της Νέας Δημοκρατίας, κ. Κώστας Σκρέκας** σημείωσε ότι όταν γίνεται λόγος για ενεργειακή ασφάλεια, στόχος είναι η διαφοροποίηση των μορφών ενέργειας.

«Η Ελλάδα είχε προχωρήσει αρκετά νωρίς σε διαφοροποίηση οδούσεων και διασυνδετήριων αγωγών φυσικού αερίου, γεγονός που βοήθησε σημαντικά τη χώρα» σημείωσε. Και πρόσθεσε ότι η αναβάθμιση του γεωπολιτικού ρόλου της χώρας περνάει μέσα από την αξιοποίηση των κοιτασμάτων. Ανέφερε ότι η ελληνική πολιτεία καθυστερεί την αξιοποίηση των κοιτασμάτων Νότια της Κρήτης, ενώ ζητούμενο είναι να αναβαθμιστεί ο ρόλος της Ελλάδας ως κόμβος μεταφοράς και εξαγωγής πράσινης ενέργειας.

Ο **πρόεδρος του Συνδέσμου Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος, κ. Αθανάσιος Σαββάκης** τόνισε ότι εκτός από το στόχο της μετατροπής της Ελλάδα σε ενεργειακό κόμβο, ζητούμενο είναι να υπάρξει όσο το δυνατόν μεγαλύτερος πολλαπλασιαστής, από τα έργα ενέργειας, για την ελληνική οικονομία, με το εκτιμώμενο ύψος των επενδύσεων, από το 2020 έως το 2030, χωρίς τους αγωγούς να τοποθετείται σε περίπου 32 δισ. ευρώ. Πρόσθεσε ότι είναι αναγκαίο, να μεγιστοποιηθεί το αποτύπωμα των ενεργειακών επενδύσεων στην τοπική οικονομία και στην ενίσχυση, εν γένει, της τοπικής παραγωγής.

Ο **πρόεδρος του Greek Energy Forum, κ. Αλέξανδρος Λαγάκος** σημείωσε ότι στην Ελλάδα το

πραγματικό κεφάλαιο, εκτός από την αιολική και ηλιακή ενέργεια, βρίσκεται στον αγωγό TAP, μέσω του οποίου εκτιμάται ότι θα διοχετευτούν στην Ιταλία, έως το 2020, 10 εκατ. κυβικά αερίου. Όπως είπε, ο αγωγός TAP μπορεί να αυξήσει την ανταγωνιστικότητα της χώρας.

Ο **Simone Tagliapietra, Research Fellow, Bruegel στις Βρυξέλλες** σχολίασε ότι στην Ελλάδα το πραγματικό κεφάλαιο, εκτός από την αιολική και ηλιακή ενέργεια, βρίσκεται στον αγωγό TAP, μέσω του οποίου εκτιμάται ότι θα διοχετεύονται στην Ιταλία, έως το 2020, 10 εκατ. κυβικά αερίου. Όπως είπε, ο αγωγός TAP μπορεί να αυξήσει την ανταγωνιστικότητα της χώρας.

Ο **σύμβουλος στην Caspian**

Energy Grid του Ιράν κ. Mahmoud Khaghani, τόνισε ότι στην Ελλάδα το πραγματικό κεφάλαιο, εκτός από την αιολική και ηλιακή ενέργεια, βρίσκεται στον αγωγό TAP, μέσω του οποίου εκτιμάται ότι θα διοχετεύονται στην Ιταλία, έως το 2020, 10 εκατ. κυβικά αερίου. Όπως είπε, ο αγωγός TAP μπορεί να αυξήσει την ανταγωνιστικότητα της χώρας.

Ο **Διευθύνων Σύμβουλος της Energy & Environment Holding του Κατάρ, κ. Roudi Baroudi**, έκανε λόγο για την ύπαρξη ορισμένων προβλημάτων, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, αναφέροντας ως παράδειγμα την ύπαρξη στην Μεσόγειο 94 θαλάσσιων συνόρων, από τα οποία 33 μόνο έχουν διευθετηθεί. Θα πρέπει, όπως είπε, να υπάρξει προσπάθεια για την επίλυση των προβλημάτων στην ευρωπαϊκή ένωση και τον αγωγό EuroMed.

Ο **Πρόεδρος της επιτροπής νομικών υποθέσεων της Eurogas, κ. Νικόλαος Φαραντούρης** σημείωσε πως τα ενεργειακά ζητήματα δεν εξαρτώνται από τη βούληση μόνο των κρατών – μελών των κυβερνήσεων, αλλά και από την εύνοια των Βρυξελλών. Ανέφερε ότι η ενεργειακή πολιτική θα πρέπει να στηριχθεί σε δύο πυλώνες, στον ελεύθερο ανταγωνισμό και την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού. ■

«Ο αγωγός TAP μπορεί να αυξήσει την ανταγωνιστικότητα της χώρας»

S. Tagliapietra

In Conversation

Dimitris Tzortzis
CEO, DEPA SA, Greece

CHAIR
Charis Floudopoulos,
Journalist, Capital.gr, Greece

Το φυσικό αέριο είναι ένα καύσιμο μετάβασης, πολύ καθαρότερο από άλλες πηγές ενέργειας, ωστόσο σε καμία περίπτωση δεν αποτελεί την απόλυτα καθαρή ενέργεια, υποστήριξε ο κ. **Δημήτρης Τζώρτζης CEO της ΔΕΠΑ (Ελλάδα)**. «Ο στόχος του εθνικού σχεδίου είναι ο διπλασιασμός τουλάχιστον της εγκατεστημένης ισχύος» δήλωσε. Αναφερόμενος στις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) εξήγησε ότι το πρόβλημα με αυτές είναι ότι δεν μπορείς να κάνεις πρόβλεψη για το μέγεθος της παραγωγής τους. «Πρέπει να υπάρχουν μονάδες εφεδρείας, σημείο στο οποίο αναλαμβάνει έναν κάποιο ρόλο το φυσικό αέριο» σημείωσε και πρόσθεσε ότι ως ΔΕΠΑ είναι προφανές ότι πρεσβεύουμε την άποψη ότι πρέπει να μεταβούμε στην καθαρή ενέργεια. Εξήγησε μάλιστα ότι θα πρέπει να διαθέτουμε έξυπνα δίκτυα, να ξέρουμε πού να αποθηκεύσουμε την πλεονάζουσα ενέργεια. «Είμαστε η τελευταία γενιά που θα καίει θερμίδες, όπως ακριβώς οι πρόγονοί μας τα ξύλα» υποστήριξε και πρόσθεσε πως η επόμενη γενιά ενέργειας είναι το υδρογόνο.

Αναφορικά με το ρόλο της ΔΕΠΑ στη διαδικασία της απελευθέρωσης της ελληνικής αγοράς ενέργειας, ο ίδιος εξήγησε ότι η αγορά είναι πλέον απελευθερωμένη συνολικά και ότι πρέπει να

αλλάξει ο τρόπος χρήσης των τριών δεξαμενών (πύλες αερίου) που υπάρχουν στη χώρα (Σιδηρόκαστρο, Κήποι, Ρεβυθούσα). Εκτίμησε ότι ο ανταγωνισμός θα ενισχυθεί σημαντικά από το 2021 και μετά λόγω του αγωγού φυσικού αερίου ενώ θα συμμετέχουμε πλέον και στο ανάλογο χρηματιστήριο της Ιταλίας. «Χθες το βράδυ κατατέθηκε το νομοσχέδιο για τον διαχωρισμό της ΔΕΠΑ, το οποίο είναι προγραμματισμένο να ψηφιστεί στις 7 Μαρτίου και μας δίνει χρονικό περιθώριο τριών μηνών να ολοκληρώσουμε τον διαχωρισμό της εταιρείας» εξήγησε ο κ. Τζώρτζης. «Θα πρέπει σε αυτό το διάστημα να δημιουργηθούν δύο εταιρείες με τη μία να ασχολείται με το εμπορικό κομμάτι και την άλλη με τις υποδομές» περιέγραψε τονίζοντας ότι τρέχει το σχετικό business plan με μεγάλη ταχύτητα.

Το LNG κυριαρχεί, υποστήριξε καθώς δίνει άλλες δυνατότητες και οι τιμές είναι χαμηλές από το αέριο του αγωγού. «Η στρατηγική μας είναι να διατηρήσουμε τις εταιρείες μας χωρίς να παρακλώσουμε την περιοχή, να προσφέρουμε εναλλακτικά μοντέλα σε περιοχές που δεν έχουν πρόσβαση στον αγωγό φυσικού αερίου και να δουλέψουμε με γνώμονα την επόμενη γενιά καυσίμου που είναι το υδρογόνο», σημείωσε. ■

In Conversation

Emmanouil Panagiotakis
Chairman & CEO, Public Power
Cooperation, Greece

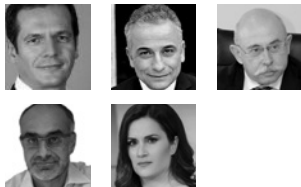
CHAIR
Charis Floudopoulos,
Journalist, Capital.gr, Greece

«Υπάρχει μια αντικειμενική πραγματικότητα στη χώρα μας -όπως και στη Γαλλία με κρατικό μονοπώλιο στο ρεύμα, το οποίο έμαθε στους πολίτες τον ηλεκτρισμό- δεν άνοιξε η αγορά στο βαθμό που πρέπει» υποστήριξε ο κ. **Εμμανουήλ Παναγιωτάκης Πρόεδρος ΔΕΗ (Ελλάδα)** απαντώντας στην ερώτηση για το εάν η ΔΕΗ έκανε όλα όσα έπρεπε για το άνοιγμα της αγοράς ενέργειας. Όταν άνοιξε η αγορά υπήρξαν φαινόμενα τραυματικά, με προβληματικές εταιρείες που μπήκαν στην αγορά χρεώνοντας τους καταναλωτές και τη ΔΕΗ με τεράστια ποσά, εξήγησε ο κ. Παναγιωτάκης. «Η μεγάλη βιομηχανία για παράδειγμα και οι αγρότες δεν θα φύγουν από τη ΔΕΗ όπως φυσικά ούτε οι οφειλέτες που αγγίζουν το 21% των καταναλωτών της εταιρείας» περιέγραψε. Κατά συνέπεια, εξήγησε, ότι το κομμάτι που μπορεί να απελευθερωθεί είναι κάτω του 50% της αγοράς. «Η ευθύνη δεν είναι της ΔΕΗ γι αυτή την κατάσταση.» υποστήριξε, σημειώνοντας «Ότι η εταιρεία έχει διοικηθεί στο παρελθόν και από ανθρώπους προσανατολισμένους στις ανοιχτές και ελεύθερες οικονομίες. Στην πραγματικότητα όμως, το μόνο που συμβαίνει είναι ότι οι πολιτικοί περνούν πολιτικές μέσω της ΔΕΗ, μια συνθήκη που δεν επιτρέπει το πλήρες άνοιγμα της αγοράς» επέμεινε. Αναφερόμενος στην παροχή έκπτωσης συνέπειας 15%, ο ίδιος εξήγησε ότι δεν έγινε προκειμένου να κλείσει η αγορά και δεν αποτέλεσε μέτρο αθέμιτου ανταγωνισμού. Αντιθέτως, υποστήριξε ότι έγινε για εισπρακτικούς λόγους συμβάλλοντας στην ανακοπή της αυξητικής τάσης των κακοπληρωτών. «Το

ότι κάθε μείωση δυσκολεύει κάποιον νέο παίκτη να μπει δεν είναι δικό μας πρόβλημα» δήλωσε. Εξέφρασε την επιθυμία η ΔΕΗ να συζητήσει με τους εναλλακτικούς παρόχους το μερίδιο πελατών που μπορεί να εκχωρήσει η εταιρεία. «Έχοντας βάλει πίσω μας τα θέματα της δημοσιονομικής προσαρμογής που επηρέαζαν και τις αποφάσεις σχετικά με τη ΔΕΗ μπορούμε να συζητήσουμε με τους εναλλακτικούς παρόχους σε μια νέα βάση» υποστήριξε. Δεν παρέλειψε να αναφερθεί και στο ρόλο της ΡΑΕ ως προς το ζήτημα του ανοίγματος της αγοράς και για τον τρόπο που μπορούν όλα τα εμπλεκόμενα μέλη να συμβάλλουν σε αυτή την κατεύθυνση. «Έχω ήδη πει από το 2016 ότι δεν μας συμφέρει να έχουμε το 80%της λιανικής διότι έχουμε το 50% της παραγωγής με αποτέλεσμα να πρέπει να αγοράζουμε το υπόλοιπο 30%». Αναφορικά με τον διαγωνισμό για τις λιγνιτικές μονάδες που κηρύχθηκε άγονος, σχολίασε ότι οι προσφορές «ήταν μη προσφορές διότι δεν υπήρξε ανταγωνισμός», γεγονός το οποίο όπως δήλωσε κοινοποίησε και στην Κομισιόν. Εκτίμησε μάλιστα ότι θα κατατεθούν νέες, βελτιωμένες προσφορές διότι οι μονάδες είναι κερδοφόρες. Δεν σταματάμε να εκσυγχρονίζουμε τις υπόλοιπες μονάδες μας απλώς εκείνο που θα βοηθήσει να μειωθεί το κόστος είναι μια γενναία αναδιάρθρωση ανθρώπινου δυναμικού». «Πρέπει να εξασφαλιστεί η ομαλή ροή του δυναμικού με προσλήψεις και ταυτόχρονες αποχωρήσεις». «Επισημαίνω, δεν κινδυνεύει η ΔΕΗ, είναι πολύ ισχυρή σε αντίθεση με αυτά που λέγονται» δήλωσε. ■

Electricity Market Dynamics

SPEAKERS

Manoussos Manousakis

Chairman & CEO, Independent Power Transmission Operator, Greece

Stefanos Oktapodas

C.E.O. HEDNO - Hellenic Electricity Distribution Network Operator S.A., Greece

Dinos Benroubi

General Manager Electric Power Business Unit, Protergia / Mytilineos, Greece

Orestis Tsakalotos

CEO, Qualco, Greece

CHAIR

Alexia Tasouli

Diplomatic Correspondent, Open TV, Greece

«Ο ρόλος που παίζει ο ΑΔΜΗΕ στην ανάπτυξη της αγοράς ηλεκτρισμού είναι δομικός ειδικά μετά τον ιδιοκτησιακό διαχωρισμό, ο οποίος αποτελεί και κομβικό σημείο για το μετασχηματισμό της εταιρείας από μια παλαιάς κοπής ΔΕΚΟ σε μια σύγχρονη επιχείρηση υπό δημόσιο έλεγχο» υποστήριξε ο κ. **Μανούσος Μανουσακίης, πρόεδρος και CEO του ΑΔΜΗΕ** που εξήγησε ότι μπορεί να επιταχύνει σημαντικά την υλοποίηση έργων, συνεισφέροντας πολύ θετικά στην αγορά ηλεκτρισμού. Ο ΑΔΜΗΕ θέλει να είναι πρωταγωνιστής και στη διαδικασία αύξησης των ΑΠΕ στη χώρα, ενώ παραθέτοντας τα οικονομικά αποτελέσματα του 2018 σημείωσε ότι παρατηρήθηκε αύξηση της κερδοφορίας και αύξηση των δαπανών για επενδύσεις. «Εργαζόμαστε για την επιτάχυνση των έργων που θα οδηγήσουν στην αλλαγή του ενεργειακού μίγματος που αποτελεί στόχο έως το 2030» εξήγησε. «Εργαζόμαστε για την απεξάρτηση των νησιών από ρυπαρόνες πετρελαϊκές μονάδες, ενώ η σύνδεση της Πελοποννήσου είναι ήδη συμβασιοποιημένη» δήλωσε και συμπλήρωσε ότι είναι ένα έργο το οποίο όταν ολοκληρωθεί θα αποτελεί τη μεγαλύτερη διασύνδεση εναλλασσόμενου ρεύματος στον κόσμο. Τη μεγαλύτερη πρόκληση αποτελεί η διασύνδεση της Κρήτης με την Αττική που θα είναι ένα συγκλονιστικά μεγά-

λο έργο όπως εξήγησε. «Θα διασφαλίσει τη σταθερή ηλεκτροδότηση, με μειωμένο περιβαλλοντικό αποτύπωμα, που θα έχει ολοκληρωθεί το 2022 και θα μετατρέψει την Κρήτη σε ενεργειακό κόμβο της Νοτιοανατολικής Μεσογείου» δήλωσε προσθέτοντας ότι πρόκειται για ένα έργο προϋπολογισμού 1 δισ. ευρώ.

«Η υποχρέωση η δικιά μας σε αντίθεση με άλλες επιχειρήσεις δεν είναι η κερδοφορία, αλλά η παραγωγικότητα και η αποτελεσματικότητα» εξήγησε ο κ. **Στέφανος Οχταποδάς, CEO του ΔΕΕΔΗΕ.**

Έκανε λόγο για μια εν εξελίξει προσπάθεια που σχετίζεται με τον μετασχηματισμό της εταιρείας, ώστε αυτή να μετατραπεί σε μοντέρνα, τεχνολογικά ανεπτυγμένη δομή. «Αυτό που προσπαθούμε εμείς είναι να μειώσουμε με τις υπάρχουσες δυνατότητες τις εμπορικές απώλειες» σημείωσε. Στόχος είναι η εταιρεία να καταφέρει να περιορίσει σε χαμηλότερα από τα σημερινά επίπεδα τις διακοπές του δικτύου, εξήγησε.

«Η σημασία του ανθρώπινου δυναμικού σε μια τέτοια εταιρεία είναι εξαιρετικά μεγάλη» σημείωσε ο κ. Οχταποδάς.

«Το προσωπικό μας είναι κάποιας ηλικίας και θα πρέπει να αντικατασταθεί, αξιοποιούμε την εμπειρία και την μεταλαμπαδεύουμε στους νέους» σημείωσε συμπληρώνοντας ότι για να γίνει κάτι τέτοιο πρέπει να αλλάξει το νομικό πλαίσιο - απαιτούνται θεσμικές μεταρρυθμίσεις, σημείωσε.

«Ο λιγνίτης δεν βοηθά στη βιωσιμότητα του περιβάλλοντος, οι ΑΠΕ το κάνουν, αλλά εκτιμώ ότι δεν θα τις δούμε σε πολύ μεγάλες εμπορικές εφαρμογές αποθήκευσης πριν το 2035-40» υποστήριξε ο κ. **Ντίνος Μπενρουμπή Γενικός**

Διευθυντής Protergia/ Μυτιληναίος. Εξήγησε ότι η αγορά καλείται να κινηθεί στο πλαίσιο της προσβασιμότητας στην ενέργεια (όχι να είναι δωρεάν, αλλά όσο το δυνατόν πιο οικονομική) και το decarbonization, τη μείωση της χρήσης του άνθρακα και την αύξηση των ΑΠΕ. «Στον ενεργειακό εθνικό σχεδιασμό η Ελλάδα έκανε μόνο αυτά που δεν μπορούσε να αποφύγει αλλά ξέχασε δύο πράγματα. Δεν τον πετυχαίνει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τεχνικά και ούτε με τον πιο οικονομικό τρόπο» εξήγησε ο κ. Μπενρουμπή. Όπως εξήγησε, στην ουσία έγινε μια προσχηματική προσαρμογή.

«Ο λιγνίτης θα παραμείνει περίπου εκεί που είναι, δεν χρειαζόμαστε πρόσθετες μονάδες φυσικού αερίου και οι ανανεώσιμες πηγές θα βρεθούν εκεί που πρέπει καθώς προβλέπεται τριπλασιασμός τους» σημείωσε.

«Η ΔΕΗ γίνεται συνεχώς πιο ζημιογόνα γιατί λειτουργεί ανορθολογικά με τους πόρους που διαθέτει. Εμφανίζει μια επιμονή χωρίς λόγο στο λιγνίτη, ενώ η ζημιογόνα ΔΕΗ συνεχίζει να παρέχει εκπώσεις στους καταναλω-

τές» εξήγησε ο κ. Μπενρουμπή που ανέφερε χαρακτηριστικά ότι «ο λιγνίτης δεν είναι πια σέξι». «Άκουσα ότι κάναμε εμείς μια προσφορά που δεν ήταν προσφορά. Ήταν η μόνη έντιμη προσφορά στο διαγωνισμό» ανέφερε. Αν δεν λυθεί το πρόβλημα της ΔΕΗ δεν θα εξυγιανθεί η αγορά εξήγησε και θα συνεχίσει να νοσεί και δεν θα πετύχει ποτέ ανταγωνιστικότητα. Τέλος ανέφερε ότι στα τέλη του έτους θα ξεκινήσουν οι εργασίες για τη νέα μονάδα ηλεκτροπαραγωγής φυσικού αερίου στον Άγιο Νικόλαο. ■

«Εργαζόμαστε για την απεξάρτηση των νησιών από ρυπογόνες πετρελαϊκές μονάδες, ενώ η σύνδεση της Πελοποννήσου είναι ήδη συμβασιοποιημένη»

M. Manousakis

In Conversation

George Papandreou
Former Prime Minister,
Hellenic Republic

CHAIR Steven Erlanger Chief
Diplomatic Correspondent – Europe,
The New York Times, Brussels

Για τη σύνδεση μεταξύ της ανόδου του ευρωσκεπτικισμού και της ελληνικής κρίσης συζήτησε ο **πρώην Πρωθυπουργός Γιώργος Παπανδρέου με τον Steven Erlanger Chief Diplomatic Correspondent – Europe, New York Times**. Ο πρώην Πρωθυπουργός εξέφρασε την άποψη πως αυτό το αφήγημα έκανε μεγάλη ζημιά στην Ελλάδα. «Τα στερεότυπα που προέκυψαν ήταν επιζήμια. Όπως το ότι οι Έλληνες είναι τεμπέληδες. Εξαιτίας αυτού του στερεοτύπου για παράδειγμα οι Σλοβάκοι δεν ήθελα να μας βοηθήσουν. Θεωρούσαν πως ήμασταν πλούσιοι. Το υποβόσκον μήνυμα ήταν «φταίξατε και πρέπει να πληρώσετε». Και πληρώνουμε αλλά αυτό υπονόμωσε την έννοια της αλληλεγγύης». Σε ερώτηση του Steven Erlanger σχετικά με τον αν η ΕΕ δίνει στους πολίτες προστασία, οικονομική ανάπτυξη και καλύτερη ζωή, ο Γιώργος Παπανδρέου απάντησε πως «η Ευρώπη θα μπορούσε να είχε αντιμετωπίσει το προσφυγικό αν οι χώρες του βορρά και νότου είχαν μοιραστεί βάρος». Υποστήριξε πως θα τα είχαμε καταφέρει στη χρηματοπιστωτική κρίση «αν είχαμε συνεργαστεί ως Ευρώπη και δεν είχαμε μείνει στο να προσπαθούμε να βρούμε το μουτζούρη. Αν η Ευρώπη είχε αντιμετωπίσει το πρόβλημα ενωμένα θα ήταν διαφορετικά! Στη συνέχεια υπενθύμισε την περίπτωση του Ντουμπάι που είχε αντιμετωπίσει μεγάλη κρίση εκείνη την εποχή αλλά τα Εμιράτα είπαν «μην ανησυχείτε, εμείς είμαστε εδώ». Αναφορικά με το ΔΝΤ,

ο κ. Παπανδρέου επανέλαβε πως είχε επαφές με το Ντομινίκ Στρος Καν αλλά δεν τον ήθελαν οι Γερμανοί και πως ο Σαρκοζί διαφωνούσε με το ΔΝΤ για τους γνωστούς λόγους. «Εγώ ζητούσα να μπούμε στις αγορές λέγοντας μην ανησυχείτε, η Ελλάδα θα κάνει μεταρρυθμίσεις» Το πρόβλημα όμως έπρεπε να γίνει ευρωπαϊκό». Ήταν τελικά λοιπόν η Ελλάδα θύμα των τραπεζών; Σε αυτή την ερώτηση του Steven Erlanger, ο πρώην Πρωθυπουργός απάντησε «Και να ναι και όχι. Από τη μία πλευρά έπρεπε να μεριμνήσουμε για να μη διαλυθεί το τραπεζικό σύστημα. Από την άλλη, υπήρξαν κερδοσκοπίες. Αυτό είναι ένα μέρος του προβλήματος» τόνισε. Παράλληλα, ο κ. Παπανδρέου αναφέρθηκε στην υπονόμηση του κοινωνικού συμβολαίου και στο κομμάτι της κοινωνίας που είναι περιθωριοποιημένο. Στο ερώτημα «ποιο είναι το πρόβλημα στην κεντροαριστερά σήμερα», ο Γιώργος Παπανδρέου σημείωσε πως «Το πρόβλημα στην Ευρώπη είναι ο ευρωσκεπτικισμός. Αν είχαμε πραγματική σοσιαλδημοκρατική πολιτική στην Ευρώπη δεν θα υπήρχε τόσο ευρωσκεπτικισμός». Αναφέρθηκε στην περίπτωση Μακρόν Μακρόν- και στο λάθος του να μειώσει τους φόρους για τους πλούσιους φορολογώντας τους φτωχούς ενώ σχολίασε πως «με την παγκοσμιοποίηση το κεφάλαιο φεύγει. Το κεφάλαιο δεν έχει πατρίδα. Αυτό όσο καλό και αν είναι για τους καπιταλιστές, σπάει το κοινωνικό συμβόλαιο». ■

Η ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΤΟΝ ΠΥΡΗΝΑ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΜΑΣ

ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Μειώσαμε πάνω από
30% τις αέριες εκπομπές

Μειώσαμε το
δείκτη CO₂ κατά **25%**

Μειώσαμε τις εκπομπές
CO₂ κατά **85.000 τόνους**
μόνο λόγω ΑΠΕ

Αξιοποιήθηκαν πάνω από
80% των αποβλήτων μας

ΤΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ 5 ΧΡΟΝΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΑΜΕ 100 ΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Ο Όμιλος ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ συνεχίζει να επενδύει στις καλύτερες τεχνολογίες για τη μείωση των αέριων εκπομπών, συμβάλλοντας στη βελτίωση της ποιότητας της ατμόσφαιρας. Αξιοποιεί τους φυσικούς πόρους στην πορεία για μια κυκλική οικονομία και επενδύει στην εξοικονόμηση ενέργειας και στις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ).

ΟΜΙΛΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

Startups and Big Companies in Greece: The Double Mirror of Change

SPEAKERS

Christos Harpantidis

President & CEO, Papastratos;
Managing Director EU SE Cluster,
Philip Morris International

Marianna Politopoulou

Chairman & CEO, NN Hellas

Aimilios Chalamandaris

CEO, Innoetics, Greece

Spyros Magiatis

CTO & Co-Founder,
Workable, Greece

CHAIR

Michalis Stangos

Founder, Industry Disruptors,
Game Changers, Greece

Για την παρουσία των Startups και των μεγάλων εταιριών στην Ελλάδα καθώς και τον τρόπο που βίωσαν την κρίση συζητήσαν οι κ. **Χρήστος Χαρπαντίδης**, Πρόεδρος και CEO, Παπαστράτος, Managing Director EU Cluster, Phillip Morris International, η κα **Μαριάννα Πολιτοπούλου** CEO NN HELLAS, ο κ. **Σπύρος Μαγιάτης**, CTO & Co-founder Workable και ο κ. **Αιμίλιος Χαλαμανδάρης**, Co-founder και CEO της Innoetics.

Στη συζήτηση που συντόνισε ο κ. **Μιχάλης Στάγκος**, Founder, Industry Disruptors, Game Changers, Greece, αναδείχτηκε η αλλαγή νοοτροπίας «σε ένα χώρο που αλλάζει και σε μια πραγματικότητα που εξελίσσεται συνεχώς» όπως συμφώνησαν όλοι οι συμμετέχοντες. Φρεσκάδα, ταχύτητα, καινοτομία, προσαρμοστικότητα είναι οι λέξεις που κυριάρχησαν στην κουβέντα μεταξύ startupperς και εκπροσώπων μεγάλων εταιρειών με στόχο την ανεύρεση τρόπων ώστε «να αναπτυχθούν παρέα».

Ο κ. Χρήστος Χαρπαντίδης μίλησε για το πώς ο Παπαστράτος βοηθά το κομμάτι των νεοφυών επιχειρήσεων τα τελευταία χρόνια «Οι μεγάλες εταιρείες θα πρέπει να ανοίξουν τον τρόπο με τον οποίο συνεργάζονται με τις νεοφυείς. Δεν θα υπήρξε περίπτωση να πετύχουμε στο κομμάτι του

Investing in the science of life

- We offer high quality pharmaceuticals at affordable prices
- We dedicate significant human and financial resources to R&D
- We invest in Value-Added Medicines
- We aim to enter new therapeutic areas and technologies
- We invest in new strategic collaborations with local and international companies
- We create economic value and employment opportunities

The leading Greek Pharmaceutical Company

www.elpen.gr

transformation αν δεν είχαν αλλάξει στον τρόπο που λειτουργούμε. Πήραμε ότι περισσότερο μπορούσαμε από τις νεοφυείς εταιρείες για να είμαστε όσο πιο γρήγοροι και καινοτόμοι γίνεται.»

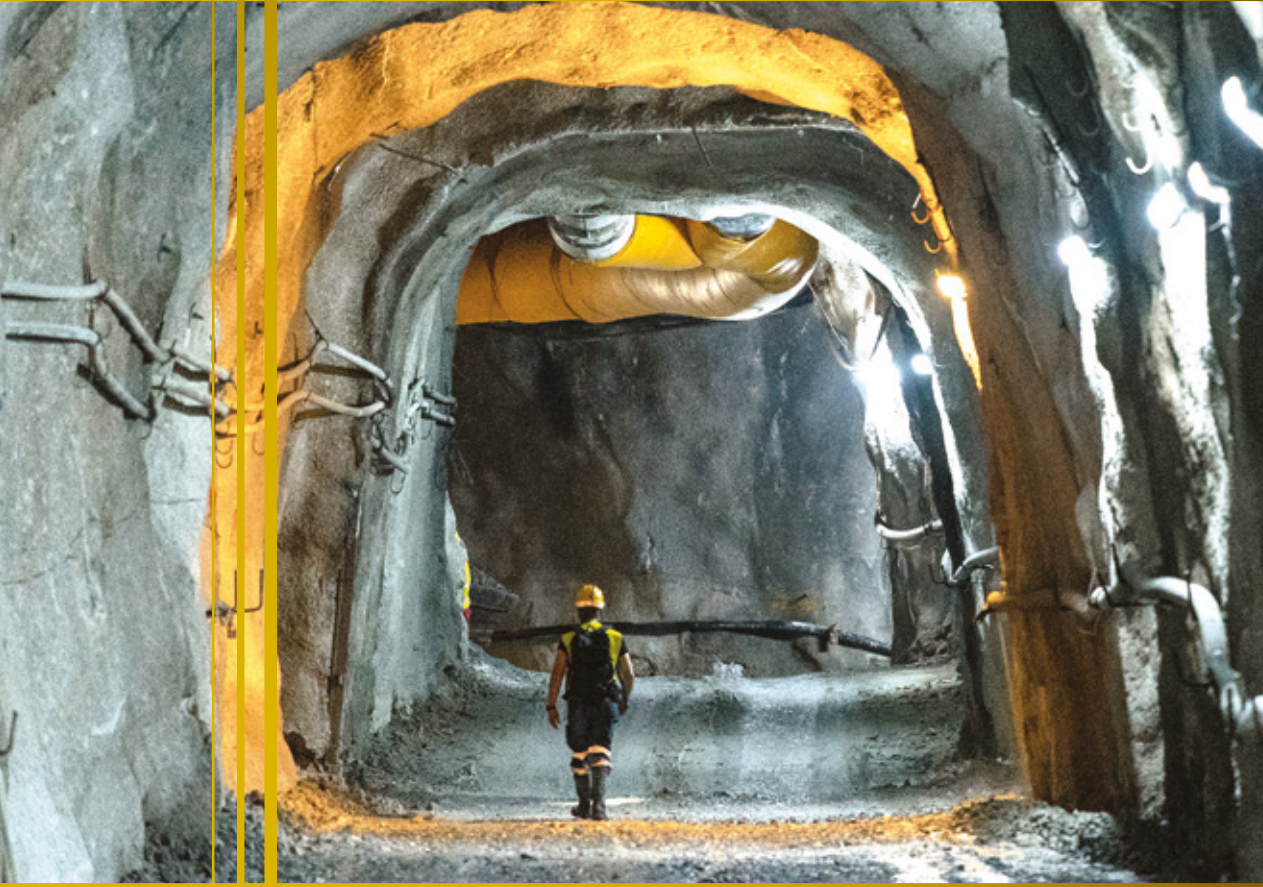
Ο κ. Αιμίλιος Χαλαμανδάρης, διασαφήνισε από τη μεριά του πως «ως startup έχουμε διαφορετικούς κανόνες λειτουργίας από μία μεγάλη εταιρεία. Οι μεγάλες εταιρείες δεν μπορούν να πάρουν την τεχνογνωσία μέσα τους. Η εμπειρία μας με τη Samsung είναι εξαιρετική. Έχουμε κάνει εξαιρετικά integrate και θεωρούμαστε ένα best practise case μέσα στον όμιλο. Πιστεύω πως και οι ίδιοι κερδίζουν μία φρεσκάδα αγοράζοντας μία τέτοια εταιρεία. Εμείς ήμασταν 10 χρόνια στην αγορά και περάσαμε όλη την κρίση.. Είχαμε να αντιμετωπίσουμε την κακή φήμη που είχε, όποιος προερχόταν από την Ελλάδα» κατέληξε.

Ο κ. Σπύρος Μαγιάτης, κατέθεσε μια εμπειρία με αποκλειστικά θετικό πρόσημο. «Ήμασταν από την αρχή εξωστρεφείς . Απευθυνόμασταν στην παγκόσμια αγορά και δεν μας άγγιξε πολύ η κρίση . Είναι δύσκολο όμως μια startup να πουλήσει σε μεγάλες εταιρείες».

Η κα Μαριάννα Πολιτοπούλου αναφέρθηκε στα προγράμματα – προσφορά στην κοινωνία που έχει αναπτύξει η NN HELLAS «Πιστεύω στη συμπληρωματικότητα και όχι στην ανταγωνιστικότητα. Δεν φτάνει η πολύ καλή ανταγωνιστικότητα του ενός. Τα Startups έχουν να δώσουν πολλά στην τεχνολογία αλλά και οι μεγάλοι οργανισμοί με την ιστορία τους έχουν επίσης πολλά να δώσουν. Το μέλλον το διαμορφώνουμε. Τα τελευταία χρόνια έχει αλλάξει ο τρόπος αξιολόγησης των ανθρώπων. Αυτή είναι η καινοτομία που έχουμε κάνει.» ■

EVOLVING A CENTURIES-OLD **MINING TRADITION**

We aim to build opportunities for our people and the surrounding communities through the responsible development of our projects and the skills of Greek experts and engineers who are carrying on a centuries legacy using the best available technologies.

 Hellas **GOLD**

Building a better future

Global Champions and their Impact on the Greek Economy

SPEAKERS

Dimitris Chanis

CEO, Heracles Group, Lafargeholcim, Greece

Alexandros Daniilidis

CEO, Athenian Brewery, Greece

Stefan Kilian

Managing Director & Head of Human Pharma MIDI region, Boehringer Ingelheim, Netherlands

Byron Nicolaides

Chairman & CEO, PeopleCert; President of European IT Professionals (CEPIS), Greece

Yannis Papachristou

General Manager Greece & Cyprus Coca-Cola HBC Greece S.A.I.C

CHAIR

Maria Sarafoglou

Anchorwoman, ANT 1 TV, Greece

Οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι εγχώριοι όμιλοι-παγκόσμιοι παίκτες, όπως και η στρατηγική που αυτοί υιοθετούν, απασχόλησαν το 4ο Οικονομικό Φόρουμ Δελφών, που διεξάγεται από 28 Φεβρουαρίου έως 3 Μαρτίου, υπό την αιγίδα του Προέδρου της Δημοκρατίας.

Ειδικότερα, ο **Διευθύνων Σύμβουλος του ομίλου Ηρακλής – Lafargeholcim, κ. Δημήτρης Χανής** σημείωσε ότι η κατασκευαστική δραστηριότητα την Ελλάδα είχε καταρακλήσει την τελευταία οκταετία, με τον σχετικό κύκλο εργασιών να έχει μειωθεί κατά 80%, τη στιγμή που το ενεργειακό κόστος αντιπροσωπεύει το 40-45% του συνολικού κόστους. Η εταιρεία την τελευταία οκταετία έχει επενδύσει 150 εκατ. ευρώ στην ενίσχυση των παραγωγικών μονάδων και της προϊοντικής γκάμας της. Για το 2019, η εταιρεία επιδιώκει το διπλασιασμό των επενδύσεών της, ενώ έχει δίνει έμφαση στην μείωση του κόστους και στην ενίσχυση της ανάπτυξης.

Ο **Διευθύνων Σύμβουλος της Αθηναϊκής Ζυθοποιίας, κ. Αλέξανδρος Δανηλίδης** ανέφερε ότι η επιτυχία της εταιρείας στηρίχθηκε στο συνδυασμό της ελλη-

νικής δημιουργικότητας και του πάθους με την ολλανδική συστηματοποίηση, την έμφαση στην ποιότητα και το στόχο οι επενδύσεις να έχουν θετικό αποτύπωμα τόσο για την εταιρεία όσο και για την οικονομία.

Σημείωσε ότι η συνεισφορά στην ελληνική οικονομία της Αθηναϊκής Ζυθοποιίας, μόνο από τους φόρους, ανέρχεται σε 121 εκατ. ευρώ. Ταυτόχρονα, η εταιρεία εκπαιδεύει 2.500 αγρότες, απασχολεί άμεσα 800 εργαζόμενους, ενώ το 2018 εξήγε 10.000 τόνους κριθαριού. Πρόσθεσε ότι η εταιρεία στην περίοδο της κρίσης επένδυσε περισσότερα από 100 εκατ. ευρώ και τόνισε ότι η αγορά μπίρας έχει μεγάλο περιθώριο ανάπτυξης στην Ελλάδα.

Ο **Managing Director και Head of Human Pharma MIDI region της Boehringer Ingelheim κ. Stefan Kilian** σημείωσε ότι η εταιρεία, που δραστηριοποιείται περισσότερα από 15 χρόνια στην Ελλάδα, αποφάσισε να ενισχύσει τις επενδύσεις της, επιτυγχάνοντας τη δημιουργία 2.000 επιπρόσθετων θέσεων εργασίας και την πραγματοποίηση εξαγωγών σε 16 χώρες. Όπως σημείωσε, το εργοστάσιο παραγωγής στην Ελλάδα είναι το μεγαλύτερο της Ευρώπης, με την απόφαση της εταιρείας να επενδύσει στη χώρα μας να στηρίζεται στα «ταλέντα» που διαθέτει. Στόχος είναι η Boehringer Ingelheim να αποκτήσει πιστοποίηση FTA ώστε να εξάγει στις Ηνωμένες Πολιτείες, ενώ η μονάδα

της στο Κορωπί αντιπροσωπεύει το 1% των εξαγωγών της.

Ο **Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος της People Cert, κ. Βύρων Νικολαΐδης** αναφέρθηκε στη «στροφή» που κατάφερε να κάνει η εταιρεία, η οποία το 2008 απώλεσε το 91% του τζίρου της. Ως αποτέλεσμα, η εταιρεία, που βρέθηκε αντιμέτωπη με μείωση τζίρου από 16 εκατ. ευρώ σε 1,8 εκατ. ευρώ, αποφάσισε να τροποποιήσει το μοντέλο λειτουργίας της, παρέχοντας τις υπηρεσίες της στο εξωτερικό. Σήμερα η People Cert πραγματοποιεί εξετάσεις σε 200 χώρες, σε 50.000 εταιρείες και 54 κυβερνήσεις, απασχολεί άμεσα και έμμεσα 10.000 άτομα παγκοσμίως, ενώ, όπως

είπε ο κ. Νικολαΐδης, επένδυσε στα ελληνικά μυαλά και την τεχνολογία.

Ο **Γενικός Διευθυντής Ελλάδας και Κύπρου της Coca-Cola HBC Greece S.A.I.C κ. Γιάννης Παπαχρήστου**, ανέφερε πως η Coca-Cola HBC Greece ανέφερε ότι κλήθηκε να προσαρμόσει τη στρατηγική της και να επενδύσει

στην τοπική παραγωγή, έχοντας διαθέσει, στην Ελλάδα, περισσότερα από 100 εκατ. ευρώ την τελευταία τριετία. Το εργοστάσιο της εταιρείας στο Σχηματάρι αποτελεί επένδυση άνω των 25 εκατ. ευρώ, ενώ τα τρία εργοστάσιά της έχουν θέσει την Coca-Cola HBC Greece στον πανευρωπαϊκό χάρτη. Σήμερα, η εταιρεία εξάγει σε 90 χώρες και δίνει έμφαση στην υλοποίηση εθελοντικών δράσεων και την καινοτομία. ■

«Η κατασκευαστική δραστηριότητα την Ελλάδα είχε καταρακυλήσει την τελευταία οκταετία»

D. Chanis

International Real Estate Trends and the Greek Perspective

SPEAKERS

Aris Karytinios

CEO, NBG Pangaea REIC

George I. Kormas

Executive General Manager
Piraeus Bank Group, Vice
President & CEO PIRAEUS
Real Estate S.A.

Dimitris Andriopoulos

President & Managing
Director, Dimand SA,
Greece

Yannis Ermilios

Managing Director-Head
of European Porfolio
Management, Colony
Capital Inc

Paul Gomopoulos

Director Greece, Hines

CHAIR

Tassos Kotzanastassis

Chairman, ULI Greece &
Cyprus | Managing Director,
8G Capital Partners Ltd

Ο κ. Αριστοτέλης Καρυτινός, Διευθύνων Σύμβουλος της Εθνικής ΠΑΝΓΑΙΑ Α.Ε.Α.Π., ανέφερε πως η ελληνική αγορά ακινήτων έχει ακόμα περιθώρια για να ανέβει ενώ αναφέρθηκε και στο γεγονός πως έχουν υποχωρήσει οι αποδόσεις σε αρκετές ευρωπαϊκές αγορές real estate. Όπως τόνισε ο κ. Καρυτινός θα έπρεπε να έχουμε ένα ανταγωνιστικό φορολογικό πλαίσιο προκειμένου να προσελκύσουμε περισσότερα ξένα κεφάλαια στη χώρα. Ο κ. Γεώργιος Κορμάς, Ανώτερος Γενικός Διευθυντής της Τράπεζας Πειραιώς και Διευθύνων Σύμβουλος της Πειραιώς Real Estate, σημείωσε ότι οι βασικοί διεθνείς επενδυτές που ενδιαφέρονται για την ελληνική αγορά ακινήτων προέρχονται από τη Βρετανία, τη Ρωσία και την Μέση Ανατολή, ενώ εκτίμησε ότι το real estate στη χώρα μας έχει ακόμα σημαντικά περιθώρια ανάπτυξης. Σύμφωνα με τον κ. Κορμά, οι επειδή οι ΑΕΕΑΠ αποτελούν το προπύργιο των επενδυτών που ενδιαφέρονται να επενδύσουν στην ελληνική αγορά ακινήτων θα πρέπει να αναπτυχθούν και να θωρακιστεί το θεσμικό πλαίσιο μέσα στο οποίο λειτουργούν. Από την πλευρά του, ο κ. Δημήτρης Ανδριόπουλος, Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος της Dimand εκτίμησε πως οι προοπτικές της Ελλάδας είναι εξαιρετικές για τα επόμενα χρόνια. Ειδικά ανέφερε ότι αλλάζει το παραλιακό μέτωπο στην Αττική με την κατασκευή του Ελληνικού και άλλων παρεμβάσεων και έτσι η Αθήνα αποκτά τη δική της Ριβιέρα, αλλάζοντας το σκηνικό στην αγορά ακινήτων. Ο κ. Ανδριόπουλος τόνισε πως είναι αναγκαίο να δημιουργηθεί το σωστό προϊόν, με «πράσινα» κτίρια, που θα ενδιαφέρουν τους επενδυτές και τους τελικούς χρήστες. Ο κ. Παύλ Γομόπουλος, Γενικός Διευθυντής της Hines Greece, ανέφερε πως αρκετοί επενδυτές ακόμα διατηρούν τις επιφυλάξεις τους για την ελληνική αγορά, ενώ τόνισε πως υπάρχουν επενδυτικές ευκαιρίες στην ξενοδοχειακή αγορά της Αθήνας. Όσον αφορά στην αγορά γραφείων ο κ. Γομόπουλος εκτίμησε ότι δεν υπάρχει ζήτηση, ενώ και οι περισσότεροι γραφειακοί χώροι που προσφέρονται δεν είναι υψηλής ποιότητας. ■

CHALLENGE ACCEPTED

This is not about an event. This is about plastic-free living. Plastic items never decompose. Let us not depend on them any longer. We are the only creatures that are able to protect the planet, preserve the environment and safeguard our non-human partners.

Reduce plastic, enjoy healthy living.

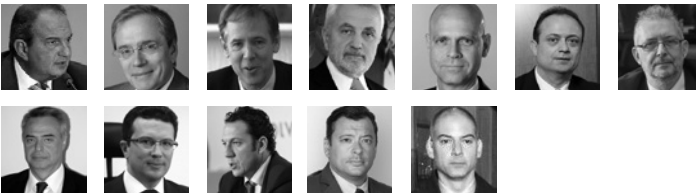
SUPPORTED BY

A.C. LASKARIDIS
CHARITABLE
FOUNDATION

Promoting Connectivity in Southeast Europe Planning for Growth: Connectivity & Infrastructure

SPEAKERS

Kostas Karamanlis

MP, New Democracy Party,
Hellenic Republic

Dmitry Pankin

President, Black Sea Trade &
Development Bank

Christos Gofas

Senior Expert for Socio-
Economic Development,
European Commission,
Brussels

Anastasios Kallitsantsis

Managing Director,
Ellaktor SA, Greece

Alexander Zinell

CEO, Fraport, Greece

Dimitris Dimitriou

Chairman of the BoD, Athens
International Airport, Greece

Sotirios Theofanis

Chairman of the Board of
Directors & CEO, Thessaloniki
Port Authority, Greece

Angelos Karakostas

Deputy CEO, Piraeus Port
Authority S.A, Greece

Riccardo Lambiris

CEO, Hellenic Republic Asset
Development Fund (HRADF),
Greece

INTERVENTION **Demetrios Iatrides** Partner & Co-Head, Nikolinos – Lardas & Partners LLP, Greece

CHAIR **Nikos Ypofantis**, Journalist, SKAI TV, Greece & **Achilleas Topas**, Journalist, SKAI TV, Greece

Η προώθηση της συνδεσιμότητας στη Νότιο-Ευρώπη, οι επενδύσεις και τα μεγάλα έργα

υποδομών ήταν το θέμα του πάνελ, «Promoting Connectivity in Southeast Europe», στο 4ο Οι-

κονομικό Συνέδριο των Δελφών, το οποίο συντόνισαν ο **Αχιλλέας Τόπας, δημοσιογράφος του ΣΚΑΙ**, και ο **Νίκος Υποφάντης, δημοσιογράφος του ΣΚΑΙ**.

Ο **Dmitry Pankin, Πρόεδρος της Τράπεζας για το Εμπόριο και την Ανάπτυξη στη Μαύρη Θάλασσα**, έκανε εκτενή αναφορά σε επενδύσεις υποδομής και τόνισε τη δουλειά που κάνει η τράπεζα για να εκτιμήσει αν θα χρηματοδοτήσει κάποια έργα. Εξέφρασε την άποψη επίσης ότι όλα τα έργα υποδομής πρέπει να έχουν σχέση με την κυβέρνηση και χρειαζόμαστε αυστηρούς κανόνες από την κυβέρνηση.

Ο **Χρήστος Γκόφας, ειδικός της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στον τομέα των Κοινωνικο-οικονομικών εξελίξεων**, αναφέρθηκε στην ατζέντα της συνδεσιμότητας στα Βαλκάνια, τονίζοντας ότι όσοι έχουν ταξιδέψει στην περιοχή γνωρίζουν τις δυσκολίες στην μετακίνηση. Είπε ότι χρειάζεται να γίνουν πολλά έργα, αλλά όπως είπε το θέμα δεν είναι μόνο οι επενδύσεις, καθώς πρέπει να

ληφθούν μέτρα για εφαρμογή τεχνικών προτύπων, απλούστευση διαδικασιών, πιστοποίηση συστημάτων, σύνδεση συστημάτων πληροφορικής κτλ. Μάλιστα, είπε ότι οι ανάγκες σε υποδομή στην περιοχή και είναι τεράστιες.

Ο **Κώστας Καραμανλής, βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας**, κάλεσε τους πολίτες και την πολιτική ηγεσία να σκεφτούν ποια είναι τα έργα που χρειαζόμαστε την επόμενη 15ετία. Αναφέρθηκε στην Cosco και μίλησε για αρνητική εξέλιξη στην επένδυση των 500 εκατ. Ευρώ, ενώ είπε ότι η Επιτροπή θεωρεί ότι τα μεγάλα έργα βαλτώνουν, όπως η Εγνατία οδός κ.ά. Εξήγησε το «ανησυχητικό ότι τα τελευταία τέσσερα χρόνια δεν έχει γίνει καμία συμβασιοποίηση έργου. Έχουμε μελέτες, αλλά καμία συμβασιοποίηση έργου. Οπότε θα πρέπει τα επόμενα χρόνια να τρέξουμε». Μάλιστα, όταν έγινε αναφορά στο έργο Άκτιο – Αμβρακία, ο Κώστας Καραμανλής

τόνισε ότι «το ΣτΕ σε κάποιες περιπτώσεις αποτελεί τροχοπέδη στην ανάπτυξη».

Στο πλαίσιο του «Planning for Growth: Connectivity and Infrastructure», πήρε πρώτος το λόγο **Αναστάσιος Καλλιτσάντζης, Γενικός Διευθυντής της ΕΛΛΑΚΤΩΡ**, ο οποίος είπε ότι τα έργα έχουν μειωθεί γιατί δεν υπάρχουν πόροι, ενώ αποκάλυψε ότι το πρόβλημα δημοσίων επενδύσεων είναι μόλις 1,8 δισ. ευρώ εκ των οποίων τα 1,6 δισ. ευρώ είναι από ευρωπαϊκά κονδύλια και μόνο τα 200 εκατ. είναι από ελληνικά. Ο κ. Καλλιτσάντζης τόνισε ότι τα μεγάλα έργα έχουν τελειώσει και αυτά που θα έπρεπε να γίνουν ως μεσαία γίνονται κομμάτι – κομμάτι, με αποτέλεσμα να μην τελειώνουν ποτέ και να μην επωφελούνται οι πολίτες από αυτά.

«Οι υποδομές θα έπρεπε να είναι η βασική προτεραιότητά μας»

A. Kallitsantsis

«Οι υποδομές θα έπρεπε να είναι η βασική προτεραιότητά μας», είπε και πρόσθεσε ότι ένα έργο στην Ελλάδα από τον προγραμματισμό μέχρι να φτάσει στην υλοποίηση θέλει 80 μήνες, τονίζοντας ότι πρέπει να μειώσουμε αυτό το χρόνο

στους 18 μήνες.

Ο **Alexander Zinell, Διευθύνων Σύμβουλος της Fraport**, παρουσίασε σύντομα την εταιρεία που λειτουργεί 14 αεροδρόμια στη χώρα, τονίζοντας ότι «δε χρησιμοποιούμε δημόσιους πόρους για τις επενδύσεις μας στα περιφερειακά αεροδρόμια. Αντιθέτως, φέρνουμε χρήμα στη χώρα. Στόχος μας η ανάπτυξη, έχουμε επενδύσει πάνω από 400 εκατομμύρια». Πρόσθεσε δε ότι τέσσερα αεροδρόμια είναι έτοιμα και παραδόθηκαν τον Ιανουάριο και φέτος αναμένεται να παραδοθούν άλλα έξι.

Ο **Δημήτρης Δημητρίου, Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Αεροδρόμιου των Αθηνών**, συμπλήρωσε ότι δε φτιάχνονται εύκολα αεροδρόμια, δεν είναι εύκολο να φτιαχτούν υποδομές. Τα σύγχρονα αεροδρόμια εξυπηρετούν πολυπολιτισμικές κοινωνίες και η Ελλάδα πρέπει να βλέπει τα συγκριτικά πλεονεκτήμα-

τα που έχει σε μία παγκοσμιοποιημένη αγορά. Απευθυνόμενος σε όλους, τόνισε ότι «τώρα είναι ιδανικός χρόνος για επενδύσεις».

Ο **Σωτήριος Θεοφάνης, Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος του Οργανισμού Λιμένα Θεσσαλονίκης**, εξέφρασε τον προβληματισμό του ότι καθυστερεί ένα βασικό έργο για το Λιμάνι Θεσσαλονίκης, που είναι η επέκταση των εμπορευματοκιβωτίων, όπως είπε, είναι προτεραιότητα για την εταιρεία, όμως είναι δύσκολο για το ελληνικό δημόσιο να προχωρήσει. Κάλεσε δε την ελληνική κυβέρνηση να αναπροσαρμόσει τις δομές και τη λήψη αποφάσεων, επειδή οι ιδιωτικές εταιρείες δεν μπορούν τελικά να προχωρήσουν γρήγορα με τις επενδύσεις. «Ελπίζουμε η ελληνική κυβέρνηση να προχωρήσει πιο γρήγορα αλλιώς δε θα μπορέσουμε κι εμείς ως εταιρεία να προχωρήσουμε με τις δεσμεύσεις μας», είπε χαρακτηριστικά.

Ο **Άγγελος Καρακώστας, Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος του Οργανισμού Λιμένα Πειραιώς**, αναφέρθηκε στο μεγάλο θέμα με την καθυστέρηση στις επενδύσεις του ΟΛΠ και πρόσθεσε ότι η εταιρεία θα καταθέσει τα αιτήματα της έως

τις 10 Μαρτίου, ελπίζοντας να πάρει το πράσινο φως για να προχωρήσει με τις επενδύσεις. Τόνισε ότι το λιμάνι του Πειραιά ανεβαίνει συνεχώς σε κατάταξη και η εταιρεία ελπίζει ότι του χρόνου θα είναι πρώτο στη Μεσόγειο.

Ο **Ρικάρντο Λαμπήρης, Διευθύνων Σύμβουλος του ΤΑΙΠΕΔ**, είπε «τις επενδύσεις που συζητάμε δεν μπορούμε να τις κάνουμε μόνοι μας». Πρόσθεσε ότι στο ΤΑΙΠΕΔ, η διοίκηση έχει προσπαθήσει να συνδέσει τα έργα υποδομών, όπως για παράδειγμα στην Εγνατία Οδό που έχουμε στις δύο άκρες λιμάνια.

Ο **Δημήτρης Ιατρίδης, Δικηγόρος στην Λάρδακ Σια**, εκτίμησε ότι με τους Βόρειες γείτονες μας έχουμε πολύ καλή σχέση, αλλά μπορούμε να αποκτήσουμε και με το γείτονα εξ Ανατολών. «Ελπίζω να υπάρξει προσέγγιση, καθώς θα μπορούσαμε να κάνουμε πολλά σε συνεργασία με την Τουρκία», είπε και κάλεσε τους αρμοδίους να στηρίξουν τις υποδομές, στις οποίες βασίζονται 880.000 θέσεις εργασίας. Όσον αφορά στην ΕΕ, ζήτησε να υπάρχουν κανόνες, αλλά να μην είναι υπερβολικοί σε βαθμό που εμποδίζουν την επιχειρηματικότητα. ■

The Chinese Role in Global Governance

Dr. Wang Wen

Ex. Dean, Chongyang Inst. for Financial Studies; Deputy Dean; Silk Road School, Renmin University of China

CHAIR

Dimitris Keridis

Professor of Int. Politics, Panteion University, Greece

Στη συζήτηση με τον **Δημήτρη Καιρίδη, Καθηγητή Διεθνών Σχέσεων στο Πάντειο Πανεπιστήμιο, ο Wang Wen, πρώην Ρρύτανης Οικονομικών Σπουδών στο ινστιτούτο Chongyang**, μίλησε για το ρόλο της Κίνας στην Παγκόσμια Διακυβέρνηση. «Είναι ένας νέος όρος για την Κίνα. Τα τελευταία χρόνια έχει αλλάξει η εξωτερική πολιτική της χώρας μου. Το 1976 μάθαμε από τη Δύση να κάνουμε μεταρρυθμίσεις και το 2001 μπήκαμε στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου. Τότε άρχισε να έρχεται ο πλούτος στην Κίνα, όπως και οι ισχυρές δυτικές εταιρίες. Το 2016 μπήκαμε στο G-20» έκανε την εισαγωγή του ο κ. Wang Wen και πρόθεσε πως κανόνας για τη χώρα του είναι να γίνεται διαρκώς δυνατότερη και ισχυρότερη. Όπως είπε, τα τελευταία δέκα χρόνια το 30% του παγκόσμιου ΑΕΠ προέρχεται από την Κίνα, η οποία ταυτόχρονα έχει το 70% των φτωχών ανθρώπων του πλανήτη. Μίλησε για την είσοδο της τεχνολογίας στην καθημερινή ζωή, λέγοντας πως περισσότερο από 90% των νέων ανθρώπων, χρησιμοποιούν smartphones για τις συναλλαγές τους και πρόβλεψε πως σύντομα η Κίνα θα είναι η πρώτη χώρα χωρίς καθόλου μετρητά, καθώς θα επικρατήσουν απόλυτα οι ψηφιακές πληρωμές. Ο κ. Wang έκανε και αναφορά στο πολιτικό σύστημα της χώρας του, λέγοντας πως η δημοκρατία έχει γίνει πλέον μια αμφιλεγόμενη έννοια. Υπογράμμισε πως η

Κίνα δεν εμπιστεύτηκε απόλυτα τη δημοκρατία, κάνοντας τα δικά της βήματα, χωρίς ωστόσο να έχει καταφέρει να καινοτομήσει 100% σ' αυτό τον τομέα. «Όλοι αγαπάμε τις δημοκρατικές αξίες, το πρόβλημα είναι, το πως τις επιτυγχάνεις. Αν αντιγράφαμε το δυτικό μοντέλων πολιτικών θεσμών, θα ήταν καταστροφικό, κάναμε όμως προσαρμογές για ελευθερία, έννομη τάξη και κράτος δικαίου», υπογράμμισε και πρόσθεσε, ότι η χώρα του δεν βασίστηκε στο δυτικό μοντέλου του «ένα άτομο, μία ψήφος». Στον οικονομικό τομέα, ο κ. Wen ανέφερε ότι η Κίνα έχει ένα περίπλοκο οικονομικό σύστημα και μια οικονομία που τα τελευταία χρόνια η ανάπτυξή της επιβραδύνθηκε, ωστόσο βελτιώθηκε η ποιότητά της. Τέλος, αναφέρθηκε στις αλλαγές που έχουν γίνει τα τελευταία χρόνια, σε τρεις τομείς: στον τομέα της διαφθοράς, η οποία ήταν τεράστιο πρόβλημα, αλλά πλέον δεν υπάρχει σχεδόν καθόλου, μια μάχη που κέρδισε προσωπικά, ο Πρόεδρος της χώρας, όπως είπε. Στον τομέα της μόλυνσης του περιβάλλοντος, καθώς το νέφος και η ρύπανση στις μεγάλες πόλεις, όπως το Πεκίνο και η Σανγκάη έχει περιοριστεί σημαντικά. Και τέλος, στον τομέα της φτώχειας: υπήρχαν 10 εκατομμύρια άνθρωποι που ζούν σε συνθήκες ένδειας, ενώ τώρα είναι συντριπτικά μικρότερος. «Πρέπει να συνεχίσουμε να μαθαίνουμε, παρ' όλα αυτά», τόνισε ο Wang Wen. ■

Thinking Common Agricultural Policy (Cap): How to Support Agricultural Jobs & Incomes in the EU?

SPEAKERS

Tassos Haniotis

Director, DG Agriculture & Rural Development, EC, Brussels

Rogier van den Brink

Lead Economist EU, World Bank Group, USA

Angelos Rentoulas

Editor, Gastronomos, Greece

Kostas Kravvas

Owner, Kravvas Farm, Greece

Effi Lazaridou

Managing Director, "New Agriculture for a New Generation" program, Greece

Elli Tsiforou

Head of Brussels Office, Gaia Epicheirein, Brussels

Kostas Karantininis

Professor, Swedish University of Agricultural Sciences, Sweden

CHAIR

Tania Georgiopolou

Journalist, Kathimerini, Greece

Το πρώτο σκέλος της συζήτησης που συντόνισε η δημοσιογράφος της «Καθημερινής» Τάνια Γεωργιοπούλου, αφορούσε την Κοινή Αγροτική Πολιτική, της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για το θέμα μίλησε πρώτος ο **Rogier van den Brink, Lead Economist EU, World Bank Group, USA**, ο οποίος αναφέρθηκε αρχικά στις έρευνες που διεξάγονται, ώστε να διαπιστωθεί ποιος είναι ο αντίκτυπος της ΚΑΠ στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αναφέρθηκε στη μετάβαση του αγροτικού πληθυσμού από την ύπαιθρο στα αστικά κέντρα, αλλά και ότι στην Ευρώπη, σε άλλες χώρες υπάρχει σύνδεση της γεωργίας με τη φτώχεια και σε άλλες όχι. Η γεωργία, πρόσθεσε ο κ. van den Brink, δεν παράγει οικονομική ανάπτυξη καθώς δεν μπορεί να ξεπεράσει το 2% του ΑΕΠ, ωστόσο μπορεί να είναι κερδοφόρα. Δυστυχώς, όπως είπε, η Ελλάδα, είναι μια χώρα που υπάρχει σύνδεση της φτώχειας με τη γεωργία.

Ο **Τάσος Χανιώτης, Διευθυντής στον τομέα Γεωργίας και Ανάπτυξης της Υπαίθρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής**, μίλησε για τη μελλοντική Κοινής Αγροτικής Επιτροπής

σε ευρωπαϊκό επίπεδο και πως πρέπει να είναι. Η ΚΑΠ, είτε ο κ. Χανιώτης είναι ένα πολύ μικρό ποσοστό δαπανών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά πολύ σημαντικό για έναν αριθμό ανθρώπων. Υπογράμμισε ωστόσο όλα εξαρτώνται από την καμπύλη προσφοράς και ζήτησης, αλλά και των τιμών ισορροπίας. Στόχος, είπε ο κ. Χανιώτης, είναι να παράγουμε όσο το δυνατόν περισσότερα, με τις λιγότερες εκροές. Ανέλυσε επίσης τις μελλοντικές προτεραιότητες της ΚΑΠ που είναι: η απλούστευση και ο εκσυγχρονισμός, οι υψηλότερες φιλοδοξίες για το περιβάλλον και το κλίμα και δικαιότερη ανακατανομή στήριξης. Όσον αφορά την Ελλάδα, ο κ. Χανιώτης, είπε πως το γεωργικό εισόδημα πιέζεται, ενώ το 50% της χρηματοδότησης από τον κοινοτικό προϋπολογισμό, πηγαίνει στη γεωργία, δηλαδή στο μόλις 4% του ΑΕΠ. Ο τομέας ωστόσο παραμένει σημαντικός, καθώς είναι το 50% της χρήσης γης και το 100% της διατροφής μας, κατέληξε.

Στη συνέχεια της συζήτησης το λόγο πήρε ο **συντάκτης του περιοδικού «Γαστρονόμος» Άγγελος Ρεντούλας**. Όπως είπε, το περιοδικό δεν στέκεται μόνο στη μαγειρική, αλλά δίνει σημασία και στις

πρώτες ύλες, που είναι πολύ σημαντικές για την ποιότητα. «Η πλειονότητα των παραγωγών που έχουμε βραβεύσει, δεν έχουν πάρει επιδοτήσεις», είπε ο κ. Ρεντούλας και μετέφερε απόψεις παραγωγών με τους οποίους έχει μιλήσει. Στην πλειοψηφία τους, όπως είπε, όλοι αυτοί, στηρίχθηκαν στις δυνάμεις τους, έχοντας ένα συγκεκριμένο business plan, καθώς θεωρούν πως τα περισσότερα προγράμματα επιδοτήσεων έχουν πελατεϊακό χαρακτήρα.

Ακολούθησε ο **Κώστας Κράββας, ιδιοκτήτης της αγροτικής μονάδας Kranvas Farm**, ο οποίος μίλησε για τη δική του προσωπική ιστορία και εμπειρία. Εξήγησε πως όταν πήρε στα χέρια του την οικογενειακή επιχείρηση, είχε δύο δρόμους μπροστά του. Επέλεξε τελικά να αγοράσουν εξοπλισμό και τεχνολογία με ίδια κεφάλαια και παρότι η πρώτη χρονιά ήταν απογοητευτική, δεν έχασαν την πίστη τους. Η δεύτερη χρονιά όπως είπε ο κ. Κράββας είχε αύξηση παραγωγής και πλέον είχε κερδίσει το στοιχείο, βλέποντας στο τέλος πως η επένδυσή τους, της τάξης των 500 χιλιάδων ευρώ περίπου, θα μπορούσε να είναι και μεγαλύτερη, καθώς άξιζε τον κόπο, όπως είπε.

Στη συνέχεια, το λόγο πήρε η **Έφη Λαζαρίδου, διευθύντρια του προγράμματος «Νέα Γεωργία για τη Νέα Γενιά»**, το οποίο με δωρεά 28 εκατομμυρίων δολαρίων από το ίδρυμα «Σταύρος Νιάρχος», βοηθά τους αγρότες, εδραιώνοντας την κουλτούρα της συνεργασίας, αναπτύσσοντας και εξελίσσοντας το ανθρώπινο δυναμικό και υποστηρίζοντας της καινοτομίες και τα έργα υποδομών. «Πρέπει η αγροτική παραγωγή να συνδεθεί άμεσα με τον εστίαση και τον τουρισμό», είπε η κ. Λαζαρίδου και πρόσθεσε ότι χωρίς την τεχνολογία είναι απαραίτητος παράγοντας βοήθειας. Και εκεί, είναι σημαντική η μεταφορά τεχνογνωσίας από την Ακαδημαϊκή έρευνα, καθώς η Ελλάδα είναι στην 3η θέση στη δημοσίευση επιστημονικών μελετών, αλλά κάτω από τη βάση στις πατέντες. Ακολούθησε η **Έλλη Τσιφόρου, επικεφαλής του Γραφείου Βρυξελλών της «Γαία Επιχειρείν»**. Σημείωσε ότι όχημα προόδου πρέπει να είναι η γνώση και τεχνολογία. «Να καλύψουμε το χαμένο έδαφος και καταλύτης γι' αυτό είναι η ψηφιοποίηση της γεωργίας, η ευφυής γεωργία», είπε η κα Τσιφόρου και εξήγησε τον όρο: είναι η διαφορά στον τρόπο αντιμετώπισης της παραγωγικής δι-

αδικασίας, η συλλογή πληροφοριών, σε συνδυασμό με δορυφορικές εικόνες που αναλύονται και δίνουν στον αγρότη συμβουλές ώστε να παράγει περισσότερα, με λιγότερο κόστος. Πρόσθεσε μάλιστα πως είναι αναγκαία η αλλαγή νοοτροπίας. «Οι Έλληνες έχουν μάθει στο... περίπου, όσον αφορά τις γεωργικές συμβουλές. Χωρίς οργάνωση δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτα. Και πρέπει να υπάρχει και σχεδιασμός σε πολιτικό επίπεδο. Να χαράξουμε τη δική μας ΚΑΠ», κατέληξε. Τελευταίος ομιλητής, ο **καθηγητής Κώστας Καραντίνης, Swedish University of Agricultural Sciences**, που αρχικά επεσήμανε το πρόβλημα που υπάρχει με τις μικρές εκτάσεις εκμεταλλεύσιμης γης για κάθε αγρότη, τον μικρό κλήρο δηλαδή. Στη συνέχεια ανέλυσε τον δείκτη εισροών-εκροών στη γεωργία, επισημαίνοντας πως μειώθηκε το εισόδημα των παραγωγών, σε συνδυασμό και με το μεγάλο κόστος που υπάρχει στη χώρα. Ως λύση, πρότεινε την αναδιάρθρωση, την εκπαίδευση και την πληροφορία, καθώς όλα αυτά είναι ελλειμματικά, αλλά και να βρεθεί ένας νέος όρος για τη λέξη «συνεταιρισμός», που όπως είπε, έχει αποκτήσει πολύ κακή έννοια στην Ελλάδα. ■

Δέσποινα Σ. Βουδούρη
ACTIONLINE OWNER
 Boutique Outsourcing
 & Recruiting Company

Το 2011, μετά από **20 χρόνια εμπειρίας** ως στέλεχος, κυρίως στα media, αποφάσισα να φτιάξω την δική μου εταιρεία, την **ACTIONLINE** με εξειδίκευση στις υπηρεσίες **outsourcing & επιλογής προσωπικού**. Μαζί μου πήρα ικανές γυναίκες. Με κάποιες είχαμε δουλέψει μαζί για χρόνια με επιτυχία και άλλες ήταν νέες, όλες αριστούχοι απόφοιτοι πανεπιστημίων. Πιστεύω στην γυναικεία δύναμη. Είμαστε πιο αποδοτικές από τους άνδρες σε τομείς όπως οι ανθρωπίνι πόροι και η επικοινωνία.

Σήμερα 8 χρόνια μετά, έχουμε 600 εργαζόμενους σε διάφορα έργα και πάνω από 8.000.000€ σε κύκλο εργασιών. Ανταποκριθήκαμε σε δύσκολα προβλήματα με επιλογή και αξιολόγηση σε μεγάλα έργα. Είμαστε μια ομάδα για τα δύσκολα. Πιστεύουμε πως για κάθε πρόβλημα, υπάρχει μία τουλάχιστον λύση. Δουλεύουμε με μεράκι και θέλουμε πελάτες που εκτιμούν τον κόπο, την αυθεντικότητα και την εντιμότητα. Είναι τιμή για εμάς να μας δώσετε την ευκαιρία να σας συναντήσουμε.

ΟΙ ΛΥΣΕΙΣ ΠΟΥ ΠΡΟΣΦΕΡΟΥΜΕ

1. Έξυπνη μείωση των λειτουργικών δαπανών μισθοδοσίας με υιοθέτηση ευέλικτων μορφών εργασίας.
2. Πρόσληψη προσωπικού για έκτακτα έργα, που αναλαμβάνουμε εξ ολοκλήρου, με ειδικά εκπαιδευμένους εργαζόμενους.
3. Βαθιά γνώση στα εργασιακά & μισθοδοτικά θέματα με πλήρη νομική κάλυψη.
4. Σωστή αξιολόγηση του προσωπικού γιατί σήμερα έχουμε ανάγκη από παραγωγικότητα και αξιοπιστία.
5. Σε βάθος κατανόηση της δουλειάς του πελάτη και των αναγκών του κι όχι λύσεις "φασόν".
6. Εξειδίκευση σε τομείς financial & insurance services, customer service & help desk, instore sales, retail staff, social media experts και promotion.
7. Διαφάνεια στη χρέωση και τις αμοιβές των εργαζομένων.

ΤΑ 3 ΒΑΣΙΚΑ ΟΦΕΛΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΕΛΑΤΕΣ ΜΑΣ

1. Απόλυτα ελεγχόμενο κόστος μισθοδοσίας
2. Χρόνος για την ανάπτυξη της επιχείρησής τους, έχοντας αναθέσει σ'εμάς τη "λάντζα".
3. Ασφάλεια γιατί ξέρουν πως είμαστε πλάι τους μέρα-νύχτα.

ΠΑΡΟΝΟΜΑΣΤΗΣ ΚΑΘΕ ΕΡΓΟΥ ΜΑΣ Η ΕΞΙΣΩΣΗ

VALUE FOR MONEY = ΥΨΗΛΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ x ΠΟΛΥ ΠΡΟΣΙΤΟ ΚΟΣΤΟΣ

GREEK OUTSOURCING EXPERTS

ACTIONLINE

Food Technology & Innovation

SPEAKERS

Nikos Efthymiadis

Chairman, Redestos, Greece

Marilena Nitsiakou

CEO, Nitsiakos, Greece

Dimitris Sarantis

President, Hellenic Dairies SA, Greece

Athanasios Tsaftaris

fmr. Minister of Agricultural Development & Foods, Hellenic Republic

Ioannis Vitalis

Executive Vice-Chairman, Dodoni S.A., Greece

CHAIR

Andreas Zampoukas

Editor, Newspaper, "Fileleftheros" & Website, "Liberal.gr", Greece

Για την τεχνολογία τροφίμων και την καινοτομία μίλησαν στο Οικονομικό Φόρουμ Δελφών ο **Πρόεδρος του ΔΣ της Redestos Νίκος Ευθυμιάδης**, ο πρώην Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων **Αθανάσιος Τσαυτάρης**, ο Εκτελεστικός Αντιπρόεδρος του ΔΣ της Δωδώνη ΑΕ **Ιωάννης Βιτάλης**, η CEO της Νιτσιάκος **Μαριλένα Νιτσιάκου** και ο **Πρόεδρος της Hellenic Dairies SA Δημήτρης Σαράντης**.

Τη συζήτηση συντόνισε ο δημοσιογράφος του **Φιλελεύθερου και του Liberal.gr Ανδρέας Ζαμπούκας**.

Ο **κ. Ευθυμιάδης** σημείωσε ότι: "Η τεχνολογία τροφίμων έχει να αντιμετωπίσει δύο προβλήματα: Να υποστηρίξει τις αναπτυσσόμενες χώρες, να τις θρέψει και ταυτόχρονα να αντιμετωπίσει τις συνθήκες υγιεινής των ανεπτυγμένων χωρών". Τόνισε ότι η τεχνολογία τροφίμων πρέπει να λάβει σοβαρά υπόψη της την επερχόμενη διατροφική κρίση, καθώς ο πληθυσμός αυξάνεται σε αντίθεση με τις καλλιεργούμενες εκτάσεις και τους φυσικούς πόρους. Οι απαιτήσεις για ασφάλεια και υγιεινή, πρόσθεση, δημιουργούν τα νέα λειτουργικά τρόφιμα (πχ τρόφιμα χωρίς γλουτένη, ψωμί με Ω3, παιδικές

τροφές, μαργαρίνες pro active) σημειώνοντας ότι στις αναπτυσσόμενες χώρες αγγίζουν και τα όρια της υπερβολής. Προέβλεψε ότι σύντομα στην αγορά θα κυκλοφορήσουν νέα προϊόντα με 3D printing τρόφιμα (με συσκευασίες όπου θα μπαίνουν τα συστατικά και θα δημιουργείται το τρόφιμο), πρωτεΐνες από έντομα κα. Σημείωσε ότι τα GMO δαιμονοποιήθηκαν ενώ είναι πολύτιμα για τις αναπτυσσόμενες χώρες και επανέλαβε ότι μείζον ζήτημα είναι η προτεραιότητα στη διατροφική επάρκεια των υπό ανάπτυξη χωρών.

Ο **κ. Τσαυτάρης** αναφέρθηκε στη συζήτηση στο μεγάλο πρόβλημα της δημογραφίας, που έχει πολλαπλές μορφές. "Μιλάμε για μία δημογραφική έκρηξη του πληθυσμού που θα έχει ανάγκες να διπλασιάσουμε την παραγωγή τροφίμων σε 10- 20 χρόνια, αλλά έχει και τη διάσταση της γήρανσης του πληθυσμού που θα έχει διαφορετικές διατροφικές ανάγκες", επισήμανε. Το δεύτερο μεγάλο πρόβλημα, πρόσθεσε, είναι πως από τη γεωργία έχουμε αντιφατικές απαιτήσεις. Εξήγησε ότι η γεωργία δίνει ζωοτροφές, ίνες για να ντυθούμε, αρωματικά και φαρμακευτικά προϊόντα, καπνίσματα για την αναψυχή μας, βιοκαύσιμα και τόνισε ότι αυτές είναι μεγάλες προκλήσεις και ότι θα καινοτομήσει η κοινωνία μας αν καταφέρει να πάρει αυτές τις αποφάσεις για το ποιες προτεραιότητες θα βάλει. Το τρίτο μεγάλο ζήτημα στο οποίο αναφέρθηκε είναι η κλιματική αλλαγή. Αναφέρθηκε στην παραγωγή μεθανίου από την κτηνοτροφία, ένα θέμα στο οποίο θα αναφέρεται η νέα ΚΑΠ, αλλά και σε κινήματα όπως οι φυτοφαγία και το κίνημα ευζωίας των ζώων. Τέλος αναφέρθηκε στην παράμετρο της πληροφορικής και έκλεισε λέγοντας για την χρήση του digital στις γονιδιακές πληροφορίες και της ψηφιοποίησης τους.

Ο **κ. Βιτάλης** αναφέρθηκε στην αύξηση των εναλ-

λακτικών επιλογών ζάχαρης και πρωτεϊνών, στις βιοδιασπώμενες συσκευασίες και τα λειτουργικά τρόφιμα και σημείωσε ότι δημιουργείται η κατάλληλη στιγμή για τη βιομηχανία τροφίμων να αναπτύξει καινοτομία. Αναφέρθηκε επίσης στο cow free burger, το 3D printing food και τα nutritional genomics. Σημείωσε ότι το πρώτο τεχνητό burger φτιάχτηκε το 2013 με κόστος 300.000 δολάρια και το 2017 το κόστος μειώθηκε σε 11 δολάρια. Ανέφερε ότι και στην Ελλάδα έχουμε δει εξαιρετικές ιδέες να εφαρμόζονται πχ τσιπούρα ποτισμένη με ούζο ή τσίπουρο και σαλάμι αέρος εμποτισμένο με πολυφαινόλες ελιάς, ειδικό γιαούρτι που μειώνει τις χοληστερόλες, επισημαίνοντας ότι αυτό το προϊόν της Δωδώνης απέσπασε βραβείο σε διαγωνισμό καινοτομίας. Αναφέρθηκε στην τεχνολογία που δημιούργησε το Ίδρυμα Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών με τη στήριξη της Δωδώνης, γνωστή ως τροφομετρία, η οποία αφορά στην ανάλυση με φασματογράφους μάζας του τροφικού αποτυπώματος δειγμάτων φέτας από όλη την Ελλάδα. Προέκυψε ότι η φέτα από όλες της περιοχές της χώρας περιέχει

«Η τεχνολογία τροφίμων έχει να αντιμετωπίσει δύο προβλήματα: Να υποστηρίξει τις αναπτυσσόμενες χώρες, να τις θρέψει και ταυτόχρονα να αντιμετωπίσει τις συνθήκες υγιεινής των ανεπτυγμένων χωρών»

N. Efthymiadis

489 διαφορετικές πρωτεΐνες, γεγονός που την καθιστά ένα από τα πλουσιότερα σε πρωτεΐνες είδη τυριού παγκοσμίως. Περιέχει πρωτεΐνες για τη ρύθμιση του ανοσοποιητικού, με αντιμικροβιακή δράση, που ελέγχουν τα μικρόβια του εντέρου, που σχετίζονται με τις βιταμίνες D και B12. Ανιχνεύθηκαν επίσης πρωτεΐνες, που συνδέονται με τη λειτουργία των νεφρών, του νευρικού συστήματος, τη χοληστερίνη και την πίεση. Αναφέρθηκε επίσης στη νέα μέθοδο για ιχνηλασιμότητα του χρησιμοποιούμενου γάλακτος και την προσπάθεια για δημιουργία ένωσης φέτας στη χώρα μας.

Η **κα Νιτσιάκου** τόνισε ότι κάθε επιχείρηση πρέπει να υιοθετεί μία οικολογική συμπεριφορά και

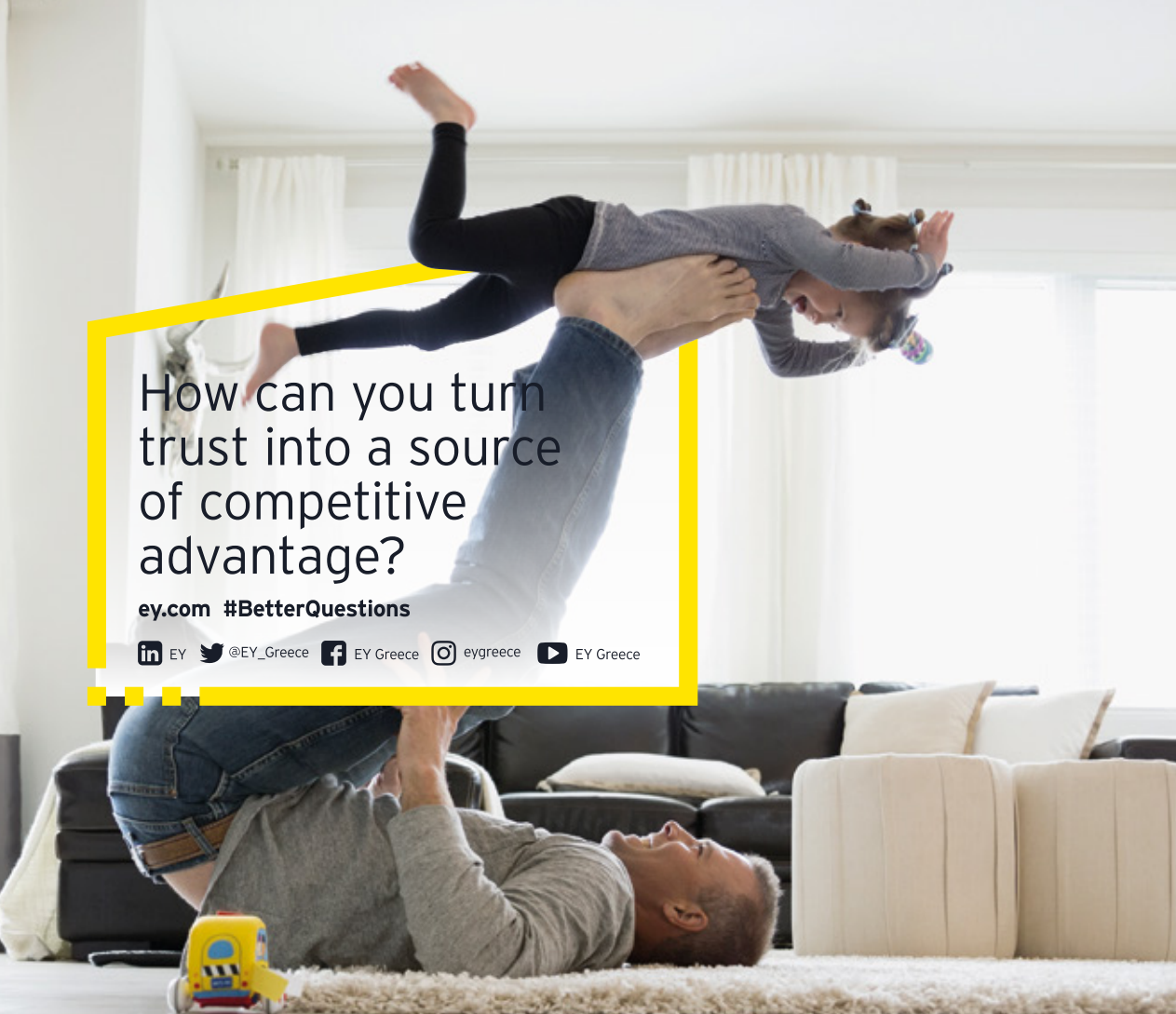

ανέφερε ότι η Νιτσιάκος χρησιμοποιεί μεθόδους εξοικονόμησης ενέργειας, βιολογικό καθαρισμό. Τόνισε ότι πρέπει να εναρμονιστεί η παραγωγή με την τεχνολογική επανάσταση χωρίς όμως να ξεχάσουμε τις ρίζες μας. Επισήμανε ότι δεν είναι μόνο ο τουρισμός βαριά βιομηχανία της χώρας, αλλά και η βιομηχανία τροφίμων. "Να ταξιδέψουμε το όνομα της Ελλάδας σε όλο τον κόσμο" δήλωσε, σχολιάζοντας ότι η γεύση δεν έχει γλώσσα και σύνορα, αλλά έχει υψηλές απαιτήσεις. Ανέφερε ότι η αγορά της βιομηχανίας τροφίμων στην Ελλάδα αποτελείται από 1.200 επιχειρήσεις που παράγουν το 4% ΑΕΠ, απασχολεί 460.000 εργαζόμενους και είναι δεύτερη στις εξαγωγές μετά τα πετρελαιοειδή. Τόνισε ότι τα κυριότερα προβλήματα είναι η έλλειψη μακροχρόνιας στρατηγικής, η απουσία μηχανισμού συντονισμού έρευνας και καινοτομίας και η έλλειψη κινήτρων για την εφαρμογή της, και φυσικά όπως είπε "η γραφειοκρατία, η γραφειοκρατία, η γραφειοκρατία".

Ο **κ. Σαράντης** σημείωσε ότι για να μιλήσουμε για το μέλλον πρέπει να θυμηθούμε από που ερχόμα-

στε και ανέφερε την εμπειρία του από 40 έτη στο χώρο της τυροκομίας, τονίζοντας ότι τα προϊόντα έχουν γίνει ασύγκριτα καλύτερα και περισσότερο ασφαλή, αλλά και η βιομηχανία πιο φιλική στο περιβάλλον. Εξέφρασε τη χαρά του που μαζί με τον αδερφό του έλυσαν κλαδικά προβλήματα στη διαδικασία παραγωγής και την έρευνα για νέα προϊόντα. "Το 1990 ήταν πολύ λίγες επιχειρήσεις που χρησιμοποιούσαν υπολογιστές οι περισσότεροι αυτοματισμοί ήταν ηλεκτρικοί. Το 2000 πολύ λίγες οι εταιρείες που δεν έχουν ηλεκτρονικούς υπολογιστές στα μηχανήματα. Το 2010 λίγα εργοστάσια δεν έχουν control room. Και σήμερα γίνεται η ψηφιοποίηση της παραγωγής και όλα αυτά δίνουν ασφάλεια στην παραγωγή του προϊόντος, βοηθούν την ιχνηλασιμότητα, να εντοπιστεί που έγινε λάθος και να διορθωθεί" ανέφερε. "Σήμερα δεν πρέπει να είσαι μόνο γαλατάς ή τυροκόμος, πρέπει να ξέρεις και από ηλεκτρονικές εφαρμογές" δήλωσε επίσης. Εξήγησε ότι το νομοθετικό πλαίσιο για τα τρόφιμα και ιδίως για τα γαλακτοκομικά είναι "μία οπισθοδρομική κομπανία". ■

How can you turn
trust into a source
of competitive
advantage?

ey.com #BetterQuestions

 EY @EY_Greece EY Greece eygreece EY Greece

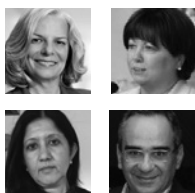
The better the question. The better the answer.
The better the world works.

EY
Building a better
working world

National Health Policies for Growth

SPEAKERS

Julie Gerberding

M.D., M.P.H., Executive Vice President & Chief Patient Officer, Merck & Co., Inc., USA

Mary Harney

fmr. Minister of Health, Ireland

Sarbani Chakraborty

Senior Health Systems Strategy Leader, Health Systems Capacity @ Global Capacity, Roche

CHAIR

Vasilis Kontozamanis

Health Care Policy and Management Expert, Greece

Η συζήτηση ξεκίνησε με τον συντονιστή **Βασίλη Κοντοζαμάνη**, **Σύμβουλο Πολιτικής και Διοίκησης Υπηρεσιών Υγείας**, να τονίζει πως είναι ανάγκη το Εθνικό Σύστημα Υγείας να βγει από την κρίση και να πάει σε μια νέα εποχή, ανταποκρινόμενο στις ανάγκες της σύγχρονης εποχής, επισημαίνοντας πως παραδοσιακά οι πλουσιότερες χώρες έχουν πιο υγιείς πληθυσμούς.

Στη συνέχεια, η **Mary Harney**, **πρώην Υπουργός Υγείας της Ιρλανδίας**, σημείωσε πως η πολιτική της υγείας είναι σημαντική για μια ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς και το υψηλό επίπεδο διασφαλίζεται μόνο με μεταρρυθμίσεις. Αναφέρθηκε στην Ελλάδα, λέγοντας πως στο νοσοκομείο της Πάτρας, αλλά και σε πολλά της Αθήνας, έχουν εφαρμοστεί καινοτομίες που έχουν φέρει αποτελέσματα σε τομείς όπως η παιδική θνησιμότητα, αλλά και σε πρακτικό επίπεδο, όπως το κόστος προμηθειών. Η κα Harney επεσήμανε πως δεν πρέπει να πληρώνουμε βάσει του όγκου, αλλά με την αξία και τα αποτελέσματα των φαρμάκων στην υγεία του ασθενούς. Παράλληλα, αναφέρθηκε στις νέες γονιδιακές θεραπείες που είναι καθ' οδόν και αναρωτήθηκε αν θα υπάρχουν τα χρήματα για να πληρώνει ο ασθενής τις αλλαγές που θα φέρει η επιστήμη στην υγεία. Ολοκληρώνοντας, τόνισε πως το νοσοκομείο του μέλλοντος είναι το κινητό μας τηλέφωνο, από το οποίο θα στέλνονται και θα λαμβάνονται δεδομένα και

μέσα από αυτό οι ασθενείς θα διαχειρίζονται τις νόσους τους. Με αυτό τον τρόπο θα μειωθεί και η δαπάνη της νοσηλείας.

Η **Sarbani Chakraborty Senior Health Systems Strategy Leader της Roche**, με μακροχρόνια εμπειρία στο χώρο της Υγείας, στάθηκε στο ρόλο των φαρμακευτικών εταιριών, ο οποίος πρέπει να είναι και ερευνητικός. «Κάθε ευρωπαϊκή χώρα προσπαθεί για καλύτερες υπηρεσίες υγείας», είπε και πρόσθεσε ότι χρειάζονται καινοτομίες, καθώς οι λύσεις στα θέματα της υγείας, δεν είναι αποκλειστικά στα χέρια του κράτους. Ως μια εκ των λύσεων, η κα Chakraborty πρότεινε την πρόληψη, η οποία προηγείται της περίθαλψης και μπορεί να βρει εφαρμογή σε ασθένειες όπως ο διαβήτης. Τόνισε επίσης ότι είναι πολύ σημαντικό να μην αποκλείονται ομάδες πληθυσμού που δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα για σωστές υπηρεσίες υγείας και είναι κίνητρο για τον ιδιωτικό τομέα να βοηθήσει συμβάλλοντας στην καλύτερη πληροφόρηση των πολιτών.

Η **Julie Gerberding, Εκτελεστική Αντιπρόεδρος της Merck & Co**, αφού επεσήμανε πως η Ελλάδα έχει μπροστά της τεράστιες ευκαιρίες στο χώρο της υγείας, υπογράμμισε πως η πρόληψη της φτώχειας είναι βασικός παράγοντας. Στάθηκε στο πόσο σημαντική είναι η μείωση φαρμάκων, επεμβάσεων και νοσηλείων, όπου αυτά κρίνονται

περιττά, η αξιοποίηση γενόσημων, ενώ επανέλαβε το πόσο σημαντική είναι η πρόληψη μέσω των εμβολίων, ειδικά όσον αφορά τις παιδικές ασθένειες και ανέλυσε το πόσο σημαντικό ρόλο σε όλα αυτά παίζει η ανοσοποίηση του πληθυσμού. «Η υγεία χτίζεται στο σπίτι, στο σχολείο, στο χώρο εργασίας και όχι στα νοσοκομεία. Χτίζεται με βόδιμα, άσκηση, υγιεινή ζωή και διατροφή, που πρέπει να υιοθετηθεί ο κόσμος», υπογράμμισε η κα Gerberding.

Ακολούθησε συζήτηση με τον συντονιστή αλλά και τους παρευρισκόμενους. Απαντώντας σε ερωτήσεις, η Mary Harley τόνισε πως η Ιρλανδία έχει ένα πάρα πολύ αυστηρό σύστημα, απόρροια του σταθερού πολιτικού και επιχειρηματικού περιβάλλοντος. Επεσήμανε ακόμα ότι πολλοί από τους παράγοντες που οδηγούν τους ανθρώπους σε κακή υγεία, δεν λαμβάνονται σοβαρά υπ' όψιν.

Η Sarbani Chakraborty υποστήριξε ότι υπάρχει θέληση από τις εταιρίες να συνεργαστούν με τις κυβερνήσεις, αλλά και να δημιουργήσουν συνθήκες ευεξίας για τους εργαζομένους, βοηθώντας παράλληλα και το δημόσιο σύστημα.

Η Julie Gerberding επεσήμανε ότι πολλές φορές οι πολιτικοί, συνδέουν τη μείωση νοσηλείας, η οποία έχει και το υψηλότερο κόστος, με τη μείωση κλινών και θέσεων εργασίας. ■

Social Security: Issues, Challenges and Prospects

OPENING STATEMENTS

Effie Achtsioglou, Minister of Labour, Social Insurance and Social Solidarity, Hellenic Republic

Joost Korte, Director General, Employment, Social Affairs & Inclusion, European Commission, Brussels

INTERVENTION:

Fani – Palli Petralia, former Minister for Employment and Social Protection, Greece

SPEAKERS

Notis Mitarachi
MP, New Democracy Party,
Hellenic Republic

Margarita Antonaki
General Manager, Hellenic
Association of Insurance
Companies, Greece

Ioannis Chatzitheodosiou
President, Athens Chamber of
Tradesmen; President & CEO of
Mega Brokers S.A., Greece

Milton Nectarios
Professor of Insurance,
University of Piraeus, Greece

Konstantinos Kougioumoutzis
Chief Health Technical Officer,
NN Hellas

Platon Tinios
Assistant Professor, University
of Piraeus, Greece

CHAIRPERSONS

Konstantinos Davlos, Financial Editor, SKAI TV, Greece

Kelly Kontogeorgi, Journalist, Vouli TV Station, Greece

Η ασφαλιστική μεταρρύθμιση του 2016 έχει διασφαλίσει την οικονομική βιωσιμότητα του συστήματος δημιουργώντας παράλληλα ένα σύστη-

μα αποτελεσματικό υποστήριξε η **Υπουργός Εργασίας, Ασφάλισης και Κοινωνικής Προστασίας κα Έφη Αχτσιόγλου**, που, όπως συμπλήρωσε, η

οικονομική του βιωσιμότητα δεν μπορεί να αμφισβητηθεί, καθώς εγκρίθηκε από την Κομισιόν η αναλογιστική μελέτη που συνόδευε τη μεταρρύθμιση. «Το ασφαλιστικό σύστημα αντιμετωπίζει πλέον και τις αρνητικές δημογραφικές εξελίξεις της χώρας μας» τόνισε και εξήγησε ότι αναμένεται μείωση στα 7 εκατ. του πληθυσμού το 2070.

Σημείωσε ότι η βασική αρχή στην οποία στηρίχθηκε ήταν ο αναδιανεμητικός χαρακτήρας του συστήματος, καθώς η χώρα χτυπήθηκε σημαντικά από την κρίση και έπρεπε με κάποιο τρόπο να καλύψει τους ανθρώπους που δεν έχουν συνεχή εργασιακό βίο και πέρασαν μεγάλους περιόδους ανεργίας. Τα προοδευτικά αυξανόμενα ποσοστά αναπλήρωσης και η σύνδεση των εισφορών με

τις παροχές το καθιστούν ένα σύστημα σύγχρονο, επεσήμανε. «Η αύξηση των συντάξεων θα συμβαίνει με βάση έναν συντελεστή που εξαρτάται από το ΑΕΠ ενώ εξασφαλίστηκε η διαφάνεια στα κοινωνικοασφαλιστικά δικαιώματα» συμπλήρωσε τονίζοντας ότι μπορεί να διασφαλίσει τη μεταβίβαση των ασφαλιστικών δικαιωμάτων όταν ο ασφαλισμένος μεταφέρεται από μια εργασία στην άλλη.

«Η αναλογία της μέσης σύνταξης προς τις μέσες αποδοχές είναι ανώτερη από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, καθώς το συνολικό ποσοστό αναπλήρωσης εισοδήματος είναι από τα υψηλότερα στην» δήλωσε, συμπληρώνοντας βέβαια ότι δεν είναι ικανοποιητικές οι συντάξεις αλλά είναι σχετίζονται με τις αποδοχές της αγοράς εργασίας. Η Υπουργός αναφέρθηκε στο πλεόνασμα του ΕΦΚΑ που ήταν βαθιά ελλειμματικός το 2015 και τόνισε την ανάγκη να κατευθυνθούν πόροι από τον προϋπολογισμό στην πρόνοια και όχι την κοινωνικά ασφάλιση. Δεν παρέλειψε να αναφερθεί στην πρόταση της ΝΔ που κάνει λόγο για μικτό σύστημα ασφάλισης, το οποίο σύμφωνα με την ίδια, θα

κοστίζει σε ετήσια βάση 3 δισ. ευρώ στο κράτος. Στην ανάγκη να έχουμε υπόψη την ανταγωνιστικότητα των οικονομιών που δέχονται πιέσεις από την Κίνα αναφέρθηκε ο **Γενικός Διευθυντής Απασχόλησης Και Κοινωνικών Ασφαλίσεων της ΕΕ Joost Korte** ο οποίος παραδέχθηκε ότι στην Ελλάδα το ζήτημα είναι ιδιαίτερο, καθώς εμφανίζει το δεύτερο γηραιότερο πληθυσμό στην Ευρώπη. Υποστήριξε ότι στην Ελλάδα βλέπουμε μια εικόνα βελτίωσης καθώς έχει υπερβεί την κρίση σε μεγάλο βαθμό. «Συζητούσαμε χτες με τον ΟΑΕΔ και εκεί φαίνεται ότι τα πράγματα είναι σε καλή κατάσταση» υποστήριξε.

«Όταν μιλάμε για ασφαλιστικό, μιλάμε για το μέλλον της χώρας» επεσήμανε η **πρώην Υπουργός**

«Στην Ελλάδα βλέπουμε μια εικόνα βελτίωσης καθώς έχει υπερβεί την κρίση σε μεγάλο βαθμό. Συζητούσαμε χτες με τον ΟΑΕΔ και εκεί φαίνεται ότι τα πράγματα είναι σε καλή κατάσταση»

J. Korte

κα Φάνη Πάλλη – Πετραλιά που εξήγησε ότι πρόκειται για ζήτημα έχει σημαντικές επιδράσεις στους πολίτες. Το σύστημα πρέπει να κερδίσει τη χαμένη του αξιοπιστία, υποστήριξε, χωρίς να εξαντλεί εργαζόμενους και εργοδότες με εισφορές. Να προχωρά σε άμεση καταβολή των συντάξεων με την αίτηση, αυτή να επαρκεί για μια αξιοπρεπή ζωή και ο

συνολικός μηχανισμός να είναι αποτελεσματικός, εξήγησε.

«Η ΝΔ και ο Πρόεδρος της έχουν μιλήσει για ένα νέο ασφαλιστικό σύστημα δικαιότερο, μακροπρόθεσμα βιώσιμο που να σχετίζεται με το δημογραφικό. Ο μοχλός ανάπτυξης του πρέπει να είναι η καλύτερη σχέση μεταξύ εισφορών και συντάξεων» δήλωσε ο κ. **Νότης Μηταράκης, Βουλευτής ΝΔ**. Ο πρώτος πυλώνας του συνταξιοδοτικού πρέπει να είναι ο αναδιανεμητικός δημόσιος χαρακτήρας με οριζόντια μείωση ασφαλιστικών εισφορών κατά πέντε μονάδες, ώστε να μειωθεί το μη μισθολογικό κόστος των επιχειρήσεων και να αυξηθεί το διαθέσιμο εισόδημα των εργαζομένων, τόνισε. Πρέπει να διορθωθούν οι

αδικίες στις συντάξεις χηρείας και οι επικουρικές επαγγελματικές συντάξεις. Πρέπει να κεφαλαιοποιούνται στο όνομα του ασφαλισμένου, ώστε να μην εξαρτάται από το δημογραφικό. Σημαντική χαρακτήρισε την ενίσχυση των βαθμών ελευθερίας ως προς την επιλογή ασφαλιστικού φορέα από τον εργαζόμενο και να επιλέξει το μίγμα μεταξύ εφάπαξ και ισόβιας σύνταξης.

Το συνταξιοδοτικό σύστημα πρέπει να δημιουργεί επενδυτικά κεφάλαια, όπως συμβαίνει στις περισσότερες οικονομίες. Η ιδιωτική ασφάλιση θα πρέπει να εισέλθει στο σύστημα με φορολογικά κίνητρα πρόσθεσε ο κ. Μητράκης.

Μία λύση του ασφαλιστικού προβλήματος απαιτεί τουλάχιστον μια δεκαετία μέχρι να διαπιστωθεί η αποτελεσματικότητά της εξήγησε ο **Ιωάννης Χατζηθεοδοσίου, Πρόεδρος του Επαγγελματικού Επιμελητηρίου**. Αν δεν ξεκινήσει η ανάπτυξη δεν πρόκειται να βρεθεί λύση εκτίμησε, ενώ και ο ίδιος έκανε λόγο για ένα μικτό σύστημα με παρουσία της ιδιωτικής ασφάλισης. Συμπλήρωσε επίσης ότι θα έπρεπε να ρυθμιστούν τα χρέη στην εφορία με 120 δόσεις, διότι όταν οι πολίτες δεν έχουν χρήματα, δεν καταβάλλουν και τις νόμιμες εισφορές.

Την άποψη ότι η κοινωνική ασφάλεια πρέπει να διατηρηθεί ως δίκτυ ασφαλείας αλλά δεν αρκεί μόνη της εξέφρασε η **Μαργαρίτα Αντωνάκη Γενική Διευθύντρια Αρχής Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος**. Οι αποφάσεις πρέπει να είναι τολμηρές, διότι πρέπει να χαρακτηρίζονται από ένα μείγμα ανταποδοτικότητας ενώ υπεραμύνθηκε της αναγκαιότητας του ρόλου της ιδιωτικής ασφάλισης στο συνταξιοδοτικό σύστημα.

Μόνο αν υπάρχει δυνατότητα συναίνεσης που δεν υπήρχε στο παρελθόν, μπορούμε να προχωρήσουμε σε μια λύση υποστήριξε ο κ. Μ. Νεκτάριος, Professor of Insurance, University of Piraeus. Πρέπει η κεντρική στρατηγική που υιοθετείται να έχει διανεμητικό αλλά και συμπληρωματικό ανακεφαλαιοποιητικό χαρακτήρα, όπως υποστήριξε. Ο κ. **Κων/νος Κουγιουμτζής, Chief Health Technical Officer, NN Hellas** εξήγησε ότι ο πρώτος πυλώνας του ασφαλιστικού που είναι ο αναδιανεμητικός είναι ρόλος του κράτους. Ο ανακεφαλαιοποιητικός είναι ο χώρος στον οποίο θα μπει η ιδιωτική ασφάλιση που παρά τα προβλήματα της οικονομικής κρίσης -σε αντίθεση με τη δημόσια- δεν περιορίσει ποτέ τις εισφορές της στους πελάτες της. ■

Building for Growth

In Conversation

Jurgen Rigterink
First VP Banking, EBRD, UK

CHAIR
Konstantinos Davlos
Financial Editor, SKAI TV, Greece

Στο πλαίσιο του Οικονομικού Φόρουμ Δελφών, ο **Jurgen Rigterink, First VP Banking, EBRD**, απάντησε στα ερωτήματα του οικονομικού συντάκτη του Σκάι Κωνσταντίνου Δαυλού. Ο κ. Rigterink χαρακτήρισε την αναδιάρθρωση των κόκκινων δανείων πολύ σημαντική, ώστε να μπορεί το τραπεζικό σύστημα να χρηματοδοτεί τις επιχειρήσεις, ενώ αναφέρθηκε και στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Θυμήθηκε επίσης πως όταν ξεκίνησε η ελληνική κρίση βρισκόταν στην Ολλανδία και διάβαζε τις ειδήσεις για την Ελλάδα και θεωρούσε ότι γνωρίζει καλά τη χώρα. «Όταν ήρθα με το νέο μου αξίωμα στην Ελλάδα ήμουν σοκαρισμένος. Διότι όταν βλέπει κανείς με τα μάτια του τα προβλήματα στις υποδομές, τα κλειστά καταστήματα, είναι σοκαριστικό» συνέχισε και εξέφρασε την άποψη ότι η χώρα έχει ανάγκη μεγαλύτερη ανάπτυξη από το σημερινό 2,3%. Αναφέρθηκε σε μία Ελληνίδα συνάδελφο του, την Όλγα, σχολιάζοντας: «Το γεγονός ότι χρειάστηκε να έρθει στο Λονδίνο είναι για μας ένα σημαντικό περιουσιακό στοιχείο, αλλά είναι απώλεια για σας. Ακούω ότι υπάρχουν

500.000 Όλγες, νέοι Έλληνες που δε βρίσκουν δουλειά εδώ και φεύγουν στο εξωτερικό». Επανάλαβε ότι θεωρεί λοιπόν ότι το 2,3% δεν είναι αρκετό για να κινητοποιηθεί η οικονομία. Κάλεσε τους Έλληνες «να είστε περήφανοι για όσα πέτυχε η κυβέρνηση σας τα τελευταία χρόνια, ήταν αξιοσημείωτο, μπήκαν τα θεμέλια», πρόσθεσε όμως ότι οι ξένες επενδύσεις χρειάζονται και σημείωσε: «Όμως οι επενδυτές θέλουν να δουν τι θα γίνει με τις εκλογές το Μάιο ή τον Οκτώβριο- Νοέμβριο, οπότε νομίζω ότι δεν είναι αυτή η χρονιά που θα δούμε να εκτοξεύεται η ανάπτυξη». Ο κ. Rigterink σχολιάζοντας το γεγονός ότι ο οίκος Moody's αναβάθμισε την ελληνική οικονομία κατά μία βαθμίδα, ανέφερε ότι πράγματι ένας οίκος αναγνώρισε ουσιαστικά ότι η Ελλάδα είναι στο σωστό δρόμο. Πρόσθεσε ότι εκείνος ως εργαζόμενος σε τράπεζα θέλει να βλέπει την κεφαλαιακή αγορά να αναπτύσσεται περισσότερο, σημείωσε ότι αυτό το ομόλογο θα είναι δεκαετές και εκτίμησε ότι υπάρχουν πολλοί λόγοι που συνηγορούν υπέρ της κίνησης αυτής της κυβέρνησης. ■

IBM Watson.

Artificial intelligence with real business benefits.

20
*different industries.
You'll find Watson in
banking, energy,
healthcare, aerospace
and more.*

1,400+
*artificial intelligence
patents awarded to
Watson in 2017.*

16,000+
Watson engagements.

Working with enterprise-strength AI can provide your business with real benefits. With Watson's deep learning capabilities, businesses can find insights faster, enrich customer interactions, make more-informed decisions and improve results.

Here's why Watson is AI for smarter business:

Watson learns more from less data.

Watson's algorithms are specially tuned so businesses can rapidly achieve accurate results from smaller, private data sets.

Watson reimagines your workflows.

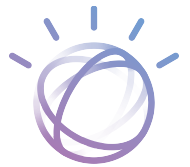
Because Watson can be embedded within the many platforms and applications you already use, you can improve most aspects of how your business works.

Watson protects your insights.

You need to own all your data, your algorithms and your IP—with Watson you can. So the insights gained from your specific data stay yours.

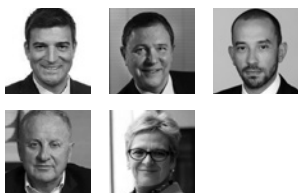
Visit ibm.com/watson

**Let's put
smart
to work.™**

Challenges for Attracting Foreign Capital Inflows in Greece

PROGRAMMING PARTNER
European Bank for Reconstruction and Development (EBRD)

SPEAKERS

Alex Fotakidis

Partner, CVC Capital Partners, UK

Mehmet Kutman

Chairman, Global Investments Holdings, Turkey

George Longos

Managing Partner, Alantra, Greece

Grigoris Stergioulis

Chairman & CEO, Enterprise Greece

CHAIR Charlotte Ruhe

Managing Director, Central & South Eastern Europe, EBRD

Για τις προκλήσεις όσον αφορά στην προσέλκυση ροών ξένων κεφαλαίων στη χώρα μας συζητήσαν ο Πρόεδρος του ΔΣ της Global Investments Holdings, Mehmet Kutman, ο Partner της CVC Capital Partners, Άλεξ Φωτακίδης, ο Managing Partner της Alantra, Γιώργος Λόνγκος, ο Πρόεδρος του ΔΣ και CEO της Enterprise Greece Γρηγόρης Στεργιούλης. Τη συζήτηση συντόνισε η Διευθύνουσα Σύμβουλος Κεντρικής και Νότιας Ανατολικής Ευρώπης της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης, Charlotte Ruhe.

Ο κ. Kutman αναφέρθηκε στις επενδύσεις της Global Investments Holdings στην Ελλάδα, δηλώνοντας ότι στο μέλλον είναι πολύ πρόθυμοι για περισσότερες επενδύσεις, ιδίως όσον αφορά τα λιμάνια, καθώς εξάλλου η εταιρεία έχει το 25% της αγοράς κρουαζιέρας στη Μεσόγειο. Χαρακτήρισε την Ελλάδα τυχερή από μία άποψη γιατί έχει όπως είπε και το παράδειγμα της πατρίδας του της Τουρκίας. Σημείωσε ότι ο τραπεζικός τομέας στην Τουρκία είναι τεράστιος πραγματικά, πολύ μεγαλύτερος από τον ελληνικό, αλλά οι τράπεζες τώρα έχουν πρόβλημα άρα τα πραγματικά χρήματα έρχονται εκτός χώρας. Συμπέρανε ότι και όποιος θέλει να έρθει στην Ελλάδα να επενδύσει, πρέπει να φέρει και τα χρήματα του μαζί γιατί δε θα βρει χρηματοδότηση από το ελληνικό τραπεζικό σύστημα. Χαρακτήρισε δε τις ιδιωτικοποιήσεις μία πολύ δύσκολη διαδικασία σε όλες τις χώρες του κόσμου και τόνισε ότι για να μπορούν να προχωρήσουν "απαιτείται

πολύ σταθερή κυβέρνηση, ισχυρή κυβέρνηση με ισχυρή εντολή”.

Ο **κ. Φωτακίδης** ανέφερε ότι η CVC Capital Partners δραστηριοποιείται στην Ελλάδα από το 2016 ιδίως στον τομέα της υγείας, καθώς είδε μία ευκαιρία στον τομέα των νοσοκομείων. Μετά το Metropolitan και το Ιασώ, στο τέλος του 2018 εξαγόρασε τον μεγαλύτερο Όμιλο της χώρας, το Υγεία, επομένως συνολικά διαθέτει πέντε νοσοκομεία με 350 εκ. ευρώ έσοδα και 600 εκ. ευρώ καθαρή αξία. “Επενδύσαμε πάνω από 300 εκ. ευρώ και είμαστε ικανοποιημένοι με την επένδυση” δήλωσε. Εκτίμησε ότι υπάρχουν τρεις-τέσσερις τομείς στην Ελλάδα όπου υπάρχει ευκαιρία, όπως ο τομέας της υγείας, οι φαρμακευτικές, οι ΑΠΕ, οι κρουαζιέρες και ο τουρισμός. Χαρακτήρισε περίπλοκες τις διαδικασίες ιδιωτικοποιήσεων στην Ελλάδα για τους ξένους θεσμικούς επενδυτές, λέγοντας πως είναι δύσκολο πχ για τη CVC Capital Partners να μπει σε αυτή τη διαδικασία καθώς “είναι σαν ένα μαύρο κουτί και δε συμμετέχουμε εκτός αν έχουμε μία βεβαιότητα ότι θα τα καταφέρουμε”. Όσον αφορά τις ΣΔΙΤ όμως εξέφρασε την πεποίθηση ότι υπάρχει τεράστια δυνατότητα υποστήριξης της δημόσιας διοίκησης για τη βελτίωση της υγείας. Στη φορολογία, διηγήθηκε ότι επιχειρηματίας του έλεγε ότι πληρώνει το 70% των εσόδων του, πράγμα που χαρακτήρισε αδιανόητο. Ο **κ. Λόνγκος** διηγήθηκε πως πριν από μερικούς μήνες παρείχε συμβουλές για εξαγορά και ο διευθύνων σύμβουλος ρώτησε εάν βρεθούμε στα δικαστήρια πόσος χρόνος θα χρειαστεί για να λυθεί η υπόθεση. Οι νομικοί σύμβουλοι του είπαν πέντε- έξι χρόνια, ίσως επτά και ο διευθύνων σύμβουλος ήταν σοκαρισμένος. “Εν τέλει”, είπε, “δημιουργήσαμε διάφορους μηχανισμούς για την κατανομή του κινδύνου και είχαμε ένα έγγραφο 130-140 σελίδων”. Επισήμανε ότι το νομοθετικό πλαίσιο, οι καθυστερήσεις της δικαιοσύνης, είναι τεράστιο εμπόδιο για τους επενδυτές για αυτό ενώ το ανθρώπινο κεφάλαιο υπάρχει, ο καιρός στην Ελλάδα είναι εξαιρετικός, οι αξιολογήσεις είναι καλές πλέον, δε βλέπουμε ακόμη επενδύσεις. Σημείωσε ότι οι ελληνικές εταιρείες είναι σχετικά μικρές, καθώς οι πραγματικά μεγάλες εί-

ναί τέσσερις- πέντε και δήλωσε ότι δε μπορεί να φανταστεί ένα Αμερικανό επενδυτή να έρθει στην Ελλάδα για να αγοράσει ένα περιουσιακό στοιχείο που θα του αποδώσει 100 εκατ. ευρώ, καταλήγοντας ότι χρειάζεται η συγχώνευση και συνένωση. Επεσήμανε επίσης ότι η Ελλάδα ανακτά σιγά-σιγά την ανταγωνιστικότητα της, αλλά αυτό έγινε μειώνοντας το εργασιακό κόστος και η φορολόγηση και η μείωση εργασιακού κόστους ώθησε αξιόλογους ανθρώπους εκτός χώρας. Ο **κ. Στεργιούλης** επισήμανε ότι υπάρχουν δύο ζητήματα: Πρώτον, εάν η ελληνική κοινωνία πιστεύει πραγματικά στις επενδύσεις και δεύτερον εάν οι ξένοι μας εμπιστεύονται. Διηγήθηκε πως πριν λίγα χρόνια ήταν πρόεδρος ελληνικής πετρελαϊκής εταιρείας και επισκεπτόταν μία ξένη χώρα. Πήρε ταξί και μιλούσε στο κινητό και ο ταξιτζής σταμάτησε και του είπε “σας παρακαλώ, θέλω να με πληρώσετε από τώρα”. Σχολίασε λοιπόν ότι αυτό είναι το brand της χώρας. “Πρέπει να πιστεύουμε στις επενδύσεις και οι άλλοι να πιστεύουν σε εμάς” δήλωσε. Ανέφερε ότι εφέτος σημειώθηκε ιστορικό ρεκόρ με πάνω από 3 δις. ευρώ επενδύσεις και εξαγωγές πάνω από 30 δις. ευρώ, τόνισε όμως ότι δεν είμαστε ευτυχές γιατί η χώρα έχει άλλες δυνατότητες. Χαρακτήρισε αναπτυσσόμενη αγορά αυτή του τουρισμού, σημειώνοντας ότι υπάρχει μεγάλη μετατόπιση επιθυμιών των επισκεπτών, καθώς η προτίμηση για τα 5σταερα και 6στερα αυξάνει σε Κρήτη, Μύκονο, Πελοπόννησο. Επόμενος σημαντικός τομέας, είπε, είναι οι κοινοπραξίες στη γεωργία. “Η Ελλάδα βρίσκεται στη γωνία και θα υπήρχαν επιπλοκές από μείωση φόρων, διότι με τα πλεονάσματα που πρέπει να επιτευχθούν, δεν είναι εύκολο να μιλάμε για μείωση φορολογίας” είπε. “Λαϊκισμός σημαίνει εύκολες απαντήσεις. Εάν νομίζουμε ότι μία μείωση 2-3% του φορολογικού συντελεστή θα λύσει τα προβλήματα, κάνουμε λάθος” πρόσθεσε, εκτιμώντας ότι οι επενδυτές δεν επιλέγουν μία χώρα για φορολογικούς λόγους, αλλά επειδή το στάτους της χώρας εγγυάται μία μακρόχρονη απόδοση των επενδύσεων τους. “Χρειαζόμαστε επενδυτές που θα παραμείνουν για μεγάλο χρονικό διάστημα στη χώρα” δήλωσε. ■

Keynote Speech

Mirko Nikolic
Senior Advisor,
Boston Consulting Group

CHAIR
Chryssos Kavounides
Partner & Managing Director -
Head of Athens office, BCG

«Η παρακίνηση και τα κίνητρα βρίσκονται στο επίκεντρο της ηγεσίας» υποστήριξε ο **Μίρκο Νίκολιτς, senior advisor Boston Consulting Group** που εξήγησε ότι θέλουμε έναν εργαζόμενο ο οποίος θα κάνει άλματα, θα αισθάνεται ότι ενστερνίζεται όλα όσα αναλαμβάνει να κάνει και έτσι έχει την παρότρυνση. Υπάρχει ωστόσο μεγάλη παρανόηση ως προς το τι είναι πραγματικά το κίνητρο και τι σημαίνει, υποστήριξε. «Συχνά γίνεται λόγος για εξωγενή κίνητρα όπως συμβαίνει με τα παιδιά. Υπάρχει η τάση να νομίζει κανείς ότι ο άλλος θα αποδώσει περισσότερο εφόσον του δώσεις κάποια ανταμοιβή» εξήγησε.

Οι ενδογενείς παράγοντες παρότρυνσης είναι τέσσερις:

1.Σκοπός. Να μπορεί να απαντήσει κανείς στο ερώτημα γιατί κάνει αυτό που κάνει και αν έχει ισχυρή εικόνα του σκοπού του, τότε έχει αρκετή ανοχή

και ανοχή. Οι γιατροί του κόσμου για παράδειγμα έχουν κίνητρο διότι κάνουν την εθελοντική τους εργασία γνωρίζοντας τις αντιξοότητες και τις αντέχουν.

2.Παροχή ελευθερίας. Απαραίτητη η αυτονομία για το τι κάνει ο καθένας, πώς το κάνει και με ποιον τρόπο. Πρέπει να παίρνει καθοδήγηση μόνο ως προς τα αποτελέσματα. Όσο πιο ελεύθερος είναι κανείς τόσο πιο ευτυχισμένος είναι.

3.Βελτίωση. Όλοι θέλουμε να βελτιωθούμε. Όπως οι αθλητές επικεντρώνονται στη βελτίωση των επιδόσεων τους και όχι απαραίτητα στη νίκη.

4.Ανήκειν. Αίσθηση της εκτίμησης είναι ιδιαίτερα σημαντική. Εχουμε όλοι την ανάγκη να μας εκτιμούν και να μας αναγνωρίζουν.

Ο κ. Νίκολιτς αναφέρθηκε σε μια έρευνα που πραγματοποιήθηκε στις ΗΠΑ σύμφωνα με την οποία όταν οι εργαζόμενοι ένιωσαν ότι κάποιος

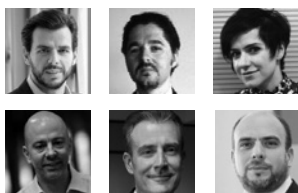

παραμελείται τότε 4 στους 10 αισθάνονται λιγότερη δέσμευση και ήταν πιο πιθανό να αποχωρήσουν από την εταιρεία. Αποτελεί μάλιστα από τους βασικούς λόγους αποχώρησης από εταιρείες, η έλλειψη αναγνώρισης. Από την άλλη όταν υπάρχει αναγνώριση τότε, επιθετική στάση απέναντι στην επιχείρηση θα έχει μόλις ένας στους 100 εργαζόμενους. «Στην ηγεσία όταν θέλει κάποιος να ενθαρρύνει το «ανήκειν» πρέπει να ενδιαφέρεται για τους ανθρώπους και τους παράγοντες που θρέφουν την εσωτερική εκτίμηση» εξήγησε ο κ. Νικόλιτς. Ερωτηθείς για το πώς μεταφράζεται για τους μάνατζερ η επιτυχία στα παραπάνω σημεία,

με δεδομένο ότι δεν αποτελούν μετρήσιμα μεγέθη εκείνος επέμεινε ότι υπάρχουν μετρήσιμα στοιχεία. «Εκπαιδευείς τους ηγέτες να ρωτούν θετικές ερωτήσεις αντί αρνητικών, για παράδειγμα μην ρωτάς «γιατί έχεις αργήσει τόσο;» αλλά ρώτα «τι μπορείς να κάνεις για να επιταχύνεις τη διαδικασία;»». Στην πρώτη ερώτηση η στάση είναι σχεδόν πάντα αμυντική υποστήριξε. «Μην επιλύεται τα προβλήματα των εργαζομένων σας διότι τότε παίρνετε την ευθύνη από τα χέρια τους και δεν μπορούν μετά να λάβουν αποφάσεις» συμπλήρωσε τονίζοντας ότι τα στοιχεία αυτά έχουν άμεσο αντίκτυπο στην παραγωγικότητα που μετριέται άμεσα. ■

Making Leadership Effective

SPEAKERS

Dr. Vassili Apostolopoulos

CEO, Athens Medical Group;
President, Hellenic Entrepreneurs
Association, Greece

Theo Filippopoulos

CEO, Attica Publications Group, Greece

Lilian Nektariou

Franchise Country Manager,
Coca-Cola Greece, Cyprus & Malta

Grigoris Zarifopoulos

Country Director, Google Greece,
Bulgaria, Cyprus and Malta

Nikolaos Bakatselos

President & CEO, Pyramis
Metallourgia S.A., Greece

CHAIR

Chryssos Kavounides

Partner & Managing Director -
Head of Athens office, BCG

«Μιλάμε συνεχώς για την ανάγκη ψηφιακών δεξιοτήτων προκειμένου το εργατικό δυναμικό να είναι εξοπλισμένο αλλά δεν πρέπει να ξεχνάμε και τις ήπιες δεξιότητες οι οποίες στην πράξη απελευθερώνουν πολύ χρόνο από τους διευθυντές ώστε να ηγούνται και να διοικούν» υποστήριξε ο κ. **Γρηγόρης Ζαριφόπουλος, Country Manager Google Greece Bulgaria Cyprus & Malta.**

Μια ομάδα γίνεται αποτελεσματική σύμφωνα με τον κ. Ζαριφόπουλο όταν αισθάνεται ψυχολογική ασφάλεια, να αναλάβει κινδύνους, να συζητά, να κάνει brainstorming και να μην φοβάται να εκτεθεί. Όταν αισθάνεται αξιόπιστη, ότι θα παραδώσει εγκαίρως, ότι της έχει ανατεθεί. Όταν λειτουργεί με δομή και σαφήνεια. Όταν οι στόχοι και οι επιδιώξεις συνδέονται με την αυτονομία και την κυριότητα που αποτελεί βασικό συστατικό επιτυχίας μιας ομάδας. Όταν η δουλειά έχει νόημα και είναι σημαντική για όλους. Όταν βρίσκονται κοντά στις ανάγκες του νέου κόσμου. «Τα οκτώ χαρακτηριστικά που κάνουν έναν ηγέτη καλό είναι όταν αυτός είναι καλός coach, ενδυναμώνει την ομάδα, εκφράζει προσωπικό ενδιαφέρον για τα μέλη της ομάδας, σέβεται την αυτονομία, έχει καλή επικοινωνία, παραγωγικότητα, καθαρό όραμα για την ομάδα και σημαντικές τεχνικές δεξιότητες» εξήγησε ο κ.

Ζαριφόπουλος. «Ο όμιλος ο δικός μας έχει βαθιά ριζωμένες τις έννοιες του οράματος και της ηγεσίας» περιέγραψε ο **Dr. Βασίλης Αποστολόπουλος CEO Ιατρικό Κέντρο Αθηνών** που εξήγησε ότι πριν από 35 χρόνια ο όμιλος ξεκίνησε ως αποτέλεσμα ενός οράματος ώστε οι Έλληνες ασθενείς να μην ταξιδεύουν στο εξωτερικό για ιατρική περίθαλψη. «Η συνέχιση του οράματος αποτελεί καθημερινή άσκηση ηγεσίας» συμπλήρωσε ο κ. Αποστολόπουλος. Αναφερόμενος σε ένα από τα παραδείγματα ηγεσίας εξήγησε ότι «Αναλαμβάνουμε την πρωτοβουλία να εμπνέουμε καταξιωμένους Έλληνες γιατρούς που διαπρέπουν στο εξωτερικό και τους προσφέρουμε εργαλεία ώστε να επιστρέψουν στην Ελλάδα και να συνεχίσουν να ασκούν όλα όσα έμαθαν στο εξωτερικό στη δική τους πατρίδα». «Ο ηγέτης του χθες δεν είναι ίδιος με αυτόν του σήμερα και έτσι η έννοια της ηγεσίας μεταλλάσσεται και εξελίσσεται διαχρονικά» συμπλήρωσε. Τόνισε μάλιστα ότι κατά την περίοδο της κρίσης κορυφώνεται η ανάγκη αναζήτησης ηγέτη. Πρέπει μάλιστα να μπορεί να επιλέγει σωστά ανθρώπους που θα τον συμβουλευουν οι οποίοι στον τομέα της ευθύνης του θα είναι πιο ικανοί. «Ο πατέρας μου, που είναι ο ηγέτης που με ενέπνευσε έλεγε ότι «το παράγγελμα της προσοχής πρέπει να δίνεται από τη θέση της προσοχής», είπε ολοκληρώνοντας την ομιλία του.

Στην εποχή μας πλέον φεύγουμε από ένα μοντέλο παραδοσιακής κερδοφορίας και εισερχόμαστε ξαφνικά σε ένα μοντέλο που σκέφτεται την κοινωνία, το περιβαλλοντικό αποτύπωμα κτλ, σημείωσε η κα **Λίλιαν Νεκταρίου Franchise Country Manager Coca Cola Greece, Cyprus & Malta**. «Πρακτικά αυτό σημαίνει ότι μετασχηματίζεται και η έννοια του ηγέτη» συμπλήρωσε. Υποστήριξε ότι βρισκόμαστε σε μια φάση όπου η παραγωγικότητα δεν μπορεί να έρθει μέσα από οικονομικά αποτελέσματα μόνο. «Αυτό που θέλουμε είναι ο εργαζόμενος να συμμετέχει στον οργανισμό μόνο αν μπορεί να τον εμπνεύσει ο οργανισμός. Οι νέες

γενιές δεν θέλουν το παλαιό μοντέλο, δεν κυνηγάνε τη σταθερή δουλειά, δεν επιθυμούν αυτό το κανονιστικό πλαίσιο. Τους ενδιαφέρει να είναι δημιουργικοί, θέλουν να κάνουν τη διαφορά, θέλουν η δουλειά τους να είναι μέρος ενός μεγαλύτερου πράγματος και να έχει αντίκτυπο στην κοινωνία, έχουν ανάγκη να μαθαίνουν καινούρια πράγματα» εξήγησε η κ. Νεκταρίου που εξήγησε ότι το μοντέλο του ηγέτη, έχει αλλάξει σημαντικά.

Για να κρατήσει μια εταιρεία τα ταλέντα της πρέπει να δημιουργήσει ένα οικοσύστημα με start-uppers ώστε να έχουν έδαφος να εξελιχθούν και να δημιουργήσουν, υποστήριξε. «Ως προς το δικό μου αποτύπωμα το βασικότερο συστατικό είναι η ειλικρίνεια στους νέους, με δεδομένο μάλιστα ότι δεν μπορούμε να τους προσφέρουμε ασφάλεια σε συνθήκες που αλλάζουν συνεχώς. Πρέπει να τους χτίσουμε την προσαρμοστικότητα και την ευελιξία, ενώ είναι ιδιαίτερα σημαντική και η διαβίωση μάθηση». Πρέπει όλοι να μαθαίνουν και να εξελίσσονται συνεχώς και οι ηγέτες.

Μέσα από τη δουλειά του είχε την ευκαιρία να γνωρίζει πολλούς ανθρώπους και σε αυτούς διαπίστωσε κάποια κοινά χαρακτηριστικά ο κ. **Θεόδωρος Φιλιππόπουλος CEO Αττικές Εκδόσεις**. Βασικό στοιχείο εξήγησε, ότι είναι η επιλογή ανθρώπων που εργάζονται για τους ηγέτες, που εργάζονται δίπλα τους. «Ένας παλιός επιχειρηματίας μου είχε πει ότι επιλέγει εργαζομένους καλύτερους από αυτόν, ώστε να δουλεύουν για εκείνον. Αν είναι χειρότεροι από εμένα θα δουλεύω εγώ για αυτούς, μου είχε πει» εξιστόρησε ο κ. Φιλιππόπουλος. Επίσης η ταχύτητα στη λήψη αποφάσεων με ρίσκο και η διατύπωση και παραδοχή ότι έγινε λάθος είναι επίσης ένα στοιχείο που παρατηρεί. «Αναλαμβάνουν την ευθύνη σε περίπτωση λήψης λάθους αποφάσεων ενώ μπορούν να αναιρέσουν μια λάθος απόφαση εξίσου γρήγορα με την ταχύτητα που μπορούν να την πάρουν» περιέγραψε προσθέτοντας επίσης ότι η γνώση του αντικείμενου τους είναι απαραίτητη. ■

The Importance of FDI: Constraints and Potential

SPEAKERS

George Tsipras

Head of the Economic Office of the Prime Minister, Hellenic Republic

Amb. April Foley

Member of the Ambassadorial Advisory Council, Atlantic Council, USA

Apostolos Gkoutzinis

Partner, Milbank-Tweed-Hadley & McCloy, UK

Evangelos Karagrigoriou

Chairman, Hellenic Gaming Commission, Greece

Athanasios Lazanias

Chairman of the Board, Arclif Group, Switzerland

Omiros Sarikas

Managing Partner & Founding Member, Brookstreet Equity Partners LLP, UK

Dimitris Valatsas Director Europe, Greenmantle, UK

Thomas Varvitsiotis President, V+O, Greece

CHAIR Yanos Gramatidis, CEO & Partner, Bahas, Gramatidis & Partners, Greece

Η αναγκαιότητα των άμεσων ξένων επενδύσεων και τα εμπόδια που αυτές αντιμετωπίζουν βρέθηκαν στο επίκεντρο του 4ου Οικονομικού Φόρουμ Δελφών. Ο **Επικεφαλής του γραφείου πρωθυπουργού για τα θέματα της Οικονομίας κ. Γιώργος Τσίπρας** σημείωσε ότι η εικόνα της χώρας έχει αλλάξει πλήρως τα τελευταία χρόνια, ενώ οι άμεσες ξένες εισροές αυξήθηκαν κατά 3,6 δισ. ευρώ το 2018, σε σχέση με το 2017, ενώ πρόκειται για την τρίτη, κατά σειρά, χρονιά αύξησης τους. Ανέφερε ότι παρότι οι ρυθμοί αύξησης των ξένων επενδύσεων έχουν επιστρέψει στην εποχή πριν από την κρίση, δηλαδή πριν από το 2008, τα μεγέθη που καταγράφονταν τότε, δεν ήταν επαρκή. Κι αυτό επειδή, όπως εξήγησε, παρά την, τότε, αύξηση των άμεσων ξένων επενδύσεων, υπήρχε τεράστια απόκλιση, σε σχέση με τις χώρες του αναπτυσσόμενου κόσμου. Ως αποτέλεσμα, όπως είπε ο κ. Τσίπρας, η Ελλάδα ξεπερνάει την κρίση, αλλά όχι τις παθογένειες της ελληνικής οικονομίας και γι' αυτό απαιτείται η αλλαγή

του παραγωγικού μοντέλου, διαδικασία που απαιτεί ευρύτερες συναινέσεις.

Η **πρέσβης April Foley, μέλος του Ambassadorial Advisory Council, Atlantic Council, USA** σημείωσε ότι οι επενδύσεις βρίσκονται αντιμέτωπες με την ανησυχία των τοπικών κοινωνιών και ανέφερε ως παράδειγμα την αξιοποίηση των κοιτασμάτων φυσικού αερίου στο Περού. Εκεί, όπως εξήγησε, η κυβέρνηση, με στόχο να άρει τις ανησυχίες της τοπικής κοινωνίας για το κατά πόσο θα δημιουργηθούν οφέλη από τις επενδύσεις στην εκμετάλλευση των κοιτασμάτων, δημιούργησε ένα ταμείο, όπου καταλήγει το 5% των εσόδων. Ανέφερε ακόμη την περίπτωση της Ουγγαρίας, η οποία μεταρρύθμισε το φορολογικό καθεστώς και μείωσε τη γραφειοκρατία, επιτυγχάνοντας την αύξηση του ΑΕΠ της κατά 4%.

Ο **Πρόεδρος της Επιτροπής Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων (Ε.Ε.Ε.Π.) ο κ. Ευάγγελος Καρααργυρίου** περιέγραψε το εγχείρημα του ολοκληρωμένου συγκροτήματος καζίνο στο Ελληνικό, το οποίο βρέθηκε αντιμέτωπο με την απουσία αντίστοιχων επενδύσεων, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, αλλά και με την ευρύτερα διαδεδομένη κουλτούρα κατά των τυχερών παιγνίων. Στο πλαίσιο αυτό, χρειάστηκε να συνδεθεί το integrated resort casino με μία ευρύτερη επένδυση, όπου τα έσοδα προέρχονται, κατά βάση, από τον τουρισμό. Πρόσθεσε ότι το έργο έχει προσελκύσει ισχυρό επενδυτικό ενδιαφέρον, αποτελώντας το μεγαλύτερο έργο μέσα στο mega project του Ελληνικού.

Ο **Διευθυντής στην Ευρώπη της Greenmantle, κ. Δημήτρης Βαλάτσας**, σημείωσε ότι οι συμβουλές που παρέχει η εταιρεία στους πελάτες της είναι ότι κατά την υλοποίηση ξένων επενδύσεων θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η νομική ασφάλεια της χώρας, αλλά και ο λεγόμενος πολιτικός αγνωστικισμός. Δεν θα πρέπει δηλαδή, όπως εξήγησε, η επιτυχία υλοποίησης μίας ξένης επένδυσης να εξαρτάται από την εκάστοτε κυβέρνηση, ενώ ζητούμενο είναι να πειστούν οι ξένοι επενδυτές ότι η τοποθέτηση των κεφαλαίων στην Ελλάδα δεν αποτελεί υπόθεση μόνο για insiders.

Ο **Partner της Millbank - Tweed - Hadley & McCloy κ. Απόστολος Γκουτζίνης**, έκανε λόγο για ευθύ συσχετισμό μεταξύ ενός εύρωστου χρηματοπιστωτικού συστήματος και της δυνατότητας της οικονομίας να προσελκύει χρήματα από τις διεθνείς αγορές. Σημείωσε ότι οι τοποθετήσεις ξένων κεφαλαίων αποτελούν επενδύσεις προς το νομικό σύστημα της χώρας, την εφαρμογή των διεθνών συμβάσεων, που επιτρέπουν να γίνονται σεβαστές όλες οι υποχρεώσεις των εμπλεκόμενων μερών στο πλαίσιο του δικαϊκού συστήματος της χώρας. Τόνισε ότι είναι αναγκαία η αποτελεσματικότητα του δικαστικού συστήματος και η έγκαιρη απονομή δικαιοσύνης προκειμένου η Ελλάδα να προσελκύει ξένες επενδύσεις.

Ο **Πρόεδρος του Δ.Σ. της Arclif Group, κ. Αθανάσιος Λαζανάς** ανέφερε ότι υπάρχουν στρεβλώσεις όσον αφορά την επενδυτική στρατηγική στην Ευρώπη, η οποία επενδύει, σε ετήσια βάση, 100 δις. ευρώ στον τομέα της γεωργίας, αλλά μονον 2 δις. ευρώ σε ψηφιακή τεχνολογία. Ο ίδιος τόνισε ότι η εταιρεία του προτίθεται να επενδύσει 100 εκατ. ευρώ την επόμενη πενταετία, αλλά προϋπόθεση γ' αυτό είναι να υπάρξει βοήθεια από το κράτος.

Ο **Managing Partner και ιδρυτικό μέλος της Brookstreet Equity Partners LLP, Όμηρος Σαρίκας**, σημείωσε ότι είναι αναγκαίο να υπάρχει ένα οικοσύστημα, που να διέπεται από κανόνες και να είναι φιλικό προς τις ξένες επιχειρήσεις και ανέφερε ότι το επιχειρηματικό κενό δημιουργεί ευκαιρίες.

Ο **Πρόεδρος της V+O Greece, Θωμάς Βαρβιτσιώτης**, σημείωσε ότι οι άμεσες ξένες επενδύσεις βρίσκονται αντιμέτωπες με την δυσκολία απονομής δικαιοσύνης, την έλλειψη διαφάνειας, τη διαφθορά και τη νοοτροπία του «εγώ» έναντι του «εμείς». Τόνισε ότι για την προσέλκυση ξένων επενδύσεων απαιτείται κοινωνική συναίνεση και αποδοχή, ενίσχυση της δημιουργικότητας και ένα νέο σαφές νομοθετικό πλαίσιο. Αλλά και επικοινωνιακή στρατηγική, προς το εξωτερικό, ότι η Ελλάδα είναι ελκυστικός επενδυτικός προορισμός και προς το εσωτερικό ότι οι ξένες επενδύσεις αποτελούν συνώνυμο της ανάπτυξης και της ανάσχεσης του brain drain. ■

Can Multilateralism Survive? New Global Governance Rules for A New World

SPEAKERS

Jean Pisani-Ferry

Senior Fellow, Bruegel; Thommaso Padoa-Schioppa Chair, European University Institute, Italy

Miguel Maduro

Director, School of Transnational Governance, European University Institute, Italy

George Papaconstantinou

School of Transnational Governance, European University Institute, Italy

Dr. Vladimir Yakunin

Founder, Dialogue of Civilizations Research Institute, Russia

Dr. Daniela Schwarzer

Director, German Council on Foreign Relations, Germany

Domna Maria Michailidou

Adjunct Lecturer, Cambridge University, UK

CHAIR

Nefeli Lygerou

Journalist, Proto Thema Newspaper, Greece

Το ερώτημα στο οποίο οι ομιλητές αυτής της ενότητας κλήθηκαν να απαντήσουν είναι αν μπορεί τελικά να επιβιώσει η πολυμέρεια και να αντεπεξέλθει στις απαιτήσεις της νέας τάξης πραγμάτων και των προκλήσεων στη παγκόσμια διακυβέρνηση.

Ο κ. **Pisani-Ferry, Senior Fellow, Bruegel, Thommaso Padoa-Schioppa Chair, European University Institute, Italy** μίλησε για το νέο μοντέλο διακυβέρνησης που προσπαθούν να επιβάλλουν αρκετοί ηγέτες σημειώνοντας ότι τα παγκόσμια προβλήματα απαιτούν συλλογικές λύσεις. Αρκετοί ηγέτες (πχ Τραμπ, Πούτιν, Σι Γιν Πινγκ) αρνούνται να ακολουθήσουν τους βασικούς κανόνες της Δύσης. Οι λόγοι είναι πολύ αλλά βασικά προκύπτουν από το γεγονός ότι διανύουμε μία εποχή με πολύ ετερογενή προβλήματα και κίνητρα. «Δεν είμαι βέβαιος ότι οι κοινοί κανόνες που ισχύουν έως και σήμερα είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις της νέας εποχής», τόνισε.

Ο κ. **Γιώργος Παπακωνσταντίνου, School of Transna-**

tional Governance, European University Institute, Italy ανέφερε ότι πρέπει να σκεφτούμε τους τομείς της διακυβέρνησης χωριστά και να παρατηρήσουμε τι λειτουργεί σωστά και τι χρειάζεται να αλλάξει. Για παράδειγμα, είπε, ότι ο τραπεζικός κλάδος δεν υποστηρίχθηκε από το σωστό πλαίσιο κανόνων με αποτέλεσμα να οδηγηθεί σε κρίση. Σημείωσε, πως ενώ οι κανόνες Βασιλεία III φαίνεται να διορθώνουν τα λάθη της Βασιλείας II, δεν είναι βέβαιος ότι θα αποτελέσει ένα σωστά αυτό-ρυθμιζόμενο σύστημα, ασφαλές, ώστε να αποφύγουμε μία νέα τραπεζική κρίση. Αναφέρθηκε σε αρκετούς τομείς στους οποίους πρέπει να εξεταστεί η επάρκεια του κανονιστικού πλαισίου, όπως στον τομέα του εμπορικού ανταγωνισμού, στο θέμα της διακυβέρνησης του διαδικτύου, στο φορολογικό, στο περιβάλλον και τη μετανάστευση.

Ο **Dr. Vladimir Yakunin, Founder, Dialogue of Civilizations Research Institute, Germany**, σημείωσε ότι ο όρος «πολυμέρεια» ενδέχεται να προσδίδει μία αίσθηση αντι-αμερικανισμού, όμως αυτό δεν είναι αληθές. Πρέπει να είμαστε αντικειμενικοί και να μελετούμε τους θεσμούς που ορίζουν τους κανόνες διακυβέρνησης με προσοχή (ΟΗΕ, Παγκόσμια Τράπεζα, Παγκόσμιος Ορ-

γανισμός Εμπορίου, Διεθνές Νομισματικό Ταμείο κλπ). Επίσης είπε ότι δεν είναι απαραίτητα κακό να κατακρίνουμε τους ηγέτες που αμφισβητούν κανόνες και έδωσε το παράδειγμα του Προέδρου των ΗΠΑ κ. Τραμπ που αμφισβητεί το Σύμφωνο του Παρισιού για το Κλίμα, το οποίο ορίζει αύξηση της παγκόσμιας θερμοκρασίας όχι μεγαλύτερης από 2 βαθμούς. Τονίζει ότι αν η θερμοκρασία ανέβει 1.5 βαθμό, το μισό Μανχάταν θα βυθιστεί. «Αρα γιατί έπρεπε ο κ. Τραμπ να συμφωνεί;» αναρωτιέται. «Αύξηση κατά 2 βαθμούς εξυπηρετεί τα συμφέροντα των βιομηχανιών αλλά όχι το καλό της χώρας του», συμπληρώνει.

Στη δική του τοποθέτηση το κ. **Miguel Maduro, Διευθυντής, School of Transnational Governance, European University Institute, Italy**, είπε ότι η πρόκληση της πολυμέρειας βασίζεται σε ζητήματα όπως το χάσμα μεταξύ χώρου πολιτικής και πολιτικών προσεγγίσεων. «Αυτό που δημιουργεί την ανάγκη για πολιτική δεν είναι η ταυτότητα της πολιτικής της κάθε χώρας αλλά η ανάγκη που απορρέει από την αλληλεξάρτηση των χωρών. Ο χώρος για πολιτική είναι κυρίως εθνικός και η πολιτική προσέγγιση κυρίως χειραγωγημένη εσωτερικά. Πρόβλημα προκύπτει όταν οι εθني-

κοί πολιτικοί χώροι δεν έχουν ενσωματώσει την έννοια της αλληλεξάρτησης και κατά συνέπεια δημιουργούν έναν φαύλο κύκλο προβλημάτων που οδηγεί στην μη-ενσωμάτωση της πολυμέρειας». Χώρες όπως η ΗΠΑ και η Ιταλία, τόνισε, ζητούν πλέον την επαναδιαπραγμάτευση κανόνων που δεν είναι καλές για τις χώρες τους (πχ. ΗΠΑ και Κλίμα). Αυτό δεν βοηθά στην πολυμέρεια και είναι μάλλον μία στροφή στην μονομέρεια, μία στροφή σε πρακτικές του παρελθόντος. Τόνισε επίσης ότι χρειάζεται πλέον ένας μετασχηματισμός σε θέματα όπως η πληροφόρηση, διότι -σε αντίθεση με το παρελθόν- τα ΜΜΕ, τα συνδικάτα και τα κόμματα δεν θεωρούνται αξιόπιστες πηγές πληροφόρησης και αυτό δημιουργεί ανασφάλεια και αμφισβήτηση σε επίπεδο αξιοπιστίας και δεν βοηθούν στην οργάνωση της νέας τάξης πραγμάτων και των κανόνων που θα την διέπουν.

Στην τοποθέτησή της η **Dr. Daniela Schwarzer, Διευθύντρια, German Council on Foreign Relations, Germany** σημείωσε ότι παρατηρούμε σήμερα μία μετατόπιση του «κέντρου βάρους» της εξουσίας από τη Δύση στην Ανατολή. Τόνισε ότι η κρίση έχει οδηγήσει παγκοσμίως σε μία απώλεια εμπιστοσύνης και μία αντίδραση στην

παγκοσμιοποίηση. «Οι εξελίξεις ακολουθούν τις εξελίξεις της τεχνολογίας και πολλές φορές αυτό έρχεται σε αντίθεση με τα κοινά συμφέροντα», σημείωσε. Για παράδειγμα, είπε, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ζητά τροποποιήσεις στους κανόνες που Παγκόσμιου Εμπορίου κλπ., η Ευρωπαϊκή Ένωση μία κοινή αντιμετώπιση των κυβερνο-επιθέσεων και των παραβιάσεων προσωπικών δεδομένων. «Όμως τα κοινά συμφέροντα πια ίσως δεν είναι και τόσο κοινά και οι νέοι κανόνες δύσκολο να διαμορφωθούν», ανέφερε, κλείνοντας.

Τέλος, η κα. **Δόμνα-Μαρία Μιχαλίδου, επίκουρος λέκτορας του Πανεπιστημίου Cambridge του Ηνωμένου Βασιλείου**, είπε ότι προέχει να συνειδητοποιήσουμε τα όσα συμβαίνουν γύρω μας και να αναλογιστούμε γιατί προκύπτει αυτή η εκτεταμένη διάχυση αναστροφής της πολυμέρειας. Σήμερα παρατηρούμε ένα ρήγμα στην κοινωνία, μεταξύ των πολύ μορφωμένων και τον λιγότερο μορφωμένων, των κοσμοπολιτών και των μη-κοσμοπολιτών. «Μπορεί η παγκοσμιοποίηση και η τεχνολογική καινοτομία να ευνόησε τον περασμένο αιώνα τους κοσμοπολίτες και πολύ μορφωμένους, όμως σήμερα αυτό προκαλεί αύξηση των ταξικών ανισοτήτων», είπε χαρακτηριστικά. ■

World leader in mineral-based specialties for industry

World leader in mineral-based specialties for industry, Imerys delivers high value-added, functional solutions to a great number of industries, ranging from process manufacturing to consumer goods.

The Group draws on its understanding of applications, technological knowledge and expertise in materials science to deliver solutions by beneficiating its mineral resources, synthetic minerals and formulations. Imerys contributes essential properties to customers' products and their performance, including heat resistance, hardness, conductivity, opacity, durability, purity, lightness, filtration, adsorption and water repellency.

Imerys meets ambitious targets to develop responsibly, focusing on people, the environment and corporate governance.

17,800 employees

230 industrial sites

50+ countries

www.imerys.com

The New Role of Cities in Global Issues – The Case of Athens

SPEAKERS

Georgios Kaminis

Mayor of Athens, Greece

Manos Moschopoulos

Senior Program Officer, Open Society Foundation, Europe

Peggy Antonakou

CEO Microsoft Greece, Cyprus and Malta

INTERVENTIONS:

Alexandros Kambouroglou

Executive Director Athens Partnership, Greece

Elina Dallas

Architect, Project Manager Revitalisation of the Athens Commercial Triangle Program, Greece

Konstantinos Champidis

Chief Digital Officer, City of Athens Municipality, Greece

CHAIR **George Fertitta**, CEO & Principal-Communications and Internal Management, Bloomberg Associates, USA

Κατά τη διάρκεια της συζήτησης που συντόνισε ο **George Fertitta, CEO & Principal-Communications and Internal management, Bloomberg Associates**, αναλύθηκε ο ρόλος των πόλεων στα παγκόσμια ζητήματα με επίκεντρο την περίπτωση της Αθήνας και αναδείχθηκαν τα οφέλη από τη συνεργασία του δήμου με τον ιδιωτικό τομέα.

Ο κ. **Γιώργος Καμίνης, Δήμαρχος Αθηναίων**, κατέθεσε τη δική του εμπειρία υπενθυμίζοντας πως ανέλαβε το τιμόνι του Δήμου σε μια δύσκολη περίοδο για την Ελλάδα λόγω κρίσης. Έτσι χρειάστηκε να ξεφύγουμε από τα στερεότυπα περί συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα. Στραφήκαμε σε μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς και αρχίσαμε να δημιουργούμε νέα δίκτυα μαζί τους. Στραφήκαμε στην ψηφιακή τεχνολογία, συνεργαστήκαμε με μεγάλες εταιρείες όπως η Microsoft και άλλες. Κατά τη διάρκεια της προσφυγικής κρίσης, δημιουργήσαμε το open society. Θέλουμε να υπάρχει διασύνδεση είτε με δίκτυα όπως το eurocities, είτε με θεματικές ενότητες

όπως η θάλασσα. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση δημιουργήθηκε ένα δίκτυο αλληλεγγύης μεταξύ πόλεων. Και πείσαμε κάποιες πόλεις να δεχτούν πρόσφυγες. Το μέλλον ανήκει στις πόλεις. Ελπίζουμε ο επόμενος δήμαρχος να συνεχίσει αυτή την προσπάθεια και εμείς θα τον βοηθήσουμε» είπε.

Ο κ. **Μάνος Μοσχόπουλος, Senior Program Officer, Open Society Foundation**, ο οποίος έχει δημιουργήσει το μεταναστευτικό συμβούλιο των δήμων επεσήμανε πως «οι πόλεις είναι εκείνες που μπορούν να παρέχουν λύσεις στους πρόσφυγες και στους μετανάστες. Και τα προβλήματα τους είναι κοινά με τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι πολίτες με πόλεις. Όπως το πρόβλημα στέγασης». Τι μπορεί να προσφέρει το Open Society που δεν μπορεί να προσφέρει η κυβέρνηση; Σε αυτό το ερώτημα ο κ. Μοσχόπουλος απάντησε πως «εμείς μπορούμε να φέρουμε πόρους εκεί που χρειάζονται. Επιπλέον φέρνουμε κοντά τους κατοίκους με τους μετανάστες»

Η κα **Πέγκυ Αντωνάκου, CEO Microsoft Ελλάδας, Κύπρου και Μάλτας** υπογράμμισε πως «στην Ελλάδα ήταν ταμπού μέχρι σήμερα η σύμπραξη ιδιωτικού και δημόσιου τομέα. Όλες οι εταιρίες και πιο συγκεκριμένα η Microsoft έχουμε ευθύνη να επιστρέφουμε κάτι στις κοινωνίες που συμμετέχουμε. Από την έξυπνη πόλη πρέπει να περάσουμε στη σοφή πόλη και η Αθήνα είναι πλέον κατάλληλη για να γίνει. Η Αθήνα ήταν η θεά της σοφίας. Και θεωρούμε πως αν μπορούμε να αλλάξουμε μια γειτονιά, μπορούμε να αλλάξουμε μία πόλη και μια χώρα».

Ο κ. **Αλέξανδρος Καμπούρογλου, Executive Director, Athens Partnership**, εξήγησε μέσα από ποια διαδικασία δημιουργήθηκε μία νέα ταυτότητα πολίτη. «Δεν θέλαμε να παρακάμψουμε το σύστημα αλλά να συνεργαστούμε με το δήμο. Βάλαμε τους υπαλλήλους του δήμου να συνεργαστούν με τους εκπροσώπους του ιδιωτικού τομέα».

Ο κ. **Κωνσταντίνος Χαμπίδης, Chief Digital Officer Δήμου Αθηναίων**, αναφέρθηκε στη δημιουργία του ψηφιακού συμβουλίου της Αθήνας και στην ψηφιακή στρατηγική της πόλης. «Καταφέραμε να περάσουμε τη συζήτηση για την ψηφιοποίηση του δημόσιου τομέα από τις κλειστές αίθουσες σε ανοιχτές. Χρειάστηκε να χτίσουμε γέφυρες ανάμεσα στο δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα έτσι ώστε να παράσχουμε καλύτερη καθημερινότητα στους πολίτες μας. Δημιουργήσαμε το ψηφιακό κέντρο «Λέλα Καραγιάννη», όπου ο κόσμος μπορεί να αποκτήσει ψηφιακές ικανότητες δωρεάν». Σχετικά με το πρόβλημα της στάθμευσης, ο κ. Χαμπίδης σημείωσε «έχουμε ήδη να δουλεύουμε την πιο έξυπνη πλατφόρμα της Ευρώπης.» Ο Δήμαρχος της Αθήνας- αφού αναφέρθηκε στην έλλειψη χώρων στάθμευσης- κατέληξε πως επιδίωξη του δήμου μέσω του έργου του τριγώνου είναι να μην υπάρχουν ιδιωτικά αυτοκίνητα στο κέντρο της πόλης.

Ο **συντονιστή της συζήτησης George Fertitta** ανέφερε πως ο ρόλος των πόλεων είναι να καλύψουν την αδράνεια των κυβερνήσεων υπογραμμίζοντας πως ο κ. Καμίνης είναι ένας δήμαρχος που δεν λαμβάνει τα εύσημα για όσα έχει πετύχει. ■

Defence & Economy

OPENING STATEMENT

Evangelos Apostolakis

Minister of Defence, Hellenic Republic

SPEAKERS

Panagiotis Rigas

Alternate Minister of National Defence,
Hellenic Republic

Vasilis Kikilias

MP, New Democracy Party, Hellenic Republic
Vice Admiral H.N. (Rtd) Kyriakos Kyriakidis,
General Director GDDIA, Hellenic Republic

Kyriakos Kyriakidis

Vice Admiral H.N. (Rtd)

Dennys Plessas

Vice President Business Development Initiatives
Lockheed Martin Aeronautics / International

Dr. Spyros Economides

Associate Professor, London School
of Economics & Deputy Director,
Hellenic Observatory, UK

CHAIR Angelos Athanasopoulos

Senior Diplomatic & EU Affairs Editor,
To Vima – Ta Nea, Greece

Στην ομιλία του ο **Υπουργός Εθνικής Άμυνας κ. Ευάγγελος Αποστολάκης** είπε ότι η γεωγραφική θέση της Ελλάδας είναι σε ένα άκρως απαιτητικό και ταχύτατα εξελισσόμενο περιβάλλον. Η Ελλάδα έχει να αντιμετωπίσει πάρα πολλές προκλήσεις, με γνώμονα πάντα τη διατήρηση της ειρήνης, της σταθερότητας της περιοχής και της συνεργασίας της με τις γειτονικές χώρες. Στόχος του Υπουργείου Άμυνας είναι να διατηρήσει γέφυρες διαλόγου με τις χώρες της περιοχής. Αναφερόμενος στην Τουρκία, είπε ότι έχουμε έναν «δύσκολο γείτονα που κάνει πολλές προκλητικές ενέργειες στο Αιγαίο» και ότι το Υπουργείο καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια να εξομαλύνει τις ενέργειες αυτές και να αποφεύγει τις εντάσεις. Δήλωσε μάλιστα ότι σύντομα θα διεξαχθεί συνάντηση αντιπροσωπειών των δύο χωρών. Η Αμυντική πολιτική της Ελλάδας βασίζεται στην προάσπιση της εδαφικής της ακεραιότητας, την

ικανοποίηση εθνικών συμφερόντων, την ενίσχυση της ασφάλειας και την εξωστρέφεια. «Η Ελλάδα προσπαθεί να προασπιστεί τα συμφέροντά της μέσα από έναν άξονα ισχυρών συνεργασιών, με δραστηριότητες που περιλαμβάνουν συν-εκπαίδευση με γειτονικά κράτη (Αίγυπτος, Μαρόκο, Βαλκάνια, Κύπρος κ.α.)», συμπλήρωσε ο Υπουργός.

Αναφερόμενος στη Βόρεια Μακεδονία είπε ότι η ένταξη της χώρας στο NATO θα βοηθήσει στην ισχυροποίηση της σταθερότητας της περιοχής και τόνισε ότι στόχος της Ελλάδας είναι η εμβάθυνση της συνεργασίας των δύο χωρών. «Επιδιώκουμε να γίνουμε ο κύριος εταίρος της Βόρειας Μακεδονίας», είπε ο Υπουργός. Η οικονομία της χώρας είναι στενά συνδεδεμένη με την αμυντική βιομηχανία και για το λόγο αυτό προωθούμε την υλοποίηση εξοπλιστικών προγραμμάτων που θα αναζωογονήσουν την εγχώρια αμυντική βιομηχανία.

Τέλος, ο Υπουργός αναφέρθηκε στην στενή σχέ-

ση των ενόπλων δυνάμεων με την κοινωνία και τη στήριξή της, μέσω της συμβολής τους στη δασοπυρόσβεση, τις αερο-διακομιδές, την υποστήριξη του λιμενικού σώματος σε επιχειρήσεις διάσωσης μεταναστών, αλλά και στην κατασκευή δομών φιλοξενίας προσφύγων, κ.α.

«Μία συνετή, συγκροτημένη και μακροπρόθεσμη στρατηγική για την ασφάλεια της περιοχής θα μας βοηθήσει να προβάλουμε την αποτρεπτική ικανότητά μας και τον σημαντικό σταθεροποιητικό μας ρόλο στην περιοχή», είπε κλείνοντας.

Ο **Αναπληρωτής Υπουργός Άμυνας κ. Παναγιώτης Ρήγας** επικεντρώθηκε στους δύο αλληλένδετους πυλώνες των σύγχρονων κρατών, και της Ελλάδας φυσικά, την οικονομία και την άμυνα.

Για την αποφυγή στρεβλώσεων, τόνισε ο κ. Ρή-

γας, απαραίτητη προϋπόθεση είναι οι στρατιωτικές δομές να μην καθορίζουν αλλά να υπηρετούν την ασφάλεια και τη σταθερότητα. Με αυτό τον τρόπο ευνοούν την οικονομία και την ανάπτυξη των χωρών. «Η Ασφάλεια και η Δημοκρατία δεν είναι αντίθετες έννοιες αλλά αντίθετα η μία υπηρετεί την άλλη», σημείωσε. Το ζητούμενο είναι η ανάπτυξη της αμυντικής βιομηχανίας που με τη σειρά της προωθεί την ευημερία στη χώρα με την ανάπτυξη της εξειδίκευσης, τη σύζευξη ειδικοτήτων, τη διακλαδικότητα των ενόπλων δυνάμεων. «Ζητούμενο συνεπώς είναι η εγχώρια συμμετοχή (ιδιωτική ή δημόσια) στην κάλυψη των αναγκών

της χώρας. Ευελπιστούμε να κάνουμε την Ελλάδα μία παραγωγική δύναμη με προοπτικές ανάπτυξης που θα επιβιώσει (μέσα από κοινοπραξίες ελληνικών εταιριών), ώστε να γίνει μία ανταγωνιστική βιομηχανία που θα δώσει ώθηση στην οικονομία και θα δημιουργήσει θέσεις εργασίας».

Ο κ. **Βασίλης Κικίλιας, Βουλευτής της ΝΔ**, ξεκίνησε την τοποθέτησή του λέγοντας

ότι η κατάσταση της αμυντικής βιομηχανίας της χώρας είναι κακή. Η Ελλάδα είναι αναμφισβήτητα πίσω τεχνολογικά. «Πώς μπορούν το Υπουργείο Άμυνας και οι αμυντικές βιομηχανίες να γίνουν κομμάτι ανάπτυξης της οικονομίας;» αναρωτήθηκε ο κ. Κικίλιας. «Με την επανασύσταση του κλάδου», συμπλήρωσε.

Αυτό που έχει ανάγκη η χώρα, είπε ο κ. Κικίλιας, είναι από ένα μακρόπνοο όραμα/πρόγραμμα, με γνώμονα τις συνέργειες σε παγκόσμιο επίπεδο, με την συναίνεση όλων των κομμάτων έτσι ώστε να έχει διάρκεια και σύνδεση του προγράμματος με την πραγματική οικονομία. Αυτό θα οδηγήσει στην θωράκιση της χώρας, τη δημιουργία θέσεων εργασίας και τέλος κερδών για την πραγματική οικονομία.

«Μία συνετή, συγκροτημένη και μακροπρόθεσμη στρατηγική για την ασφάλεια της περιοχής θα μας βοηθήσει να προβάλουμε την αποτρεπτική ικανότητά μας και τον σημαντικό σταθεροποιητικό μας ρόλο στην περιοχή» »

E. Apostolakis

Ο **Αντιναύαρχος Κυριάκος Κυριακίδης, Γενικός Διευθυντής ΓΔΑΕΕ**, τόνισε ότι η άμυνα της χώρας είναι μια ιδιαίτερα δαπανηρή υπόθεση όμως σίγουρα η αποτροπή κρίσεων είναι μόνο ένα κλάσμα του κόστους σε περίπτωση πολέμου. Αυτό που προέχει στη χώρα είναι η εδραίωση φορέων για συνέργειες με το Υπουργείο Άμυνας και τις αμυντικές βιομηχανίες. «Η ευρύτερη εμπλοκή της εγχώριας βιομηχανίας θα μειώσει τις κρατικές αμυντικές δαπάνες και θα δημιουργήσει θέσεις εργασίας. Σε αυτό το πλαίσιο, είναι απαραίτητη η εκπόνηση ενός μακρόχρονου αμυντικού σχεδιασμού. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι ο «απογαλακτισμός» του κλάδου από κράτος με την εν μέρει ιδιωτικοποίηση των κρατικών αμυντικών βιομηχανιών, με την αναβάθμιση της Γενικής Διεύθυνσης Αμυντικών Εξοπλισμών και την συνεργατική σχέση οικονομίας και άμυνας», τόνισε.

Ο κ. **Dennys Plessas, Vice President Business Development Initiatives Lockheed Martin Aeronautics/International** σημείωσε ότι η αμυντική βιομηχανία είναι ένας μοχλός της οικονομικής ζωής. Η έρευνα της αμυντικής βιομηχανίας βοηθά στην αεροναυπηγική και στην τεχνολογία. Παραθέτοντας στοιχεία, ανέφερε ότι στην Ευρώπη υπάρχουν 2,500 μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις του κλάδου, οι οποίες μαζί με τις μεγάλες εταιρίες του κλάδου, έχουν δημιουργήσει πάνω από 1 εκατομμύριο 200 χιλιάδες θέσεις εργασίας

και έχουν ετήσιο τζίρο 100 δισεκατομμύρια ευρώ. Τα αντίστοιχα νούμερα στις ΗΠΑ είναι να απασχολούνται στον κλάδο 2,5 εκατομμύρια εργαζόμενοι, 250 χιλιάδες από αυτούς μόνο στο σχεδιασμό και υλοποίηση οπλικών συστημάτων, και ο κλάδος να αποτελεί το 1,8-2% του ΑΕΠ της χώρας. «Η σύγχρονη αμυντική βιομηχανία είναι ένα σημαντικό διπλωματικό όπλο», είπε κλείνοντας την ομιλία του.

Ο **Dr. Spyros Economides, Associate Professor, London School of Economics & Deputy Director, Hellenic Observatory, UK** είπε ότι η Ελλάδα βρίσκεται - λόγω της γεωγραφικής της θέσης στην Ευρώπη - σε ένα μοναδικά αναπτυσσόμενο χώρο. Η επένδυση τόσο στην άμυνα όσο και στην οικονομία δημιουργούν θέσεις εργασίας, συνέργειες και βοηθούν τις σχέσεις των χωρών μεταξύ τους. Η Ελλάδα συμμετέχει σε πολλά συγχρηματοδοτούμενα ευρωπαϊκά προγράμματα και καλό θα ήταν να ξετάσει και την προοπτική που μπορεί να της προσφέρει το Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας. «Το Ταμείο προσφέρει κονδύλια σε χώρες όπως η Ελλάδα και δίνει κίνητρα για ανάπτυξη τόσο του κρατικού όσο και του ιδιωτικού τομέα. Αυτό φυσικά δημιουργεί συνέργειες, θέσεις εργασίας, συμμάχους-εταιρίες και γενικά μία γενικότερη διάσταση στην αμυντική βιομηχανία που ξεπερνά τα εθνικά σύνορα», είπε κλείνοντας την ομιλία του. ■

It all started
with a line of
code...

Entrepreneurship, Growth and Innovation

SPEAKERS

Costas Fotakis

Alternate Minister for Research and Innovation, Hellenic Republic

Dr. Spiros Dimolitsas

Senior VP for Research & Chief Technology Officer, Georgetown University, USA

Vasilis G. Dimopoulos

VP Sales Strategy, Large Deals & Business Analytics for Middle East & Africa, Oracle

Yiannis Giokas

VP Research & Development, PCCW Global, USA

Michael G. Jacobides

Sir Donald Gordon Chair of Entr. & Innovation, London Business School, UK

Alex Eleftheriadis

Chief Scientist and Co-Founder, Vidyo, USA

Alexandros Manos

CEO, Intrasoftware International, Luxemburg

CHAIR **Lyda Modiano**, Director & Founder Wide Strategy Ltd.-Communications Consultancy, UK

Στη συζήτηση με θεματολογία την επιχειρηματικότητα, την ανάπτυξη και την καινοτομία έλαβαν μέρος ο **Αναπληρωτής Υπουργός Έρευνας και Καινοτομίας Κώστας Φωτάκης**, ο **Δρ. Σπύρος Δημολιτσάς (Senior VP for Research & Chief Technology Officer του πανεπιστημίου της Georgetown)**, ο **Βασίλης Δημόπουλος (VP Sales Strategy, Large Deals & Business Analytics for Middle East & Africa της Oracle)**, ο **Γιάννης Γκιόκας (VP Research & Development της PCCW Global)** ο **Μιχάλης Ιακωβίδης (Sir Donald Gordon Chair of Entr. & Innovation στη London Business School)** ο **Άλεξ Ελευθεριάδης (Chief Scientist και συνιδρυτής της Vidyo)** και ο **Αλέξανδρος Μανός (CEO της Intrasoftware International)**. Τη συζήτηση συντόνισε η **Λήδα Μοδιάνο, Director & Founder Wide Strategy Ltd. - Communications Consultancy**.

Ο **κ. Φωτάκης** ανέφερε ότι η κυβέρνηση έχει στηρίξει την καινοτομία, καθώς τα τελευταία 3 χρόνια η

Dare to be different

Thought leaders buzzing with ideas.
Forward looking in the digital era.
A legacy of unwavering quality.

**Audit, Tax & Legal,
Advisory Services**

kpmg.com/gr

δαπάνη στην έρευνα υπερέβη τα 2 δις. ευρώ και το 1,13% του ΑΕΠ, ενώ πριν την κρίση και συγκεκριμένα το 2007 ήταν το 0,58% του ΑΕΠ. Η έμφαση, σημείωσε, δίνεται στην έρευνα και την ανάπτυξη και εξέφρασε την άποψη ότι τα χρήματα που δαπανώνται είναι επένδυση. Σημείωσε επίσης ότι ο ιδιωτικός τομέας αύξησε την ιδιωτική δαπάνη για την έρευνα κατά 30%. Παρουσίασε στοιχεία πρόσφατης έκθεσης για το 2018, τα οποία παρουσιάζουν ότι στο τέλος του τρίτου προγράμματος η Ελλάδα προσέφερε σημαντικά κίνητρα για επενδύσεις στην έρευνα και καινοτομία. Στα κίνητρα περιλαμβάνονται φορολογικές ελαφρύνσεις, επιδοτήσεις, φοροαπαλλαγές, όπως επισήμανε.

Το 2018 δόθηκαν 360 εκ. ευρώ σε δημόσια κονδύλια. Το 2019 και συγκεκριμένα αυτό το μήνα, ανέφερε, πραγματοποιήθηκε η δεύτερη πρόσκληση υποβολής προτάσεων για προγράμματα της τάξης των 250 εκ. ευρώ. Αναφέρθηκε στη δημιουργία ταμείου, ώστε να μεταφραστούν καινοτόμες

ιδέες σε επιχειρηματικές ιδέες, στο πλαίσιο του οποίου έχουν δοθεί ήδη 300 εκ. ευρώ. Μια ακόμη νέα ιδέα, είπε, είναι τα τεχνολογικά πάρκα που θα βασίζονται σε ΣΔΙΤ.

Ο **κ. Δημολίτσας** επικεντρώθηκε στον ρόλο των πανεπιστημίων και την αμερικανική εμπειρία. Αναφέρθηκε αρχικά στο μέγεθος του συστήματος στις ΗΠΑ, που αγγίζει τα 550 δις. δολάρια. Αυτό αφορά κυρίως τον ιδιωτικό τομέα, τα πανεπιστήμια και την κυβέρνηση. Η βιομηχανία έχει τα 370 δις. δολάρια από αυτά, ενώ το 18% των επενδύσεων καινοτομίας γίνονται ή ελέγχονται από τα πανεπιστήμια. Επισήμανε ότι το 4,5% των θέσεων εργασίας στις ΗΠΑ αφορά θέματα επιστήμης ή μηχανολογικής. Στις αγορές εντάσεως γνώσης το ποσοστό ανέρχεται στο 38%. Παρουσίασε επίσης αναλυτικά τις διάφορες φάσεις της έρευνας από τις αρχές του 20ου αιώνα μέχρι σήμερα. «Το

συνολικό τοπίο αλλάζει. Τη δεκαετία του 60 η βιομηχανία δεν χρηματοδοτούσε την έρευνα και ανάπτυξη αυτό το έκανε κυρίως η κυβέρνηση. Τώρα η διαδικασία έχει αντιστραφεί».

Ο **κ. Δημόπουλος** αναρωτήθηκε τι πιστεύουμε ότι είναι η καινοτομία και έδωσε τον ορισμό ότι «ασχολείται με νέους τρόπους του να κάνουμε πράγματα ή να κάνουμε νέα πράγματα». Σημείωσε ότι δεν έχει να κάνει με συγκεκριμένο κλάδο της οικονομίας ή βιομηχανία, αλλά συνδέεται με τα πάντα γύρω μας. Αναφέρθηκε στα αποτελέσματα μελέτης της Oracle, σύμφωνα με την οποία οι εταιρείες που δαπανούν σημαντικά στην καινοτομία είναι αυτές που έχουν βιώσει την πιο σταθερή και

διαρκή ανάπτυξη. Σημείωσε ότι η έλλειψη τεχνολογικών λύσεων είναι αυτό που εμποδίζει τις επιχειρήσεις. Ανέφερε ότι η Oracle προσφέρει όλα τα είδη λύσεων που μπορεί να βρει κανείς στην περιοχή της πληροφορικής και πρόσθεσε ότι η εταιρεία ασχολήθηκε με το πρόγραμμα world bee.

Ο **κ. Γκιόκας** ανέφερε ότι το 2011 δημιούργησε μία εταιρεία στην

Ελλάδα γιατί υπάρχει στη χώρα μας μία τεράστια διαθέσιμη βάση ταλέντων. Αναρωτήθηκε γιατί ενώ υπάρχει ταλέντο στην Ελλάδα, δεν υπάρχει επιχειρηματικότητα ή υπάρχει αντιγράφοντας πράγματα που γίνονται σε ΗΠΑ ή Ευρώπη. Συνέχισε, σημειώνοντας ότι έχουμε το κακό να κάνουμε έρευνα για την έρευνα, εξ ου και το χάσμα μεταξύ ακαδημαϊκών και επιχειρήσεων. Πρόσθεσε ότι έχουμε μοντέλα πρότυπα στην Ελλάδα καθώς οι περισσότεροι επιχειρηματίες που έχουν επιτυχημένη πορεία στην Ελλάδα, δεν ζουν στην Ελλάδα. Σημείωσε ότι δεν υπάρχουν δομές, προκειμένου οι άνθρωποι που κατάφεραν να πετύχουν να συνεισφέρουν στην κοινότητα και να προσφέρουν στο εκπαιδευτικό σύστημα, ώστε να δημιουργηθεί ένα "οικοσύστημα" που θα ενισχύει την έρευνα και τεχνολογία. Ο **κ. Ιακωβίδης** ανέφερε ότι μιλάμε για αλλαγές στην οργάνωση με την 4η βιομηχανική επανάστα-

«Οι οικονομικοί ρυθμιστές έχουν κάποιους χώρους όπου ρυθμίζουν τις καταστάσεις και δοκιμάζουν νέους τρόπους οργάνωσης της εργασίας»

M. Jacobides

CONTACT US

39-41 Ethnikis Antistaseos Str.,
 Piraeus, 18531, Greece
 210-4190305
info@manifest.gr

WE TAKE CARE OF YOUR PEOPLE, SO THAT THEY DO THEIR BEST

Soft Services

Cleaning
 Pest Control
 Landscaping
 Waste Management
 Consumables
 HR Services

Creating a healthy
 and clean work
 environment

Hard Services

Technical Maintenance
 Renovation Services
 Relocation Services

Ensuring proper
 operation of all
 facilities

Security Services

Physical Security
 Security Systems
 Patrols
 Remote Monitoring
 Operational Plans

Ensuring
 a safe work
 environment

Catering Services

Canteens/Restaurants
 Fresh Food Supply
 Event Management

Creating a
 pleasant work
 environment

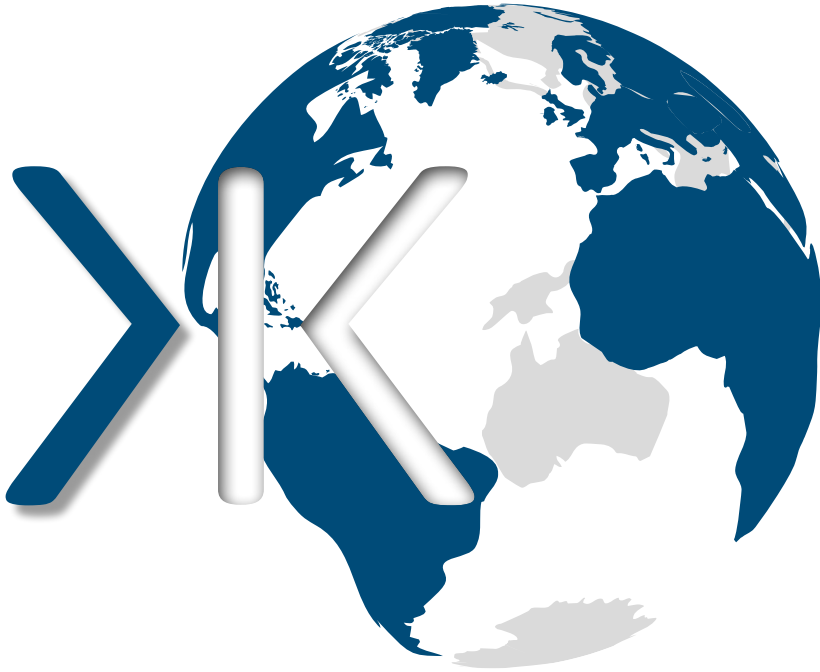
ση. Επισήμανε ότι μετά το 2011- 2012 αυτοί που κερδίζουν στον κόσμο αλλάζουν, από το 2016 στις πρώτες θέσεις είναι εταιρείες όπως Apple, Microsoft, Google, Alibaba. "Οι οικονομικοί ρυθμιστές έχουν κάποιους χώρους όπου ρυθμίζουν τις καταστάσεις και δοκιμάζουν νέους τρόπους οργάνωσης της εργασίας" σημείωσε και ανέφερε ότι το επιχειρηματικό μοντέλο αλλάζει. Σημείωσε όμως ότι στην Ελλάδα αυτό συμβαίνει όταν οι εταιρείες παράγουν στην Ελλάδα, αλλά πωλούν στο εξωτερικό. Αναφέρθηκε σε καινοτόμες τεχνολογίες που δείχνουν εάν το άτομο έχει κάποια ασθένεια ενώ ανέφερε το taxibeat ως ένα παράδειγμα του πως μπορούμε να ασχοληθούμε με μία υπηρεσία για να αυξήσουμε την παραγωγικότητα. Σημείωσε σε αυτό το σημείο ότι αντί να κάνουμε αυτό, ασχολούμαστε με διαπλεκόμενα συμφέροντα.

Ο **κ. Ελευθεριάδης** αναφέρθηκε στην καινοτομία που κινεί την επιχειρηματικότητα, σημειώνοντας ότι είναι σημαντικό για την κοινωνία διότι επωφελείται όχι μόνο από τα προϊόντα που δημιουργούνται αλλά και από τις υπηρεσίες που δημιουργούνται στη συνέχεια λόγω αυτών των νέων προϊόντων. Για παράδειγμα, η google άλλαξε τον τρόπο με τον οποίο κάνουμε έρευνα, αλλά και τον τρόπο με τον οποίο γίνεται η διαφήμιση. Εξέφρασε την άποψη ότι η Ελλάδα αν και μικρή χώρα μπορεί να παίξει μεγάλο ρόλο στην έρευνα και καινοτομία ως κινητήριο δύναμη της επιχειρηματικότητας και αναφέρθηκε στη δική του εμπειρία από το Μετσόβιο μέχρι τη δημιουργία της εταιρείας του που παρέχει δωρεάν βίντεο πχ για το Skype. Ανέφερε επίσης πως όταν γύρισε στην Ελλάδα, βρήκε δύο φοιτητές από την Πά-

τρα τους οποίους ένας επιχειρηματίας από τη Βοστώνη ήθελε να τους χρηματοδοτήσει και τώρα η Adobe αγόρασε το λογισμικό της εταιρείας που σύστησαν. Τέλος, χαρακτήρισε εξαιρετική είδηση τη δημιουργία ενός χρηματοδοτικού ταμείου που θα διασφαλίσει τα κονδυλία για τα επόμενα 4-5 χρόνια, σύμφωνα με τα όσα είπε ο κ. Φωτάκης.

Ο **κ. Μάνος** ανέφερε ότι οι δουλειές της Intrasoft International είναι κατά 80% εκτός Ελλάδας, καθώς η εταιρεία είναι ο δεύτερος μεγαλύτερος πάροχος IT στην ΕΕ και έχει επεκταθεί σε Αφρική και Μέση Ανατολή. Ανέπτυξε τις επενδύσεις που έκανε η εταιρεία τα προηγούμενα χρόνια και ειδικότερα αυτές σε start-up, καθώς και στο πρόγραμμα μάθησης με μηχανικό τρόπο, μία πλατφόρμα που εφαρμόστηκε σε όλα τα προϊόντα όπως κοινωνική ασφάλιση και φορολόγηση. "Οι πελάτες ενθουσιάστηκαν και αμέσως διαφοροποιηθήκαμε, γιατί μπορούσαμε να τους προσφέρουμε ένα προϊόν πριν καν καταλάβουν ότι το χρειάζονται" είπε. Αναφέρθηκε επίσης στο σύστημα που ανέπτυξε η εταιρεία του για να δώσει τη δυνατότητα τραπεζικού λογαριασμού σε μέλη συνεταιρισμών στην Αφρική. Εξήγησε ότι το 50% των Αφρικανών δεν διαθέτουν τραπεζικό λογαριασμό γιατί δεν έχουν και χρήματα, υπάρχουν όμως συνεταιρισμοί πχ δασκάλων, που δίνουν στα μέλη τους τη δυνατότητα να έχουν λογαριασμό καταθέσεων, χρειαζόταν όμως κάποιον να τους αναπτύξει το κατάλληλο σύστημα για αυτό. Και ανέφερε πως η εταιρεία του έκανε joint venture με συνεταιρισμό εκπαιδευτικών, ο οποίος στη συνέχεια μπορεί να προσφέρει τη λύση αυτή και σε άλλους συνεταιρισμούς με χαμηλή αμοιβή. ■

Your Global
Travel
Manager

The Non-Performing Loan Challenge: Opportunity out of Adversity

SPEAKERS

Richard Langstaff

CEO, Cepal, UK

Theodoros Athanassopoulos

Executive General Manager NPL Wholesale Banking, Alpha Bank, Greece

Mikael Ericson

CEO, Intrum, Sweden

Olav Dalen Zahl

CEO, B2Holding ASA

Constantinos Vossikas

Head of Corporate Special Assets, General Manager, National Bank of Greece

Georgios Georgakopoulos

Executive BoD Member, Executive General Manager, Piraeus Bank, Greece

CHAIR

Stamatis Zacharos

Journalist Action24/ Proto Thema Radio/ dailypost.gr, Greece

Η απομείωση των κόκκινων δανείων (NPLs) και των μη εξυπηρετούμενων δανείων (NPEs) αποτελούν βασική τροχοπέδη για την ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας καθώς στερούν κεφαλαία από τη χρηματοδότηση της πραγματικής οικονομίας. Ήδη το 2018 οι ελληνικές τράπεζες κατάφεραν να μειώσουν τα NPEs κατά 23 δις ευρώ πετυχαίνοντας του στόχους που είχε θέσει ο εποπτικός οργανισμός SSM, ενώ η απομείωση αναμένεται να επιταχυνθεί μέσα στο τρέχον έτος.

Ο κ. **Θεόδωρος Αθανασόπουλος, Executive General Manager NPL Wholesale Banking, Alpha Bank**, ανέφερε πως είναι πολύ σημαντικό για την οικονομία της χώρας να δοθεί λύση στο πρόβλημα των κόκκινων δανείων τα οποία λόγω της χρονικής διάρκειας και της έντασης της κρίσης εκτινάχθηκαν. Όπως ανέφερε ο κ. Αθανασόπουλος το τραπεζικό σύστημα έχει επικεντρωθεί στη λύση των προβληματικών δανείων. Ανέφερε πως αυτή τη στιγμή οι τράπεζες είναι καλά κεφαλαιοποιημένες και υπάρχει το κατάλληλο θεσμικό πλαίσιο, ενώ σημείο

κλειδί για την απομείωση των κόκκινων δανείων αποτελούν οι ηλεκτρονικοί πλειστηριασμοί. Συνεχίζοντας σημείωσε ότι με τη δημιουργία της δευτερογενούς αγοράς χαρτοφυλακίων προβληματικών δανείων θα επιταχυνθεί ο ρυθμός μείωσης των προβληματικών δανείων.

Ο **Γεώργιος Γεωργακόπουλος, Εκτελεστικό μέλος του ΔΣ της Πειραιώς και Ανώτερος Γενικός Διευθυντής, Piraeus Legacy Unit** ανέφερε πως η Ελλάδα αντιμετωπίζει ακόμα μεγάλο πρόβλημα με τα κόκκινα δάνεια γιατί η κρίση που πέρασε η χώρα ήταν πρωτοφανής στην παγκόσμια ιστορία καθώς οδήγησε σε ύφεση σχεδόν το σύνολο των κλάδων της οικονομίας. Βασικός παράγοντας σύμφωνα με τον κ. Γεωργακόπουλο για την απομείωση των κόκκινων και των μη εξυπηρετούμενων δανείων (στεγαστικά, επιχειρηματικά) είναι η αναδιάρθρωσή τους έτσι ώστε οι τράπεζες να ξεκλειδώσουν κεφάλαια και να επιστρέψουν στον πραγματικό τους ρόλο, δηλαδή να χρηματοδοτούν την πραγματική οικονομία αλλά και να δώσουν την ευκαιρία σε δανειολήπτες που χτυπήθηκαν από την κρίση να έχουν μια δεύτερη ευκαιρία. Παράλληλα ο κ. Γεωργακόπουλος ανέφερε πως έχουν δημιουργηθεί ειδικές ομάδες στην τράπεζα για την αντιμετώπιση του θέματος των κόκκινων δανείων, ενώ τόνισε πως λόγω του υψηλού αριθμού των κόκκινων δανείων θα ήταν προς τη σωστή κατεύθυνση μια συστημική λύση σε συνεργασία της κυβέρνησης με την τράπεζα της Ελλάδος.

Ο κ. **Κωνσταντίνος Βόσσικας, Γενικός Διευθυντής Εταιρικών Πιστοδοτήσεων Ειδικής Διαχεί-**

ρισης της Εθνικής Τράπεζας τόνισε πως πλέον είναι βασικό να επικεντρωθούμε στην επόμενη ημέρα για την προώθηση της ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας και των επιχειρήσεων. Όπως ανέφερε, η απομείωση των κόκκινων δανείων θα απελευθερώσει κεφάλαια για τη χρηματοδότηση της πραγματικής οικονομίας. Σύμφωνα με τους στόχους τους, είπε ο κ. Βόσσικας, εκτός της πώλησης χαρτοφυλακίων προβληματικών δανείων οι τράπεζες έχουν εστιάσει και στην αναδιάρθρωση δανείων αλλά και στην αναζήτηση επενδυτών για προβληματικές εταιρίες οι οποίες με την κατάλληλη χρηματοδότηση μπορούν να επιστρέψουν στην ανάκαμψη. Πολύ σημαντικό ρόλο διαδραματίζει επίσης, όπως ανέφερε ο κ. Βόσσικας, το καινοτόμο project Solaris. Μία συνεργασία με τις τέσσερις συστημικές τράπεζες σε μια πλατφόρμα διαχείρισης προβληματικών δανείων. Ο **Olav Dalen Zahl, Διευθύνων Σύμβουλος της B2Holding ASA** ανέφερε πως η Ελλάδα αντιμετωπίζει σημαντικό πρόβλημα με τα κόκκινα δάνεια, ωστόσο έχουν γίνει αρκετά τα τελευταία χρόνια με αποτέλεσμα να έχει μειωθεί ο αριθμός τους και ο ρυθμός απομείωσης τους αναμένεται να επιταχυνθεί τα επόμενα χρόνια.

Ο **Mikael Ericson, Διευθύνων Σύμβουλος της Intrum** τόνισε πως για τη σωστή διαχείριση των κόκκινων δανείων είναι απαραίτητο να υπάρχει ένα σαφές θεσμικό πλαίσιο και διαφανές δικαστικό σύστημα. Όπως είπε ο κ. Ericson υπάρχουν μεγάλες προοπτικές ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας.■

Growth without Exclusion. Diversity at the Heart of Economic and Social Development

Giovanna Kampouri Monnas
Board Director, Aptar Group and Puig;
President, Estia Agios Nikolaos
Foundation, Greece

INTRODUCED BY
Kostas Giannakidis
Journalist, Protagon, Greece

Η **Giovanna Kampouri Monnas, Board Director, Aptar Group and Puig, Πρόεδρος της κοινότητας AMEA στον Άγιο Νικόλαο Γαλαξιδίου**, εστίαστηκε στην πρότυπη αυτή εστία, εξηγώντας πως ενώ ιδρύθηκε με στόχο να φροντίσει δια βίου άτομα με ειδικές ανάγκες, έχει εξελιχθεί σε μία κοινότητα με ανθρώπους με ειδικές ανάγκες και μη που φροντίζουν ο ένας τον άλλον, προσπαθούν να φτιάξουν μία κοινότητα χωρίς αποκλεισμούς και να χτίσουν ένα σύστημα ισότητας και ισοτιμίας. Σημείωσε ότι στην εστία ζουν 47 άτομα, εκ των οποίων 21 με ειδικές ανάγκες και οι υπόλοιποι άνθρωποι που τους φροντίζουν ή εθελοντές. Αναλόγως την περίοδο, η εστία φιλοξενεί ανθρώπους από πάνω από δέκα εθνικότητες. «Νιώθουμε να έχουμε ριζώσει εδώ» παραδέχτηκε η κα Monnas και συνόψισε τη φιλοσοφία της εστίας στην από κοινού απόφαση για όλο και περισσότερα πράγματα που αφορούν την κοινή μας ζωή. Στην ερώτηση του δημοσιογράφου Κώστα Γιαν-

νακίδη για το αν αναπτύσσονται ερωτικές σχέσεις μεταξύ των ανθρώπων, η κα Monnas ανέφερε χαρακτηριστικά πως «είναι όνειρό μας οι εργαζόμενοι στην εστία να ριζώσουν και να έχουν μακροχρόνιες σχέσεις», γνωστοποιώντας πως πριν από ένα χρόνο «ήρθε το πρώτο μωρό της εστίας, η Μία, με μητέρα Ισπανίδα και πατέρα Γερμανό, ένα μωρό που «δεν έχει φόβο για κανέναν». Στην εστία, καλλιεργείται σε κήπους το 60% των αναγκών της κοινότητας και παρότι δεν είναι αυτόνομη η διατροφή, «οδεύουμε προς την αυτονομία». Προς το παρόν, η εστία δεν μπορεί να δεχτεί άλλους ανθρώπους, καθώς υπάρχουν 21 δωμάτια που έχουν τις προδιαγραφές να φιλοξενήσουν άτομα με ειδικές ανάγκες, ωστόσο, υπάρχουν σχέδια επέκτασης, με δύο νέα κτήρια. Οι πόροι προέρχονται από πολλές πηγές, από τον ΕΟ-ΠΥΥ και την περιφέρεια, μέχρι δωρεές ενώ πολλά ιδρύματα από το εξωτερικό έχουν προσεγγίσει την εστία για την απόκτηση τεχνογνωσίας. ■

Inclusive Growth, Technology Change and Democracy: The Nexus

Tassos Giannitsis

fmr. Alternate Minister of Foreign Affairs;
Professor Emeritus, University of Athens, Greece

INTRODUCED BY

Kostas Giannakidis

Journalist, Protagon, Greece

Την εκτίμηση ότι οι χώρες που αναπτύσσονται με όρους κοινωνικής δικαιοσύνης, καταφέρνουν να μειώνουν τις ανισότητες και να σημειώνουν βιώσιμη ανάπτυξη τόνισε ο κ. **Τάσος Γιαννίτσης** πρώην αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών και καθηγητής στο Οικονομικό Τμήμα του Πανεπιστημίου Αθηνών. Σύμφωνα με τον κ. Γιαννίτση, οι κοινωνίες που αποτυγχάνουν να προσαρμοστούν στις αλλαγές, τότε δημιουργούνται μια πλειάδα σοβαρών προβλημάτων καθώς δεν «προχωράει» η ανάπτυξη, αυξάνονται οι ανισότητες, δημιουργούνται κοινωνικές εντάσεις και τείνει να χάνεται η εμπιστοσύνη στο πολιτικό σύστημα και στους δημοκρατικούς θεσμούς. Όπως τόνισε ο κ. Γιαννίτσης η τεχνολογία και η γνώση έχουν αλλάξει τα δεδομένα στη παγκόσμια σκηνή. Οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής και η Ευρώπη χάνουν μερίδιο από το παγκόσμιο ΑΕΠ που παράγουν και μειώνεται σταδιακά ο μέσος ρυθμός ανάπτυξης

τους, ενώ αυξάνεται με σημαντικό ρυθμό το μερίδιο των ανερχόμενων οικονομιών.

Ο κ. Γιαννίτσης επεσήμανε πως η απορρύθμιση των χρηματοπιστωτικών αγορών αποτέλεσε ένα από τους βασικούς παράγοντες των ανισοτήτων που οδήγησαν σε πρωτόγνωρες οικονομικές κρίσεις. Ο διεθνής δανεισμός επίσης προκάλεσε σοβαρά προβλήματα και ήταν ένας από τους βασικούς μοχλούς της κρίσης που οδήγησαν σε ευρύτερες και περιφερειακές αποσταθεροποιήσεις σε αρκετά σημεία του πλανήτη. Σύμφωνα με τον κ. Γιαννίτση θα πρέπει να υπάρξει μια να σταθεροποίηση των χρηματοπιστωτικών αγορών και να καταπολεμηθούν οι φορολογικοί παράδεισοι που οδηγούν σε κοινωνικές αναταράξεις. Κλείνοντας ο κ. Γιαννίτσης τόνισε πως η ανάπτυξη δεν είναι μόνο οικονομία αλλά κυρίως ανάπτυξη των αξιών και της γνώσης και βασικό ζητούμενο είναι η ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς. ■

Lime

Lime is part of Europe's city life. From Athens to Paris, Thessaloniki to Berlin, we are changing the way our cities move.

Since we first launched in June 2017, Lime is reimagining the urban landscape with our multimodal fleet of electric scooters and bikes.

We're bringing people closer to what's around them, with a fun, convenient and efficient means to get around. Working closely with local communities and authorities across Europe, we're building a new culture of shared mobility and providing solutions to the challenges of city living in a sustainable, inclusive and accessible way.

We are active in over 25 cities across 13 countries in Europe. Globally, we are bringing smart mobility to people across five continents, with operations in over 100 cities.

For further information visit: <https://www.li.me/>

The Road to Sibiu and Beyond

PROGRAMMING PARTNER
European Commission
Representation in Greece

SPEAKERS

Dimitris Papadimoulis
Vice-President, European
Parliament, Brussels

Margaritis Schinas
Chief Spokesperson, European
Commission, Brussels

Kevin Featherstone
Professor, Hellenic
Observatory, LSE, UK

CHAIR

Yannis Koutsomitis
Journalist, Greece

Παρουσιάζοντας τους πρωταγωνιστές της συζήτησης, ο **δημοσιογράφος Γιάννης Κουτσομούτης** εστίασε στη δημόσια συζήτηση που γίνεται εδώ και χρόνια για το τι πρέπει να κάνουμε για να ενδυναμώσουμε την Ευρωπαϊκή Ένωση, μετά την οικονομική/δημοσιονομική και μεταναστευτική κρίση που έδειξαν πως υπάρχουν κενά στο θεσμικό πλαίσιο της Ευρώπης. Αναφέρθηκε και στο μείζον ζήτημα της μείωσης της νομιμοποίησης της ευρωπαϊκής ιδέας σε ένα μεγάλο μέρος των Ευρωπαίων πολιτών, οι οποίοι δεν πιστεύουν πια στο όραμα των Ευρωπαίων «πατέρων», τη στιγμή που πολλοί καλούν για επικαιροποίηση του ευρωπαϊκού οράματος.

«Η ένωση αυτή είναι μη ελκυστική γιατί δεν υλοποιεί αυτά που έχει υποσχεθεί στους πολίτες», τόνισε ο **Δημήτρης Παπαδημούλης, Ευρωβουλευτής και Αντιπρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου**, παίρνοντας τη σκυτάλη της συζήτησης. Αναφερόμενος στα βήματα που πρέπει να γίνουν, υπογράμμισε πως πρέπει να προχωρήσει η ατελής ενοποίηση, να προχωρήσει στο Συμβούλιο το πακέτο των επτά προτάσεων της Κομισιόν για την ευρωπαϊκή πολιτική ασύλου, η ολοκλήρωση της τραπεζικής ενοποίησης, να γίνουν κάποια βήματα φορολογικής εναρμόνισης που θα περιορίζαν την κραυγαλέα φοροδιαφυγή των γιγάντων του διαδικτύου αλλά και βήματα ενίσχυσης της δημοκρατικής λογοδοσίας και να προχωρήσει η έγκριση του νέου πολυετούς προϋπολογισμού της Ένωσης, καθώς «όσο προχωρά η καθυστέρηση,

τόσο θα υφίσταται ζημιά η ευρωπαϊκή οικονομία και ο προγραμματισμός των κρατών – μελών». Στο ερώτημα του κ. Κουτσομούτη για το αν είμαστε ως λαός έτοιμοι να εκχωρήσουμε εθνική κυριαρχία για να έχουμε περισσότερη Ευρώπη, ο κ. Παπαδημούλης απάντησε θετικά «υπό την προϋπόθεση πως τα όσα προτάθηκαν από τους προλαλήσαντες κυρίους Σχοινά και Featherstone, θα πραγματοποιούνται και θα παράγουν ορατά αποτελέσματα στη ζωή των πολιτών».

Από την πλευρά του ο κ. **Μαργαρίτης Σχοινάς** έκανε αναφορά στη «γνωστή παθογένεια μιας λογικής μανιχαϊσμού, όπου κάτι είναι ή εντελώς καλό ή εντελώς κακό», προσθέτοντας πως «στην Ευρώπη μάς αρέσει το αυτομαστίζωμα». Κάνοντας τον απολογισμό της τελευταίας εξηκονταετίας, τόνισε πως «δεν υπάρχει αμφιβολία πως το ευρωπαϊκό όραμα δικαιώθηκε από την ιστορία». Κάνοντας αναδρομή στην τελευταία πενταετία, ανέφερε το επενδυτικό σχέδιο Γιουνκερ, το «τρίτο πνευμόνι στην οικονομικό μείγμα της Ένωσης», όπως το χαρακτήρισε, που έφερε 400 δις επενδύσεις στην οικονομία, τη διαχείριση μιας σειράς από διαδοχικές κρίσεις μεγάλης έντασης που συγκλόνισαν τη Ευρώπη αλλά δεν την γκρέμισαν, την ανάδειξη της Ευρώπης ως παγκόσμιου πρωταθλήτη διεθνούς εμπορίου, τις επιδόσεις της στον τομέα της υπεράσπισης των κανόνων δικαίου». Υπενθύμισε πως πριν ακριβώς δύο χρόνια ο Γιούνκερ παρουσίασε τη Λευκή Βίβλο για την πολιτική της Ευρώπης, για να «ξαναζεστάνει τη συζήτηση για την Ένωση, τη στιγμή που το Brexit 'κρύωνε' αυτή τη συζήτηση», με το ερώτημα «όλοι μαζί ή μόνοι εκείνοι που μπορούν και θέλουν». «Πιστεύω πως η απάντηση έχει δοθεί σ' αυτό το ερώτημα είναι είναι 'όλοι μαζί', ανέφερε χαρακτηριστικά, προσθέτοντας πως αν υπήρχαν κάποιες επιφυλάξεις γι' αυτό το «όλοι μαζί», η διαδικασία του Brexit έχει δημιουργήσει ένα πρωτοφανές κύμα συνοχής κι ενότητας μεταξύ των 27. Στο ερώτημα «τι κάνουμε όλοι μαζί» ο κ. Σχοινάς ανέφερε πως πρέπει να

συνεχίζουμε να χτίζουμε μία ευρωπαϊκή οικονομία που να γεννά δουλειές και απασχόληση, να σταματήσουμε να παράγουμε ελλείμματα, να ολοκληρώσουμε την ONE, να δημιουργήσουμε ευκαιρίες, να περάσουμε τη διαχείριση κρίσης του μεταναστευτικού σε μία συνεκτική προοπτική, να καταλάβουμε το χώρο που αφήνουν οι ΗΠΑ ακάλυπτο στην ασφάλεια, το διεθνές εμπόριο, την ειρήνη στον κόσμο, την υπεράσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και να πάψουμε να είμαστε παθητικοί και τεχνικοί. Μάλιστα, αργότερα, επικαλέστηκε μία ρήση του Μπόνο των U2 που, όπως σημείωσε, θα ήθελε να την έχει πει ο ίδιος, πως «η Ευρώπη είναι μία σκέψη που πρέπει να γίνει συναίσθημα», τονίζοντας πως «όσο τη βλέπουμε ως

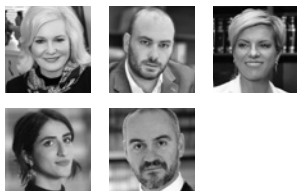
κάτι που πρέπει να εξηγηθεί κι όχι ως κάτι που νιώθει κάποιος μέσα του, θα έχουμε δυσκολίες». Ο κ. Σχοινάς επισήμανε δε, ένα λάθος των εθνικών κυβερνήσεων, που εθνικοποιούν τις επιτυχίες της Ευρώπης και κοινοτικοποιούν τις αποτυχίες της.

Ο **Kevin Featherstone, Professor, Hellenic Observatory**, ξεκίνησε την τοποθέτησή του, αστεειευόμενος με τη «γενναιοδωρία» του Φόρουμ να προσκαλέσει έναν Βρετανό ακαδημαϊκό για να μιλήσει για την Ευρώπη τη δεδομένη χρονική συγκυρία. «Υπό μία έννοια έχουμε πολλές Ευρώπες», τόνισε, επικαλούμενος τις διαφορετικές ηγεσίες και ομάδες σκέψης στην Ευρώπη και προσθέτοντας πως ενώ αποδεχόμαστε την αφήγηση της ευρωπαϊκής ενσωμάτωσης, όλοι συμμετέχουμε για μεμονωμένους λόγους. Ο ίδιος αναφέρθηκε στις χαμηλές προσδοκίες πολλών για χειροπιαστά αποτελέσματα στην σύνοδο κορυφής του Σιμπίου, στη Ρουμανία, τονίζοντας, ωστόσο πως το ζήτημα διαμόρφωσης ηγεσιών είναι κάτι που θα προκαλέσει μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες αλλαγές. «Πρέπει να κοιτάξουμε βαθύτερα στις δομικές συνθήκες της Ευρωπαϊκής Ένωσης», εξήγησε ενώ στο ερώτημα αν η περιπέτεια της χώρας του, μπορεί να ενοποιήσει περισσότερο τους Ευρωπαίους, ο κ Featherstone, απάντησε «ας το ελπίσουμε». ■

«Δεν υπάρχει αμφιβολία πως το ευρωπαϊκό όραμα δικαιώθηκε από την ιστορία» M. Schinas

Enhancing SMEs Access to Capital Markets

SPEAKERS

Deborah Wince Smith
President & CEO, Global
Federation of Competitiveness
Councils, USA

Stathis Giannakidis
Deputy Minister of Economy
& Development, Greece

Sofia Nikolaou
Lawyer to the Supreme Court
of Justice, Greece

Tania Bizoumi
Advisor, Athens Stock
Exchange, Greece

CHAIR

Athanasios Savvakis
President, Federation of
Industries of Greece

Για τους τρόπους πρόσβασης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στις αγορές κεφαλαίου συζητήσαν στο πλαίσιο του Οικονομικού Φόρουμ Δελφών, η Πρόεδρος και CEO της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Συμβουλίων Ανταγωνιστικότητας, **Deborah Wince Smith**, ο Αναπληρωτής Υπουργός Οικονομίας και Ανάπτυξης, κ. **Στάθης Γιαννακίδης**, η δικηγόρος παρ' Αρείω Πάγω, κ. **Σοφία Νικολάου** και η σύμβουλος του Χρηματιστηρίου Αθηνών, κ. **Τάνια Μπιζούμη**. Τη συζήτηση συντόνισε ο Πρόεδρος της Συνδέσμου Βιομηχανιών Ελλάδος, κ. **Αθανάσιος Σαββάκης**.

Η **W. Smith** περιέγραψε το έργο της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Συμβουλίων Ανταγωνιστικότητας και εξέφρασε τη χαρά της για τη συνεργασία με την Τράπεζα Πειραιώς και το Χρηματιστήριο, κάνοντας λόγο για ένα ενδιαφέρον πείραμα εντοπισμού των επιχειρήσεων που μπορούν να αναπτυχθούν, μέσω του προγράμματος Roots να υποβοηθήσει τη χρηματοδότηση μικρομεσαίων επιχειρήσεων από εναλλακτικά σχήματα χρηματοδότησης. Εκτίμησε ότι στην Ελλάδα υπάρχουν πολύ καλές ευκαιρίες σε περιφερειακό επίπεδο για τους περιφερειάρχες και τον ιδιωτικό τομέα, προκειμένου να κάνουν μία χαρτογράφηση στοιχείων ανά περιφέρεια και να δημιουργήσουν ένα ταμείο δημόσιο και ιδιωτικό για τη στήριξη επιχειρήσεων ανά περιφέρεια.

Ο κ. **Γιαννακίδης** εξέφρασε την άποψη ότι απαιτείται και η διευκό-

λυνση για τη διευθέτηση χρεών των μικρομεσαίων επιχειρήσεων προς ασφαλιστικά ταμεία και εφορία, αλλά και η πρόσβαση τους σε χρηματοδοτικά εργαλεία. Ανέφερε ότι τα υπουργεία Οικονομικών και Ανάπτυξης έχουν αναπτύξει πάνω από 50 χρηματοδοτικά εργαλεία και δράσεις και υπάρχει ένα ποσό γύρω στα 7 δισεκατ. ευρώ που μπορούν να ενισχύσουν τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Είπε ότι η διαδικασία για την πρόσβαση των ελληνικών ΜΜΕ στις κεφαλαιαγορές έχει ξεκινήσει, εκτιμώντας μεταξύ άλλων ότι η συμφωνία για τη μείωση του ελληνικού χρέους δημιουργεί ένα καθαρό διάδρομο και έχει βελτιώσει το κλίμα. Χαρακτήρισε το καθεστώς μικροπιστώσεων μέχρι 25.000 ευρώ ένα πολύτιμο εργαλείο για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και εξέφρασε την ελπίδα ότι το δεύτερο εξάμηνο του 2019 θα έχει τεθεί σε πλήρη λειτουργία το Equi Fund με 500 εκατ ευρώ προϋπολογισμό για σύνδεση έρευνας και καινοτομίας με την παραγωγή.

Η **κ. Νικολάου** υπογράμμισε ότι θα πρέπει να έχουμε και στη χώρα μας φορολογική σταθερότητα διότι από τη μεταπολίτευση και μετά έχουν υπάρξει 250 φορολογικά νομοσχέδια, ενώ οι ΗΠΑ από ίδρυση τους μέχρι σήμερα είχαν μόλις 10. Πρόσθεσε ότι επιπλέον στην Ελλάδα έχουμε 200.000 φορολογικές εγκυκλίους και 80 υπουργικές φορολογικές αποφάσεις. Συμπέρανε ότι χρειάζεται σταθερότητα του φορολογικού συστήματος και σίγουρα μείωση του φόρου εισοδήματος στις επιχειρήσεις. Εκτίμησε ότι η μείωση στο 26% από εφέτος και για τρία χρόνια δεν αρκεί και πρότείνει κλιμακούμενα μειούμενη φορολογία για τους νέους επενδυτές. Πρότείνει επίσης τη δημιουργία εταιρικού κώδικα, ώστε να ξέρει

και ο επιχειρηματίας, ο δικαστής, ο επενδυτής ξένος ή Έλληνας τι ακριβώς ισχύει από πλευράς νόμων. Ζήτησε επίσης την επιτάχυνση των διαδικασιών ίδρυσης εταιρειών και χαρακτήρισε σοβαρό ζήτημα την ευθύνη των μελών του ΔΣ εταιρειών. Κατηγόρησε το κράτος ότι τα τελευταία χρόνια μόνο εισπράττει φόρους και εισφορές από τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Η **κ. Μπιζούμη** παρουσίασε το πρόγραμμα Roots, που πραγματοποιείται σε συνεργασία με το Ελληνοαμερικανικό Επιμελητήριο και την Παγκόσμια Ομοσπονδία Συμβουλίων Ανταγωνιστικότητας με σκοπό να επιταχύνει την ανάπτυξη μικρομεσαίων επιχειρήσεων διευκολύνοντας την πρόσβαση

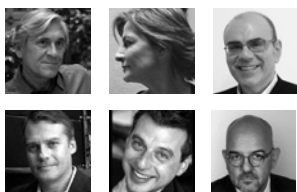
«Απαιτείται η διευκόλυνση για τη διευθέτηση χρεών των μικρομεσαίων επιχειρήσεων προς ασφαλιστικά ταμεία και εφορία, αλλά και η πρόσβαση τους σε χρηματοδοτικά εργαλεία»
S. Giannakidis

τους σε κεφάλαια. Εκτίμησε ότι συχνά οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις δεν έχουν πρόσβαση στις κεφαλαιαγορές, γιατί δεν έχουν τη γνώση και έτσι κυρίως στηριζόταν σε τραπεζικά δάνεια. "Οι επιχειρήσεις πρέπει να κατανοήσουν τις εναλλακτικές που υπάρχουν, ποια είναι τα εργαλεία και ποια είναι τα πιο κατάλληλα για αυτές

και να δημιουργήσουν τα κατάλληλα σχέδια, δομές και επενδυτικές προτάσεις που θα αρέσουν στους επενδυτές και βέβαια πρέπει να βρουν τον τρόπο να επικοινωνήσουν με τους επενδυτές" επισήμανε. Ανέφερε ειδικότερα ότι τρεις είναι οι πυλώνες του προγράμματος Roots, η επιλογή που γίνεται με μηδενικό κόστος για τις επιχειρήσεις, η παροχή συμβουλών, όπου κάθε εταιρεία την αναλαμβάνει ένας μέντορας και ένας σύμβουλος επενδύσεων, και τρίτον η κατάρτιση καθώς βρισκόμαστε σε κρίσιμη καμπή λόγω της ψηφιακής μεταμόρφωσης. Παραδέχθηκε ότι οργανισμοί όπως το Χρηματιστήριο μοιάζουν πολύ απόμακροι σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις, όμως υπάρχουν οι μηχανισμοί για να τις καθοδηγήσουν. ■

A Discussion about a Self-Sustaining and Inclusive Growth for Greece

SPEAKERS

Platon Tinios

Assistant Professor,
University of Piraeus, Greece

Antigone Lyberaki

Professor, Department of Economic
and Regional Development,
Panteion University, Greece

Aristides Hatzis

Professor, University of Athens,
Greece

Michail Bletsas

Director of Computing, Massachusetts
Institute of Technology, USA

Dimitris Tsomocos

Professor of Financial Economics,
SAID Business School,
University of Oxford, UK

CHAIR Babis Papadimitriou

Journalist, SKAI TV, Greece

Σε μία προσπάθεια ορισμού και ερμηνείας του όρου «inclusive», η κα **Αντιγόνη Λυμπεράκη, Καθηγήτρια στο τμήμα Οικονομικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης του Παντείου Πανεπιστημίου**, έκανε λόγο για «συμπεριληπτική ανάπτυξη ή ανάπτυξη που δεν αφήνει κανέναν πίσω». Ωστόσο, σημείωσε πως σημασία δεν έχει πώς θα το πούμε αλλά ότι πρόκειται για κάτι καλό. Τόνισε πως συνήθως στο άκουσμα της λέξης, έχουμε στο μυαλό μας τη διανομή των δώρων της ανάπτυξης, χαρακτηρίζοντας, πάντως, την άποψη αυτή υποτιμητική για τα υποκείμενα της ανάπτυξης. «Αν θέλουμε να τους συμπεριλάβουμε, πρέπει να το κάνουμε όχι μόνο στη διανομή, αλλά στην παραγωγή του πλούτου». Αναφέρθηκε σε ένα παράδοξο που προκύπτει από έρευνες που έχουν γίνει: Οι χώρες με λιγότερους μετανάστες, τους φοβούνται περισσότερο και οι χώρες με περισσότερους μετανάστες, ζουν και υπάρχουν μαζί τους. Τόνισε δε, πως για να μη μείνει κανείς πίσω, χρειάζονται δύο πράγματα: Σεβασμός στον άνθρωπο και ευκαιρίες. «Ευκαιρίες χωρίς σεβασμό, είναι μισή δουλειά», τόνισε χαρακτηριστικά, προσθέτοντας πως «το να έχεις ανισότητες, κοστίζει. Η ισότητα γεννά ευημερία. Αν γίνουμε πιο ίσοι, θα γίνουμε και πλουσιότεροι». «Είναι περίεργο να μιλάει κανείς για συμπεριληπτική ανάπτυξη στην Ελλάδα όταν ζει στην Αμερική. Εκεί το πρόβλημα είναι πραγμα-

τικό, εδώ το είχαμε λύσει. Δεν είχαμε ποτέ τις ανισότητες που βλέπουμε στις δυτικές οικονομίες», σημείωσε από την άλλη ο κ. **Μιχάλης Μπλέτσας, Director of Computing, Massachusetts Institute of Technology, USA**, προσθέτοντας πως οι αρχές του ανθρώπινου δυναμικού υπάρχουν και αυτό που θα πρέπει να προσέξουμε αυτή τη στιγμή είναι εκπαίδευση, «καθώς η μεγαλύτερη κληρονομιά της κρίσης είναι η κατάσταση του εκπαιδευτικού συστήματος». Ο κ. Μπλέτσας προειδοποίησε πως έχουμε τις βάσεις ενός τεράστιου χάσματος μεταξύ πλούσιων και φτωχών, που οι μεν πρώτοι μπορούν να εκπαιδεύουν τα παιδιά τους σε ιδιωτικά ιδρύματα, σε αντίθεση με τους δεύτερους. Δήλωσε υπερήφανος για το MIT καθώς ήταν το πρώτο που άρχισε να βγάζει το υλικό του στο διαδίκτυο και να προσφέρει μαθήματα online, κάνοντας ιδιαίτερη μνεία στον πρώτο φοιτητή που αξιοποίησε αυτή την δυνατότητα από το... Ουλάν Μπατόρ της Μογγολίας. Όπως είπε ο κ. Μπλέτσας, η γνώση είναι προσβάσιμη, χρειάζεται το πάθος. Ξεκινώντας τη δική του τοποθέτηση, ο κ. **Αριστείδης Χατζής, καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών**, αναφέρθηκε σε μία συνομιλία του με ταξιτζή, ο οποίος του εξέφρασε την αγανάκτησή

του γιατί η κόρη του, που δούλευε στον ιδιωτικό τομέα – σε αντίθεση με τη μητέρα της που δούλευε στο δημόσιο – ήταν η αδικημένη. Αναφέρθηκε στην παγκόσμια φτώχεια που έπεσε κατακόρυφα από το 1989 έως το 2015, κάνοντας αναφορά στον «ελέφαντα» του Μιλάνοβιτς και σημειώνοντας πως «για να συμπεριλάβουμε αυτούς που πρέπει, για να βελτιώσουμε αυτό που πρέπει να βελτιωθεί, πρέπει να ξοδευτούν χρήματα που δεν υπάρχουν». «Πρέπει να επιλέξουμε τι κράτος πρόνοιας θέλουμε και το κράτος πρόνοιας πρέπει να γίνει το δίχτυ ασφαλείας για τους αδύναμους κι όχι εργαλείο εξαγοράς της μεσαίας τάξης». Αναφέρθηκε στην ανισότητα των ευκαιριών «είναι δύσκολο να λυθεί πολιτικά, πάντα θα υπάρχουν οι χαμένοι, ενώ εντόπισε ως λύση στα πάντα τους θεσμούς: «Υπάρχουν

δοκιμασμένοι θεσμοί και μοντέλα, νομίζω πως το σκανδιναβικό είναι το καλύτερο γιατί συνδυάζει κάποια πράγματα με επιτυχία».

Ο κ. **Πλάτων Τήνιος, επίκουρος καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Αθηνών**, έδωσε στη λέξη «inclusive» μία έννοια θεσμική, αν και, όπως είπε, υπάρχει και μία παλιότερη έννοια που δεν είναι παρά η λογιστική μεγέθυνσης που εξετάζει την παραγωγή και τη διανομή. Εστίασε στο θέμα της μακροβιότητας που, όπως είπε, εγείρει θέμα και για την Ελλάδα, αφού σχετικά με την παραγωγή, αυτοί που θα ζήσουν παραπάνω και καλύτερα, θα πρέπει να ενταχθούν στην παραγωγή και να μείνουν ενώ δεν πρέπει να στερηθούν τη συμμετοχή τους στη διανομή. Ο κ. **Δημήτρης Τσομώκος, Professor of Financial Economics, SAID Business School, University of Oxford, UK**, επικεντρώθηκε στην οικονομική παράμετρο του πράγματος. Απαρίθμησε τις επιπτώσεις της αποτυχίας των τριών προγραμμάτων στήριξης

«Το να έχεις ανισότητες, κοστίζει. Η ισότητα γεννά ευημερία. Αν γίνουμε πιο ίσοι, θα γίνουμε και πλουσιότεροι»

A. Lyberaki

σε τρεις βασικούς πυλώνες της ελληνικής οικονομίας: Την μεταχρονολογημένη επιταγή που υπήρχε και λειτούργησε η ελληνική οικονομία για δεκαετίες και αναπτύχθηκε. Την πίστη μεταξύ των συναλλασσόμενων μερών με την μεταχρονολογημένη επιταγή – οι τράπεζες,

οι επιχειρηματίες και οι καταναλωτές – καθώς και τη βαριά βιομηχανία της ελληνικής οικονομίας, η οικοδομή. «Και οι τρεις αυτοί πυλώνες ως αποτέλεσμα της κρίσης κατέρρευσαν και δεν έχουν υποκατασταθεί. Και βρισκόμαστε στην καλύτερη των περιπτώσεων σε μία αναπτυξιακή στασιμότητα», τόνισε. Ο κ. Τσομώκος εκτίμησε πως η έλευση νέου χρηματοπιστωτικού παράγοντα και θεσμών στη χώρα θα δώσει την απαραίτητη ρευστότητα, θα αυξήσει την ενεργό ζήτηση και σε συνεργασία με τους υπάρχοντες συστημικούς φορείς, θα μπορέσουμε να δημιουργήσουμε πίστη και μεταξύ των συναλλασσόμενων μερών και για να χρηματοδοτηθούν οι υγιείς πλέον επιχειρήσεις. Υπογράμμισε πως ο σφικτός εναγκαλισμός κράτους και ιδιωτικού τομέα είναι αναποτελεσματικός και αντιπαραγωγικός. ■

Environmental Degradation and Climate Change

SPEAKERS

H.E. Yasuhiro Shimizu

Ambassador to Greece, Embassy of Japan

Dr. Petteri Taalas

Secretary General, World Meteorological Organization, Switzerland

Guy Brasseur

Leader, Env. Modeling Group, Max-Planck Institute for Meteorology, Germany

Pantelis Capros

Energy Economy Environment Modelling Lab, University of Athens, Greece

Phoebe Koundouri

Professor, Athens University of Economics & Business, Greece

Anastasios Xepapadeas

Professor, Athens University of Economics & Business; US Academy of Sciences, Greece

CHAIR

Christos Zerefos, Head, Research Center for Climatology, Academy of Athens, Greece

Με την παρουσίαση γραφήματος που κατεδείκνυε τις ακραίες αλλαγές θερμοκρασίας που έχουν καταγραφεί τις τελευταίες δεκαετίες από το Παρατηρητήριο Αθηνών ξεκίνησε ο συντονιστής κ **Ζερεφός**, **Head, Research Center for Climatology, Academy of Athens**, τονίζοντας πως θα είναι δύσκολο να επιτύχουμε τους στόχους της συμφωνίας των Παρισίων. Όπως εξήγησε, η κλιματική αλλαγή αναμένεται να επιδεινωθεί, καθώς «έχουμε αλλάξει τα πάντα, όχι μόνο πληθυσμιακά αλλά και στην κατανομή της χρήσης γαιών, των εκπομπών ρύπων, την πρόκληση καταστροφής στη στοιβάδα του όζοντος».

Τη σκυτάλη της συζήτησης πήρε ο **Ιάπωνας πρέσβης στην Ελλάδα**, **Yasuhiro Shimizu**, ο οποίος συστήθηκε όχι τόσο ως «διπλωμάτης καριέρας» αλλά ως άνθρωπος που εργάστηκε στον τομέα του περιβάλλοντος, υπηρετώντας στο υπουργείο Περιβάλλοντος της Ιαπωνίας από το 1980, με πλήθος συμμετοχών σε διεθνείς διαπραγματεύσεις και συνόδους. Ο κ Shimizu

παρουσίασε τα βασικά σημεία για την αλλαγή του κλίματος αλλά και τις πρωτοβουλίες της Ιαπωνίας στον συγκεκριμένο τομέα. Όπως τόνισε, οι εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα που προκαλούνται από ανθρωπογενείς δραστηριότητες κυμαίνονταν παλιότερα σε πολύ χαμηλά επίπεδα ενώ τώρα παρουσιάζουν ραγδαία αύξηση. Το 2015 καταγράφηκαν 15 δις. τόνοι διοξειδίου του άνθρακα – με την Κίνα τη χώρα με τους μεγαλύτερους όγκους εκπομπών. Ο κ Shimizu επέστησε την προσοχή λέγοντας πως η παγκόσμια θερμοκρασία θα ανέβει κατά 4,8 βαθμούς κελσίου αν δεν αναληφθεί δράση, κάτι που αποτελεί διεθνή πρόκληση.

Υπενθύμισε πως το πρωτόκολλο του Κιότο λήγει το 2020, οπότε και τίθεται σε ισχύ η Συμφωνία των Παρισίων, με την οποία πρέπει να εναρμονιστούν τα κράτη. Παρουσίασε την ομιλία του Ιάπωνα πρωθυπουργού, Σίτζο Άμπε για την κλιματική αλλαγή στο Νταβός ενώ προανήγγειλε τη συνάντηση της G20 στην Οσάκα τον προσεχή Ιούνιο, όπου θα συζητηθούν, μεταξύ άλλων, οι πράσινες επενδύσεις, αλλά και το ζήτημα της ρύπανσης των πλαστικών.

Ο **dr Petteri Taalas, Secretary General, World Meteorological Organisation, Switzerland** τόνισε πως τα τελευταία χρόνια καταγράφονται κλιματικές αλλαγές και φυσικές καταστροφές που συνιστούν κίνδυνο για τις παγκόσμιες οικονομίες, κάτι που έχει συνειδητοποιήσει η διεθνής κοινότητα. Όπως είπε, οι καταιγίδες, οι πλημμύρες και οι καύσωνες έχουν αυξηθεί δραματικά τα τελευταία τριάντα χρόνια, με την κατανομή των φυσικών καταστροφών, την τελευταία δεκαετία, να σχετίζονται με τον καιρό και τον μισό πληθυσμό του πλανήτη να έχει εκτεθεί σε μία φυσική καταστροφή – κυρίως πλημμύρα και δευτερευόντως ξηρασία.

Ο κ Taalas σημείωσε πως χάνουμε περισσότερες

ανθρώπινες ζωές λόγω φυσικών καταστροφών και παρότι διαθέτουμε πλέον τα κατάλληλα συστήματα έγκαιρης ενημέρωσης.

«Πέρυσι είχαμε ένα πολύ θερμό έτος που είχε επίπτωση στις παγκόσμιες θερμοκρασίες και φέτος ο χρόνος αναμένεται να είναι θερμότερος», υπογράμμισε, προειδοποιώντας πως σύντομα η άνοδος της στάθμης των θαλασσών θα επηρεάσει πολλές περιοχές του κόσμου, από την Κίνα και την Ινδία έως τη Νέα Υόρκη και το Λονδίνο ενώ θα έχουμε δραματικές επιπτώσεις και στην παραγωγή τροφίμων – που αναμένεται να επηρεάσει και τη ζώνη της Μεσογείου

Ο ίδιος τόνισε πως, αν θέλουμε να πετύχουμε το στόχο μείωσης τού 85% της ενέργειας που βασίζεται στα ορυκτά καύσιμα, πρέπει άμεσα να στραφούμε στις πράσινες μορφές ενέργειας.

«Το δυναμικό κλιματικό σύστημα βρίσκεται εν εξελίξει

«Το δυναμικό κλιματικό σύστημα βρίσκεται εν εξελίξει διαρκώς. Κι αν παρακολουθήσουμε πώς εξελίσσεται, θα διαπιστώσουμε πως δεν εξελίσσεται ομαλά»

G. Brasseus

λίξει διαρκώς. Κι αν παρακολουθήσουμε πώς εξελίσσεται, θα διαπιστώσουμε πως δεν εξελίσσεται ομαλά», τόνισε ο Guy Brasseur, Leader, Env.Modeling Group, Max-Planck Institute for Meteorology, Germany, εξηγώντας πως από τα μέσα του 20ου αιώνα έχουμε βιώσει μία αλλαγή που παρεκκλίνει από την πορεία των ομαλών αλλαγών, κάτι που αποτελεί ένδειξη για το ότι η ανθρώπινη δραστηριότητα επηρεάζει δραματικά το κλίμα. Μίλησε δε, για μετάβαση από την ολόκαινο στην ανθρωπόκαινο εποχή.

Σημείωσε πως η κλιματική αλλαγή επηρεάζεται από δύο πράγματα, από την ανθρώπινη δραστηριότητα αλλά και από την ανθρώπινη αδράνεια ενώ χαρακτήρισε ως μείζον κοινωνικό πρόβλημα τη ρύπανση του αέρα, αναφέροντας πως το 91% του παγκόσμιου πληθυσμού αναπνέει μολυσμένο αέρα ενώ 4,2 εκατομμύρια άνθρωποι – εκ των οποίων 600.000 παιδιά – πεθαίνουν πρόωρα λόγω μολυσμένου αέρα.

Ο **Παντελής Κάπρος, Energy Economy Environment Modelling Lab, University of Athens**, εστίασε στην μακρόπνοη στρατηγική «Καθαρός πλανήτης για όλους» της Ευρωπαϊκής Ένωσης που παρουσιάστηκε τον Νοέμβριο του 2018 – μελέτη που για πρώτη φορά μιλά για την ουδετερότητα των εκπομπών του διοξειδίου του άνθρακα, όπως απαιτείται από την IPSS (Διακυβερνητική Επιτροπή για την Αλλαγή του Κλίματος). «Το πώς θα τα καταφέρουμε είναι μεγάλο ζήτημα, ωστόσο, ποτέ δεν έχει αναλυθεί πιο λεπτομερώς», τόνισε χαρακτηριστικά, εξηγώντας πως οι βασικοί τρόποι «απανθρακοποίησης» είναι δύο, η αποδοτικότητα της ενέργειας και τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Είπε πως οι ανατρεπτικές αλλαγές αφορούν σε τεχνολογίες που δεν είναι ακόμη ώριμες και ένας από τους στόχους αυτής της στρατηγικής είναι να προλειάνει το δρόμο για αυτές, σε ορίζοντα μικρότερο των δέκα χρόνων ενώ εστίασε και στη σπουδαιότητα των επενδύσεων «καθώς όλος αυτός ο μετασχηματισμός απαιτεί κεφάλαια».

Η **Φοίβη Κουντούρη, Professor, Athens University of Economics & Business**, επικεντρώθηκε στην ανάγκη διεπιστημονικής συνεργασίας για την επίλυση προβλημάτων που σχετίζονται με την υποβάθμιση του περιβάλλοντος και τα δίκτυα που έχουν αναπτυχθεί τα τελευταία χρόνια για την

επίλυση των προβλημάτων. Προειδοποίησε πως, σύμφωνα με την έκθεση Οκτωβρίου του IPCC, έχουμε άλλη μία δεκαετία για να αλλάξουμε τα πράγματα, γι' αυτό και είναι επείγουσα η ανάληψη δράσης. Μίλησε για τη δράση του δικτύου ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών αλλά και το δίκτυο βιώσιμων λύσεων της Ελλάδας που περιλαμβάνει πάνω από 3000 ερευνητικούς οργανισμούς αλλά και ένα δίκτυο εταιρειών και ΜΚΟ που στόχο έχουν να διαδώσουν επιστημονικές λύσεις για την επίλυση των περιβαλλοντικών προβλημάτων. Ο **Αναστάσιος Ξεπαπαδέας, Professor, Athens University of Economics & Business, Us Academy of Sciences**, ανέλυσε την κοστολόγηση της κλιματικής αλλαγής, με τον κ Ζερεφό να εκτιμά πως το κόστος της αδράνειας θα ξεπεράσει τα 700 δις δολάρια. Ο κ Ξεπαπαδέας υπογράμμισε πως πρέπει να καταλάβουμε πως το κλίμα συνδέεται με την οικονομία και πως είναι αναγκαίο να σχεδιάσουμε πολιτικές που θα επιβραδύνουν την κλιματική αλλαγή και τις συνέπειές της. Παρουσίασε γράφημα της Παγκόσμιας Τράπεζας που εμφάνιζε το κόστος από τις εκπομπές άνθρακα αλλά και το κέρδος από τον περιορισμό τους ενώ αναφέρθηκε και στο πώς εκτίθεται το ελληνικό δημοσιονομικό σύστημα στον άνθρακα και την ανάγκη δημιουργίας πράσινων δομών. ■

Create your future self

**Debated. Shaped. Foreseen. Reversed. Conquered.
Mastered!**

**The future at The American College of Greece has
never looked more promising!**

INVENT
INVENT YOURSELF
YOURSELF

Double degree, accredited by: NECHE, the US Association that accredits top US institutions. Validated by the Open University, UK.

www.acg.edu

In Conversation

Costa J. Carras

Co-Founder, Elliniki Etairia - Society for the Environment & Cultural Heritage, Greece

CHAIR

Katerina Christofilidou
Journalist, SKAI TV, Greece

Τον αγώνα που έδωσε και συνεχίζει να δίνει για την προστασία του περιβάλλοντος συζήτησε ο Κώστας Καρράς, συνιδρυτής και Πρόεδρος της Ελληνικής Εταιρείας για το Περιβάλλον και την Πολιτιστική Κληρονομιά, με τη δημοσιογράφο του ΣΚΑΙ, Κατερίνα Χριστοφιλίδου, η οποία τον χαρακτήρισε ως τον πρώτο ακτιβιστή του περιβάλλοντος στη χώρα μας.

Ο **κ. Καρράς** υποστήριξε ότι δεν ήταν ο πρώτος, καθώς στα τέλη του 19ου αιώνα η εκκλησία ήταν η πρώτη περιβαλλοντική οργάνωση στην Ελλάδα. Ωστόσο, τόνισε ότι το έναυσμα για να ασχοληθεί με το περιβάλλον δόθηκε από τρεις παράγοντες, μεταξύ τους και «την κατεδάφιση των Αθηνών» πριν από μερικές δεκαετίες όταν άρχισε να γίνεται μία πόλη πλούσια αλλά άσχημη.

Η **Κατερίνα Χριστοφιλίδου** συζήτησε με τον Κώστα Καρρά τους αγώνες που έδωσε και συνεχί-

ζει να δίνει για Δελφικό τοπίο, καθώς «υπήρξαν εποχές που απειλήθηκε σημαντικά, ειδικά όταν βλέπαμε στην κοιλάδα των Δελφών ένα εργοστάσιο αλουμινίου με τις καμινάδες». Ο κ. Καρράς μίλησε για τις μάχες που δόθηκαν με τη βοήθεια της Ευρώπης ενάντια στα δύο μεγάλα ελληνικά κόμματα και το αίσιο τέλος στα τέλη της δεκαετίας του '80. Πρόσθεσε δε ότι έγινε αγώνας για να μην κατεδαφιστεί το κέντρο της Αράχωβας και γίνει λεωφόρος. Όπως είπε, μπορεί το πανέμορφο χωριό να έχει τα προβλήματά του, τουλάχιστον όμως δεν κατεδαφίστηκε.

Στη συνέχεια αναφέρθηκε στο έργο που γίνεται στην Πλάκα της Αθήνας, όπου η Ελληνική Εταιρεία προσέφυγε στο ΣτΕ λόγω των δύο υψών που δόθηκαν στην περιοχή, με αποτέλεσμα να χτίζονται δύο ψηλά ξενοδοχεία που κρύβουν την Ακρόπολη. Η εικόνα του σημαντικού μνημείου

«δεν είναι για τον ένοικο του τελευταίου ορόφου ενός πολυτελούς ξενοδοχείου», είπε χαρακτηριστικά.

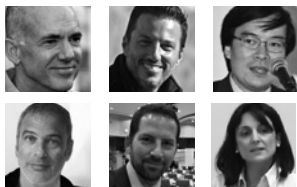
Και βέβαια, όταν ερωτήθηκε σχετικά, είπε την πρότασή του ότι πρέπει να αλλάξει η φορολογία και να αποτιμηθεί το πραγματικό κόστος διάφορων παρεμβάσεων, όπως πχ το κόστος νερού. Ο κ. Καρράς τόνισε ότι τα ελληνικά κόμματα και ο ελληνικός λαός δεν έχουν καταλάβει την αξία του περιβάλλοντος αι επανέλαβε την πρότασή του για το «φόρο άνθρακα». Όπως εξήγησε, η φορολογία άνθρακα συζητείται 25 χρόνια. Και το πρόβλημα δεν είναι μόνο η Ελλάδα, καθώς και στην Αυστραλία θεσμοθετήθηκε και μετά καταργήθηκε. Ωστόσο, στη χώρα μας η πολιτική μάχη για το θέμα δεν άρχισε ποτέ.

Τέλος, τόνισε ότι σε πολλές περιοχές του πλανή-

τη, υπάρχουν άνθρωποι που θα γίνουν πρόσφυγες λόγω της κλιματικής αλλαγής. Οι άνθρωποι αυτοί θα θέλουν να έρθουν σε μία Ευρώπη, που λέει ότι δεν μπορεί να υποδεχτεί άλλους πρόσφυγες. Οπότε, όπως εξήγησε θα πρέπει να αντιμετωπίζουμε τη Γη ως ένα σύνολο και να μη ασχολούμαστε μόνο με τις μεγάλες καταστροφές που γίνονται στις αναπτυγμένες χώρες. «Η καταστροφή που γίνεται στο Μπαγκλαντές είναι ένα πρόβλημα για όλο τον πλανήτη και συνέπεια της κλιματικής αλλαγής». Όσο για την περιοχή μας, προέβλεψε ότι στα Βαλκάνια, στις περιοχές που δεν υπάρχει θάλασσα, θα ανέβει μελλοντικά σημαντικά η θερμοκρασία, με σημαντικές επιπτώσεις στη χλωρίδα και την πανίδα. «Δεν πρόκειται μόνο για τη δική μας ζωή, αλλά και για τη ζωή των επόμενων γενεών», τόνισε ο κ. Καρράς. ■

Innovating for Climate Resilience

PROGRAMMING PARTNER

UN SDSN Greece & Climate-KIC Greece

SPEAKERS

Andreas Papandreou

Professor of Environmental Economics,
National & Kapodistrian University of
Athens, Greece

Demetres Karavellas

CEO, WWF, Greece

Dr. Thanh-Tam Le

Managing Director, Climate-KIC SAS &
Director for the Mediterranean, Climate-KIC

Dimitri Zenghelis

Visiting Research Fellow, Grantham Research
Institute on Climate Change, LSE

Nick Keramidis

Director of EU Affairs, Mytilineos S.A., Greece

CHAIR Phoebe Koundouri, Professor, Athens
University of Economics & Business, Greece

Για την καινοτομία, την κλιματική αλλαγή, την ανθεκτικότητα του κλίματος και τις δράσεις της επόμενης μέρας συζητήσαν στο πάνελ με τίτλο «Innovating for climate resilience» ο Αντρέας Παπανδρέου, Καθηγητής Οικονομίας Περιβάλλοντος στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, ο Δημήτρης Καραβέλλας, Διευθύνων Σύμβουλος της WWF Ελλάδας, ο Dr. Thanh – Tam Le, Γενικός Διευθυντής του Climate – KIC SAS και Διευθυντής για Μεσογειακά θέματα του Climate – KIC, ο Δημήτρης Ζενγκέλης, Επισκέπτης Καθηγητής στο Ερευνητικό Ινστιτούτο για την κλιματική αλλαγή, Grantham του LSE και Νικ Κεραμίδης, Διευθυντής Ευρωπαϊκών Υποθέσεων της Μυτιληναίως, κατά την τρίτη ημέρα του Οικονομικού Φόρουμ, που γίνεται στους Δελφούς υπό την αιγίδα του Προέδρου της Δημοκρατίας, Προκόπη Παυλόπουλου. Το πάνελ συντόνιζε η Καθηγήτρια του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, Φοίβη Κουντούρη.

Η συντονίστρια έκανε μία σύντομη εισαγωγή τονίζοντας την ανάγκη για καινοτομία, ώστε να αντιμετωπιστεί η κλιματική αλλαγή και το λόγο πήρε ο

Αντρέας Παπανδρέου, ο οποίος τόνισε ότι «χρησιμοποιούμε τον όρο ανθεκτικότητα του κλίματος» αντί για την «ικανότητα της οικονομίας να προσαρμοστεί στην κλιματική αλλαγή». Ο κ. Παπανδρέου αναφέρθηκε στην ανάγκη για ενεργειακή μετάβαση ώστε να μειώσουμε τις εκπομπές άνθρακα. Στην πρόσφατη ιστορία είχαμε άλλες πέντε ενεργειακές μεταβάσεις, όπως για παράδειγμα τη μετάβαση στον ηλεκτρισμό, εξήγησε, προσθέτοντας ότι οι περισσότερες μεταβάσεις δεν έγιναν επειδή η νέα πηγή ενέργειας ήταν φθηνότερη, αλλά με βάση τις δυνατότητες που έδινε το νέο σύστημα. Όλες οι μεταβάσεις χρειάστηκαν

πολλά χρόνια, δεκαετίες, ακόμη και έναν αιώνα, ωστόσο, όπως χαρακτηριστικά είπε «το πρόβλημα με την τωρινή μετάβαση σε ενέργεια φιλική στο περιβάλλον είναι ότι πρέπει να γίνει σε σύντομο χρονικό διάστημα, επειδή δεν υπάρχει χρόνος». Ο κ. Παπανδρέου εξέφρασε την εκτίμηση ότι ο «φόρος άνθρακα» είναι ο μόνος τρόπος για να γίνουν αυτές οι αλλαγές. Από την πλευρά του, ο Dr. Thanh – Tam Le, ζήτησε να γίνουν επενδύσεις για το κλίμα και πρόσθεσε ότι «αυτό που προσπαθούμε να κάνουμε στο Climate – KIC είναι να δημιουργήσουμε εργαλεία που συλλέγουν και αναλύουν δεδομένα για να μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε τοπικό επίπεδο, καθώς εκεί είναι η μεγάλη δυσκολία, λόγω του κατακερματισμού. Σε παγκόσμιο επίπεδο, η κατάσταση είναι πιο εύκολη». Έδωσε μάλιστα το παράδειγμα της γεωργίας. Όπως είπε, η Climate – KIC εκτιμά τον κίνδυνο που αντιμετωπίζουν οι γεωργοί, τους προτείνει λύσεις και στη συνέχεια δημιουργεί μία αλυσίδα σε εθνικό δίκτυο. Έτσι έχουμε μία αλυσίδα κλιματικής δράσης. Ο γεωργός πλέον δεν είναι μόνος του, δεν αναλαμβάνει μόνος του τα βάρη.

Ο Δημήτρης Καραβέλλας, εξέφρασε την ευχαρίστησή του που το Φόρουμ των Δελφών διοργανώνει συζητήσεις για την κλιματική αλλαγή,

προσθέτοντας ότι «δεν μπορώ να μην τονίσω την επείγουσα ανάγκη να γίνει μία τέτοια συζήτηση. Έχουμε τεράστια ευθύνη απέναντι στην κοινωνία, όσον αφορά την κλίμακα, αλλά και την ταχύτητα». Αναφορικά με την ανθεκτικότητα του κλίματος, είπε ότι η καινοτομία μπορεί απλά να αφορά το προφανές, όπως για παράδειγμα την πρόληψη των πυρκαγιών.

Ο Δημήτρης Ζενγκέλης, τόνισε επίσης την ανάγκη να επιβληθεί «φόρος του άνθρακα» και τόνισε ότι ΑΠΕ θα ενισχυθούν. «Αν η Ελλάδα επενδύσει σε λιγνίτες, σας εύχομαι καλή τύχη. Θα χρειαστεί να κάνετε νέες επενδύσεις μετά. Δεν υπάρχει έρευνα

«Αν η Ελλάδα επενδύσει σε λιγνίτες, σας εύχομαι καλή τύχη. Θα χρειαστεί να κάνετε νέες επενδύσεις μετά»

D. Zenghelis

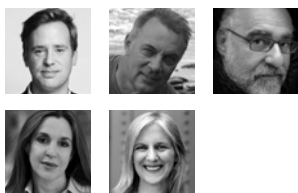
για ΑΠΕ», είπε χαρακτηριστικά. Αν θέλουμε αλλαγή, δεν μπορούμε να λέμε ότι η κλιματική αλλαγή είναι μία φάρσα. Πρέπει να επενδύσουμε. Η Ινδία, η Κίνα επενδύουν σε ΑΠΕ. Και οι ΗΠΑ επένδυσαν πριν τον Τραμπ. Ο κ. Ζενγκέλης εξήγησε ότι οι συνεχείς επενδύσεις ρίχνουν το

κόστος και όσο επενδύεις, τόσο μειώνεται το κόστος.

Τέλος, ο Νικ Κεραμίδας, Διευθυντής Ευρωπαϊκών Υποθέσεων της Μυτιληναίος, τόνισε ότι όταν μιλάμε για ουδέτερη περιβαλλοντική οικονομία, θα πρέπει να είμαστε ανταγωνιστικοί σε παγκόσμιο επίπεδο. Για την εταιρεία του, είπε ότι το αλουμίνιο είναι μία δραστηριότητα που χρειάζεται πολλή ηλεκτρική ενέργεια. «Χρειαζόμαστε τεράστιες ποσότητες ηλεκτρισμού. Οι ανταγωνιστές μας δεν έχουν το ίδιο κόστος μας στην Ελλάδα. Για μας η ηλεκτρική ενέργεια είναι το 40% του συνολικού κόστους του προϊόντος», είπε και πρόσθεσε ότι «εμείς θέλουμε να απομακρυνθούμε από τη χρήση άνθρακα». «Οι βιομηχανίες που χρησιμοποιούν μεγάλες ποσότητες ηλεκτρικής ενέργειας αντιμετωπίζονται ως οι 'κακοί της ιστορίας', όμως δεν είμαστε. Εμείς θέλουμε να επενδύσουμε στις ΑΠΕ και ελπίζουμε να αντιμετωπίσουμε το μειονέκτημα της ευρωπαϊκής οικονομίας στον τομέα», συμπλήρωσε. ■

Net Gains for Greece: Using the Power of Networks to Protect and Harness Marine Resources

SPEAKERS

Wietse van der Werf

Executive Director, Sea Ranger Service, Netherlands

Dr. Francois Galgani

Chairman of EC/ DG Env/ MSFD technical group on marine litter, IFREMER, Bastia, France

George Papatheodorou

Professor of Geological & Environmental Oceanography, University of Patras, Greece

Dr. Angeliki Kosmopoulou

Executive Director, A.C. Laskaridis Charitable Foundation. Greece

CHAIR Rebecca Eastmond

Co-Founder & CEO, Greenwood Place, Greece

Στην απειλή των υδάτων, των θαλασσών και των ωκεανών – απ’ όπου εξαρτώνται ζωές και θέσεις εργασίας – όχι μόνο από την κλιματική αλλαγή, αλλά και από τη ρύπανση και την υπεραλίευση αναφέρθηκε η συντονίστρια της συζήτησης, Rebecca Eastmond, Co-Founder & CEO, Greenwood Place, Greece, εντοπίζοντας ως μεγάλο ζητούμενο και πρόκληση το πώς θα μπορέσουν να επιβιώσουν οι θαλάσσιοι πόροι.

Μιλώντας για την Μεσόγειο, ο **Dr. Francois Galgani, Chairman of EC/DG Env/MSFD technical group on marine litter, IFREMER, France**, εξήγησε πως το 30% της θαλάσσιας κίνησης περνά από το Γιβραλτάρ, τονίζοντας πως σε κάποιες περιοχές της θαλάσσια αυτής λεκάνης έχουμε 80 – 100% πλαστικά στο βυθό, κάτι που έχει δραματικές επιπτώσεις στην θαλάσσια πανίδα.

«Ο βυθός είναι γεμάτος από τεράστιες ποσότητες απορριμμάτων και δεν πρόκειται για κάτι μεμονωμένο», ανέφερε χαρακτηριστικά, υπογραμμίζοντας πως το κόστος των θαλάσσιων απορριμμάτων και πλαστικών ανέρχεται στα 250 εκατομμύρια ευρώ. Παρουσίασε δε, εικόνες από το υποβρύχιο της οργάνωσής της οποίας είναι επικεφαλής, μόλις είκοσι χιλιόμετρα από την ακτή, γεμάτο απορρίμμα-

τα. Όπως είπε, σημαντική είναι, μεταξύ άλλων, η πρόληψη, η επεξεργασία των θαλάσσιων λυμάτων, η συλλογή απορριμμάτων – «σε κάποιες περιπτώσεις δεν μπορούμε να το κάνουμε αφού δεν μπορούν να ανακυκλωθούν πλέον» – η ανακύκλωση των διχτυών, η πρωτοβουλίες καθαρισμού παραλιών.

Από την πλευρά του, ο **Γιώργος Παπαθεοδώρου, Professor of Geological & Environmental Oceanography, University of Patras**, μετέφερε το δικό του προσωπικό «σοκ» όταν, αρχές της δεκαετίας του '90, καταδύθηκε στο βυθό του Ιονίου, διαπιστώνοντας πως ήταν γεμάτος πλαστικά, λασπώδης και επίπεδος. Τόνισε πως μετά από τόσα χρόνια, τα διαθέσιμα στοιχεία για τα θαλάσσια απορρίμματα είναι ακόμη αποσπασματικά, ενώ ενημέρωσε για τη μελέτη, αυτή τη στιγμή, του κόλπου της Πάτρας και του Σαρωνικού, όπου η κατάσταση με τα πλαστικά είναι δραματική. Χαρακτηριστικά ανέφερε πως η χωρική πυκνότητα είναι 72 – 500 απορρίμματα ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο στον Κόλπο της Πάτρας και στο Σαρωνικό έως και 3.400 απορρίμματα, διευκρινίζοντας πως σημαντικό μέρος αυτών των απορριμμάτων είχαν μεταγενέστερη ημερομηνία λήξης που σημαίνει πως έχουμε ακόμα στο βυθό φρέσκα σκουπίδια που θα αργήσουν να αποσυντεθούν. Μετέφερε την προσωπική του εμπειρία με μία εκστρατεία στη Σύρο που περιελάμβανε εξατομικευμένες εκδηλώσεις, ενημέρωση πόρτα – πόρτα 4000 νοικοκυριών και 1000 καταστημάτων καθώς και πάνω από 7000 μαθητών. Τρία χρόνια μετά, όπως είπε, είχε καταγραφεί μείωση

στη χρήση πλαστικών κατά 70% και μείωση των πλαστικών στον πυθμένα της θάλασσας κατά 35%. «Έχω ένα όνειρο: Ένα Αιγαίο χωρίς πλαστικά», τόνισε ο κ Παπαθεοδώρου, αναφέροντας πως το σημαντικό είναι να αλλάξει η συμπεριφορά των πολιτών, με τη δημιουργία ισχυρών εκστρατειών ενημέρωσης.

Παίρνοντας το λόγο η **Dr. Angeliki Kosmopoulou, Executive Director, A.C Laskaridis Charitable Foundation, Greece**, σημείωσε πως πολλά απορρίμματα έχουν να κάνουν με την καταναλωτική συμπεριφορά, καθώς προέρχονται από καταναλωτές. Τόνισε πως είναι εντυπωσιακή η έλλειψη γνώσης εκ μέρους των πολιτών, η έλλειψη συνεργασίας καθώς και η έλλειψη ηγεσίας, ενώ διευκρίνισε πως τόσο οι ευκαιρίες όσο και οι προκλήσεις σχετίζονται με τους ανθρώπους.

«Έχω ένα όνειρο: Ένα Αιγαίο χωρίς πλαστικά» G. Papatheodorou

Γνωστοποίησε δε, τη συνεργασία με το Φόρουμ των Δελφών για ένα φόρουμ χωρίς πλαστικά, στο πλαίσιο δημιουργίας ενός νέου προτύπου.

Από την πλευρά του, ο Wietse van der Werf, Executive Director, Sea

Ranger Service, Netherlands έκανε ειδική αναφορά στους «Sea Rangers», σε μία υπηρεσία που δημιουργήθηκε πριν από τρία χρόνια στην Ολλανδία και εκπαιδεύει, με τη βοήθεια βετεράνων των θαλασσών, άνεργους νέους, ώστε να γίνουν φύλακες των θαλασσών.

Ο ίδιος τόνισε την ανάγκη σφυρηλάτησης σχέσεων, εξηγώντας πως η προστασία δεν έγκειται μόνο στο πάθος των πολιτών αλλά και στην προσφορά κινήτρων (όπως θέσεις εργασίας) και των απαραίτητων εργαλείων δράσης. ■

Boosting Growth by Reducing the Shadow Economy

SPEAKERS

George Pitsilis

Governor, Independent Authority for Public Revenue, Greece

Nikos Vettas

General Director, Foundation for Economic & Industrial Research, Greece

Akis Skertsos

General Director, Hellenic Federation of Enterprises, Greece

Franciscos Koutentakis

Coordinator of the Parliamentary Budget Office, Hellenic Parliament

Aspa Palimeri

Country Manager, Mastercard

Christos Gofas

Senior Expert for Socio-Economic Development, European Commission, Brussels

CHAIR Tassos Telloglou

Journalist, Kathimerini Newspaper, Greece

Τη συζήτηση για την παραοικονομία και το πως η μείωσή της μπορεί να ενισχύσει την ανάπτυξη, συντόνισε ο δημοσιογράφος της εφημερίδας «Η Καθημερινή» Τάσος Τέλλογλου. Πρώτος το λόγο πήρε ο **επικεφαλής του Γραφείου Προϋπολογισμού της Βουλής, Φραγκίσκος Κουτεντάκης**, ο οποίος αρχικά έδωσε τον ορισμό της παραοικονομίας, η οποία όπως είπε, δεν είναι ένα κλειστό σύστημα, αλλά αλληλεπιδρά με την πραγματική οικονομία με τρόπο που βλάπτει το κράτος, καθώς δεν εισπράττονται δημόσια έσοδα. Όπως είπε, το πραγματικό εισόδημα των αυτοαπασχολούμενων είναι κατά 80% πάνω από αυτό που δηλώνουν, την ώρα που καταθέσει Ελλήνων στο εξωτερικό και κυρίως σε τράπεζες της Ελβετίας, κινούνται σε ιλιγιώδη ποσά. Ο κ. Κουτεντάκης υποστήριξε ότι δεν συμφωνεί με την άποψη πως η φοροδιαφυγή οφείλεται στην υψηλή φορολόγηση και τους μεγάλους συντελεστές. Σημείο-κλειδί όπως είπε, για την πάταξη είναι η επέκταση των ηλεκτρονικών συναλλαγών και για την καταστολή οι έλεγχοι. Ιδιαίτερη σημασία

έδωσε στην φορολογική συνείδηση, παρατηρώντας πως ο Έλληνας βλέπει το κράτος εχθρικά και δεν βλέπει την φορολογία ως συνεισφορά.

Δεύτερος ομιλητής στο πάνελ ήταν ο **Άκης Σκέρτσος, Γενικός Διευθυντής του Συνδέσμου Ελλήνων Βιομηχάνων**, ο οποίος παρουσίασε στοιχεία που δείχνουν γιατί οι ηλεκτρονικές συναλλαγές είναι ο καταλύτης για την αλλαγή σκηνικού, τονίζοντας παράλληλα όμως ότι στην Ελλάδα υπάρχει φορολογική αδικία και για τις συνεπείς επιχειρήσεις αλλά και για τα συνεπή νοικοκυριά, τα οποία σηκώνουν σχεδόν όλο το βάρος των εσόδων από φόρους. «Όσο αυτοί δεν παίρνουν ανταλλάγματα θα μένουμε εγκλωβισμένοι στο ίδιο παραγωγικό μοντέλο, το οποίο και οδήγησε στην κρίση», είπε ο κ. Σκέρτσος και πρόσθεσε ότι σήμερα, λίγοι πληρώνουν πολλά και οι περισσότεροι ελάχιστα, αναφέροντας πως 1 εκατομμύριο φορολογούμενοι συνεισφέρουν το 92% των εσόδων, άλλα 2,6 εκατ., το 8%, ενώ 5,1 εκατομμύρια δεν πληρώνουν φόρους. Στο τέλος της τοποθέτησής του, στάθηκε στην ανάγκη και για

ηλεκτρονική τιμολόγηση, η απουσία της οποίας είναι πηγή φοροδιαφυγής. «Οι ηλεκτρονικές συναλλαγές θα φέρουν εξορθολογισμό, φορολογική δικαιοσύνη, συνεπώς δουλειές, επενδύσεις και ανάπτυξη», ανέφερε τελειώνοντας.

Η **Άσπα Παλημέρη, Διευθύντρια της Mastercard**, διαχώρησε την παθητική από την ενεργητική φοροδιαφυγή. Η πρώτη περίπτωση όπως είπε, αυτός που πληρώνει, δεν έχει κάποιο όφελος, ενώ στην ενεργητική γίνεται μιας μορφής διακανονισμός ανάμεσα στις δύο πλευρές, που μοιράζονται το όφελος. «Οι κάρτες βοηθούν στην πάταξη της φοροδιαφυγής, καθώς τα μετρητά είναι μια από τις βασικές αιτίες αυτών των δύο μορφών συναλλαγών, παθητικών ή ενεργητικών», τόνισε η κυρία Παλημέρη, επισημαίνοντας ότι το μεγαλύτερο

ποσοστό της παρακοινωνομίας είναι παθητικό σε πεδία όπως το φαγητό και το ποτό. Ωστόσο, υπογράμμισε πως αν και στην αρχή ήταν δύσκολο να πειστεί ο κόσμος να χρησιμοποιεί κάρτες, πλέον πρέπει να δούμε, είτε, τι επιπλέον μπορεί να γίνει προς αυτή την κατεύθυνση καθώς η συμπεριφορά των καταναλωτών εξελίσσεται, άρα πρέπει να εξελιχθούν και τα κίνητρα χρήσης τους. Έφερε μάλιστα το παράδειγμα της Νότιας Κορέας, όπου μέσα σε δέκα χρόνια η χρήση καρτών πήγε από το 10%, στο 65%.

Επόμενος ομιλητής ήταν ο **Νίκος Βέττας, Γενικός Διευθυντής του Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών**. Ξεκίνησε λέγοντας πως είναι αναγκαίο να διευρυνθεί η φορολογική βάση. Παρατήρησε πως βάσει των στοιχείων, υπάρχουν στρεβλώσεις που αφορούν στο εισόδημα σε σχέση με την κατανάλωση, στην αύξηση των εισαγωγών σε σχέση με τα εισοδήματα, στην παραγωγή κλπ. «Είναι πολύ μικρό το ποσοστό των νοικοκυριών που πληρώνουν σημαντικά ποσά και τους φόρους που τους αντιστοιχούν.

Οι αγρότες για παράδειγμα δεν δηλώνουν τίποτα και η πλειοψηφία των ελεύθερων επαγγελματιών είναι κάτω από το όριο των 9 χιλιάδων. Συνεπώς θεωρώ αναπόφευκτη κάποια στιγμή τη μείωση του αφορολόγητου», είπε ο κ. Βέττας, προσθέτοντας ότι η διαφάνεια συναλλαγών φέρνει έσοδα και ότι υπάρχει αύξηση χρήσης χρεωστικών καρτών, αλλά όχι πιστωτικών, παρατηρώντας σε εκείνο το σημείο πως τα νοικοκυριά χρησιμοποιούν μεν κάρτες για τις καθημερινές μικροσυναλλαγές τους, αλλά έτσι δεν πιάνεται το κρίσιμο κομμάτι της μεγάλης φοροδιαφυγής. Συνεχίζοντας πως ένα στα επτά ευρώ της αγοράς που ήταν «μαύρο» έγινε πλέον φανερό και αν η Ελλάδα φθάσει στο μέσο όρο της Ευρώπης, τότε ένα ποσό 3,3 δις ευρώ θα μπει στα κρατικά

«Οι κάρτες βοηθούν στην πάταξη της φοροδιαφυγής, καθώς τα μετρητά είναι μια από τις βασικές αιτίες αυτών των δύο μορφών συναλλαγών, παθητικών ή ενεργητικών»

A.Palimeri

ταμεία. Αυτό θα γίνει όπως είπε αν δώσει κίνητρα το κράτος και επιδοτήσει την κατανάλωση, χωρίς παράλληλα να αγνοήσει την αποταμίευση.

Τελευταίος πήρε το λόγο ο **Γιώργος Πιτσιλής, επικεφαλής της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων**, που εξέφρασε την άποψη ότι το κλειδί για όλα είναι η ψηφιοποίηση, λέγοντας πως η ΑΑΔΕ, δουλεύει σε δύο πυλώνες: την παροχή ποιοτικότερων υπηρεσιών, φέρνοντας το παράδειγμα της βραχυχρόνιας μίσθωσης μέσα από πλατφόρμες, όπου με απλό τρόπο δηλώθηκαν ηλεκτρονικά 41 χιλιάδες ακίνητα, αλλά και την συγκέντρωση και ανάλυση πληροφοριών, βάζοντας στο ίδιο πλαίσιο ηλεκτρονικά τιμολόγια και ηλεκτρονικά βιβλία. Συνέχισε πως στόχευση αποτελεί η συνεργασία και με χώρες του εξωτερικού για πολίτες που χρησιμοποιούν ξένες κάρτες. «Για όλα αυτά όμως, χρειαζόμαστε εξειδικευμένο προσωπικό, με ειδικές γνώσεις τις οποίες προτρέπουμε τους ανθρώπους μας να αποκτήσουν», είπε ο κ. Πιτσιλής και προέβλεψε πως η επόμενη δεκαετία, θα είναι τελείως διαφορετική στον τομέα των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, από αυτό που ζούμε τώρα.

Στη συζήτηση που ακολούθησε με τον Τάσσο Τέλογλου αλλά και το ακροατήριο, ο κ. Βέττας υποστήριξε πως δεν γίνεται το 82% της χώρας να είναι στο αφορολόγητο και έτσι πρέπει να φτιαχτεί μια πιο ομαλή κλίμακα φορολογίας και με κίνητρα κατά της φοροδιαφυγής. Η κ. Παλημέρη είπε πως η Ελλάδα είναι πρώτη σε ΡΟΣ, αναλογικά ανά ένα εκατομμύριο ανθρώπων. Ο κ. Πιτσιλής παραδέχθηκε πως δεν είναι εύκολος ο έλεγχος των ελεύθερων επαγγελματιών, καθώς κάνουν τις συναλλαγές τους σε πολύ στενό κύκλο, ωστόσο από άλλα στοιχεία, μπορεί να βρεθεί η φοροδοτική τους ικανότητα. Ο κ. Σκέρτσος πρότεινε να υπάρξει μια τελείως διαφορετική λογική και πολιτική στην επιβολή ΦΠΑ για όσους φοροδιαφεύγουν καθώς σε κάποιους ελεύθερους επαγγελματίες ο πολίτης πηγαίνει από ανάγκη και όχι για να καταναλώσει, λέγοντας ότι στην Ευρώπη μια ανάλογη τακτική αρχίζει ήδη να βρίσκει εφαρμογή. Ο κ. Κουτεντάκης από την πλευρά του ήταν επιφυλακτικός στη μείωση των συντελεστών, καθώς όπως είπε ακόμα κι αν το 24 γίνει 14, πάντα θα υπάρχει το μηδέν της φοροδιαφυγής. ■

In Conversation

Apostolos Tamvakakis
Chairman of BoD & Managing
Partner, EOS Capital Partners, Greece

CHAIR Christos Konstas
Financial Editor, Fileleftheros
Newspaper, liberal.gr, Greece

Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις στη χώρα μας ανέλυσε ο **Απόστολος Ταμβακάκης, Πρόεδρος και Γενικός Διευθυντής της EOS Capital Partners**, μιλώντας στο δημοσιογράφο του Φιλελεύθερου, Χρήστου Κώνστα, στο πλαίσιο του 4ου Οικονομικού Φόρουμ που γίνεται στους Δελφούς από τις 28 Φεβρουαρίου έως τις 3 Μαρτίου, υπό την αιγίδα του Προέδρου της Δημοκρατίας, Προκόπη Παυλόπουλου. Ο κ. Ταμβακάκης αναφέρθηκε εκτενώς στο δημόσιο τομέα, τονίζοντας ότι πολλά πράγματα πρέπει να αλλάξουν, λέγοντας χαρακτηριστικά ότι το δημόσιο πρέπει «να σταματήσει να μας λέει τι δεν πρέπει να γίνει, αλλά τι πρέπει να γίνει». Αναφέρθηκε επίσης στη δικαιοσύνη, στα προβλήματα που αντιμετωπίζει και κατέληξε με τις δημόσιες επενδύσεις.

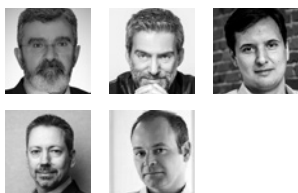
Ερωτηθείς αν η διαχείριση των κόκκινων δανείων θα αλλάξει την επιχειρηματικότητα, απάντησε κατηγορηματικά «Ναι. Οι τράπεζες θα χρειαστεί να πάρουν δύσκολες αποφάσεις, εταιρείες θα κλείσουν». Εκτίμησε μάλιστα ότι το κενό που θα δημιουργηθεί από μία εταιρεία που κλείνει θα καλυφθεί από τον ανταγωνισμό, ενώ είναι μεγάλο πρόβλημα

για την οικονομία αν κρατήσεις ανοιχτή μία κακή εταιρεία. Ο κ. Ταμβακάκης είπε ότι αυτό ίσως αποτελέσει μία ευκαιρία να δημιουργηθεί καινούργια επιχειρηματικότητα, όχι απαραίτητα από παραδοσιακούς επιχειρηματίες, καθώς έχουμε 20 χρόνια να δούμε στην Ελλάδα μία καινούργια γενιά επιχειρηματιών. Παρατήρησε επίσης τη μεγάλη αλλαγή που έχει γίνει στον τομέα του κατασκευαστικού κλάδου και τη διάρθρωση των τεχνικών επιχειρήσεων, ο τζίρος των οποίων πλέον βασίζεται σε σημαντικό βαθμό στην ενέργεια και τις παραχωρήσεις, ενώ παρατήρησε και την τεράστια αλλαγή τα τελευταία χρόνια στην ποιότητα των Διοικητικών Συμβουλίων των εταιρειών. Πλέον, είπε, συμμετέχουν και διαχειριστές των funds για να σιγουρευτούν για την καλή λειτουργία της οικονομίας.

Τέλος, τόνισε ότι σε αντίθεση με αυτό που πιστεύουν κάποιοι ότι θα χαθούν έσοδα, στην πραγματικότητα αν δοθούν φορολογικά κίνητρα στις Μικρομεσαίες επιχειρήσεις, τότε θα αυξηθεί η φορολογητέα ύλη, καθώς δημιουργούνται εταιρείες πολύ μεγαλύτερης οντότητας με αξία πολλαπλάσια της προηγούμενης. ■

High-Tech Entrepreneurs for High-Value Jobs

**PROGRAMMING PARTNER
ENDEAVOR**

SPEAKERS

Panos Papazoglou
Managing Director, EY, Greece

Nikos Drandakis
Founder & CEO, Beat, Greece

Spyros Magiatis
CTO, Workable, Greece

Marios Stavropoulos
CEO, Softomotive, Greece

CHAIR

Marcos Veremis
Executive Chairman,
Upstream Systems, Greece

Πώς ο τομέας της τεχνολογίας μπορεί να δημιουργήσει στην Ελλάδα δουλειές προστιθέμενες αξίας; Αυτό ήταν το θέμα συζήτησης του πάνελ «High – tech entrepreneurs for high – value jobs», στο οποίο συμμετείχαν ο **Πάνος Παπάζογλου**, Γενικός Διευθυντής EY, ο **Νίκος Δρανδάκης**, Ιδρυτής και Διευθύνων Σύμβουλος της Beat Ελλάδας, ο **Σπύρος Μαγιάτης**, Τεχνικός Διευθυντής της Workable, ο **Μάριος Σταυρόπουλος**, Διευθύνων Σύμβουλος της Softomotive, και συντόνιζε ο **Μάρκος Βερεμής**, Εκτελεστικός Πρόεδρος της Upstream Systems.

Ο κ. **Βερεμής** ξεκίνησε τη συζήτηση λέγοντας ότι ενώ οι εταιρείες τεχνολογίας οδηγούν την παγκόσμια οικονομία, στην Ελλάδα είναι ένας μικρός τομέας, με τον κ. Δρανδάκη να τονίζει ότι δεν είναι ευχαριστημένος με την πρόοδο που έχει γίνει, παρά το γεγονός ότι κάποιες εταιρείες έχουν κάνει καλή δουλειά. Όπως είπε, οι λόγοι είναι πολλοί και η κρίση έπαιξε επίσης ρόλο. Όμως, πρόσθεσε ότι «δημιουργούμε μία γενιά νέων ειδικών, και στην εταιρεία, που πιστεύω ότι σε μερικά χρόνια θα είναι τα στελέχη του τεχνολογικού τομέα Αυτή είναι η ελπίδα μας για το αύριο. Όμως, χρειαζόμαστε επιταχυντές».

Οι συμμετέχοντες ανέφεραν ότι η αποτίμηση του τομέα τεχνολογίας στην Ελλάδα αγγίζει το 1,3 με 1,5 δισ. ευρώ και οι εργαζόμενοι τους 3 με 4 χιλιάδες.

Ο **Σπύρος Μαγιάτης** υποστήριξε ότι ο τεχνολογικός τομέας στην Ελλάδα έχει ωριμάσει κάπως, αλλά δεν είναι σίγουρος ότι ο ρυθμός με τον οποίο μεταμορφώνεται η ελληνική οικονομία είναι αντίστοιχος με τις χώρες του εξωτερικού – διευκρινίζοντας ότι δεν αναφέρεται σε χώρες όπως οι ΗΠΑ που είναι πολύ αναπτυγμένες, αλλά και σε πολύ μικρότερες. «Νομίζω ότι μεγαλώνει η διαφορά με άλλες χώρες, οπότε δεν μπορούμε να επαναπαυθούμε σε ό,τι έχει γίνει μέχρι τώρα», εξήγησε.

Ο **Πάνος Παπάζογλου** αποκάλυψε ότι οι μεγάλες εταιρείες δεν έχουν προχωρήσει σε μεγάλο βαθμό σε υιοθέτηση νέων τεχνολογιών στην Ελλάδα.

Ενώ αναφέρθηκε και σε ένα πολύ ενδιαφέρον στοιχείο που αφορά στην εκπαίδευση. Στην Ελλάδα το 4% των φοιτητών είναι στην πληροφορική, ενώ είναι υπερτριπλάσιος ο αριθμός των φοιτητών σε ανθρωπιστικές επιστήμες. «Αν δεν παράξουμε ταλέντα, δε γίνεται τίποτα», τόνισε.

Ο **Μάριος Σταυρόπουλος**, είπε ότι οι εταιρείες είναι δύσκολο να βρουν κάποιες ειδικότητες εργαζομένων. Όπως είπε «εμείς είμασταν στην εταιρεία 10 άτομα, πλέον είμαστε 100 και του χρόνου θα είμαστε 200. Όμως πια ακούγεται στον κόσμο ότι κάτι γίνεται στον τομέα της τεχνολογίας», τόνισε.

Ο **Νίκος Δρανδάκης**, είπε ότι η εταιρεία του, η Beat, πουλήθηκε πρόωρα γιατί δεν ήξερε τι μπορεί να κάνει. Όπως είπε, «ήταν αδύνατο για μας στην Ελλάδα να βρούμε τα κεφάλαια που χρειάζονταν.

Μία εταιρεία στην Ελλάδα δεν μπορούσε να ζητήσει από επενδυτές 500 εκατ. Η εταιρεία πουλήθηκε και πλέον έχουμε τα κεφάλαια για να δείξουμε τι μπορούμε να κάνουμε. Η Uber μας θεωρεί ανταγωνιστές», κατέληξε.

Οι συμμετέχοντες αναφέρθηκαν επίσης και στο ευρωπαϊκό πρόβλημα, καθώς η Ευρώπη έχει καταφέρει να βγάλει μόνο δύο εταιρείες με αποτίμηση ανώτερη του ενός δις. ευρώ, το Spotify και το Skype. Μίλησαν για τον κατακερματισμό της ευρωπαϊκής αγοράς, ενώ τόνισαν ότι πρέπει να βρούμε μία χρυσή τομή ανάμεσα στο κανονιστικό πλαίσιο και την ελευθερία στην επιχειρηματικότητα.

Η λύση δεν είναι να γίνει η Ευρώπη ξέφραγο αμπέλι. Μην ξεχνάμε ότι όταν μιλάμε για Ευρώπη δε μιλάμε για μία ζώνη, αλλά

«Αν δεν παράξουμε ταλέντα, δε γίνεται τίποτα»

P. Papazoglou

για πολλές και για ανεξάρτητες χώρες.

Ο κ. **Δρανδάκης**, είπε ότι ήταν υπέρμαχος μίας προσπάθειας ώστε η Αθήνα να προσελκύσει επενδύσεις τεχνολογικές στα πρότυπα της Σίλικον Βάλει. Στο ερώτημα τι πρέπει να γίνει για να έρθουν οι τεχνολογικοί κολοσσοί, οι συμμετέχοντες τόνισαν ότι πρέπει πάνω απ' όλα να δείξουμε ότι τους θέλουμε. Αυτές οι εταιρείες θέλουν να πηγαίνουν σε μία χώρα και πρώτα απ' όλα συνεργάζονται με κάποιο Πανεπιστημιακό Ίδρυμα. Στην Ελλάδα, αυτή η δυνατότητα δεν υπάρχει. Υπογράμμισαν, λοιπόν, ότι πρέπει να ξαναδούμε το θέμα όχι μόνο των Πανεπιστημίων, αλλά και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. ■

Plastic is everywhere. It is convenient, inexpensive and, in many cases, useful – even indispensable. At the same time, it is one of the greatest pollutants globally, as it pollutes the oceans, kills marine animals and birds, and enters our food chain. We need to use less of it, use it more wisely and stop letting it contaminate our seas.

Reducing single-use plastic is one of the first things one can do to enjoy a healthy life while protecting the environment.

What can you do?

Invest in reusable containers

Carry a reusable cup, for coffee and tea

Take your own water bottle, instead of bottled water

Use reusable or degradable shopping bags

Use steel, paper, bamboo or macaroni straws

Look for alternative packaging, such as paper

Buy unpackaged food

Avoid convenience frozen foods

Choose the three easiest items to replace

Advocate for less plastic

A.C. LASKARIDIS
CHARITABLE FOUNDATION

www.aclcf.org

A Major Challenge for the Greek Business: Sound Corporate Governance

PROGRAMMING PARTNER
The Association of Chief Executive Officers (ACEO)

SPEAKERS

Vassilis Rabbat

President; ACEO; President and Managing Director, Xerox Hellas SA, Greece

Vangelis Apostolakis

Deputy Senior Partner, KPMG, Greece

George Vlachos

Board Leadership & Corp. Governance Consultant, Group Director, Board Services, Stanton Chase Int.

CHAIR

Professor Haridimos Tsoukas

University of Cyprus, University of Warwick, ACEO Scientific Advisor, Greece

Η εταιρική διακυβέρνηση στις ελληνικές επιχειρήσεις ήταν το θέμα στο πάνελ που συντόνισε ο καθηγητής Χαρίδημος Τσουκάς, ο οποίος στην αρχική εισήγησή του ανέφερε ότι πρόσφατα το Νορβηγικό ταμείο υδρογονανθράκων, απέσυρε τη χρηματοδότηση στη Volkswagen εξαιτίας της μη τήρησης των κανόνων της εταιρικής διακυβέρνησης, το οποίο όπως είπε, παραμένει ένα φλέγον θέμα ακόμα και στις ανεπτυγμένες οικονομίες.

Ακολούθως, έδωσε το λόγο αρχικά στο κ. **Γιώργο Βλάχο, Board Leadership & Corp. Governance Consultant, Group Director, Board Services, Stanton Chase**, ο οποίος τόνισε ότι εταιρίες που εφαρμόσαν εταιρική διακυβέρνηση αξιόπιστα και με μακροχρόνια προοπτική είχαν ανάπτυξη, αύξηση κερδοφορίας, βελτιωμένους οικονομικούς δείκτες και –το κυριότερο όπως είπε– ανέπτυξαν το ανθρώπινο δυναμικό τους κατά 132%. Στη συνέχεια, ο κ. Βλάχος ανέλυσε τις τέσσερις διαστάσεις στις οποίες πρέπει να κινηθούν οι ελληνικές εταιρίες, που είναι: αρχές εμπιστοσύνης, εφαρμογή παγκόσμιων στάνταρντς, ενσωμάτωση κλασικών αρχών και αξιολόγηση και σύνδεση δεικτών, ώστε να έχουν μια διεθνή θέση. Πρόσθεσε ακόμα ότι πρέπει να σκέφτονται σε βάθος χρόνου, με συγκε-

κριμένο σκοπό, διαχέοντας της κουλτούρα της εταιρικής διακυβέρνησης στους εργαζόμενους, τους προμηθευτές τους, τους πελάτες και την τοπική κοινωνία, ενώ σημαντικό είναι να γυρίζουν πίσω στην εταιρία μέρος την αξίας της. Είναι σημαντικό, είπε ο κ. Βλάχος να αρχίζει να μπαίνει στην ελληνική κουλτούρα, καθώς οι Έλληνες καθυστερούν πάντα παραδοσιακά, αλλά στο τέλος, όπως εκτίμησε, θα υπάρχει μεγάλη αλλαγή τα επόμενα πέντε χρόνια.

Δεύτερος πήρε το λόγο ο κ. **Βαγγέλης Αποστολάκης, Deputy Senior Partner, KPMG Greece**, ο οποίος έκανε εκτενή αναφορά στο θεσμό των οικογενειακών επιχειρήσεων. «Όταν λέμε οικογενειακή επιχείρηση, φέρνουμε στο μυαλό μας μια μικρή επιχείρηση. Δεν είναι όμως μόνο αυτές. Είναι όλες, ανεξαρτήτως μεγέθους, οι οποίες ελέγχονται ή ανήκουν σε μια οικογένεια», είπε και πρόσθεσε ότι ακόμα και μια start-up εταιρία μπορεί να χαρακτηριστεί ως οικογενειακή. Υπογράμμισε ωστόσο, ότι αν και αυτές οι επιχειρήσεις έχουν αφοσιωμένους πελάτες και εργαζόμενους, συνήθως το 70% αποτυγχάνει στο σημείο όπου ο έλεγχος περνά στην επόμενη γενιά, ακόμα και αν είναι επιτυχημένες. Και αυτό, γιατί όπως είπε ο κ. Αποστολάκης, η επιχείρηση είναι ένα οικοσύστη-

μα, όπου όταν μπαίνει ο παράγοντας «οικογένεια», αυξάνει η πολυπλοκότητα. Είναι το στοιχείο που μπλέκει τη σχέση επιχείρησης-ιδιοκτησίας. Εκεί, όπως είπε, έρχεται το Δ.Σ. να «καθίσει» ανάμεσα στην επιχείρηση και την ιδιοκτησία με στόχο να προστατεύει την ισορροπία, να συμβουλεύει, να εποπτεύει, αλλά και να επιλύει όλα τα σημαντικά θέματα. «Σημαντική είναι επίσης, η δημιουργία ενός οικογενειακού καταστατικού με κανόνες», κατέληξε.

Τρίτος ομιλητής ήταν ο **Βασίλης Ραμπάτ, Πρόεδρος της Ένωσης Ανώτατων Στελεχών Ελλάδος και Managing Director στη Xerox Hellas**, που μίλησε για καθαρούς ρόλους και αρμοδιότητες, δημιουργία αξίας για την εταιρία και επιστροφή

μέρους αυτής της αξίας, στην κοινωνία, συμμόρφωση με την νομοθεσία, διαρκής αξιολόγηση και υποστήριξη του CEO, με στόχο την αειφόρο ανάπτυξη. Επίσης κατά τον κ. Ραμπάτ το Ελληνικό συμβούλιο εταιρικής διακυβέρνησης πρέπει να είναι πολύ ενεργό, με επικαιροποίηση, ενισχυ-

ση και εφαρμογή του κώδικα, με απώτερο στόχο την προσέλκυση επενδυτών και συνεχή δράση και εκπαίδευση των στελεχών. «Να αφήσουμε το αποτύπωμά μας και να πάμε τα πράγματα πιο μπροστά», είπε χαρακτηριστικά ο κ. Ραμπάτ. ■

«Όταν λέμε οικογενειακή επιχείρηση, φέρνουμε στο μυαλό μας μια μικρή επιχείρηση. Δεν είναι όμως μόνο αυτές. Είναι όλες, ανεξαρτήτως μεγέθους, οι οποίες ελέγχονται ή ανήκουν σε μια οικογένεια.»

V. Apostolakis

Addressing the Crucial Issue of a Modern Greek State

PROGRAMMING PARTNER
The Association of Chief Executive Officers (ACEO)

SPEAKERS

John Anastasopoulos
Advisor to the Board of Directors,
ACEO, Greece

Dr. Panagiotis Karkatsoulis
President; Institute for Regulatory
Policy Research, Greece

CHAIR

Professor Haridimos Tsoukas
University of Cyprus, University of
Warwick, ACEO Scientific Advisor,
Greece

Στο πανέλ με θέμα «Αντιμετωπίζοντας το κρίσιμο ζήτημα του σύγχρονου ελληνικού κράτους», συζητήθηκε εκτενώς το ζήτημα της κρατικής διακυβέρνησης.

Τη συζήτηση συντόνισε θέτοντας ερωτήματα ο καθηγητής **Χαρίδημος Τσούκας** και πρώτος πήρε το λόγο ο **Παναγιώτης Καρακατσούλης, Πρόεδρος του Ινστιτούτου Έρευνας Ρυθμιστικών Πολιτικών**, ο οποίος είπε ότι μέσα από τα κόμματα υπάρχει στο κράτος η προώθηση φίλων, γνωστών και συγγενών. Οφείλεται εν πολλοίς, όπως τόνισε, στο πελατειακό κράτος, αλλά δεν αποδίδει ακριβώς το πρόβλημα της δημόσιας διοίκησης. Πιο σημαντικό είναι η οργάνωση του κράτους και η κατανομή αρμοδιοτήτων, όπου υπάρχει ασάφεια και είναι ένα σημαντικό πρόβλημα, το οποίο μπορεί να ξεπεραστεί μόνο με συνταγματική αναθεώρηση.

Ένα άλλο θέμα που έθιξε ο κ. Καρακατσούλης, είναι η αποκεντρωση της Δημόσιας Διοίκησης και έφερε ένα παράδειγμα λέγοντας πως Υγεία, Παιδεία και Ασφάλεια, μπορούν και πρέπει να αποκεντρωθούν. Πρόβλημα, όπως πρόσθεσε, υπάρχει και με το γεγονός ότι τα Υπουργεία έχουν υποστηρικτικές ή εκτελεστικές δραστηριότητες, ενώ υπάρχει και πρόβλημα στις δομές, έτσι ώστε ακόμα κι αν μπορούσε, όπως τόνισε, να εφαρμοστεί η αξιολόγηση, αυτή θα αφορούσε μόνο τον

χαρακτήρα ή τη στάση του υπαλλήλου, έτσι όπως λειτουργεί αυτή τη στιγμή ο δημόσιος τομέας. Όλα αυτά τα προβλήματα, υπγράμμισε ο κ. Καρακατσούλης θα μπορούσαν να έχουν ήδη εκλείψει, καθώς στην περίοδο της κρίσης, το Δημόσιο υπέστη πιέσεις για να αλλάξει. Και παρότι έγιναν βήματα, όπως στην οικονομία με την Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, η οποία είναι μια καινοτομία, στην πραγματικότητα, δεν έχει αλλάξει ο τρόπος που δουλεύει το κράτος.

Στο πάνελ ήταν και ο **Γιάννης Αναστασόπουλος, σύμβουλος της Ένωσης Ανώτατων Στελεχών Ελλάδος**, ο οποίος είπε ότι η αξιοκρατία συνδέεται με το κράτος δικαίου και την αρχή της ισότητας και πως για να βελτιωθεί

η κατάσταση πρέπει να παραδεχθούμε πέντε βασικές αρχές: ότι το κράτος είμαστε όλοι εμείς, ότι η Δημόσια Διοίκηση αν δεν αλλάξει δεν θα προχωρήσει, ότι ανάπτυξη χωρίς αξιόπιστη Δημόσια

Διοίκηση δεν υπάρχει, ότι το κράτος έχει ανάγκες μεταρρυθμίσεων και τέλος, ότι πρέπει να γίνεται αξιοκρατική διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού. Ο κ. Αναστασόπουλος πρόσθεσε επίσης, ότι η ΕΑΣΕ έχει θεσπίσει ημερίδες για τα κοινά προβλήματα δημοσίου και ιδιωτικού τομέα και τα συμπεράσματα είναι πως πρέπει να εφαρμόζεται η νομοθεσία, να υπάρχει ανεξάρτητη αρχή που θα διαχειρίζεται το ανθρώπινο δυναμικό, να εφαρμοστεί η ηλεκτρονική διακυβέρνηση, να εξορθολογιστούν οι διοικητικές δομές και να απλου-

στευτούν και να τυποποιηθούν οι διαδικασίες. Ακολούθησε συζήτηση και ερωτήσεις με τον κ. Καρακατσούλη να λέει ότι μέσα στην κρίση, το 2011 έγινε πλήρης καταγραφή των προβλημάτων της Δημόσιας Διοίκησης, όμως σε επίπεδο προτάσεων από και πέρα, τα πράγματα έμπλεξαν καθώς οι πόροι για μεταρρυθμίσεις είχαν δοθεί αλλού. Επίσης δεν υπήρχε η πίεση προς τις ελληνικές κυβερνήσεις από το εξωτερικό, καθώς η διοικητικές αλλαγές ήταν πιο πίσω στην ατζέντα. Αυτό που τόνισε ωστόσο ο πρόεδρος του Ινστιτούτου Έρευνας Ρυθμιστικών Πολιτικών, είναι ότι μέχρι πέρσι είχαμε 150 χιλιάδες λιγότερους δημοσίους υπαλλήλους, κάτι που δεν ισχύει πλέον,

αλλά και μικρότερη δαπάνη μισθοδοσίας, κάτι που επίσης δεν ισχύει πια. Σε άλλη ερώτηση, είπε πως το Δημόσιο έχει ικανά στελέχη, έναν αριθμό 50 χιλιάδων ανθρώπων με μάστερ και διακτορικό και πρότεινε

ο ΑΣΕΠ να διευρυνθεί, ώστε να λειτουργεί και ως ανεξάρτητος φορέας αξιολόγησης, ώστε να μην παρεμβαίνουν οι κυβερνήσεις. Ο κ. Αναστασόπουλος είπε, ότι από το 2014 υπάρχει νόμος που λέει ότι θα έπρεπε στις επιτροπές αξιολόγησης να υπάρχει και εκπρόσωπος του ιδιωτικού τομέα, επιλεγμένος με αυστηρά κριτήρια ώστε να προσφέρει τεχνογνωσία, ωστόσο ποτέ δεν εφαρμόστηκε. «Η εμπειρία των ανθρώπων του ιδιωτικού τομέα, πρέπει να αξιοποιηθεί και στο Δημόσιο», κατέληξε. ■

«Η εμπειρία των ανθρώπων του ιδιωτικού τομέα, πρέπει να αξιοποιηθεί και στο Δημόσιο»

P. Karakatsoulis

Beyond the Economic Crisis: Greece's other Existential Challenges

PROGRAMMING PARTNER diaNEOsis

SPEAKERS

Constantinos Cartalis

Professor, Environment, Energy & Climate Issues, University of Athens, Greece

Stratos Fanaras

President & CEO, Metron Analysis SA, Greece

Marili Mexi

Director, To DIKTIO Network for Reform in Greece and Europe, Greece

Kyriakos Pierrakakis

Director of Research, diaNEOsis, Greece

Panos Tsakoglou

Professor of International & European Economic Studies, Athens University, Greece

CHAIRPERSONS

Christos Koutras Journalist, SKAI TV, Greece & **Yannis Ntsounos** Journalist, SKAI TV, Greece

Ο **Διευθυντής Ερευνών της ΔιαΝέοσις, Κυριάκος Πιερρακάκης**, στην τοποθέτησή του αναφέρθηκε στην έρευνα που διεξάγει η ΔιαΝέοσις για το μακροχρόνιο σχέδιο ανασυγκρότησης της χώρας. Μίλησε για τα μακροχρόνια προβλήματα της χώρας και ειδικότερα για το δημογραφικό και ανέλυσε τους λόγους που το πρόβλημα αυτό είναι τόσο σημαντικό. Οι λόγοι, όπως εξήγησε, είναι ότι επη-

ρεάζει πολλούς και νευραλγικούς τομείς της οικονομίας, όπως την οικονομική ανάπτυξη (λιγότερο αριθμητικά εργατικό δυναμικό), το ασφαλιστικό σύστημα (περισσότεροι συνταξιούχοι από νέους ως συνέπεια της μείωσης των γεννήσεων) και την γεωπολιτική (λιγότερος αριθμητικά πληθυσμός με γείτονες όπως η Τουρκία με ακριβώς αντίθετα δημογραφικά χαρακτηριστικά).

Στη συνέχεια ο κ. **Κωνσταντίνος Καρτάλης, Καθηγητής Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικών Θεμάτων στο Πανεπιστήμιο Αθηνών**, εξήγησε ότι ένα ακόμη μεγάλο πρόβλημα, εκτός από τα δημογραφικό, είναι η κλιματική αλλαγή. Όπως εξήγησε έως το 2050 θα πρέπει η κοινωνία να έχει προετοιμαστεί να ζει χωρίς άνθρακα, με εναλλακτικές μορφές ενέργειας και δυστυχώς στη χώρα μας στο ΕΣΠΑ για τα έτη 2021-27 δεν υπάρχει κανένας σχεδιασμός για την διοχέτευση πόρων για την προσαρμογή κλάδων που επηρεάζονται άμεσα όπως η γεωργία ή ο τουρισμός.

Ωστόσο και οι δύο αυτοί κλάδοι πρέπει να πάρουν μέτρα για την αντιμετώπιση αυτής της μεταβολής. Θα χρειαστεί να αναδιαρθρωθούν οι καλλιέργειες και να μελετηθεί αν οι υποδομές στις τουριστικές μονάδες είναι σε θέση να αντέξουν την προβλεπόμενη άνοδο της θερμοκρασίας του πλανήτη κατά 2 βαθμούς Κελσίου, η οποία και θα επιφέρει προβλήματα όπως περισσότερους και εντονότερους καύσωνες. Τόνισε, κλείνοντας την τοποθέτησή του, ότι ο κλάδος που θα υποστεί την μεγαλύτερη πίεση από την αλλαγή των μορφών ενέργειας δεν είναι η βιομηχανία αλλά η ναυτιλία.

Ο **καθηγητής Διεθνών και Ευρωπαϊκών Οικονομικών Μελετών του Πανεπιστημίου Αθηνών, κ. Πάνος Τσακλόγλου** μίλησε και αυτός για το μεγάλο δημογραφικό πρόβλημα που θα απασχολήσει τη χώρα μας τα επόμενα χρόνια. Ωστόσο μίλησε αναλυτικότερα για το ρόλο της μετανάστευσης. «Μέχρι σήμερα ο πληθυσμός της χώρας δεν μειώθηκε όχι γιατί δεν μειώθηκε το ποσοστό γεννήσεων σε σχέση με αυτό των θανάτων, αλλά λόγω της έλευσης μεταναστών», είπε χαρακτηριστικά. Είπε ότι πρέπει να υπάρξει συγκροτημένη μεταναστευτική πολιτική από την χώρα μας για το μέλλον.

Επίσης τόνισε ότι η διαδικασία μείωσης του χαμηλού ποσοστού γεννήσεων είναι μια μακροχρόνια διαδικασία.

Στη συνέχεια μίλησε για το χρέος της χώρας και τόνισε ότι η Ελλάδα έχει το δεύτερο υψηλότερο λόγο χρέους/ΑΕΠ παγκοσμίως. Ωστόσο τόνισε ότι μπορεί οι ωριμάνσεις του χρέους να είναι ιδιαίτερα μεγάλες (18 έτη), όμως το μέσο επιτόκιο είναι χαμηλό, λαμβάνοντας υπόψη το ύψος του χρέους. Τέλος, τόνισε ότι το χρέος της χώρας μας έχει ένα καλό χαρακτηριστικό, δηλαδή δεν είναι ιδιωτικό

χρέος, αλλά κατά βάση κρατικό, γεγονός που καθιστά ευκολότερη την αναδιάρθρωσή του.

Ο **Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος της Metron Analysis, κ. Στράτος Φαναράς**, είπε ότι η εταιρία του διεξάγει μία έρευνα στη χώρα μας για πρώτη φορά, ενώ σε άλλες χώρες διεξάγεται εδώ και χρόνια και μετρά τον δείκτη αξιών. Ο

δείκτης αυτός βασίζεται σε 2 συντεταγμένες και μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως εργαλείο για το μέλλον της χώρας και τις αλλαγές τις οποίες πρέπει να κάνει για να λύσει θέματα, όπως αυτά που ανέφεραν και οι προηγούμενοι ομιλητές.

Οι συντεταγμένες του δείκτη αξιών είναι δύο: α) η εκ-κοσμίκευση (η μεταστροφή από την παράδοση στη νέα εποχή) και β) η αυτοδιάθεση και η ελευθερία. Η τέταρτη βιομηχανική επανάσταση με την υψηλή τεχνολογία έχει αμβλύνει το «ψηφιακό χάσμα» και τώρα οι ανισότητες του κόσμου αποκαλύπτονται ευκολότερα και γρηγορότερα. Οι παλαιού τύπου δημοκρατίες αδυνατούν να ανταγωνιστούν τις απαιτήσεις της σύγχρονης εποχής στην κίνηση κεφαλαίων και δίνουν χώρο να αναδειχθούν υβριδικά, πιο απολυταρχικά, καθεστώτα που υπηρετούν αυτές τις ανάγκες. «Στην Ελλάδα από την αρχή της κρίσης που η χώρα μας ήταν στην 22η θέση ανάμεσα σε 165 χώρες, τώρα βρί-

«Μέχρι σήμερα ο πληθυσμός της χώρας δεν μειώθηκε όχι γιατί δεν μειώθηκε το ποσοστό γεννήσεων σε σχέση με αυτό των θανάτων, αλλά λόγω της έλευσης μεταναστών»

P. Tsakloglou

σκεται ακόμη χαμηλότερα στην 38η θέση. Αυτή η υποχώρηση του δείκτη δημοκρατίας δείχνει ότι υποχωρεί και η αποτελεσματικότητα της διακυβέρνησης της χώρας και παράγει έλλειψη εμπιστοσύνης σε αυτή», τόνισε.

Τέλος, η κα. Μαρίλη Μέξη, Διευθύντρια του ΔΙΚΤΙΟΥ για την ανασυγκρότηση στην Ελλάδα και την Ευρώπη, μίλησε για μία μελέτη που εκπονεί για την αναμόρφωση του ασφαλιστικού συστήματος μέσω του δια-γεννεακού μοντέλου. Τόνισε ότι η αναμόρφωση αυτή απαιτεί ένα ευρύ φάσμα μέτρων, τα οποία (μέσω του κοινωνικού διαλόγου) πρέπει να επωμιστεί και ο ιδιωτικός και ο δημό-

σιος τομέας. Μίλησε για το πρόβλημα της μετανάστευσης και είπε ότι έχει δημιουργήσει πολιτισμικές ανασφάλειες, απειλή δηλαδή του τρόπου ζωής, τόσο σε οικονομικό όσο και σε εργασιακό επίπεδο. Συμπλήρωσε μάλιστα ότι η ψηφιακή εποχή δεν λύνει προβλήματα όπως η αβεβαιότητα στην εργασία ή τα δικαιώματα ασφάλισης των εργαζομένων, δίνοντας ως παράδειγμα τα ταξί uber. «Θα χρειαστεί τα μακρο-οικονομικά προβλήματα να αντιμετωπιστούν σε μικρο-οικονομικό επίπεδο πρώτα για να δοθούν απαντήσεις στις ανησυχίες των πολιτών», τόνισε. ■

Welcome Remarks

Athanasia Psalti, Director, Ephorate of Antiquities of Phocis, Greece

«Τέσσερις προσωπικότητες δημιούργησαν τους Δελφούς, ένας Θεός, ο Απόλλων, ένας πολιτικός, ο Κλεισθένης, ένας ποιητής, ο Άγγελος Σικελιανός και ένας αρχαιολόγος, ο Ευάγγελος Μπετάσος, έφορος στην δεκαετία 80» τόνισε η **Αθανασία Ψάλτη, Προϊσταμένη της Εφορείας Αρχαιοτήτων Φωκίδας**, στην εναρκτήρια ομιλία της κατά τη διάρκεια της συζήτησης που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του 4ου Οικονομικού Φόρουμ Δελφών.

Η κα. Ψάλτη τόνισε πως τα τελευταία χρόνια γίνεται μία προσπάθεια με ελάχιστους πόρους και ελάχιστο ανθρώπινο δυναμικό για να διατηρηθεί το αρχαιολογικό πάρκο Δελφών και να αναδειχθεί,

όπως και οι υπόλοιποι αρχαιολογικοί χώροι του νομού Φωκίδας. «Η συνεργασία με έναν φορέα όπως το Οικονομικό Φόρουμ ο οποίος μπορεί να στηρίξει οικονομικά την ανάδειξη των μνημείων των Δελφών και της Φωκίδας δεν ήταν μονόδρομος αλλά επιβεβλημένη απόφαση στο πλαίσιο της ασφαλούς συνύπαρξης και σύμπλευσης των μνημείων με την βιώσιμη ανάπτυξη του τόπου» επισήμανε η κα. Ψάλτη.

Η κα. Ψάλτη ευχαρίστησε το προσωπικό του Μουσείου, την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδος, τον Δήμο Δελφών και το Ευρωπαϊκό Πολιτιστικό Κέντρο Δελφών με τους οποίους όπως τόνισε διοργάνωσε σημαντικού επιπέδου εκδηλώσεις. ■

Keynote speech: 1821-2021

Thanos Veremis
Professor Emeritus of Political History,
University of Athens, Greece

Με θέμα «1821-2021 ο καθηγητής Πολιτικής Ιστορίας του ΕΚΠΑ, Θάνος Βερέμης, μίλησε στο πλαίσιο του 4ου Οικονομικού Φόρουμ Δελφών. «Η Ελλάδα δημιούργησε το 1821 ένα κράτος με μύθους» τόνισε ο κ. Βερέμης προσθέτοντας πως έχουν να κάνουν κυρίως με τους ηρωισμούς. «Η μεγάλη ανησυχία είναι ότι αυτή η Επανάσταση κατέληξε στους εμφυλίους πολέμους. Βέβαια εάν δει κανείς την κοινωνία τότε θα πρέπει να αναρωτηθεί πως καταλήξαμε δύο χρόνια να μην έχουμε εμφυλίους πολέμους» επισήμανε. Ο λόγος των εμφυλίων έγκειται σύμφωνα με όσα ανέφερε ο κ. Βερέμης στην κατακερματισμένη κοινωνία εκείνη την περιοχή, όπου το σημαντικό ήταν η οικογένεια ενώ την εθνική ταυτότητα την έδινε το θρήσκευμα. «Το τι συνέβαινε εκείνη την εποχή μπορούμε να το δούμε από τα απομνημονεύματα που γράφτηκαν τότε για παράδειγμα για την άλωση της Τριπολιτσάς και του Μεσολλογίου» επισήμανε ο κ. Βερέμης αναφέροντας συγκεκριμένα παραδείγματα τέτοιων έργων. Ένας τέτοιος συγγραφέας που αγαπήθηκε πολύ σημείωσε ο κ. Βερέμης είναι ο Μακρυγιάννης, τον οποίο θαύμασαν δύο διανοούμενοι, ο Σεφέρης και ο Θεο-

CHAIR Dr. Nicholas Pappas
Chairman, Bank of Sydney; President,
The Hellenic Initiative Australia

τοκάς. «Ήταν γενναίος άνθρωπος αλλά εντυπωσιάζουν οι ανακολουθίες του» επισήμανε ο κ. Βερέμης. «Ο Μακρυγιάννης αναφέρεται στις αλώσεις της Τριπολιτσάς και το Μεσολόγγιου. Δύο περιπτώσεις που αξίζει να τις μελετήσει κανείς για να δει πως αλλάζουν οι κοινωνίες» τόνισε ο καθηγητής. Ο κ. Βερέμης εξήγησε τι ρόλο έπαιξε η Επανάσταση του 1821 στην κατοπινή Ελλάδα. «Είναι ένα πρότυπο συμπεριφοράς, η μυθοποίηση και ο εξωραϊσμός δημιουργείται, όλοι καλοί, όλοι ήρωες. Στο μεταξύ τα πράγματα αλλάζουν. Για Επανάσταση υπήρχε συναίνεση όλων εκτός των συνεργατών των Τούρκων. Μετά δημιουργούνται απόψεις και η πολιτική αλλάζει και την αντίληψη του τι είναι σωστό» επισήμανε ο κ. Βερέμης. «Το ενδιαφέρον είναι πως το κράτος που προκύπτει από αυτήν την Επανάσταση δεν απηχεί την εικόνα της κατακερματισμένης ιστορίας» τόνισε ο κ. Βερέμης προσθέτοντας πως είναι ένα κράτος γαλλικού τύπου. «Εκτοτε η μέριμνα των πολιτικών είναι ποιος θα κρατήσει το Κράτος» σημείωσε κατά το κλείσιμο της ομιλίας του ο κ. Βερέμης, προτρέποντας το κοινό να διαβάσει για την ελληνική Επανάσταση. ■

**ATHENS MEDICAL
GROUP**

Always one step ahead!

35
YEARS
OF EXCELLENCE

2010 - 2018

Throughout the financial crisis,
Athens Medical Group **has offered:**

To the Greek Economy

690.000.000€
payroll expenses

260.000.000€
payments to insurance funds

215.000.000€
payments to the Greek Public Sector

230.000.000€
foreign currency inflow
generated from international patients

535.000.000€
supplies from
Greek companies

61.000.000€
investments

To the Greek Society

5.500.000 citizens
trusted their health to us

500.000 residents of remote areas
have used our telemedicine Vodafone services

6.000 employees and healthcare professionals

6.000 fellow citizens have received health
services in special rates, or for free

35 NGO's, border areas and institutions
were included in our Corporate Social
Responsibility program

20 international accreditations for medical /
nursing services and environmental best practice

Thousands of athletes enjoyed our medical care
sponsorship program, offered to sports federations,
teams and associations, throughout Greece

www.iatriko.gr

 www.facebook.com/IatrikoKentroAthinwn

 www.twitter.com/OmilosIatrikou

 www.youtube.com/IatrikoAthinon

Keynote Speech

Ioannis Panagiotopoulos

Ass. Professor of Church History,
National & Kapodistrian University of
Athens, Greece

INTRODUCED BY

Dr. Nicholas Pappas

Chairman, Bank of Sydney; President,
The Hellenic Initiative Australia

Στο πρόγραμμα Trace of Greece, το πρώτο summer school που θα λειτουργήσει σε ελληνικό πανεπιστήμιο, αναφέρθηκε ο καθηγητής της Θεολογικής Σχολής του ΕΚΠΑ, Ιωάννης Παναγιωτόπουλος, στην ομιλία του στο 4ο Οικονομικό Φόρουμ Δελφών.

Την ομιλία προλόγισε ο Δρ. Νικόλας Παππάς, Πρόεδρος της Τράπεζας του Sydney και Πρόεδρος του Hellenic Initiative Australia.

«Τα τελευταία τρία χρόνια, διαπιστώσαμε ότι είμαστε η μόνη χώρα που δεν έχει summer school. Έτσι ξεκινήσαμε να το φτιάξουμε. Τα εμπόδια

που αντιμετωπίζει ένα ελληνικό πανεπιστήμιο είναι πολύ μεγάλα. Τελικά, αποφασίσαμε να συμπράξουμε με τον ιδιωτικό τομέα, επιλέγοντας την μεγαλύτερη ελληνική εταιρία στο χώρο του τουρισμού. Αυτό είναι ένα πλήρες πρόγραμμα, το πρώτο από ελληνικό πανεπιστήμιο» τόνισε ο κ. Παναγιωτόπουλος.

Παράλληλα, αναφέρθηκε στις προσπάθειες να εκπαιδευτούν άνθρωποι στον θρησκευτικό τουρισμό αλλά και στη δημιουργία, πρόσφατα, ενός μεταπτυχιακού προγράμματος με ειδίκευση σε αυτό το αντικείμενο. ■

Ecumenical Hellenism: A Driving Force for Growth

Katerina Panagopoulos

National Ambassador of Greece,
Council of Europe for Sports

CHAIR

Emy Livaniou

Head of Special Editions, Huffpost,
Greece

Το βασικό πρόβλημα που αντιμετωπίζουμε σήμερα είναι η διάσπαση της διασποράς τόνισε η κα Κατερίνα Παναγοπούλου, Ειδική Άμισθη Σύμβουλος του Πρωθυπουργού για θέματα διασποράς και Εθνική Πρέσβυς της Ελλάδας στο Συμβούλιο της Ευρώπης για τον Αθλητισμό, την Ανοχή και το Ευ αγωνίζεσθε.

«Η χώρα μας χρειάζεται παράθυρα στον κόσμο. Όταν ανέλαβα καθήκοντα ως ειδική, άμισθη, Σύμβουλος του Πρωθυπουργού το έκανα με απόλυτη προσηύωση και δέσμευση. Η ανάπτυξη ξεκινά από το ανθρώπινο κεφάλαιο, από τον οικουμενικό ελληνισμό γιατί η αληθινή δύναμη

της παιδείας, των αξιών και των επιστημών που γέννησε η Ελλάδα είναι η αλύτρωτη και ασύνορη απήχηση τους» τόνισε η κα Παναγοπούλου.

«Το βασικό πρόβλημα που αντιμετωπίζουμε είναι η διάσπαση της διασποράς» συνέχισε, προσθέτοντας πως «μπροστά μας είναι η πρόκληση της οργανωμένης απογραφής του οικουμενικού ελληνισμού και της δημιουργίας ενός μετώπου που θα συντονίζει όλες τις οργανώσεις. Παράλληλα, αναφέρθηκε σε ένα ειδικό εθνικό αναπτυξιακό σχέδιο για τον οικουμενικό ελληνισμό με την θέσπιση ειδικών κινήτρων για επενδύσεις των Ελλήνων του εξωτερικού.» ■

Keynote Speech

**His Eminence Metropolitan of Bursa
and Exarch of Bithynia, Elpidophoros**

INTRODUCED BY

Emy Livaniou
Head of Special Editions, Huffpost,
Greece

«Η Τουρκία χάνει από το γεγονός ότι κρατάει κλειστή μία θεολογική σχολή χωρίς να μπορεί να εξηγήσει γιατί το κάνει. Σήμερα πως να εξηγήσεις ότι κρατάς κλειστό ένα σχολείο γιατί αποτελεί απειλή για σένα» τόνισε ο Σεβασμιότατος Μητροπολίτης Προύσης Ελπιδοφόρος και ηγούμενος της Μονής της Αγίας Τριάδος της Χάλκης στο 4ο Οικονομικό Φόρουμ Δελφών.

«Η Θεολογική σχολή της Χάλκης έχει ήδη ανοίξει» τόνισε ο Σεβασμιότατος, επισημαίνοντας ότι «το κλείσιμο της είναι πλέον αναχρονιστικό, ξεπερασμένο, εκτός εποχής, ανώφελο για όλους». Ταυτόχρονα χαρακτήρισε την επαναλειτουργία της ιστορική αναγκαιότητα και όφελος για όλους. «Θα μιλήσω για το μέλλον της Θεολογικής Σχο-

λής της Χάλκης. Το πρώτο μέλημα είναι η παιδεία να είναι πανεπιστημιακού επιπέδου. Επίσης, θα πρέπει να απευθύνεται και σε διεθνές επίπεδο ενώ στις γλώσσες διδασκαλίας θα ήταν καλό εκτός από την ελληνική και την τουρκική να περιλαμβάνεται και η αγγλική. Ο αριθμός των φοιτητών μπορεί να ανέλθει στους 125, κάτι που ανταποκρίνεται και στην ιστορία της σχολής. Οι καθηγητές θα πρέπει να είναι τουλάχιστον κάτοχοι διδακτορικού τίτλου, ενώ σκεφτόμαστε να καλούμε έναν μουσουλμάνο καθηγητή από την Κωνσταντινούπολη για να μιλήσει για το Ισλάμ. Παράλληλα, οφείλουμε να φροντίσουμε για υλικότεχνικές υποδομές» τόνισε ο Σεβασμιότατος. ■

we
haven't
certified
anyone

here

Yet.

PeopleCert is a global leader in the certification industry. We empower professionals with knowledge, and unleash their potential. We help corporations on their journey towards digital transformation with methodologies that work. We partner with world-class training organisations to certify planet Earth.

For now.

PeopleCert

All talents, certified.

Every year we deliver exams in 200 countries.
And counting.

peoplecert.org

Keynote Speech

Dr Georgios Steiris

Ass. Professor of Medieval & Renaissance Philosophy, National & Kapodistrian University of Athens

INTRODUCED BY

Emy Livaniou

Head of Special Editions, Huffpost, Greece

Η φράση του Πρωταγόρα «ο άνθρωπος είναι μέτρο για όλα τα πράγματα και για όσα υπάρχουν και όσα δεν υπάρχουν» θα μπορούσε να θεωρηθεί η ιδρυτική πράξη του ανθρωποκεντρικού ελληνικού πολιτισμού τόνισε ο Δρ. Γιώργος Στείρης, Επίκουρος Καθηγητής Φιλοσοφίας του ΕΚΠΑ στην ομιλία του στο 4ο Οικονομικό Φόρουμ Δελφών με θέμα την τέταρτη βιομηχανική επανάσταση και τον ρόλο που μπορεί να αποκτήσει ο αρχαίος πολιτισμός στο πλαίσιο αυτό. Όπως επισήμανε η τέταρτη βιομηχανική επανάσταση βασίζεται στο συνδυασμό της αυτοεκπαίδευσης

των μηχανών, της επιστήμης των δεδομένων και της τεχνητής νοημοσύνης. «Σήμερα, χρειάζεται ένα ανθρωποκεντρικό αξιακό πλαίσιο εντός του οποίου θα εξελιχθεί η τεχνητή νοημοσύνη» τόνισε ο κ. Στείρης.

«Προκειμένου να καταστεί η τεχνητή νοημοσύνη μία υπόσχεση ελευθερίας και όχι μία απειλή νέας δουλείας χρειάζεται να στηριχτούμε στις αρχές και τις αξίες του κλασικού ελληνικού πολιτισμού, του απόλυτου ανθρωποκεντρικού προτύπου» επισήμανε ο κ. Στείρης. ■

Create your memories with
...your own **Piscines Ideales!**

A National Strategy on Foreign Policy: How Feasible in the Years to Come?

SPEAKERS

George Katrougalos
Minister for Foreign Affairs,
Hellenic Republic

George Koumoutsakos
Shadow Foreign Affairs
Minister, New Democracy
Party, Hellenic Republic

Nikos Dendias
MP, New Democracy Party,
Hellenic Republic

Margaritis Schinas
Chief Spokesperson, European
Commission, Brussels

Ioannis Amanatidis
fmr. Deputy Minister for
Foreign Affairs, Hellenic
Republic

Yannis Maniatis
MP, Former Minister of
Environment, Energy &
Climate Change, Hellenic
Republic

Dimitris Sevastakis
MP, Syriza Party, Hellenic
Republic

Dimitris Tsiodras
Journalist & Author, Greece

Konstantinos Kyranakis
Alternate Spokesperson, New
Democracy Party, Greece

Marios Georgiadis
MP, Union of Centrist party,
Hellenic Parliament, Greece

CHAIRPERSONS **Noni Karagianni**, General Manager, Athens 9,84 Radio
George Papachristos, Publishing Advisor, Ta NEA Newspaper, Greece

Το θέμα της συναίνεσης μεταξύ των κομμάτων στη χώρα μας - διαχρονικά, αλλά και πρόσφατα - στα θέματα εξωτερικής πολιτικής ήταν το βασικό θέμα του πάνελ «A national strategy on foreign policy: How feasible in the years to come?» που διεξήχθη στο πλαίσιο του 4ου Οικονομικού

Φόρουμ των Δελφών. Πρώτος πήρε το λόγο ο **Υπουργός Εξωτερικών, Γιώργος Κατρούγκαλος**, ο οποίος τόνισε ότι υπάρχουν δυνατότητες συναινέσεων στην εξωτερική πολιτική και ξεκίνησε με τη συμφωνία των Πρεσπών. Όπως είπε, η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ διατήρησε τις πάγιες θέσεις

της χώρας μας για το όνομα Μακεδονία και τον αλυτρωτισμό, τονίζοντας ότι «πιστεύω ότι υπηρέτησαμε στο 100% αυτή την πολιτική». Εκτίμησε ότι κόμματα στην Ελλάδα έχουν κοινές θέσεις σε πολλά θέματα εξωτερικής πολιτικής, όπως το Κυπριακό, ζητώντας για παράδειγμα κατάργηση των εγγυήσεων και απομάκρυνση των στρατευμάτων κατοχής. Ο κ. Κατρούγκαλος τόνισε την ευρωπαϊκή κατεύθυνση του ΣΥΡΙΖΑ και πρόσθεσε ότι η κυβέρνηση προσπάθησε να καλλιεργήσει στο έπακρο όλες της διαστάσεις της εξωτερικής μας πολιτικής, με τη δημιουργία τριμερών σχέσεων, φυσικά με την Κύπρο, αλλά και το Ισραήλ, το Λίβανο και άλλες χώρες. Ο υπουργός Εξωτερικών υπογράμμισε τις διαφορές με τη ΝΔ σε κάποια ευρωπαϊκά θέματα, τονίζοντας ότι το κόμμα του είναι «απέναντι στο νεοφιλελευθερισμό που παντρεύεται με ακραίες πολιτικές», ενώ πρόσθεσε ότι «πιστεύω ότι κάναμε περήφανη τη χώρα μας στο μεταναστευτικό». Εκτίμησε ότι η κυβέρνησή του βελτίωσε το επίπεδο των σχέσεων με τις ΗΠΑ και η Ελλάδα έγινε Key player στην περιοχή. Κατέληξε τονίζοντας ότι «το διπλωματικό κεφάλαιο που συγκεντρώσαμε από τη Συμφωνία των Πρεσπών είναι πολύτιμο και μπορεί να χρησιμοποιηθεί στο μέλλον για να τις επιδιώξεις μας».

Ο **Γιώργος Κουμουτσάκος, Σκιώδης Υπουργός Εξωτερικής Πολιτικής της Νέας Δημοκρατίας**, έδωσε τα συγχαρητήριά του στη διοργάνωση του φόρουμ, που έβαλε στην ατζέντα τα εθνικά θέματα. Υποστήριξε ότι δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να είναι η εξωτερική πολιτική πεδίο κομματικής αντιπαράθεσης. Άσκησε κριτική στον ΣΥΡΙΖΑ, που επιχείρησε το 2015 να αμφισβητήσει βασικές αρχές της εξωτερικής πολιτικής, όταν έλεγε ότι το ΝΑΤΟ πρέπει να διαλυθεί και άλλα, όμως, όπως είπε «υπέστη μία μετάλλαξη όταν έγινε κυβέρνηση και υιοθέτησε τις βασικές γραμμές της εξωτε-

ρικής πολιτικής της χώρας μας». Ο κ. Κουμουτσάκος είπε ότι μπορεί να υπάρχουν κάποιες κοινές θέσεις, όμως το πρόβλημα είναι στους χειρισμούς και έδωσε το παράδειγμα της συμφωνίας των Πρεσπών. Υποστήριξε ότι οι βασικοί θεσμοί παραγωγής συγκλίσεων - το Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής και η Επιτροπή Άμυνας και Εξωτερικών της Βουλής - δε χρησιμοποιούνται όσο θα έπρεπε. Ενώ ερωτηθείς για τη συμφωνία των Πρεσπών και στο θέμα μειονότητας που μπήκε πρόσφατα, είπε ότι «στο τεράστιο λάθος της κυβέρνησης, η ΝΔ δε θα κάνει ένα έγκλημα» και διευκρίνισε ότι η κυβέρνηση της ΝΔ θα χρησιμοποιήσει όλα τα όπλα στο πλαίσιο της ΕΕ για να αντιμετωπιστεί οποιαδήποτε μειονοτική αντίληψη. Επανάλαβε δε ότι η ΝΔ μπορεί να ασκήσει βέτο στην είσοδο της Βόρειας Μακεδονίας στην ΕΕ σε περίπτωση που χρειαστεί. Από την πλευρά του, ο **Μαργαρίτης Σχοινάς, εκπρόσωπος Τύπου της Κομισιόν** τόνισε ότι παραδοσιακά, η ελληνική εξωτερική πολιτική είναι πολυδιάστατη - με Ρωσία, με ΕΕ, με

«Η ελληνική εξωτερική πολιτική είναι πολυδιάστατη - με Ρωσία, με ΕΕ, με Ισραήλ, με Βαλκάνια, με Αραβικό κόσμο κτλ.- και αυτό δεν έχει κλονιστεί»

M. Schinas

Ισραήλ, με Βαλκάνια, με Αραβικό κόσμο κτλ. - και αυτό δεν έχει κλονιστεί. Μάλιστα, υποστήριξε ότι στο εξωτερικό υπάρχει η εντύπωση ότι η Ελλάδα έχει πετύχει περισσότερα στην εξωτερική πολιτική από αυτά που ίσως έχει δυνατότητες, όπως π.χ. η ένταξη της Κύπρου στην ΕΕ, που πρέπει να πιστωθεί στην κυβέρνηση Σημίτη και το Βουκουρέστι, που ήταν μία επιτυχία της κυβέρνησης Καραμανλή. Βασικός παράγοντας, σύμφωνα με τον κ. Σχοινά, είναι η θέση μας στην πρώτη ταχύτητα της Ευρώπης. Φτάσαμε δύο φορές, είπε, στο exit, μία οικονομικά και μία στο πλαίσιο της Σέγκεν, όμως τελικά παραμείναμε στην πρώτη ταχύτητα. Ενώ τόνισε και την εξαιρετική ποιότητα διπλωματικού μας προσωπικού.

Ο **Νίκος Δένδιας, βουλευτής Νέας Δημοκρατίας**, είπε ότι στο ελληνικό πολιτικό σύστημα έχουμε καταφέρει να υπάρχει ένα ενιαίο πλαίσιο, είτε στο ΝΑΤΟ, είτε στην ΕΕ, στο Ισραήλ, στην Τουρκία κτλ.

Αυτό είναι επιτυχία, καθώς στο παρελθόν, το πεδίο της εξωτερικής πολιτικής υπήρξε πεδίο μεγάλων αντιπαραθέσεων στη χώρα, όμως τόνισε την εξαίρεση, κατά τη γνώμη του, της συμφωνίας των Πρεσπών. Αυτό όμως που δεν είναι κοινό, είπε, είναι η στρατηγική. Άσκησε κριτική στην κυβέρνηση ότι το μεταναστευτικό δεν αντιμετωπίστηκε ποτέ ως θέμα εξωτερικής πολιτικής, αλλά ως θέμα φύλαξης των συνόρων, ενώ πρόσθεσε ότι δε συζητήθηκε ούτε θεωρήθηκε ως ήττα η πώληση όλων των θυγατρικών τραπεζών στα Βαλκάνια.

Ο **Γιάννης Αμανατίδης, πρώην αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών**, υπογράμμισε στην παρέμβασή του ότι η εθνική στρατηγική διαμορφώνεται στους πολιτικούς θεσμούς, στη Βουλή, την κυβέρνηση, το συμβούλιο Εξωτερικής πολιτικής κ.ά. Μέχρι τώρα είπε ότι έχουν παίξει περισσότερο ρόλο τα πολιτικά πρόσωπα και όχι οι θεσμοί και θα πρέπει στο εξής να θωρακίσουμε τους θεσμούς για να απαγορευτεί η εργαλειοποίηση των θεμάτων εξωτερικής πολιτικής.

Ο Γιάννης Μανιάτης, πρώην υπουργός Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, είπε ότι ανησυχεί πως στη χώρα μας δεν έχουμε την εθνική ομοψυχία, ώστε η κοινωνία να ωθήσει τα κόμματα να αναζητήσουν συναινέσεις. Και έδωσε ως παράδειγμα τον «τεχνητό» διχασμό του μνημονίου – αντιμνημονίου, αφού τελικά, όπως είπε, όλοι κατέληξαν μνημονιακοί. Πρόσθεσε ότι οι Πρέσπες είναι φυσικά το παράδειγμα προς αποφυγήν, ενώ το καλό παράδειγμα είναι ο διάλογος επικοινωνίας που υπήρχε μεταξύ του Ανδρέα Παπανδρέου και του Κωνσταντίνου Καραμανλή στο παρελθόν.

Ο **Δημήτρης Σεβαστάκης, βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ**, αναρωτήθηκε αν υπάρχουν συλλογικές επιθυμίες στη χώρα μας, ώστε να έχουμε κοινή πολιτική. Η απάντησή του ήταν ότι υπάρχουν, όμως απέχουν

σημαντικά οι διάφορες στρατηγικές.

Ο Μάριος Γεωργιάδης, βουλευτής Ένωσης Κεντρώων, τόνισε ότι έλλειψε ο διάλογος από τη Συμφωνία των Πρεσπών, καθώς δεν έγινε καν Συμβούλιο πολιτικών αρχηγών. Και πρόσθεσε ότι το BBC εκμεταλλεύτηκε το θέμα των Πρεσπών και έγειρε θέμα μειονότητας.

Από την πλευρά του, ο **Κωνσταντίνος Κυρανάκης, αναπληρωτής εκπρόσωπος Τύπου της Νέας Δημοκρατίας**, τόνισε ότι η Ελλάδα είναι ισχυρός παίκτης στα Βαλκάνια, αλλά πρέπει να ενισχύσει την παρουσία της και να επηρεάζει τις εξελίξεις σε αυτές τις χώρες. Ενώ στη συνέχεια άσκησε κριτική στην κυβέρνηση, καθώς όπως είπε το 2005 ξεκίνησε ο διάλογος με τις ΗΠΑ για το πλαίσιο στρατηγικής συνεργασίας, όμως το εφάρμοσε ο ΣΥΡΙΖΑ πολλά χρόνια μετά. Όπως είπε, αυτό συνέβη, επειδή «τότε δεν υπήρχε συναίνεση, είχαμε να κάνουμε με ένα κόμμα που βρισκόταν διαρκώς έξω από την αμερικανική Πρεσβεία».

Ο **δημοσιογράφος, Δημήτρης Τσιόδρας**, είπε ότι όταν τα πράγματα φτάνουν στο χείλος του γκρεμού, η χώρα μας στο τέλος κάνει το σωστό και βρίσκεται στη σωστή πλευρά της ιστορίας. Τόνισε ότι πρέπει να διαχειριστούμε την Τουρκία, δεν μπορούμε να κάνουμε βήματα, χωρίς να υπολογίζουμε τη γειτονική χώρα, ενώ είπε ότι ο μεταναστευτικό θα συνεχίσει να είναι μεγάλο ζήτημα και πρέπει να διαμορφώσουμε το στρατηγικό πλαίσιο. Στο τέλος, συζητήθηκαν οι επικείμενες ευρωεκλογές και η κατάσταση στη Βενεζουέλα. Ο κ. Μανιάτης τόνισε ότι πρέπει να βοηθηθεί η Βενεζουέλα. Ο κ. Κατρούγκαλος διευκρίνισε ότι ο ΣΥΡΙΖΑ τάσσεται υπέρ των νέων εκλογών, όμως να μη γίνουν με την παρέμβαση τρίτης δύναμης. Και κάλεσε να αποκλειστεί το ενδεχόμενο στρατιωτικής επέμβασης. ■

An iceberg floating in the ocean. The top part of the iceberg is visible above the water, while the much larger bottom part is submerged. The sky is blue with some clouds, and the water is a deep blue. The overall image is used as a metaphor for a holistic approach, where the visible part represents the current debt landscape and the submerged part represents the underlying challenges and solutions.

A unique, holistic approach

Redefine the challenges of
today's debt landscape with
Qualco's **model-driven,
technology-enabled** solutions

QUALCO

QUALCO is an expert provider with more than 15 years' proven experience in enabling clients to take control of customer data across the entire credit lifecycle. Whether you are looking to modernise your internal collections platform, delve deep into the analytics of your entire debt portfolio to drive future strategy, or harness the power of external service providers, QUALCO has a solution to help you drive efficiencies and streamline your collections and recoveries strategy.

United Kingdom | Greece | Cyprus | France | Brazil

www.qualco.eu

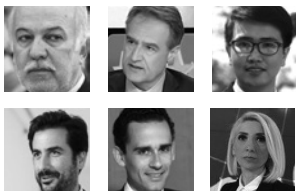

DAY 4

Homeland Security

SPEAKERS

George Floridis

fmr. Minister of Public Order,
Hellenic Republic

Valsamis Mitsilegas

Professor, Queen Mary University
of London, UK

Iskander Akylbayev

Executive Director of the Kazakhstan Council on International Relations, Kazakhstan

Dr. Heracles Moskoff

National Rapporteur on Trafficking in Human Beings, Ministry of Foreign Affairs, Hellenic Republic

George

Papadimitrakopoulos

Adviser & Liaison for the UK, to the Greek Nat. Rapporteur on Trafficking in Human Beings

CHAIR

Mina Karamitrou

Supervisor, Police Reporter, Open TV/cnn.gr, Greece

Στη συζήτηση για την εσωτερική ασφάλεια της χώρας, την οποία συντόνισε η δημοσιογράφος κα **Μίνα Καραμήτρου, πρώτος πήρε το λόγο, ο πρώην Υπουργός Δημόσιας Τάξης, Γιώργος Φλωρίδης**. Αρχικά, υποστήριξε πως στην ελληνική κοινωνία, η παραβατικότητα είναι πλέον «έννομο αγαθό», καθώς, με τον νόμο Παρασκευόπουλου, προστατεύεται ο παραβάτης που, όπως είπε, επικαλείται γελοίες δικαιολογίες (π.χ. ότι οι φυλακές δεν επαρκούν), ενώ συμπεριλαμβάνει και διατάξεις για την αποφυλάκιση τρομοκρατών. Ο κ.Φλωρίδης, θύμισε στο ακροατήριο, μια παλαιότερη δήλωση του Αλέξη Τσίπρα, «το θέμα δεν είναι οι μολότοφ, αλλά σε ποιά πλευρά είσαι όταν πέφτουν» προσθέτοντας ότι η προστασία της παραβατικότητας, ονομάστηκε προστασία ατομικών δικαιωμάτων. Συνέπειες σύμφωνα με τον πρώην υπουργό υπάρχουν και στην οικονομία, καθώς η παραβατικότητα αποτρέπει σημαντικές επενδύσεις, ενώ η διείσδυσή της στα Πανεπιστήμια, τα έχει υποβαθμίσει. Υπογράμμισε ότι το πρόβλημα αφορά και το δικαστικό και το ποινικό σύστημα, καθώς η δικαιοσύνη έχει ταξικό χαρακτήρα, όταν υπάρχει ευρύ φάσμα ποινών που μπορούν πλέον να εξαγοράζονται. «Οι ποινές με αναστολή ή εξαγορά ενθαρρύνουν τους παραβάτες, καθώς το ισοζύγιο ανάμεσα στο φόβο της ποινής και το όφελος της παράνομης πράξης, γέρνει υπέρ της δεύτερης. Η κοινωνία θα ηρεμήσει, όταν οι παραβάτες ξέρουν πως θα πάνε φυλακή», είπε ο Γιώργος Φλωρίδης, βάζοντας στη συζήτηση και το θέμα της εθνικής ασφάλειας, με την έξαρση του μεταναστευτικού, καθώς όπως είπε, οι ροές δεν είναι διαχειρίσιμες. Η Τουρκία μέσω αυτού, πιέζει την Ευρώπη και η Ελλάδα είναι ο πρώτος κρίκος αυτής της αλυσίδας, γι' αυτό και υφίσταται αυτή την πίεση. «Υπάρχει εικόνα ταραχής γύρω μας κι αν δεν αντιμετωπιστεί έγκαιρα και δεν δείξει το κράτος ότι το ελέγχει, θα επικρατήσουν ακραίες φωνές», εκτίμησε ο πρώην υπουργός. Μετά από μια σύντομη παρέμβαση της συντονίστριας για τη σύνδεση του οργανωμένου εγκλήματος στην Ελλάδα με την τρομοκρατία, όπως αυτά προέκυψαν όταν το 2009 συνελήφθησαν μέλη του Επαναστατικού Αγώνα, πήρε το λόγο ο κ. **Βαλαάμης Μητσιλέγκας, Καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Queen Mary του Λονδίνου** και αρχικά είπε πως στο παρελθόν, ο ποινικός κώδικας εστίαζε στην τέλεση των πράξεων, ενώ τώρα οι ερευνητές της εγκληματικότητας, θέλουν να εστιάσουν στο μέλλον. Στο να προλάβουν κι όχι να τρέξουν πίσω από μια πράξη. Η χρήση της τεχνολογίας, η αυξανόμενη αρωγή του ιδιωτικού τομέα και ο πλούτος των προσωπικών δεδομένων που υπάρχει στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, είναι τρία πράγματα που είναι πλέον χρήσιμα στις αρχές, υπογράμμισε ο κ. Μητσιλέγκας, επισημαίνοντας πως το δίκαιο και το νομικό πλαίσιο

ακολουθεί πάντα την τεχνολογία, την ώρα που οι ΗΠΑ έχουν άλλο νομικό πλαίσιο με τις αρχές να έχουν απευθείας πρόσβαση στις βάσεις δεδομένων, ενώ όσον αφορά το μεταναστευτικό υποστήριξε ότι πρέπει να σταματήσει ο κόσμος να βλέπει τους μετανάστες ως απειλή και τα σύνορα ως τείχη.

Τρίτος ομιλητής, ο κ. **Iskander Akylbayev, Executive Director of the Kazakhstan Council on International Relations**, σημείωσε ότι η χώρα του έχει ζήτημα με όσους πολέμησαν ή πολεμούν στο πλευρό του

ISIS. Όπως είπε, είτε φεύγουν και αφήνουν παιδιά και οικογένειες, ενώ όταν συλλαμβάνονται υπάρχει πάντα ο προβληματισμός των αρχών, αν θα πρέπει να υπάρχει μια ξεχωριστή φυλακή όπου θα ζουν απομονωμένοι ή αν θα συναστρέφονται άλλους κρατούμενους. Κάθε λύση έχει τα υπέρ και τα κατά της, είπε ότι η τρομοκρατία είναι θέμα εθνικής ασφάλειας όλων και πρόσθεσε ότι πάντα, αυτοί που στρατολογούν θα βρίσκουν τις κατάλληλες συνθήκες και το πρόσφορο έδαφος να το κάνουν χρησιμοποιώντας πλέον και την τεχνολογία μέσα από ψηφιακές πλατφόρμες.

Στη συνέχεια τέθηκε το θέμα του trafficking, από τον κ. **Ηρακλή Μοσκόφ, National Rapporteur on Trafficking in Human Beings** του ελληνικού Υπουργείου Εξωτερικού, ο οποίος εξέφρασε την άποψη πως αν και το νομοθετικό πλαίσιο υπάρχει, δεν έχουμε ακόμα τα αποτελέσματα που θέλουμε. Οπότε, σύμφωνα με τον κ. Μοσκόφ, πρέπει να βάλουμε εμπόδια στην εκμετάλλευση, προτού αυτή συμβεί. Μίλησε επίσης για το «χαμογελαστό» trafficking, αυτό, που τα θύματα, δεν αντιλαμβάνονται τον εαυτό τους έτσι, παίρνοντας ενδεχομένως κάποια ανταλλάγματα, αναφέροντας και το παράδειγμα της Μανωλάδας, όπου φαινομενικά υπήρχε ελευθερία κινήσεων των θυμάτων. «Πρέπει λοιπόν να καταπολεμήσουμε τις γκριζες ζώνες, ανάμεσα στη νόμιμη και την παράνομη εργασία. Να χτυπήσουμε τα χρήματα που παίζονται, βγάζοντας από

την εξίσωση του κέρδους, αλλά να χτυπήσουμε και τα νομικά πρόσωπα κι όχι μόνο τα φυσικά», είπε, επισημαίνοντας ακόμα πως όσο πιο πολύ περιθωριοποιείς κάποιον, τόσο είναι πιο εύκολο να τον ενσωματώσει το έγκλημα. Και κατέληξε λέγοντας

«Υπάρχει εικόνα ταραχής γύρω μας κι αν δεν αντιμετωπιστεί έγκαιρα και δεν δείξει το κράτος ότι το ελέγχει, θα επικρατήσουν ακραίες φωνές»

G. Floridis

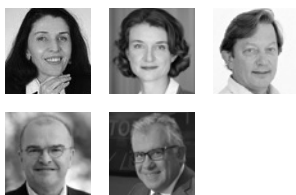
πως πρέπει να μπει το ζήτημα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στα σχολεία και τα παιδιά να γνωρίζουν σεξουαλική διαπαιδαγώγηση, ώστε να μπορούν να ξεχωρίσουν την εκμετάλλευση.

Τελευταίος ομιλητής ο κ. **Γιώργος Παπαδημητρακόπουλος, Adviser & Liaison for the UK to the Greek**

Nat. Rapporteur για το trafficking και τα ανθρωπίνων δικαιώματα, ο οποίος αρχικά είπε πως σε εποχές κρίσης, ο τουρισμός και η ναυτιλία βοηθούν την Ελλάδα να επιβιώνει. Εκθέσεις λοιπόν, όπως αυτές που αβίαστα φέρνουν την Ελλάδα στη 2η θέση στην Ευρώπη στο trafficking, όπως αυτή που δημοσίευσε μια ΜΚΟ από την Αυστραλία, μας δυσφημούν και αποθαρρύνουν τουρίστες να επισκεφθούν τη χώρα μας. Γιατί, όπως είπε, τα πράγματα δεν είναι έτσι. Από την άλλη πλευρά, εκτιμά πως πρέπει να πολλαπλασιάσουμε τα επίσημα στοιχεία της Αστυνομίας επί τρία ή επί τέσσερα, ώστε να μπορέσουμε να προσεγγίσουμε ακριβώς το αριθμό των θυμάτων στην Ελλάδα. Είναι επιτακτική ανάγκη, οι επιχειρήσεις στο πλαίσιο της κοινωνικής τους ευθύνης, να χρηματοδοτούν προγράμματα που ενισχύουν τη μάχη κατά της ανθρωπίνης εκμετάλλευσης, σε μια εποχή που το κράτος δεν έχει τους απαραίτητους πόρους. Πρέπει να γίνει μια συνολική αποτίμηση της κατάστασης ως τώρα, συνέχισε ο κ. Παπαδημητρακόπουλος και να δούμε από όσα έγιναν, τι δουλεύει, τι δεν δουλεύει και τι μας δίνει ελπίδα για το μέλλον. Τέλος, αναφέρθηκε στη χρήση της τεχνολογίας και της τεχνητής νοημοσύνης, καθώς μπορούν να βοηθήσουν στο να αποκτήσουμε βαθιά γνώση μέσα από τα δεδομένα και τις αναλύσεις, που θα συμβάλλουν στην πρόληψη φαινομένων εκμετάλλευσης, ακόμα και με τη χρήση κατάλληλων apps. ■

One Money – Too Much Institutional Variety?

SPEAKERS

Helene Schubert

Head, Foreign Research Division,
Austrian Central Bank, Austria

Dr. Daniela Schwarzer

Director, German Council
on Foreign Relations, Germany

Rogier van den Brink

Lead Economist EU, World Bank Group,
USA

Hans-Helmut Kotz

Resident Fellow, Center for European
Studies, Harvard University, USA

CHAIR

Christos Konstas

Financial Editor, Fileleftheros Newspaper,
liberal.gr, Greece

Την ενότητα αυτή άνοιξε με την τοποθέτησή του ο κ. **Rogier van den Brink, Lead Economist EU, World Bank Group, USA**. Όπως είπε οι συναλλαγματικές ισοτιμίες δεν πρέπει να αποτελούν εργαλείο οικονομικής πολιτικής. «Η υποτίμηση του νομίσματος μιας χώρας είναι βασικά μία εσωτερική οικονομική διαδικασία με μικρό αντίκτυπο στην πραγματική αγορά», εξήγησε. Ακόμη και όταν μία χώρα «φεύγει» από το εθνικό της νόμισμα, ο αντίκτυπος σε μακρο-οικονομικό επίπεδο είναι μικρός. Αυτό που πρέπει να θεσμοθετηθεί είναι ένας μηχανισμός διαχείρισης των κρίσεων της οικονομίας και προτάσεις για γρήγορη ανάκαμψη και όσο το δυνατόν γρηγορότερη προσαρμογή της πραγματικής οικονομίας και της συναλλαγματικής ισοτιμίας.

Η κα. **Helene Schubert, Επικεφαλής του Foreign Research Division της Αυστριακής Κεντρικής Τράπεζας**, είπε ότι κυβερνήσεις δεν πρέπει να εστιάζουν μόνο στα επιτόκια και τις ισοτιμίες, αλλά στη πραγματική σύγκλιση μιας χώρας. Η τραπεζική ένωση και ο ενιαίος μηχανισμός εποπτείας (SSM) είναι δύο θεσμικά όργανα που βοηθούν στην κατεύθυνση αυτή. Είναι αυτά τα όργανα που ορίζουν τα κριτήρια για την ένταξη μιας

χώρας στον Ευρωπαϊκό Ρυθμιστικό Μηχανισμό. «Σήμερα πια, τα κριτήρια που θέτει το Συμβούλιο Σύγκλισης είναι πολλά και αυστηρά, όμως βοηθούν πολύ στο να υπάρξουν διαρθρωτικές αλλαγές που θα ενισχύουν την ανάπτυξη μιας χώρας», είπε χαρακτηριστικά.

Η κα. **Daniela Schwarzer**, Διευθύντρια του Γερμανικού Συμβουλίου Εξωτερικών Υποθέσεων, είπε ότι το καλύτερο μέτρο για την μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου της Ευρωζώνης είναι η δημιουργία ενός Ευρωπαϊκού Πλαισίου για την αντιμετώπιση της ανεργίας που θα περιλαμβάνει έναν Αυτόματο Μηχανισμό Σταθερότητας και διανομής, χωρίς διακρίσεις ανά χώρα.

«Η υποτίμηση του νομίσματος μιας χώρας είναι βασικά μία εσωτερική οικονομική διαδικασία με μικρό αντίκτυπο στην πραγματική αγορά»
R. van den Brink

Τελευταίος τοποθετήθηκε ο κ. **Hans-Helmut Kotz**, Resident Fellow, Κέντρο Ευρωπαϊκών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Harvard, ΗΠΑ. Ο κ. Kotz είπε αρχικά ότι να «χάνει» μία χώρα την δική της δημοσιονομική πολιτική για να μπει στην Ευρω-

παϊκή Ένωση δεν είναι «κακό πράγμα». Και αυτός με τη σειρά του είπε ότι σωστή «συνταγή» για την αντιμετώπιση κρίσεων στην οικονομία μιας χώρας είναι οι διαρθρωτικές αλλαγές. Το εργαλείο της δημοσιονομικής προσαρμογής με την υποτίμηση του εθνικού νομίσματος μπορεί να επιφέρει

καλά βραχυπρόθεσμα αποτελέσματα, ωστόσο δεν αποτελεί την σωστή λύση στην περίπτωση μιας εκτεταμένης (χρονικά) κρίσης. ■

In Conversation

Jose M. Barroso

fmr. President, European Commission;
fmr. Prime Minister & Foreign Minister,
Portugal; Chairman, Goldman Sachs
International

CHAIR Nikos Chatzinikolaou

President, Athens Daily Newspaper
Publishers Association (A.D.N.P.A.),
Greece

Ο Πρώην Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Πρώην Πρωθυπουργός της Πορτογαλίας και Υπουργός Εξωτερικών της Πορτογαλίας κ. **Jose M. Barroso** απάντησε σε ερωτήσεις του δημοσιογράφου κ. Νίκου Χατζηνικολάου. Οι πρώτες ερωτήσεις αφορούσαν Ευρωπαϊκά θέματα.

Σε ερώτηση για την εμφάνιση ακροδεξιών κομμάτων στην Ευρώπη ενόψει Ευρωεκλογών, ο κ. Barroso απάντησε ότι ανησυχεί αρκετά για την εμφάνιση ολόενα και περισσότερων εθνικιστικών κομμάτων στην Ευρώπη. Ωστόσο, είπε, ότι το θέμα που απασχολεί την Ευρώπη σε αυτές τις εκλογές είναι κατά πόσο οι Ευρωπαίοι νιώθουν «κύριοι παίκτες» της ΕΕ ή αν νιώθουν «ξένη δύναμη». «Το πραγματικό πρόβλημα είναι ότι παρατηρείται έλλειψη δράσης από τα κεντροαριστερά κόμματα. Ίσως τα κόμματα που ασκούν πιο έντο-

νη κριτική να βοηθήσουν στο να κινητοποιηθούν τα παραδοσιακά κόμματα», τόνισε.

Σε ερώτηση για την μεταναστευτική κρίση (2015-6) και αν η Ευρώπη την χειρίστηκε σωστά, ο κ. Barroso είπε ότι η ΕΕ έπρεπε να έχει κάνει πολύ περισσότερα, όμως μέχρι κάποια στιγμή δεν είχε τα μέσα να το πράξει. Η Frontex -για παράδειγμα- είπε όταν ξεκίνησε την πρώτη του θητεία ως Πρόεδρος της Επιτροπής είχε στο δυναμικό της μόνο 60 δημόσιους υπαλλήλους, αριθμός πολύ μικρός για οποιαδήποτε δράση.

Σήμερα, η ΕΕ έχει μία πιο αξιόπιστη πολιτική έλεγχου των συνόρων. «Πρέπει να είμαστε γενναιόδωροι με τους μετανάστες, είναι μία ανθρωπιστική μας υποχρέωση, ωστόσο πρέπει να είμαστε πιο εκλεκτικοί, δεν μπορούμε να είμαστε ανοικτοί σε όλους», είπε. Συμπλήρωσε, στη συνέχεια, ότι

χρειάζονται απαραίτητως συμφωνίες με τις χώρες προέλευσης, συμπεριλαμβανομένης της Τουρκίας και για την Ελλάδα ειδικότερα περισσότερη στήριξη από την ΕΕ με στοχευμένα διαρθρωτικά μέτρα για την αντιμετώπιση των ροών.

Σε ερώτηση για το Brexit και την επόμενη μέρα του Ηνωμένου Βασιλείου, ο κ. Barroso ανέφερε ότι κανείς δεν γνωρίζει τι θα γίνει. «Σήμερα δεν υπάρχει πλειοψηφία για καμία λύση, ωστόσο πι-

στεύω ότι είναι εφικτό να πάρει περαιτέρω διαβεβαιώσεις από την ΕΕ, γιατί κανείς στη Βρετανία δεν επιθυμεί ένα «κακό» διαζύγιο. Να μην ξεχνάμε ότι αν το Ηνωμένο Βασίλειο αποχωρήσει, που πιστεύω ότι θα συμβεί, δεν θα είναι μία καλή εξέλιξη για την ΕΕ, δι-

ότι θα χάσει ένα μόνιμο μέλος του Συμβουλίου Ασφαλείας του, μία μεγάλη οικονομική δύναμη. Γι' αυτό ας είμαστε ρεαλιστές και ας τους βοηθήσουμε να βρουν λύσεις». Για τον συνεχιζόμενο εμπορικό πόλεμο ΗΠΑ-Ευρώπης, σχολίασε ότι υπάρχει περιθώριο η ΕΕ να μειώσει τους δασμούς στα αυτοκίνητα και να προχωρήσει σε μία αναθεώρηση των εμπορικών συμφωνιών. Σε ερώτηση του κ. Χατζηνικολάου πώς βλέπει την πορεία της ΕΕ τα επόμενα 10 χρόνια, απάντησε ότι δεν είναι ευχαριστημένος με την πρόοδο. Ωστόσο, κατά τον κ. Barroso, έγιναν κάποια βήματα προς την σωστή κατεύθυνση (πχ. Ενιαίος Μηχανισμός Σταθερότητας, Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα) αλλά υπάρχει ακόμη πολλή δουλειά που πρέπει να γίνει. Τόνισε ότι δεν πιστεύει ότι έχει έρθει το τέλος της Ευρώπης, όμως η ολοκλήρωση είναι μία διαδικασία που απαιτεί χρόνο, διότι οι πολίτες είναι πρώτα πιστοί στη χώρα τους και μετά στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Σε ερώτηση αν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είχε προειδοποιήσει την Ελλάδα για το ενδεχόμενο χρεοκοπίας (πριν το 2009) είπε ότι δεν το είχε κάνει, διότι δεν είχε στα χέρια της τα σωστά νούμερα,

σε ό,τι αφορά το έλλειμμα της χώρας. «Είχαμε την υποψία, ωστόσο δεν είχαμε την δυνατότητα (τότε) να στείλουμε την Eurostat για εσωτερικό έλεγχο. Κάτι τέτοιο τότε απερρίφθη ως αίτημα από μεγάλες χώρες-μέλη μας. Αργότερα όταν μας δόθηκε αυτή η δυνατότητα παρατηρήσαμε τις ανακρίβειες στα νούμερα», απάντησε ο κ. Barroso. Σε επόμενη ερώτηση πόσο κοντά έφτασε η Ελλάδα στο Grexit, απάντησε αμέσως «πάρα

πολύ κοντά», ενώ στη συνέχεια όταν ρωτήθηκε γιατί η Ελλάδα άργησε πολύ περισσότερο από χώρες όπως η Πορτογαλία, η Κύπρος και η Ιρλανδία να βγει από τα μνημόνια, είπε ότι οι λόγοι είναι βασικά οι εξής: η Ελλάδα ήταν η πρώτη χώρα και δεν υπήρχαν έτοιμοι

«Δεν λέω ότι δεν έγιναν σφάλματα και από τις δύο πλευρές (ΕΕ-Ελλάδα) αλλά η αντίδραση της Ελλάδας και του λαού της, με τα μνημόνια, δεν βοήθησε στο να δείξουν εμπιστοσύνη οι Ευρωπαϊκές κυβερνήσεις»

μηχανισμοί αντίδρασης. Η ρήξη που επήλθε από τα λάθος στοιχεία που έδωσε στην ΕΕ χρειάστηκε πολύ περισσότερο χρόνο-συγκριτικά με άλλες χώρες -για να ανοικοδομηθεί. «Δεν λέω ότι δεν έγιναν σφάλματα και από τις δύο πλευρές (ΕΕ-Ελλάδα) αλλά η αντίδραση της Ελλάδας και του λαού της, με τα μνημόνια, δεν βοήθησε στο να δείξουν εμπιστοσύνη οι Ευρωπαϊκές κυβερνήσεις», τόνισε.

Τέλος, σε ερώτηση αν η επιτήρηση της μετα-μνημονιακής εποχής που απαιτεί εντυπωσιακά πλεονάσματα θα βοηθήσει τη χώρα να ανακάμψει ή αν η χώρα θα πρέπει να διαπραγματευτεί ένα νέο μείγμα πολιτικής, απάντησε ότι η Ευρώπη είναι προσεκτική και σκεπτική διότι στην Ελλάδα είμαστε σε προεκλογική περίοδο, μία περίοδο δύσκολη για αποφάσεις. Ωστόσο συνέστησε στην νέα κυβέρνηση, όποια και αν είναι, πρώτα να επιδείξει πίστη στην εφαρμογή των συμφωνηθέντων και μετά να διεκδικήσει νέο μείγμα οικονομικής πολιτικής. Τόνισε ότι θεωρεί ευκολότερη την προσέλκυση επενδύσεων στο μέλλον και τόνισε ότι οι αγορές μάλλον προεξοφλούν μία νίκη του κ. Μητσοτάκη στις επόμενες εκλογές. ■

In Conversation

Stavros Theodorakis
Head, To Potami Political Party,
Hellenic Republic

CHAIR
Manolis Kottakis
Director, Estia Newspaper, Greece

Η διαφορά η δική μας με τις άλλες χώρες που πέτυχαν είναι ότι σε αυτές υπήρχε εθνική συνεννόηση», είπε ο **επικεφαλής του Ποταμιού, Σταύρος Θεοδωράκης**, στο **δημοσιογράφο, Μανώλη Κοττάκη**, στο πλαίσιο του 4ου Οικονομικού Φόρουμ που γίνεται στους Δελφούς από τις 28 Φεβρουαρίου έως τις 3 Μαρτίου. «ΣΥΡΙΖΑ και ANEL πρόσθεσαν μίσος πάνω στο μίσος», είπε ο κ. Θεοδωράκης τονίζοντας ότι «οι πολιτικοί δεν πρέπει να είναι καταστροφείς, πρέπει να είναι δημιουργοί». Μάλιστα, επέρριψε μεγάλες ευθύνες στην πολιτική ηγεσία για τις διχαστικές πολιτικές και το μίσος στην κοινωνία, εξηγώντας ότι «η κορυφή μεταδίδει το μήνυμα στη βάση».

Στο πλαίσιο αυτό, αναφέρθηκε στο θέμα της συμφωνίας των Πρεσπών, για την οποία εκτίμησε ότι δεν έγινε διάλογος ούτε στην κοινωνία, ούτε στη Βουλή. Έγινε ένας κομματικός πόλεμος και καμία

σοβαρή κουβέντα, τόνισε θυμίζοντας ότι οι ομιλίες των πολιτικών στη Βουλή ήταν γεμάτες με κομματικά συνθήματα, με συνέπεια να δημιουργείται μίσος στο λαό.

Όταν ερωτήθηκε για την κοινωνία, απάντησε ότι δε χρειάζεται οι πολιτικοί να ακολουθούν το μέσο όρο της κοινωνίας. Όπως είπε, αν ο Κωνσταντίνος Καραμανλής είχε ακούσει το κόμμα του, τα άλλα κόμματα και εμάς δε θα είμασταν στην ΕΕ. Εξήγησε ότι οι πολιτικοί πρέπει να είναι σε επαφή με την κοινωνία, «αλλά δεν κάνεις πολιτική με το μέσο όρο των καφενεύων»

Σχετικά με τις θυσίες που απαιτήθηκαν τα χρόνια της κρίσης, ο επικεφαλής του Ποταμιού εκτίμησε ότι παρά το γεγονός ότι κάποιες μεταρρυθμίσεις ήταν σωστές, παρουσιάστηκαν ως κάτι που έχει επιβληθεί από πάνω και οι πολίτες ήταν κατά συνέπεια αρνητικοί. «Το πολιτικό σύστημα στην Ελ-

SAP NOW ATHENS

Back2 Human

Explore the Future
of Intelligence

Μέγαρο
Μουσικής

16.04.19

THE BEST RUN **SAP**

λάδα έχει ποτίσει τον κόσμο με την εξής θεωρία: Αν δεν παραβιάσεις εσύ το νόμο, κάποιος άλλος θα τον παραβιάσει, θα επιτύχει και θα κερδίσει», τόνισε και πρόσθεσε ότι στα χρόνια της κρίσης, όλοι οι πολιτικοί λέγανε ότι μας υποχρεώνουν να κάνουμε μεταρρυθμίσεις. Δεν έλεγαν, πρέπει να κάνουμε αυτό.

«Σε κάθε κοινωνία, υπάρχουν τρία ήδη ανθρώπων: αυτοί που βλέπουν, αυτοί που για να δουν πρέπει να τους το δείξεις και αυτοί που δε θα δουν ποτέ», είπε ο κ. Θεοδωράκης εκτιμώντας ότι το πρόβλημα στην Ελλάδα είναι ότι υπάρχουν λίγοι στην που δείχνουν αυτό που πρέπει να δει ο κόσμος. Και επέρριψε ευθύνες στους πολιτικούς, αλλά και στους δημοσιογράφους. «Η διαφορά μας με κοινωνίες που προοδεύουν είναι ότι υπάρχει μεγάλη μάζα ΜΜΕ, διανοούμενων και άλλων που δείχνουν αυτό που

πρέπει να δει ο κόσμος».

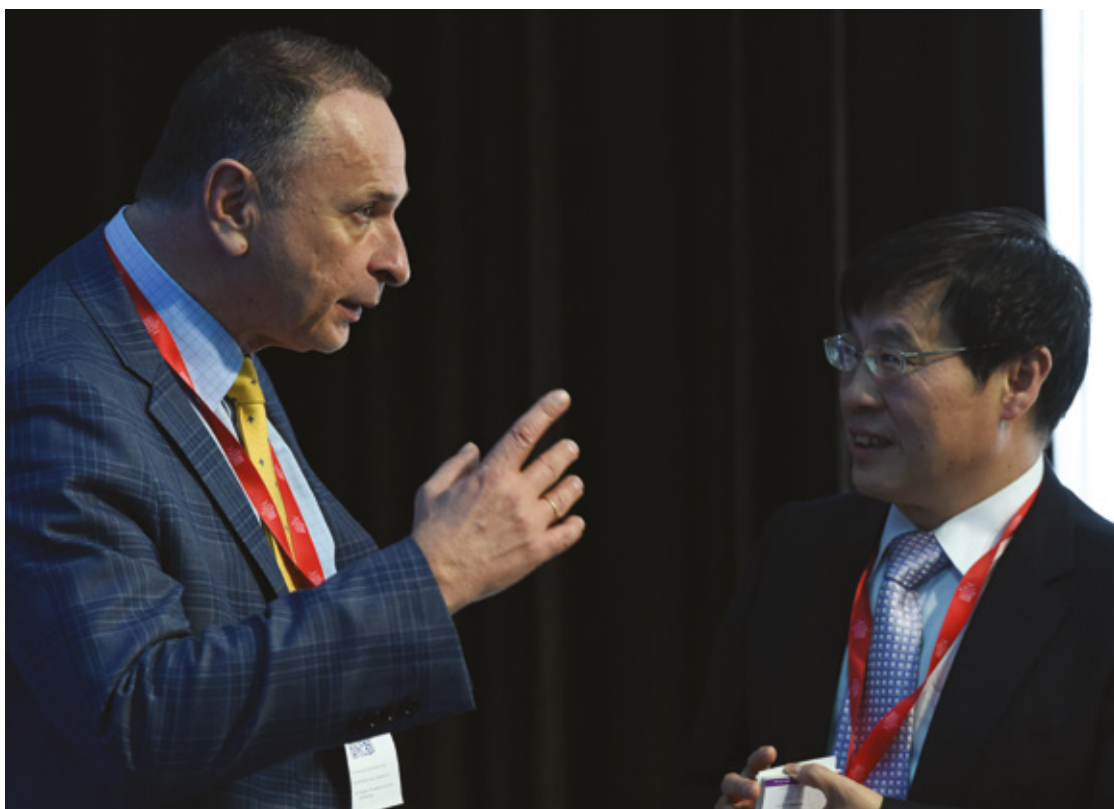
Όταν ερωτήθηκε αν στην Ελλάδα αντέχουμε τη διαφορετικότητα απάντησε, «Αντέχουμε και πρέπει να δώσουμε τη μάχη με σεβασμό σε όλους τους ανθρώπους». Στο Ποτάμι λέμε ότι «και το δικαίωμα του ενός είναι για μας δικαίωμα». Όμως

«Η διαφορά η δική μας με τις άλλες χώρες που πέτυχαν είναι ότι σε αυτές υπήρχε εθνική συνεννόηση»

η Ευρώπη πρέπει να συζητήσει τι θα γίνει με τα εκατομμύρια των ανθρώπων που έρχονται.

Σχετικά με το τεμένος που ετοιμάζεται, είπε ότι όλοι πρέπει να έχουν το δικαίωμα να ασκούν τη θρησκεία τους, όμως διε-

ρωτήθηκε αν θα πρέπει ως Πολιτεία να επιτρέψουμε στα παιδιά των μεταναστών να μην πηγαίνουν σχολείο. Η συζήτηση άνοιξε στη Γαλλία πρόσφατα, καθώς παίρνουν πολλά παιδιά από το σχολείο, κυρίως κορίτσια. «Ναι στα δικαιώματα, αλλά σεβασμό στις αξίες του δυτικού πολιτισμού», τόνισε ο επικεφαλής του Ποταμιού. ■

Better Taxation – A Tax Reform for Transformation

SPEAKERS

George Pitsilis

Governor, Independent Authority for Public Revenue, Greece

Ioannis Tsangaris

Commissioner of Taxation, Cyprus Tax Department, Cyprus

Stelios Petsas

Director, President's Office, New Democracy Party, Greece

Aspasia Malliou

Partner, Potamitis Vekris, Greece

Mary Psylla

Tax & Legal services Leader, PwC, Greece

Christian Hadjiminias

Vice President, Hellenic Entrepreneurs Association, Greece

CHAIR

Fotis Tzigkos

Managing Partner, Tzigkos & Bantras S.A., Greece

Η μεταρρύθμιση και η απλούστευση του φορολογικού καθεστώτος βρέθηκαν στο επίκεντρο του 4ου Οικονομικού Φόρουμ Δελφών, που διεξάγεται από 28 Φεβρουαρίου έως 3 Μαρτίου, υπό την αιγίδα του Προέδρου της Δημοκρατίας.

Ο **Γενικός Γραμματέας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, κ. Γιώργος Πιτσιλής** ανέφερε ότι αυτό που έχει προτεραιότητα είναι η βεβαιότητα του φόρου, δηλαδή οι νομοτεχνικές διατάξεις και η ερμηνεία τους να είναι σαφής. Προς την κατεύθυνση αυτή, όπως είπε, οι διευθύνσεις της ΑΑΔΕ έχουν ως στόχο την κατ' άρθρο συγκέντρωση των εγκυκλίων των φορολογικών οδηγιών, ενώ σε σύγχρονο χρονικό διάστημα, θα αναβαθμιστεί η ιστοσελίδα της αρχής με στόχο την αποστολή ενημερωτικών alerts σε όσους εγγραφούν σε αυτήν. Όπως σημείωσε, υπάρχει χώρος για μεταρρυθμίσεις, που περιλαμβάνουν την αξιοποίηση πληροφοριών που προέρχονται από τρίτες πηγές, μέχρι την περαιτέρω θεσμική κατοχύρωση των δικαιωμάτων του φορολογουμένου. Τόνισε ότι η ΑΑΔΕ προχωράει στην ηλεκτρονικοποίηση της φορολογίας κεφαλαίου, όπως και στην καλύτερη αξιοποίηση του προσωπικού της.

Η **Partner στην εταιρεία Ποταμίτης - Βεκρής, κα. Ασπασία Μάλλιου**, έκανε λόγο για έναν ακήρυχτο πόλεμο ανάμεσα στις χώρες που παράγουν εισοδήματα και σε όσες δεν έχουν και προσπαθούν να προσελκύσουν το κεφάλαιο που έχει δημιουργηθεί, εκμεταλλευόμενες την έλλειψη διαφάνειας. Μίλησε ακόμη για την ανάγκη ύπαρξης χρυσής τομής μεταξύ της μείωσης της φορολογικής επιβάρυνσης, της φτωχοποίησης και του φορολογικού πλεονεκτήματος χωρίς οικονομικό λόγο.

Η **Επικεφαλής Φορολογικών και Νομικών Υπηρεσιών της PwC, Μαρία Ψύλλα**, αναφέρθηκε στις γενικές αρχές κοινοτικού δικαίου και στη νομολογία ΔΕΚ για τις συναλλαγές που εντοπίζονται καταχρηστικές πρακτικές. Τόνισε ότι δεν πρέπει να δαιμονοποιούνται τα επιχειρηματικά σχήματα, τα οποία πρέπει να αντιμετωπίζονται βάσει της νομιμότητας και του σκοπού που αυτά υπηρετούν.

Ο **Διευθυντής του Γραφείου του Προέδρου της Νέας Δημοκρατίας, κ. Στέλιος Πέτσας** ανέφερε ότι θα πρέπει να αυξηθεί η φορολογική συμμόρφωση, όπως η ηλεκτρονικοποίηση των συστημάτων και να καταστούν περισσότερο στοχευμένοι οι φορολογικοί έλεγχοι. Προς την κατεύθυνση αυτή, θα πρέπει να διαγράφονται οι ανείσπρακτες οφειλές, με στόχο η φορολογική διοίκηση να επικεντρωθεί εκεί

όπου εκδηλώνεται η φοροδιαφυγή και η φορο-αποφυγή, δηλαδή την τελευταία πενταετία. Ανέφερε ότι η Νέα Δημοκρατία θα προχωρήσει στην μείωση, σε μία διετία, του φόρου επιχειρήσεων στο 20%, των μερισμάτων σε 5% από 15% και του ΕΝΦΙΑ κατά 30%. Πρόσθεσε ότι το κόστος από την μείωση των ασφαλιστικών εισφορών τοποθετείται σε 2 δισ. ευρώ και γι' αυτό θα πραγματοποιηθεί σταδιακά, εκτός εάν καταστεί δυνατή η μείωση των ασφαλιστικών εισφορών. Σχετικά με το περιουσιολόγιο, τόνισε ότι δεν θα πρέπει ακόμη να τεθεί σε εφαρμογή.

Ο **Αντιπρόεδρος της Ελληνικής Ένωσης Επιχειρηματιών, κ. Κρίστιαν Χατζημηνάς** ανέφερε ότι αν μειωθεί το πλεόνασμα κατά 1%, δηλαδή διαμορφωθεί στο 2,5%, τότε η φορολογία στα νομι-

κά πρόσωπα θα μειωνόταν κατά 42%. Σημείωσε ακόμη ότι θα πρέπει να επανέλθουν τα αντικειμενικά κριτήρια, αλλά η υιοθέτησή τους να γίνει σε εθελοντική βάση.

Ο κ. **Γιάννης Τσαγκάρης, Commissioner of Taxation στην Κύπρο**, σημείωσε ότι «μαγνήτης» για την εγκατάσταση εταιρειών στην Κύπρο είναι ο χαμηλός φορολογικός συντελεστής, με τη χώρα να έχει διαμορφώσει κίνητρα, όπως το καθεστώς non dom, όπου τα φυσικά πρόσωπα απαλλάσσονται από τη φορολογία για 17 χρόνια. Μεταξύ των φορολογικών κινήτρων της χώρας ανήκουν η παροχή μέτρων που ενθαρρύνουν την οπτικοακουστική βιομηχανία και η κατάργηση του φόρου ακίνητης περιουσίας. ■

In Conversation

Fofi Gennimata

President; PASOK; Head, Democratic Alignment, Greece

CHAIR

Iordanis Hasapopoulos

Anchorman, Open TV, Greece

Η **Πρόεδρος του Κινήματος Αλλαγής Φώφη Γεννηματά**, στο πλαίσιο του Οικονομικού Φόρουμ των Δελφών, απάντησε στα ερωτήματα που έθεσε ο παρουσιαστής του Open, κ. Ιορδάνης Χασαπόπουλος.

Η κα Γεννηματά αναφέρθηκε σε "κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑΝΕΛ" και δήλωσε: "Μη μιλάμε μόνο για το ΣΥΡΙΖΑ, γιατί εξακολουθεί να στηρίζεται στην ακροδεξιά μην κάνουμε ότι δεν καταλαβαίνουμε γιατί ο κ. Τσίπρας αποφάσισε να αλλάξει προσωπείο τώρα τελευταία".

Εκτίμησε ότι δεν αρκούν οι μειώσεις των φόρων που πρεσβεύει ο κ. Μητσοτάκης. Τόνισε ότι πρέπει να προκληθεί ένα αναπτυξιακό σοκ το συντομότερο δυνατό με σταθερό φορολογικό, πολιτική σταθερότητα και αξιοπιστία. "Υπάρχει τρίτος δρόμος. Δεν μπορούμε ούτε με την ιδεοληψία του ΣΥΡΙΖΑ, ούτε με την ασυδοσία της αγοράς, στην

οποία οδηγεί η πολιτική Μητσοτάκη" υποστήριξε η κα Γεννηματά, κατηγορώντας τον πρωθυπουργό και τον αρχηγό της αξιωματικής αντιπολίτευσης για διχασμό, ο οποίος επηρεάζει αρνητικά την εικόνα της χώρας στο εξωτερικό.

Αναρωτήθηκε ποιος επενδυτής θα φέρει τα χρήματα του σε μία χώρα όπου ξέρει ότι μπορεί να εμπλακεί στην πολιτική αντιπαράθεση η δουλειά του, να βρεθεί στα μανταλάκια στα πρωτοσέλιδα των εφημερίδων, να μπλέξει, να βρεθεί και όμηρος δικαστικών διενέξεων.

Κληθείσα από τον κ. Χασαπόπουλο να σχολιάσει την "επίθεση φιλίας του Αλέξη Τσίπρα στο Κίνημα Αλλαγής", η κα Γεννηματά καταρχήν είπε ότι "δε θα το χαρακτήριζα έτσι" και δήλωσε ότι το Κίνημα Αλλαγής αρνείται να συνεισφέρει στη συνέχιση συντηρητικών πολιτικών, που εφαρμόζει ο ΣΥΡΙΖΑ και τόνισε ότι το μέτωπο κατά του

λαϊκισμού και της ακροδεξιάς ήδη υπάρχει στην Ευρώπη και το εκφράζει το Σοσιαλδημοκρατικό Κόμμα. "Με αυτά ο κ.Τσίπρας δεν έχει σχέση, μου κάνει εντύπωση και είναι θράσος να λένε τέτοιες κουβέντες, όταν είναι εκφραστές του λαϊκισμού και συγκυβερνούν τόσα χρόνια με την ακροδεξιά και εξακολουθούν και στηρίζονται σε ακροδεξιούς βουλευτές" είπε και αναρωτήθηκε: "Επομένως ποιο μέτρωπο μπορούμε να κάνουμε εμείς με τον κ.Τσίπρα;"

Υποστήριξε ότι ο κ.Τσίπρας είναι σε αδιέξοδο γιατί βλέπει ότι είναι κοντά η ήττα του στις εκλογές και καθώς έχει αποτύχει παντού στο κυβερνητικό του έργο, έχει επιλέξει να βάλει ένα προσωπίο και να παραστήσει δήθεν τον κεντροαριστερό. "Δεν έχει καμία σχέση με κεντροαριστερά ο υποστηρικτής του Μαδούρο" δήλωσε και κατηγόρησε τον πρωθυπουργό ότι έχει μία αντίληψη για την εξουσία, ίδια

με αυτή που είχαν οι κυβερνήσεις της δεξιάς, δηλαδή κατάχρηση της. Κληθείσα να σχολιάσει τη δήλωση του προέδρου της Νέας Δημοκρατίας Κυριάκου Μητσοτάκη στο Οικονομικό Φόρουμ Δελφών, πως ο Γιώργος Παπανδρέου χρειάστηκε έξι μήνες το 2009 για να αντιληφθεί τα προβλήματα στην οικονομία και εν τω μεταξύ μοίραζε επιδόματα, η κα Γεννηματά είπε: "Ο κ. Μητσοτάκης δεν έχει βρει μία λέξη να πει για τις ευθύνες της κυβέρνησης Καραμανλή, τότε που μας

διαβεβαίωναν ότι ήταν θωρακισμένη η ελληνική οικονομία".

Υποστήριξε ότι ο Αλέξης Τσίπρας και ο Κυριάκος Μητσοτάκης "θέλουν να εξαφανίσουν τη δημοκρατική παράταξη". Όσον αφορά στις δηλώσεις του κ. Μητσοτάκη πως ακόμη και εάν η ΝΔ έχει αυτοδυναμία στις επόμενες εκλογές, θα επιδιώξει τη συνεργασία με το Κίνημα Αλλαγής, η κα Γεννηματά είπε: "Ο κ. Μητσοτάκης καλά θα κάνει να κοιτάξει τα του οίκου του, να μαζέψει τα τρία κόμματα που έχει σε ένα" και κάλεσε τον Πρόεδρο της Νέας Δημοκρατίας να μην σπεύδει να κάνει τέτοιες δηλώσεις, διότι όπως είπε βγάζει

αλαζονεία πριν τις εκλογές. Εκτίμησε εξάλλου ότι "το Κίνημα Αλλαγής θα είναι η έκπληξη αυτών των εκλογών".

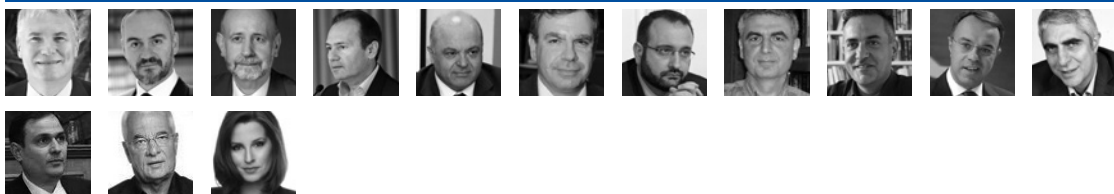
Ερωτηθείσα από τον κ. Χασαπόπουλο εάν θα προτείνει εκείνη κάποιο πρόσωπο από την κεντροαριστερά για την Προεδρία της Δημοκρατίας το 2020, η κα Γεννηματά τόνι-

σε: "Έχουμε πει σε όλους τους τόνους, ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας θα πρέπει να προέλθει από την προοδευτική παράταξη" και σημείωσε ότι έχει ακούσει τον κ. Τσίπρα να προτείνει Πρόεδρο Δημοκρατίας από τη συντηρητική παράταξη και ο κ. Μητσοτάκης δείχνει ότι κινείται προς αυτή την κατεύθυνση. Κληθείσα να αναφερθεί σε κάποιο πρόσωπο, η κα Γεννηματά απάντησε: "Τέτοια είδηση δε θα βγάλετε σήμερα, κάθε τι στην ώρα του". ■

**«Υπάρχει τρίτος δρόμος.
Δεν μπορούμε ούτε με
την ιδεοληψία του ΣΥΡΙΖΑ,
ούτε με την αουδοσία της αγο-
ράς, στην οποία οδηγεί
η πολιτική Μητσοτάκη.»**

A National Plan for Economic Recovery

SPEAKERS

Chris Allen

Resident Representative in Athens, European Commission's DG for Economic & Financial Affairs, Greece

Athanasios Savvakis

President, Federation of Industries of Greece

Athanasios Kefalas

President, Greek Mining Enterprises Association, Greece

Theodoros Tryfon

Co/CEO, ELPEN Group, Greece

Georgios Zanias

fmr. Minister of Finance; Professor of Economics, Athens University of Economics & Business, Greece

Nikos Vettas

General Director, Foundation for Economic & Industrial Research, Greece

Konstantinos Kollias

President, Economic Chamber of Greece

Panos Tsakoglou

Professor of International & European Economic Studies, Athens University, Greece

Dr. Vasilis Monastiriotis

Associate Professor of Political Economy, European Institute, LSE, UK

Christos Staikouras

Coordinator of Economic Affairs, MP, New Democracy Party, Greece

George Tsipras

Head of the Economic Office of the Prime Minister, Hellenic Republic

Philippos Sachinidis

fmr. Minister of Finance; Policy Secretary for Economic Affairs, Movement for Change, Greece

CHAIRPERSONS

Yannis Pretenteris Editorialist, Ta NEA Newspaper, Greece & **Niki Lymberaki** Anchorwoman, SKAI TV, Greece

Εκπρόσωποι της πολιτικής, επιχειρηματικής και ακαδημαϊκής ζωής επιχείρησαν να εντοπίσουν τι πηγαίνει λάθος με την αναπτυξιακή πορεία της χώρας και να συζητήσουν για λύσεις που θα οδηγήσουν σε μία βιώσιμη ανάπτυξη. Οι περισσότεροι ομιλητές έκαναν εκτενή αναφορά στη χαμηλή επένδυση και την ανάγκη δημιουργίας των κατάλληλων συνθηκών για την προσέλκυση – ιδίως ξένων – επενδυτών ενώ αναφέρθηκαν διεξοδικά στην έλλειψη συναίνεσης όχι μόνο μεταξύ πολιτικών κομμάτων, αλλά και επιχειρηματικού κόσμου, επαγγελματιών και συνδικαλιστών και πολιτών. «Όταν έχουμε χαμηλές επενδύσεις, είναι δύσκολο να έχουμε ανάπτυξη και όταν έχουμε χαμηλή ανάπτυξη είναι δύσκολο να έρθουν επενδύσεις», τόνισε ο **Chris Allen, Resident Representative in Athens, European Commission's DG for Economic & Financial Affairs**, ο οποίος αναφέρθηκε στην μεγάλη πρόκληση της Ελλάδας να φτάσει την ανάπτυξή της από το 2% που είναι σήμερα στα επίπεδα του 2009. Εστίασε, πάντως και στη θετική πλευρά αυτής της πρόκλησης που δεν είναι άλλη από τις ευκαιρίες που έφερε η χαμηλή επένδυση σε κάποια πεδία, όπως στον τομέα ευρυζωνικών δικτύων υψηλών ταχυτήτων, των logistics, των μεταφορών. «Το τρένο μπορεί να μπει πάλι στις ράγες με τη μεταφορά της μεταποίησης της παραγωγής» τόνισε από την πλευρά του ο **Αθανάσιος Σαββάκης, Πρόεδρος Συνδέσμου Βιομηχανιών Ελλάδος**, ο οποίος έκανε λόγο για έλλειμμα 15 δισεκατομμυρίων ευρώ σε επενδύσεις. Ο **Αθανάσιος Κεφάλας, Πρόεδρος Συνδέσμου**

Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων, εστίασε όχι μόνο στην αναγκαιότητα ενός εθνικού σχεδίου ανάπτυξης αλλά κυρίως στην ανάγκη ευρείας συναίνεσης, που αποτελεί ακόμη το ζητούμενο. Όπως υπογράμμισε, το πλάνο πρέπει να συνδυάζει και να αναδεικνύει τα συγκριτικά πλεονεκτήματα που έχει η Ελλάδα, αναφέροντας ως παράδειγμα τα λιμάνια της χώρας και το γεωπεριβάλλον.

Ο **Θεόδωρος Τρύφων, Συνδιευθύνων Σύμβουλος, Όμιλος ΕΛΠΕΝ**, τόνισε πως «αν η Ελλάδα δεν μπορέσει να πάει σε ανάπτυξη 4 – 5 %, θα είναι πολύ δύσκολο το μέλλον», εστιάζοντας, πάντως, στο παράδειγμα άλλων χωρών που κατόρθωσαν να ξεφύγουν από την κρίση, λόγω της ευρύτερης συναίνεσης, όχι μόνο μεταξύ πολιτικών κομμάτων αλλά και επιχειρηματικού και συνδικαλιστικού κόσμου. Ο κ. Τρύφων αναφέρθηκε εκτενώς και στην ελληνική φαρμακοβιομηχανία, κλάδος που, όπως είπε, έχει μεγάλη παραγωγική και εξαγωγική βάση, εξάρτηση μεταξύ έρευνας και ανάπτυξης και σημαντικά αποτελέσματα, κάνοντας ειδική μνεία στην υπερφορολόγηση που, όπως είπε, πρέπει να σταματήσει.

«Έχουμε βγει από την κρίση, όμως συνεχίζουμε να δανειζόμαστε πιο ακριβά απ' ό,τι άλλες χώρες που βγήκαν από την κρίση, και έχουμε πιο αργή ανάπτυξη από άλλες χώρες που βγήκαν από την κρίση» διαπίστωσε ο **Γιώργος Ζανιάς, πρ. Υπουργός Οικονομικών της Ελλάδας**, αναφέροντας πως στην Ελλάδα η δυνητική ανάπτυξη είναι υψηλότερη από την πραγματική και πως στη χώρα υπάρχει αρνητικό παραγωγικό κενό που δεν υπάρχει σε άλλες χώρες που επλήγησαν

από κρίσεις. Εντόπισε ως σημαντικό πρόβλημα το ότι στο εξωτερικό η Ελλάδα θεωρείται «ειδική περίπτωση», μία χώρα με υψηλό ρίσκο για επενδύσεις, που προκαλεί δισταγμό στους ξένους επενδυτές.

«Θα έπρεπε να υπάρχει ένας μετασχηματισμός που θα ενίσχυε το εξωστρεφές κι όχι το κρατικοδίαιτο κομμάτι της οικονομίας» τόνισε ο **Νίκος Βέττας, Γενικός Διευθυντής,**

Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE), αναφέροντας πως το καλύτερο που μπορούμε να ελπίζουμε, είναι μία επιστροφή στην κανονικότητα πριν την κρίση. Ο κ Βέττας σημείωσε πως όποια κι αν είναι η επόμενη κυβέρνηση, θα πρέπει, από την άποψη της μακροοικονομικής πολιτικής, να προσελκύσει ξένα επενδυτικά κεφάλαια, με την κινητοποίηση της εγχώριας αποταμίευσης, κι όλα αυτά να κινηθούν στο εξωστρεφές κομμάτι της οικονομίας.

Από την πλευρά του ο **Κωνσταντίνος Κόλλιας, Πρόεδρος, Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδας** σημείωσε πως χρειάζεται ένα υγιές παραγωγικό μοντέλο που θα στηρίζεται στις επενδύσεις και τις εξαγωγές – που φέρνουν μακροπρόθεσμη ανάπτυξη – κι όχι μόνο στην κατανάλωση, επικαλούμενος την ανάγκη ενεργοποίησης της εγχώριας παραγωγικής διαδικασίας αλλά και την ανάκτηση της αξιοπιστίας της Ελλάδας.

«Να μείνουμε αφοσιωμένοι στη δημοσιονομική σταθερότητα, η οποιαδήποτε παρέκκλιση θα μας οδηγήσει σε νέα μνημόνια ή 'τιμωρία' από τις αγορές», τόνισε από την πλευρά του ο **Πάνος Τσακλόγλου, Καθηγητής Διεθνών και Ευρωπαϊκών Οικονομικών Σπουδών, Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών,** ο οποίος εστίασε, μεταξύ άλλων, και στην ανάγκη δημιουργίας ισχυρών ελληνικών επιχειρήσεων.

Χρειάζεται όχι μόνο σχέδιο ανάκαμψης αλλά στρατηγική, τόνισε ο Βασίλης Μοναστηριώτης, Associate Professor of Political Economy,

European Institute, LSE, που αναφέρθηκε στην ανάγκη επιλογής του μοντέλου πολιτικής που, με τον κατάλληλο συνδυασμό παρεμβάσεων, θα αποδώσουν καρπούς.

Στην πολιτική διάσταση της συζήτησης, ο **Χρήστος Σταϊκούρας, Συντονιστής Οικονομικών Σχέσεων, Βουλευτής, Νέα Δημοκρατία,** τόνισε πως η κυβέρνηση αδυνατεί να πετύχει την ανάπτυξη που

παραμένει αναιμική, κυκλική και κατώτερη των προσδοκιών, αδυνατεί να επιτύχει την παραγωγική ανασυγκρότηση της οικονομίας, αδυνατεί να προσελκύσει επενδύσεις, ενώ αναφέρθηκε στους άξονες που πιστεύει πως μπορούν να επιτύχουν μία βιώσιμη ανάπτυξη.

«Η μεγάλη εικόνα είναι σαφώς θετική για τη χώρα» αντέτεινε ο **Γιώργος Τσίπρας, Επικεφαλής του Οικονομικού Γραφείου του Πρωθυπουργού,** που εκτίμησε πως η ελληνική οικονομία δεν κινδυνεύει, ακόμη κι αν «σκοτεινιάσει ο διεθνής οικονομικός ορίζοντας». Τόνισε δε, πως το πρόβλημα της ελληνικής οικονομίας υπήρχε και πριν την κρίση, προσθέτοντας πως από το '80 και μετά δεν υπήρχε εθνικό σχέδιο ανάπτυξης, «τώρα υπάρχει», τόνισε. Σε ό,τι αφορά τη συναίνεση για την οποία είχε γίνει πολύς λόγος, ο κ. Τσίπρας τη χαρακτήρισε «άπιαστο όνειρο, αν συνεχίσουμε έτσι». Τα προβλήματα που συσσωρεύτηκαν κατά την περίοδο της κρίσης είναι τόσο μεγάλα που είναι δύσκολο να πετύχει η χώρα ικανοποιητικούς ρυθμούς ανάπτυξης, εξήγησε ο **Φίλιππος Σαχινίδης, Πρώην Υπουργός, Γραμματέας Τομέα Οικονομικών, Κίνημα Αλλαγής,** προσθέτοντας πως δεν καταφέραμε να ενισχύσουμε την ανταγωνιστικότητα και την εξωστρέφεια της χώρας μας. Σχετικά με την πολυσυζητημένη συναίνεση, ο ίδιος αναφέρθηκε στην παράδοση των Ελλήνων στο διχασμό και τη συνειδητή επιλογή τους, όποτε κλήθηκαν να επιλέξουν μεταξύ συναίνεσης και διχασμού, επέλεξαν συνειδητά το δεύτερο δρόμο. ■

«Όταν έχουμε χαμηλές επενδύσεις, είναι δύσκολο να έχουμε ανάπτυξη και όταν έχουμε χαμηλή ανάπτυξη είναι δύσκολο να έρθουν επενδύσεις»

Chris Allen

The Political Landscape after the Prespes Agreement

SPEAKERS

George Katrougalos

Minister for Foreign Affairs, Hellenic Republic

Makis Voridis

Member of the Parliament, New Democracy Party, Greece

Andreas Loverdos

Member of the Parliament, Democratic Coalition, Greece

CHAIR

Antonis Sroiter

Anchorman, Alpha TV, Greece

«Η επόμενη μέρα βρίσκει την Ελλάδα με αναβαθμισμένο διεθνές κύρος ενώ γίνεται αντιληπτή από τους διεθνείς συνομιλητές της σαν μία χώρα που λύνει προβλήματα», σημείωσε ξεκινώντας ο κ. **Γιώργος Κατρούγκαλος, Υπουργός Εξωτερικών**. Ανέφερε ότι η Συμφωνία των Πρεσπών στέλνει ένα διπλό σήμα προς το εξωτερικό: ότι η χώρας μας είναι εξαγωγέας σταθερότητας και ότι δεν είναι δύναμη αδράνειας και φοβικότητας. Χαρακτήρισε την περιοχή «πυριτιδαποθήκη της Ευρώπης» για πολλά χρόνια, κάτι που ενισχύει την σημασία της σταθερότητας που έφερε η Συμφωνία. «Το όνομα ήταν όχημα αλυτρωτισμού και για αυτό δημιουργούσε προβλήματα», είπε. Παράλληλα, εξέφρασε την διαφωνία του με την δήλωση του κ. Κυριάκου Μητσοτάκη ότι στο εξής θα προστατεύονται λιγότερο τα εμπορικά σήματα. «Τίποτα δεν έχει επιδεινωθεί, έχουμε σημαντικά εργαλεία και επιδιώκουμε συναινετικές λύσεις». Ο κ. **Μάκης Βορίδης, βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας** ξεκίνησε λέγοντας ότι η οικονομική παρουσία της Ελλάδας ήταν πάντα έντονη στα Σκόπια, και δεν είναι κάτι που οφείλεται στην Συμφωνία. Ο κ. Βορίδης επικεντρώθηκε σε μία σειρά από θέματα που θεωρεί ότι «θα βρούμε μπροστά μας» όπως τα εμπορικά σήματα, τα σχολικά βιβλία και η δήθεν μειονότητα στην Ελλάδα. «Μέχρι τώρα δεν υπήρχε επιχείρημα που να αμφισβητεί προϊόντα όπως ο Μακεδονικός Χαλβάς», είπε, εκτιμώντας ότι η Συμφωνία δίνει πλέον ένα επιχείρημα στην απέναντι πλευρά. Τις προσπάθειες που έκανε η κυβέρνηση ΠΑΣΟΚ στο παρελθόν για την ευρωαντλαντική πορεία των Βαλκανικών χωρών, περιέγραψε ο κ.

Ανδρέας Λοβέρδος, βουλευτής της Δημοκρατικής Συμπαράταξης. Σχετικά με την συμφωνία, σχολίασε το γεγονός ότι ο ίδιος ο πρωθυπουργός στην Βουλή εμφάνισε την Συμφωνία σαν βήμα που αφορά το θέμα του ονόματος μόνο και όχι της εθνότητας και της γλώσσας. «Καλά και αναμενόμενα» χαρακτήρισε τα συγχαρητήρια των συμμάχων μας, επισημαίνοντας, ωστόσο, ότι θα υπήρχαν όποια υποχώρηση και να είχε κάνει η Ελλάδα στο θέμα του ονόματος. «Η πλήρης και ακριβής υλοποίη-

ση της Συμφωνίας είναι αυτή που θα απαλείψει τις επιφυλάξεις», είπε από την πλευρά του ο κ. Γιάννης Αμναντίδης, υφυπουργός Εξωτερικών. Πρόσθεσε μάλιστα ότι όλα τα στοιχεία αλυτρωτισμού όπως τα αστέρια της Βεργίνας ή οι χάρτες, θα απαλειφθούν εντελώς. Ο κ. Κώστας Ζαχαριάδης, Διευθυντής Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΣΥΡΙΖΑ απαντώντας στις κριτικές, ξεκαθάρισε ότι «αν πετύχαμε κάτι, είναι οι περίπου 140 χώρες που αναγνώριζαν την χώρα ως Δημοκρατία της Μακεδονίας να αναθεωρήσουν». ■

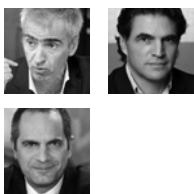
**«Η επόμενη μέρα
βρίσκει την Ελλάδα
με αναβαθμισμένο διεθνές
κύρος ενώ γίνεται αντιληπτή
από τους διεθνείς
συνομιλητές της σαν
μία χώρα που
λύνει προβλήματα»
G. Katrougalos**

Polls and Party Strategies

SPEAKERS

Nikos Marantzidis

Professor, Department Of Balkan, Slavic & Oriental Studies, University of Macedonia

Thomas Gerakis

Managing Director Marc, Greece

CHAIR

Konstantinos Zoulas

Director, Press Office, New Democracy Party, Greece

Στο γεγονός ότι οι δημοσκοπήσεις αποτυπώνουν την εικόνα της στιγμής, αναφέρθηκε εισαγωγικά ο κ. **Κωνσταντίνος Ζούλας, Διευθυντής του Γραφείου Τύπου της Νέας Δημοκρατίας**. Ο κ. **Νίκος Μαραντζίδης, Καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας**, ξεκίνησε υπογραμμίζοντας ότι οι δημοσκοπήσεις τα τελευταία 20 χρόνια κατάφεραν με αρκετή επιτυχία να προβλέψουν τις τάσεις. Χαρακτήρισε ωστόσο «πανωλεθρία» την περίπτωση του δημοψηφίσματος. Αναφερόμενος στην παρούσα περίοδο, επεσήμανε ότι εδώ και 2 χρόνια «έχουμε μία συστηματική τάση» όπου η ΝΔ προηγείται, κάτι που θεωρητικά είναι αναστρέψιμο. Ωστόσο, ποτέ στην ιστορία των εθνικών εκλογών δεν έχει συμβεί κόμμα που να βρίσκεται συστηματικά στην δεύτερη θέση, να μπορέσει να νικήσει. «Μεγάλους σταρ των εκλογών» χαρακτήρισε τους αναποφάσιστους, οι οποίοι, όπως τόνισε, στην πλειοψηφία τους είχαν ψηφίσει ΣΥΡΙΖΑ στις προηγούμενες εκλογές. Επεσήμανε, ωστόσο, ότι όσοι αποφασίζουν τα τελευταία 24ωρα, κινούνται συνήθως προς τα μικρά κόμματα. Με τους χρησμούς του Μαντείου των Δελφών παρομοίασε τις δημοσκοπήσεις ο κ. **Θωμάς Γεράκης, Managing Director της εταιρείας Marc** αφού, όπως είπε, χρήζουν ερμηνείας ενώ κατηγορούνται συχνά για μεροληψία. Ξεκαθάρισε ότι δεν είναι προβλεπτικά εργαλεία, απλά καταγράφουν προθέσεις ανθρώπων. Αναφορικά με τους αναποφάσιστους, ζήτησε να μην τους αδικούμε και να μην τους ερμηνεύουμε. «Την πρόβλεψη με βάση τις δημοσκοπήσεις δεν την κάνουν οι αριθμοί, αλλά εμείς», τόνισε. Στην παρούσα συγκυρία, ο κ. Γεράκης διακρίνει ένα «καθαρό, σημαντικό και διαρκές προβάδισμα της ΝΔ» αλλά και ένα ισχυρό πλεονέκτημα του κόμματος σε όλους τους βασικούς δείκτες. Ο κ. Κυριάκος Μητσοτάκης είναι εδώ και αρκετό καιρό ο πιο «κατάλληλος για πρωθυπουργός», κατηγορία που ευνοεί συνήθως τους εν ενεργεία πρωθυπουργούς, όπως υπογράμμισε. ■

How Can Greece's Economy Achieve Sustainable Growth?

Survey IHS Markit presented by: **Diego Iscaro**, Senior Economist, Europe, IHS Markit Economics

Ο **Diego Iscaro**, Senior Economist, IHS Markit Economics στην ομιλία του στο 4ο Οικονομικό Φόρουμ Δελφών ανέλυσε το ζήτημα πως η ελληνική οικονομία μπορεί να επιτύχει βιώσιμη ανάπτυξη. «Μερικές φορές το ταξίδι είναι σημαντικότερο από τον προορισμό» τόνισε ο κ. Iscaro, τονίζοντας πως για την ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας πρέπει «να προσπαθήσουμε να σκέφτομαι έξω από το πλαίσιο». Ο οικονομολόγος της IHS Markit Economics επεσήμανε πως υπάρχουν παράπονα για το επίπεδο των φόρων στην Ελλάδα και τόνισε πως η εμπειρία των τελευταίων ετών έχει αποδείξει πως υπάρχει βελτίωση στην βιώσιμη ανάπτυξη αλλά προς το παρόν είναι περιορισμένη. «Υπάρχει ανάπτυξη στην Ελλάδα αλλά είναι περιορισμένη και δεν διαρκεί πολύ» τόνισε ο κ. Iscaro. Απαντώντας στο διαχρονικό ερώτημα, εάν η μείωση των φόρων στις επιχειρήσεις και τα φυσικά πρόσωπα θα

οδηγήσει σε μεγαλύτερη ανάπτυξη, ο κ. Iscaro τόνισε πως έχει αποδειχθεί ότι η μείωση των φόρων επιχειρήσεων και εισοδήματος έχουν θετική επίπτωση στην οικονομία αλλά τα αποτελέσματά τους, όπως έχει αποδειχθεί, είναι περιορισμένα. «Οι χαμηλότεροι φόροι μπορούν να βοηθήσουν αλλά δε θα δώσουν τόσο μεγάλη ώθηση στην ελληνική οικονομία» τόνισε. Το χαρακτηριστικό της Ελλάδας είναι ο χαμηλός δείκτης στις επενδύσεις-χαμηλότερος από την Ισπανία και την Πορτογαλία...» επισήμανε ο κ. Iscaro. Εάν αυξηθεί ο δείκτης των επενδύσεων, τότε θα υπάρξει και βιώσιμη και ανάπτυξη στην Ελλάδα. Μάλιστα, ο οικονομολόγος τόνισε πως αυτό θα συμβεί μόνο εάν υπάρξουν επενδύσεις σε τομείς όπως η μηχανολογία, όπου μπορούν να υπάρξουν υψηλοί ρυθμοί ανάπτυξης. Οι επενδύσεις όπως ανέφερε ο κ. Iscaro όχι μόνο βοηθούν στην ανάπτυξη αλλά οδηγούν και στη μείωση των τιμών. ■

In Conversation

Takis Theodorikakos
Senior Strategic Advisor, New
Democracy Party, Greece

CHAIR
Vasilis Skouris
Journalist, Greece

Στο ερώτημα του δημοσιογράφου κ. Βασίλη Σκουρή αν υπάρχουν διαχωριστικές γραμμές μεταξύ δεξιάς και αριστεράς ο κ. Τάκης Θεοδωρικάκος, Επικεφαλής Στρατηγικού Σχεδιασμού σημείωσε:

«Ιστορικά η διαχωριστική γραμμή ήταν στον εμφύλιο. Έχουν περάσει 70 χρόνια από τότε και μεγάλες προσωπικότητες όπως Ανδρέας Παπανδρέου, ο Λεωνίδας Κύρκος, ο Παύλος Μπακογιάννης, ο Κωνσταντίνος Μητσοτάκης φρόντισαν ο εμφύλιος να μείνει πίσω. Υπάρχουν όμως διαχωριστικές γραμμές, υπαρκτές αλλά δυσδιάκριτες. Το παγκόσμιο '89 και '91, όταν κατέρρευσε ο υπαρκτός σοσιαλισμός, η Αριστερά στην Ελλάδα υποχρεώθηκε να δεχθεί την ελεύθερη αγορά, τις ιδιωτικοποιήσεις, την διαδικασία της παγκοσμιοποίησης, την Ευρώπη, όλα αυτά που ονόμασε τρίτος δρόμος. 25 χρόνια μετά βρέθηκε στην εξου-

σία ο ΣΥΡΙΖΑ που του πήρε κάποιους μήνες για να φύγει από τα ιδεολογήματα και να αναγκαστεί να υποκλιθεί με άνεση και ευχαρίστηση στις ιδιωτικοποιήσεις, τα μνημόνια, να αναγάγει κυρίαρχο θέμα την σχέση του με τις ΗΠΑ».

«Στις δεκαετίες μετά το 90 η Αριστερά έγινε δεξιότερη, συνέχισε ο κ. Τάκης Θεοδωρικάκος. Προέκυψαν θέματα, όπως η τραπεζική κρίση, το μεταναστευτικό, η ασφάλεια, και η 4η βιομηχανική επανάσταση. Γεγονότα που κρύβουν κινδύνους και προκλήσεις. Οι ιδεολογικές γραμμές υπάρχουν αλλά είμαστε σε εποχή αναδιαμόρφωσης των πολιτικών ταυτοτήτων. Η ΝΔ, τα 3,5 χρόνια του Κυριάκου Μητσοτάκη, έχει προχωρήσει σε ένα «πείραμα» για τα ευρωπαϊκά δεδομένα. Δεν μπορεί να προχωρήσει η Ελλάδα χωρίς την ανάπτυξη ενός νέου πατριωτισμού. Από την πλευρά της κεντροαριστεράς, που θέλει να καλύψει ο

Τσίπρας, η στρατηγική του είναι ανεδαφική. Θα έπρεπε να έχει συνεργαστεί με το ΠΑΣΟΚ ή το ΠΟΤΑΜΙ. Προτίμησε όμως έναν ακροδεξιό σύμμαχο και οδηγήθηκε εδώ. Έχει επιλέξει να παραμείνει στον Μαδουρισμό, το ατελειωτο πελατειακό κράτος, που είναι οι βασικές αιτίες της κρίσης».

Για τις επερχόμενες εκλογές ο κ. Τάκης Θεοδωρικάκος είπε ότι «Στη δεκαετία της κρίσης οι ελληνικές εκλογές δεν είναι εκλογές πολιτικών ταυτοτήτων, αλλά διακυβευμάτων και διλημάτων. Ποια πολιτική δύναμη και ποιος παράγοντας έχει την δυνατότητα να επιβάλλει το διακύβευμα των εκλογών. Η νίκη του ΣΥΡΙΖΑ του 2015 ήταν νίκη του λαϊκισμού και όχι της αριστεράς. Ο ΣΥΡΙΖΑ δεν έχει τη δυνατότητα να κερδίσει τις εκλογές. Αν ο κ. Τσίπρας θέλει να επιβιώσει πολιτικά πρέπει να κάνει εκλογές το Μάιο, γιατί θα είναι τέτοιο το αποτέλεσμα σε ευρωεκλογές και δημοτικές που θα θέσει σε κίνδυνο την ισχύ του. Στην περιφερειακή κάλη δεν θα εκλέξει κανέ-

ναν. Θα υπολείπεται σοβαρά από τη ΝΔ αλλά και από το ΠΑΣΟΚ. Θα το πληρώσει στρατηγικά. Αν θέλει να προλάβει τις εξελίξεις, πρέπει να κάνει ταυτόχρονα εθνικές».

Όσον αφορά στο δίλημμα των επερχόμενων εκλογών, ο κ. Τάκης Θεοδωρικάκος είπε ότι: «Για μας στη ΝΔ το δίλημμα των εκλογών είναι η οικονομία και η ασφάλεια. Είμαστε προετοιμασμένοι να καταθέσουμε τις προτάσεις και να

**«Στη δεκαετία της κρίσης
οι ελληνικές εκλογές
δεν είναι εκλογές πολιτικών
ταυτοτήτων, αλλά
διακυβευμάτων και
διλημάτων»**

δώσουμε ρεαλιστική λύση στο λαό. Μπορεί η ΝΔ να συσπειρώσει όλους τους Έλληνες. Δεν έχω αμφιβολία ότι η ηγεσία του ΣΥΡΙΖΑ θα κάνει την πιο μαύρη και κίτρινη αναμέτρηση γιατί δεν είναι σε θέση να υπερασπιστεί τίποτα, προ-

κειμένου να μη έρθει ο Κυριάκος Μητσοτάκης. Ο ελληνικός λαός έχει αποφασίσει να φύγει ο κ. Τσίπρας. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η ΝΔ μπορεί να πάρει πολύ πάνω από το 26% του ΣΥΡΙΖΑ. Πιστεύω ότι η ΝΔ θα κάνει εθνική καμπάνια με επικεφαλής τον Κυριάκο Μητσοτάκη, που αποτελεί την μόνη αξιόπιστη ελπίδα που έχει η χώρα». ■

In Conversation

Adonis Georgiadis
Vice-President, New Democracy Party,
Greece

CHAIR
George Kouvaras
Journalist, Action 24, Greece

«Η ιδέα ότι φτιάχνει ένα μέτωπο αντιλαϊκό με πρόσωπα όπως η Μεγαλοοικονομία και τα αγούρια της ή ο Τέρενς Σπένσερ Κουίκ που έχει ξεπεράσει ακόμα και τον Ιούλιο Βερν είναι τουλάχιστον αστεία» υποστήριξε ο κ. **Άδωνις Γεωργιάδης, Αντιπρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας**. «Ο Τσίπρας δεν έχει κανέναν περιορισμό, κανέναν ιδεολογικό φραγμό» τόνισε και απαντώντας στο ερώτημα του **δημοσιογράφου κ. Γιώργου Κουβαρά** για το πώς ανταποκρίνεται στο ερώτημα του ΣΥΡΙΖΑ για τη σχέση της ΝΔ με την ακροδεξιά είπε: «Η απάντηση είναι μόνο μία, δεν έχετε καμία πολιτική αξιοπρέπεια, καμία αξία και καμία αρχή οπότε δεν σας δίνουμε απάντηση». Συμπλήρωσε ωστόσο ότι στο λαό θα δώσει φυσικά απάντηση: «Η παράταξη που ίδρυσε ο αείμνηστος Κωνσταντίνος Καραμανλής δεν μπορεί να είναι παράταξη των άκρων».

Αναφερόμενος στο Ευρωπαϊκό λαϊκό κόμμα, εξή-

γησε ότι θα ήταν θετικό να μείνει ενωμένο ωστόσο θα πρέπει όλα τα μέλη του να μοιράζονται τις ίδιες αρχές και αξίες. «Αν κάποιος εντός του κόμματος έχει κάνει λάθος, πρέπει να υπάρχουν συνέπειες» εξήγησε τονίζοντας ότι ο Όρμπαν έχει κάνει πολύ συγκεκριμένα πράγματα, όπως παρεμβάσεις στη δικαιοσύνη για παράδειγμα. «Δεν έχει σημασία αν κάποιος είναι φίλος ή εχθρός, αν έχει κάνει λάθος. Οι αξίες δεν μπαίνουν στο ζύγι γιατί μετά παύουν να είναι αξίες» συμπλήρωσε. Πρέπει όλοι οι ευρωπαίοι να συμφωνήσουν μαζί πώς θα αντιμετωπιστεί το μεταναστευτικό, υποστήριξε ο κ. Γεωργιάδης. «Ακόμα και τα πιο ακραία κόμματα πάντως αντιδρούν στη συνθήκη του Δουβλίνου που δεν επιτρέπει τη μετακίνηση των παράνομων μεταναστών» πρόσθεσε.

Ερωτηθείς σχετικά με το διχασμό που παρατηρείται στη χώρα που ξεκίνησε με το δημοψήφισμα, το μνημόνιο και εσχάτως με τις Πρόσψεις ο

κ. Γεωργιάδης υποστήριξε ότι «Τις έννοιες μνημόνιο – αντιμνημόνιο τις σκότωσε ο Τσίπρας, δεν υπάρχουν πια». Όλοι έχουν καταλάβει τη σημασία τους ακόμη και ο ίδιος ο Τσίπρας με την παρέα του όταν καθόταν στο Σύνταγμα και έλεγε δεν πληρώνω σήμερα ήταν μόνο μια προσπάθεια να πάρει την εξουσία στα χέρια του λέγοντας ψέματα, τόνισε. «Η μόνη θετική εξέλιξη της περιόδου Τσίπρα ήταν η γνωστή ως κολοτούμπα – εγώ προτιμώ να την αποκαλώ στροφή στο ρεαλισμό – μετά τα αποτελέσματα του δημοψηφίσματος» υποστήριξε λέγοντας ότι είναι ο μόνος λόγος για τον οποίο μείναμε στο ευρώ. «Μην ξεχνάμε άλλωστε ότι πριν πέντε χρόνια έλεγαν ότι το νόμισμα δεν είναι φετίχ...».

«Όταν ο Κωνσταντίνος Καραμανλής έλεγε ανήκουμε στη Δύση, τα ¾ της χώρας ήταν αντίθετα και μετά έγιναν οι καλύτεροι φίλοι των Αμερικανών. Και ευτυχώς θα πω εγώ» σημείωσε.

Σε επίπεδο οικονομίας, τόνισε ότι προεκλογικά

πολεμούσε κάθε ιδιωτικοποίηση ενώ στη συνέχεια άλλαξαν όλα. «Όταν ανέλαβαν την εξουσία απλώς δικαιώθηκε όλη η δική μας ιδεολογία της οικονομίας της αγοράς. Και αυτό έγινε επί «πρώτης φοράς αριστεράς.» εξήγησε.

«Είμαστε κατά του διχασμού και του ρεβανσισμού. Είναι όμως άλλο πράγμα η δικαιοσύνη. Δεν πρόκειται να χρησιμοποιήσουμε ψευδομάρτυρες ή να ασκήσουμε πιέσεις σε εισαγγελείς, όπως έκαναν εκείνοι με την υπόθεση Novartis» δήλωσε. Τόνισε ότι θα ερευνηθεί η περίοδος Τσίπρα και είπε ότι «Εύχομαι να μην βρούμε τίποτα, γιατί να κατασκευάσουμε αποκλείεται».

«Η νάρκη της απλής αναλογικής που έβαλε ο Τσίπρας οδηγεί στην ανάγκη αυτοδυναμίας» διότι, όπως εξήγησε είναι απαραίτητη η πολιτική σταθερότητα για την προσέλκυση επενδύσεων. «Θα πρέπει να συνεργαστούμε με το ΚΙΝΑΛ - ή το ΠΑΣΟΚ όπως το λέω εγώ που είμαι πιο συντηρητικός – γιατί οι τομείς που χρειάζεται η χώρα

είναι πολύ μεγάλες. «Σε περίπτωση αυτοδυναμίας, δεν θα δείξουμε όμως πολιτική αλαζονεία» υποστήριξε.

Το διακύβευμα των εκλογών είναι μόνο θετικό, εξήγησε ο κ. Γεωργιάδης «Εμείς δεν δουλεύουμε για τη νίκη του Κυριάκου Μητσοτάκη που θα διώξει τον Τσίπρα. Είναι προφανές ότι η κοινωνία θέλει την αποχώρηση Τσίπρα, όπως και ότι μέρος των ψηφοφόρων θα ψηφίσει ΝΔ για να φύγει ο Τσίπρας.» σημείωσε. «Αλλά εμείς δεν θα πανηγυρίζουμε τη μέρα που θα κερδίσουμε τις εκλογές. Θα πανηγυρίσουμε τη μέρα που θα γυρίσουν τα παιδιά μας στην Ελλάδα από το εξωτερικό.» υποστήριξε ότι δεν μπορεί να επιτευχθεί κάτι τέτοιο αν δεν φύγει ο Τσίπρας. Η

ΝΔ θα προχωρήσει στην εφαρμογή ενός αξιόπιστου, γενναίου και ταχέως εφαρμοσμένου προγράμματος φιλελεύθερων οικονομικών μεταρρυθμίσεων, εξήγησε.

Οι μεγαλύτερες μεταρρυθμίσεις που πρέπει να γίνουν στη χώρα είναι η πάταξη της γραφειοκρατίας με συντόμευση των διαδικασιών από τη δικαιοσύνη μέχρι το σύνολο του δημοσίου τομέα. Η δεύτερη μεταρρύθμιση αφορά στη μείωση των φόρων και των ασφαλιστικών εισφορών γιατί σήμερα επικρατεί μια ποινικοποίηση του κέρδους. «Εγώ δεν έχω γνωρίσει πάντως στη ζωή μου επιχειρηματία που αναζητά τις ζημιές έναντι του κέρδους» είπε χαρακτηριστικά. Ο επενδυτής, εξήγησε πως πρέπει να πειστεί ότι υπάρχει πολιτική σταθερότητα, εύκολες διαδικασίες, σοβαρή οικονομία και μόνο τότε θα έρθει. «Μόνο το κίνητρο του κέρδους θα φέρει επενδύσεις στη χώρα και αυτό θα το διασφαλίσει η κυβέρνηση του Κυριάκου Μητσοτάκη» υποστήριξε.

«Δεν είμαστε το κόμμα των ελίτ και των πλουσίων» σημείωσε ο κ. Γεωργιάδης που εξήγησε ότι μπορεί ο ΣΥΡΙΖΑ να οικειοποιείται την ασφαλιστική κάλυψη 2,5 εκατ. ανασφάλιστων, στην πράξη όμως αποτελεί θέμα που είχε ρυθμίσει η κυβέρνηση Σαμαρά.

Υποστήριξε ότι ο Τσίπρας επικαλείται αυτό το ψέμα (σ.σ. του κόμματος ελίτ) για να κινητοποιήσει κάποια αντανάκλαστικά. «Πώς μπορεί να είναι ο Τσίπρας με τους φτωχούς όταν κατήργησε το ΕΚΑΣ, αύξησε τον ΦΠΑ και μείωσε κατά 2/3 το επίδομα θέρμανσης;» αναρωτήθηκε.

Ερωτηθείς για τον πήχη, που θέτει η ΝΔ για τις Ευρωεκλογές ο ίδιος παρέπεμψε στις δηλώσεις Τσίπρα μετά τις ευρωεκλογές του 2014. «Με δεδομένο ότι τότε ο Τσίπρας πανηγύριζε για τις 3,5 μονάδες διαφοράς με τη ΝΔ και ένα ποσοστό 26% τότε θα πρέπει το ίδιο να ισχύει και για εμάς.

Δεν μπορεί να έχουμε δύο μέτρα και δύο σταθ-

«Μόνο το κίνητρο του κέρδους θα φέρει επενδύσεις στη χώρα και αυτό θα το διασφαλίσει η κυβέρνηση του Κυριάκου Μητσοτάκη»

μά. Οτιδήποτε λοιπόν πάνω από 26% και πάνω από 3,5 μονάδες διαφορά θα πρέπει να θεωρείται επιτυχία» είπε.

Εξέφρασε μάλιστα την πεποίθηση ότι δεν θα προκληθούν εθνικές εκλογές με

αφορμή την προεδρική εκλογή και δεν παρέλειψε να αναφερθεί στην ανησυχία που έχει σχετικά με το φαινόμενο των κουκουλοφόρων. «Το γεγονός ότι μέσα σε ένα βράδυ είχαμε παράλληλες επιθέσεις σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη κατά αστυνομικών τμημάτων από κουκουλοφόρους σημαίνει ότι χτίζεται ένας στρατός κατά της Ελληνικής δημοκρατίας» υποστήριξε, ενώ αναρωτήθηκε γιατί δεν τους πιάνουν. Σημείωσε μάλιστα ότι θα πρέπει να προστατευτούν τόσο οι πολίτες όσο και οι αστυνομικοί. «Αν το παιδί σας ήταν αστυνομικός θα το αφήνατε να κάνει σκοπιά στο ΑΤ Ακρόπολης για παράδειγμα;» ρώτησε το κοινό.

Αποκάλυψε επίσης ότι η ΝΔ θα προχωρήσει άμεσα σε αλλαγή εκλογικού νόμου μόλις κερδίσει τις εκλογές και με την προϋπόθεση της αυτοδυναμίας γιατί είναι απαραίτητη η διασφάλιση της πολιτικής σταθερότητας που θα προσελκύσει επενδύσεις και θα βοηθήσει τη χώρα να πάει μπροστά. ■

Intergenerational Dialogue for Better Governance

SPEAKERS

Evgenia Fotoniata
Special Secretary, Ministry of Economy & Development, Hellenic Republic

Stefanos Manos
Former Minister, Hellenic Republic

Theodoros Roussopoulos
Professor, European University of Cyprus; fmr Minister of State, Government Spokesman, Greece

Costas Zachariadis
Director, Syriza Party Parliamentary Group, Greece

Pavlos Christidis
Press Representative, PASOK Party, Greece

Konstantinos Kanellopoulos
Doctoral Researcher, University of Manchester, UK

Dr. Spyros Karanikolas
Deputy Press Representative, PASOK Party, Greece

Yannis Mastrogeorgiou
Director, Konstantinos Karamanlis Institute for Democracy, Greece

Sofia Zaharaki
Deputy Spokesperson, New Democracy Party, Greece

Lina Papadaki
Head of the press office, To Potami Party, Greece

Panagiotis Vlachos
Secretary of Entrepreneurship & Innovation, Movement for Change (Kinima Allagis), Greece

Marios Georgiadis
MP, Union of Centrist party, Hellenic Parliament, Greece

CHAIRPERSONS

Makis Provtas Journalist, Athens Voice, Greece & **George Pierros** Journalist, Greece

Πρώτος τοποθετήθηκε ο **πρώην υπουργός κ. Στέφανος Μάνος** λέγοντας ότι «είμαστε 10 χρόνια σε κρίση και δεν έχουμε προχωρήσει καθόλου». Εκτίμησε δε ότι θα ανακτήσουμε το χαμένο έδαφος σε 20 χρόνια από σήμερα κι αυτό «αν δεν υπάρξουν μεγάλες αναταραχές». Η διάκριση, επεσήμανε, δεν είναι μεταξύ νέων και γέρων αλλά μεταξύ εκείνων που είναι πρόθυμοι και τολμηροί και στους υπόλοιπους.

«Να επαναπροσδιορίζουμε τι είναι νέο και τι παλιό για να συζητήσουμε», κάλεσε τους συνομιλητές του ο κ. **Θεόδωρος Ρουσσόπουλος, Καθηγητής στο Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου και πρώην υπουργός**. Έθεσε παράλληλα το ζήτημα της ισότητας του διαλόγου μεταξύ των γενεών, κάτι που δεν ισχύει σήμερα. Τέλος, αναρωτήθηκε αν οι νέοι ψηφοφόροι ακολουθούν τους νέους πολιτικούς, αν δηλαδή η ηλικιακή αυτή ανανέωση αφορά συνολικά την κοινωνία ή αποκλειστικά τα κόμματα.

Η κα **Ευγενία Φωτονιάτα, Ειδικός Γραμματέας ΕΣΠΑ Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης** παρουσίασε τις παρεμβάσεις της κυβέρνησης με στόχο την ενίσχυση των νέων επιχειρηματιών, επιστημόνων και εργαζομένων. «Το κοινωνικό χάσμα και ο περιορισμός των ευκαιριών δεν είναι

απλώς αποτέλεσμα της οικονομικής κρίσης αλλά των πολιτικών των προηγούμενων δεκαετιών που στηρίχτηκαν σε μία λογική έλλειψης διαγενεακής δικαιοσύνης», τόνισε.

«Δεν έχει σημασία η ηλικία αυτού που εκφράζει μία ιδέα, αλλά η ίδια η ιδέα», επέμεινε από την πλευρά του ο κ. **Κώστας Ζαχαριάδης, Διευθυντής Κοινοβουλευτικής Ομάδας ΣΥΡΙΖΑ**. Ανέφερε ότι στην ευρωπαϊκή αριστερά και συνολικά στο προοδευτικό στρατόπεδο «ρίχνουμε ιδιαίτερη βαρύτητα στο ζήτημα της διαγενεακής δικαιοσύνης» και ζήτησε να ανοίξει η συζήτηση εκτεταμένα και αναλυτικά, χωρίς όμως να πέσουμε στην παγίδα του «διαγενεακού ρατσισμού».

Το ζήτημα ότι οι λιγότερες οικονομικές δυνατότητες είναι σαν να κληρονομούνται μέσα στις οικογένειες από γενιά σε γενιά, έθεσε ο κ. **Παύλος Χρηστίδης, Εκπρόσωπος Τύπου του ΠΑΣΟΚ**. Τόνισε ότι χρειάζονται πολιτικές άμβλυνσης των ανισοτήτων και ζήτησε η κοινωνική κινητικότητα να γίνει ξανά κομμάτι των πολιτικών των κυβερνήσεων. Αναφορικά με την εμπλοκή των νέων με την πολιτική, δήλωσε ότι υπάρχει πραγματικό ενδιαφέρον «γιατί όλοι πια αντιλαμβανόμαστε ότι δεν υπάρχει κανείς να μας σώσει».

Τον παραδοσιακό διχασμό μεταξύ αριστεράς

και δεξιάς αμφισβήτησε ο κ. **Κωνσταντίνος Κανελλόπουλος, Ερευνητής στο Πανεπιστήμιο του Manchester**. Αντίθετα, υποστήριξε ότι η αντίθεση είναι μεταξύ της ανεκτικότητας και της κλειστότητας, του παλιού και του νέου. «Το BREXIT είναι η επιτομή του χάσματος των γενεών», σημείωσε, προσθέτοντας ότι «οι νέοι επιλέγουν την αποχή επειδή θεωρούν ότι δεν θα αλλάξει τίποτα». «Το πολιτικό σύστημα είναι κομμάτι του προβλήματος και όχι της λύσης», τόνισε τέλος.

Ο κ. **Σπύρος Καρανικόλας, Αναπληρωτής Εκπρόσωπος Τύπου του ΠΑΣΟΚ**, σημείωσε ότι «οι νέες γενιές έχουν κληθεί να πληρώσουν εντελώς δυσανάλογο βάρος του χρέους και με δυσβάσταχτους όρους». Έκανε λόγο για μία εξαρτημένη γενιά, αφού 1 στους 2 Έλληνες σήμερα μένει με τους γονείς του. Υποστήριξε ότι υπάρχουν πολλοί νέοι που θέλουν να συμμετέχουν στην πολιτική αλλά τελικά το ίδιο το πολιτικό σύστημα τους απαξιώνει και αναφέρθηκε στο παράδειγμα του δημοψηφίσματος του 2015.

«Η Ελλάδα δεν έχει κουλτούρα διαλόγου σε επιστημονικές βάσεις και προτάσεις που ξεφεύγουν από το σήμερα και ακουμπούν το αύριο», σημείωσε ο κ. **Γιάννης Μαστρογεωργίου, Διευθυντής Ινστιτούτου για την Δημοκρατία Κωνσταντίνος Καραμανλής**. Σχολίασε ότι ο διαχωρισμός σε παλιό και νέο, μπορεί να γυρίσει καταλήξει μπουμέρανγκ αφού «κάτι νέο μπορεί να είναι παλιότερο του παλιού». Η ουσία, συμπλήρωσε, είναι για μία πολιτική πράξη να εξετάζουμε τον αντίκτυπο στο μέλλον κ όχι μόνο στο παρόν.

«Με ενδιαφέρουν οι μάχες του μέλλοντος», ξεκαθάρισε η κα. **Σοφία Ζαχαράκη, Αναπληρώτρια Εκπρόσωπος Τύπου της Νέας Δημοκρατίας**. «Η επόμενη κυβέρνηση αυτό ακριβώς πρέπει να κάνει και όχι μία μάχη οπισθοφυλακής», είπε. Αναφέρθηκε στο σύνθημα «Κλειδώστε τους παπούδες στο σπίτι» που κυριαρχούσε το 2012 στις

πλατείες των Αγανακτισμένων και απάντησε ότι δεν θέλει κανέναν κλειδωμένο στο σπίτι, αλλά «ο διαγενεακός διάλογος πρέπει να πετύχει».

Η κα. **Λίνα Παπαδάκη, Επικεφαλής του Γραφείου Τύπου στο Ποτάμι** παράτησε ότι «το χάσμα γενεών είναι διαφορετικό μετά την κρίση». «Το Ποτάμι έχει συγκεκριμένες προτάσεις από την αρχή της ίδρυσής του», είπε. Σχολίασε ότι αν υπήρχαν εμπνευσμένοι ηγέτες «θα έπρεπε να μας παρα-

σύρουν στο σωστό που αυτοί βλέπουν» και όχι να παρασύρονται οι ίδιοι από τις επιθυμίες των ψηφοφόρων τους. Τέλος, έκανε λόγο για την ανάγκη να στηρίξουμε την δημοκρατία και «πριν αναζητήσουμε ευθύνες σε θεσμούς και σε πολιτικούς, να γυρί-

σουμε τα μάτια στον εαυτό μας».

Για τον κ. **Παναγιώτη Βλάχο, Γραμματέα Επιχειρηματικότητας και Καινοτομίας στο Κίνημα Αλλαγής** «το διαγενεακό είναι μία έκφραση μίας κοινωνικής και ταξικής πάλης». Έθεσε παράλληλα το κοινωνικό ζήτημα ότι κάποια παιδιά μεγαλώνουν σε φτωχότερες οικογένειες και θα παραμείνουν και οι ίδιοι φτωχοί. Παρουσιάζοντας ιδέες για να αλλάξει η διαγενεακή ανισότητα όπως οι θετικές διακρίσεις (δηλαδή η ποσόστωση στα όργανα των κομμάτων) αλλά και η εφαρμογή μίας γενεακής ρήτρας στη νομοθεσία.

Από την πλευρά της Ένωσης Κεντρώων, ο κ. **Μάριος Γεωργιάδης, Αντιπρόεδρος Βουλής**, ζήτησε να ανοίξει ο διάλογος μεταξύ των γενεών. «Η διακυβέρνηση πρέπει να βασιστεί σε 2 ή κ 3 ταυτόχρονα γενιές ώστε οι αποφάσεις που παίρνονται να εξυπηρετούν ανάγκες και της σημερινής και της μελλοντικής γενιάς», υπογράμμισε. Μίλησε για αποφάσεις που «υποθηκεύουν το μέλλον των δικών μας παιδιών» και ζήτησε από τους νέους να σηκωθούν και να πάρουν την τύχη στα χέρια τους. ■

The Challenge of Multi-Generational Leadership

PROGRAMMING PARTNER

Hellenic Entrepreneurs Association (EENE)

SPEAKERS

Theodore Fessas

Chairman, Hellenic Federation of Enterprises, Greece

Ulysses Kyriacopoulos

Fmr. Chairman, Hellenic Foundation of Greek Enterprises, Greece

Spyros Theodoropoulos

CEO, Chipita SA, Greece

Marcos Veremis

Executive Chairman, Upstream Systems, Greece

Konstantinos Kokkalis

Vice-Chairman, Intracom Holdings, Greece

Dr. Vassili Apostolopoulos

CEO, Athens Medical Group; President, Hellenic Entrepreneurs Association, Greece

Dionysos Ammolochitis

CEO, Manifest, Greece

CHAIRPERSONS

Lina Drouga Anchorwoman, Open TV, Greece & **Iordanis Hasapopoulos** Anchorman, Open TV, Greece

Ποια είναι η μεγαλύτερη πρόκληση ενός leader στη σημερινή εποχή; Γιατί στην Ελλάδα δεν υπάρχει σύνδεση μεταξύ των πανεπιστημίων και της αγοράς; Τι συμβουλές δίνουν οι πιο σπουδαίοι επιχειρηματίες της χώρας στους νέους επιχειρηματίες που δεν έχουν οικογενειακή παράδοση; Σε αυτά και άλλα πολλά ερωτήματα απάντησαν οι κκ. **Θεόδωρος Φέσσας πρόεδρος του Συνδέσμου Επιχειρήσεων και Βιομηχανίας {ΣΕΒ}, Οδυσσέας Κυριακόπουλος, πρώην πρόεδρος του Συνδέσμου Επιχειρήσεων και Βιομηχανίας {ΣΕΒ}, Σπύρος Θεοδωρόπουλος CEO της Chipita, Δρ. Βασίλης Αποστολόπουλος Διευθύνων Σύμβουλος του Ομίλου Ιατρικού Αθηνών, Κωνσταντίνος Κόκκαλης Διευθύνων Σύμβουλος της Intracom Holdings, Μάρκος Βερεμής, Διευθύνων Σύμβουλος της Upstream και Διονύσης Αμμολοχίτης, CEO της Manifest**.

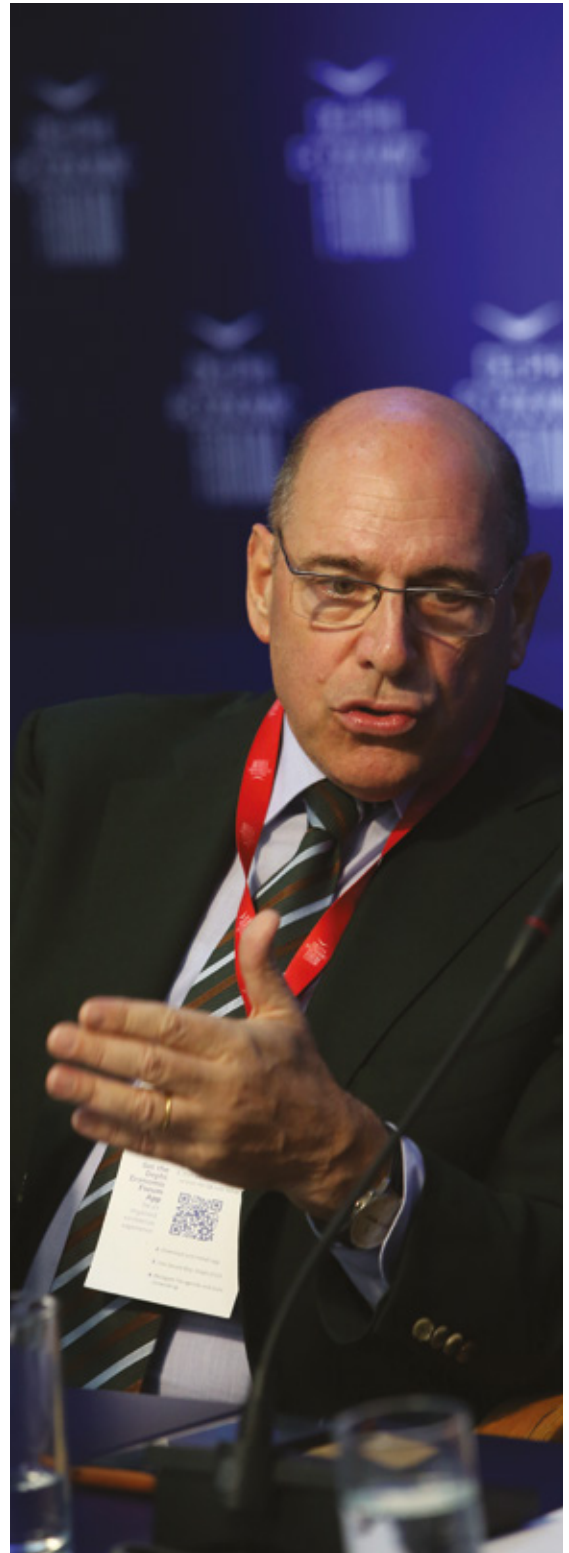
«Ένας leader πρέπει να έχει ταυτόχρονα όραμα και τεχνική κατάρτιση. Να ξέρει πως λειτουργούν τα πράγματα αλλά να έχει τη συναισθηματική ευφυΐα να καθοδηγεί ανθρώπους» τόνισε ο κ.

Θεόδωρος Φέσσας, προσθέτοντας «πόσο τυχαία πράγματα διαμορφώνουν τις ζωές και τις καριέρες μας». Συστήθηκε μάλιστα ως το ζωντανό παράδειγμα του «αγοράζω και πουλάω».

Ο κ. **Οδυσσέας Κυριακόπουλος** υπογράμμισε από τη μεριά του πως η πώληση δεν είναι κάτι αρνητικό ούτε ταυτίζεται με το ξεπούλημα, όπως εκλαμβάνεται στην Ελλάδα. Σχετικά με την αξιοποίηση των εργαζομένων και τη «διαρροή μυαλών» στο εξωτερικό ο πρώην Πρόεδρος του Συνδέσμου Επιχειρήσεων και Βιομηχανίας {ΣΕΒ} ανέφερε πως «στη χώρα μας έχουμε έλλειμμα επιχειρηματικότητας και αυτό ξεκινά από την παιδεία. Η γραφειοκρατία παραμένει σοβαρό και το κόστος εργασίας πολύ υψηλό. Όχι οι απολαβές των εργαζομένων, το συνολικό κόστος. Η κατάσταση των τραπεζών δεν διευκολύνει τη νέα επιχειρηματικότητα. Υπάρχουν όμως προσπάθειες να φέρουμε τα παιδιά πιο κοντά στην επιχειρηματικότητα».

Όσον αφορά στη σύνδεση πανεπιστημίων και αγοράς, ο κ. **Κόκκαλης** επεσήμανε πως «η πολιτεία θα πρέπει να δώσει κίνητρα για να γυρί-

σουν πίσω τα καλά μυαλά. Τα πανεπιστήμια δεν έχουν καταφέρει να είναι κοντά στην αγορά. Οι τράπεζες και τα χρηματοδοτικά εργαλεία πρέπει να είναι πιο γρήγορα. Το κλειδί είναι η αλλαγή και η συνέχεια. Και αυτό ονομάζεται εξέλιξη. Ένας επιχειρηματίας πρέπει να παίρνει ιδέες από τις επιτυχίες. Πρέπει να αντέξει σε ένα δύσκολο περιβάλλον που αλλάζει συνεχώς πολιτικά, οικονομικά και τεχνολογικά. Είναι ευκαιρία για την Ελλάδα να χτίσει με εξωστρέφεια και καινοτομία πάνω σε αυτό που ήδη υπάρχει» τόνισε ολοκληρώνοντας.

Σχετικά με τη «διαρροή» γιατρών στο εξωτερικό, ο **Δρ. Βασίλης Αποστολόπουλος** τόνισε πως «ο όμιλος μας ηγήθηκε μια προσπάθειας επαναπατρισμού Ελλήνων γιατρών». Επεσήμανε δε πως «το μοντέλο του ιδρυτή της πρώτης γενιάς ήταν προεδροκεντρικό και προσωποκεντρικό. Το μοντέλο που καλούμαστε να εφαρμόσουμε είναι διαφορετικό. Σήμερα πρέπει να αναγνωρίσεις πως υπάρχουν άνθρωποι που είναι καλύτεροι από σένα.»

Ο κ. **Σπύρος Θεοδωρόπουλος**, απευθυνόμενος στους δεύτερης γενιάς, τόνισε πως «στόχος δεν είναι να συνεχίσουν το όνομα που παραλαμβάνουν αλλά να χτίσουν το δικό τους όραμα χωρίς να τους «κυνηγά» το όραμα του πατέρα τους. Ένας επιχειρηματίας πρέπει να πιστεύει στον εαυτό του και στους ανθρώπους που έχει γύρω του». Αναφερόμενος στη δική του εμπειρία, υπογράμμισε πως κάθε επιχειρηματίας ξεκινά δειλά. «Στην αρχή είχα ένα όνειρο, να έχω μία επιχείρηση που θα βγάζει ένα εκατομμύριο δραχμές το χρόνο, γιατί μέχρι τότε είχα μόνο ζημίες. Έπειτα,

όταν πετύχεις τον οικονομικό στόχο πρέπει να έχεις όνειρα να βοηθήσεις το κοινωνικό σύνολο, να δημιουργήσεις θέσεις εργασίας».

Ο **Μάρκος Βερέμης**, μιλώντας για τη δική του «περίπτωση», είπε πως δεν είχε φανταστεί ποτέ πως θα γίνει επιχειρηματίας καθώς μεγάλωσε σε ένα περιβάλλον που η επιχειρηματικότητα δεν ήταν ελκυστική. Αναφέρθηκε στη στιγμή που τυχαία στην Αγγλία- τότε που «άνθιζαν» τα .com,

είδε κάτι που τον ενδιέφερε να κυνηγήσει. «Τότε μου ήρθε η φαινή ιδέα πως τα κινητά θα αντικαταστήσουν κάποια στιγμή τους υπολογιστές. Οι περισσότεροι δεν είμαστε Στιβ Τζομπς, ούτε έχουμε φανταστικά οράματα. Όσο για την συμβουλή του στους νέους επιχειρηματίες; Ξεχώρισε «την ικανότητα να διαλέγεις τους σωστούς ανθρώπους, να τους ανταμείβεις σωστά και να τους βλέπεις να

«Στην αρχή είχα ένα όνειρο, να έχω μία επιχείρηση που θα βγάζει ένα εκατομμύριο δραχμές το χρόνο, γιατί μέχρι τότε είχα μόνο ζημίες. Έπειτα, όταν πετύχεις τον οικονομικό στόχο πρέπει να έχεις όνειρα να βοηθήσεις το κοινωνικό σύνολο, να δημιουργήσεις θέσεις εργασίας»

S. Theodoropoulos

εξελίσσονται μαζί σου είναι το πιο σημαντικό για έναν ηγέτη. Γι' αυτό και είμαι υπέρ των πολυμετοχικών εταιρειών, όπου ο καλός υπάλληλος γίνεται ιδιοκτήτης».

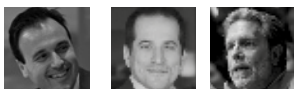
Ο κ. **Διόνυσος Αμμολοχίτης**, υπογράμμισε πως «η ηγεσία είναι μια ικανότητα να δίνεις συγκεκριμένες και θετικές εντολές και να έχεις την κρίση να καταλάβεις εάν η ομάδα ευημερεί και εάν οι εργαζόμενοι είναι χαρούμενα που ανήκουν σε αυτή την ομάδα.»

Όλοι συμφώνησαν πως η πολιτική πρέπει να καθοδηγεί την επιχειρηματικότητα, πως οι μεγάλες κρίσεις δημιουργούν ευκαιρίες και αναδεικνύουν ηγέτες και πως πρέπει να ξέρεις πότε να φύγεις. ■

Hack the City

SPEAKERS

Dimitris Papastergiou
Mayor of Trikala, Greece

Spyros Pengas
Deputy Mayor for Tourism
Development & International
Relations, City of Thessaloniki,
Greece

Pavlos Yeroulanos
fmr. Minister of Culture &
Tourism, Greece

Dimitris Andriopoulos
President & Managing Director,
Dimand SA, Greece

CHAIR

Vassilis Antoniadis
Regional Financial Institutions
Leader- Central Europe & ME,
Senior Partner & Man. Director,
BCG

Την συζήτηση για το «Hack the city» συντόνισε ο **Βασίλης Αντωνιάδης, συνεργάτης και διευθυντής της BCG**, τονίζοντας ότι «σήμερα έχουμε να συζητήσουμε τρία πράγματα: νεολαία, καινοτομία, πόλεις. Ο μεγάλος νικητής τα τελευταία χρόνια είναι ο αστικός πολιτισμός. Στις πόλεις πλέον κατοικεί πάνω από το 55% του πληθυσμού. Είναι μεγάλη τιμή που για το θέμα των πόλεων έχω τέσσερις παράγοντες από πόλεις της Ελλάδας, τον **Παύλο Γερούλιανο, υποψήφιο δήμαρχο Αθηναίων**, τον **Δημήτρη Παπαστεργίου, δήμαρχο Τρικάλων**, τον **Σπύρο Πένγκα, υποψήφιος βουλευτής με το ΠΟΤΑΜΙ** και τον **Δημήτρη Ανδριόπουλο, real estate developer**. Πιστεύω ότι από την εμπειρία που έχουμε στις smart cities είναι να δούμε ποιες είναι οι ιδέες που μπορούν να φέρουν καινοτομία. Για να έχεις smart cities πρέπει όλοι οι φορείς να δουλέψουν μαζί. Με μόνο ένα μήνα προειδοποίηση ζητήσαμε να έρθουν από νέους και από πανεπιστήμια και λάβαμε 30 προτάσεις. Διακρίθηκαν τρεις ιδέες, τις οποίες αξιολογήσαμε για την χρησιμότητα, την αποτελεσματικότητα και την βιωσιμότητα τους. Θα διαγωνιστούν σήμερα. Η πρώτη είναι το apple light, ο ηλεκτρονικός τροχονόμος και το πόσο μπορεί να βοηθήσει τις πόλεις μας, η δεύτερη έχει να κάνει με την έξυπνη διαχείριση απορριμμάτων και η τρίτη με το crise sms»

Στην συνέχεια τον λόγο πήραν ο **Δήμος Τσούγιας** και η **Βάνα Κόντου** που παρουσίασαν τα έξυπνα φανάρια. «Στόχος μας είναι να μειώσουμε την κυκλοφοριακή συμφόρηση στις μεγάλες πόλεις με το έξυπνο κοντρόλ του ηλεκτρονικού τροχονόμου. Αναλύοντας το πρόβλημα, καταλήξαμε ότι υπάρχουν τρεις επηρεαζόμενες περιοχές. Πρώτον, περιμένουμε πολλές χαμένες ώρες μέσα στα αυτοκίνητα μας, 7 μέρες το χρόνο κολλημένοι στην κίνηση. Εκνευρισμέ-

νοι οδηγοί, ατυχήματα, αργοπορημένες αφίξεις στα ραντεβού. Μεγάλα κόστη στα καύσιμα και μεγάλη περιβαλλοντική μόλυνση. Στην αρχή θα βάλουμε αισθητήρες και ασύρματο ίντερνετ για να συγκεντρώσουμε στοιχεία και μετά θα βάλουμε τα έξυπνα φανάρια που θα λειτουργήσουν σε πραγματικό χρόνο.

Η Βάνα Κόντου τόνισε ότι «κάναμε μια μελέτη στη λεωφόρο Κηφισίας. Υπολογίζεται ότι 13 χιλιόμετρα γίνονται στην καλύτερη περίπτωση σε 25 λεπτά, μέχρι και 80 λεπτά σε δύσκολες κυκλοφοριακές συνθήκες. Υπολογίστηκε ότι 400.000 τόνοι διοξειδίου εκλύονται στον αέρα από τα αυτοκίνητα. Εφαρμόζοντας τα έξυπνα φανάρια θα έχουμε 50%

μείωση του χρόνου οδήγησης, 10% μείωση καυσίμων, που σημαίνει ότι

κερδίζουμε 19, 5 εκατ. ευρώ. Επίσης κερδίζουμε γύρω στα 30.000 ευρώ, όσα χρειάζονται για να λειτουργήσουν τα φανάρια στη λεωφόρο. Πίσω από την ιδέα αυτή είναι μηχανολόγοι μηχανικοί από το Εθνικό Τεχνικό πανεπιστήμιο Αθηνών και δικηγόροι.

Ο Παύλος Γερούλανος βγήκε εξαιρετική την ιδέα και αναρωτήθηκε πόσο θα κοστίζει για να πάρει την απάντηση από την ομάδα των έξυπνων φαναριών ότι με την εγκατάσταση αισθητήρων σε 2-3 φανάρια, το κόστος θα φτάσει στα 15.000 ευρώ. Έχει υπολογιστεί ότι η Κηφισίας θα κοστίζει 300.000 ευρώ, με την εγκατάσταση του ηλιακού συστήματος και για το λογισμικό περίπου 85.000 και κάποια έξτρα κόστη για πιθανές μελέτες για νομικά ζητήματα. Γλιτώνουμε 19,5 εκ. ευρώ το χρόνο μόνο για την Κηφισίας, επειδή μειώνουμε την κατανάλωση καυσίμων.

Ο **Κωνσταντίνος Αστρίδης**, παρουσίασε ένα ολιστικό σύστημα διαχείρισης απορριμμάτων και ανακύκλωσης, λέγοντας ότι «έχουμε σχεδιάσει μια ολιστική αντιμετώπιση του προβλήματος της διαχείρισης των απορριμμάτων που βασίζεται πάνω

σε 3 πυλώνες. Σε ηλεκτρονική πλατφόρμα, σε αισθητήρα πλήρωσης κάδου και στο ανταποδοτικό σύστημα ανακύκλωσης μέσω κάρτας recycle card. Η πλατφόρμα διαχείρισης απορριμμάτων δίνει την δυνατότητα στους συλλέκτες και στους δήμους να παρακολουθούν σε πραγματικό χρόνο τη ροή των υλικών, να υπολογίζουν την αξία τους και να επιλέγουν την στιγμή που θα επέμβουν στα σημεία που πραγματικά πονάνε. Η δρομολόγηση που δίνει η πλατφόρμα τους δίνει την δυνατότητα να είναι πιο αποτελεσματικοί στη διαδικασία αυτή. Ο αισθητήρας πλήρωσης κάδου, φτιάχνεται εξολοκλήρου στην Ελλάδα, μπαίνει σε οποιοδήποτε κάδο, στέλνει τα δεδομένα είτε με wifi είτε

με gsm, είτε για εσωτερικό είτε για εξωτερικό χώρο, έχει μπαταρία μακράς διάρκειας, gps

αν μιλάμε για κάδους στο πεδίο και θερμομέτρο αν χρειάζεται να είμαστε σε ευαίσθητες περιοχές. Τέλος η πλατφόρμα δίνει την δυνατότητα στις εταιρείες και στους δήμους να εκπονήσουν προγράμματα ανταποδοτικής ανακύκλωσης ώστε να αυξήσουν τα προγράμματα ανακύκλωσης και να επιβραβεύσουν τους αφοσιωμένους πολίτες στην ανακύκλωση με πόντους είτε σε καταστήματα είτε να το λάβουν σε χρήμα. Με αυτό θα πετύχουμε 60% μείωση του κόστους διαχείρισης των απορριμμάτων. Γλιτώνουμε άσκοπα δρομολόγια, δηλαδή καύσιμα και φθορά οχημάτων. Οι δήμοι μπορούν να κερδίσουν έως και 100 ευρώ τον τόνο από την πραγματική αξία αυτών των υλικών και άλλα 100 ευρώ που επιβαρύνονται μέσω της ευρωπαϊκής νομοθεσίας. Υπάρχει ανταγωνισμός μόνο από ξένες εταιρείες. Είμαστε η μόνη εταιρεία στην Ελλάδα. Μπορούμε να αντιμετωπίσουμε τον ανταγωνισμό. Και η συσκευή μας δεν αντιγράφεται γιατί φτιάχνεται στην Ελλάδα. Έχουμε ξεκινήσει πιλοτικά το πρόγραμμα το 2015, έχουμε εγκαταστήσει τους αισθητήρες σε εσωτερικούς και εξωτερικούς κάδους, βυθιζόμενους, ημιβυ-

«Ψάχνοντας να βρω την πιο έξυπνη πόλη στην οποία θα μπορούσε να μοιάσει η Αθήνα πολλά χέρια δείξαν προς το Τελ Αβίβ»

P. Yeroulanos

θιζόμενους, υπέργειους και έχουμε πελάτες τον δήμο Νέας Σμύρνης, το πανεπιστήμιο Κρήτης με τον δήμο Ρεθύμνου, τον δήμο Ηλιούπολης και ήδη ξεκινάμε με ιδιωτικά δίκτυα ιδιωτικών εταιρειών για συγκεκριμένα υλικά. Σε ερώτηση του δημάρχου Τρικκαίων αν το κόστος του αισθητήρα είναι απαγορευτικό η απάντηση ήταν ότι «κοστίζουν 300 ευρώ το χρόνο πλατφόρμα και αισθητήρας μαζί με εγκατάσταση. Όσον αφορά το καπάκι η κατεύθυνση είναι να πάμε σε κάδους κλειστού τύπου με θυρίδα. Τέλος αν βανδαλίζονται ή καίγονται οι κάδοι, αυτή είναι η μοίρα των κάδων.

Την τρίτη ιδέα παρουσίασαν η **Δήμητρα, Στέλιος και Αναστάσιος** από το τμήμα πολιτικών μηχανικών του πανεπιστημίου Πάτρας. «Σε συνεργασία με το MIT είχαμε την ευκαιρία να εφαρμόσουμε μια καινοτόμο μέθοδο

διαχείρισης, που ονομάζεται θεωρητική ανάλυση διαδικασίας συστήματος ή STPA σε διάφορους τομείς των πόλεων. Δημιουργήσαμε ένα εργαλείο που λέγεται *crisis ms* και μπορεί να υιοθετηθεί από τις ανάγκες της κάθε πόλης και μπορεί να στηρίξει τις τοπικές αρχές και τις δυνατότητες τους για να αντιμετωπίσουν κρίσεις. Το κόστος από τα ακραία καιρικά φαινόμενα, όπως έχουν υπολογιστεί, ανέρχεται στα 7,2 δις ευρώ και οι ανθρώπινες απώλειες στις 2.400. Στην Ελλάδα οι φυσικές καταστροφές είναι η τρίτος σημαντικότερος παράγοντας κινδύνου. Σε αυτό το πλαίσιο η *crisis ms* παρέχει την δυνατότητα στις αρχές να διαχειρίζονται κρίσεις με έναν άμεσο, τοπικό και αποτελεσματικό τρόπο. Και παρέχει την δυνατότητα να συμμετέχουν οι πολίτες σε συνεργασία με τις τοπικές αρχές. Επιτρέπει στις τοπικές αρχές να δημιουργούν σχέδια αντιμετώπισης τοπικών κρίσεων που βασίζονται στις ανάγκες τους. Καταρχήν, με μια ιντερνετική εφαρμογή και μια βάση δεδομένων που επιτρέπει στους πολίτες να ανεβάζουν φωτογραφίες, παρέχοντας θελοντικά γεωγραφικούς αισθητήρες, προσθέτοντας στοι-

χεία στη βάση δεδομένων που έχει εγκατασταθεί στην πόλη. Χρησιμοποιώντας το *crisis ms* οι διοικητικοί χρήστες βλέπουν με οθόνες και δείκτες για τις πιο σοβαρές και συχνές καταστροφές. Θα χρησιμοποιεί την μεθοδολογία *stra* και θα αναλύεται από την υπάρχουσα στρατηγική διαχείριση κρίσεων. Μετά την ανάλυση της κρίσης το σύστημα θα εφαρμόζει ένα κανάλι επικοινωνίας μέσω του οποίου οι αρχές θα ενημερώνονται και θα προχωράνε στις ενέργειες ελέγχου. Η πλατφόρμα θα απεικονίζει δράσεις που θα πρέπει να ακολουθήσουν οι πολίτες, ώστε να περιορίσουν τις επικίνδυνες πράξεις. Για παράδειγμα ένας κοινός στόχος είναι η προστασία των πολιτών

«Στη Θεσσαλονίκη θέλουμε να γίνουμε από τις πλημμύρες. Ένας τυπικό επίπεδο προειδοποίησης είναι τα επίπεδα ροής. Θα βάλουμε αισθητήρες που θα μετράνε τα επίπεδα ροής και τις καιρικές συνθήκες. Ξέροντας ότι η πόλη θα πλημμυρίσει και τα επίπεδα ροής θα ξεπεράσουν τα 4 μέτρα οι πληροφορίες θα διαβιβαστούν στη βάση δεδομένων. Όταν εμφανίζεται ο κίνδυνος οπότε η απειλή θα είναι ορατή το σύστημα θα διαχωρίζει την πόλη σε περιοχές και με τα ειδικά χαρακτηριστικά και τις ανάγκες με σκοπό να ξανακερδηθεί η κανονικότητα, που υποδεικνύεται ως κανονική κατάσταση. Κατά τη διάρκεια αυτής της φάσης παρακολούθησης οι διαχειριστές του συστήματος θα στέλνουν μηνύματα συναγερμού στις αρχές. Επιπρόσθετα, το *crisis ms* θα στέλνει μηνύματα συναγερμού στους πολίτες και τις απαραίτητες ενέργειες που πρέπει να κάνουν. Όταν τα επίπεδα ροής ξεπεράσουν τα δύο μέτρα θα σταλεί μήνυμα προειδοποίησης στους πολίτες της πρώτης ζώνης ώστε να είναι έτοιμοι. Όταν η κατάσταση γίνει κρίσιμη ένα μήνυμα θα σταλεί στους πολίτες της πρώτης ζώνης να ετοιμαστούν για εκκένωση και οι πολίτες της β΄ και γ΄ ζώνης να είναι σε κατάσταση ετοιμότητας. Το *crisis ms* μειώνει το χρόνο αντίδρασης, παρέχοντας συγ-

S. Pengas

από τις πλημμύρες. Ένας τυπικό επίπεδο προειδοποίησης είναι τα επίπεδα ροής. Θα βάλουμε αισθητήρες που θα μετράνε τα επίπεδα ροής και τις καιρικές συνθήκες. Ξέροντας ότι η πόλη θα πλημμυρίσει και τα επίπεδα ροής θα ξεπεράσουν τα 4 μέτρα οι πληροφορίες θα διαβιβαστούν στη βάση δεδομένων. Όταν εμφανίζεται ο κίνδυνος οπότε η απειλή θα είναι ορατή το σύστημα θα διαχωρίζει την πόλη σε περιοχές και με τα ειδικά χαρακτηριστικά και τις ανάγκες με σκοπό να ξανακερδηθεί η κανονικότητα, που υποδεικνύεται ως κανονική κατάσταση. Κατά τη διάρκεια αυτής της φάσης παρακολούθησης οι διαχειριστές του συστήματος θα στέλνουν μηνύματα συναγερμού στις αρχές. Επιπρόσθετα, το *crisis ms* θα στέλνει μηνύματα συναγερμού στους πολίτες και τις απαραίτητες ενέργειες που πρέπει να κάνουν. Όταν τα επίπεδα ροής ξεπεράσουν τα δύο μέτρα θα σταλεί μήνυμα προειδοποίησης στους πολίτες της πρώτης ζώνης ώστε να είναι έτοιμοι. Όταν η κατάσταση γίνει κρίσιμη ένα μήνυμα θα σταλεί στους πολίτες της πρώτης ζώνης να ετοιμαστούν για εκκένωση και οι πολίτες της β΄ και γ΄ ζώνης να είναι σε κατάσταση ετοιμότητας. Το *crisis ms* μειώνει το χρόνο αντίδρασης, παρέχοντας συγ-

REDEFINE HOW WORK IS DONE.

An inspiring, high-end work environment where ideas develop, businesses build, and relationships evolve. A place where you can get down to business, check emails and hold meetings, all this while you can enjoy a great cup of coffee and a healthy lunch.

Call us on **+30 210 727 9000** or visit **spacesworks.com/athens** for more information.

Offices, Memberships, Meeting Rooms.

 SPACES.

χρόνως ακριβείς τοπικές πληροφορίες. Ερώτηση ποιος θα το τρέχει, ποιος θα διαχειρίζεται αυτά τα στοιχεία. Απάντηση: η ιδέα μας ξεκίνησε όταν μάθαμε ότι υπάρχει αυτός ο διαγωνισμός. Άρα πολύ σύντομα. Το αντικείμενο και η μεθοδολογία βασίζεται πάνω σε δύο διατριβές που γίνονται στο πανεπιστήμιο.

Ο **Δημήτρης Ανδριόπουλος** μετά την παρουσίαση των ιδεών είπε ότι «θα χρηματοδοτήσω τα παιδιά που προτείνουν την έξυπνη σηματοδότηση τους, να πάνε στο Άμστερνταμ, γιατί εκεί είναι το καλύτερο σύστημα, που πρέπει να το δουν. Είχαμε κάποτε μία ιδέα να φτιάξουμε κτίρια γραφείων για εταιρείες υψηλής τεχνολογίας. Τα κτίρια γραφείων δεν εξυπηρετούν αυτές τις προδιαγραφές. Βρήκαμε μια περιοχή τον Άγιο Διονύσιο στον Πειραιά. Τέσσερα οικοδομικά τετράγωνα 100.000 τ.μ. Χρηματοδοτήσαμε τις μελέτες ανάπλασης της περιοχής, ο δήμος βρήκε τα χρήματα μέσα από την περιφέρεια και τώρα θα δημιουργηθεί στον Άγιο Διονύσιο ένας ποδηλατόδρομος, καινούριος φωτισμός, όμβρια ύδατα κλπ. Στο ένα οικοδομικό τετράγωνο δουλεύουν 1.600 άνθρωποι από μία πολυεθνική, τα άλλα δύο οικοδομικά τετράγωνα είναι σε κατασκευή και το τρίτο ξεκινά σύντομα. Στον Πειραιά θα δουλεύουν 10.000 άνθρωποι ηλικίας 22-32, το 70% από αυτούς αλλοδαποί. Ζουν εδώ, καταναλώνουν. Οι τρεις ιδέες που ακούσαμε σήμερα νομίζω θα βρουν έδαφος να αναπτυχθούν σε αυτές τις γειτονιές.

Ο **κ. Πέγκας** τόνισε ότι «στη Θεσσαλονίκη θέλουμε να γίνουμε wise city από το smart. Είμαστε μια πολύ νεανική πόλη, με 150.000 φοιτητές. Όπως λέει και ο δήμαρχος μας ο Γιάννης Μπουτάρης δεν είμαστε εκεί για να κάνουμε πράγματα αλλά να δίνουμε την ευκαιρία σε άλλους να κάνουν. Τα Τρίκαλα τα έχουν καταφέρει λίγο καλύτερα, γιατί είναι μικρότερη πόλη. Οι σηματοδότες να πω ότι οι μισοί ανήκουν στο δήμο, οι άλλοι μισοί στην Περιφέρεια, οι άλλοι σε ένα υπουργείο. Τα πατίνια για παράδειγμα όταν ήρθαν να τα βάλουν στην πόλη ανακαλύψαμε ότι δεν υπάρχει ρυθμιστικό πλαίσιο. Χρειάζεται τόλμη. Νομίζω ότι ο

Παύλος Γερούλανος θα νιώσει μεγάλη έκπληξη από το πλαίσιο που καταπιέζει τους αιρετούς.

Ο δήμαρχος Τρικκαίων τόνισε ότι «έχουμε τόσα πολλά ποδήλατα που δεν χρησιμοποιούμε αυτοκίνητα. Σε μας δεν είναι πρόβλημα η ρύθμιση της κυκλοφορίας των αυτοκινήτων αλλά των πεζών και των ποδηλάτων. Προσπαθώ να φτιάξω μια εφαρμογή που θα φέρει τον πολίτη δίπλα στην πόλη του, να απαντά από τα μικρά μέχρι τα μεγάλα ζητήματα. Η απαξίωση είναι ο μεγάλος εχθρός. Όσο οι πολίτες δεν ασχολούνται τόσο δεν θα ζούμε καλά στις πόλεις μας. Να φτιάξουμε σύγχρονες λειτουργικές πόλεις και κάπου εκεί χωρά και η τεχνολογία.

Ο **Παύλος Γερούλανος** είπε πως «ψάχνοντας να βρω την πιο έξυπνη πόλη στην οποία θα μπορούσε να μοιάσει η Αθήνα πολλά χέρια δείξαν προς το Τελ Αβίβ. Πήγα λοιπόν και γνώρισα τον δήμαρχο του Τελ Αβίβ. Είναι 75 χρονών, είναι στην 4η ή 5η θητεία του, 20 χρόνια στην αυτοδιοίκηση, πολλές τεχνολογίες δεν υπήρχαν όταν ξεκίνησε να είναι δήμαρχος και είναι σοσιαλιστής. Όταν τον ρώτησα ποιο είναι το μυστικό της πιο έξυπνης πόλης μου είπε: πρώτον δεν έχει να κάνει με την τεχνολογία. Η αρχαία Αθήνα ήταν μια έξυπνη πόλη. Έξυπνη πόλη είναι η πόλη που ανταποκρίνεται στις ανάγκες των δημοτών. Η τεχνολογία έρχεται να το υποστηρίξει αυτό. Το δεύτερο που μου είπε είναι να προσέχω την ευρωπαϊκή ένωση, γιατί αυτοί θα σου χρηματοδοτήσουν projects. Αν τα βάλεις μέσα στην πόλη χωρίς να έχεις μια ολοκληρωμένη στρατηγική, ναι μεν μπορεί να ωφεληθούν αλλά δεν θα σου κάνουν την πόλη έξυπνη. Η έξυπνη πόλη πρέπει να ξεκινήσει από έναν ολοκληρωμένο στρατηγικό σχεδιασμό και να έρθουν οι τεχνολογίες μετά να υπηρετήσουν τον σχεδιασμό που έχεις κάνει. Και τρίτον, να οργανώσεις τον δήμο σου, την πόλη σου με βάση την στρατηγική που έχεις και μετά να έρθει η τεχνολογία να υποστηρίξει την οργάνωση που θες εσύ να εφαρμόσεις.

Νικητής ήταν η ιδέα apple light! ■

**Ευχαριστούμε θερμά τους συνεργάτες μας
που επιμεληθήκαν την περίληψη των συζητήσεων**

Κατερίνα Αγριμανάκη

Δήμητρα Αθανασοπούλου

Δημήτρης Δελεβέγκος

Μαρία Δουρουδή

Αλεξάνδρα Κασσίμη

Νίκος Κονδυλόπουλος

Αθηνά Κορλίρα

Μυρσίνη Λιοναράκη

Κλειώ Νικολάου

Βάσω Παλαιού

Νίκη Παπάζογλου

Βίκυ Σαμαρά

Αλέξης Σωτηρόπουλος

Ευχαριστούμε θερμά όσους συνέβαλαν στην πραγματοποίηση του Φόρουμ των Δελφών IV

Οργανωτική ομάδα

Σούλα Αδαμαντίδου

Τώνια Αποστολίδου

Δήμητρα Ασημακοπούλου

Γωγώ Βλάχου

Αλίνα Γκορτζή

Ιρίνα Δαηλάτου

Αντιγόνη Ζορμπά

Τάκης Κανέλλος

Βάσω Καριωτέλλη

Έλενα Κυπαρίσση

Γιώργος Μαρκαντωνάτος

Νάντια Παπανδρέου

Χριστίνα Σταυρίδη

Μαίρη Τσάτση

Χριστίνα Τσομώκου

Ομάδα Τύπου

Στέλλα Τσομώκου

Λίλα Βόγλη

Άντζελα Καραγεώργου

Διεύθυνση Παραγωγής

YARD

Ειδικές Κατασκευές

ΚΑΛΟΥΠΟΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΡΑΒΑ ΑΕ

Εκτυπωτικές Υπηρεσίες

ΧΑΙΔΕΜΕΝΟΣ

Γραφιστικές Υπηρεσίες

Δάφνη Μπέη

Επισιτιστικές Υπηρεσίες

Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση (ΚΟΙΣΠΕ) Φωκίδας με την επιμέλεια του Δειπνοσοφιστήριον Catering και του Chef Δημήτρη Σκαρμούτσου, Coffee by TAF

Social Media & Live Blogging

Generation Y

Broadcasting Services

FADE

Φωτογραφική Κάλυψη

Studio Πανουλής, ΑΠΕ- ΜΠΕ, Eurokinissi Photopress

Wi-Fi Services

WIFINS

Programming Partners

With the kind cooperation

Human Resources Partner

Educational Partner

Facilities Services Sponsor

Health and Safety Sponsor

Members

Χρυσοί Χορηγοί

Χορηγοί

ALANTRA

Υποστηρικτές

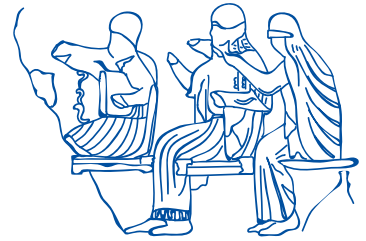
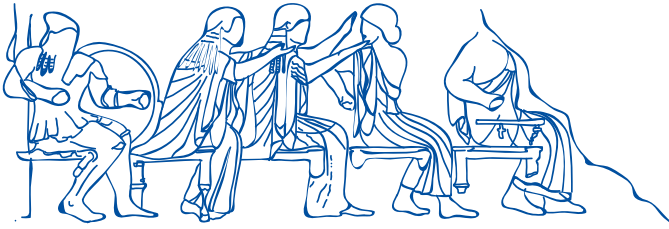

Save the Date

Delphi Economic Forum V

5-8 Μαρτίου, 2020

DELPHI
ECONOMIC
FORUM

Follow the official
Delphi Economic Forum
pages on:

Official Hashtag
#delphi_forum

Subscribe to our newsletter to
receive our latest updates by
visiting www.delphiforum.gr

Contact details:
9 Karneadou Street Athens 106-75
210 72 89 000 info@delphiforum.gr